

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

факультету української філології та журналістики

1. ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ФАКУЛЬТЕТУ

Адреса	вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, 32300	
Контактний телефон	(03849) 3-12-13	
Електронна адреса	dec_ukr_filol@kpmu.edu.ua	
Графік роботи	Дні тижня	Години
	Понеділок	8:30 – 17:00
	Вівторок	8:00 – 17:00
	Середа	8:00 – 17:00
	Четвер	8:00 – 17:00
	П'ятниця	8:00 – 15:00
Адреса веб-сторінки	http://kpmu.edu.ua/fakultety/fakultet-ukrajinskoji-filolohiji-ta-zhurnalistyky/	

КООРДИНАТОР ECTS ВІД ФАКУЛЬТЕТУ

Шеремета Наталія Петрівна

Посада	Заступник декана з навчальної роботи та забезпечення якості вищої освіти, доцент кафедри української мови
Адреса	вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, 32300
Контактний телефон	(03849) 3-12-13
Електронна адреса	sheremetanataliya@ukr.net

1.2. СТРУКТУРА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ

Коротка історія факультету

Факультет української філології та журналістики веде своє літочислення з дня народження університету. 17 серпня 1918 року гетьман України Павло Скоропадський затвердив підготовлений І. Огієнком і погоджений в Міністерстві освіти законопроект про створення Кам'янець-Подільського державного українського університету, який було урочисто відкрито 22 жовтня 1918 року. Першим його ректором був Іван Огієнко. Університет складався з чотирьох факультетів, але у 1918 році розпочинали роботу лише два з них – історико-філологічний та фізико-математичний.

Одним із чотирьох факультетів університету був історико-філологічний. Деканом історико-філологічного факультету став ректор І. Огієнко, а згодом – Л.Т. Білецький. На факультеті працювали такі відомі вчені, як професори: В. Петр, І. Огієнко, О. Єланич, П. Клименко, К. Широцький, приват-доценти: Л. Білецький, С. Балей, Л. Б'ялковський, Д. Дорошенко, П. Клепатський, М. Драй-Хмара та ін.

Восени 1919 року в університеті навчалось понад 1400 студентів, у тому числі 338 осіб – на історико-філологічному факультеті. Подальша доля Кам'янець-Подільського університету була визначена поразкою Української революції. У липні 1920 року комісар університету А. Волянський видав наказ про закриття богословського факультету і об'єднання історико-філологічного й правничого в факультет соціальних наук.

Ціла низка трансформацій, реорганізацій, змін в історії університету 20-х – 30-х років безперечно торкнулася й нашого факультету. Спочатку університет було реорганізовано в Академію теоретичних знань (31.08.1920 р.), а потім в Інститут теоретичних наук – Ітен (2.02. – 1921 р.). У складі Ітену було створено три автономних інститути: фізико-математичних, гуманітарних і сільськогосподарських наук. Але вже через три тижні, 26 лютого 1921 року колегія Укрголовпросу прийняла рішення про реорганізацію Інституту теоретичних наук у два самостійних – Інститут народної освіти та сільськогосподарський. До складу ІНО входило два факультети: фізико-математичних та соціальних наук. Та вже з жовтня 1921 року вони були реорганізовані у факультет професійної освіти. Навчання на факультеті відбувалося у семи секціях, одна із яких – мови і літератури. Деканом факультету у листопаді 1921 р. було обрано секретаря повіт парткому, поета І.Кулика.

1923 року при Інституті народної освіти розпочала свою діяльність науково-дослідна кафедра, де працював проф. І.А.Любарський, що вивчав питання фонетики, словотвору і морфології української мови. Упродовж 1926-1927 рр у Кам'янці-Подільському і Києві побачили світ його 4 дослідження: “До словотворного питання”, “Сучасно-язикознавче висвітлення соіне; Вступ і фонетика”, “Сучасно-язикознавче висвітлення соіне; Морфологія”, “Окремі мовні різнобіжні”. Обов'язки позаштатного лектора виконував О.І.Кільчевський.

У 1930 році ІНО було перейменовано в Інститут соціального виховання (ІСВ), де був лише однойменний факультет, до складу якого входило чотири відділення, серед яких і мовно-літературне. У 1932 році в інституті налічувалося 9 кафедр, на яких працювало 33 викладачі. Кафедру мови очолював професор І. Любарський., якого невдовзі було звинувачено в організації “контрреволюційної петлюрівської шкідницької групи”.

У 1933-1934 н.р. ІСВ було реорганізовано в педагогічний, проте його існування було зразу ж призупинено. Розпорядженням наркома освіти Кам'янець-Подільської педінститут було ліквідовано.

У 1939 р. у Кам'янці-Подільському було відновлено вищий педагогічний навчальний заклад. До складу створеного учительського інституту разом з історико-філологічним входив і мовно-літературний факультет. Та навчання продовжувалося недовго – 2 липня

1941 року з наближенням фронту інститут припинив своє існування. Частина викладачів і студентів була мобілізована до діючої армії.

Після звільнення міста від німецько-фашистських загарбників Кам'янець-Подільський обком компартії та облвиконком оголосили про поновлення роботи учительського інституту. Попри всі труднощі, вже 1 вересня 1944 року розпочалися заняття на мовно-літературному факультеті. Факультет, як й інститут в цілому, набирав потужність: зміцнювалася матеріально-технічна база, поліпшувалося навчально-методичне забезпечення, оновлювалися й міцніли кадри. Викладач зарубіжної літератури Євгенія Гінзбург першою в інституті успішно захистила кандидатську дисертацію. У 50-х роках кандидатами наук стали В.Тищенко та М.Бріцин.

З 1948-1949 н.р. учительський інститут Рішенням Ради Міністрів СРСР було реорганізовано в педагогічний, з чотирирічним терміном навчання.

У післявоєнний період 1946 року поновила свою роботу кафедра української мови. Після реорганізації учительського інституту її очолив досвідчений викладач із ґрунтовною філологічною освітою Андрій Степанов. Разом із ним у цей час працювали Т.Бабіна, Ф.Савченко, Ю.Павлючиков, Зушена.

1948 року почала функціонувати єдина кафедра літератури, викладачі якої читали курси української, російської та зарубіжної літератур. Очоловила кафедру кандидат філологічних наук Євгенія Гінзбург. Крім неї на кафедрі працювали старші викладачі О.С.Левіцька і В.І.Тищенко. У 1950-1951 н.р. кафедру очолив кандидат філологічних наук М.М.Хмелінський. На кафедрі було запрошено також викладача А.В.Шандер.

1951 року починає своє існування власне кафедра української літератури. Її очолив кандидат філологічних наук Матвій Мусійович Хмелінський. Саме він, а також Олександр Олександрович Бойко, Валентин Мусійович Сапун, Полікарп Іванович Свідер – перші її фундатори у повоєнний час.

Кафедру російської літератури в цей час очолив кандидат філологічних наук В.І.Тищенко. Крім нього на кафедрі працювали ще два викладачі – Є.М.Гінзбург і А.В.Шандер.

У 1953-1968 рр. факультет функціонував як історико-філологічний. Студенти-філологи в цей час опановували спеціальність "Історія" як додаткову з 1964 р. у складі історико-філологічного факультету діяв історичний відділ.

1955 року кафедри української мови і літератури були об'єднані в одну, а 1965 р. – кафедру української і російської мов (завкфедри – доцент М.Я.Бріцин). Було створено кафедру української, російської та зарубіжної літератур. Викладання цих літератур забезпечувало 9 викладачів, шість з яких були кандидатами філологічних наук. Завідував кафедрою доцент С.І.Білецький.

У 60-х роках підвищується якісний рівень викладацького складу факультету. Докторську дисертацію захищає М.Бріцин, кандидатські – П.Свідер, Г. Краєвська, М.Скорський, С.Вайнтруб, Н.Грипас.

Заняття з української мови проводили викладачі Т.А. Бабіна, К.С. Баценко, Н. Титаренко, О.І. Брицина, Ф.Я. Середя, О.О. Чехівський, М.Ф. Станівський, А.С. Степанов та ін.

Курси української та зарубіжної літератури викладали М.М. Хмелінський, В.М. Сапун, О.О. Бойко, П.І. Свідер, С.І. Білецький, М.А. Скорський, Є.М. Гінзбург, Г.М. Краєвська та ін.

Заняття із спеціальності "Історія" забезпечували І.С. Зеленюк (ректор інституту), І.Ф.Слизький, П.Ф.Лаптін, Д.М. Цимбалюк, І.С. Винокур, А.О. Копилов, Ф.А. Петляк, М.Ф. Александра та ін.

Працювали на факультеті і викладачі загальноінститутських кафедр: І.Ю. Гнатенко, Є.Ф. Єлінецький, А.А. Грицюк, К.С. Константинов, І.А. Мотенко, А.Ф. Суровий, І.С. Чайка, А.А. Цвяк, П.Г. Сливка та ін.

З 1966-1967 н.р. на договірній основі між Міністерствами освіти Української РСР та Узбецької РСР на факультеті розпочато підготовку вчителів російської мови з числа громадян Узбекистану.

У травні 1968 року Рада інституту прийняла рішення про поділ історико-філологічного факультету на два самостійних, унаслідок чого виокремилися факультети історичний і філологічний.

Як самостійний навчально-науковий підрозділ кафедра української мови починає функціонувати з 1970 року у такому складі: доцент Феодосій Середа (завкафедри), доцент Катерина Баценко, доцент Михайло Станівський, доцент Олексій Чеховський, асистент Тамара Бабіна. Доцент Ф.Середа у співавторстві з доцентом М.Стефанцевим підготували підручник з української мови для 2-го класу (перевідавався декілька разів), а доцент М.Станівський – вузівський посібник старослов'янської мови, що побачив світ 1983 року.

У повоєнний період у різні роки факультет очолювали П.Л. Шестопал, І.Ю. Гнатенко, В.І. Тищенко, С.І. Білецький, Л.Г. Ништа, П.Є. Ткачук, Б.В. Хричиков, О.І. Літвіннікова, Є.І. Сохацька, а з 2004 р. – Ю.О.Маркітантов. Заступниками декана працювали П.А. Цикра, М.А. Скорський, А.Ф. Суровий, Н.Я. Грипас, О.В. Прискока, Г.Л. Лебедик, І.М. Черніков, Т.М. Косарева, Ю.О. Маркітантов, Г.Й.Насмінчук та ін.

Постановою Кабінету Міністрів України за № 628 від 28 червня 1997 року на базі педагогічного інституту було створено Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет.

У липні 2002 року філологічний факультет було поділено на два факультети: факультет української філології та факультет іноземної філології.

У цей час факультет готує фахівців спеціальності 7.010103 "Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література. Спеціалізація: "Українознавство"; 7.010103 "Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література та англійська мова і література" (денна форма навчання), 7.010103 "Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література та німецька мова і література" (денна форма навчання), 7.010103 "Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література" (заочна форма навчання).

Упродовж 1996-1997 н.р. колектив філологічного факультету проходив державну атестаційну й акредитаційну експертизу, як і інститут у цілому, і був акредитований за четвертим, найвищим, рівнем акредитації. Значний вклад у таке високе досягнення внесли колективи кафедр української мови (завкафедри доцент П.Є.Ткачук), української літератури (завкафедри доцент Г.Й.Насмінчук), історії зарубіжної літератури та мовознавчих дисциплін (завкафедри доцент О.В.Кеба), деканату (декан доцент Є.І. Сохацька).

Постановою Кабінету Міністрів України за № 628 від 28 червня 1997 року на базі педагогічного інституту було створено Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет. Враховуючи значення національної освітньої традиції у розбудові держави та відроджуючи зв'язок зі своїм уславленим попередником – Кам'янець-Подільським державним українським університетом, Кабінет Міністрів України розпорядженням за № 148-р від 17 березня 2003 р. на базі Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету створив Кам'янець-Подільський державний університет.

У 2001 році розпочато підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за спеціальністю № 8.010103 "Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література".

У 2004 році на факультеті української філології ліцензовано спеціалізацію "Редагування освітніх видань".

З 2005-2006 н.р. на факультеті розпочато підготовку студентів за спеціальністю "Журналістика". З метою підвищення якості навчання на цій спеціальності на базі кафедри української літератури створено дві кафедри: кафедра історії української літератури та

компаративістики (завкафедри – доктор філологічних дисциплін, професор М.Г.Кудрявцев) і кафедра теорії та історії журналістики й української літератури (завкафедри – кандидат філологічних дисциплін, доцент М.С.Васьків).

У зв'язку з ліцензуванням спеціальності “Журналістика” виникла потреба у перейменуванні факультету. З 2005 року факультет має назву факультет української філології та журналістики.

2006 року факультет української філології та журналістики долучився до загальноукраїнського руху щодо входження в єдиний європейський освітній простір. Навчання здійснюється відповідно до Болонського процесу.

Цього ж року на факультеті здійснено перший випуск фахівців української мови за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр.

2006-2007 н.р. для колективу факультету був роком акредитації спеціальності “Українська мова і література” за трьома кваліфікаційно-освітніми рівнями: бакалавр, спеціаліст, магістр. За результатами роботи колективу спеціальність була акредитована за найвищим, четвертим рівнем.

Тисячі вихованців факультету стали майстрами педагогічної справи, вченими, відомими своїми науковими здобутками як в Україні, так і за її межами. Чимало з них займали і займають професорські посади в багатьох вищих навчальних закладах країни, працюють в системі державного управління, є відомими громадськими діячами тощо. Серед них письменники Л.Дмитерко, М.Годованець, І.Іов, В.Горбатюк, І.Прокоф'єв, С.Пантюк, О.Почапська; член-кореспондент АПН України, заступник директора Інституту педагогіки АПН України, доктор педагогічних наук Волошина Н.Й.; завідувач кафедри історії української літератури та компаративістики Кам'янець-Подільського державного університету, доктор філологічних наук, професор М.Г.Кудрявцев; завідувач кафедри германських мов та зарубіжної літератури, проректор з наукової роботи Кам'янець-Подільського державного університету, доктор філологічних наук професор О.В.Кеба; заслужений учитель України, автор наукових статей та навчально-методичних посібників О.В.Демчук (переможець всеукраїнського конкурсу Учитель року-1998) та багато інших.

Кращі випускники факультету П.Є.Ткачук, Л.Г. Яропуд, І.П. Прокоф'єв, Л.І. Починок, В.Л. Іващенко, Ю.О. Маркітантов, В.А. Філінюк, Н.П. Шеремета, Н.Д. Коваленко, Б.О. Коваленко, І.Є. Бондар, І.С. Беркещук, В.П. Атаманчук, Т.О.Джурбій, Л.І. Громик, І.А. Насмінчук, Н.А. Загоруйко, О.І. Почапська, В.В.Щегельський, І.В.Волковинська, Н.А.Глушковецька, Т.О. Чепурняк, А.І. Сімашова, Н.І.Фрасинюк, А.М.Сірант, Р.І.Монастирська, Н.М. Дзюбак й ін. успішно захистили кандидатські дисертації, а М.Г. Кудрявцев, О.В. Кеба, Н.Й. Волошина, А.А. Марчишина, О.С. Волковинський, Л.М. Марчук, О.А. Рарицький, А.С. Попович – докторські й творчо працюють на науковій і педагогічній ниві.

Кадрове забезпечення підготовки фахівців напрямів та спеціальностей факультету відповідне до нормативів та вимог Ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти (у редакції наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29.11. 2011 р. № 1377).

На кафедрі української мови (завідувач кафедри Марчук Людмила Миколаївна, доктор філологічних наук, професор) працює 14 осіб (1 д.філол.н., 12 к.філол.н., ст. викл. та доцентів, 2 без наукових ступенів).

На кафедрі історії української літератури і компаративістики (завідувач кафедри Рарицький Олег Анатолійович, доктор філологічних наук, доцент) працює 8 осіб (1 д.філол.н, 1 професор, 6 канд. філол. наук), 2 особи працюють на умовах сумісництва.

На кафедрі журналістики: (завідувач кафедри Волковинський Олександр Сергійович, доктор філологічних наук, професор) працює 9 осіб (2 д.філол.н., 7 к.філол.н.) з них 1 на умовах сумісництва)

Упродовж 201-2019 н.р. на факультеті здійснювалась підготовка фахівців галузі знань 014 Середня освіта (Українська мова і література) Освітньо-професійна програма: Середня освіта Українська мова і література; 035 Філологія (Українська мова і література) Освітня програма: Українська мова і література; 061 Журналістика. Освітня програма: Журналістика і Реклама та зв'язки з громадськістю.

На факультеті проводиться плідна **виховна, спортивно-масова, громадська робота.**

Головна мета виховної роботи на факультеті української філології та журналістики – всебічний гармонійний розвиток і формування позитивних якостей особистості: національної свідомості, патріотизму, високої духовності, моральної чистоти, громадянської позиції тощо.

Уся освітня діяльність факультету ґрунтується на принципі єдності навчання та виховання. Зважаючи на це, виховна робота у різних її формах здійснюється двома основними шляхами – через освітній процес і в позанавчальний час. Відповідно виховна робота планується з урахуванням комплексного підходу до процесу виховання, а головним у роботі визначено забезпечення систематичності навчально-виховної роботи в академічних групах, чітку організацію всього виховного процесу, планомірного й продуманого спілкування зі студентами, які навчаються на факультеті.

Важливе місце у плануванні та проведенні виховної роботи належить заходам, спрямованим на виховання поваги до майбутньої професії, активну участь у громадській роботі, науково-теоретичних конференціях, наукових семінарах, літературних вечорах, літературно-музичних композиціях тощо.

Майбутні фахівці мають змогу зустрітися з провідними вченими, письменниками, учителями, громадськими діячами, керівниками Верховної Ради України та Кабінету Міністрів. Зокрема, у жовтні 2015 р. відкриту лекцію на тему «Лінгвокультурний код як засіб пізнання світу» провела доктор філол. наук, професор Вітебського педагогічного університету імені П.Машерова (Білорусь) В.А.Маслова. За останні роки було організовано зустрічі із письменниками – Василем Мельником (25 листопада 2015 р.), Сергієм Пантюком (3 грудня 2017 р.) Василем Горбатюком (16 березня 2016 р.), Галиною Тарасюк (13 жовтня 2016 р.). З 2014 р. функціонує театр "Естель".

Враховуючи специфіку факультету, виховні заходи проводяться в руслі народознавчої, літературознавчої та мовознавчої тематики. Так, упродовж 2018-2019 н.р. було проведено:

– народознавчий захід «Андріївські вечорниці». Організатор – старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Щегельський В.В. (13 грудня 2018 р.);

– виставка атрибутики зимової обрядовості «Зимова феєрія». Організатор – старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Щегельський В.В. (19 грудня 2018 р. – 15 січня 2019 р.);

– III Мультимістецький фестиваль «Галактика поезії» на тему «Магія романсу». Організатор – старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Волковинська І.В. (17 квітня 2019 р.);

– народознавчий захід «Весняна толока», упродовж якого проводилися майстер-клас із розпису писанок, прикрашання великодніх яєць у техніці квілінгу та ін. (22-24 квітня 2019 р.);

– народознавчий захід «Весняночко-паняночко, де ти зимувала». Організатор – старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Щегельський В.В. (29 травня 2019 р.).

Під час проведення тижня факультету української філології та журналістики (11-15 березня 2019 р.) викладачі та студенти факультету організували та представили:

– студентські дебати (12 березня 2019 р.);

– виставу «Титарівна», присвячену 205-річчю від дня народження Тараса Шевченка. Організатор – старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Джурбій Т.О. (13 березня 2019 р.);

– святковий концерт «Фесрія талантів». Організатори – заступник декана з виховної та профорієнтаційної роботи, доцент кафедри журналістики Громик Л.І., доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А., асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В. (14 березня 2019 р.);

– факультетський бал. Організатори – заступник декана з виховної та профорієнтаційної роботи, доцент кафедри журналістики Громик Л.І., доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А., асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В. (15 березня 2019 р.).

Враховуючи специфіку факультету, виховні заходи професійного спрямування проходили в руслі мовознавчої, літературознавчої та журналістикознавчої роботи. Зокрема, були проведені:

– круглий стіл «Поет і байкар Микита Годованець: творчість та доля» до 125-річчя від дня народження письменника. Організатор – завідувач кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О.А. (25 вересня 2018 р.);

– науково-практична конференція «Слово, стою у підніжжі твоєму»: до 70-ліття сучасної української письменниці Г. Тарасюк. Організатор – професор кафедри історії української літератури та компаративістики Насмінчук Г.Й. (жовтень 2018 р.);

– зустріч (разом із «Центром Громад») із журналістом (телеканал ZiK) і письменником Остапом Дроздовим. Організатор – доцент кафедри журналістики Почапська О.І. (19 жовтня 2018 р.);

– день рекламіста. Організатори – доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А., асистент кафедри журналістики Загоруйко Н.А. (23 жовтня 2018 р.);

– дискусійна платформа «Слово про похід Ігорів» як літературна й історична пам'ятка у дослідженнях Івана Огієнка». Організатор – завідувач кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О.А. (12 грудня 2018 р.);

– зустріч з польським журналістом, експертом-міжнародником Міхалом Кацевичем (27 лютого 2019 р.);

– круглий стіл до 185-ої річниці від дня народження Степана Руданського (11 березня 2019 р.);

– дискусійна платформа «10 мовних заповідей Огієнка » (13 березня 2019 р.);

– творча зустріч з письменницею, викладачем, науковцем Марією Ткачівською. Організатор – доцент кафедри української мови Беркешук І.С. (14 березня 2019 р.);

– бінарна лекція «Тарас Шевченко в житті та слові української нації», присвячена 205-річчю від дня народження Тараса Шевченка. Організатори – завідувач кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О.А. і доцент кафедри української мови Шеремета Н.П. (13 березня 2019 р.);

– пошанівна лекція зі стилістики української мови, присвячена пам'яті професора О.О. Чехівського. Організатор – професор кафедри української мови Попович А.С. (28 березня 2019 р.);

– семінар журналістики, письменниці, координаторки проекту «Радіодиктант національної єдності» Аліни Акуленко. Організатор – доцент кафедри журналістики Почапська О.І. (4 травня 2019 р.);

– науково-методичний семінар-презентація «Манускрипти життя і творчості Романа Іваничука». Організатор – завідувач кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О.А. (15 травня 2019 р.).

Основні напрямки науково-дослідної роботи

Належна увага приділяється на факультеті науковій роботі. Значною віхою у житті факультету стала Науково-практична конференція, присвячена 175-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка «Т.Г.Шевченко і Поділля» (1989 р.), тези доповідей якої були

опубліковані. Творчості і постаті Т.Г.Шевченка було присвячено й Другу Всеукраїнську науково-теоретичну конференцію «Т.Г.Шевченко і Поділля» (1999 р.). У 2000 році було проведено Всеукраїнський науковий симпозіум «Тарас Шевченко і українська культура ХХІ століття».

1992 року в університеті відбулася зініційована філологічним факультетом науково-теоретична конференція «Духовна і науково-педагогічна діяльність І.І.Огієнка в контексті українського національного відродження», а 18-19 лютого 1997 року відбулася II науково-теоретична конференція «Духовна і науково-педагогічна діяльність І.І.Огієнка в контексті українського національного відродження».

2002 року проведено Всеукраїнську конференцію, присвячену творчості М.Стельмаха, 2006 року – присвячену творчості В.Свідзінського.

Значною подією стало проведення Міжнародних та Всеукраїнських наукових конференцій із залученням провідних фахівців України та зарубіжжя (Міжнародна наукова конференція «Мова, культура і соціум у гуманітарній парадигмі» у 2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015, 2017, 2019 роках (У рамках роботи конференції проведено круглий стіл, присвячений 80-річчю з дня народження та світлої пам'яті професора Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, вченого-діалектолога, завідувача кафедри української мови (1984-2007 рр.) Петра Єфремовича Ткачука.); «Актуальні проблеми регіональної журналістики в Україні» (2008 р.); «П'яті Липівські читання» (2010 р.); «Стан і перспективи розвитку регіональної журналістики в умовах світових глобалізаційних процесів» (2011 р.); «Класики і Поділля» (2012 р.); «Класики і Поділля» (2012 р.); «Українська лексика та фразеологія: ментальний аспект» (2012 р.); «Лінгвістична типологія: методи і напрями досліджень» (2013 р.); «Тарас Шевченко – поет, мислитель, громадянин (до 200-річчя від дня народження)» (2014 р.); «Поділезнавчі фольклористичні читання» (2016 р.), «Григорій Костюк та його доба» (присвяченої 115-річчю від дня народження літературознавця).

2006 року на факультеті української філології та журналістики проведено міжнародну студентську науково-практичну конференцію «Національно-культурний аспект вивчення україністики і полоністики». 2007 року проведено Другу Міжнародну студентську конференцію «Національно-культурний аспект вивчення україністики і полоністики», 2007 року проведено студентський круглий стіл «Я камінь з Божої праці: до 100-річчя від Дня народження Олега Ольжича», у 2017 році проведено Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Парадигма сучасної освіти ХХІ століття».

З 2015 р. кафедра української мови запровадила щорічне проведення Всеукраїнської наукової інтернет-конференції «Вербальні культурні коди сучасної української мови», а кафедра історії української літератури та компаративістики з 2016 р. – інтернет-конференцію «Інноваційні методологічні стратегії вітчизняного літературознавства».

З 2016 р. кафедра історії української літератури та компаративістики започаткувала цикл щорічних відкритих лекцій пам'яті Івана Огієнка, 3 з яких проведено спільно з провідними науковцями та письменниками України.

З 2016 р. кафедра журналістики стала офіційним партнером щорічного Кам'янець-Подільського медіафоруму.

Упродовж 2018-2019 навчального року проведені такі заходи:

1. Всеукраїнська науково-практична конференція «Теоретичні засади і практичний досвід підготовки педагогів історичного та філологічного профілів у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка: історія і сучасність», Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 11-12 вересня 2018 р.

2. Поет і байкар Микита Годованець: творчість та доля. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 25 вересня 2018 р.

3. Міжнародна наукова конференція «Художній вимір та історичні контексти життєтворчості Івана Огієнка» до 100-річчя заснування Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 11-12 жовтня 2018 р.

4. Круглий стіл «Вона жила словом» на вшанування пам'яті Н.Я.Грипас (18 жовтня 2018 року).

5. Круглий стіл «Правопис – мовна конституція України. Якою їй бути?» (14 листопада 2018 року).

6. Дискусійна платформа «Слово про Ігорів похід» як літературна й історична пам'ятка у дослідженнях Івана Огієнка, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 12 грудня 2018 р.

7. Круглий стіл-презентація 15 випуску наукового збірника «Іван Огієнко і сучасна наука та освіта», 23 січня 2019 р.

8. Круглий стіл до 185-річчя від дня народження українського поета, автора класичних сатир, перекладача, фольклориста, професійного лікаря Степана Руданського.

9. Звітна наукова конференція за викладачів, докторантів та аспірантів за підсумками НДРС у 2018-2019 н.р., Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка 5 березня 2019 р.

10. Дискусійна платформа «10 мовних заповідей Івана Огієнка», Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 13 березня 2019 р.

11. Круглий стіл присвячений мовно-літературним особливостям творчості письменниці О. Мак (м. Кам'янець-Подільський, 13 березня 2018 р.).

12. Дискусійна платформа «Полемічна література у контексті національно-культурного відродження України к. XVI – перш. пол. XVII ст.», Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 20 березня 2019 р.

13. Всеукраїнська наукова конференція «Фразеологія у лінгвокультурному просторі», Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 14-15 травня 2019 р.

14. Науково-методичний семінар-презентація «Манускрипти життя і творчості Романа Іваничука». До 90-річчя від дня народження, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 15 травня 2019 р.

З 1993 року розпочато випуск «Збірника наукових праць. Серія філологічна». На сьогодні опубліковано сорок вісім випусків. З 2015 року збірник зареєстрований у науковометричній базі Index Copernicus.

З 2003 року розпочато випуск збірника «Іван Огієнко і сучасна наука та освіта», внесеного до Переліку фахових видань України з філологічних наук., у 2015 р. збірник зареєстрований у науковометричній базі Index Copernicus та GoogleScholar.

З 2006 року розпочато друк «Збірника наукових праць студентів і магістрантів. Філологічні науки». Здійснено десять випусків.

З 2013 р. на базі лабораторії мультимедійних засобів та медіадизайну діє «Школа юного журналіста».

На факультеті функціонують навчально-наукова лабораторія етнології, науково-дослідний центр огієнкознавства, науково-методична лабораторія літературного краєзнавства, центр мовознавчих студій, навчально-наукова лабораторія діалектологічних досліджень.

На факультеті української філології та журналістики діють такі наукові школи:

Кафедра української мови: Школа «Актуальні проблеми українського мовознавства та лінгводидактики» (керівник – Марчук Л.М., д. філол. н., професор);

Кафедра історії української літератури та компаративістики: Проблеми традицій та новаторства в літературі: компаративні аспекти (керівник – Рарицький О.А., д. філол. н., професор);

Кафедра журналістики: Текст як основна одиниця комунікації (керівник – Волковинський О.С., д. філол. н., професор).

Факультет орієнтований на світові стандарти освіти. Головною метою його діяльності є підготовка висококваліфікованих спеціалістів для загальноосвітніх шкіл та фахівців-журналістів для засобів масової комунікації.

Факультет орієнтований на світові стандарти освіти. Головною метою його діяльності є підготовка висококваліфікованих спеціалістів для загальноосвітніх шкіл, закладів вищої освіти та фахівців-журналістів для мас-медіа.

Контингент студентів на 1 вересня 2019 р. – 241 студент денної форми та 44 студенти заочної форми навчання.

Деканат

Декан — Коваленко Борис Олексійович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови.

Заступник декана з навчальної роботи та забезпечення якості вищої освіти — Шеремета Наталія Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови.

Заступник декана з наукової роботи та інформатизації навчального процесу — Джурбій Тетяна Олександрівна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики.

Заступник декана з виховної та профорієнтаційної роботи — Громик Лариса Іванівна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики.

Кафедри:

1. кафедра української мови (завкафедри – доктор філологічних наук, професор Л.М. Марчук),
2. кафедра історії української літератури та компаративістики (завкафедри – доктор філологічних наук, професор О.А. Рарицький),
3. кафедра журналістики (завкафедри – доктор філологічних наук, професор Волковинський О.С.).

1.3. УМОВИ ДЛЯ НАВЧАННЯ НА ФАКУЛЬТЕТІ

Освітній процес на факультеті української філології та журналістики здійснюється в одному навчальному корпусі №1, що знаходиться за адресою вул. Огієнка, 61. У ньому є достатня кількість аудиторного фонду для проведення лекційних, практичних (семінарських) та лабораторних занять, що дозволяє проводити заняття відповідно до тижневого аудиторного навантаження студентів.

Санітарний та ергономічний стан аудиторій, у яких відбуваються заняття, відповідає вимогам щодо навчальних приміщень. В аудиторіях функціонує також система контролю за дотриманням техніки безпеки. Нагляд за санітарним і протипожежним станом здійснює комендант навчального корпусу, технічний персонал, викладачі і студенти, що закріплені за кожним кабінетом.

На факультеті функціонує комп'ютерний клас, навчально-наукова лабораторія етнології, навчально-наукова лабораторія діалектологічних досліджень, навчально-наукова лабораторія літературного краєзнавства, навчальна лабораторія мультимедійних засобів та медіадизайну, фахові кабінети, бібліотека, два читальні зали, їдальня й ін.

Забезпечений факультет і сучасною аудіо- та відеотехнікою, дидактичними й ілюстративними матеріалами, необхідною науковою та навчально-методичною літературою, що уможлиблює виконання навчальної програми відповідно до сучасних вимог вищої школи.

Тому можна вважати, що все це дозволяє проводити навчальний процес на належному рівні

Перелік лабораторій, які забезпечують виконання навчальних планів спеціальностей факультету:

№	Назва дисципліни за	Кількість	Семестр за	Кількість	Назва або №
---	---------------------	-----------	------------	-----------	-------------

	навчальним планом	годин лабораторних робіт	навчальним планом	лабораторних робіт	лабораторії, площа, м
1	Методика навчання української мови	16	6	8	420/41,7
2	Методика навчання української мови у старших класах і ВНЗ	4	2	2	420/41,7
4	Методика навчання літератури	16	5-6	8	402/84,8; 418/47,6
6	Методика навчання літератури у старших класах і ВНЗ	4	1-2	2	402/84,8; 418/47,6
7	Сучасна українська літературна мова	20	2-8	10	420/41,7
8	Методика навчання англійської мови	16	1	8	308/41,9
9	Реклама і PR в системі комунікацій: практика рекламної діяльності	10	2	5	408/42,7
10	Журналістський фах: агенційна журналістик	10	2	5	лабораторія мультимедійних засобів та медіадизайну/12,3
11	Журналістський фах: Фотожурналістика	10	3	5	лабораторія мультимедійних засобів та медіадизайну/12,3
12	Практична підготовка: Практика PR-діяльності	10	3	5	лабораторія мультимедійних засобів та медіадизайну/12,3
13	Практична підготовка: Організація роботи прес-служби	10	6	5	лабораторія мультимедійних засобів та медіадизайну/12,3
14	Журналістський фах: Телевиробництво	10	5	5	лабораторія мультимедійних засобів та медіадизайну/12,3
15	Журналістський фах: Радіовиробництво	10	5	5	лабораторія мультимедійних засобів та медіадизайну/12,3
16	Практична підготовка: Організація роботи прес-служби	10	6	5	лабораторія мультимедійних засобів та медіадизайну/12,3
17	Журналістський фах: Телевиробництво	10	8	5	лабораторія мультимедійних засобів та

18	Журналістська майстерність	40	8	20	медіадизайну/12,3 лабораторія мультимедійних засобів та медіадизайну/12,3
19	Методика викладання журналістики у вищій школі	8	2	4	лабораторія мультимедійних засобів та медіадизайну/12,3
20	Соціальні комунікації: Прикладні соціально-комунікаційні технології та соціальна інформатика	12	2	6	лабораторія мультимедійних засобів та медіадизайну/12,3

1.4. ПЕРЕЛІК ГАЛУЗЕЙ ЗНАТЬ, НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ, СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ТА СПЕЦІАЛІЗАЦІЙ (СТУПЕНЕВИХ ПРОГРАМ) І ТРИВАЛІСТЬ НАВЧАННЯ ЗА КОЖНИМ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНИМ РІВНЕМ

1 курс (БАКАЛАВР)

Галузь знань	Спеціальність	Тривалість навчання
01 Освіта / Педагогіка	014. Середня освіта (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова і література) З додатковою предметною спеціальністю Середня освіта (Мова і література (англійська))	3 р. 10 місяців
03 Гуманітарні науки	035 Філологія (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Українська мова і література	3 р. 10 місяців
06 Журналістика	061 Журналістика	3 р. 10 місяців
06 Журналістика	061 Журналістика. За освітньо-професійною програмою Реклама і зв'язки з громадськістю	3 р. 10 місяців

2 курс (БАКАЛАВР)

Галузь знань	Спеціальність	Тривалість навчання
01 Освіта/ Педагогіка	014 Середня освіта (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова і література) З додатковою предметною спеціальністю Середня освіта (Мова і література (англійська))	3 р. 10 місяців
03 Гуманітарні науки	035 Філологія (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Українська мова і література	3 р. 10 місяців
06 Журналістика	061 Журналістика	3 р. 10 місяців
06 Журналістика	061 Журналістика. За освітньо-професійною програмою Реклама і зв'язки з громадськістю	3 р. 10 місяців

3 курс (БАКАЛАВР)

Галузь знань	Спеціальність	Тривалість навчання
01 Освіта/ Педагогіка	014 Середня освіта (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова і література)	3 р. 10 місяців
03 Гуманітарні науки	035 Філологія (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Українська мова і література	3 р. 10 місяців
06 Журналістика	061 Журналістика	3 р. 10 місяців
06 Журналістика	061 Журналістика. За освітньо-професійною програмою Реклама і зв'язки з громадськістю	3 р. 10 місяців

4 курс (БАКАЛАВР)

Галузь знань	Спеціальність	Тривалість навчання
01 Освіта	014.01 Середня освіта (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Українська мова і література	3 р. 10 місяців
03 Гуманітарні науки	035.01 Філологія (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Українська мова і література	3 р. 10 місяців
06 Журналістика	061 Журналістика	3 р. 10 місяців
06 Журналістика	061 Журналістика. За освітньо-професійною програмою Реклама і зв'язки з громадськістю	3 р. 10 місяців

1 курс (МАГІСТР, на основі ОКР "бакалавр")

Галузь знань	Спеціальність	Тривалість навчання
01 Освіта / Педагогіка	014 Середня освіта (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова і література) Спеціалізація: Українознавство Додаткова спеціальність Середня освіта (Мова і література (англійська))	1 р. 4 місяці
03 Гуманітарні науки	035. Філологія (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Українська мова і література	1 р. 4 місяці
06 Журналістика	061 Журналістика. За освітньо-професійною програмою Журналістика	1 р. 4 місяці

2 курс (МАГІСТР, на основі ОКР "бакалавр")

Галузь знань	Спеціальність	Тривалість навчання
01 Освіта	014 Середня освіта (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова і література) Спеціалізація: Українознавство	1 р. 4 місяці

	Додаткова спеціальність Середня освіта (Мова і література (англійська))	
03 Гуманітарні науки	035 Філологія (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Українська мова і література	1 р. 4 місяці
06 Журналістика	061 Журналістика. За освітньо-професійною програмою Журналістика	1 р. 4 місяці

1.5. ОСНОВНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І НАВЧАННЯ. СПОСОБИ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Основні методи викладання і навчання: лекції, практичні та семінарські заняття, лабораторні заняття, самостійні роботи, індивідуальні завдання; а також спостереження, експеримент, моделювання явищ, аналітичне узагальнення фактів тощо.

Способи оцінювання студентів:

- поточне: усне та письмове опитування, індивідуальне та фронтальне опитування, тестування (письмове та комп'ютерне), самостійна робота, експрес-опитування, контрольна робота, модульна контрольна робота, реферативні доповіді, есе, індивідуальні завдання тощо;

- підсумкове: залік, екзамен.

Оцінювання студентів 1-4 курсів відбувається за 100-бальною шкалою та за шкалою ECTS.

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не

		логічні, не послідовні.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічний дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні

		творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
--	--	---

1.6. ШКАЛА ВИСТАВЛЕННЯ ОЦІНОК

Т а б л и ц я в і д п о в і д н о с т і ш к а л о ц і н ю в а н н я
н а в ч а л ь н и х д о с я г н е н ь с т у д е н т і в

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			езкаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30	задовільно	
67-74	D (задовільно)	25		
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

2. СТРУКТУРА СТУПЕНЯ

2.1. Кваліфікація, що надається. Доступ до подальшого навчання

1 курс. 1) Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка. Спеціальність 014. Середня освіта (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова і література). 1) З додатковою спеціальністю Середня освіта (Мова і література (англійська)); 2) Спеціалізація Видавнича справа та редагування (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - 1. Бакалавр середньої освіти (Українська мова і література). Вчитель української мови і літератури. Вчитель англійської мови /

2. Бакалавр середньої освіти (Українська мова і література). Вчитель української мови і літератури. Редактор освітніх видань.

Термін навчання - 3 роки 10 місяців.

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

2) Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035. Філологія (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Українська мова і література (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр філології за спеціалізацією «Українська мова і література»

Термін навчання - 3 роки 10 місяців

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

3) Галузь знань 06 Журналістика. Спеціальність 061 Журналістика За освітньо-професійною програмою Журналістика (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр журналістики.

Термін навчання - 3 роки 10 місяців.

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

4) Галузь знань 06 Журналістика. Спеціальність 061 Журналістика. За освітньо-професійною програмою Реклама і зв'язки з громадськістю. (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр журналістики. Рекламист. Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою

Термін навчання - 3 роки 10 місяців.

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

2. курс. 1) Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка. Спеціальність 014. Середня освіта (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова і література). З додатковою предметною спеціальністю Середня освіта (Мова і література (англійська) (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр освіти (за предметною спеціальністю «Українська мова і література»). Вчитель української мови і літератури. Вчитель зарубіжної літератури / Бакалавр освіти (за предметною спеціальністю «Українська мова і література»). Вчитель української мови і літератури. Вчитель зарубіжної літератури. Вчитель іноземної мови (англійської).

Термін навчання - 3 роки 10 місяців.

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

2) Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035. Філологія (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Українська мова і література (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр філології за спеціальністю «Українська мова і література»

Термін навчання - 3 роки 10 місяців

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

4) Галузь знань 06 Журналістика. Спеціальність 061 Журналістика За освітньо-професійною програмою Журналістика (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр журналістики. Журналіст.

Термін навчання - 3 роки 10 місяців.

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

4) Галузь знань 06 Журналістика. Спеціальність 061 Журналістика. За освітньо-професійною програмою Реклама і зв'язки з громадськістю. (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр журналістики. Рекламист. Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою

Термін навчання - 3 роки 10 місяців.

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

3. КУРС. 1) Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка. Спеціальність 014. Середня освіта (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова і література) (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр. Вчитель української мови і літератури

Термін навчання - 4 роки

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

2) Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035. Філологія (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Українська мова і література (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр. Філолог.

Термін навчання - 3 роки 10 місяців

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

3) Галузь знань 06 Журналістика. Спеціальність 061 Журналістика За освітньо-професійною програмою Журналістика (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр. Журналіст.

Термін навчання - 3 роки 10 місяців.

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

4) Галузь знань 06 Журналістика. Спеціальність 061 Журналістика. За освітньо-професійною програмою Реклама і зв'язки з громадськістю. (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр. Рекламист. Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою

Термін навчання - 3 роки 10 місяців.

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

4. КУРС. 1) Галузь знань 01 Освіта. Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова і література) (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр. Вчитель української мови і літератури

Термін навчання - 4 роки

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

2) Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035.01 Філологія (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Українська мова і література (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр. Філолог.

Термін навчання - 4 роки

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

3) Галузь знань 06 Журналістика. Спеціальність 061 Журналістика (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр. Журналіст.

Термін навчання - 4 роки

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

4) Галузь знань 06 Журналістика. Спеціальність 061 Журналістика. За освітньо-професійною програмою Реклама і зв'язки з громадськістю. (на основі повної загальної середньої освіти).

Кваліфікація - Бакалавр. Рекламист. Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою

Термін навчання - 4 роки

Можливість отримання кваліфікації «магістр» відповідного напрямку.

1 курс магістратури.

1) Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка. Спеціальність 014. Середня освіта (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова і література). 1) Додаткова спеціальність 014. Середня освіта (Мова і література (англійська)). 2. Спеціалізація: Українознавство.

(на основі освітнього ступеня "бакалавр").

Кваліфікація – 1. Магістр середньої освіти (Українська мова і література). Викладач української мови і літератури. Вчитель української мови і літератури та зарубіжної літератури. Вчитель англійської мови

2. Магістр середньої освіти (Українська мова і література). Викладач української мови і літератури. Вчитель української мови і літератури та зарубіжної літератури. Фахівець з українознавства.

Термін навчання - 1 р. 4 місяці

Можливість вступу до аспірантури.

2) Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка. Спеціальність 014. Середня освіта (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова і література).

(на основі освітнього ступеня "бакалавр" / "магістр" або освітньо-кваліфікаційного рівня "спеціаліст" (за умовами перехресного вступу).

Кваліфікація – 1. Магістр середньої освіти (Українська мова і література). Викладач української мови і літератури. Вчитель української мови і літератури та зарубіжної літератури.

Термін навчання - 1 р. 4 місяці

Можливість вступу до аспірантури.

3) Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035. Філологія (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Українська мова і література (на основі освітнього ступеня "бакалавр")

Кваліфікація – Магістр. Філолог. Викладач української мови і літератури

Термін навчання – 1 р. 4 місяці

Можливість вступу до аспірантури.

3) Галузь знань 06 Журналістика. Спеціальність 061 Журналістика. За освітньо-професійною програмою Журналістика (на основі освітнього ступеня "бакалавр")

Кваліфікація – Журналіст. Магістр журналістики. Викладач журналістики.

Термін навчання – 1 р. 4 місяці

Можливість вступу до аспірантури.

2 курс магістратури.

1) Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка. Спеціальність 014. Середня освіта (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова

і література). Спеціалізація: Українознавство / Редагування освітніх видань. Додаткова спеціальність 014. Середня освіта (Мова і література (англійська). (на основі освітнього ступеня "бакалавр").

Кваліфікація – Магістр. Філолог. Викладач української мови і літератури. Вчитель української мови і літератури, зарубіжної літератури та українознавства / Магістр. Філолог. Викладач української мови і літератури. Вчитель української мови і літератури, зарубіжної літератури. Редактор освітніх видань / Магістр. Філолог. Викладач української мови і літератури. Вчитель української мови і літератури та мови англійської і зарубіжної літератури.

Термін навчання - 1 р. 4 місяці

Можливість вступу до аспірантури.

2) **Галузь знань 03 Гуманітарні науки.** Спеціальність 035. Філологія (Українська мова і література). За освітньо-професійною програмою Українська мова і література (на основі освітнього ступеня "бакалавр")

Кваліфікація – Магістр. Філолог. Викладач української мови і літератури

Термін навчання – 1 р. 4 місяці

Можливість вступу до аспірантури.

3) **Галузь знань 06 Журналістика.** Спеціальність 061 Журналістика. За освітньо-професійною програмою Журналістика (на основі освітнього ступеня "бакалавр")

Кваліфікація – Журналіст. Магістр журналістики. Викладач журналістики.

Термін навчання – 1 р. 4 місяці

Можливість вступу до аспірантури.

3. ІНДИВІДУАЛЬНІ РОЗДІЛИ КУРСУ

БАКАЛАВР

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 014. Середня освіта (Українська мова і література)

За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова і література)

З додатковою спеціальністю «Мова і література (англійська)»

Спеціалізація Видавнича справа та редагування

1 КУРС

1. Бакалавр середньої освіти (Українська мова і література). Вчитель української мови і літератури. Вчитель англійської мови /
2. Бакалавр середньої освіти (Українська мова і література). Вчитель української мови і літератури. Редактор освітніх видань.

Термін навчання - 3 роки 10 місяців (на основі повної загальної середньої освіти)

1 КУРС

1. ОBOB'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ

1.1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 01 ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

Опис (анотація): Програма курсу передбачає формування у студентів неісторичних спеціальностей цілісних, системних знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів у різні періоди вітчизняної історії; вміння їх аналізувати, узагальнювати, виділяти основні тенденції і закономірності перебігу історичних подій, виявляти причинно-наслідкові зв'язки; уміти критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб; володіти науковою термінологією й користуватися нею; розглядати суспільні явища в розвитку і конкретно-історичних умовах.

Тип: циклу загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: I курс, 2 семестр

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 50 год. аудиторних : 30 год. лекційних і 20 год семінарських занять та 100 год. самостійної роботи.

Викладацький склад: кандидат історичних наук, доцент Олійник Сергій Васильович; старший викладач Степанков Віталій Валерійович.

Мета і завдання вивчення дисципліни:

Програма курсу передбачає формування у студентів неісторичних спеціальностей цілісних, системних знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів у різні періоди вітчизняної історії; вміння їх аналізувати, узагальнювати, виділяти основні тенденції і закономірності перебігу історичних подій, виявляти причинно-наслідкові зв'язки; уміти критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб; володіти науковою термінологією й користуватися нею; розглядати суспільні явища в розвитку і конкретно-історичних умовах.

Результати навчання:

По завершенні курсу студент

ПОВИНЕН ЗНАТИ:

- основні події і факти історії та культури України;
- основні закономірності та особливості соціально-економічного та політичного та культурно-духовного розвитку України;

- внесок видатних політичних, державних, військових, науково-культурних діячів у справу становлення, захисту і розвитку української нації;
- понятійний апарат;
- хронологію та історичну карту.

ПОВИНЕН ВМІТИ:

- оперувати основними подіями, фактами, процесами з історії та культури України, розглядати їх у логічному взаємозв'язку і піддавати системному науковому аналізу, робити відповідні висновки;
- працювати з джерелами та монографічною літературою;
- порівнювати, знаходячи спільні риси та відмінності в історичному розвитку України та інших країн Європи;
- аргументовано, на основі історичних фактів, обстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;
- володіти понятійним апаратом та історичною картою.

Методи викладання дисципліни:

- Лекції для ознайомлення з основними теоретичними положеннями історії та культури України;
- Семінарські заняття спрямовані на поглиблення, розширення, деталізацію і закріплення теоретичного матеріалу з історії та культури України;
- Самостійна робота з опрацювання окремих питань теоретичного характеру, виконання домашніх завдань, підготовка до контрольних заходів тощо;
- Індивідуальні навчально-дослідні завдання для виконання творчої роботи щодо застосування знань з історії та культури України.

Розподіл балів, що присвоюється студентам:

Поточний і модульний контроль (36 балів)				МКР	Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (18 балів)		Змістовий модуль 2 (18 балів)		24	40	100
Поточний контроль	СР	Поточний контроль	СР			
12 балів	6 балів	12 балів	6 балів			

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бойко О. Д. Історія України : навч. посіб. / О. Д. Бойко. — 3-тє вид, виправл., доповн. — К. : Академвидав, 2010. — 688 с.
2. Бойко О. Д. Нариси новітньої історії України (1985-1991 рр.) : Навч. посіб. / О. Д. Бойко. — К.: Кондор, 2008. — 357 с.
3. Бонь О. І. Історія України : Курс лекцій : Навч. посіб. / О. І. Бонь, О. Л. Іванюк. — К.: Вища шк., 2008. — 463 с.
4. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX – XX ст. [Навч. посіб.] / Я. Грицак. — К., Генеза, 1996. — 360 с.
5. Заводовський А.А. Історія України: конспект лекцій для студентів неісторичних факультетів вищих навчальних закладів / А.А. Заводовський – Кам'янець-Подільський : Рута, 2010. — 198 с.
6. Історія України: новітня доба: навч. посіб. / [В.М. Литвин, В.Ф. Колесник,

- А.Г. Слюсаренко та ін.]; за ред. В.М. Литвина. - К. : Академвидав, 2012. – 480 с.
7. Історія України: Хрестоматія / Упоряд. В.М. Литвин. – К.: Наукова думка, 2013. – 1056 с.
 8. Історія українського мистецтва: В 6-и т. – К.: Мистецтво, 1966-1970.
 9. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. К. : Либідь, 1994. – 656 с.
 10. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 1. Історія культури давнього населення України. – К. : Наукова думка, 2001. – 1135 с.
 11. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 2. Українська культура другої половини XIII – першої половини XVII століть. – К. : Наукова думка, 2003. – 847 с.
 12. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 3. Українська культура другої половини XVII –XVIII століть. – К. : Наукова думка, 2001. – 1246 с.
 13. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 4. Книга 1. Українська культура першої половини XIX століття. – К. : Наук. думка, 2008. – 1007 с.
 14. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 4. Книга 2. Українська культура другої половини XIX століття. – К. : Наукова думка, 2005. – 1296 с.
 15. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. / За ред. проф. А. Яртися і проф. В. І. Мельника. – Л.: Світ, 2005. – 568 с.
 16. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.1. З найдавніших часів до кінця XVIII ст. / В.М. Литвин. – К. : Альтернативи, 2003. – 864 с.
 17. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.2. Кінець XVIII – початок ХХ ст. / В.М. Литвин. – К. : Альтернативи, 2005. – 760 с.
 18. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.3 (Новітній час (1914-2014)). Кн.1. / В.М. Литвин. – К. : Альтернативи, 2005. – 832 с.; - Кн.2. – 640 с.
 19. Мистецтво України: Біографічний довідник. / Упоряд. : А. В. Кудрицький, М. Г. Лабінський; за ред. А.В. Кудрицького. – К.: Укр. енцикл., 1997. – 700 с.
 20. Мицик Ю.А. Історія України / Ю.А. Мицик, О.Г. Бажан. – К.: Тов.»Вид-во «КЛЮ», 2015. – 680 с.
 21. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу / Іван Огієнко. – К. : Абрис, 1991. – 227 с.
 22. Петровський В. В. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі / В. В. Петровський, Л. О. Радченко, В. І. Семененко. – [вид. 2-ге, випр. та доп.] – Х. : ВД “ШКОЛА”, 2008. – 608 с.
 23. Реєнт О. П. Україна в імперську добу (XIX – початок ХХ ст.) / Олександр Реєнт. – К. : Інститут історії України НАН України, 2003. – 340 с.
 24. Семчишин М. Тисяча років української культури. Історичний огляд культурного процесу / Мирослав Семчишин. – К.: Фенікс, 1993. – 428 с.
 25. Українська культура: Лекції за ред. Д. Антоновича / Упоряд. С. В. Ульяновська; вс. ст. І. М. Дзюби; перед сл. М. Антоновича; Додатки С. В. Ульяновської, В. І, Ульяновського. – К.: Либідь, 1993. – 592 с.
 26. Уривалкін О. М. Довідник з історії України / О. М. Уривалкін. – К. : Дакор, КНТ, 2009. – 1008 с.
 27. Шейко В. М. Історія української культури : Навч. посібник / Наук. ред. В. М. Шейко / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К. : Кондор, 2006. – 264 с.
- Мова викладання:** українська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 01 ПЕДАГОГІКА

Опис (анотація): дисципліна, що передбачає формування базових педагогічних компетентностей студентів, розуміння теорії і практики формування педагогічного

процесу з орієнтацією на сучасні стандарти якості. Дисципліна позиціонується як головна в циклі педагогічних дисциплін і вивчає основи педагогіки, дидактику, теорію і практику виховання, педагогічні технології. В процесі вивчення педагогіки опрацьовуються особистісно орієнтованої освіти, логіка та технології її забезпечення на практиці в процесі формування навчально-виховної діяльності школярів.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: I курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 7 кредитів ECTS: всього 210 год., з них: денна форма навчання – 84 год. аудиторних: 36 год. лекційних, 48 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та управління навчальним закладом Франчук Т.Й., кандидат історичних наук, асистент кафедри загальної педагогіки та управління навчальним закладом Боднар Д.М.

Мета курсу: Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка» є формування педагогічних компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) та освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) фахівця: формування позитивного ставлення до педагогічної діяльності, вивчення студентами загальних теоретичних та практичних основ педагогічного процесу, сучасних педагогічних технологій; розвиток педагогічних здібностей та умінь студентів; формування здатності до особистісного, професійного саморозвитку.

Основні завдання дисципліни:

– свідоме і творче засвоєння майбутніми учителями педагогічних знань, формування педагогічної компетентності;

– розуміння особливості інноваційної, особистісно орієнтованої освітньої діяльності, її технологічного забезпечення;

розвиток педагогічного мислення студентів, їх здатності до аналітичного осмислення педагогічної дійсності;

– формування навичок творчого підходу до виконання педагогічних дій у нестандартних педагогічних ситуаціях;

– формування умінь здійснювати педагогічний процес у відповідності до педагогічних закономірностей, принципів виховання і навчання, на засадах гуманізму та особистісної орієнтованості;

– формування уявлень про особливості розвитку теорії та практики виховання і навчання;

– вироблення правильного ставлення до світової та національної педагогічної спадщини;

– постійне підвищення студентами своєї педагогічної культури, використання ними досягнень педагогічної науки і практики у своїй діяльності;

Формування здатності до особистісного, професійного саморозвитку.

Результати навчання: студенти **мають знати:** особливості педагогічної професії; вимоги Галузевого стандарту вищої освіти до особистості та компетентності педагога; термінологічний та понятійний апарат педагогіки; методи сучасних науково-педагогічних досліджень; сутність і закономірності розвитку особистості; закономірності, принципи, зміст, форми і методи навчання і виховання; особливості технологічного підходу в освіті; сутність і загальні принципи управління педагогічними системами.

Студенти **мають уміти:** визначати мету і конкретні завдання навчання і виховання у відповідності з рівнем вихованості учнів, будувати навчально-виховний процес на основі глибокого і систематичного вивчення учнів, їх інтересів, запитів; володіти методами і формами педагогічної діагностики, організації навчально-виховного процесу, управління ним; виконувати обов'язки класного керівника: організовувати масову, групову та індивідуальну роботу з учнями, а також з батьками учнів та громадськістю;

аналізувати, узагальнювати і застосовувати передовий педагогічний досвід і досягнення психолого-педагогічної науки для систематичного підвищення своєї педагогічної компетентності; проводити самодіагностику, формувати на її основі самоаналіз актуального рівня готовності до інноваційної освітньої діяльності, моделювати навчальні заняття, виховні заходи за особистісно орієнтованими технологіями.

Методи викладання дисципліни: розповідь, пояснення, проблемна лекція, евристична бесіда, дискусії, колективне моделювання, аналіз конкретної ситуації (кейс-метод), лекції-візуалізації, консультування, ділова педагогічна гра, методи моделювання, методи проєктів, самоаналіз, самооцінка, презентації.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, виконання самостійних робіт (модель заняття, самоаналіз), експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи,

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	МКР	40	100
Поточний контроль	Поточний контроль			
15 балів	15 балів	30 балів		

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2001. – С. 371-411.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології.– К., 2004.– С. 7-32, 56-75.
3. Загальна педагогіка: лекції: Навчально-методичний посібник / Е.І. Федорчук; В.В. Федорчук.- Кам'янець-Подільський:Видавець ПП Зволейко, 2007. – 284 с.
4. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті // Освіта. – 2001. –24-31 жовтня.
5. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання: Навч. Посіб.- К.: Знання, 2008.- 415 с.
6. Максимюк С.П. Педагогіка : Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 667 с.
7. Освітні технології/ О.М. Пехота,А.М. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; за заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – С. 7-26
8. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. / М. М. Фіцула. — 3-тє вид., стереотип. — К. : Академвидав, 2009. — 560 с.
9. «Концепція нової української школи».– 2016. Електронний ресурс: <http://mon.gov.ua/%20mon.pdf>
10. Анєнкова І.П., Байдан М.А., Горчакова О.А., Руссол В.М. Педагогіка: Модульний курс [Текст]. Навчальний посібник / І.П. Анєнкова, М.А. Байдан, О.А. Горчакова, В.М. Руссол.- Львів: “Новий Світ-2000”, 2011.- 567 с.
11. Горб Т. Й.Громадянське виховання: інструменти дотику до особистості / Т. Й. Горб // Історія в школі : наук.-метод. журн. – 2013. – № 2. – С. 16–17.
12. Закон України „Про загальну і середню освіту” від 13 травня 1999р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999.– 28 липня.
13. Закон України „Про освіту”: Нова редакція // Освіта. – 1996.–25 квітня.
14. Мартиненко С.Особливості педагогічної взаємодії суб’єктів навчально-виховного процесу, наукової та соціально-гуманітарної діяльності / С. Мартиненко // Вища школа. – 2009. – № 11. – С. 32–39.
15. Мешко, Г. М. Вступ до педагогічної професії : навчальний посібник / Г. М. Мешко. - 2-е вид., стереотип. - К. : Академвидав, 2012. - 200 с

16. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка . Навчальний посібник. 5-е видання, доповнене і перероблене.- К., 2007.- 656 с.
 17. Пальчевський С.С. Педагогіка: Навч. Посіб.- К.: Коравелла, 2007.- 576 с.
 18. Слостенін В.А. Педагогіка.- М., 2003.- С. 406-422.
 19. Чайка, Володимир Мирославович. Основи дидактики: навчальний посібник / В. М. Чайка . – Київ : Академвидав, 2011 . – 238 с.
 20. Франчук Т.Й. Пукас І.Л. Основи професійного саморозвитку студента, педагога в умовах компетентнісної моделі освіти: Навчально-методичний посібник. Кам._Под, 2016, – 268 с.
 21. Шестопалюк О.Г. Громадянська освіта як фактор формування громадянських компетентностей сучасної молоді / О. Шестопалюк // Рідна школа. – 2010. – № 3. – С. 33–35. – Бібліогр.: 6 назв.
 22. Ягупов В.В. Педагогіка: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2002. – 560 с.
- Мова викладання:** українська.

ПП02 ПСИХОЛОГІЯ

Опис (анотація): Психологія – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності вчителя закладів освіти різного типу. Психологія досліджує факти, закономірності і механізми виникнення, протікання і прояви психічних, соціально-психологічних явищ, психологічні основи та закономірності процесів навчання і виховання, їх структуру та способи здійснення, закономірності та вікову динаміку психічного розвитку.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (**нормативна**)

Термін вивчення: 1-й курс, 1-й семестр

Кількість кредитів: 5 кредити ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 36 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології освіти Савицька О.В.

Мета курсу: базова підготовка майбутніх педагогів до організації освітнього процесу на основі психологічних знань, умінь і навичок.

Основні завдання дисципліни:

теоретичні: розкрити фундаментальні закони, принципи, основні ідеї загальної психології в контексті історії та логіки розвитку сучасної психологічної думки; зміст базових категорій та понять психології, дати психологічну характеристику діяльності й особистості, охарактеризувати психічні процеси і властивості особистості, вікову динаміку психічного розвитку, ознайомити з основними підходами до періодизації психічного розвитку особистості; з психологічною характеристикою педагогічної діяльності і особистості вчителя, як організатора освітнього процесу.

практичні: сформувати вміння встановлювати та аналізувати причинно-наслідкові зв'язки між чинниками, умовами та змістом психічних явищ і властивостей особистості; формування у студентів умінь та навичок застосування набутих знань у педагогічній діяльності, організувати спілкування, психологічну допомогу на основі знань про психіку особистості, опанувати базові методи діагностики психічних процесів, станів, властивостей особистості,

На основі вивчення дисципліни студент має набути таких компетентностей:

а) інтегральних: здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі освіти з застосування психологічних знань.

б) загальних: здатність використовувати психологічні знання, умінь і навичок, в професійної діяльності педагога; здатність працювати в команді та здатність діяти свідомо в умовах освітнього процесу, спираючись на основні закони та закономірності психічного розвитку та формування особистості дитини; здатність до адаптації та дії в новій освітній ситуації відповідно до сучасних положень педагогічної психології

в) спеціальних (фахових і предметних): здатність встановлювати психологічний контакт з учнями, організувати зворотній зв'язок, використовувати вербальні та невербальні засоби спілкування; здатність створювати сприятливий соціально-психологічний клімат в учнівській групі; здатність організувати ефективно спілкування між всіма учасниками освітнього процесу; здатність розуміти вимоги професійної педагогічної діяльності до особистості педагога; здатність до рефлексії власної педагогічної діяльності.

Результати навчання:

аналізувати психологічний зміст, структуру, психологічні механізми і умови розвитку особистості та окремих її складових; застосовувати набуті знання для аналізу психологічної сутності різних проявів поведінки і діяльності особистості тощо; аналізу психолого-педагогічних явищ; конструювати власну діяльність і взаємодію з іншими людьми; застосовувати теоретичні положення вікової психології для створення умов, що сприяють конструктивному психічному розвитку людини; враховувати в освітньому процесі сенситивні періоди розвитку; враховувати вікові особливості дитини при доборі педагогічних технологій; забезпечувати ефективну комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу, створювати сприятливий соціально-психологічний клімат в учнівській групі

Методи викладання дисципліни:

усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), усне та письмове опитування, виконання тестових завдань, використання тренінгових вправ, розв'язування психологічних задач, психодіагностика психологічних явищ та інтерпретація її результатів, аналіз відеосюжетів та тлумачення психічних явищ, які демонструються; створення та розв'язання проблемних ситуацій, робота з таблицями та довідниками, конспектування тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, виконання індивідуальних завдань тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит

Перелік основної літератури:

1. Вікова та педагогічна психологія. [навч. посібник]. / Скрипченко О.В. та ін. — К.: Каравела, 2017. — 400с.
2. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс. [текст] навч. посіб. / Т.В. Дуткевич. — К.: Центр учбової літератури, 2016. — 388 с.
3. Дуткевич Т.В. Загальна психологія: теоретичний курс: навчально-методичний посібник. — Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015. — 432 с
4. Скрипченко О.В., Долинська Л.В. Загальна психологія. Підручник. — К.: Каравела, 2017. — 464 с.
5. Столяренко О.Б., Чайковська О.М. Вікова психологія. Кам.-Подільський: Медобори-2006, 2016

Мова викладання: українська

III 03 ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА

Опис (анотація): Курс „Вступ до мовознавства” займає особливе місце в системі філологічної освіти, яка повинна дати ґрунтовні знання, закласти основи самовдосконалення майбутнього словесника. Курс належить до фундаментальних дисциплін в гуманітарному циклі. У ньому розкриваються поняття: мова, її функції,

походження, розвиток, визначаються мовні одиниці, дається аналіз мовознавчих розділів, з'ясовуються методи лінгвістичних досліджень.

Тип: Дисципліна професійної підготовки (нормативна)

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 28 год. лекційних, 32 год. практичних занять; заочна форма навчання - 120 год. аудиторних: 8 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Марчук Л.М., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови Федькова І.А.

Мета курсу: Навчальна програма курсу «Вступ до мовознавства» реалізується шляхом досягнення практичної, освітньої, пізнавальної, розвивальної та соціальної мети. Практична мета полягає у формуванні загальних і професійно орієнтованих комунікативних мовленнєвих компетентностей; освітня – у формуванні загальної компетентності (декларативних знань, умінь і навичок, розвитку здібностей самостійного навчання), що дозволить ефективно спілкуватися в академічному та професійному середовищі і продовжити навчання після отримання диплома про вищу освіту. Пізнавальна мета полягає в залученні студентів до таких видів діяльності, які активізують і розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних здібностей. Розвивальна мета – допомогти студентам у формуванні загальних компетентностей з метою стимулювання особистої мотивації, зміцнення впевненості студентів як користувачів мовознавчою термінологією, а також позитивне ставлення до вивчення мови. Соціальна мета – сприяти становленню критичного самоусвідомлення, вміння спілкуватися та робити вагомий внесок у міжнародне мовознавче середовище. Соціокультурна – досягати широкого розуміння важливих міжнародних соціокультурних проблем для того, щоб діяти належним чином у різноманітних професійних та академічних ситуаціях.

Основні завдання дисципліни:

- 1) оволодіння методологічними основами мовознавства,
- 2) формування наукового розуміння мови як суспільного явища,
- 3) ознайомлення з основними поняттями й термінами мовознавчої науки,
- 4) підготовка студентів-першокурсників до поглибленого вивчення рідної та іноземної мов.

Результати навчання:

студенти мають **знати:** методи мовознавчих досліджень, теорії походження мов, генеалогічну та типологічну класифікації мов світу, системний характер будови мови.

вміти: тлумачити лінгвістичні терміни, роботи різних видів лінгвістичного аналізу, аналізувати мовні явища на усіх рівнях мови.

Методи викладання дисципліни: У викладанні курсу «Вступ до мовознавства» традиційно відводиться належне місце поєднанню слова і наочності. Свідченням цього – підручники і посібники з цього навчального предмета. Здебільшого рисунки і схеми розміщені в розділі «Фонетика». Крім того використовується усне слово викладача, бесіди, виконання вправ, конспектування, написання рефератів, карткування (робота з атласами та картами).

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання рефератів і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Подається розподіл балів за змістовими модулями.

Наприклад, для денної форми навчання:

Поточний і модульний контроль (60 балів)		Екзамен	Сума
Змістовий	Змістовий		

модуль 1 (15 балів)		модуль 2 (45 балів)			40	100
Поточний контроль	СР	Поточний контроль	МКР	СР		
10 балів	5 балів	20 балів	20	5 балів		

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
10 балів	20 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бевзенко С.П. Вступ до мовознавства: Короткий нарис / С.П. Бевзенко. – К.: «Вища школа», 2006. – 143с.
2. Дорошенко С.І. Загальне мовознавство: навч. посібник / С.І. Дорошенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 299с.
3. Доленко М.Т. Вступ до мовознавства: Збірник завдань і вправ /М.Т. Доленко. – К., 1975. – 151с.
4. Донець Л.С. Вступ до мовознавства: практикум / Л.С. Донець, Л.І Мацько. – К.: «Вища школа», 1989. – 182с.
5. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства / Ю.О. Карпенко. - К. - Одеса, 1991.
6. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства / М.П. Кочерган. - К., 2012. – 368с.
7. Сологуб Н.М. Вступ до мовознавства: навчальний посібник / Н.М. Сологуб, Л.М. Марчук, А.С. Попович. – Кам'янець-Подільський, 2007. – 147с.

Мова викладання: українська.

ПП 04 ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Опис (анотація): Вступ до літературознавства – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності вчителя чи викладача. Дисципліна ознайомлює студентів із основними літературознавчими термінами і поняттями, формує початкові навички наукового аналізу та оцінки літературно-художніх творів.

Тип: нормативна навчальна дисципліна циклу професійної підготовки.

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 28 год. лекційних, 32 год. практичних занять; заочна форма навчання – 14 год. аудиторних: 8 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: канд. філол. наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Волковинська І.В.

Мета курсу: ознайомити студентів з особливостями вихідних, початкових відомостей про сутність, специфіку та суспільне, ідейно-моральне, естетичне значення художньої літератури.

Основні завдання дисципліни: надати студентам теоретичні знання з основ літературознавства та практичні уміння і навички їх застосування в ході аналізу літературно-художнього твору; навчити студентів співвідносити теоретичну та практичну складові в процесі вивчення художньої літератури.

Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- про специфіку художньої літератури як особливого виду мистецтва;
- основні критерії художності літератури;
- поняття про зміст, внутрішню та зовнішню форми літературного твору;
- основні структурні елементи літературного твору;
- види та зразки аналізу літературного твору;
- специфіку літературного процесу;
- основні та допоміжні галузі дисципліни, їх взаємозв'язок, формування поглядів на літературу, її роль та призначення;
- зв'язок літературознавчої науки з такими гуманітарними дисциплінами як історія, соціологія, філософія, естетика, мовознавство, фольклористика;
- основні етапи розвитку літературознавства, літературознавчі школи від ідей античної поетики до літературознавчих концепцій ХХ – початку ХХІ ст.;
- вклад українських учених у розвиток світової літературознавчої думки;
- образний характер художньої літератури, типи художніх образів;
- єдність змісту і форми в художньому творі;
- основні елементи змісту: тема, ідея, проблема, пафос;
- формотворчі складники художньої літератури: мотив, сюжет, композиція;
- систему художньої мови на фонемному, лексичному та синтаксичному рівнях;
- засоби версифікації: квантитативна, силабічна, силабо-тонічна, тонічна системи віршування, народнопісенний вірш та верлібр, національні особливості версифікації: характер Шевченкового віршування, український верлібр;
- генологію: поняття про роди і жанри літератури, зв'язок жанру і стилю, класифікація та дифузія жанрів;
- поняття про літературний процес: напрям, стиль, течія; світоглядні засади еволюції стилів, великі стилі епохи: ренесанс, бароко, класицизм, романтизм, реалізм, модернізм, постмодернізм;

уміти:

- аналізувати особливості змісту та форми літературного твору;
- активно володіти літературознавчою термінологією;
- визначати специфіку епічного, ліричного, драматичного творів;
- диференціювати основні форми наступності та новаторства;
- характеризувати головні літературні напрями, течії та школи;
- визначати стильові особливості літературного твору;
- аналізувати художні тексти;
- здійснювати порівняльну характеристику споріднених за жанрами творів, визначати подібне й відмінне між ними;
- визначати компоненти сюжету та композиції на матеріалі художніх текстів;
- визначати тропи в ліричному творі;
- визначати ритміко-інтонаційні особливості поезій;

мати навички:

самостійно здійснювати аналіз твору;

вести дискусію з літературознавчих проблем.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, мультимедійна презентація, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), робота з таблицями, схемами, опитування, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання індивідуальних завдань, опрацювання наукової та навчально-методичної літератури, конспектування, дискусії тощо.

Методи оцінювання: усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, модульна контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний контроль	МКР	Екзамен
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. — Львів : Літопис, 1996. — 634 с.
2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / Пітер Баррі ; пер. з англ. О. Погинайко. — К. : Смолоскип, 2008. — 360 с.
3. Безпечний І. Теорія літератури / Іван Безпечний. — К. : Просвіта, 2009. — 388 с.
4. Бернадська Н. І. Композиція літературного твору / Н. І. Бернадська. — К. : КДУ, 1992. — 184 с.
5. Білоус П. В. Вступ до літературознавства : навчальний посібник / В. П. Білоус. — К. : ВЦ "Академія", 2011. — 336 с.
6. Вступ до літературознавства. Хрестоматія / упоряд. Н. Бернадська. — К. : Освіта, 1995. — 312 с.
7. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поезика / Володимир Домбровський. — Дрогобич : Відродження, 2008. — 488 с.
8. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Умберто Еко. — Львів : Літопис, 2004. — 364 с.
9. Енциклопедія літературознавства : у 2-х т. / автор-уклад. Ю. Ковалів. — К. : ВЦ «Академія», 2007.
10. Качуровський І. Метрика / Ігор Качуровський. — К. : Знання, 1994. — 118 с.
11. Качуровський І. Строфіка / Ігор Качуровський. — К. : Знання, 1994. — 124 с.
12. Качуровський І. Фоніка / Ігор Качуровський. — К. : Знання, 1994. — 128 с.
13. Костенко А. З. Діалектика художнього образу / А. З. Костенко. — К. : Наук. думка, 1986. — 364 с.
14. Костенко Н. В. Українське віршування ХХ століття / Н. В. Костенко. — К. : Либідь, 1993. — 232 с.
15. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. — Чернівці: Золоті литаври, 2001. — 636 с.
16. Мігосек З. Теорії літературних досліджень / З. Мігосек; пер. з пол. В. Гуменюк. — Сімферополь, 2003. — 407 с.
17. Пахаренко В. Основи теорії літератури : навч.-метод. посіб. / Василь Пахаренко. — К. : Генеза, 2009. — 296 с.
18. Роменець В. А. Психологія творчості / В. А. Роменець. — 2-ге вид. — К. : Либідь, 2000. — 288 с.
19. Семенюк Г. Ф. Версифікація: теорія і практика віршування / Г. Ф. Семенюк, А. Б. Гуляк, О. Є. Бондарева. — К. : ВГЦ "Київський університет", 2008. — 304 с.
20. Ткаченко А. Мистецтво слова. Вступ до літературознавства / А. Ткаченко. — К. : Правда Ярославиців, 1998. — 448 с.
21. Тодоров Ц. Поняття літератури та інші есе / Цветан Тодоров; пер. з франц. Є. Марічева. — К. : ВД "Києво-Могилянська академія", 2006. — 162 с.
22. Ференц Н. С. Основи літературознавства / Н. С. Ференц. — К. : Знання, 2011. — 432 с.

Мова викладання: українська.

ПП06 СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Опис (анотація): Курсові “Сучасна українська літературна мова” належить провідне місце в системі лінгвістичних дисциплін, що викладаються на відділах української мови та літератури філологічних факультетів.

Головне завдання курсу – з урахуванням вимог реформування школи забезпечити фахову підготовку з сучасної української літературної мови, допомогти студентам практично оволодіти її літературними нормами, сформувані в них міцні навички культури писемного й усного мовлення.

У процесі викладання цього курсу необхідно висвітлювати окремі дискусійні питання, в разі потреби подавати історичні, діалектологічні або стилістичні коментарі до мовних явищ.

Обов’язкова умова теоретичної глибини курсу – розкриття тенденцій розвитку української мови, її утвердження як державної в умовах суверенної України.

До важливих аспектів викладання курсу “Сучасна українська літературна мова” належить постійна увага до питань, пов’язаних з висвітленням відповідних мовних явищ у шкільному курсі мови, постійна орієнтація студентів на професійне застосування знань.

На 1-ому курсі вивчаються розділи – лексикологія, фразеологія, лексикографія.

Лексикологія – розділ мовознавства, в якому вивчається словниковий склад певної мови. Завдання розділу “Лексикологія”: визначати й охарактеризувати слово як одну з основних мовних одиниць, словниковий склад сучасної української літературної мови за походженням, стилістичним уживанням, поширеністю й активністю використання. Фразеологія – розділ мовознавства, що вивчає фразеологічну систему мови. Об’єктом фразеології як мовознавчої дисципліни є сукупність усіх фразеологізмів мови. Лексикографія – це наука, яка займається збиранням слів якої-небудь мови, їх систематизацією та складанням словників.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс (2-8 семестр).

Кількість кредитів: 23 кредити ECTS: всього 690 год., з них: денна форма навчання – 344 год. аудиторних: 200 год. лекційних, 124 год. практичних занять; 20 год. лабораторних занять; з них на 2019-2020 н.р. - 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 36 год. лекційних, 20 год. практичних занять; 4 год. лабораторних занять

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Коваленко Б. О.; асистент кафедри української мови Поплавська Л. В.

Мета курсу: на основі здобутків українського мовознавства з урахуванням вимог державної доктрини щодо розвитку національної освіти в ХХІ столітті забезпечити фахову підготовку із сучасної української літературної мови.

Основні завдання дисципліни на поточний рік: допомогти студентам опрацювати теоретичний матеріал з лексикології, фразеології та лексикографії української мови, оволодіти практичними навичками виконувати лексикологічний та фразеологічний аналізи слова, сформувані в них міцні навички культури писемного й усного мовлення.

У процесі викладання цього курсу необхідно висвітлювати також актуальні питання, пов’язані з утвердженням української мови як державної в усіх без винятку сферах суспільного життя українського народу, а в разі потреби подавати історичні, діалектологічні або стилістичні коментарі до мовних явищ.

Результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати предмет лексикології, фразеології та лексикографії української мови, їх визначення, практичну цінність та зв’язок з іншими лінгвістичними розділами; основні відомості з історії української лексикології, фразеології, лексикографії, типи словників, різницю між лінгвістичними та енциклопедичними словниками, різновиди цих словників, особливості побудови словників кожного різновиду, значення словників для збагачення знань, розширення світогляду, вдосконалення культури мовлення;

вміти: розмежовувати слова повнозначні й неповнозначні; визначати лексичне значення повнозначних слів, конкретне й абстрактне, пряме й переносне значення, різновид переносного значення, користуватися тлумачними словниками, будувати речення, вживаючи одне й те саме слово у прямому й переносному значеннях, з конкретним та абстрактним значеннями; визначати функцію слова; розмежовувати слова за належністю до груп лексики за семантичними відношеннями; характеризувати й добирати до слів омоніми, пароніми, синоніми, антоніми; вживати у мовленні слова різних груп; розрізняти корінні українські й іншомовні слова; встановлювати походження слова, користуючись етимологічними словниками та словниками іншомовних слів; визначати групи слів за стилістичним уживанням; складати тексти з лексикою певної стилістичної групи; визначати зміни, що відбулися в лексичному значенні слів, у словниковому складі мови; визначати неологізми та архаїзми в текстах; визначати фразеологізми; добирати фразеологізми з певним значенням; добирати фразеологізми із синонімічними та антонімічними відношеннями між ними; визначати джерела фразеологізмів; користуватися фразеологічними словниками; користуватись енциклопедичними та лінгвістичними словниками; будувати статті для різних типів словників.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, написання різних видів диктантів, укладання бібліографій науково-методичних посібників і журнальних публікацій, конспектування тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, виконання тестових завдань і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	За лік
40 балів	20 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Бондар О. І. Відображення в лексиці української мови уявлень стародавніх слов'ян про час // Українська мова і література в школі. – 1992. – № 2.
2. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія / Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 368 с.
3. Гриценко П. Ю. Ареальне варіювання лексики. – К., 1990.
4. Дзєндзелівський Й. О. Українсько-західнослов'янські лексичні паралелі. – К., 1969.
5. Доленко М. Т., Дацюк І.І., Кващук А.Г. Сучасна українська мова. – К.: Вища школа, 1987.
6. Дятчук В. В., Пустовіт Л. О. Семантична структура і функціонування лексики української літературної мови. – К., 1983.
7. Жовтобрюх М.А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. – К., 1972. – Ч. 1.
8. Історія української мови: Лексика і фразеологія. – К., 1983.

9. Кочерган М. П. Слово і контекст: Лексична сполучуваність і значення слова. – Львів, 1980.
 10. Лисиченко Л. А. Лексико-семантична система української мови. – Харків, 1997.
 11. Москаленко Н. А., Фащенко М. М., Смагленко Ф. П. Сучасна українська літературна мова: Лексичний, фонетичний і граматичний аналіз. – К. – Одеса, 1980.
 12. Муқан Г. М. Багатозначність і омонімія // Українська мова і література в школі. – 1970. – № 8.
 13. Муромцева Ол. Тенденції розвитку словникового складу української літературної мови (кінець 80-х — 90-ті рр.) // Мовознавство: Доповіді та повідомлення на ІV Міжнародному конгресі українців. – К., 2002.
 14. Німчук В. В. Давньоруська спадщина в лексиці української мови. – К., 1992.
 15. Рудяков А. Н. Опыт системного описания лексико-семантических групп. – К, 1998.
 16. Русанівський В. М. Структура лексичної і граматичної семантики. – К., 1988.
 17. Соколовская Ж. П. Система в лексической семантике: Анализ семантической структуры слова. – К., 1979.
 18. Сучасна українська літературна мова / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін.; За ред. А. П. Грищенка. – К.: Вища школа, 1997. – 414 с.
 19. Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія / За заг. ред. І. К. Білодіда. – К., 1973.
 20. Сучасна українська літературна мова: Підручник / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас та ін.; За ред. М. Я. Плющ. – К., 1994.
 21. Сучасна українська мова: Підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін.; За ред. О. Д. Пономарева. – К.: Либідь, 2001.
 22. Тараненко А. А. Языковая семантика в ее динамических аспектах: Основные семантические процессы. – К., 1989.
- Мова викладання:** українська.

III 07 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Історія української літератури – галузь науки про літературу, яка досліджує її розвиток у зв'язку із суспільними і культурними умовами, виявляє внутрішні закономірності літературного процесу. Історія літератури описує динаміку літературно-мистецького життя, літературних напрямів і течій, виявляє значення творчості письменників, їх окремих творів для читачів епохи, в яку ці твори постали, і для майбутніх поколінь. Це дисципліна, яка вивчає особливості розвитку українського літературного процесу, а саме від початку її становлення (X ст.) до кінця XX ст. Вивчення історії української літератури здійснюється поетапно, тобто за періодами: I – Давня література, II – Нова українська література, III – Новітня українська література.

При читанні курсу використовуються як здобутки української критики класичного періоду, так і найновіші досягнення сучасної літературознавчої думки.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс (2-8 семестр).

Кількість кредитів: 26 кредитів ECTS: всього 780 год., з них: денна форма навчання – 390 год. аудиторних: 244 год. лекційних, 146 год. практичних занять. З них для 1-го курсу (2019-2020 н.р.) виділено 7 кредитів ECTS: всього 210 год., з них: денна форма навчання – 104 год. аудиторних: 60 год. лекційних, 44 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О. А.

Мета курсу: ознайомлення студентів із періодом зародження та початкових етапів розвитку українського письменства, його еволюції, характеристика особливостей давньої, нової та новітньої літератури, з'ясування наступності традицій; формування уявлення про концепцію цілісності, безперервності ідейно-художніх змагань українського художнього

слова, його історичної закономірності; розкриття діалектики взаємодії літературних і позалітературних факторів і компонентів, на з'ясуванні естетичної і морально-етичної функції письменства; дослідження історичної змінюваності напрямів, течій, стилів, жанрів, посилення акцентів щодо питань розвитку художньої свідомості, майстерності, зростання естетичного і морального потенціалу української класичної літератури; дослідження особливостей творчої індивідуальності визначних письменників української літератури, їх внеску в національну і всесвітню літературу; формування у студентів цілісної поняттєвої структури курсу історії української літератури.

Основні завдання дисципліни:

– проведення послідовного системного і детермінованого аналізу літературного процесу (стильових епох, літературних явищ, постатей і творів), як наслідок – вироблення у студентів стійкого й усвідомленого розуміння того, що українське письменство є самодостатньою і водночас невід'ємною, важливою, органічною і цінною частиною всієї світової літератури.

– формувати здатність до оволодіння узагальненими прийомами розв'язання професійних задач, пов'язаних із літературною і літературознавчою парадигмою;

– забезпечити засвоєння студентами загальних тенденцій літературного розвитку в Україні у контексті історичного, культурного становлення, а також світових здобутків у царині літератури;

– простежувати нерозривні зв'язки української літератури із фольклором, духовними надбаннями людства;

– сприяти формуванню ґрунтовних знань про художні здобутки українських письменників у контексті творчої біографії, літературних процесів визначених періодів; на рівні світового письменства;

– формувати вміння працювати із художнім текстом: здійснювати аналіз (композиційно-сюжетний, системи образів твору, ідейно-художній, стилістичний тощо) та узагальнення (на рівні цілісного уявлення про твір як такий, його місце у творчій спадщині письменника, роль у літературному процесі тощо);

Результати навчання: студенти **мають знати** особливості художньої літератури як виду мистецтва; основні тенденції розвитку давньої, нової та новітньої літератури, дискусійність питання автентичності, найважливіші факти літературного процесу; періодизацію літератури та головні її здобутки; найважливіші відомості про творчі методи й літературні напрями, різні погляди дослідників на названі явища; вплив християнства на розвиток українського художнього слова; взаємодію перекладної та оригінальної літератури; основні етапи життєвого та творчого шляху видатних письменників; значення найвизначніших творів у доробку письменника та літературному процесі відповідного періоду; місце українського письменства в загальноєвропейському літературному процесі; загальнолюдське і конкретно-історичне значення вивчених творів; характерні особливості стилю письменників; основні теоретичні та художні положення.

Студенти **мають уміти** робити аналітичний огляд літературно критичних статей та досліджень щодо творчості окремих персоналій та літературного процесу взагалі; виявляти основні проблеми у творі, що вивчається; з'ясувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника; виявити найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів; зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку, вміти дискутувати; аргументувати теоретичні міркування переконливими прикладами; зіставляти кілька творів, проводячи компаративний аналіз на різних рівнях текстів; самостійно здобувати і систематизувати знання з різних тем; користуватися довідковими джерелами, зокрема, Інтернетом, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів. Мають уміти робити глибокий ідейно-художній аналіз літературного твору в єдності змісту і форми, давати йому власну оцінку; визначати основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів, виразально-зображувальні засоби мови; працювати з літературно-

критичними джерелами, монографічними дослідженнями (складати тези, конспекти); обґрунтовувати свою оцінку прочитаних творів; готувати усні й письмові роботи, різні за обсягом, характером і жанром; ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, вивчення напам'ять програмних текстів, ведення читацького щоденника, написання рефератів, конспектування, робота з оригінальними текстами, опрацювання наукової і методичної літератури, виконання проєктів, дискусії, тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

1 курс

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
10 балів	20 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Возняк М. Історія української літератури. – Львів, 1992. – Кн.1,2.
2. Грицай М.С., Микитась В.П., Шолом Ф.Я. Давня українська література. –К., 1978.
3. Давня українська література / Методично-хрестоматійний посібник для практичних занять з курсу „Історія української літератури Х-ХVIII ст.” / Авт.-упоряд. Т.І.Колотило, О.А.О.А.Рарицький. – Кам'янець-Подільський, 2005. – 204 с.
4. Сліпушко О. Софія Київська: Українська література середньовіччя: доба Київської Русі (Х-ХІІІ ст.). – К., 2002.
5. Українська література ХІ-ХVIII ст.: Хрестоматія з коментарями. – Чернівці, 1997.
6. Історія української літератури / за ред. П.П.Хропка: Підручник. – К.: Либідь, 1992. – 503 с.
7. Історія української літератури ХІХ ст. У 3-х кн. / за ред. М.Т.Яценка. – К.: Либідь, 1995, 1996, 1997.
8. Історія української літератури ХІХ століття: у 2 кн. : підручник. за ред. акад. М.Г. Жулинського. - Київ, 2005. – 656 с.
9. Чижевський Д. Історія української літератури. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 568 с.
10. Історія української літератури ХІХ ст. (70-90-ті рр.): У 2 кн. / за ред. О.Д.Гнідан. – К.: Вища школа, 2003.
11. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ ст.: У 2 кн. / за ред. О.Д.Гнідан. – К.: Либідь, 2005. – Кн. 1.

12. Історія української літератури ХХ ст. / За ред. В.Г.Дончика: у 2-х кн., К.: Либідь, 1998.
13. Історія української літератури ХХ – поч.ХХІ ст./ за ред. Кузьменка В.І. – У 3-х т. – К.: Академвидав, 2013. – Т.1-3.
14. Ковалів Ю. Історія української літератури кінець ХІХ – початок ХХ ст. Підручник. – К.: Академія, 2013. – 512 с.
15. Атаманчук В.П. Практичні заняття та самостійна робота з курсу «Історія української літератури» (перша половина ХХ ст.). Методичні рекомендації. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. – 32 с.

Мова викладання: українська.

1.2. ДИСЦИПЛІНИ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 04 ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з організацією та проведенням наукових досліджень у ЗВО.

«Основи наукових досліджень» – навчальна дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності дослідника в галузі філології. Послідовно розкриваються поняття про науку як специфічну галузь людської діяльності, наукові знання та наукове пізнання, методологія наукових досліджень, методи лінгвістичних досліджень, особливості досліджень у галузі літературознавства та журналістикознавства, система науково-дослідної роботи студентів вищого навчального закладу, методика написання тексту наукової роботи та підготовка до її захисту.

Основні завдання дисципліни: удосконалити вміння роботи з науковою літературою; навчитися впорядковувати каталог власного архіву; виробити навички оформлення результатів наукових досліджень у формі реферату, курсової роботи, тез доповіді, наукової статті, повідомлення.

Заплановані результати навчання:

знання: методів і прийомів лінгвістичних досліджень, методів дослідження в галузі літературознавства, форм науково-дослідної роботи студентів ЗВО, основних етапів наукового дослідження, правил цитування і посилань на використані джерела, вимог до структури та змісту наукової роботи.

компетенції, уміння, навички: оперувати основними науковими поняттями й термінами; складати власний реєстр літератури з теми дослідження, робити записи прочитаного, цитувати наукові джерела, робити посилання на них, вести самостійний науковий пошук з використанням сучасних методик, оформляти результати свого дослідження, прилюдно захищати власні погляди на проблему.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Наука як особлива форма пізнання

1. Вступ. Основи наукознавства.
2. Система науково-дослідної роботи студентів вищого навчального закладу.
3. Організація розумової праці.
4. Інформаційне забезпечення НДР. Опрацювання інформації.

Змістовий модуль 2. Методика написання тексту наукової роботи та підготовка до її захисту

1. Особливості структурних частин наукової роботи
2. Оформлення результатів НДР

3. Усне викладення результатів наукового пошуку

Тип: дисципліна циклу загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Обсяг навчальної дисципліни: 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних: 14 год. лекційних, 16 год. практичних занять; заочна форма навчання – 12 год. аудиторних: 6 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Ладиняк Н.Б.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	СРС	МКР	100
26 балів	20 балів	14 балів	40 балів	

Перелік основної літератури:

1. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи : навч. посіб. для студентів та викладачів вищ. навч. зал. Київ : Форум, 2000. 276 с.

2. Білоусова Т. П., Маркітантов Ю. О. Основи наукових досліджень : Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський держ. ун-т, інформаційно-видавничий відділ, 2003. 120 с.

3. Білоусова Т. П. Основи наукових досліджень. Практикум : навч. посіб. для студентів-філологів. Кам'янець-Подільський : ТзОВ «Каліграф», 2005. 164 с.

4. Волковинський О.С. Написання і захист дипломних та магістерських робіт Кам'янець-Подільський, 2000. 32 с.

5. Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту. Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1970. 245 с.

6. Насмінчук Г. Й. Курсові роботи з української літератури. Кам'янець-Подільський : Абетка, 1998. 16 с.

Мова викладання: українська.

ЗП 05 БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Опис (анотація). У сучасних умовах соціального розвитку безпека життя та діяльності людини обумовлена необмеженою кількістю чинників, що впливають на організм, постійно змінюючись в чисельності та силі прояву, в часі і просторі, а також напряму залежить від можливостей людини та існуючих систем захисту. Надзвичайні ситуації техногенного, природного, соціально-політичного характеру призводять до людських втрат, значних економічних збитків та завдають шкоди навколишньому середовищу. Змістовий модуль «Безпека життєдіяльності» займає провідне місце у структурно-логічній схемі підготовки майбутнього вчителя та дозволяє випускнику вирішувати професійні завдання за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення внутрішніх і зовнішніх небезпек, що спричиняють надзвичайні ситуації та їхніх негативних наслідків. Дисципліна «Безпека життєдіяльності» передбачає вивчення таких тем.

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності. Таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.

Тема 2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.

Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Пожежна безпека. Радіаційна безпека.

Тема 4. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у надзвичайних ситуаціях.

Тема 5. Надзвичайні ситуації мирного і військового часу та їх вплив на життєдіяльність населення.

Тема 6. Надання першої долікарської допомоги потерпілому.

Тип: вибору навчального закладу, нормативна

Термін вивчення (рік, семестр тощо): 1-ий рік навчання, 1-й семестр.

Кількість кредитів. 2 кредити - 60 год. З них: 6 год – лекційних, 14 год – практичних занять, 40 год. на самостійне опрацювання.

Викладацький склад.

Поведа Т.П. – к. пед. наук, доцент, доцент кафедри методики викладання фізики і дисциплін технологічної освітньої галузі

Мета і завдання вивчення навчальної дисципліни (модуля), результати навчання.

Мета вивчення дисципліни полягає у набутті студентами компетентностей для здійснення професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій, природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання щодо забезпечення безпеки та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки в закладі, установі, організації, збереження матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийняттого ризику.

Засвоївши курс «Безпека життєдіяльності» майбутні бакалаври повинні володіти сукупністю загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу, населення та охорони довкілля.

В результаті вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності» бакалаври з відповідних напрямів підготовки повинні мати головні *загальнокультурні та професійні компетенції*.

Загальнокультурні компетенції охоплюють:

– компетенції збереження здоров'я (знання й дотримання норм здорового способу життя);

– культуру безпеки і ризик-орієнтоване мислення, при якому питання безпеки й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети в житті й діяльності;

– знання сучасних проблем і головних завдань безпеки життєдіяльності та вміння визначити коло своїх обов'язків з питань надійного виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання;

– вміння оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження здоров'я працівників під час їхньої професійної діяльності;

– здатність приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень.

Професійні компетенції за видом діяльності охоплюють:

виробничо-технологічна діяльність:

– знання головних небезпечних та шкідливих чинників техногенного середовища і вміння ідентифікувати тип небезпечної ситуації та оцінити рівень небезпеки за допомогою імовірнісних структурно-логічних моделей;

– здатність орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техногенної безпеки, обґрунтовано вибирати відомі пристрої, системи та методи захисту людини і природного середовища від небезпек;

– вміння обґрунтувати та забезпечити виконання комплексу робіт на об'єкті з попередження виникнення надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків;

організаційно-управлінська діяльність:

– здатність орієнтуватися в основних нормативно-правових актах в області забезпечення безпеки;

– знання організаційно-правових заходів забезпечення безпечної життєдіяльності та вміння обґрунтувати та забезпечити виконання у повному обсязі заходів з колективної та особистої безпеки;

– вміння забезпечити координацію зусиль педагогічного колективу в попередженні виникнення надзвичайних ситуацій;

– вміння ідентифікувати небезпечні та шкідливі чинники природного та техногенного середовищ;

– вміння обґрунтувати нормативно-організаційні заходи попередження виникнення надзвичайних ситуацій;

– *педагогічно-консультативна діяльність:*

– вміння надати допомогу та консультації з практичних питань безпеки життєдіяльності;

– оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій (НС);

– здатність аналізувати механізми впливу небезпек на людину, визначати характер взаємодії організму людини з небезпеками середовища існування з урахуванням специфіки механізму токсичної дії шкідливих речовин, енергетичного впливу та комбінованої дії шкідливих факторів.

Методи викладання дисципліни.

Словесні методи - *розповідь-пояснення, бесіда, лекція.*

Наочні методи - *презентації, демонстрація роботи приладів, якими проводимо вимірювання досліджуваних параметрів.*

Практичні методи: *вправи, навчальна праця, практичні роботи, реферати студентів.*

Репродуктивні (*відтворення змісту лекцій студентом*), творчі (*підготовка ІНДЗ, фрагменту відео-презентації*), проблемно-пошукові методи роботи на занятті (*вирішення ситуаційних задач за темами*).

Навчальна робота підкерівництвом викладача – *аудиторна самостійна робота (тестова перевірка знань, диктанти на перевірку знань термінів і визначень).*

Самостійна робота студентів поза безпосереднім контролем викладача – *позааудиторна самостійна робота (підготовка повідомлень, ІНДЗ).*

Методи стимулювання інтересу до навчання: *створення ситуації інтересу при викладанні матеріалу (фрагменти навчальних відеофільмів, використання презентаційних додатків), навчальні дискусії, аналіз життєвих ситуацій з питань безпеки.*

Методи стимулювання обов'язку й відповідальності (*роз'яснення мети та завдань вивчення курсу БЖД, постановка чітких вимоги до вивчення дисципліни, заохочення – оцінка студента за успіхи, усунесхвалення*).

Методи контролю, самоконтролю, взаємоконтролю, корекції, самокорекції та взаємокорекції (*систематичність та повнота контролю, диференційованість та індивідуальність за стилем і формами контролю, об'єктивність оцінювання*).

Методи оцінювання. Розподіл балів завидами діяльності:

Загальна сума балів з дисципліни – 100 балів.

Поточний контроль – 50 балів.

Самостійна робота – 20 балів.

МКР – 30 балів.

Рейтинговий бал з дисципліни «Безпека життєдіяльності» виставляється на останньому практичному заняття за умови, що всі види діяльності, передбачені навчальною програмою, студент виконав.

Якщо студент має пропуск з практичних занять з поважних причин, то він повинен підготувати розширений конспект відповідей до питань, що входять до плану практичного заняття. На консультації, провівши співбесіду з студентом, викладач виставляє оцінку за засвоєння матеріалу та «закриває» пропуск (наприклад, н/7).

Якщо студент недопрацював, чи не виконав завдання самостійної роботи, то на консультації він представляє виконані завдання у паперовій формі. Якщо студент був відсутній на практичних заняттях, але на консультації відповів на поставлені викладачем питання, підготував ІНДЗ – йому може бути виставлена позитивна оцінка з дисципліни.

Перелік основної літератури.

1. Поведа Т.П. Безпека життєдіяльності (скорочений курс): навчально-методичний посібник. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друк-сервіс", 2018. – 72 с.
2. Поведа Т.П. Безпека життєдіяльності: дидактичне забезпечення практичних занять, самостійної роботи, контролю: навчальний посібник / Т.П. Поведа. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друк-сервіс", 2015. – 168 с.
3. Безпека життєдіяльності та охорона праці: Навчальний посібник / П.С. Атаманчук, Р.М. Білик, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, Т.П. Поведа, О.Г. Чорна. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друк-сервіс", 2018. – 168 с.
4. Поведа Т.П. Матеріали для контролю якості навчальних досягнень студентів з курсу «Безпека життєдіяльності»: Навчально-методичний посібник / Т.П. Поведа, О.Г. Чорна. – Кам'янець-Подільський. – 2012. – 44 с.
5. Безпека життєдіяльності та охорона праці (Практичний курс): Навчальний посібник / Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2012. – 136 с.
6. Заплатинський В. М. Полімовний тлумачний словник з безпеки. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 120 с.
7. Іванова І.В. "Безпека життєдіяльності" навчально-контролюючі тести / Іванова І.В., Заплатинський В.М., Гвоздій С.П. – Київ: "Саміт-книга", 2005. – 148 с.
8. Халмурадов Б.Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 138 с.
9. Ярошевський М. М. Словник термінів і понять з безпеки життєдіяльності: Навчальний посібник / М. М. Ярошевський, В. М. Ярошевська, Д. М. Диновський. – К. : Професіонал, 2004. – 256 с.

Мова викладання: українська

ЗП06 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

Опис (анотація): Фізичне виховання спрямоване на формування у студентів високих моральних, вольових і фізичних якостей, готовності до високопродуктивної праці; збереження і зміцнення здоров'я студентів, сприяння всебічному розвитку організму, підтримання високої працездатності протягом всього періоду навчання.

Тип: цикл загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1-2 семестр).

Кількість кредитів: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год.: 48 год практичних занять.

Викладацький склад: викладач кафедри фізичного виховання Коваль Олександр Гнатович.

Мета курсу: виховання здорової, всебічно розвинутої, фізично досконалої людини з високою творчою та громадською позицією, готовою до довголітньої високопродуктивної праці і захисту своєї держави, виховання морально-вольових якостей та потреб у здоровому способі життя, використання здобутих цінностей фізичної культури у особистій, громадській та професійній діяльності, знання і дотримання основ здорового способу життя, про інформованість про всі головні цінності фізичної культури і спорту, формування у студентів фізичної культури особистості.

Основні завдання дисципліни:

- збереження і зміцнення здоров'я студентів;
- сприяння формуванню здорового способу життя;
- підтримання і підвищення рівня працездатності протягом навчання;
- виховання у студентів потреби в систематичних заняттях фізичними вправами з урахуванням особливостей їх майбутньої професійної діяльності та фізичного самовдосконалення;
- формування розуміння ролі фізичної культури у розвитку особистості і підготовки її до професійної діяльності, мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури, до здорового способу життя, фізичного вдосконалення і самовиховання, потреби в регулярних заняттях фізичними вправами і спортом;
- формування системи знань і умінь з фізичної культури і здорового способу життя;
- набуття відповідних рухових умінь та навичок; набуття здатності до виконання тестів і нормативів фізичної підготовленості.

Результати навчання: студенти **мають знати:** основи здорового способу життя;

- основи безпеки під час занять фізичною культурою;
- використання фізичної культури і спорту в режимі навчання та відпочинку;
- методика підготовки та проведення комплексів фізичних вправ в режимі дня;

Студенти **мають уміти:** підтримувати, розвивати і удосконалювати функціональний стан свого організму;

- володіти основами самоконтролю фізичного стану;
- використовувати на практиці методичні прийоми з проведення різних видів оздоровчої гімнастики.

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Амосов М.М. Роздуми про здоров'я. – К.: Здоров'я, 1990. – 168 с.
2. Баранов В.М. В мире оздоровительной физкультуры. - К.: Здоров'я, 1987. - 134 с.
3. Гоголан М. Система здоровья НИШИ. - К.: 1996. - 178 с.
4. Грінберг В.А. Хрестоматія з історії фізичної культури від найдавніших часів до кінця XVII століття. – Кіровоград.: 1995. - 139 с.
5. Дубогай О.Д., Завацький В.І., Короп Ю.О. Методика фізичного виховання студентів віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи: Навчальний посібник. - Луцьк: Надстир'я, 1995. - 220 с.
6. Дубогай О.Д., Тучак А.М., Костікова С.Д., Єфімов А.О. Основні поняття і терміни оздоровчої фізичної культури та реабілітації. - Луцьк, 1997.
7. Кубертен П. Олимпийские мемуары. - Киев: Олимпийская литература, 1997. - 180 с.
8. Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт. - Киев: Олимпийская литература, 1997. - 384 с.
9. Рыбковский А.Г. Организация учебно-тренировочного процесса студентов в группах спортивного совершенствования: Учебное пособие. – Донецк: 2003. – 160 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП16 СТАРОСЛОВ'ЯНСЬКА МОВА

Опис (анотація): Старослов'янська мова є першою навчальною дисципліною серед історико-лінгвістичних дисциплін, вивчення якої покликане сформулювати уявлення студентів-філологів про історію виникнення старослов'янської мови як міжнародної надетнічної мови, розкрити фонетичні та граматичні особливості, показати багатство лексичного складу та системи словотвору першої літературної мови слов'ян. Курс старослов'янської мови готує студентів до сприймання і свідомого засвоєння дисциплін історико-лінгвістичного циклу, а також перспективно спрямований на вивчення історії кожної зі слов'янських мов.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови Коваленко Н.Д., старший викладач кафедри української мови Мозолюк О.М.

Мета курсу: виробити теоретичні та практичні знання про внутрішні загальні і часткові закони, які діяли в найдавнішу епоху в слов'янських мовах. Успішне засвоєння курсу сприяє загальному філологічному і лінгвістичному розвитку студентів.

Основні завдання дисципліни:

1) проникнути в історію слов'янських мов, углиб дописемної епохи, усвідомити загальні та часткові закони, що діяли в праслов'янській і давніх слов'янських мовах;

2) досягти глибокого лінгвістичного осмислення результатів розвитку давнього нашарування в структурі української мови;

3) опанувати теоретичний матеріал з фонетики, морфології й синтаксису старослов'янської мови;

4) правильно розуміти й аналізувати мовні явища;

5) глибше проникнути в структуру сучасної української мови.

Результати навчання: студенти **мають знати** сучасні інтерпретації виникнення слов'янських мов загалом і старослов'янської зокрема; етапи становлення графічної, фонетичної та граматичної структури старослов'янської мови; основні риси фонетичної системи раннього та пізнього періодів старослов'янської мови, звукову систему старослов'янської мови в порівняльно-історичному аспекті; загальну характеристику морфологічної та синтаксичної системи старослов'янської мови.

Студенти **мають уміти** кваліфікувати фонетичні явища; пояснювати шляхи формування тих чи тих граматичних форм; робити мовні розбори з урахуванням датації пам'ятки; читати й передавати сучасною мовою старослов'янські тексти.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, робота за таблицями, опрацювання наукової літератури тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, роботи, письмове тестування, контрольні роботи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
15 балів	15 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Біленька-Свистович Л. В., Рибак Н. Р. Церковнослов'янська мова : підручник зі словником : понад 3500 слів / Л. В. Біленька-Свистович, Н. Р. Рибак. – К. : Криниця, 2000. – 335 с.
2. Беседина-Невзорова В. П. Старославянський язык : учебник / Беседина-Невзорова В. П. – Х. : Изд-во Харьк. ун-та, 1962. – 358 с.
3. Леута О.І. Старослов'янська мова : підручник для студ. філол. спец. вищих навч. закладів. / Леута О. І. – К. : Вища школа, 2001. – 320 с.
4. Майборода А. В. Старослов'янська мова : навчальний посібник для вузів / А. В. Майборода. – К. : Вища школа, 1975. – 295 с.
5. Лучик В. В. Вступ до слов'янської філології : [підручник для студентів вищих навчальних закладів] / Лучик В. В. – К. : Видавничий центр "Академія", 2008. – 344с.
6. Станівський М. Ф. Старослов'янська мова : підручник / Станівський М. Ф. – Л. : Вид-во Львів. ун-ту, 1964. – 470 с.
7. Станівський М. Ф. Старослов'янська мова : навчальний посібник / М. Ф. Станівський. – К. : Вища школа, 1983. – 262 с.
8. Царалунга І. Б. Старослов'янська мова : навч. посіб. / Царалунга І. Б. – Л. : Новий світ, 2000, 2007. – 188 с.

Мова викладання: українська.

ПП17 ФОЛЬКЛОР

Опис (анотація): Фольклор – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності вчителя української мови і літератури в загальноосвітніх школах різного типу та інших навчальних закладах. Дає студентам знання про витоки народної словесності, жанри українського фольклору в їх історичному розвитку та взаємозв'язках з літературою, духовними надбаннями народів світу, про художньо-поетичні традиції, вірування, звичаї. Допомогає студентам простежити поетапне становлення духовного середовища українського народу у його зв'язку з історичними явищами і подіями, з'ясувати роль усної народної словесності у формуванні етнопсихології, світоглядних засад українців.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять; заочна форма навчання - 12 год. аудиторних: 6 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Щегельський В.В.

Метою фольклорної підготовки в межах курсу є формування у майбутніх учителів-словесників високої естетичної культури. Ознайомлення студентів із феноменом усної народної творчості, специфікою фольклору, його жанровою системою, історією і поетикою окремих жанрів, особливостями усної народної творчості кожного історичного періоду, взаємодією фольклору і літератури. Оволодіння практичними навичками й уміннями цілісного аналізу народнопоетичних творів; прищеплення навичок фольклористичної діяльності і підготовка студентів до фольклорної практики та до викладання усної народної творчості в шкільному курсі.

Основні завдання дисципліни:

- 1) формувати в студентів професійно-методичні вміння;
- 2) сформувати у студентів систему знань про українську усну народну творчість, її специфіку, закономірності розвитку, спосіб побутування фольклору;
- 3) ознайомити студентів з жанровою системою українського фольклору, історією і поетикою провідних жанрів;

4) дати студентам уявлення про фольклористику як науку, її методи, завдання, проблематику, ознайомити їх із найвідомішими фольклористичними працями про усну народну творчість взагалі і про окремі жанри зокрема, виробити у студентів вміння аналізу наукової літератури з проблем фольклористики, навички аналізу фольклорного твору;

5) ознайомити студентів з методикою збирання фольклорних творів;

6) стимулювати науково-методичну творчість студентів, прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до вчительської праці.

За результатами навчання студенти **мають знати**: значення терміна «фольклор», співвідношення з синонімічними термінами (усна народна творчість, усна народна поетична творчість, словесність тощо);

- специфічні риси фольклору в порівнянні з художньою літературою;
- основні теорії походження фольклору та його періодизацію;
- предмет і завдання фольклористики, її зв'язок з іншими науками, провідні методи;
- основні етапи розвитку української фольклористики, наукові школи української і світової фольклористики, актуальні проблеми фольклористики на сучасному етапі;
- основні принципи класифікації фольклорних жанрів, жанрову систему українського фольклору.

Студенти **мають уміти**:

- самостійно опрацьовувати наукові першоджерела, збірники фольклорних текстів, періодичні видання з фольклористики, словники, довідники, енциклопедії;
- працювати з бібліотечним каталогом, бібліографічними покажчиками, пошуковими системами Інтернету з метою отримання інформації з дисципліни, укладати і правильно оформляти бібліографію з певного розділу фольклористики;
- виконувати фольклорні твори різних жанрів (зважаючи на наявність вокальних, драматичних і хореографічних здібностей);
- аналізувати фольклорний твір, характеризувати його ідейно-тематичні особливості, визначати його приналежність до певного жанру;
- порівнювати варіанти одного й того ж фольклорного твору; фольклорний і літературний твори, що мають типологічні зв'язки (сюжет, мотив, образи тощо); фольклорні жанри в усній народній творчості різних народів;
- володіти методикою записування фольклорних творів і складання їх паспортів;
- доводити власні думки в ході дискусії, підтверджувати їх переконливими прикладами;
- аналізувати твори українського фольклору, зіставляти їх жанрові особливості з огляду на морально-психологічні проблеми, творчо поєднувати здобуту теоретичну інформацію з різними прийомами філологічного аналізу текстів
- самостійно узагальнювати і систематизувати знання з певного розділу дисципліни, укладаючи схеми, таблиці, опорні конспекти, розробляючи презентації в електронному вигляді.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, конспектування, опрацювання методичної літератури, рольові ігри, конференції, дискусії, метод історичної реконструкції, компаративістський метод, історико-генетичний метод, моделювання ситуації польового запису усної традиції в аудиторії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, контрольні роботи, письмове тестування і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	За лік
40 балів	20 балів	40 балів	10 0 ба лів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	За лік
40 балів	20 балів	40 балів	10 0 ба лів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Грицай М. С. Українська народнопоетична творчість / М. С. Грицай, В. Г. Бойко., Л. Ф. Дунаєвська. – Київ : Вища школа, 1983. – 358 с.
2. Іваницький А. Українська народна музична творчість / А. Іваницький. – Київ : Музична Україна, 1990. – 336 с.
3. Івановська О. Український фольклор : семантика і прагматика традиційних смислів : підручник / Олена Івановська. – Київ : Експрес-Поліграф, 2012. – 336 с.
4. Коваленко Н. Д., Щегельський В. В. Фольклорно-діалектологічна практика : навч. метод. посіб. / Н. Д. Коваленко, В. В. Щегельський. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2015. – 144 с.
5. Лановик З. Українська усна народна творчість / З. Лановик, М. Лановик. – Київ : Знання-Прес, 2001. – 591 с.
6. Росовецький С. Український фольклор у теоретичному висвітленні : підручник / Станіслав Росовецький. – Київ : Вид.-поліграф. центр «Київський університет», 2008. – 623 с.
7. Руснак І. Є. Український фольклор : навч. посіб. / І. Є. Руснак. – Київ : Академія, 2010. – 304 с.
8. Семеног О. М. Усна народна творчість : навч.-метод. посіб. / О. М. Семеног. – Київ-Глухів : РВВ ГДПУ, 2003. – 153 с.
9. Сивачук Н. Український дитячий фольклор : підручник / Наталія Сивачук. – Київ : Деміур, 2003. – 288 с.
10. Струманський В. Народознавство Поділля : хрестоматія / Василь Струманський. – Хмельницький : Поділля, 1995. – 448 с.
11. Українська народна поетична творчість / За ред. М. Рильського. – Київ : Радянська школа, 1965. – 231 с.
12. Український фольклор: Критичні матеріали / С. К. Бисикало, Ф. М. Борщевський. – Київ : Вища школа, 1978. – 288 с.
13. Українська фольклористика. Словник-довідник / уклад., заг. ред. Михайла Чорнопиского. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. – 448 с.
14. Філоненко С. О. Усна народна творчість: навч. посіб. / С. О. Філоненко. – Київ : Центр учбової літератури, 2008. – 416 с.

Мова викладання: українська.

ПП18 УКРАЇНСЬКА ДІАЛЕКТОЛОГІЯ

Опис (анотація): Українська діалектологія – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності вчителя української мови

загальноосвітніх шкіл різного типу та інших навчальних закладів. Даний курс знайомить студента зі становленням, розвитком та перспективами сучасної діалектології; розкриває основні відомості про територіальну диференціацію української діалектної мови; сприяє усвідомленню говіркових особливостей української мови та навчає сучасній методиці навчання шкільного курсу української мови в умовах діалектного оточення.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять; заочна форма навчання – 12 год. аудиторних: 6 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Шеремета Н.П.

Мета курсу: вивчення української діалектної мови у просторовій проекції.

Основні завдання дисципліни:

забезпечити *засвоєння* основних термінологічних понять української діалектології та сучасної територіальної диференціації української діалектної мови; *усвідомлення* говіркових особливостей української мови на усіх мовних рівнях; *вміння* самостійно записувати діалектний матеріал, аналізувати зв'язні тексти, виявляти та лінгвістично інтерпретувати основні фонетичні, морфологічні, синтаксичні та лексичні особливості говірок різних діалектних типів.

Результати навчання:

Студенти мають **знати:**

- термінологічний апарат української діалектології як науки, її предмет, завдання, історія розвитку й основні напрямки сучасних діалектологічних досліджень в україністиці та лінгвістичній науці загалом, цінність даних діалектології для історії мови, етнолінгвістики, етнографії, фольклористики, краєзнавства; взаємовплив народних говорів і літературної мови;

- методи збирання і дослідження діалектного матеріалу;
- територіальне членування сучасної української діалектної мови;
- характерні риси фонологічного, фонетичного, акцентуаційного й граматичного структурних рівнів української діалектної мови; словниковий, фразеологічний склад окремих діалектів і їх об'єднань;

Студенти **мають уміти:**

1. аналізувати різні джерела вивчення говорів;
2. транскрибувати говіркове мовлення;
3. за фонетичними, лексичними й граматичними особливостями визначати мовно-територіальні утворення української діалектної мови;
4. здійснювати фонетичний, морфологічний, синтаксичний і лексичний аналіз зразків діалектної мови як у давніх, так і в новіших записах;
5. аналізувати місцеві записи, зроблені студентами чи викладачами за допомогою звукозаписувальної апаратури для виявлення відхилень від літературної мови, зумовлених діалектним оточенням;
6. оцінювати вплив літературного мовлення на діалектне, з'ясовувати характер міждіалектних контактів;
7. виявляти й аналізувати діалектизми у творах художньої літератури, зокрема у тих, що вивчаються в школі;
8. визначати, носієм якого з говорів української мови є мовець або автор тексту;
9. відмежовувати загальномовне, інтердіалектне від вузьколокального, відчувати міждіалектну й міжмовну інтерференцію;
10. визначати можливі види роботи з діалектизмами при вивченні шкільного курсу української мови;

Студенти **мають набути таких компетентностей:**

- поглиблено пізнати мову як виразника ментальності етносу, засобу творчого освоєння світу і знаряддя якнайповнішого самовираження особистості;
- усвідомлювати зв'язок діалект – культура – етнос.

Методи викладання дисципліни: пояснювально-ілюстративний метод для ознайомлення з основними теоретичними положеннями; частково-пошуковий і дослідницький методи для вироблення навичок застосування теоретичних знань; робота з текстами та іншими роздатковими й ілюстративними матеріалами; самостійна робота для опрацювання окремих питань теоретичного характеру, виконання домашніх завдань, підготовка до практичних занять, збір та опрацювання діалектного матеріалу тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, захист індивідуальних навчально-дослідних завдань і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
40 балів	30 балів	30 балів	100 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
14 балів	34 балів	52 бали	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

- 1.Бевзенко С.П. Українська діалектологія / С.П.Бевзенко. – К.: Вища школа, – 1980. – 246 с.
- 2.Жилко Ф.Т. Нариси з діалектології української мови / Ф.Т.Жилко. – К.: Рад. школа, 1966. – 303 с.
- 3.Коваленко Н. Д. Практикум з проведення діалектологічних досліджень : навч.-метод. посіб. / Н. Д. Коваленко, Н. П.Шеремета ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Рута, 2013. –159 с.
- 4.Матвіяс І.Г. Українська мова і її говори / І.Г.Матвіяс. – К.: Наук. думка,1990. – 163 с.
- 5.Шеремета Н.П. Українська діалектологія: Практичні заняття: Навчальний посібник / Н.П.Шеремета. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2005. – 124 с.
- 6.Шило Г.Ф. Південно-західні говори УРСР на північ від Дністра / Г.Ф.Шило. – Львів, 1957. – 252 с.

Мова викладання: українська.

БАКАЛАВР

1 КУРС

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 035 Філологія (Українська мова і література)

За освітньо-професійною програмою Українська мова і література

(Кваліфікація - Бакалавр філології за спеціальністю «Українська мова і література»)

Термін навчання - 3 роки 10 місяців

на основі повної загальної середньої освіти)

1. ОBOB'ЯЗKOBІ KOMPONENTИ

1.1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 01 ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

Опис (анотація): Програма курсу передбачає формування у студентів неісторичних спеціальностей цілісних, системних знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів у різні періоди вітчизняної історії; вміння їх аналізувати, узагальнювати, виділяти основні тенденції і закономірності перебігу історичних подій, виявляти причинно-наслідкові зв'язки; уміти критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб; володіти науковою термінологією й користуватися нею; розглядати суспільні явища в розвитку і конкретно-історичних умовах.

Тип: навчальна дисципліна належить до циклу дисциплін загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: I курс, 2 семестр

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 50 год. аудиторних : 30 год. лекційних і 20 год семінарських занять та 100 год. самостійної роботи.

Викладацький склад: кандидат історичних наук, доцент Олійник Сергій Васильович; старший викладач Степанков Віталій Валерійович.

Мета і завдання вивчення дисципліни:

Програма курсу передбачає формування у студентів неісторичних спеціальностей цілісних, системних знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів у різні періоди вітчизняної історії; вміння їх аналізувати, узагальнювати, виділяти основні тенденції і закономірності перебігу історичних подій, виявляти причинно-наслідкові зв'язки; уміти критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб; володіти науковою термінологією й користуватися нею; розглядати суспільні явища в розвитку і конкретно-історичних умовах.

Результати навчання:

По завершенні курсу студент

ПОВИНЕН ЗНАТИ:

- основні події і фактизи історії та культури України;
- основні закономірності та особливості соціально-економічного та політичного та культурно-духовного розвитку України;
- внесок видатних політичних, державних, військових, науково-культурних діячів у справу становлення, захисту і розвитку української нації;
- понятійний апарат;
- хронологію та історичну карту.

ПОВИНЕН ВМІТИ:

- оперувати основними подіями, фактами, процесами з історії та культури України, розглядати їх у логічному взаємозв'язку і піддавати системному науковому аналізу, робити відповідні висновки;
- працювати з джерелами та монографічною літературою;
- порівнювати, знаходячи спільні риси та відмінності в історичному розвитку України та інших країн Європи;
- аргументовано, на основі історичних фактів, обстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;
- володіти понятійним апаратом та історичною картою.

Методи викладання дисципліни:

- Лекції для ознайомлення з основними теоретичними положеннями історії та культури України;
- Семінарські заняття спрямовані на поглиблення, розширення, деталізацію і закріплення теоретичного матеріалу з історії та культури України;
- Самостійна робота з опрацювання окремих питань теоретичного характеру, виконання домашніх завдань, підготовка до контрольних заходів тощо;
- Індивідуальні навчально-дослідні завдання для виконання творчої роботи щодо застосування знань з історії та культури України.

Розподіл балів, що присвоюється студентам:

Поточний і модульний контроль (36 балів)				МКР	Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (18 балів)		Змістовий модуль 2 (18 балів)		24	40	100
Поточний контроль	СР	Поточний контроль	СР			
12 балів	6 балів	12 балів	6 балів			

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бойко О. Д. Історія України : навч. посіб. / О. Д. Бойко. — 3-тє вид, виправл., доповн. — К. : Академвидав, 2010. — 688 с.
2. Бойко О. Д. Нариси новітньої історії України (1985-1991 рр.) : Навч. посіб. / О. Д. Бойко. — К.: Кондор, 2008. — 357 с.
3. Бонь О. І. Історія України : Курс лекцій : Навч. посіб. / О. І. Бонь, О. Л. Іванюк. — К.: Вища шк., 2008. — 463 с.
4. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX – XX ст. [Навч. посіб.] / Я. Грицак. — К., Генеза, 1996. — 360 с.
5. Заводовський А.А. Історія України: конспект лекцій для студентів неісторичних факультетів вищих навчальних закладів / А.А. Заводовський — Кам'янець-Подільський : Рута, 2010. — 198 с.
6. Історія України: новітня доба: навч. посіб. / [В.М. Литвин, В.Ф. Колесник, А.Г. Слюсаренко та ін.]; за ред. В.М. Литвина. - К. : Академвидав, 2012. — 480 с.
7. Історія України: Хрестоматія / Упоряд. В.М. Литвин. — К.: Наукова думка, 2013. — 1056 с.
8. Історія українського мистецтва: В 6-и т. — К.: Мистецтво, 1966-1970.
9. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. К. : Либідь, 1994. — 656 с.

10. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 1. Історія культури давнього населення України. – К. : Наукова думка, 2001. – 1135 с.
11. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 2. Українська культура другої половини XIII – першої половини XVII століть. – К. : Наукова думка, 2003. – 847 с.
12. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 3. Українська культура другої половини XVII – XVIII століть. – К. : Наукова думка, 2001. – 1246 с.
13. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 4. Книга 1. Українська культура першої половини XIX століття. – К. : Наук. думка, 2008. – 1007 с.
14. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 4. Книга 2. Українська культура другої половини XIX століття. – К. : Наукова думка, 2005. – 1296 с.
15. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. / За ред. проф. А. Яртіся і проф. В. І. Мельника. – Л.: Світ, 2005. – 568 с.
16. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.1. З найдавніших часів до кінця XVIII ст. / В.М. Литвин. – К. : Альтернативи, 2003. – 864 с.
17. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.2. Кінець XVIII – початок XX ст. / В.М. Литвин. – К. : Альтернативи, 2005. – 760 с.
18. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.3 (Новітній час (1914-2014)). Кн.1. / В.М. Литвин. – К. : Альтернативи, 2005. – 832 с.; - Кн.2. – 640 с.
19. Мистецтво України: Біографічний довідник. / Упоряд. : А. В. Кудрицький, М. Г. Лабінський; за ред. А. В. Кудрицького. – К.: Укр. енцикл., 1997. – 700 с.
20. Мицик Ю.А. Історія України / Ю.А. Мицик, О.Г. Бажан. – К.: Тов.»Вид-во «КЛЮ», 2015. – 680 с.
21. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу / Іван Огієнко. – К. : Абрис, 1991. – 227 с.
22. Петровський В. В. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі / В. В. Петровський, Л. О. Радченко, В. І. Семененко. – [вид. 2-ге, випр. та доп.] – Х. : ВД “ШКОЛА”, 2008. – 608 с.
23. Реєнт О. П. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.) / Олександр Реєнт. – К. : Інститут історії України НАН України, 2003. – 340 с.
24. Семчишин М. Тисяча років української культури. Історичний огляд культурного процесу / Мирослав Семчишин. – К.: Фенікс, 1993. – 428 с.
25. Українська культура: Лекції за ред. Д. Антоновича / Упоряд. С. В. Ульяновська; вс. ст. І. М. Дзюби; перед сл. М. Антоновича; Додатки С. В. Ульяновської, В. І. Ульяновського. – К.: Либідь, 1993. – 592 с.
26. Уривалкін О. М. Довідник з історії України / О. М. Уривалкін. – К. : Дакор, КНТ, 2009. – 1008 с.
27. Шейко В. М. Історія української культури : Навч. посібник / Наук. ред. В. М. Шейко / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К. : Кондор, 2006. – 264 с.

Мова викладання: українська.

ЗП 02 ІНОЗЕМНА МОВА

Опис (анотація): курс іноземної мови поглиблює знання студентів про актуалізацію граматичних структур у різних контекстах, природу синтаксичних відношень та формує комунікативні компетенції для адекватної поведінки в реальних ситуаціях академічної і професійної сфер.

Тип: навчальна дисципліна належить до циклу дисциплін загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: I-II курси.

Кількість кредитів: 8 кредитів ECTS: всього 240 год., з них: денна форма навчання – 96 год. практичних занять, 144 год. самостійної та індивідуальної роботи. З них для 1-го курсу (2019-2020 н.р.) виділено 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 48 год. практичних занять.

Викладацький склад: доцент кафедри іноземних мов Трофименко А.О. кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов, кандидат педагогічних наук, старший викладач Городиська О.М, старший викладач Кульбанська Р.В.

Метою викладання навчальної дисципліни “Іноземна мова” є формування у студентів загальних та професійно орієнтованих комунікативних компетенцій (лінгвістичної, соціолінгвістичної і прагматичної) для забезпечення ефективного іншомовного спілкування.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Іноземна мова” є оволодіння практичними навичками в іншомовному спілкуванні, актуалізації граматичних структур у різних контекстах та підготовці виступів з низки галузевих питань, перекладів іншомовних професійних і країнознавчих текстів, пошуці нової текстової, графічної, аудіо та відеоінформації, що міститься в іншомовних галузевих матеріалах.

Результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

особливості граматичних розрядів, природу синтаксичних відношень, щоб дати можливість розпізнавати і продукувати інформацію в академічній та професійній сферах; мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів академічного та професійного мовлення; широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах.

вміти:

застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі; належним чином поводити себе й реагувати у типових ситуаціях повсякденного життя; розуміти різні корпоративні культури в конкретних контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, рольові ігри, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: опитування, поточне тестування, виконання вправ і завдань, написання самостійних і творчих робіт.

Розподіл балів, що присвоюється студентам:

Заліковий кредит 1.

Поточний і модульний контроль (100 балів)						Залік	Сума
Змістовий модуль 1 (50 балів)			Змістовий модуль 2 (50 балів)				100
Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	МКР	Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	МКР		
20 балів	5 балів	25 балів	20 балів	5 балів	25балів		

Заліковий кредит 2.

Поточний і модульний контроль (60 балів)	Екзамен (40 балів)	Сума

Змістовий модуль 1 (30 балів)			Змістовий модуль 2 (30 балів)			40	100
Поточ. Контр.	Сам. Та індив. Роб.	МКР	Поточ контр.	Сам. Та індив. Роб.	МКР		
15 балів	5 балів	10 балів	15 балів	5 балів	10 балів		

Форма підсумкового контролю: залік, екзамен.

Перелік основної літератури (англійська мова):

1. Верба Л. Г. Граматика сучасної англійської мови. Довідник : Мова англійська, українська / Л. Г. Верба, Г. В. Верба. – К. : Тов. «ВП Логос – М», 2011. – 352 с.
2. Уманець А. В. English for Postgraduate Students : [навчальний посібник] / Антоніна Володимирівна Уманець. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисін О. В. «Абетка», 2011. – 130 с.
3. Уманець А. В. Training Tests for IELTS Exams : навчальний посібник / Укладачі : А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець; За ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2016. – 110 с.
4. English for ESP Students : [навчальний посібник для студентів факультетів гуманітарних та соціально-економічних дисциплін] / [Уманець А. В., Гудзяк А. М., Попадинець О. О., та ін.] ; за ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. – 264 с.
5. Grammar in Use : [навчальний посібник] / [Уманець А. В., Балакірева Т. І., Гудзяк А. М. та ін.] ; за ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – 220 с.
6. Test Your Grammar. Part I : навчальний посібник / Укладачі : А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець, А. О. Трофименко; За ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ФОП Гуменюк С. О., 2016. – 180 с.

Перелік основної літератури (німецька мова)

1. Добринчук О.О. Praktisches Deutsch. Kunst ist ewig!: навчально-методичний посібник / О.О. Добринчук, Т.В.Калинюк. – Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2015. – 160 с.
2. Казимір В.О. Aus der Schatzkammer der deutschen Kultur: Навчально-методичний посібник. / В.О.Казимір. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2014. – 270 с.
3. Казимір В.О. Lesetexte für die Studenten des II. Studienjahres: навчально-методичний посібник. / В.О.Казимір. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2014. – 320 с.

4. Микуляк М.І. Praktisches Deutsch. Eine Reise ist immer ein Erlebnis: навчально-методичний посібник / М. І. Микуляк, Г. Г. Братиця – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О. А., 2013. – 176 с.

Перелік основної літератури (французька мова)

1. Гладка В.А. Prononcez bien. Mais comment?: cahier d'activités / Вимовляти правильно. Але як? : робочий зошит [навчально-методичний посібник] / В.А. Гладка. — Чернівці : Видавничий дім «Родовід», 2014.— 80 с.
2. Гладка В.А. Sachez écouter. Livred'élève / Умійте слухати : [книга для учнів: практикум з аудіювання] / В. А. Гладка, Н. М. Сопилюк. — Чернівці : Видавничий дім «Родовід», 2015. — 52 с.
3. Камінська І. Французька мова 20 хвилин щодня : [навчальний посібник] / І. Камінська. – К.: Методика, 2012. – 224 с.
4. Кульбанська Р.В. Cours pratique de français : [навчальний посібник з французької мови для студентів I курсу немовних факультетів вищих навчальних закладів] / Р. В. Кульбанська. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2008. – 136 с.
5. Литвиненко В. Ю. Le français : [навчальний посібник з французької мови для студентів вищих навчальних закладів]/ В.Ю. Литвиненко. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «ОМІДА», 2015. – 107 с.
6. Матвеева О.О. Французька мова: [навчальний посібник для студентів 3-4 курсів, що вивчають французьку мову як третю іноземну] / О. О. Матвеева. — Чернівці, 2015. — 206 с.

Мова викладання: англійська, німецька, французька.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП01 ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА

Опис (анотація): Курс „Вступ до мовознавства” займає особливе місце в системі філологічної освіти, яка повинна дати ґрунтовні знання, закласти основи самовдосконалення майбутнього словесника. Курс належить до фундаментальних дисциплін в гуманітарному циклі. У ньому розкриваються поняття: мова, її функції, походження, розвиток, визначаються мовні одиниці, дається аналіз мовознавчих розділів, з'ясовуються методи лінгвістичних досліджень.

Тип: дисципліна професійної підготовки (нормативна)

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 28 год. лекційних, 20 год. практичних занять; заочна форма навчання - 120 год. аудиторних: 8 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Марчук Л.М., кандидат філологічних наук, старший викладач Федькова І.А..

Мета курсу: Навчальна програма курсу «Вступ до мовознавства» реалізується шляхом досягнення практичної, освітньої, пізнавальної, розвивальної та соціальної мети. Практична мета полягає у формуванні загальних і професійно орієнтованих комунікативних мовленнєвих компетентностей; освітня – у формуванні загальної компетентності (декларативних знань, умінь і навичок, розвитку здібностей самостійного навчання), що дозволить ефективно спілкуватися в академічному та професійному середовищі і продовжити навчання після отримання диплома про вищу освіту. Пізнавальна мета полягає в залученні студентів до таких видів діяльності, які активізують і розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних здібностей. Розвивальна мета – допомогти студентам у формуванні загальних компетентностей з метою стимулювання особистої мотивації, зміцнення впевненості студентів як користувачів мовознавчою термінологією, а також позитивне ставлення до вивчення мови. Соціальна мета – сприяти становленню

критичного самоусвідомлення, вміння спілкуватися та робити вагомий внесок у міжнародне мовознавче середовище. Соціокультурна – досягати широкого розуміння важливих міжнародних соціокультурних проблем для того, щоб діяти належним чином у різноманітних професійних та академічних ситуаціях.

Основні завдання дисципліни:

- 1) оволодіння методологічними основами мовознавства,
- 2) формування наукового розуміння мови як суспільного явища,
- 3) ознайомлення з основними поняттями й термінами мовознавчої науки,
- 4) підготовка студентів-першокурсників до поглибленого вивчення рідної та іноземної мов.

Результати навчання:

студенти мають **знати:** методи мовознавчих досліджень, теорії походження мов, генеалогічну та типологічну класифікації мов світу, системний характер будови мови.

вміти: тлумачити лінгвістичні терміни, роботи різні види лінгвістичного аналізу, аналізувати мовні явища на усіх рівнях мови.

Методи викладання дисципліни: У викладанні курсу «Вступ до мовознавства» традиційно відводиться належне місце поєднанню слова і наочності. Свідченням цього – підручники і посібники з цього навчального предмета. Здебільшого рисунки і схеми розміщені в розділі «Фонетика». Крім того використовується усне слово викладача, бесіди, виконання вправ, конспектування, написання рефератів, карткування (робота з атласами та картами).

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання рефератів і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Подається розподіл балів за змістовими модулями.

Наприклад, для денної форми навчання:

Поточний і модульний контроль (60 балів)					Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (15балів)		Змістовий модуль 2 (45 балів)			40	100
Поточний контроль	СР	Поточний контроль	МКР	СР		
10 балів	5 балів	20 балів	20	5 балів		

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
10 балів	20 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бевзенко С.П. Вступ до мовознавства: Короткий нарис / С.П. Бевзенко. – К.: «Вища школа», 2006. – 143с.
2. Дорошенко С.І. Загальне мовознавство: навч. посібник / С.І. Дорошенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 299с.

3. Доленко М.Т. Вступ до мовознавства: Збірник завдань і вправ /М.Т. Доленко. – К., 1975. – 151с.
 4. Донець Л.С. Вступ до мовознавства: практикум / Л.С. Донець, Л.І Мацько. – К.: «Вища школа», 1989. – 182с.
 5. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства / Ю.О. Карпенко. - К. - Одеса, 1991.
 6. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства / М.П. Кочерган. - К., 2012. – 368с.
 7. Сологуб Н.М. Вступ до мовознавства: навчальний посібник / Н.М. Сологуб, Л.М. Марчук, А.С. Попович. – Кам'янець-Подільський, 2007. – 147с.
- Мова викладання:** українська.

ПП 02 ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Опис (анотація): Вступ до літературознавства – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності вчителя чи викладача. Дисципліна ознайомлює студентів із основними літературознавчими термінами і поняттями, формує початкові навички наукового аналізу та оцінки літературно-художніх творів.

Тип: нормативна навчальна дисципліна циклу професійної підготовки.

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 28 год. лекційних, 20 год. практичних занять; заочна форма навчання –14 год. аудиторних: 8 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філол. наук, професор кафедри журналістики Волковинський О.С.; канд. філол. наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Волковинська І.В.

Мета курсу: ознайомити студентів з особливостями вихідних, початкових відомостей про сутність, специфіку та суспільне, ідейно-моральне, естетичне значення художньої літератури.

Основні завдання дисципліни: надати студентам теоретичні знання з основ літературознавства та практичні уміння і навички їх застосування в ході аналізу літературно-художнього твору; навчити студентів співвідносити теоретичну та практичну складові в процесі вивчення художньої літератури.

Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- про специфіку художньої літератури як особливого виду мистецтва;
- основні критерії художності літератури;
- поняття про зміст, внутрішню та зовнішню форми літературного твору;
- основні структурні елементи літературного твору;
- види та зразки аналізу літературного твору;
- специфіку літературного процесу;
- основні та допоміжні галузі дисципліни, їх взаємозв'язок, формування поглядів на літературу, її роль та призначення;
- зв'язок літературознавчої науки з такими гуманітарними дисциплінами як історія, соціологія, філософія, естетика, мовознавство, фольклористика;
- основні етапи розвитку літературознавства, літературознавчі школи від ідей античної поетики до літературознавчих концепцій ХХ – початку ХХІ ст.;
- вклад українських учених у розвиток світової літературознавчої думки;
- образний характер художньої літератури, типи художніх образів;
- єдність змісту і форми в художньому творі;
- основні елементи змісту: тема, ідея, проблема, пафос;
- формотворчі складники художньої літератури: мотив, сюжет, композиція;
- систему художньої мови на фонемному, лексичному та синтаксичному рівнях;

– засоби версифікації: квантитативна, силабічна, силабо-тонічна, тонічна системи віршування, народнопісенний вірш та верлібр, національні особливості версифікації: характер Шевченкового віршування, український верлібр;

– генологію: поняття про роди і жанри літератури, зв'язок жанру і стилю, класифікація та дифузія жанрів;

– поняття про літературний процес: напрям, стиль, течія; світоглядні засади еволюції стилів, великі стилі епохи: ренесанс, бароко, класицизм, романтизм, реалізм, модернізм, постмодернізм;

уміти:

– аналізувати особливості змісту та форми літературного твору;
– активно володіти літературознавчою термінологією;
– визначати специфіку епічного, ліричного, драматичного творів;
– диференціювати основні форми наступності та новаторства;
– характеризувати головні літературні напрями, течії та школи;
– визначати стильові особливості літературного твору;
– аналізувати художні тексти;
– здійснювати порівняльну характеристику споріднених за жанрами творів, визначати подібне й відмінне між ними;

– визначати компоненти сюжету та композиції на матеріалі художніх текстів;
– визначати тропив ліричному творі;
– визначати ритміко-інтонаційні особливості поезій;

мати навички:

самостійно здійснювати аналіз твору;
вести дискусію з літературознавчих проблем.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, мультимедійна презентація, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), робота з таблицями, схемами, опитування, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання індивідуальних завдань, опрацювання наукової та навчально-методичної літератури, конспектування, дискусії тощо.

Методи оцінювання: усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, модульна контрольна робота.

Розподіл балів, щоприсвоюються студентам:

Поточний контроль	МКР	Екзамен
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред.М. Зубрицької. — Львів : Літопис, 1996. — 634 с.
2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / Пітер Баррі ; пер. з англ. О. Погинайко. — К. : Смолоскип, 2008. — 360 с.
3. Безпечний І. Теорія літератури / Іван Безпечний. — К. : Просвіта, 2009. — 388 с.
4. Бернадська Н. І. Композиція літературного твору / Н. І. Бернадська. — К. : КДУ, 1992. — 184 с.
5. Білоус П. В. Вступ до літературознавства : навчальний посібник / В. П. Білоус. — К. : ВЦ "Академія", 2011. — 336 с.
6. Вступ до літературознавства. Хрестоматія / упоряд. Н. Бернадська. — К.:Освіта, 1995. — 312 с.

7. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поезика / Володимир Домбровський. — Дрогобич : Відродження, 2008. — 488 с.
8. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Умберто Еко. — Львів : Літопис, 2004. — 364 с.
9. Енциклопедія літературознавства : у 2-х т. / автор-уклад. Ю. Ковалів. — К.: ВЦ «Академія», 2007.
10. Качуровський І. Метрика / Ігор Качуровський. — К. : Знання, 1994. — 118 с.
11. Качуровський І. Строфіка / Ігор Качуровський. — К. : Знання, 1994. — 124 с.
12. Качуровський І. Фоніка / Ігор Качуровський. — К. : Знання, 1994. — 128 с.
13. Костенко А. З. Діалектика художнього образу / А. З. Костенко. — К. : Наук, думка, 1986. — 364 с.
14. Костенко Н. В. Українське віршування ХХ століття / Н. В. Костенко. — К. : Либідь, 1993. — 232 с.
15. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. — Чернівці: Золоті литаври, 2001. — 636 с.
16. Мітосек З. Теорії літературних досліджень / З. Мітосек; пер. з пол. В. Гуменюк. — Сімферополь, 2003. — 407 с.
17. Пахаренко В. Основи теорії літератури : навч.-метод. посіб. / Василь Пахаренко. — К. : Генеза, 2009. — 296 с.
18. Роменець В. А. Психологія творчості / В. А. Роменець. — 2-ге вид. — К.: Либідь, 2000. — 288 с.
19. Семенюк Г. Ф. Версифікація: теорія і практика віршування / Г. Ф. Семенюк, А. Б. Гуляк, О. Є. Бондарева. — К. : ВГЦ "Київський університет", 2008. — 304 с.
20. Ткаченко А. Мистецтво слова. Вступ до літературознавства / А. Ткаченко. — К. : Правда Ярославичів, 1998. — 448 с.
21. Тодоров Ц. Поняття літератури та інші есе / Цветан Тодоров; пер. з франц. Є. Марічева. — К. : ВД "Києво-Могилянська академія", 2006. — 162 с.
22. Ференц Н. С. Основи літературознавства / Н. С. Ференц. — К. : Знання, 2011. — 432 с.

Мова викладання: українська.

ПП05 СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Опис (анотація): Курсові “Сучасна українська літературна мова” належить провідне місце в системі лінгвістичних дисциплін, що викладаються на відділах української мови та літератури філологічних факультетів.

Головне завдання курсу – з урахуванням вимог реформування школи забезпечити фахову підготовку з сучасної української літературної мови, допомогти студентам практично оволодіти її літературними нормами, сформувати в них міцні навички культури писемного й усного мовлення.

У процесі викладання цього курсу необхідно висвітлювати окремі дискусійні питання, в разі потреби подавати історичні, діалектологічні або стилістичні коментарі до мовних явищ.

Обов’язкова умова теоретичної глибини курсу – розкриття тенденцій розвитку української мови, її утвердження як державної в умовах суверенної України.

До важливих аспектів викладання курсу “Сучасна українська літературна мова” належить постійна увага до питань, пов’язаних з висвітленням відповідних мовних явищ у шкільному курсі мови, постійна орієнтація студентів на професійне застосування знань.

На 1-ому курсі вивчаються розділи – лексикологія, фразеологія, лексикографія.

Лексикологія – розділ мовознавства, в якому вивчається словниковий склад певної мови. Завдання розділу “Лексикологія”: визначати й охарактеризувати слово як одну з основних мовних одиниць, словниковий склад сучасної української літературної мови за походженням, стилістичним уживанням, поширеністю й активністю використання.

Фразеологія – розділ мовознавства, що вивчає фразеологічну систему мови. Об'єктом фразеології як мовознавчої дисципліни є сукупність усіх фразеологізмів мови. Лексикографія – це наука, яка займається збиранням слів якої-небудь мови, їх систематизацією та складанням словників.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс (2-8 семестр).

Кількість кредитів: 28 кредитів ECTS: всього 840 год., з них: денна форма навчання – 420 год. аудиторних: 200 год. лекційних, 200 год. практичних занять; 20 год. лабораторних занять; з них на 2019-2020 н.р. - 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 74 год. аудиторних: 36 год. лекційних, 34 год. практичних занять; 4 год. лабораторних занять

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Коваленко Б. О.; асистент кафедри української мови Поплавська Л. В.

Мета курсу: на основі здобутків українського мовознавства з урахуванням вимог державної доктрини щодо розвитку національної освіти в ХХІ столітті забезпечити фахову підготовку із сучасної української літературної мови.

Основні завдання дисципліни на поточний рік: допомогти студентам опрацювати теоретичний матеріал з лексикології, фразеології та лексикографії української мови, оволодіти практичними навичками виконувати лексикологічний та фразеологічний аналізи слова, сформулювати в них міцні навички культури писемного й усного мовлення.

У процесі викладання цього курсу необхідно висвітлювати також актуальні питання, пов'язані з утвердженням української мови як державної в усіх без винятку сферах суспільного життя українського народу, а в разі потреби подавати історичні, діалектологічні або стилістичні коментарі до мовних явищ.

Результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати предмет лексикології, фразеології та лексикографії української мови, їх визначення, практичну цінність та зв'язок з іншими лінгвістичними розділами; основні відомості з історії української лексикології, фразеології, лексикографії, типи словників, різницю між лінгвістичними та енциклопедичними словниками, різновиди цих словників, особливості побудови словників кожного різновиду, значення словників для збагачення знань, розширення світогляду, вдосконалення культури мовлення;

вміти: розмежовувати слова повнозначні й неповнозначні; визначати лексичне значення повнозначних слів, конкретне й абстрактне, пряме й переносне значення, різновид переносного значення, користуватися тлумачними словниками, будувати речення, вживаючи одне й те саме слово у прямому й переносному значеннях, з конкретним та абстрактним значеннями; визначати функцію слова; розмежовувати слова за належністю до груп лексики за семантичними відношеннями; характеризувати й добирати до слів омоніми, пароніми, синоніми, антоніми; вживати у мовленні слова різних груп; розрізняти корінні українські й іншомовні слова; встановлювати походження слова, користуючись етимологічними словниками та словниками іншомовних слів; визначати групи слів за стилістичним уживанням; складати тексти з лексикою певної стилістичної групи; визначати зміни, що відбулися в лексичному значенні слів, у словниковому складі мови; визначати неологізми та архаїзми в текстах; визначати фразеологізми; добирати фразеологізми з певним значенням; добирати фразеологізми із синонімічними та антонімічними відношеннями між ними; визначати джерела фразеологізмів; користуватися фразеологічними словниками; користуватись енциклопедичними та лінгвістичними словниками; будувати статті для різних типів словників.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, написання різних видів диктантів,

укладання бібліографій науково-методичних посібників і журнальних публікацій, конспектування тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, виконання тестових завдань і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	За лік
40 балів	20 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Бондар О. І. Відображення в лексиці української мови уявлень стародавніх слов'ян про час // Українська мова і література в школі. – 1992. – № 2.
2. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія / Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 368 с.
3. Гриценко П. Ю. Ареальне варіювання лексики. – К., 1990.
4. Дзєндзелівський Й. О. Українсько-західнослов'янські лексичні паралелі. – К., 1969.
5. Доленко М. Т., Дацюк І.І., Кващук А.Г. Сучасна українська мова. – К.: Вища школа, 1987.
6. Дятчук В. В., Пустовіт Л. О. Семантична структура і функціонування лексики української літературної мови. – К., 1983.
7. Жовтобрюх М.А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. – К., 1972. – Ч. 1.
8. Історія української мови: Лексика і фразеологія. – К., 1983.
9. Кочерган М. П. Слово і контекст: Лексична сполучуваність і значення слова. – Львів, 1980.
10. Лисиченко Л. А. Лексико-семантична система української мови. – Харків, 1997.
11. Москаленко Н. А., Фащенко М. М., Смагленко Ф. П. Сучасна українська літературна мова: Лексичний, фонетичний і граматичний аналіз. – К. – Одеса, 1980.
12. Муқан Г. М. Багатозначність і омонімія // Українська мова і література в школі. – 1970. – № 8.
13. Муромцева Ол. Тенденції розвитку словникового складу української літературної мови (кінець 80-х — 90-ті рр.) // Мовознавство: Доповіді та повідомлення на ІV Міжнародному конгресі українців. – К., 2002.
14. Німчук В. В. Давньоруська спадщина в лексиці української мови. – К., 1992.
15. Рудяков А. Н. Опыт системного описания лексико-семантических групп. – К, 1998.
16. Русанівський В. М. Структура лексичної і граматичної семантики. – К., 1988.
17. Соколовская Ж. П. Система в лексической семантике: Анализ семантической структуры слова. – К., 1979.
18. Сучасна українська літературна мова / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін.; За ред. А. П. Грищенка. – К.: Вища школа, 1997. – 414 с.
19. Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія / За заг. ред. І. К. Білодіда. – К., 1973.

20. Сучасна українська літературна мова: Підручник / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас та ін.; За ред. М. Я. Плющ. – К., 1994.

21. Сучасна українська мова: Підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін.; За ред. О. Д. Пономарева. – К.: Либідь, 2001.

22. Тараненко А. А. Языковая семантика в ее динамических аспектах: Основные семантические процессы. – К., 1989.

Мова викладання: українська.

ШПО6 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Історія української літератури – галузь науки про літературу, яка досліджує її розвиток у зв'язку із суспільними і культурними умовами, виявляє внутрішні закономірності літературного процесу. Історія літератури описує динаміку літературно-мистецького життя, літературних напрямів і течій, виявляє значення творчості письменників, їх окремих творів для читачів епохи, в яку ці твори постали, і для майбутніх поколінь. Це дисципліна, яка вивчає особливості розвитку українського літературного процесу, а саме від початку її становлення (X ст.) до кінця XX ст. Вивчення історії української літератури здійснюється поетапно, тобто за періодами: I – Давня література, II – Нова українська література, III – Новітня українська література.

При читанні курсу використовуються як здобутки української критики класичного періоду, так і найновіші досягнення сучасної літературознавчої думки.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс (1-8 семестр)

Кількість кредитів: 34 кредити ECTS: всього 1020 год., з них: денна форма навчання – 510 год. аудиторних: 244 год. лекційних, 266 год. практичних занять.

У 2019-2020 н.р. (для 1-го курсу) заплановано 9 кредитів ECTS: всього 270 год., з них: денна форма навчання – 134 год. аудиторних: 60 год. лекційних, 74 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О. А.

Мета курсу: ознайомлення студентів із періодом зародження та початкових етапів розвитку українського письменства, його еволюції, характеристика особливостей давньої, нової та новітньої літератури, з'ясування наступності традицій; формування уявлення про концепцію цілісності, безперервності ідейно-художніх змагань українського художнього слова, його історичної закономірності; розкриття діалектики взаємодії літературних і позалітературних факторів і компонентів, на з'ясуванні естетичної і морально-етичної функції письменства; дослідження історичної змінюваності напрямів, течій, стилів, жанрів, посилення акцентів щодо питань розвитку художньої свідомості, майстерності, зростання естетичного і морального потенціалу української класичної літератури; дослідження особливостей творчої індивідуальності визначних письменників української літератури, їх внеску в національну і всесвітню літературу; формування у студентів цілісної поняттєвої структури курсу історії української літератури.

Основні завдання дисципліни:

– проведення послідовного системного і детермінованого аналізу літературного процесу (стильових епох, літературних явищ, постатей і творів), як наслідок – вироблення у студентів стійкого й усвідомленого розуміння того, що українське письменство є самодостатньою і водночас невід'ємною, важливою, органічною і цінною частиною всієї світової літератури.

– формувати здатність до оволодіння узагальненими прийомами розв'язання професійних задач, пов'язаних із літературною і літературознавчою парадигмою;

– забезпечити засвоєння студентами загальних тенденцій літературного розвитку в Україні у контексті історичного, культурного становлення, а також світових здобутків у царині літератури;

- простежувати нерозривні зв'язки української літератури із фольклором, духовними надбаннями людства;
- сприяти формуванню ґрунтовних знань про художні здобутки українських письменників у контексті творчої біографії, літературних процесів визначених періодів; на рівні світового письменства;
- формувати вміння працювати із художнім текстом: здійснювати аналіз (композиційно-сюжетний, системи образів твору, ідейно-художній, стилістичний тощо) та узагальнення (на рівні цілісного уявлення про твір як такий, його місце у творчій спадщині письменника, роль у літературному процесі тощо);

Результати навчання: студенти **мають знати** особливості художньої літератури як виду мистецтва; основні тенденції розвитку давньої, нової та новітньої літератури, дискусійність питання автентичності, найважливіші факти літературного процесу; періодизацію літератури та головні її здобутки; найважливіші відомості про творчі методи й літературні напрями, різні погляди дослідників на названі явища; вплив християнства на розвиток українського художнього слова; взаємодію перекладної та оригінальної літератури; основні етапи життєвого та творчого шляху видатних письменників; значення найвизначніших творів у доробку письменника та літературному процесі відповідного періоду; місце українського письменства в загальноєвропейському літературному процесі; загальнолюдське і конкретно-історичне значення вивчених творів; характерні особливості стилю письменників; основні теоретичні та художні положення.

Студенти **мають уміти** робити аналітичний огляд літературно критичних статей та досліджень щодо творчості окремих персоналій та літературного процесу взагалі; виявляти основні проблеми у творі, що вивчається; з'ясувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника; виявити найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів; зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку, вміти дискутувати; аргументувати теоретичні міркування переконливими прикладами; зіставляти кілька творів, проводячи компаративний аналіз на різних рівнях текстів; самостійно здобувати і систематизувати знання з різних тем; користуватися довідковими джерелами, зокрема, Інтернетом, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів. Мають уміти робити глибокий ідейно-художній аналіз літературного твору в єдності змісту і форми, давати йому власну оцінку; визначати основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів, виражально-зображувальні засоби мови; працювати з літературно-критичними джерелами, монографічними дослідженнями (складати тези, конспекти); обґрунтовувати свою оцінку прочитаних творів; готувати усні й письмові роботи, різні за обсягом, характером і жанром; ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, вивчення напам'ять програмних текстів, ведення читацького щоденника, написання рефератів, конспектування, робота з оригінальними текстами, опрацювання наукової і методичної літератури, виконання проєктів, дискусії, тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

1 курс

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	20 балів	20 балів	40 ба

			лів
--	--	--	-----

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
10 балів	20 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: залік, екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Возняк М. Історія української літератури. – Львів, 1992. – Кн.1,2.
2. Грицай М.С., Микитась В.П., Шолом Ф.Я. Давня українська література. – К., 1978.
3. Давня українська література / Методично-хрестоматійний посібник для практичних занять з курсу „Історія української літератури Х-ХVIII ст.” / Авт.-упоряд. Т.І.Колотило, О.А.О.А.Рарицький. – Кам’янець-Подільський, 2005. – 204 с.
4. Сліпушко О. Софія Київська: Українська література середньовіччя: доба Київської Русі (Х-ХІІІ ст.). – К., 2002.
5. Українська література ХІ-ХVIII ст.: Хрестоматія з коментарями. – Чернівці, 1997.
6. Історія української літератури / за ред. П.П.Хропка: Підручник. – К.: Либідь, 1992. – 503 с.
7. Історія української літератури ХІХ ст. У 3-х кн. / за ред. М.Т.Яценка. – К.: Либідь, 1995, 1996, 1997.
8. Історія української літератури ХІХ століття: у 2 кн. : підручник. за ред. акад. М.Г. Жулинського. - Київ, 2005. – 656 с.
9. Чижевський Д. Історія української літератури. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 568 с.
10. Історія української літератури ХІХ ст. (70-90-ті рр.): У 2 кн. / за ред. О.Д.Гнідан. – К.: Вища школа, 2003.
11. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ ст.: У 2 кн. / за ред. О.Д.Гнідан. – К.: Либідь, 2005. – Кн. 1.
12. Історія української літератури ХХ ст. / За ред. В.Г.Дончика: у 2-х кн., К.: Либідь, 1998.
13. Історія української літератури ХХ – поч.ХХІ ст./ за ред. Кузьменка В.І. – У 3-х т. – К.: Академвидав, 2013. – Т.1-3.
14. Ковалів Ю. Історія української літератури кінець ХІХ – початок ХХ ст. Підручник. – К.: Академія, 2013. – 512 с.
15. Атаманчук В.П. Практичні заняття та самостійна робота з курсу «Історія української літератури» (перша половина ХХ ст.). Методичні рекомендації. – Кам’янець-Подільський: Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. – 32 с.

Мова викладання: українська.

ПП08 УКРАЇНЬСЬКА ДІАЛЕКТОЛОГІЯ

Опис (анотація): Українська діалектологія – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності вчителя української мови загальноосвітніх шкіл різного типу та інших навчальних закладів. Даний курс знайомить студента зі становленням, розвитком та перспективами сучасної діалектології; розкриває основні відомості про територіальну диференціацію української діалектної мови; сприяє усвідомленню говіркових особливостей української мови та навчає сучасній методиці

навчання шкільного курсу української мови в умовах діалектного оточення.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Шеремета Н.П.

Мета курсу: вивчення української діалектної мови у просторовій проекції.

Основні завдання дисципліни:

забезпечити *засвоєння* основних термінологічних понять української діалектології та сучасної територіальної диференціації української діалектної мови; *усвідомлення* говіркових особливостей української мови на усіх мовних рівнях; *вміння* самостійно записувати діалектний матеріал, аналізувати зв'язні тексти, виявляти та лінгвістично інтерпретувати основні фонетичні, морфологічні, синтаксичні та лексичні особливості говірок різних діалектних типів.

Результати навчання:

Студенти мають **знати:**

- термінологічний апарат української діалектології як науки, її предмет, завдання, історія розвитку й основні напрямки сучасних діалектологічних досліджень в україністиці та лінгвістичній науці загалом, цінність даних діалектології для історії мови, етнолінгвістики, етнографії, фольклористики, краєзнавства; взаємовплив народних говорів і літературної мови;

- методи збирання і дослідження діалектного матеріалу;
- територіальне членування сучасної української діалектної мови;
- характерні риси фонологічного, фонетичного, акцентуаційного й граматичного структурних рівнів української діалектної мови; словниковий, фразеологічний склад окремих діалектів і їх об'єднань;

Студенти **мають уміти:**

1. аналізувати різні джерела вивчення говорів;
2. транскрибувати говіркове мовлення;
3. за фонетичними, лексичними й граматичними особливостями визначати мовно-територіальні утворення української діалектної мови;
4. здійснювати фонетичний, морфологічний, синтаксичний і лексичний аналіз зразків діалектної мови як у давніх, так і в новіших записах;
5. аналізувати місцеві записи, зроблені студентами чи викладачами за допомогою звукозаписувальної апаратури для виявлення відхилень від літературної мови, зумовлених діалектним оточенням;
6. оцінювати вплив літературного мовлення на діалектне, з'ясувати характер міждіалектних контактів;
7. виявляти й аналізувати діалектизми у творах художньої літератури, зокрема у тих, що вивчаються в школі;
8. визначати, носієм якого з говорів української мови є мовець або автор тексту;
9. відмежовувати загальномовне, інтердіалектне від вузьколокального, відчувати міждіалектну й міжмовну інтерференцію;
10. визначати можливі види роботи з діалектизмами при вивченні шкільного курсу української мови;

Студенти **мають набути таких компетентностей:**

- поглиблено пізнати мову як виразника ментальності етносу, засобу творчого освоєння світу і знаряддя якнайповнішого самовираження особистості;
- усвідомлювати зв'язок діалект – культура – етнос.

Методи викладання дисципліни: пояснювально-ілюстративний метод для ознайомлення з основними теоретичними положеннями; частково-пошуковий і

дослідницький методи для вироблення навичок застосування теоретичних знань; робота з текстами та іншими роздатковими й ілюстративними матеріалами; самостійна робота для опрацювання окремих питань теоретичного характеру, виконання домашніх завдань, підготовка до практичних занять, збір та опрацювання діалектного матеріалу тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, захист індивідуальних навчально-дослідних завдань і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
40 балів	30 балів	30 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Бевзенко С.П. Українська діалектологія / С.П.Бевзенко. – К.: Вища школа, – 1980. – 246 с.
2. Жилко Ф.Т. Нариси з діалектології української мови / Ф.Т.Жилко. – К.: Рад. школа, 1966. – 303 с.
3. Коваленко Н. Д. Практикум з проведення діалектологічних досліджень : навч.-метод. посіб. / Н. Д. Коваленко, Н. П.Шеремета ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Рута, 2013. –159 с.
4. Матвіяс І.Г. Українська мова і її говори / І.Г.Матвіяс. – К.: Наук. думка,1990. – 163 с.
5. Шеремета Н.П. Українська діалектологія: Практичні заняття: Навчальний посібник / Н.П.Шеремета. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2005. – 124 с.
6. Шило Г.Ф. Південно-західні говори УРСР на північ від Дністра / Г.Ф.Шило. – Львів, 1957. – 252 с.

Мова викладання: українська.

ПП09 ФОЛЬКЛОР

Опис (анотація): Фольклор – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності вчителя української мови і літератури в загальноосвітніх школах різного типу та інших навчальних закладах. Дає студентам знання про витоки народної словесності, жанри українського фольклору в їх історичному розвитку та взаємозв'язках з літературою, духовними надбаннями народів світу, про художньо-поетичні традиції, вірування, звичаї. Допомагає студентам простежити поетапне становлення духовного середовища українського народу у його зв'язку з історичними явищами і подіями, з'ясувати роль усної народної словесності у формуванні етнопсихології, світоглядних засад українців.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20год. практичних занять; заочна форма навчання - 12 год. аудиторних: 6 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Щегельський В.В.

Метою фольклорної підготовки в межах курсу є формування у майбутніх учителів-словесників високої естетичної культури. Ознайомлення студентів із феноменом усної народної творчості, специфікою фольклору, його жанровою системою, історією і поетикою окремих жанрів, особливостями усної народної творчості кожного історичного періоду, взаємодією фольклору і літератури. Оволодіння практичними навичками й уміннями цілісного аналізу народнопоетичних творів; прищеплення навичок фольклористичної діяльності і підготовка студентів до фольклорної практики та до викладання усної народної творчості в шкільному курсі.

Основні завдання дисципліни:

- 1) формувати в студентів професійно-методичні вміння;
- 2) сформувати у студентів систему знань про українську усну народну творчість, її специфіку, закономірності розвитку, спосіб побутування фольклору;
- 3) ознайомити студентів з жанровою системою українського фольклору, історією і поетикою провідних жанрів;
- 4) дати студентам уявлення про фольклористику як науку, її методи, завдання, проблематику, ознайомити їх із найвідомішими фольклористичними працями про усну народну творчість взагалі і про окремі жанри зокрема, виробити у студентів вміння аналізу наукової літератури з проблем фольклористики, навички аналізу фольклорного твору;
- 5) ознайомити студентів з методикою збирання фольклорних творів;
- 6) стимулювати науково-методичну творчість студентів, прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до вчительської праці.

За результатами навчання студенти **мають знати:** значення терміна «фольклор», співвідношення з синонімічними термінами (усна народна творчість, усна народна поетична творчість, словесність тощо);

- специфічні риси фольклору в порівнянні з художньою літературою;
- основні теорії походження фольклору та його періодизацію;
- предмет і завдання фольклористики, її зв'язок з іншими науками, провідні методи;
- основні етапи розвитку української фольклористики, наукові школи української і світової фольклористики, актуальні проблеми фольклористики на сучасному етапі;
- основні принципи класифікації фольклорних жанрів, жанрову систему українського фольклору.

Студенти мають уміти:

- самостійно опрацьовувати наукові першоджерела, збірники фольклорних текстів, періодичні видання з фольклористики, словники, довідники, енциклопедії;
- працювати з бібліотечним каталогом, бібліографічними покажчиками, пошуковими системами Інтернету з метою отримання інформації з дисципліни, укладати і правильно оформляти бібліографію з певного розділу фольклористики;
- виконувати фольклорні твори різних жанрів (зважаючи на наявність вокальних, драматичних і хореографічних здібностей);
- аналізувати фольклорний твір, характеризувати його ідейно-тематичні особливості, визначати його приналежність до певного жанру;
- порівнювати варіанти одного й того ж фольклорного твору; фольклорний і літературний твори, що мають типологічні зв'язки (сюжет, мотив, образи тощо); фольклорні жанри в усній народній творчості різних народів;
- володіти методикою записування фольклорних творів і складання їх паспортів;
- доводити власні думки в ході дискусії, підтверджувати їх переконливими прикладами;

- аналізувати твори українського фольклору, зіставляти їх жанрові особливості з огляду на морально-психологічні проблеми, творчо поєднувати здобуту теоретичну інформацію з різними прийомами філологічного аналізу текстів

- самостійно узагальнювати і систематизувати знання з певного розділу дисципліни, укладаючи схеми, таблиці, опорні конспекти, розробляючи презентації в електронному вигляді.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, конспектування, опрацювання методичної літератури, рольові ігри, конференції, дискусії, метод історичної реконструкції, компаративістський метод, історико-генетичний метод, моделювання ситуації польового запису усної традиції в аудиторії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, контрольні роботи, письмове тестування і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
40 балів	20 балів	40 балів	10 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
40 балів	20 балів	40 балів	10 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Грицай М. С. Українська народнопоетична творчість / М. С. Грицай, В. Г Бойко., Л. Ф Дунаєвська. – Київ : Вища школа, 1983. – 358 с.

2. Іваницький А. Українська народна музична творчість / А. Іваницький. – Київ : Музична Україна, 1990. – 336 с.

3. Івановська О. Український фольклор: семантика і прагматика традиційних смислів : підручник / Олена Івановська. – Київ : Експрес-Поліграф, 2012. – 336 с.

4. Коваленко Н. Д., Щегельський В. В. Фольклорно-діалектологічна практика : навч. метод. посіб. / Н. Д. Коваленко, В. В. Щегельський. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2015. – 144 с.

5. Лановик З. Українська усна народна творчість / З. Лановик, М. Лановик. – Київ : Знання-Прес, 2001. – 591с.

6. Росовецький С. Український фольклор у теоретичному висвітленні : підручник / Станіслав Росовецький. – Київ : Вид.-поліграф. центр «Київський університет», 2008. – 623 с.

7. Руснак І. Є. Український фольклор : навч. посіб. / І. Є. Руснак. – Київ : Академія, 2010. – 304 с.

8. Семенов О.М. Усна народна творчість : навч.-метод. посіб. / О.М. Семенов. – Київ-Глухів : РВВ ГДПУ, 2003. – 153 с.

9. Сивачук Н. Український дитячий фольклор : підручник / Наталія Сивачук. – Київ : Деміур, 2003. – 288 с.
10. Струманський В. Народознавство Поділля : хрестоматія / Василь Струманський. – Хмельницький : Поділля, 1995. – 448 с.
11. Українська народна поетична творчість / За ред. М. Рильського. – Київ : Радянська школа, 1965. – 231 с.
12. Український фольклор: Критичні матеріали / С. К. Бисикало, Ф. М. Борщевський. – Київ : Вища школа, 1978. – 288 с.
13. Українська фольклористика. Словник-довідник / уклад., заг. ред. Михайла Чернопиского. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. – 448 с.
14. Філоненко С. О. Усна народна творчість: навч. посіб. / С. О. Філоненко. – Київ : Центр учбової літератури, 2008. – 416 с.
- Мова викладання:** українська.

1.2. ДИСЦИПЛІНИ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 06 ФОРМУВАННІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФІЛОЛОГІВ

Мета навчальної дисципліни: на основі знань ІКТ виробити навички та вміння застосування їх у професійній діяльності майбутніх фахівців, а також як засобу професійної самоосвіти й самовдосконалення.

«Формування інформаційної компетентності філологів» – навчальна дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності дослідника в галузі філології. Послідовно розкриваються поняття про інформацію та її види, електронні бази даних, комп'ютерні лінгвістичні системи, лексикографічні системи, Інтернет як джерело інформаційних ресурсів.

Основні завдання дисципліни: поглибити навички роботи з вітчизняними і зарубіжними лінгвістичними програмними продуктами (електронними словниками та бібліотеками, лінгвістичними дослідницькими базами), інформаційними ресурсами Інтернету; навчити студентів презентувати мовну інформацію в базах даних різних типів; поглиблювати вміння коректно використовувати інформаційні ресурси мережі Інтернет у практичній діяльності філолога.

Заплановані результати навчання:

знання: способів та засобів пошуку, збирання, опрацювання й передавання інформації; алгоритмів пошуку за різними типами запитів; основних типів комп'ютерних систем із лінгвістичним забезпеченням; сфер застосування комп'ютерних технологій у мовознавстві; сучасного стану комп'ютерних досліджень у світовому мовознавстві та в Україні;

компетенції, уміння, навички: здійснювати пошук інформації за адресними, фактографічними й тематичними запитамі в Інтернеті; дотримуватися правил мережевого етикету; генерувати нову інформацію з використанням різних джерел на основі ІКТ; працювати з вітчизняними і зарубіжними лінгвістичними програмними продуктами.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Інформація та інформаційні технології.

Тема 2. Лінгвістичні бази даних.

Тема 3. Комп'ютерна лексикографія.

Тема 4. Комп'ютерні лінгвістичні системи.

Тема 5. Інтернет-технології в процесі пошуку, збереження та обміну інформацією.

Обсяг навчальної дисципліни: 4 кредити ECTS, 120 год., з них: 40 год. аудиторних: 10 год. лекційних, 30 год. лабораторних занять; 80 год. самостійної роботи.

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Ладиняк Н.Б.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1	Самостійна робота	МКР	100 балів
30 балів	20 балів	50 балів	

Перелік основної літератури:

1.Зубов А. В., Зубова И. И. Информационные технологии в лингвистике. Москва, 2004.

2.Інформаційні системи і технології : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Гуманітарні та природничі дисципліни / Карпенко С. Г., Попов В. В., Тарнавський Ю. А., Шпортюк Г. А. Київ, 2004.

3.Карпіловська Є. А. Вступ до прикладної лінгвістики: комп'ютерна лінгвістика : підручник. Донецьк, 2006.

4.Ладиняк Н. Б. Застосування комп'ютерної техніки при викладанні предметів шкільного курсу : навч. посіб. Кам'янець-Подільський, 2014.

5.Партико З. В. Прикладна і комп'ютерна лінгвістика : Вступ до спеціальності: навч. посіб. Львів, 2008.

Мова викладання: українська.

ЗП 07 ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з організацією та проведенням наукових досліджень у ЗВО.

«Основи наукових досліджень» – навчальна дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності дослідника в галузі філології. Послідовно розкриваються поняття про науку як специфічну галузь людської діяльності, наукові знання та наукове пізнання, методологія наукових досліджень, методи лінгвістичних досліджень, особливості досліджень у галузі літературознавства та журналістикознавства, система науково-дослідної роботи студентів вищого навчального закладу, методика написання тексту наукової роботи та підготовка до її захисту.

Основні завдання дисципліни: удосконалити вміння роботи з науковою літературою; навчитися впорядковувати каталог власного архіву; виробити навички оформлення результатів наукових досліджень у формі реферату, курсової роботи, тез доповіді, наукової статті, повідомлення.

Заплановані результати навчання:

знання: методів і прийомів лінгвістичних досліджень, методів дослідження в галузі літературознавства, форм науково-дослідної роботи студентів ЗВО, основних етапів наукового дослідження, правил цитування і посилань на використані джерела, вимог до структури та змісту наукової роботи.

компетенції, уміння, навички: оперувати основними науковими поняттями й термінами; складати власний реєстр літератури з теми дослідження, робити записи прочитаного, цитувати наукові джерела, робити посилання на них, вести самостійний науковий пошук з використанням сучасних методик, оформляти результати свого дослідження, прилюдно захищати власні погляди на проблему.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Наука як особлива форма пізнання

1. Вступ. Основи наукознавства.
2. Система науково-дослідної роботи студентів вищого навчального закладу.
3. Організація розумової праці.
4. Інформаційне забезпечення НДР. Опрацювання інформації.

Змістовий модуль 2. Методика написання тексту наукової роботи та підготовка до її захисту

1. Особливості структурних частин наукової роботи
2. Оформлення результатів НДР
3. Усне викладення результатів наукового пошуку

Тип: дисципліна циклу загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Обсяг навчальної дисципліни: 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних: 14 год. лекційних, 16 год. практичних занять; заочна форма навчання – 12 год. аудиторних: 6 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Ладиняк Н.Б.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	СРС	МКР	100
26 балів	20 балів	14 балів	40 балів	

Перелік основної літератури:

7. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи : навч. посіб. для студентів та викладачів вищ. навч. зал. Київ : Форум, 2000. 276 с.

8. Білоусова Т. П., Маркітантов Ю. О. Основи наукових досліджень : Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський держ. ун-т, інформаційно-видавничий відділ, 2003. 120 с.

9. Білоусова Т. П. Основи наукових досліджень. Практикум : навч. посіб. для студентів-філологів. Кам'янець-Подільський : ТзОВ «Каліграф», 2005. 164 с.

10. Волковинський О.С. Написання і захист дипломних та магістерських робіт Кам'янець-Подільський, 2000. 32 с.

11. Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту. Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1970. 245 с.

12. Насмінчук Г. Й. Курсові роботи з української літератури. Кам'янець-Подільський : Абетка, 1998. 16 с.

Мова викладання: українська.

ЗП 08 БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ

Опис (анотація). У сучасних умовах соціального розвитку безпека життя та діяльності людини обумовлена необмеженою кількістю чинників, що впливають на організм, постійно змінюючись в чисельності та силі прояву, в часі і просторі, а також напряму залежить від можливостей людини та існуючих систем захисту. Надзвичайні ситуації техногенного, природного, соціально-політичного характеру призводять до людських втрат, значних економічних збитків та завдають шкоди навколишньому середовищу. Змістовий модуль «Безпека життєдіяльності» займає провідне місце у структурно-логічній схемі підготовки майбутнього вчителя та дозволяє випускнику вирішувати професійні завдання за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення

внутрішніх і зовнішніх небезпек, що спричиняють надзвичайні ситуації та їхніх негативних наслідків. Дисципліна «Безпека життєдіяльності» передбачає вивчення таких тем.
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності. Таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.

Тема 2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.

Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Пожежна безпека. Радіаційна безпека.

Тема 4. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у надзвичайних ситуаціях.

Тема 5. Надзвичайні ситуації мирного і військового часу та їх вплив на життєдіяльність населення.

Тема 6. Надання першої долікарської допомоги потерпілому.

Тип: вибору навчального закладу, нормативна

Термін вивчення (рік, семестр тощо): 1-ий рік навчання, 1-й семестр.

Кількість кредитів. 2 кредити - 60 год. З них: 6 год – лекційних, 14 год – практичних занять, 40 год. на самостійне опрацювання.

Викладацький склад.

Поведа Т.П. – к. пед. наук, доцент, доцент кафедри методики викладання фізики і дисциплін технологічної освітньої галузі

Мета і завдання вивчення навчальної дисципліни (модуля), результати навчання.

Мета вивчення дисципліни полягає у набутті студентами компетентностей для здійснення професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій, природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання щодо забезпечення безпеки та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки в закладі, установі, організації, збереження матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийняттого ризику.

Засвоївши курс «Безпека життєдіяльності» майбутні бакалаври повинні володіти сукупністю загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу, населення та охорони довкілля.

В результаті вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності» бакалаври з відповідних напрямів підготовки повинні мати головні загальнокультурні та професійні компетенції.

Загальнокультурні компетенції охоплюють:

– компетенції збереження здоров'я (знання й дотримання норм здорового способу життя);

– культуру безпеки і ризик-орієнтоване мислення, при якому питання безпеки й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети в житті й діяльності;

– знання сучасних проблем і головних завдань безпеки життєдіяльності та вміння визначити коло своїх обов'язків з питань надійного виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання;

– вміння оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати

головні підходи та засоби збереження здоров'я працівників під час їхньої професійної діяльності;

- здатність приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень.

Професійні компетенції за видом діяльності охоплюють:

виробничо-технологічна діяльність:

- знання головних небезпечних та шкідливих чинників техногенного середовища і вміння ідентифікувати тип небезпечної ситуації та оцінити рівень безпеки за допомогою імовірнісних структурно-логічних моделей;

- здатність орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техногенної безпеки, обґрунтовано вибирати відомі пристрої, системи та методи захисту людини і природного середовища від небезпек;

- вміння обґрунтувати та забезпечити виконання комплексу робіт на об'єкті з попередження виникнення надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків;

організаційно-управлінська діяльність:

- здатність орієнтуватися в основних нормативно-правових актах в області забезпечення безпеки;

- знання організаційно-правових заходів забезпечення безпечної життєдіяльності та вміння обґрунтувати та забезпечити виконання у повному обсязі заходів з колективної та особистої безпеки;

- вміння забезпечити координацію зусиль педагогічного колективу в попередженні виникнення надзвичайних ситуацій;

- вміння ідентифікувати небезпечні та шкідливі чинники природного та техногенного середовищ;

- вміння обґрунтувати нормативно-організаційні заходи попередження виникнення надзвичайних ситуацій;

- *педагогічно-консультативна діяльність:*

- вміння надати допомогу та консультації з практичних питань безпеки життєдіяльності;

- оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій (НС);

- здатність аналізувати механізми впливу небезпек на людину, визначати характер взаємодії організму людини з небезпеками середовища існування з урахуванням специфіки механізму токсичної дії шкідливих речовин, енергетичного впливу та комбінованої дії шкідливих факторів.

Методи викладання дисципліни.

Словесні методи - *розповідь-пояснення, бесіда, лекція.*

Наочні методи - *презентації, демонстрація роботи приладів, якими проводимо вимірювання досліджуваних параметрів.*

Практичні методи: *вправи, навчальна праця, практичні роботи, реферати студентів.*

Репродуктивні (*відтворення змісту лекцій студентом*), творчі (*підготовка ІНДЗ, фрагменту відео-презентації*), проблемно-пошукові методи роботи на занятті (*вирішення ситуаційних задач за темами*).

Навчальна робота під керівництвом викладача – *аудиторна самотійна робота (тестова перевірка знань, диктанти на перевірку знань термінів і визначень).*

Самотійна робота студентів поза безпосереднім контролем викладача – *позааудиторна самотійна робота (підготовка повідомлень, ІНДЗ).*

Методи стимулювання інтересу до навчання: *створення ситуації інтересу при викладанні матеріалу (фрагменти навчальних відеофільмів, використання презентаційних додатків), навчальні дискусії, аналіз життєвих ситуацій з питань безпеки).*

Методистимулюванняобов'язку й відповідальності(роз'яснення мети та завдань вивчення курсу БЖД, постановка чітких вимоги до вивчення дисципліни, заохочення – оцінкастудента за успіхи, уснесхвалення).

Методи контролю, самоконтролю, взаємоконтролю, корекції, самокорекції та взаємокорекції (систематичність та повнота контролю, диференційованість та індивідуальність за стилем і формами контролю, об'єктивність оцінювання).

Методи оцінювання.Розподіл балів за видами діяльності:

Загальна сума балів з дисципліни – 100 балів.

Поточний контроль – 50 балів.

Самостійна робота – 20 балів.

МКР – 30 балів.

Рейтинговий бал з дисципліни «Безпека життєдіяльності» виставляється на останньому практичному заняття за умови, що всі види діяльності, передбачені навчальною програмою, студент виконав.

Якщо студент має пропуск з практичних занять з поважних причин, то він повинен підготувати розширений конспект відповідей до питань, що входять до плану практичного заняття. На консультації,провівши співбесіду з студентом, викладач виставляє оцінку за засвоєння матеріалу та «закриває» пропуск(наприклад, н/7).

Якщо студент недопрацював, чи не виконав завдання самостійної роботи, то на консультації він представляє виконані завдання у паперовій формі. Якщо студент був відсутній на практичних заняттях, але на консультаціяхвідповів на поставлені викладачем питання, підготував ІНДЗ – йому може бути виставлена позитивна оцінка з дисципліни.

Перелік основної літератури.

1. Поведа Т.П. Безпека життєдіяльності (скорочений курс): навчально-методичний посібник. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друк-сервіс", 2018. – 72 с.
2. Поведа Т.П. Безпека життєдіяльності: дидактичне забезпечення практичних занять, самостійної роботи, контролю: навчальний посібник / Т.П. Поведа. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друк-сервіс", 2015. – 168 с.
3. Безпека життєдіяльності та охорона праці: Навчальний посібник / П.С. Атаманчук, Р.М. Білик, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, Т.П. Поведа, О.Г. Чорна. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друк-сервіс", 2018. – 168 с.
4. Поведа Т.П. Матеріали для контролю якості навчальних досягнень студентів з курсу «Безпека життєдіяльності»: Навчально-методичний посібник / Т.П. Поведа, О.Г. Чорна. – Кам'янець-Подільський. – 2012. – 44 с.
5. Безпека життєдіяльності та охорона праці (Практичний курс): Навчальний посібник / Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2012. – 136 с.
6. Заплатинський В. М. Полімовний тлумачний словник з безпеки. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 120 с.
7. Іванова І.В. "Безпека життєдіяльності" навчально-контролюючі тести / Іванова І.В., Заплатинський В.М., Гвоздій С.П. – Київ: "Саміт-книга", 2005. – 148 с.
8. Халмуратов Б.Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях: Навч.посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 138 с.
9. Ярошевський М. М. Словник термінів і понять з безпеки життєдіяльності: Навчальний посібник / М. М. Ярошевський, В. М. Ярошевська, Д. М. Диновський. – К. : Професіонал, 2004. – 256 с.

Мова викладання: українська

ЗП09 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

Опис (анотація): Фізичне виховання спрямоване на формування у студентів високих моральних, вольових і фізичних якостей, готовності до високопродуктивної

праці; збереження і зміцнення здоров'я студентів, сприяння всебічному розвитку організму, підтримання високої працездатності протягом всього періоду навчання.

Тип: цикл загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1-2 семестр).

Кількість кредитів: всього 120 год., з них: 48 год практичних занять.

Викладацький склад: викладач кафедри фізичного виховання Коваль Олександр Гнатович.

Мета курсу: є виховання здорової, всебічно розвинутої, фізично досконалої людини з високою творчою та громадською позицією, готовою до довголітньої високопродуктивної праці і захисту своєї держави, виховання морально-вольових якостей та потреб у здоровому способі життя, використання здобутих цінностей фізичної культури у особистій, громадській та професійній діяльності, знання і дотримання основ здорового способу життя, про інформованість про всі головні цінності фізичної культури і спорту, формування у студентів фізичної культури особистості.

Основні завдання дисципліни:

- збереження і зміцнення здоров'я студентів;
- сприяння формуванню здорового способу життя;
- підтримання і підвищення рівня працездатності протягом навчання;
- виховання у студентів потреби в систематичних заняттях фізичними вправами з урахуванням особливостей їх майбутньої професійної діяльності та фізичного самовдосконалення;
- формування розуміння ролі фізичної культури у розвитку особистості і підготовки її до професійної діяльності, мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури, до здорового способу життя, фізичного вдосконалення і самовиховання, потреби в регулярних заняттях фізичними вправами і спортом;
 - формування системи знань і умінь з фізичної культури і здорового способу життя;
 - набуття відповідних рухових умінь та навичок; набуття здатності до виконання тестів і нормативів фізичної підготовленості.

Результати навчання: студенти **мають знати:** основи здорового способу життя;

- основи безпеки під час занять фізичною культурою;
- використання фізичної культури і спорту в режимі навчання та відпочинку;
- методику підготовки та проведення комплексів фізичних вправ в режимі дня;

Студенти **мають уміти:** підтримувати, розвивати і удосконалювати функціональний стан свого організму;

- володіти основами самоконтролю фізичного стану;
- використовувати на практиці методичні прийоми з проведення різних видів оздоровчої гімнастики.

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

- 1.Амосов М.М. Роздуми про здоров'я. – К.: Здоров'я, 1990. – 168 с.
- 2.Баранов В.М. В мире оздоровительной физкультуры. - К.: Здоров'я, 1987. - 134 с.
- 3.Гогоулан М. Система здоровья НИШИ. - К.: 1996. - 178 с.
- 4.Грінберг В.А. Хрестоматія з історії фізичної культури від найдавніших часів до кінця XVII століття. Кіровоград.: 1995. - 139 с.
- 5.Дубогай О.Д., Завацький В.І., Короп Ю.О. Методика фізичного виховання студентів віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи: Навчальний посібник. - Луцьк: Надстир'я, 1995. - 220 с.
- 6.Дубогай О.Д., Тучак А.М., Костікова С.Д., Єфімов А.О. Основні поняття і терміни оздоровчої фізичної культури та реабілітації. - Луцьк, 1997.
- 7.Кубертен П. Олимпийские мемуары. - Киев: Олимпийская литература, 1997. - 180 с.
- 8.Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт. - Киев: Олимпийская литература,

1997. - 384 с.

9. Рыбковский А.Г. Организация учебно-тренировочного процесса студентов в группах спортивного совершенствования: Учебное пособие. – Донецк: 2003. – 160 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ШП19 СТАРОСЛОВ'ЯНСЬКА МОВА

Опис (анотація): Старослов'янська мова є першою навчальною дисципліною серед історико-лінгвістичних дисциплін, вивчення якої покликане сформувати уявлення студентів-філологів про історію виникнення старослов'янської мови як міжнародної надетнічної мови, розкрити фонетичні та граматичні особливості, показати багатство лексичного складу та системи словотвору першої літературної мови слов'ян. Курс старослов'янської мови готує студентів до сприймання і свідомого засвоєння дисциплін історико-лінгвістичного циклу, а також перспективно спрямований на вивчення історії кожної зі слов'янських мов.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови Коваленко Н.Д., старший викладач кафедри української мови Мозолюк О.М.

Мета курсу: виробити теоретичні та практичні знання про внутрішні загальні і часткові закони, які діяли в найдавнішу епоху в слов'янських мовах. Успішне засвоєння курсу сприяє загальному філологічному і лінгвістичному розвитку студентів.

Основні завдання дисципліни:

1) проникнути в історію слов'янських мов, углиб дописемної епохи, усвідомити загальні та часткові закони, що діяли в праслов'янській і давніх слов'янських мовах;

2) досягти глибокого лінгвістичного осмислення результатів розвитку давнього нашарування в структурі української мови;

3) опанувати теоретичний матеріал з фонетики, морфології й синтаксису старослов'янської мови;

4) правильно розуміти й аналізувати мовні явища;

5) глибше проникнути в структуру сучасної української мови.

Результати навчання: студенти **мають знати** сучасні інтерпретації виникнення слов'янських мов загалом і старослов'янської зокрема; етапи становлення графічної, фонетичної та граматичної структури старослов'янської мови; основні риси фонетичної системи раннього та пізнього періодів старослов'янської мови, звукову систему старослов'янської мови в порівняльно-історичному аспекті; загальну характеристику морфологічної та синтаксичної системи старослов'янської мови.

Студенти **мають уміти** кваліфікувати фонетичні явища; пояснювати шляхи формування тих чи тих граматичних форм; робити мовні розбори з урахуванням датації пам'ятки; читати й передавати сучасною мовою старослов'янські тексти.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, робота за таблицями, опрацювання наукової літератури тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, роботи, письмове тестування, контрольні роботи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
15 балів	15 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Біленька-Свистович Л. В., Рибак Н. Р. Церковнослов'янська мова : підручник зі словником : понад 3500 слів / Л. В. Біленька-Свистович, Н. Р. Рибак. – К. : Криниця, 2000. – 335 с.
2. Беседина-Невзорова В. П. Старославянський язык : учебник / Беседина-Невзорова В. П. – Х. : Изд-во Харьк. ун-та, 1962. – 358 с.
3. Леута О.І. Старослов'янська мова : підручник для студ. філол. спец. вищих навч. закладів. / Леута О. І. – К. : Вища школа, 2001. – 320 с.
4. Майборода А. В. Старослов'янська мова : навчальний посібник для вузів / А. В. Майборода. – К. : Вища школа, 1975. – 295 с.
5. Лучик В. В. Вступ до слов'янської філології : [підручник для студентів вищих навчальних закладів] / Лучик В. В. – К. : Видавничий центр "Академія", 2008. – 344с.
6. Станівський М. Ф. Старослов'янська мова : підручник / Станівський М. Ф. – Л. : Вид-во Львів. ун-ту, 1964. – 470 с.
7. Станівський М. Ф. Старослов'янська мова : навчальний посібник / М. Ф. Станівський. – К. : Вища школа, 1983. – 262 с.
8. Царалунга І. Б. Старослов'янська мова : навч. посіб. / Царалунга І. Б. – Л. : Новий світ, 2000, 2007. – 188 с.

Мова викладання: українська.

ІІІ 20 АРЕАЛЬНА ЛІНГВІСТИКА

Опис (анотація): Курс «Ареальна лінгвістика» належить до циклу дисциплін, що формують знання про територіальні різновиди української мови, особливості зв'язку етносу та культури; сприяє поглибленій комплексній лінгвістичній підготовці сучасного філолога і спрямований на з'ясування актуальних проблем дослідження ареального поширення сучасної лексики і фразеології народних говорів.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: очна (денна) форма навчання – 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови Коваленко Н.Д.; старший викладач кафедри української мови Мозолук О.М.

Мета курсу: з'ясувати актуальні проблеми дослідження сучасної лексики і фразеології народних говорів, аналізувати сучасний стан живого ареального мовлення, класифікувати територіально, бачити інтерференцію між спорідненими діалектами, оцінювати вплив літературного мовлення на діалектне, з'ясувати характер міждіалектних контактів, відмежовувати загальномовне, інтердіалектне від вузьколокального; надавати філологу необхідні знання для наукових досліджень.

Основні завдання дисципліни: ознайомлення з актуальними завданнями української ареальної лінгвістики, вироблення навичок спостерігати територіальні явища, укладати програми і завдання з діалектної лексики і фразеології, а також словники діалектної лексики та фразеології, збірники текстів усного діалектного мовлення з метою ареальних досліджень.

Результати навчання: студенти мають знати актуальні проблеми досліджень ареальної лінгвістики, основні фонетичні, граматичні та лексичні ознаки ареалів української мови, сучасні методи збирання та дослідження діалектних матеріалів.

Студенти мають уміти здійснювати фонетичний, морфологічний, синтаксичний і лексичний аналіз зразків діалектної мови, записувати і систематизувати зразки ареального мовлення, цілеспрямовано відбирати і науково пояснювати діалектні явища на рівні ареалів української мови, укладати програми-питальники, словники діалектного мовлення, збірники текстів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, укладання бібліографій публікацій з ареальної лінгвістики, конспектування, конференції, дискусії, підготовка матеріалів до словників говіркового мовлення, текстів говірок тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, модульна контрольна робота, укладання матеріалів до словників говірок та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Очна (денна) форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Разом
15 балів	15 балів	30 балів	60 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Атлас української мови. В 3-х т. – Т.1. – К., 1984; Т.2. – К., 1988; Т.3. – К., 2001.
2. Бевзенко С.П. Українська діалектологія. – К. : Вища школа, 1980. – 246 с.
3. Гримашевич Г. І. Українська діалектологія. – Житомир, 2010. – 172 с.
4. Гриценко П.Ю. Ареальне варіювання лексики. – К. : Наукова думка, 1990. – 272 с.
5. Матвіяс І.Г. Українська мова і її говори. – К., 1990. – 163 с.
6. Панцьо С.Є. Українська діалектологія : Практикум : навчально-методичний посібник. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. – 132 с.
7. Суховій О.О. Українська діалектологія: навчальний посібник для практичних занять. – К. : Фенікс, 2014. – 216 с.
8. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологія сучасної української мови: навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 494с.
9. Українська мова : енциклопедія. – К. : 2010.
10. Коваленко Н.Д., Щегельський В.В. Фольклорно-діалектологічна практика : навчально-методичний посібник. – Кам'янець-Подільський : Приватний підприємець Буйницький О.А., 2015. – 144 с.

Мова викладання: українська.

БАКАЛАВР
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 014. Середня освіта (Українська мова і література)
За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова і література)
З додатковою предметною спеціальністю «Мова і література (англійська)»
2 КУРС

НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ
ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 04 ФІЛОСОФІЯ

Опис (анотація): Програма з курсу “Філософія” покликана забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру студентів. Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді неможливе без філософії як теоретичної основи людського світобачення, без розуміння філософії як життєвого завдання.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 50 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 24 год. семінарських занять.

Викладацький склад: кандидат історичних наук, доцент кафедри філософських дисциплін Вонсович Г.Б..

Мета курсу: полягає у формуванні цілісних уявлень про теоретичну форму світогляду, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття. Курс «Філософія» є теоретичним фундаментом циклу соціально-гуманітарних дисциплін та забезпечує інтеграцію гуманітарного та природничого знання. Ґрунтовне вивчення філософії є необхідною передумовою підготовки майбутнього педагога від світогляду та професійних якостей якого будуть залежати розвиток і формування світогляду кожного учня.

Основні завдання дисципліни:

Дати уявлення про специфіку філософії як важливої форми суспільної свідомості, історичного типу світогляду; показати методологічну роль філософського знання в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття; ознайомити з історією філософської думки, зокрема в Україні, з досягненнями сучасної філософії; сприяти формуванню у студентів здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням завдань сучасної практики.

Результати навчання: Після вивчення дисципліни студент повинен

Знати: історичні типи філософії, основні парадигми філософствування, основні галузі філософського знання (онтологія, гносеологія, логіка, філософська антропологія, етика, естетика, соціальна філософія тощо); основні форми буття і діалектики; походження свідомості, форми і структури свідомості; шляхи пізнання світу, функціонування знання у сучасному інформаційному суспільстві, особливості взаємозв'язку науки, техніки з сучасними соціальними та етичними проблемами; форми суспільної свідомості, їх взаємозв'язок; умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури.

Вміти: обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію; застосувати одержані знання при вирішенні професійних завдань та розробці соціальних й екологічних проєктів, організації між людських відносин; науково аналізувати соціально значущі проблеми і процеси, факти і явища суспільного життя; розуміти та об'єктивно оцінювати досягнення культури, пояснювати феномен культури й цивілізації; володіти методологією

і методами пізнання, творчої діяльності; вдаватися до діалогу, як засобу вирішення соціальних і етичних проблем, досягнення консенсусу.

Методи викладання дисципліни: пояснення (причинні, які виявляють причини певного явища, події, факту (наприклад, пояснення передумов різних історичних подій, причин виникнення фізичних, хімічних та інших явищ тощо); генетичні, що розкривають передісторію явищ; закономірні, які розшифровують зміст закономірних зв'язків, конкретних виявів закону; структурні — розкривають будову об'єкта, взаємодію його елементів; функціональні — допомагають усвідомити специфіку функціонування об'єкта), опитування, розповідь, лекція, бесіда;

Методи оцінювання: Поточне усне опитування та поточне тестування; підсумковий тестовий контроль; оцінка за виконання індивідуального науково-творчого завдання.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен

Перелік основної літератури:

1. Подольська Є. А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. . – К.:Інкос, 2006.
2. В.Х. Арутюнов, Філософія: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.-К.: КНЕУ,1999.
3. Бичко І.В. Філософія. Навч. посібник. – К., 2003.
4. Герасимчук А.А. Тимошенко З.І. Курс лекцій з філософії. К., 1999.
5. Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія. Підручник. – К.: Академвидав, 2007.
6. Пазенок В. С. Філософія. Навчальний посібник. – К.:Академвидав, 2008.
7. Надольний І.Ф. Філософія. Навч. посібник. –К.: 2001.
8. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій. –К.: 2001.
9. Радугин А.А. Философия. Курс лекций. –М.: 1995.
10. Спиркин А.Г. Философия. Учебник. –М.: Гардарики, 1999.
11. Ганаба С.О, Плахтій М.П. Філософія: практикум для самостійної роботи студентів: навчальний посібник. Вид 2-ге, доповн. і переробл./ С.О. Ганаба, М.П.Плахтій / за ред. М.П.Плахтій – Кам'янець-Подільський: ПП. Буйніцький О.А., 2011. – 123 с.
12. Огороднік І. В. Історія філософської думки в Україні: курс лекцій: навчальний посібник / І. В. Огороднік, В. В. Огороднік. – К.: Либідь, 1993.
13. Горський В. С. Історія української філософії: курс лекцій / В. С. Горський. – К.: Наукова думка, 1996
14. Причепій Євген Миколайович, Черній Анатолій Михайлович, Чекаль Леонід Андрійович Філософія.- К.: Академвидав, 2005.- 592с.
15. Читанка з історії філософії [Текст]: у 6-ти кн. / за ред. Г. І. Волинки. - Кн. 6 : Зарубіжна філософія ХХ ст. - К.: Довіра, 1993. - 239 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 06 СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Опис (анотація): Курсові “Сучасна українська літературна мова” належить провідне місце в системі лінгвістичних дисциплін, що викладаються на відділах української мови та літератури філологічних факультетів.

Головне завдання курсу – з урахуванням вимог реформування школи забезпечити фахову підготовку з сучасної української літературної мови, допомогти студентам практично оволодіти її літературними нормами, сформувати в них міцні навички культури писемного й усного мовлення.

У процесі викладання цього курсу необхідно висвітлювати окремі дискусійні питання, в разі потреби подавати історичні, діалектологічні або стилістичні коментарі до мовних явищ.

Обов’язкова умова теоретичної глибини курсу – розкриття тенденцій розвитку української мови, її утвердження як державної в умовах суверенної України.

До важливих аспектів викладання курсу “Сучасна українська літературна мова” належить постійна увага до питань, пов’язаних з висвітленням відповідних мовних явищ у шкільному курсі мови, постійна орієнтація студентів на професійне застосування знань.

На 2 курсі вивчаються розділи – фонетика, орфоєпія, графіка, орфографія, морфеміка і словотвір.

Фонетикою називають розділ мовознавчої науки, який вивчає звуковий склад мови. Фонетика української мови досліджує звукову систему, що властива українській мові, вивчає умови творення звуків, їх роль в оформленні людської думки, їх класифікацію, різні зміни та чергування. Орфоєпія – це розділ *мовознавства*, що вивчає норми літературної вимови. Предметом орфоєпії є звукові особливості мовлення, однак усне мовлення розглядається у цьому випадку не взагалі, а тільки з погляду його відповідності сучасним літературним нормам. Орфоєпічні норми сучасної української літературної мови склалися протягом тривалого часу і оформилися в мовознавстві як правила української орфоєпії. Ці правила становлять основу загальної культури української літературної мови. Предметом вивчення орфоєпії є також правильна вимова звуків мовлення та сполучень їх, а також окремих слів і а їх граматичних форм, якщо для них характерні якісь вимовні особливості. Графіка й орфографія – тісно пов’язані між собою розділи мовознавчої науки, що регулюють писемне мовлення, – кожен у певному аспекті. Обидва вони мають прикладний характер і перебувають в органічному зв’язку з такими розділами мовознавства, як «Фонетика і фонологія», «Орфоєпія», «Лексикологія», «Морфологія». Морфеміка – розділ сучасної української мови, в якому вивчаються мінімальні значущі одиниці мови – морфеми, їх формально-семантичні властивості, місце та функції у слові. Словотвір вивчає словотвірну систему мови як упорядковану певним чином сукупність комплексних одиниць, способи творення похідних слів, а також особливості утворення слів різних частин мови.

Тип дисципліни: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс, 2-8 семестри.

Кількість кредитів: 26 кредитів ECTS: всього 780 год., з них: денна форма навчання – 390 год. аудиторних: 200 год. лекційних, 170 год. практичних занять; 20 год. лабораторних занять; з них на 2019-2020 н.р. – 9 кредитів ECTS: всього 270 год., з них: денна форма навчання – 134 год. аудиторних: 68 год. лекційних, 60 год. практичних занять; 6 год. лабораторних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Коваленко Б.О.; кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Дзюбак Н. М.

Мета курсу: теоретична і практична підготовка студентів до умілого застосування знань та умінь в аналізі типів морфем, закономірностей їх поєднання, принципів виділення та ідентифікації, способів утворення нових слів.

Завдання дисципліни: на основі здобутків українського мовознавства забезпечити фахову підготовку із сучасної української літературної мови, допомогти студентам опрацювати теоретичний матеріал з фонетики, орфоєпії, графіки, орфографії, морфеміки і словотвору, оволодіти практичними навичками виконувати морфемний і словотвірний аналіз слова, з'ясувати закономірності формально-семантичних змін у похідних словах, опанувати способи словотворення їх.

Результати навчання: студенти мають *знати* предмет фонетики та фонології української мови, їх визначення, практичну цінність та зв'язок з іншими лінгвістичними розділами; основні аспекти вивчення звуків та умови творення звуків; склад і характеристику фонем української мови; основні відомості з історії української графіки й орфографії, їх особливості й основні принципи; норми літературної вимови звуків, з яких складаються слова, та дотримання правильного наголосу, пауз, мелодики, властивих українській національній мові фразових інтонацій, що служать засобом передачі думок і почуттів; предмет словотворення, морфеміки і деривації української мови, їх визначення, практичну цінність та зв'язок з іншими мовознавчими розділами; основні аспекти вивчення морфем у їх формально-семантичних виявах та функціях; склад і характеристику морфем на основі типологічних ознак; особливості всіх словотворчих процесів; норми літературного слововживання тих лексичних одиниць, що мають похідний характер. Студенти мають *уміти* передавати мовлення засобами фонетичного письма, членувати потік мовлення на окремі одиниці (зокрема склади), виділяти фонетичними засобами один зі складів фразового такту (наголос), давати артикуляційну характеристику звуків (голосних і приголосних), знаходити і пояснювати звукові зміни, пояснювати, за яким принципом орфографії написане слово; ідентифікувати морфемний склад слова і давати характеристику центральним і службовим морфемам; пояснювати морфонологічні явища у словах при словотворенні і словозміні; коментувати історичні зміни у морфемній структурі слова; пояснювати формально-семантичні взаємовідношення між твірними та похідними словами; характеризувати способи словотворення; виконувати морфемний і словотвірний аналіз.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), виконання вправ, лабораторних завдань тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, захист виконання лабораторних робіт, написання самостійних робіт, підсумковий модульний контроль.

Розподіл балів, які отримують студенти

3 семестр

Денна форма навчання		
Змістовий модуль «Фонетика», «Орфоєпія», «Графіка», «Орфографія»		
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота
25 балів	10 балів	25 балів

4 семестр

Поточний і модульний контроль (100 балів)					Сума
Змістовий модуль 1 (40 балів)		Змістовий модуль 2 (60 балів)			100 балів
Поточний контроль	Самостійна робота	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
30 балів	10 балів	25 балів	5 балів	30	

Форма підсумкового контролю: екзамен, залік.

Перелік основної літератури:

1. Безпояско О. К. Морфеміка української мови / О. К. Безпояско, К. П. Городенська. – К.: Наук. думка, 1987.
2. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоєпія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія / Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 368 с.
3. Вакарюк Л. О. Українська мова. Морфеміка і словотвір: навч. посібник / Л. О.Вакарюк, С. Є.Панцьо. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 184 с.
4. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова: Морфеміка. Словотвір. Морфонологія / В. О. Горпинич. – К.: Вища шк., 1999.
5. Доленко М. Т., Дацюк І.І., Кващук А.Г. Сучасна українська мова. – К.: Вища школа, 1987.
6. Жовтобрюх М.А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. – К., 1972. – Ч. 1.
7. Карпенко Ю.О. Фонетика і фонологія сучасної української літературної мови. – Одеса, 1996.
8. Немченко В. М. Современный русский язык. Словообразование / В. М. Немченко. – М.: Высшая шк., 1984. – 255 с.
9. Плющ М. Я. Грамматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія / М. Я. Плющ. – К.: Слово, 2010. – 328 с.
10. Сучасна українська літературна мова / А.П.Грищенко, Л.І.Мацько, М.Я.Плющ та ін.; За ред. А.П.Грищенка. – К.: Вища школа, 1997. – 414 с.
11. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис: підручник / А. К. Мойсієнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева та ін. – К.: Знання, 2010. – 374 с.
12. Сучасна українська літературна мова: Підручник / М.Я.Плющ, С.П.Бевзенко, Н.Я.Грипас та ін.; За ред. М.Я.Плющ. – К., 1994.
13. Сучасна українська мова. Фонетика / За ред. І.К.Білодіда. – К.: Наукова думка, 1969.
14. Сучасна українська мова: Підручник / О.Д.Пономарів, В.В.Різун, Л.Ю.Шевченко та ін.; За ред. О.Д.Пономарева. – К.: Либідь, 1991 (1998, 2001).

ІІІ07 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Історія української літератури – галузь науки про літературу, яка досліджує її розвиток у зв'язку із суспільними і культурними умовами, виявляє внутрішні закономірності літературного процесу. Історія літератури описує динаміку літературно-мистецького життя, літературних напрямів і течій, виявляє значення творчості письменників, їх окремих творів для читачів епохи, в яку ці твори постали, і для майбутніх поколінь. Це дисципліна, яка вивчає особливості розвитку українського літературного процесу, а саме від початку її становлення (X ст.) до кінця XX ст. Вивчення історії української літератури здійснюється поетапно, тобто за періодами: I – Давня література, II – Нова українська література, III – Новітня українська література.

При читанні курсу використовуються як здобутки української критики класичного періоду, так і найновіші досягнення сучасної літературознавчої думки.

На 2-му курсі вивчається період від початку становлення «нової української літератури» до 60-х років XIX ст. (I пол. XIX ст.).

Історія української літератури (I пол. XIX ст.) – дисципліна, яка вивчає особливості розвитку українського літературного процесу, а саме період від початку становлення «нової української літератури» до 60-х років XIX ст.. Досліджує розвиток української

літератури окресленого періоду у зв'язку з розвитком суспільства та його культури, прагнучи виявити внутрішні закономірності літературного процесу.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс (2-8 семестр).

Кількість кредитів: 29 кредитів ECTS: всього 870 год., з них: денна форма навчання – 434 год. аудиторних: 244 год. лекційних, 190 год. практичних занять. З них на 2019-2020 н.р. - 10 кредитів ECTS: всього 300 год., з них: денна форма навчання – 150 год. аудиторних: 80 год. лекційних, 70 год. практичних занять; заочна форма навчання - 6 год. аудиторних: 4 год. лекційних, 2 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Джурбій Т.О.

Мета курсу: дати студентам уявлення про концепцію цілісності, безперервності ідейно-художніх змагань українського художнього слова, його історичної закономірності.

Основні завдання дисципліни для 2-го курсу:

- засвоїти відомості про історико-літературний процес як художню систему;
- вивчити напрями, течії, стилі і жанри доби;
- ідейно-художню своєрідність творчості найвизначніших представників нової української літератури I половини XIX ст.;
- називати періоди нової української літератури,
- характеризувати основні теоретичні положення курсу.

Результати навчання: студенти **мають знати** - особливості культурно-історичної доби; поняття «нова українська література», її риси; шляхи (напрями) розвитку літератури; естетичний синкретизм літератури періоду перших десятиріч та 40-60-х рр. XIX ст.; головні етапи життєвого та творчого шляху письменників; сюжет, особливості композиції, система образів, жанрові особливості прочитаних творів; естетичне, загальнолюдське і конкретно-історичне значення вивчених творів; характерні особливості стилю письменників; основні теоретичні положення; художні.

Студенти **мають уміти** робити глибокий ідейно-художній аналіз літературного твору в єдності змісту і форми, давати йому власну оцінку; визначати основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів, виражально-зображувальні засоби мови; працювати з літературно-критичними джерелами, монографічними дослідженнями (складати тези, конспекти); обґрунтовувати свою оцінку прочитаних творів; готувати усні й письмові роботи, різні за обсягом, характером і жанром; ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання проєктів, дискусії, тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
16 балів	20 бали	24 балів	40 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	24 бали	16 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Історія української літератури (Перші десятиріччя XIX ст. За ред. П.П.Хропка): Підручник. – К.: Либідь, 1992. – 503 с.
2. Історія української літератури XIX ст. У 3-х кн. Кн.І. Перші десятиріччя XIX ст. За ред. М.Т.Яценка. – К.: Либідь, 1995. – 365 с.
3. Історія української літератури XIX ст. У 3-х кн. Кн. 2. 40–ві–60–ті роки XIXст. За ред. М.Т.Яценка. –К.: Либідь, 1996. – 376 с.
4. Історія української літератури XIX століття: у 2 кн. : підручник. За ред. акад. М.Г. Жулинського. - Київ, 2005. – 656 с.
5. Чижевський Д. Історія української літератури. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 568 с.

Мова викладання: українська.

ПП 08 ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна "Історія зарубіжної літератури" є базовою обов'язковою навчальною дисципліною. Вона відкриває для студента історію світової і, перш за все, західноєвропейської літератури. Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності розвитку зарубіжної літератури епохи античності, середніх віків та Відродження, XVII-XXI ст., типологічні й національно-історичні особливості літератури європейських країн та творчість найвідоміших її репрезентантів.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс (1-7 семестр).

Кількість кредитів: 12 кредитів ECTS: всього 360 год., з них: денна форма навчання – 144 год. аудиторних: 76 год. лекційних, 68 год. практичних занять; з них на 2019-2020 н.р. : 48 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германських мов і зарубіжної літератури Шулик П.Л.

Мета курсу: формування у студентів уявлень про закономірності розвитку європейської літератури епохи античності, середніх віків та Відродження, XVII-XXI ст., типологічні й національно-історичні особливості літератури європейських країн та творчість найвідоміших її репрезентантів, а також розвиток навичок аналізу художнього твору, формування естетичних смаків та загальної читацької культури..

Основні завдання дисципліни:

теоретичні: надання студентам необхідних знань про особливості історичного й літературного розвитку низки європейських країн, їх внесок у скарбницю світової літератури завдяки творчості найвидатніших репрезентантів;

практичні: у процесі вивчення курсу студенти засвоюють передбачені програмою знання і на цій основі формуються необхідні вміння на навички аналізу художнього тексту, літературних явищ зазначеного періоду, їх взаємовпливів та взаємозв'язків. Знання із зарубіжної літератури мають сприяти удосконаленню науково-дослідницьких навичок студентів, уміння працювати із художніми текстами та науковою літературою, бібліографічними та іншими джерелами та матеріалами.

Результати навчання: На основі вивчення дисципліни студент має набути таких компетентностей:

а) інтегральних: культура педагога, здатність до критичної самооцінки й самовдосконалення; здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних положень і методів;

б) загальних: володіння основами знань, умінь і навичок, спрямованими на реалізацію професійної діяльності;

в) спеціальних (фахових і предметних): курс розрахований на подальше удосконалення філологічної підготовки студентів, формування навичок науково-теоретичної та культурологічної оцінки літературних явищ.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен знати:

- визначення поняттєво-категоріального апарату курсу;
- особливості історико-літературного процесу епохи античності, середньовіччя, Відродження та періоду XVII-XXI ст.;
- характеристику творчості найвідоміших європейських письменників, а також їх творів;
- коло «вічних» тем та образів, представлених літературою періоду, що вивчається..

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен вміти:

- вирізняти основні методологічні підходи до розуміння та оцінювання літературних явищ античності, середньовіччя, Відродження та періоду XVII-XXI ст.;
- використовувати категоріальний апарат для характеристики явищ літератури, що вивчаються;
- розкривати суть літературних явищ у їх конкретно-історичних, типологічних, естетичних зв'язках;
- аналізувати творчість та окремі твори авторів, що вивчаються;
- володіти навичками читання та конспектування художньої й наукової літератури;
- вибудовувати чітку, логічну, грамотну писемну та усну відповідь на означені питання на практичних заняттях та екзамені;
- вміти користуватись довідниковою літературою, інтернет-ресурсами.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, конспектування тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 3 (30 балів)				
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
20 балів	30 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

Античність

1. Антична література: Підручник / За ред. А. Тахо-Годі. — К., 1978. — 439 с.
2. Никола М. И. Античная литература: Учеб.пособие. Практикум. — М., 2003. — 368 с.
3. Пащенко В. І. Антична література: Підручник. — К., 2001. — 718 с.
4. Підлісна Г. Н. Антична література для всіх і кожного. — К., 2003. — 382 с.
5. Радзич С. История древнегреческой литературы. — М., 1977. — 487 с.

Середнівіки таВідродження

1. Алексеев М. П. История западноевропейской литературы. Средние века и Возрождение / М. П. Алексеев. — М.: Высшая школа: Академия, 2000. — 462 с.
2. Галич О. А., Дмитренко В. І., Фоменко В. Г. Історія зарубіжної літератури. Античність. Середньовіччя: Навч.-метод.посібник / О. А. Галич, В. І. Дмитренко, В. Г. Фоменко. — Луганськ: Янтарь, 2003. — 228 с.

3. Давиденко Г. Й. Історія західноєвропейської літератури раннього і зрілого Середньовіччя: Навч. посібник / Г. Й. Давиденко. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. – 261 с.
4. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження / Г. Й. Давиденко, В. Л. Акуленко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 248 с.
5. История западноевропейской литературы: Средние века и Возрождение / М. П. Алексеев, В. М. Жирмунский, С.С. Мокульский, А. А. Смирнов. – М.: Высшая школа, 1999. – 462 с.
6. Література західноєвропейського середньовіччя: Навч. посібник / Під ред. Н. О.Висоцької – Вінниця: Вид-во «Нова книга», 2003. – 449 с.
7. Наливайко Д. С. Искусство: направления, течения, стили / Д. С. Наливайко. – К.: Мистецтво, 1981. – 288 с.
8. Рубанова Г. Л. Історія світової літератури. Західноєвропейське Середньовіччя (III – XIV ст.) / Г. Л. Рубанова. – Л.: ПАІС, 2004. – 144 с.
9. Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. Історія зарубіжної літератури: Середнівікі та Відродження / М. С. Шаповалова, Г. Л. Рубанова, В. А. Моторний; За ред. Я. І. Кравця. – К.: Знання, 2011. – 476 с.

Література XVII–XVIII ст.

1. Артамонов С.Д. История зарубежной литературы XVII–XVIII вв. / С.Д.Артамонов. – М. : Просвещение, 1988. – 608 с.
2. Гуковский Г.А. Русская литература XVIII века / Г.А.Гуковский. – М. : Аспект-Пресс, 1999. – 453 с.
3. Давиденко Г.Й. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII ст. / Г.Й.Давиденко, М.О.Величко. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 292 с.
4. Насмінчук Г.Й. Зарубіжна література : Антична література. Середні віки. Доба Відродження. Література XVII–XVIII ст. / Г.Й.Насмінчук, Л.І.Починок. – Кам'янець-Подільський : Медобори, 2002. – 106 с.
5. Ніколенко О.М. Бароко, Класицизм, Просвітництво : Література XVII–XVIII ст. / О.М.Ніколенко. – Харків : Ранок, Веста, 2003. – 224 с.
6. Шалагінов Б. Зарубіжна література : Від античності до початку XIX ст. / Б.Шалагінов. – К. : Академія, 2004. – 360 с.

Література XIX ст.

1. Давиденко Г.Й., Чайка О.М. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX ст. / Г.Й. Давиденко, О.М. Чайка – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
2. Дмитриев А.С. История зарубежной литературы XIX в. / А.С. Дмитриев – М. : Высшая школа, 1999. – 559 с.
3. Кеба О.В. Історія зарубіжної літератури кінця XIX – початку XX ст. / О.В. Кеба – Кам'янець-Подільський : Абетка – НОВА, 2007. – 176 с.
4. Михальская Н.П. История зарубежной литературы XIX в. В 2-х частях / Н.П. Михальская. – М. : Просвещение, 2001. – 254 с.
5. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму / Д.С. Наливайко., К.О. Шахова. – Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2001. – 416 с.

Література XX ст.

1. Давиденко Г.Й., Стрельчук Г.М., Гричаник Н.І. Історія зарубіжної літератури XX ст. / Г.Й. Давиденко, Г.М. Стрельчук, Н.І.Гричаник. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 488 с.
2. Давиденко Г.Й. та інші. Історія новітньої зарубіжної літератури / Г.Й. Давиденко та інші. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 274 с.

3. Кабанова И.В. Зарубежная литература XX в. / И.В. Кабанова. – М. : Флинта; Наука, 2009. – 472 с.
4. Кузьменко В.І. Історія зарубіжної літератури XX ст. / В.І. Кузьменко. – К. : Академія, 2010. – 496 с.
5. Яценко В.М. История зарубежной литературы второй половины XX в. / В.М. Яценко. – М. : Флинта; Наука, 2012. – 312 с.

Мова викладання: українська.

ПП05 ІСТОРИЧНА ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна вивчає фонетичний рівень, граматичну структуру української мови в її історичному розвитку. Простежується, як з давніх протоукраїнських діалектів поступово формувалася й розвивалася граматична структура й фонологічна система давньоукраїнської мови і як далі на основі давньоукраїнської мови формувалася й розвивалася граматична структура й фонологічна система української мови.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 30 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови Коваленко Н.Д.

Мета курсу: формування наукового розуміння процесів становлення всіх підсистем єдиної мовної системи та її еволюції від найдавнішого періоду до нашого часу, вироблення стійкого інтересу до питань розвитку української мови, до нез'ясованих питань її самотньої історії.

Основні завдання дисципліни:

- 1) познайомити студентів з основними теоретичними засадами вивчення історії української мови;
- 2) показати шляхи формування самотніх рис української мови як однієї зі слов'янських;
- 3) сформувані навички й прийоми порівняльно-історичного аналізу мовних фактів;
- 4) навчити студентів аналізувати писемні пам'ятки шляхом відбору певних мовних явищ і процесів;
- 5) виробити навички сучасних підходів до аналізу мовних фактів із врахуванням хронології їх постання і наступних чи прогнозованих змін;
- 6) формувати здатність до інтерпретації мовних фактів різних історичних періодів при вивченні шкільного курсу української мови.

Результати навчання: студенти **мають знати:** основні етапи становлення самотньої фонетико-граматичної структури української мови; зміни, які забезпечили перетворення праслов'янських протоукраїнських говорів в окрему слов'янську мову; традиційні й сучасні інтерпретації виникнення слов'янських мов загалом й української зокрема.

Студенти **мають уміти** вмотивовувати лінгвістичні й соціолінгвістичні твердження про ті чи ті мовні явища й місце української мови серед інших; робити мовні історико-лінгвістичні аналізи з урахуванням датації пам'ятки; коментувати попередні й наступні зміни, яких зазнала та чи та мовна одиниця; читати й передавати сучасною мовою давні тексти.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), виконання вправ, конспектування, робота за таблицями.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

	Поточний контроль	Самостійна робота	Модульні контрольні роботи	Сума
ЗМ 1	15 балів	5 балів	15 балів	60 балів
ЗМ 2	15 балів	5 балів	15 балів	

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Безпалько О.П. Нариси з історичного синтаксису української мови. – К. : Радянська школа, 1960. – 126 с.
2. Історична граматика української мови [Жовтобрюх М., Волох О., Самійленко С., Слинко І.]. – К. : Вища школа, 1980. – 397 с.
3. Історична граматика української мови [Безпалько О.П., Бойчук М.К., Жовтобрюх М.А., Самійленко С.П., Тараненко І.Й.]. – [Вид.2]. – К. : Вища школа, 1962. – 268 с.
4. Історія української мови. Лексика і фразеологія. – К., 1983. – 856 с.
5. Історія української мови. Морфологія. – К., 1978. – 487 с.
6. Історія української мови. Синтаксис. – К., 1983. – 396 с.
7. Історія української мови. Фонетика. – К., 1979. – 432 с.
8. Крижанівська О. І. Історія української мови: Історична фонетика. Історична граматика. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 248 с.

Мова викладання: українська.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ
ДИСЦИПЛІНИ САМОСТІЙНОГО ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ
ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗП 05 ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з організацією та проведенням наукових досліджень у ЗВО.

«Основи наукових досліджень» – навчальна дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності дослідника в галузі філології. Послідовно розкриваються поняття про науку як специфічну галузь людської діяльності, наукові знання та наукове пізнання, методологія наукових досліджень, методи лінгвістичних досліджень, особливості досліджень у галузі літературознавства та журналістикознавства, система науково-дослідної роботи студентів вищого навчального закладу, методика написання тексту наукової роботи та підготовка до її захисту.

Основні завдання дисципліни: удосконалити вміння роботи з науковою літературою; навчитися впорядковувати каталог власного архіву; виробити навички оформлення результатів наукових досліджень у формі реферату, курсової роботи, тез доповіді, наукової статті, повідомлення.

Заплановані результати навчання:

знання: методів і прийомів лінгвістичних досліджень, методів дослідження в галузі літературознавства, форм науково-дослідної роботи студентів ЗВО, основних етапів наукового дослідження, правил цитування і посилань на використані джерела, вимог до структури та змісту наукової роботи.

компетенції, уміння, навички: оперувати основними науковими поняттями й термінами; складати власний реєстр літератури з теми дослідження, робити записи прочитаного, цитувати наукові джерела, робити посилання на них, вести самостійний науковий пошук з використанням сучасних методик, оформляти результати свого дослідження, прилюдно захищати власні погляди на проблему.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Наука як особлива форма пізнання

1. Вступ. Основи наукознавства.
2. Система науково-дослідної роботи студентів вищого навчального закладу.
3. Організація розумової праці.
4. Інформаційне забезпечення НДР. Опрацювання інформації.

Змістовий модуль 2. Методика написання тексту наукової роботи та підготовка до її захисту

1. Особливості структурних частин наукової роботи
2. Оформлення результатів НДР
3. Усне викладення результатів наукового пошуку

Тип: дисципліна циклу загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Обсяг навчальної дисципліни: 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних: 14 год. лекційних, 16 год. практичних занять; заочна форма навчання – 12 год. аудиторних: 6 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Ладиняк Н.Б.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	СРС	МКР	100
26 балів	20 балів	14 балів	40 балів	

Перелік основної літератури:

1.Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи : навч. посіб. для студентів та викладачів вищ. навч. зал. Київ : Форум, 2000. 276 с.

2.Білоусова Т. П., Маркітантов Ю. О. Основи наукових досліджень : Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський держ. ун-т, інформаційно-видавничий відділ, 2003. 120 с.

3.Білоусова Т. П. Основи наукових досліджень. Практикум : навч. посіб. для студентів-філологів. Кам'янець-Подільський : ТзОВ «Каліграф», 2005. 164 с.

4.Волковинський О.С. Написання і захист дипломних та магістерських робіт Кам'янець-Подільський, 2000. 32 с.

5.Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту. Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1970. 245 с.

6.Насмінчук Г. Й. Курсові роботи з української літератури. Кам'янець-Подільський : Абетка, 1998. 16 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 07 СТАРОСЛОВ'ЯНСЬКА МОВА

Опис (анотація): Старослов'янська мова є першою навчальною дисципліною серед історико-лінгвістичних дисциплін, вивчення якої покликане сформулювати уявлення студентів-філологів про історію виникнення старослов'янської мови як міжнародної надетнічної мови, розкрити фонетичні та граматичні особливості, показати багатство лексичного складу та системи словотвору першої літературної мови слов'ян. Курс старослов'янської мови готує студентів до сприймання і свідомого засвоєння дисциплін

історико-лінгвістичного циклу, а також перспективно спрямований на вивчення історії кожної зі слов'янських мов.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови Коваленко Н.Д., старший викладач кафедри української мови Мозолук О.М.

Мета курсу: виробити теоретичні та практичні знання про внутрішні загальні і часткові закони, які діяли в найдавнішу епоху в слов'янських мовах. Успішне засвоєння курсу сприяє загальному філологічному і лінгвістичному розвитку студентів.

Основні завдання дисципліни:

1) проникнути в історію слов'янських мов, углиб дописемної епохи, усвідомити загальні та часткові закони, що діяли в праслов'янській і давніх слов'янських мовах;

2) досягти глибокого лінгвістичного осмислення результатів розвитку давнього нашарування в структурі української мови;

3) опанувати теоретичний матеріал з фонетики, морфології й синтаксису старослов'янської мови;

4) правильно розуміти й аналізувати мовні явища;

5) глибше проникнути в структуру сучасної української мови.

Результати навчання: студенти мають знати сучасні інтерпретації виникнення слов'янських мов загалом і старослов'янської зокрема; етапи становлення графічної, фонетичної та граматичної структури старослов'янської мови; основні риси фонетичної системи раннього та пізнього періодів старослов'янської мови, звукову систему старослов'янської мови в порівняльно-історичному аспекті; загальну характеристику морфологічної та синтаксичної системи старослов'янської мови.

Студенти мають уміти кваліфікувати фонетичні явища; пояснювати шляхи формування тих чи тих граматичних форм; робити мовні розбори з урахуванням датації пам'ятки; читати й передавати сучасною мовою старослов'янські тексти.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, робота за таблицями, опрацювання наукової літератури тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, роботи, письмове тестування, контрольні роботи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
15 балів	15 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Біленька-Свистович Л. В., Рибак Н. Р. Церковнослов'янська мова : підручник зі словником : понад 3500 слів / Л. В. Біленька-Свистович, Н. Р. Рибак. – К. : Криниця, 2000. – 335 с.
2. Беседина-Невзорова В. П. Старославянський язук : учебник / Беседина-Невзорова В. П. – Х. : Изд-во Харьк. ун-та, 1962. – 358 с.

3. Леута О.І. Старослов'янська мова : підручник для студ. філол. спец. вищих навч. закладів. / Леута О. І. – К. : Вища школа, 2001. – 320 с.
 4. Майборода А. В. Старослов'янська мова : навчальний посібник для вузів / А. В. Майборода. – К. : Вища школа, 1975. – 295 с.
 5. Лучик В. В. Вступ до слов'янської філології : [підручник для студентів вищих навчальних закладів] / Лучик В. В. – К. : Видавничий центр "Академія", 2008. – 344с.
 6. Станівський М. Ф. Старослов'янська мова : підручник / Станівський М. Ф. – Л. : Вид-во Львів. ун-ту, 1964. – 470 с.
 7. Станівський М. Ф. Старослов'янська мова : навчальний посібник / М. Ф. Станівський. – К. : Вища школа, 1983. – 262 с.
 8. Царалунга І. Б. Старослов'янська мова : навч. посіб. / Царалунга І. Б. – Л. : Новий світ, 2000, 2007. – 188 с.
- Мова викладання:** українська.

ЗП 08 ЕВОЛЮЦІЯ АВАНТЮРНО-ПРИГОДНИЦЬКОГО ЖАНРУ: КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ

Мета навчальної дисципліни: засвоїти відомості про авантюрно-пригодницьку літературу як художню систему, її особливості, ключову проблематику, жанри; осмислити основні періоди розвитку жанру пригодницького роману та ідейно-художню своєрідність творчості найвизначніших представників української та зарубіжної авантюрно-пригодницької прози.

Дисципліна «Еволюція авантюрно-пригодницького жанру: компаративний аналіз» тематично пов'язана з такими дисциплінами: «Історія української літератури», «Історія світової літератури», «Компаративістика», «Теорія літератури», «Історія», «Міфологія», «Географія», «Психологія», «Мистецтвознавство».

Компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти:

інтегральні компетентності: критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності на межі предметних галузей; здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної діяльності;

загальні компетентності: здатність до пошуку та аналізу інформації про зв'язок світогляду і культурних цінностей окремої нації із світовими культурними надбаннями і традиціями; зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців; вправність у синтезуванні нових ідей у міждисциплінарних сферах розроблення та реалізації комплексних проектів; уміння сприймати і поцінувати національне та поважати загальнолюдське;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності: здатність використовувати нові концептуальні та методологічні знання про специфіку пригодницької літератури у професійній освітній діяльності (в певній та суміжних галузях науково-дослідної та/або професійної діяльності).

Формування вищезазначених компетентностей сприятиме ефективному функціонуванню майбутніх фахівців у науковому, навчальному та професійному середовищах, а також – зростанню їх ерудиції, розширенню кругозору та зміцненню високо моральних життєвих позицій та загальнолюдських ідеалів.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Генеза і розвиток авантюрно-пригодницького епосу.

Тема 2. Жанр лицарського роману в літературі.

Тема 3 Жанрова природа готичного роману.

Тема 4. Роман «мандрів» та його жанрові різновиди.

Тема 5. «Робінзонада» як жанр пригодницької літератури.

Тема 6. Жанр «піратського» роману.

Тема 6. Індіанський роман в літературі.

Тема 7. Фантастичний та науково-фантастичний роман.

Тема 8. Специфіка детективної прози.

Тема 9. Жанр авантюрно-історичного роману.

Тема 10. Особливості «воєнного» роману.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин, у тому числі 40 аудиторних годин (20 лекційних, 20 практичних годин), 80 годин самостійної та індивідуальної роботи.

Форма підсумкового контролю: залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: Починюк Л.І. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри історії української літератури і компаративістики.

Перелік основної літератури:

1. Бернадська Н. Роман: проблеми великої епічної форми: навчальний посібник. Київ: Логос, 2007. 116 с.
2. Бернадська Н. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція: монографія. Київ: Академвидав, 2004. 368 с.
3. Бовсунівська Т. Теорія літературних жанрів: жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману: підручник. Київ: Київський університет, 2009. 520 с.
4. Табунщик Т.О. Пригодницька література: генеза, специфіка та особливості становлення // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Сер. : Філологічні науки. 2013. Вип. 4. С. 268–272.
5. Семенова Д. С. Жанрова природа пригодницької прози як елементу популярної літератури: пролегомени до дослідження ідеологічних та дидактичних аспектів у творах жанру // Магістеріум. Випуск 61. Літературознавчі студії. 2016. С.114–120.
6. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р.Т. Гром'яка, Ю.І. Коваліва, В.І. Теремка. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 752 с.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

БЛОК 1

ІІІ 27 ДІЛОВА УКРАЇНСЬКА МОВА

Опис (анотація): Ділова українська мова – дисципліна, в якій розглядаються різні види ділових документів, етикет ділової кореспонденції, норми літературної мови (графічні, орфоепічні, орфографічні, лексичні, морфологічні, синтаксичні, стилістичні та пунктуаційні).

Тип дисципліни Дисципліна професійної підготовки вільного вибору студента.

Термін вивчення: 2 курс, 2 семестр.

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS, 120 год., з них денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 10 год. лекційних, 30 год. практичних.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Шеремета Н.П.

Мета курсу: теоретична і практична підготовка студентів до умілого застосування знань та умінь у написанні та оформленні ділової документації, яка б відповідала нормам офіційно-ділового стилю української мови.

Завдання дисципліни:

1) дати студентам ґрунтовні й систематичні знання з усіх розділів курсу ділової української мови;

2) сформувати уміння й навички складання, написання та оформлення організаційної, розпорядчої документації щодо особового складу, довідково-інформаційної, господарсько-договірної та обліково-фінансової документації;

3) забезпечити оволодіння нормами української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення, а також оволодіння навичками комунікативно виправданого використання засобів мови в різних життєвих ситуаціях, під час створення документів з дотриманням етикету ділового спілкування.

Результати навчання: студенти мають *знати*: роль мови у житті суспільства; мовну ситуацію в Україні; основні правила оформлення найважливіших документів; особливості усної і писемної форми ділового мовлення; правила відмінювання і написання прізвищ; основні відомості про наріччя і говори української мови; види мовленнєвої діяльності; основні факти і епізоди і історії літературної мови; поняття мовної норми; орфоепічні, лексико-фразеологічні, словотвірні, синтаксичні та стилістичні норми; українську орфографію, зміни в новому виданні правопису; пунктуаційні знаки та їх функції; визначальні риси тексту; особливості типів і структури мовлення. Студенти мають *уміти* опрацьовувати текст, визначати тему, головну думку, мету створення, членування його на частини; складати план і тези тексту, конспект, складати ділові папери; підготувати публічний виступ, користуватися засобами увиразнення його; добирати відповідні терміни з фаху для оформлення документації; чітко визначати і користуватися двома формами ділового мовлення; правильно вживати пасивні конструкції; дотримуватися норм сучасної української літературної мови; працювати з довідковою літературою.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), виконання вправ, редагування текстів, складання документів тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт.

Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
25 балів	15 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Глущик, С.В. та ін. Сучасні ділові папери. Київ: А.С.К., 2006. 400 с.
2. Ділова українська мова.
URL: https://pidruchniki.com/1973042038349/dokumentoznavstvo/dilova_ukrayinska_mova
3. Зубков, М. Г. Сучасна українська ділова мова : підручник. 9-те вид. , випр. і доп. Харків : Весна, 2010. 400 с.
4. Максименко, В.Ф. Сучасна ділова українська мова. Харків: ТОР-СІНГ ПЛЮС, 2006. 448 с.
5. Плотницька, І.М. Ділова українська мова. Навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2017. 250 с.
6. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>.
7. Чмут, Т.К., Чайка, Г.Л. Етика ділового спілкування: Навч. посіб. 6-те вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2007. 230 с.

8. Чорненький, Я.Я. Українська мова (за професійним спрямуванням). Ділова українська мова / Теорія. Практика. Самостійна робота: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 304 с.

9. Шевчук, С.В., Клименко, І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. 2-ге вид., виправ. і доповнен. Київ: Алерта, 2011. 696 с.

ПП 29 ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

Опис (анотація): Дитяча література – це структурна ланка літературознавчої науки, спрямована на вивчення найвидатніших зразків української та світової літератури від давніх часів до початку ХХІ ст., що входять до кола дитячого читання і розглядаються у хронологічній послідовності та жанрово-стильовому контексті.

Тип: дисципліни професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Починок Л.І.

Мета курсу - ознайомлення студентів з історією розвитку дитячої літератури від усних народних дитячих жанрів до сучасного літературного стану як невід'ємної частини загальноукраїнського та світового літературного процесу.

Основні завдання дисципліни:

- засвоїти відомості про дитячу літературу як художню систему, її особливості, ключову проблематику, жанри;
- осмислити основні періоди розвитку дитячої української літератури та ідейно-художню своєрідність творчості найвизначніших представників української та зарубіжної дитячої літератури.

Результати навчання:

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- особливості історико-культурного розвитку дитячої літератури;
- особливості дитячої літератури як виду мистецтва;
- про дискусійність питання щодо суті дитячої літератури;
- основні функції дитячої літератури (естетична, пізнавальна, виховна тощо);
- основні тенденції розвитку дитячої літератури;
- роль і місце дитячої літератури у загальному літературному процесі;
- основні літературознавчі праці з питань дитячої літератури;
- естетичне, загальнолюдське і конкретно-історичне значення творів дитячої літератури;
- гуманістичну спрямованість художніх творів дитячої літератури (проблеми духовності, національної культури тощо);
- взаємозв'язок дитячої літератури із народнопоетичною традицією;
- головні художні здобутки письменників дитячої літератури;
- тексти, рекомендовані програмою для вивчення;
- жанрові особливості творів, сюжет, особливості композиції, систему образів;
- своєрідність художнього стилю творів дитячої літератури.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **вміти:**

- здійснювати ідейно-художній аналіз творів (на рівні сюжету, композиції, образів, проблематики, стилістичних особливостей);

- осмислювати головні проблеми твору у контексті естетичних і філософських поглядів письменника та світоглядних систем епохи;
- розгорнуто пояснювати й обговорювати внутрішній світ героя у єдності його світоглядних та ціннісних чинників; порівнювати героїв твору (або різних творів);
- з'ясувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника;
- зіставляти літературні факти, проводити аналогії, робити узагальнення;
- порівнювати твори, що належать до різних національно-культурних традицій (на рівнях окремих образів, сюжетів, тем, проблематики, поетики, літературно-естетичних систем);
- ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності.
- висловлювати власні обґрунтовані літературознавчі спостереження;

Методи викладання дисципліни: лекція, бесіда, демонстрація; пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; проблемного викладу; індуктивні та дедуктивні; частково-пошукові; дослідницькі; навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота; навчальна дискусія; структурно-логічні схеми; вибіркові тести і задачі аналітичного змісту.

Методи оцінювання: індивідуальна, фронтальна перевірки, самоконтроль; усне опитування на практичних та індивідуальних заняттях, тести, самостійна письмова робота, модульна контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
30 балів	50 балів	20 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Кизилова В.В., Пушко В.Ф. Дитяча українська література : підручник / В.В.Кизилова. – Луганськ : Знання, 2006. – 296 с.
2. Качак Т.Б., Круль Л.М. Зарубіжна література для дітей : підручник / Т.Б.Качак. – К. : Академвидав, 2014. – 416 с.
3. Кіліченко Л. Українська дитяча література: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 1988. – 264 с.
4. Українська література для дітей : хрестоматія / [упоряд. О.О.Гарачковської]. – К. : ВЦ «Академія», 2011. – 800 с.
5. Рідне слово. Українська дитяча література: Хрестоматія: У 2 кн. / [упоряд. З.Д.Варавкіної]. – К.: Либідь, 1999. – Кн. 1. – 400 с.; Кн. 2. – 552 с.

Мова викладання: українська.

III 31 ПРАКТИКУМ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Опис (анотація): Практикум з української мови передбачає систематизацію знань з української мови, одержаних у школі, розширення та поглиблення їх, відновлення й закріплення орфографічних і пунктуаційних навичок, допомогу в оволодінні необхідними орфоепічними, словотворчими, граматичними та стилістичними нормами, роботу над удосконаленням культури зв'язного усного мовлення й письмового тексту.

Практикум повинен закласти основи формування умінь, необхідних для майбутнього фахівця-філолога. Для цього на практичних заняттях використовуються найрізноманітніші види роботи. Пропонується для вивчення тієї чи іншої теми найновіша навчальна література, посібники, довідники, словники, таблиці, аудіо- та відео матеріали,

комп'ютерні програми.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення – 2 курс (1 семестр).

Кількість кредитів – 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 120 год., аудиторних: 40 год. практичних занять, 80 год. самостійної роботи.

Викладацький склад: асистент кафедри української мови Поплавська Людмила Володимирівна.

Мета курсу: повторення, закріплення, систематизація та узагальнення знань з української мови, здобутих у загальноосвітній школі, засвоєння й практичне оволодіння орфографічними, граматико-орфографічними та пунктуаційними нормами української літературної мови.

Основні завдання дисципліни:

- 1) вироблення умінь та навичок грамотного письма;
- 2) формування в студентів уміння правильної вимови;
- 3) засвоєння й практичне оволодіння орфографічними, граматико-орфографічними та пунктуаційними нормами української літературної мови;
- 4) усунення окремих прогалин у знаннях студентів із найскладніших тем української мови;
- 5) стимулювання прагнення студентів удосконалювати свою грамотність.

Результати навчання: студенти **мають знати** принципи українського правопису, орфографічні, граматико-орфографічні та пунктуаційні норми української літературної мови, типи орфограм та пунктограм, правила, що пояснюють написання орфограм і пунктограм. Студенти **мають уміти** володіти науковою термінологією і поняттями з курсу, швидко знаходити орфограми й пунктограми в тексті, повно висвітлювати питання під час відповіді, ілюструвати теоретичний матеріал прикладами, вільно володіти літературним розмовним мовленням, правильно використовувати мовні засоби, що відбивають специфіку різних функціональних стилів, користуватися лексикографічними джерелами (словниками) та іншою довідковою літературою (“Український правопис”, “Довідник з українського правопису”, “Словник труднощів української мови” та ін.), порівнювати, зіставляти мовні поняття та явища, робити необхідні висновки й узагальнення, логічно викладати свої думки.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення написання орфограм та пунктограм, бесіди за планом навчальної теми, виконання різних видів вправ, тестових завдань.

Методи оцінювання: поточне усне опитування теоретичного й практичного матеріалу за навчальними темами, усний або письмовий експрес-контроль (виконання завдань за картками, самостійних міні-робіт), різні види диктантів, письмове тестування, виконання модульних контрольних робіт.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)						Залік	Сума
Змістовий модуль 1 (35 балів)			Змістовий модуль 2 (65 балів)				100
Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	МКР	Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	МКР		
12 балів	3 бали	20балів	25 балів	10 балів	30балів		

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / За ред. О.Сербенської: Посібник. – Львів: Світ, 1994.
 2. Бурячок А.А. Орфографічний словник української мови. – К.: Наукова думка, 1999.
 3. Головащук С.І. Словник-довідник з правопису та слововживання. – К., 1989.
 4. Козачук Г.О. Українська мова: Практикум: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1991.
 5. Козачук Г.О., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови. – К.: Вища школа, 1993.
 6. Орфографічний словник української мови. – К., 1994.
 7. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова: Практикум: Навч. посібник. – 2-ге вид., стереотип. – К.: Либідь, 2001.
 8. Пономарів О.Д. Культура слова: Мовностилістичні поради: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1999.
 9. Тоцька Н.І. Українська пунктуація: Практикум: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 1990.
 10. Український правопис. – К.: Наук. думка, 2004.
 11. Фурдуй М.І. Українська мова: Практикум з правопису: Навч. посібн. / За ред. В.В.Різуна. – К.: Либідь, 2004.
 12. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2006.
 13. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта, 2000.
- Мова викладання:** українська.

БЛОК 2

ПІ 26 ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ

Опис (анотація): Курс з практики усного та писемного англійського мовлення у поєднанні з іншими практичними та теоретичними курсами, передбаченими навчальними планами, повинен забезпечувати всебічну підготовку вчителя іноземної мови середньої школи, а також закласти основу для професійно-орієнтованого вдосконалення володіння цією мовою. Тому навчання іноземної мови в даному курсі переслідує комплексну реалізацію практичної, виховної, розвиваючої та професійно-педагогічної мети. При цьому виховна, освітня, розвиваюча та професійно-педагогічна мета досягається в процесі практичного оволодіння іноземною мовою.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3-8 семестри.

Кількість кредитів: 28 кредитів ECTS, загальний обсяг 840 год., з них: денна форма навчання – 280 год. аудиторних. практичних занять і 560 год.- самостійна робота; на 2019-2020 н.р. – 12 кредитів ECTS, загальний обсяг - 360 год: 126 год. аудиторних. практичних занять і 234 год - самостійна робота

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, ст. викладач кафедри англійської мови Фрасинюк Н.І.

Метою навчальної дисципліни є підготовка висококваліфікованих, вмотивованих, здатних до автономного підвищення своєї кваліфікації фахівців-філологів – учителів і викладачів англійської мови, спеціалістів, які хочуть і вміють учитися і які володіють усіма необхідними професійними знаннями, вміннями і навичками для роботи у середніх навчальних закладах.

Основні завдання: програма зорієнтована на досягнення студентом професійно достатнього володіння англійською мовою, що передбачає рівень бакалавра. Виходячи з

цього студент повинен мати високий розвиток здатності вільно і впевнено використовувати англійську мову в усіх видах мовленнєвої діяльності.

Результати навчання: студент повинен знати про мову як суспільне явище, зв'язок її з мисленням, культурою та суспільним розвитком народу; про походження та розвиток мови; про систему мови; її рівні, про зв'язок підсистем мови, про основні одиниці мови і мовлення; про сучасні напрямки в науці, про мову та їх значення для практики навчання іноземної мови; пройдений лексичний матеріал (слова й фразеологічні одиниці). Студент повинен вміти конструктивно й ефективно спілкуватися і взаємодіяти з учнями, колегами й батьками; реалізувати в навчальному процесі, творчо осмислювати і модифікувати в залежності від потреб конкретних навчальних груп мету і зміст навчальних програм і навчально-методичних комплектів; творчо інтериоризувати у професійних інтересах відомості з лінгвістики, педагогіки, методики, психології й інших наук; використовувати здобуті знання на практиці.

Метою викладання дисципліни: комунікативний, усне слово викладача, бесіди, виконання вправ, робота за підручниками і посібниками, проблемні методи, написання творчих робіт, використання мережі Internet тощо.

Метою оцінювання: опитування, виконання вправ і завдань, написання самостійних і творчих робіт, написання модульних контрольних робіт, перевірка робочих зошитів тощо.

Розподіл балів, що присвоюється студентам:

III-IV семестр

<i>Поточний і модульний контроль</i>								<i>Екзамен (40 балів)</i>
Змістовий модуль I (10 балів)		Змістовий модуль II (20 балів)			Змістовий модуль III (30 балів)			40
Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	МКР	Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	МКР	
5 балів	5 балів	10 балів	5 балів	5 балів	10 балів	10 балів	10 балів	

Форма підсумкового контролю: екзамен

Перелік основної літератури:

1. Янсон В. В., Свистун А. В. Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга 2: Навч. Посібник. – Київ: ТОВ «ВП Логос», 2003. – 352 с.
2. Черноватий Л. М., Карабан В.І. Практичний курс англійської мови. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 354 с.
3. Возна М. О., Гапонів А. Б. Англійська мова для перекладачів і філологів (II курс). – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 337 с.
4. Гужва Т. Англійська мова. Розмовні теми. Частина 1. – Київ: ТанDEM, 2000. – 254 с.

Мова викладання: англійська.

БАКАЛАВР
2 КУРС
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія (Українська мова і література)
За освітньо-професійною програмою Українська мова і література
(Кваліфікація - Бакалавр філології
Термін навчання - 3 роки 10 місяців
на основі повної загальної середньої освіти)

НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ
ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 02 ІНОЗЕМНА МОВА

Опис (анотація): курс іноземної мови поглиблює знання студентів про актуалізацію граматичних структур у різних контекстах, природу синтаксичних відношень та формує комунікативні компетенції для адекватної поведінки в реальних ситуаціях академічної і професійної сфер.

Тип: навчальна дисципліна належить до циклу дисциплін загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: I-II курси.

Кількість кредитів: 8 кредитів ECTS: всього 240 год., з них: денна форма навчання – 96 год. практичних занять, 144 год. самостійної та індивідуальної роботи. З них на 2 курсі: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. практичних занять, 72 год. самостійної та індивідуальної роботи

Викладацький склад: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Трофименко А.О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Глушковецька Н.А., кандидат педагогічних наук, старший викладач Городиська О.М., старший викладач Кульбанська Р.В.

Метою викладання навчальної дисципліни “Іноземна мова” є формування у студентів загальних та професійно орієнтованих комунікативних компетенцій (лінгвістичної, соціолінгвістичної і прагматичної) для забезпечення ефективного іншомовного спілкування.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Іноземна мова” є оволодіння практичними навичками в іншомовному спілкуванні, актуалізації граматичних структур у різних контекстах та підготовці виступів з низки галузевих питань, перекладів іншомовних професійних і країнознавчих текстів, пошуці нової текстової, графічної, аудіо та відеоінформації, що міститься в іншомовних галузевих матеріалах.

Результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

особливості граматичних розрядів, природу синтаксичних відношень, щоб дати можливість розпізнавати і продукувати інформацію в академічній та професійній сферах; мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів академічного та професійного мовлення; широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах.

вміти:

застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі; належним чином поводити себе й реагувати у типових ситуаціях повсякденного життя; розуміти різні корпоративні культури в конкретних контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, рольові ігри, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: опитування, поточне тестування, виконання вправ і завдань, написання самостійних і творчих робіт.

Розподіл балів, що присвоюється студентам:

2 курс

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен (40 балів)	Сума
Змістовий модуль 1 (30 балів)			Змістовий модуль 2 (30 балів)				
Поточ. Контр.	Сам. Та індив. Роб.	МКР	Поточ контр.	Сам. Та індив. Роб.	МКР	40	100
15 балів	5 балів	10 балів	15 балів	5 балів	10 балів		

Форма підсумкового контролю: залік, екзамен.

Перелік основної літератури (англійська мова):

1. Верба Л. Г. Граматика сучасної англійської мови. Довідник : Мова англійська, українська / Л. Г. Верба, Г. В. Верба. – К. : Тов. «ВП Логос – М», 2011. – 352 с.
2. Уманець А. В. English for Postgraduate Students : [навчальний посібник] / Антоніна Володимирівна Уманець. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисін О. В. «Абетка», 2011. – 130 с.
3. Уманець А. В. Training Tests for IELTS Exams : навчальний посібник / Укладачі : А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець; За ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2016. – 110 с.
4. English for ESP Students : [навчальний посібник для студентів факультетів гуманітарних та соціально-економічних дисциплін] / [Уманець А. В., Гудзяк А. М., Попадинець О. О., та ін.] ; за ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. – 264 с.
5. Grammar in Use : [навчальний посібник] / [Уманець А. В., Балакірева Т. І., Гудзяк А. М. та ін.] ; за ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – 220 с.
6. Test Your Grammar. Part I : навчальний посібник / Укладачі : А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець, А. О. Трофименко; За ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ФОП Гуменюк С. О., 2016. – 180 с.

Перелік основної літератури (німецька мова)

1. Добринчук О.О. Praktisches Deutsch. Kunst ist ewig!: навчально-методичний посібник / О.О. Добринчук, Т.В.Калинюк. – Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2015. – 160 с.

2. Казимір В.О. Aus der Schatzkammer der deutschen Kultur: Навчально-методичний посібник. / В.О.Казимір. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2014. – 270 с.
3. Казимір В.О. Lesetexte für die Studenten des II. Studienjahres: навчально-методичний посібник. / В.О.Казимір. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2014. – 320 с.
4. Микуляк М.І. Praktisches Deutsch. Eine Reise ist immer ein Erlebnis: навчально-методичний посібник / М. І. Микуляк, Г. Г. Братиця – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О. А., 2013. – 176 с.

Перелік основної літератури (французька мова)

1. Гладка В.А. Prononcez bien. Mais comment?: cahier d'activités / Вимовляти правильно. Але як? : робочий зошит [навчально-методичний посібник] / В.А. Гладка. — Чернівці : Видавничий дім «Родовід», 2014.— 80 с.
2. Гладка В.А. Sachez écouter. Livred'élève / Умійте слухати : [книга для учнів: практикум з аудіювання] / В. А. Гладка, Н. М. Сопилук. — Чернівці : Видавничий дім «Родовід», 2015. — 52 с.
3. Камінська І. Французька мова 20 хвилин щодня : [навчальний посібник] / І. Камінська. – К.: Методика, 2012. – 224 с.
4. Кульбанська Р.В. Cours pratique de français : [навчальний посібник з французької мови для студентів I курсу немовних факультетів вищих навчальних закладів] / Р. В. Кульбанська. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2008. – 136 с.
5. Литвиненко В. Ю. Le français : [навчальний посібник з французької мови для студентів вищих навчальних закладів]/ В.Ю. Литвиненко. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «ОМІДА», 2015. – 107 с.
6. Матвеева О.О. Французька мова: [навчальний посібник для студентів 3-4 курсів, що вивчають французьку мову як третю іноземну] / О. О. Матвеева. — Чернівці, 2015. — 206 с.

Мова викладання: англійська, німецька, французька.

ЗП 04 ФІЛОСОФІЯ

Опис (анотація): Програма з курсу “Філософія” покликана забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру студентів. Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді неможливе без філософії як теоретичної основи людського світобачення, без розуміння філософії як життєвого завдання.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 50 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 24 год. семінарських занять.

Викладацький склад: кандидат історичних наук, доцент кафедри філософських дисциплін Вонсович Г.Б..

Мета курсу: полягає у формуванні цілісних уявлень про теоретичну форму світогляду, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття. Курс «Філософія» є теоретичним фундаментом циклу соціально-гуманітарних дисциплін та забезпечує інтеграцію гуманітарного та природничого знання. Ґрунтовне вивчення філософії є необхідною передумовою підготовки майбутнього педагога від світогляду та професійних якостей якого будуть залежати розвиток і формування світогляду кожного учня.

Основні завдання дисципліни:

Дати уявлення про специфіку філософії як важливої форми суспільної свідомості, історичного типу світогляду; показати методологічну роль філософського знання в

розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття; ознайомити з історією філософської думки, зокрема в Україні, з досягненнями сучасної філософії; сприяти формуванню у студентів здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням завдань сучасної практики.

Результати навчання: Після вивчення дисципліни студент повинен

Знати: історичні типи філософії, основні парадигми філософствування, основні галузі філософського знання (онтологія, гносеологія, логіка, філософська антропологія, етика, естетика, соціальна філософія тощо); основні форми буття і діалектики; походження свідомості, форми і структури свідомості; шляхи пізнання світу, функціонування знання у сучасному інформаційному суспільстві, особливості взаємозв'язку науки, техніки з сучасними соціальними та етичними проблемами; форми суспільної свідомості, їх взаємозв'язок; умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури.

Вміти: обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію; застосувати одержані знання при вирішенні професійних завдань та розробці соціальних й екологічних проєктів, організації між людських відносин; науково аналізувати соціально значущі проблеми і процеси, факти і явища суспільного життя; розуміти та об'єктивно оцінювати досягнення культури, пояснювати феномен культури й цивілізації; володіти методологією і методами пізнання, творчої діяльності; вдаватися до діалогу, як засобу вирішення соціальних і етичних проблем, досягнення консенсусу.

Методи викладання дисципліни: пояснення (причинні, які виявляють причини певного явища, події, факту (наприклад, пояснення передумов різних історичних подій, причин виникнення фізичних, хімічних та інших явищ тощо); генетичні, що розкривають передісторію явищ; закономірні, які розшифровують зміст закономірних зв'язків, конкретних виявів закону; структурні — розкривають будову об'єкта, взаємодію його елементів; функціональні — допомагають усвідомити специфіку функціонування об'єкта), опитування, розповідь, лекція, бесіда;

Методи оцінювання: Поточне усне опитування та поточне тестування; підсумковий тестовий контроль; оцінка за виконання індивідуального науково-творчого завдання.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен

Перелік основної літератури:

1. Подольська Є. А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. . – К.:Інкос, 2006.
2. В.Х. Арутюнов, Філософія: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.-К.: КНЕУ,1999.
3. Бичко І.В. Філософія. Навч. посібник. – К., 2003.
4. Герасимчук А.А. Тимошенко З.І. Курс лекцій з філософії. К., 1999.
5. Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія. Підручник. – К.: Академвидав, 2007.
6. Пазенок В. С. Філософія. Навчальний посібник. – К.:Академвидав, 2008.
7. Надольний І.Ф. Філософія. Навч. посібник. –К.: 2001.
8. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій. –К.: 2001.

9. Радугин А.А. Философия. Курс лекций. –М.: 1995.
10. Спиркин А.Г. Философия. Учебник. –М.: Гардарики, 1999.
11. Ганаба С.О, Плахтій М.П. Філософія: практикум для самостійної роботи студентів: навчальний посібник. Вид 2-ге, доповн. і переробл./ С.О. Ганаба, М.П.Плахтій / за ред. М.П.Плахтій – Кам'янець-Подільський: ПП. Буйніцький О.А., 2011. – 123 с.
12. Огороднік І. В. Історія філософської думки в Україні: курс лекцій: навчальний посібник / І. В. Огороднік, В. В. Огороднік. – К.: Либідь, 1993.
13. Горський В. С. Історія української філософії: курс лекцій / В. С. Горський. – К.: Наукова думка, 1996
14. Причепій Євген Миколайович, Черній Анатолій Михайлович, Чекаль Леонід Андрійович Філософія.- К.: Академвидав, 2005.- 592с.
15. Читанка з історії філософії [Текст]: у 6-ти кн. / за ред. Г. І. Волинки. - Кн. 6 : Зарубіжна філософія ХХ ст. - К.: Довіра, 1993. - 239 с.

Мова викладання: українська.

НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ШП 04 СТАРОСЛОВ'ЯНСЬКА МОВА

Опис (анотація): Старослов'янська мова є першою навчальною дисципліною серед історико-лінгвістичних дисциплін, вивчення якої покликане сформувати уявлення студентів-філологів про історію виникнення старослов'янської мови як міжнародної надетнічної мови, розкрити фонетичні та граматичні особливості, показати багатство лексичного складу та системи словотвору першої літературної мови слов'ян. Курс старослов'янської мови готує студентів до сприймання і свідомого засвоєння дисциплін історико-лінгвістичного циклу, а також перспективно спрямований на вивчення історії кожної зі слов'янських мов.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 36 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови Коваленко Н.Д., старший викладач кафедри української мови Мозолюк О.М.

Мета курсу: виробити теоретичні та практичні знання про внутрішні загальні і часткові закони, які діяли в найдавнішу епоху в слов'янських мовах. Успішне засвоєння курсу сприяє загальному філологічному і лінгвістичному розвитку студентів.

Основні завдання дисципліни:

- 1) проникнути в історію слов'янських мов, углиб дописемної епохи, усвідомити загальні та часткові закони, що діяли в праслов'янській і давніх слов'янських мовах;
- 2) досягти глибокого лінгвістичного осмислення результатів розвитку давнього нашарування в структурі української мови;
- 3) опанувати теоретичний матеріал з фонетики, морфології й синтаксису старослов'янської мови;
- 4) правильно розуміти й аналізувати мовні явища;
- 5) глибше проникнути в структуру сучасної української мови.

Результати навчання: студенти **мають знати** сучасні інтерпретації виникнення слов'янських мов загалом і старослов'янської зокрема; етапи становлення графічної, фонетичної та граматичної структури старослов'янської мови; основні риси фонетичної системи раннього та пізнього періодів старослов'янської мови, звукову систему старослов'янської мови в порівняльно-історичному аспекті; загальну характеристику морфологічної та синтаксичної системи старослов'янської мови.

Студенти **мають уміти** кваліфікувати фонетичні явища; пояснювати шляхи формування тих чи тих граматичних форм; робити мовні розбори з урахуванням датації пам'ятки; читати й передавати сучасною мовою старослов'янські тексти.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, робота за таблицями, опрацювання наукової літератури тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, роботи, письмове тестування, контрольні роботи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
15 балів	15 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Біленька-Свистович Л. В., Рибак Н. Р. Церковнослов'янська мова : підручник зі словником : понад 3500 слів / Л. В. Біленька-Свистович, Н. Р. Рибак. – К. : Криниця, 2000. – 335 с.
2. Беседина-Невзорова В. П. Старославянський язук : учебник / Беседина-Невзорова В. П. – Х. : Изд-во Харьк. ун-та, 1962. – 358 с.
3. Леута О.І. Старослов'янська мова : підручник для студ. філол. спец. вищих навч. закладів. / Леута О. І. – К. : Вища школа, 2001. – 320 с.
4. Майборода А. В. Старослов'янська мова : навчальний посібник для вузів / А. В. Майборода. – К. : Вища школа, 1975. – 295 с.
5. Лучик В. В. Вступ до слов'янської філології : [підручник для студентів вищих навчальних закладів] / Лучик В. В. – К. : Видавничий центр "Академія", 2008. – 344с.
6. Станівський М. Ф. Старослов'янська мова : підручник / Станівський М. Ф. – Л. : Вид-во Львів. ун-ту, 1964. – 470 с.
7. Станівський М. Ф. Старослов'янська мова : навчальний посібник / М. Ф. Станівський. – К. : Вища школа, 1983. – 262 с.
8. Царалунга І. Б. Старослов'янська мова : навч. посіб. / Царалунга І. Б. – Л. : Новий світ, 2000, 2007. – 188 с.

Мова викладання: українська.

ПП05 ІСТОРИЧНА ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна вивчає фонетичний рівень, граматичну структуру української мови в її історичному розвитку. Простежується, як з давніх протокраїнських діалектів поступово формувалася й розвивалася граматична структура й фонологічна система давньоукраїнської мови і як далі на основі давньоукраїнської мови формувалася й розвивалася граматична структура й фонологічна система української мови.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 30 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови Коваленко Н.Д., старший викладач Мозолюк О.М.

Мета курсу: формування наукового розуміння процесів становлення всіх підсистем єдиної мовної системи та її еволюції від найдавнішого періоду до нашого часу, вироблення стійкого інтересу до питань розвитку української мови, до нез'ясованих питань її самотубної історії.

Основні завдання дисципліни:

1) познайомити студентів з основними теоретичними засадами вивчення історії української мови;

2) показати шляхи формування самотубних рис української мови як однієї зі слов'янських;

3) сформуванати навички й прийоми порівняльно-історичного аналізу мовних фактів;

4) навчити студентів аналізувати писемні пам'ятки шляхом відбору певних мовних явищ і процесів;

5) виробити навички сучасних підходів до аналізу мовних фактів із врахуванням хронології їх постання і наступних чи прогнозованих змін;

6) формувати здатність до інтерпретації мовних фактів різних історичних періодів при вивченні шкільного курсу української мови.

Результати навчання: студенти **мають знати:** основні етапи становлення самотубної фонетико-граматичної структури української мови; зміни, які забезпечили перетворення праслов'янських протоукраїнських говорів в окрему слов'янську мову; традиційні й сучасні інтерпретації виникнення слов'янських мов загалом й української зокрема.

Студенти **мають уміти** вмотивовувати лінгвістичні й соціолінгвістичні твердження про ті чи ті мовні явища й місце української мови серед інших; робити мовні історико-лінгвістичні аналізи з урахуванням датації пам'ятки; коментувати попередні й наступні зміни, яких зазнала та чи та мовна одиниця; читати й передавати сучасною мовою давні тексти.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), виконання вправ, конспектування, робота за таблицями.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

	Поточний контроль	Самостійна робота	Модульні контрольні роботи	Сума
ЗМ 1	15 балів	5 балів	15 балів	60 балів
ЗМ 2	15 балів	5 балів	15 балів	

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Безпалько О.П. Нариси з історичного синтаксису української мови. – К. : Радянська школа, 1960. – 126 с.
2. Історична граматика української мови [Жовтобрюх М., Волох О., Самійленко С., Слинко І.]. – К. : Вища школа, 1980. – 397 с.
3. Історична граматика української мови [Безпалько О.П., Бойчук М.К., Жовтобрюх М.А., Самійленко С.П., Тараненко І.Й.]. – [Вид.2]. – К. : Вища школа, 1962. – 268 с.
4. Історія української мови. Лексика і фразеологія. – К., 1983. – 856 с.
5. Історія української мови. Морфологія. – К., 1978. – 487 с.
6. Історія української мови. Синтаксис. – К., 1983. – 396 с.
7. Історія української мови. Фонетика. – К., 1979. – 432 с.

8. Крижанівська О. І. Історія української мови: Історична фонетика. Історична граматики. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 248 с.

Мова викладання: українська.

III 06 СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Опис (анотація): Курсові “Сучасна українська літературна мова” належить провідне місце в системі лінгвістичних дисциплін, що викладаються на відділах української мови та літератури філологічних факультетів.

Головне завдання курсу – з урахуванням вимог реформування школи забезпечити фахову підготовку з сучасної української літературної мови, допомогти студентам практично оволодіти її літературними нормами, сформувати в них міцні навички культури писемного й усного мовлення.

У процесі викладання цього курсу необхідно висвітлювати окремі дискусійні питання, в разі потреби подавати історичні, діалектологічні або стилістичні коментарі до мовних явищ.

Обов’язкова умова теоретичної глибини курсу – розкриття тенденцій розвитку української мови, її утвердження як державної в умовах суверенної України.

До важливих аспектів викладання курсу “Сучасна українська літературна мова” належить постійна увага до питань, пов’язаних з висвітленням відповідних мовних явищ у шкільному курсі мови, постійна орієнтація студентів на професійне застосування знань.

На 2 курсі вивчаються розділи – фонетика, орфоєпія, графіка, орфографія, морфеміка і словотвір.

Фонетикою називають розділ мовознавчої науки, який вивчає звуковий склад мови. Фонетика української мови досліджує звукову систему, що властива українській мові, вивчає умови творення звуків, їх роль в оформленні людської думки, їх класифікацію, різні зміни та чергування. Орфоєпія – це розділ *мовознавства*, що вивчає норми літературної вимови. Предметом орфоєпії є звукові особливості мовлення, однак усне мовлення розглядається у цьому випадку не взагалі, а тільки з погляду його відповідності сучасним літературним нормам. Орфоєпічні норми сучасної української літературної мови склалися протягом тривалого часу і оформилися в мовознавстві як правила української орфоєпії. Ці правила становлять основу загальної культури української літературної мови. Предметом вивчення орфоєпії є також правильна вимова звуків мовлення та сполучень їх, а також окремих слів і а їх граматичних форм, якщо для них характерні якісь вимовні особливості. Графіка й орфографія – тісно пов’язані між собою розділи мовознавчої науки, що регулюють писемне мовлення, – кожен у певному аспекті. Обидва вони мають прикладний характер і перебувають в органічному зв’язку з такими розділами мовознавства, як «Фонетика і фонологія», «Орфоєпія», «Лексикологія», «Морфологія». Морфеміка – розділ сучасної української мови, в якому вивчаються мінімальні значущі одиниці мови – морфеми, їх формально-семантичні властивості, місце та функції у слові. Словотвір вивчає словотвірну систему мови як упорядковану певним чином сукупність комплексних одиниць, способи творення похідних слів, а також особливості утворення слів різних частин мови.

Тип дисципліни: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс, 2-8 семестри.

Кількість кредитів: 28 кредитів ECTS: всього 840 год., з них: денна форма навчання – 420 год. аудиторних: 200 год. лекційних, 200 год. практичних занять; 20 год. лабораторних занять; з них на 2019-2020 н.р. - 10 кредитів ECTS: всього 300 год., з них: денна форма навчання – 148 год. аудиторних: 68 год. лекційних, 74 год. практичних занять; 6 год. лабораторних занять

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Коваленко Б.О; кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Дзюбак Н. М.

Мета курсу: теоретична і практична підготовка студентів до умілого застосування знань та умінь в аналізі типів морфем, закономірностей їх поєднання, принципів виділення та ідентифікації, способів утворення нових слів.

Завдання дисципліни: на основі здобутків українського мовознавства забезпечити фахову підготовку із сучасної української літературної мови, допомогти студентам опрацювати теоретичний матеріал з фонетики, орфоєпії, графіки, орфографії, морфеміки і словотвору, оволодіти практичними навичками виконувати морфемний і словотвірний аналіз слова, зв'язувати закономірності формально-семантичних змін у похідних словах, опанувати способи словотворення їх.

Результати навчання: студенти мають *знати* предмет фонетики та фонології української мови, їх визначення, практичну цінність та зв'язок з іншими лінгвістичними розділами; основні аспекти вивчення звуків та умови творення звуків; склад і характеристику фонем української мови; основні відомості з історії української графіки й орфографії, їх особливості й основні принципи; норми літературної вимови звуків, з яких складаються слова, та дотримання правильного наголосу, пауз, мелодики, властивих українській національній мові фразових інтонацій, що служать засобом передачі думок і почуттів; предмет словотворення, морфеміки і деривації української мови, їх визначення, практичну цінність та зв'язок з іншими мовознавчими розділами; основні аспекти вивчення морфем у їх формально-семантичних виявах та функціях; склад і характеристику морфем на основі типологічних ознак; особливості всіх словотворчих процесів; норми літературного слововживання тих лексичних одиниць, що мають похідний характер. Студенти мають *уміти* передавати мовлення засобами фонетичного письма, членувати потік мовлення на окремі одиниці (зокрема склади), виділяти фонетичними засобами один зі складів фразового такту (наголос), давати артикуляційну характеристику звуків (голосних і приголосних), знаходити і пояснювати звукові зміни, пояснювати, за яким принципом орфографії написано слово; ідентифікувати морфемний склад слова і давати характеристику центральним і службовим морфемам; пояснювати морфонологічні явища у словах при словотворенні і словозміні; коментувати історичні зміни у морфемній структурі слова; пояснювати формально-семантичні взаємовідношення між твірними та похідними словами; характеризувати способи словотворення; виконувати морфемний і словотвірний аналіз.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), виконання вправ, лабораторних завдань тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, захист виконання лабораторних робіт, написання самостійних робіт, підсумковий модульний контроль.

Розподіл балів, які отримують студенти

3 семестр

Денна форма навчання		
Змістовий модуль «Фонетика», «Орфоєпія», «Графіка», «Орфографія»		
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота
25 балів	10 балів	25 балів

4 семестр

Поточний і модульний контроль (100 балів)		Сума
Змістовий модуль 1 (40 балів)	Змістовий модуль 2 (60 балів)	100 балів

Поточний контроль	Самостійна робота	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
30 балів	10 балів	25 балів	5 балів	30 балів	

Форма підсумкового контролю: екзамен, залік.

Перелік основної літератури:

1. Безпояско О. К. Морфеміка української мови / О. К. Безпояско, К. П. Городенська. – К.: Наук. думка, 1987.
2. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія / Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 368 с.
3. Вакарюк Л. О. Українська мова. Морфеміка і словотвір: навч. посібник / Л. О.Вакарюк, С. Є.Панцьо. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 184 с.
4. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова: Морфеміка. Словотвір. Морфонологія / В. О. Горпинич. – К.: Вища шк., 1999.
5. Доленко М. Т., Дацюк І.І., Кващук А.Г. Сучасна українська мова. – К.: Вища школа, 1987.
6. Жовтобрюх М.А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. – К., 1972. – Ч. 1.
7. Карпенко Ю.О. Фонетика і фонологія сучасної української літературної мови. – Одеса, 1996.
8. Немченко В. М. Современный русский язык. Словообразование / В. М. Немченко. – М.: Высшая шк., 1984. – 255 с.
9. Плющ М. Я. Грамматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія / М. Я. Плющ. – К.: Слово, 2010. – 328 с.
10. Сучасна українська літературна мова / А.П.Грищенко, Л.І.Мацько, М.Я.Плющ та ін.; За ред. А.П.Грищенка. – К.: Вища школа, 1997. – 414 с.
11. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис: підручник / А. К. Мойсієнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева та ін. – К.: Знання, 2010. – 374 с.
12. Сучасна українська літературна мова: Підручник / М.Я.Плющ, С.П.Бевзенко, Н.Я.Грипас та ін.; За ред. М.Я.Плющ. – К., 1994.
13. Сучасна українська мова. Фонетика / За ред. І.К.Білодіда. – К.: Наукова думка, 1969.
14. Сучасна українська мова: Підручник / О.Д.Пономарів, В.В.Різун, Л.Ю.Шевченко та ін.; За ред. О.Д.Пономарева. – К.: Либідь, 1991 (1998, 2001).

ІІІ07 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Історія української літератури – галузь науки про літературу, яка досліджує її розвиток у зв'язку із суспільними і культурними умовами, виявляє внутрішні закономірності літературного процесу. Історія літератури описує динаміку літературно-мистецького життя, літературних напрямів і течій, виявляє значення творчості письменників, їх окремих творів для читачів епохи, в яку ці твори постали, і для майбутніх поколінь. Це дисципліна, яка вивчає особливості розвитку українського літературного процесу, а саме від початку її становлення (X ст.) до кінця XX ст. Вивчення історії української літератури здійснюється поетапно, тобто за періодами: I – Давня література, II – Нова українська література, III – Новітня українська література.

При читанні курсу використовуються як здобутки української критики класичного періоду, так і найновіші досягнення сучасної літературознавчої думки.

На 2-му курсі вивчається період від початку становлення «нової української літератури» до 60-х років XIX ст. (I пол. XIX ст.).

Історія української літератури (I пол. XIX ст.) – дисципліна, яка вивчає особливості розвитку українського літературного процесу, а саме період від початку становлення «нової української літератури» до 60-х років XIX ст.. Досліджує розвиток української літератури окресленого періоду у зв'язку з розвитком суспільства та його культури, прагнучи виявити внутрішні закономірності літературного процесу.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс (2-8 семестр).

Кількість кредитів: 33 кредити ECTS: всього 990 год., з них: денна форма навчання – 494 год. аудиторних: 244 год. лекційних, 250 год. практичних занять. З них на 2019-2020 н.р. - 10 кредитів ECTS: всього 300 год., з них: денна форма навчання – 150 год. аудиторних: 80 год. лекційних, 70 год. практичних занять; заочна форма навчання - 6 год. аудиторних: 4 год. лекційних, 2 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Джурбій Т.О.

Мета курсу: дати студентам уявлення про концепцію цілісності, безперервності ідейно-художніх змагань українського художнього слова, його історичної закономірності.

Основні завдання дисципліни для 2-го курсу:

- засвоїти відомості про історико-літературний процес як художню систему;
- вивчити напрями, течії, стилі і жанри доби;
- ідейно-художню своєрідність творчості найвизначніших представників нової української літератури I половини XIX ст.;
- називати періоди нової української літератури,
- характеризувати основні теоретичні положення курсу.

Результати навчання: студенти **мають знати** - особливості культурно-історичної доби; поняття «нова українська література», її риси; шляхи (напрями) розвитку літератури; естетичний синкретизм літератури періоду перших десятиріч та 40-60-х рр. XIX ст.; головні етапи життєвого та творчого шляху письменників; сюжет, особливості композиції, система образів, жанрові особливості прочитаних творів; естетичне, загальнолюдське і конкретно-історичне значення вивчених творів; характерні особливості стилю письменників; основні теоретичні положення; художні.

Студенти **мають уміти** робити глибокий ідейно-художній аналіз літературного твору в єдності змісту і форми, давати йому власну оцінку; визначати основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів, виражально-зображувальні засоби мови; працювати з літературно-критичними джерелами, монографічними дослідженнями (складати тези, конспекти); обґрунтовувати свою оцінку прочитаних творів; готувати усні й письмові роботи, різні за обсягом, характером і жанром; ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання проєктів, дискусії, тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зриси, і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
16 балів	20 бали	24 балів	40 балів
Заочна форма навчання			
Поточний	Самостійна	Модульна	Екзамен

контроль	робота	контрольна робота	
20 балів	24 бали	16 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Історія української літератури (Перші десятиріччя ХІХ ст. За ред. П.П.Хропка): Підручник. – К.: Либідь, 1992. – 503 с.
2. Історія української літератури ХІХ ст. У 3-х кн. Кн.І. Перші десятиріччя ХІХ ст. За ред. М.Т.Яценка. – К.: Либідь, 1995. – 365 с.
3. Історія української літератури ХІХ ст. У 3-х кн. Кн. 2. 40–ві–60–ті роки ХІХст. За ред. М.Т.Яценка. –К.: Либідь, 1996. – 376 с.
4. Історія української літератури ХІХ століття: у 2 кн. : підручник. За ред. акад. М.Г. Жулинського. - Київ, 2005. – 656 с.
5. Чижевський Д. Історія української літератури. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 568 с.

Мова викладання: українська.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ САМОСТІЙНОГО ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗПО6 Основи наукових досліджень

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з організацією та проведенням наукових досліджень у ЗВО.

«Основи наукових досліджень» – навчальна дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності дослідника в галузі філології. Послідовно розкриваються поняття про науку як специфічну галузь людської діяльності, наукові знання та наукове пізнання, методологія наукових досліджень, методи лінгвістичних досліджень, особливості досліджень у галузі літературознавства та журналістикознавства, система науково-дослідної роботи студентів вищого навчального закладу, методика написання тексту наукової роботи та підготовка до її захисту.

Основні завдання дисципліни: удосконалити вміння роботи з науковою літературою; навчитися впорядковувати каталог власного архіву; виробити навички оформлення результатів наукових досліджень у формі реферату, курсової роботи, тез доповіді, наукової статті, повідомлення.

Заплановані результати навчання:

знання: методів і прийомів лінгвістичних досліджень, методів дослідження в галузі літературознавства, форм науково-дослідної роботи студентів ЗВО, основних етапів наукового дослідження, правил цитування і посилань на використані джерела, вимог до структури та змісту наукової роботи.

компетенції, уміння, навички: оперувати основними науковими поняттями й термінами; складати власний реєстр літератури з теми дослідження, робити записи прочитаного, цитувати наукові джерела, робити посилання на них, вести самостійний науковий пошук з використанням сучасних методик, оформляти результати свого дослідження, прилюдно захищати власні погляди на проблему.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Наука як особлива форма пізнання

1. Вступ. Основи наукознавства.
2. Система науково-дослідної роботи студентів вищого навчального закладу.
3. Організація розумової праці.
4. Інформаційне забезпечення НДР. Опрацювання інформації.

Змістовий модуль 2. Методика написання тексту наукової роботи та підготовка до її захисту

1. Особливості структурних частин наукової роботи
2. Оформлення результатів НДР
3. Усне викладення результатів наукового пошуку

Тип: дисципліна циклу загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Обсяг навчальної дисципліни: 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних: 14 год. лекційних, 16 год. практичних занять; заочна форма навчання – 12 год. аудиторних: 6 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Ладиняк Н.Б.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	СРС	МКР	100
26 балів	20 балів	14 балів	40 балів	

Перелік основної літератури:

1. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи : навч. посіб. для студентів та викладачів вищ. навч. зал. Київ : Форум, 2000. 276 с.
2. Білоусова Т. П., Маркітантов Ю. О. Основи наукових досліджень : Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський держ. ун-т, інформаційно-видавничий відділ, 2003. 120 с.
3. Білоусова Т. П. Основи наукових досліджень. Практикум : навч. посіб. для студентів-філологів. Кам'янець-Подільський : ТЗОВ «Каліграф», 2005. 164 с.
4. Волковинський О.С. Написання і захист дипломних та магістерських робіт Кам'янець-Подільський, 2000. 32 с.
5. Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту. Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1970. 245 с.
6. Насмінчук Г. Й. Курсові роботи з української літератури. Кам'янець-Подільський : Абетка, 1998. 16 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП17 ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна "Історія зарубіжної літератури" є базовою обов'язковою навчальною дисципліною. Вона відкриває для студента історію світової і, перш за все, західноєвропейської літератури. Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності розвитку зарубіжної літератури епохи античності, середніх віків та Відродження, XVII-XXI ст., типологічні й національно-історичні особливості літератури європейських країн та творчість найвідоміших її репрезентантів.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс (1-7 семестр).

Кількість кредитів: 9 кредитів ECTS: всього 270 год., з них: денна форма навчання – 90 год. аудиторних: 50 год. лекційних, 40 год. практичних занять; з них на 2019-2020 н.р.: 30 год. аудиторних: 18 год. лекційних, 12 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германських мов і зарубіжної літератури Шулик П.Л..

Мета курсу: формування у студентів уявлень про закономірності розвитку європейської літератури епохи античності, середніх віків та Відродження, XVII-XXI ст., типологічні й національно-історичні особливості літератури європейських країн та творчість найвідоміших її репрезентантів, а також розвиток навичок аналізу художнього твору, формування естетичних смаків та загальної читацької культури..

Основні завдання дисципліни:

теоретичні: надання студентам необхідних знань про особливості історичного й літературного розвитку низки європейських країн, їх внесок у скарбницю світової літератури завдяки творчості найвидатніших репрезентантів;

практичні: у процесі вивчення курсу студенти засвоюють передбачені програмою знання і на цій основі формуються необхідні вміння на навички аналізу художнього тексту, літературних явищ зазначеного періоду, їх взаємовпливів та взаємозв'язків. Знання із зарубіжної літератури мають сприяти удосконаленню науково-дослідницьких навичок студентів, уміння працювати із художніми текстами та науковою літературою, бібліографічними та іншими джерелами та матеріалами.

Результати навчання: На основі вивчення дисципліни студент має набути таких компетентностей:

а) інтегральних: культура педагога, здатність до критичної самооцінки й самовдосконалення; здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних положень і методів;

б) загальних: володіння основами знань, умінь і навичок, спрямованими на реалізацію професійної діяльності;

в) спеціальних (фахових і предметних): курс розрахований на подальше удосконалення філологічної підготовки студентів, формування навичок науково-теоретичної та культурологічної оцінки літературних явищ.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен знати:

- визначення поняттєво-категоріального апарату курсу;
- особливості історико-літературного процесу епохи античності, середньовіччя, Відродження та періоду XVII-XXI ст.;
- характеристику творчості найвідоміших європейських письменників, а також їх творів;
- коло «вічних» тем та образів, представлених літературою періоду, що вивчається..

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен вміти:

- вирізняти основні методологічні підходи до розуміння та оцінювання літературних явищ античності, середньовіччя, Відродження та періоду XVII-XXI ст.;
- використовувати категоріальний апарат для характеристики явищ літератури, що вивчаються;
- розкривати суть літературних явищ у їх конкретно-історичних, типологічних, естетичних зв'язках;
- аналізувати творчість та окремі твори авторів, що вивчаються;
- володіти навичками читання та конспектування художньої й наукової літератури;
- вибудовувати чітку, логічну, грамотну писемну та усну відповідь на означені питання на практичних заняттях та екзамені;
- вміти користуватись довідниковою літературою, інтернет-ресурсами.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, конспектування тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 3 (30 балів)				
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
20 балів	30 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

Античність

1. Антична література: Підручник / За ред. А. Тахо-Годі. — К., 1978. — 439 с.
2. Никола М. И. Античная литература: Учеб.пособие. Практикум. — М., 2003. — 368 с.
3. Пащенко В. І. Антична література: Підручник. — К., 2001. — 718 с.
4. Підлісна Г. Н. Антична література для всіх і кожного. — К., 2003. — 382 с.
5. Радзич С. История древнегреческой литературы. — М., 1977. — 487 с.

Середнівіки та Відродження

6. Алексеев М. П. История западноевропейской литературы. Средние века и Возрождение / М. П. Алексеев. — М.: Высшая школа: Академия, 2000. — 462 с.
7. Галич О. А., Дмитренко В. І., Фоменко В. Г. Історія зарубіжної літератури. Античність. Середньовіччя: Навч.-метод. посібник / О. А. Галич, В. І. Дмитренко, В. Г. Фоменко. — Луганськ: Янтарь, 2003. — 228 с.
8. Давиденко Г. Й. Історія західноєвропейської літератури раннього і зрілого Середньовіччя: Навч. посібник / Г. Й. Давиденко. — Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. — 261 с.
9. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження / Г. Й. Давиденко, В. Л. Акуленко. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 248 с.
10. История западноевропейской литературы: Средние века и Возрождение / М. П. Алексеев, В. М. Жирмунский, С.С. Мокульский, А. А. Смирнов. — М.: Высшая школа, 1999. — 462 с.
11. Література західноєвропейського середньовіччя: Навч. посібник / Під ред. Н. О.Висоцької – Вінниця: Вид-во «Нова книга», 2003. — 449 с.
12. Наливайко Д. С. Искусство: направления, течения, стили / Д. С. Наливайко. — К.: Мистецтво, 1981. — 288 с.
13. Рубанова Г. Л. Історія світової літератури. Західноєвропейське Середньовіччя (III – XIV ст.) / Г. Л. Рубанова. — Л.: ПАІС, 2004. — 144 с.
14. Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. Історія зарубіжної літератури: Середнівіки та Відродження / М. С. Шаповалова, Г. Л. Рубанова, В. А. Моторний; За ред. Я. І. Кравця. — К.: Знання, 2011. — 476 с.

Література XVII–XVIII ст.

1. Артамонов С.Д. История зарубежной литературы XVII–XVIII вв. / С.Д.Артамонов. — М. : Просвещение, 1988. — 608 с.
2. Гуковский Г.А. Русская литература XVIII века / Г.А.Гуковский. — М. : Аспект-Пресс, 1999. — 453 с.
3. Давиденко Г.Й. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст. / Г.Й.Давиденко, М.О.Величко. — К. : Центр учбової літератури, 2007. — 292 с.

4. Насмінчук Г.Й. Зарубіжна література : Антична література. Середні віки. Доба Відродження. Література XVII–XVIII ст. / Г.Й.Насмінчук, Л.І.Починок. – Кам'янець-Подільський : Медобори, 2002. – 106 с.
5. Ніколенко О.М. Бароко, Класицизм, Просвітництво : Література XVII–XVIII ст. / О.М.Ніколенко. – Харків : Ранок, Веста, 2003. – 224 с.
6. Шалагінов Б. Зарубіжна література : Від античності до початку XIX ст. / Б.Шалагінов. – К. : Академія, 2004. – 360 с.

Література XIX ст.

1. Давиденко Г.Й., Чайка О.М. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX ст. / Г.Й. Давиденко, О.М. Чайка – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
2. Дмитриев А.С. История зарубежной литературы XIX в. / А.С. Дмитриев– М. : Высшая школа, 1999. – 559 с.
3. Кеба О.В. Історія зарубіжної літератури кінця XIX – початку XX ст. / О.В. Кеба– Кам'янець-Подільський : Абетка – НОВА, 2007. – 176 с.
4. Михальская Н.П. История зарубежной литературы XIX в. В 2-х частях / Н.П. Михальская. – М. : Просвещение, 2001. – 254 с.
5. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму / Д.С. Наливайко., К.О. Шахова.– Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2001. – 416 с.

Література XX ст.

6. Давиденко Г.Й., Стрельчук Г.М., Гричаник Н.І. Історія зарубіжної літератури XX ст. / Г.Й. Давиденко, Г.М. Стрельчук, Н.І.Гричаник. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 488 с.
7. Давиденко Г.Й. та інші. Історія новітньої зарубіжної літератури / Г.Й. Давиденко та інші. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 274 с.
8. Кабанова И.В. Зарубежная литература XX в. / И.В. Кабанова. – М. : Флинта; Наука, 2009. – 472 с.
9. Кузьменко В.І. Історія зарубіжної літератури XX ст. / В.І. Кузьменко. – К. : Академія, 2010. – 496 с.
10. Яценко В.М. История зарубежной литературы второй половины XX в. / В.М. Яценко. – М. : Флинта; Наука, 2012. – 312 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 08 ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

Опис (анотація): Дитяча література – це структурна ланка літературознавчої науки, спрямована на вивчення найвидатніших зразків української та світової літератури від давніх часів до початку XXI ст., що входять до кола дитячого читання і розглядаються у хронологічній послідовності та жанрово-стильовому контексті.

Тип: дисципліни професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 50 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 26 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Починок Л.І.

Мета курсу - ознайомлення студентів з історією розвитку дитячої літератури від усних народних дитячих жанрів до сучасного літературного стану як невід'ємної частини загальноукраїнського та світового літературного процесу.

Основні завдання дисципліни:

- засвоїти відомості про дитячу літературу як художню систему, її особливості, ключову проблематику, жанри;
- осмислити основні періоди розвитку дитячої української літератури та ідейно-художню своєрідність творчості найвизначніших представників української та зарубіжної дитячої літератури.

Результати навчання:

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- особливості історико-культурного розвитку дитячої літератури;
- особливості дитячої літератури як виду мистецтва;
- про дискусійність питання щодо суті дитячої літератури;
- основні функції дитячої літератури (естетична, пізнавальна, виховна тощо);
- основні тенденції розвитку дитячої літератури;
- роль і місце дитячої літератури у загальному літературному процесі;
- основні літературознавчі праці з питань дитячої літератури;
- естетичне, загальнолюдське і конкретно-історичне значення творів дитячої літератури;
- гуманістичну спрямованість художніх творів дитячої літератури (проблеми духовності, національної культури тощо);
- взаємозв'язок дитячої літератури із народнопоетичною традицією;
- головні художні здобутки письменників дитячої літератури;
- тексти, рекомендовані програмою для вивчення;
- жанрові особливості творів, сюжет, особливості композиції, систему образів;
- своєрідність художнього стилю творів дитячої літератури.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **вміти:**

- здійснювати ідейно-художній аналіз творів (на рівні сюжету, композиції, образів, проблематики, стилістичних особливостей);
- осмислювати головні проблеми твору у контексті естетичних і філософських поглядів письменника та світоглядних систем епохи;
- розгорнуто пояснювати й обговорювати внутрішній світ героя у єдності його світоглядних та ціннісних чинників; порівнювати героїв твору (або різних творів);
- з'ясувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника;
- зіставляти літературні факти, проводити аналогії, робити узагальнення;
- порівнювати твори, що належать до різних національно-культурних традицій (на рівнях окремих образів, сюжетів, тем, проблематики, поезики, літературно-естетичних систем);
- ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності.
- висловлювати власні обґрунтовані літературознавчі спостереження;

Методи викладання дисципліни: лекція, бесіда, демонстрація; пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; проблемного викладу; індуктивні та дедуктивні; частково-пошукові; дослідницькі; навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота; навчальна дискусія; структурно-логічні схеми; вибіркові тести і задачі аналітичного змісту.

Методи оцінювання: індивідуальна, фронтальна перевірки, самоконтроль; усне опитування на практичних та індивідуальних заняттях, тести, самостійна письмова робота, модульна контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
30 балів	50 балів	20 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Кизилова В.В., Пушко В.Ф. Дитяча українська література : підручник / В.В.Кизилова. – Луганськ : Знання, 2006. – 296 с.
2. Качак Т.Б., Круль Л.М. Зарубіжна література для дітей : підручник / Т.Б.Качак. – К. : Академвидав, 2014. – 416 с.
3. Кіліченко Л. Українська дитяча література: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 1988. – 264 с.
4. Українська література для дітей : хрестоматія / [упоряд. О.О.Гарачковської]. – К. : ВЦ «Академія», 2011. – 800 с.
5. Рідне слово. Українська дитяча література: Хрестоматія: У 2 кн. / [упоряд. З.Д.Варавкіної]. – К.: Либідь, 1999. – Кн. 1. – 400 с.; Кн. 2. – 552 с.

Мова викладання: українська.

ЗП 11 ГЕНДЕРНА ЛІНГВІСТИКА

Мета курсу: узагальнення інформації з гендерної проблематики; опрацювання загальнонаукових питань онтологічного статусу гендеру, його соціокультурної природи; розгляд дискусійних моментів у визначенні та вживанні поняття «гендер», «фемінізм», «гендергентика», узагальнення основних відомостей про концепт «гендер» у межах міжкультурної комунікації, лінгвокультурології та лінгводидактики, лінгвопрагматики, мовної комунікації.

Тип: Дисципліна "Гендерна лінгвістика" - дисципліна загальної підготовки. Вибіркова навчальна дисципліна підготовки бакалавра спеціальності 035 Філологія (Українська мова і література).

Форма підсумкового контролю – *залік*.

Термін вивчення: 3 курс (2 семестр) (денна форма).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Основні завдання дисципліни:

ознайомити студентів з базовими поняттями Гендерної лінгвістики; дослідити поняття «гендер», «маскулінність», «фемінізм»; сформувати систему знань про гендерну лінгвістику; продемонструвати аналіз текстів «жіночої» та «чоловічої», проаналізувати вербалізацію мовних портретів чоловіків і жінок в сучасному українському художньому та публіцистичному дискурсі.

Результати навчання:

студенти мають *знати*:

- предмет, мету та методи гендерних студій;
- історію становлення гендерних студій, гендерної лінгвістики, феміністської лінгвістики, маскуліністської лінгвістики;
- засади поділу гендерно зорієнтованих досліджень на гендерну лінгвістику та лінгвістичну гендерологію;
- сутність наявних напрямків гендерних досліджень;
- зміст понять «мовний сексизм» та «політкоректність»
- зміст понять «гендерний стереотип» та «гендерна роль»

— *уміти*: працювати з науковою літературою з курсу «Гендерна лінгвістика»;

- орієнтуватися у основних напрямках гендерних досліджень (соціолінгвістичний, когнітивно-комунікативний; вивчення гендерних асиметрій у мові);
- чітко передбачати та вибудовувати структуру гендерно зорієнтованого дослідження;
- обирати оптимальні методи та самостійно здійснювати дослідження гендерних стереотипів у ході соціолінгвістичного експерименту

Методи викладання дисципліни: Словесний, наочний, практичний, метод проблемного викладання, частково-пошуковий, метод індукції, метод стимулювання інтересу до навчання.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання рефератів, створення словника гендерних термінів.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Гендер як соціокультурна категорія.

Тема 2. Гендер та гендерологія.

Тема 3. Проблеми гендерного підходу до вивчення гендерних асиметрій у мовному відображенні.

Тема 4. Гендерні характеристики комунікативної поведінки.

Тема 5. Гендерний аспект масової комунікації.

Тема 6. Маскуліноцентричність у системі координат постпатріархального суспільного мислення та мови.

Тема 7. Поняття гендерного стереотипу. Лінгвогендерологічні дослідження маскулінного і маскулінності.

Тема 8. Засоби та способи мовної ідентифікації жінки.

Тема 9. Гендер і мова.

Тема 10. Гендерна термінологія.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Архангельська А. 'Чоловік' у слов'янських мовах. – Рівне, 2007. – 448 с.
2. Космеда Т.А. Гендерна лінгвістика в Україні: історія, теоретичні засади, дискурсивна практика / Т.А. Космеда, Н.А. Карпенко, Т.Ф. Осіпова, Л.М. Саліонович, О.В. Халіман[кол. моногр.]. –Х.: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди; Дрогобич : Коло, 2014. – 472 с.
3. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: "К.І.С.", 2004. – 536 с.

ЗП 12 УКРАЇНОЗНАВСТВО

Опис (анотація): Українознавство – дисципліна, що вивчає особливості виникнення, розвитку та формування України як самостійної держави; українського народу. Українознавство досліджує своєрідність національної самосвідомості, світоглядної, духовної, матеріально-практичної сфер; з'ясовує інтеграційні та міжнародні процеси. Дисципліна призначена для підготовки бакалаврів за галуззю знань 03 Гуманітарні науки

Тип: цикл загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач Щегельський В.В.

Мета курсу: сформувати у студентів цілісне уявлення про феномен українства, його найважливіші складники, основні закономірності розвитку; визначити концептуальні засади його формування та самовираження.

Основні завдання дисципліни:

- 1) системне вивчення передумов, закономірностей процесів етнічного, національного та державного творення України, українського народу;
- 2) виявлення і практичне застосування закономірностей співвіднесення різних етнонаціональних, когнітивних, ментальних структур, характерних для української свідомості;
- 3) з'ясування визначальних світоглядних параметрів у системі національного самовизначення через осмислення морально-етичних, духовно-культурних, громадсько-суспільних, процесів та явищ.
- 4) простеження міжрівневих зв'язків у процесі взаємодії різних феноменів українознавчого характеру з огляду на історичний, культурний, світовий контекст.

Результати навчання: студенти **мають знати** історію, етапи розвитку, джерела українознавства, предмет і завдання українознавства, основні складники феномену українства та їх вияви у різних сферах. Студенти **мають уміти** оперувати теоретичними та практичними знаннями для здійснення узагальнень та побудови абстрагованих моделей з метою дослідження та прогнозування етнонаціональних, націєтворчих та державотворчих процесів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), проблемно-пошуковий метод, метод дослідження, метод дискусії, метод моделювання, інформаційно-рецептивний метод тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи, виконання творчих завдань, підготовка презентацій тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	За лік
50 балів	10 балів	40 балів	10 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Кононенко П.П. Українознавство. Підручник для вищих навчальних закладів. – К.: Міленіум, 2006. – 680 с.
2. Половець В.М. Українознавство. Курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів освіти. – Чернігів: Просвіта, 2006. – 216 с.
3. Обушний М.І. Українознавство: навч. Посібник. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2008. – 672 с.
4. Ідзьо В. Лекції з українознавства. – Івано-Франківськ: «Сімик», 2015. – 360 с.
5. Лозко Г. Українське народознавство. – Харків: «Див», 2005. – 472 с.

Мова викладання: українська.

3 КУРС
БАКАЛАВР
Галузь знань 01 Освіта
Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)
За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Українська мова і література)

(Кваліфікація - Бакалавр. Вчитель української мови і літератури)
Термін навчання - 3 роки 10 місяців (на основі повної загальної середньої освіти)

НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ
ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 03 СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ

Анотація: Соціально-політичні студії як навчальна дисципліна покликана допомогти майбутнім фахівцям різних сфер суспільної діяльності оволодіти систематизованими знаннями про політику, які б стали основою їхньої громадянської політичної культури; посприяти оволодінню ними методологією аналізу політичного життя, виробити світоглядні критерії оцінювання поточних політичних подій, фактів і явищ; навчити застосовувати політологічні знання як у соціально-політичній практиці, так й у власній громадській діяльності.

Тип: цикл дисциплін загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 3 курс (5семестр).

Кількість кредитів: 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних; 16 год. лекційних, 14 год. семінарських занять.

Викладацький склад: кандидат історичних наук, доцент кафедри політології та соціології Вонсович С.Г.

Предметом дисципліни "Соціально-політичні студії" є визначення природи і сутності політики і влади, механізмів здійснення політичної, державної та публічної влади, політичних і державних інститутів, політичної свідомості, культури і поведінки.

Метою курсу є формування у студентів засадових уявлень і знань з теорії та методології аналізу соціально-політичного життя, вироблення світоглядних орієнтацій та ціннісних критеріїв оцінювання політики, влади, політичних подій і явищ, усвідомлення їх сутності та ролі людини в політичному житті суспільства.

Основні завдання дисципліни:

- 1) розкрити зміст і сутність політології як наукової дисципліни та етапи її розвитку;
- 2) обґрунтувати політику як світ політичних артефактів, практик і реальних відносин;
- 3) показати політику як світ уявлень і фактів свідомості;
- 4) проаналізувати теорії політичного процесу, соціально-політичних трансформацій і світової політики;
- 5) формувати у майбутніх спеціалістів соціально-гуманітарного, природничого й технічного фаху чітке розуміння сутності, змісту, ролі та значення політики у локальному і глобальному аспектах;
- 6) вдосконалювати вміння студентів співвідносити знання теорії із сучасною практикою політичного життя;

7) розвивати у студентів уміння самостійно працювати з науковою, навчально-методичною та спеціальною літературою; працювати у всесвітній мережі та електронними носіями інформації;

8) стимулювати науково-пошукову творчість студентів, їхнє прагнення до вдосконалення політичної, громадянської освіти.

Програма курсу включає дискурсивно - політологічний, історико-філософський, духовно-культурний і міжнародний аспекти політики, що дозволяє отримати достатньо цілісне уявлення про соціально-політичну сферу і сприяє виробленню у студентів відповідних умінь і навичок для їхньої майбутньої професійної діяльності.

Результати навчання:

студенти мають знати:

- об'єкт, предмет, методи курсу;
- методологічні питання, школи та напрями історії і теорії політичної науки, світової так і вітчизняної; володіти понятійно-категоріальним апаратом;
- структуру та особливості функціонування політичної сфери суспільства; основні категорії політичної науки ;
- механізм формування і функціонування політичної влади;
- відмінності у діяльності політичних інститутів;
- взаємовпливи особи і політики (у т.ч. студентства);
- суб'єктів світової політики і міжнародних відносин та місце і роль України як політичного актора.

Студенти мають уміти:

- орієнтуватися у складних проблемах політичного життя, усвідомлювати своє місце і роль у політичних процесах та можливість впливати на них;
- оперувати основними політичними поняттями і категоріями;
- аналізувати політичні проблеми, процеси і тенденції сучасного етапу соціального розвитку;
- дотримуватись основних вимог щодо особистої самоосвіти і політичної культури та поведінки;
- визначати місце і роль знань, умінь і навичок з політології у виховному і освітньому процесах;
- визначати та формувати власну громадянську і національно усвідомлену патріотичну позицію стосовно політичних процесів як локального так і глобального рівнів;
- розпізнавати різні види владних відносин, специфіку політичної влади; орієнтуватися у проблемах поділу влади, формах політичного устрою і правління;
- виокремлювати прояви прямої і представницької демократії, сприяти їх утвердженню у сучасному українському суспільстві;
- чітко розуміти свої громадянські і політичні права, свободи і обов'язки, відстоювати принципи громадянського суспільства й правової держави;
- давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних ідеологій, політичних сил, груп, лідерів;
- орієнтуватися у міжнародному політичному житті; геополітичній обстановці, мати уявлення про місце і статус України у сучасному світі.

Методикою вивчення дисципліни передбачено врахування взаємозв'язків основних тем курсу з поняттями, термінами і категоріями таких дисциплін, як історія України, всесвітня історія, політична історія ХХ століття, соціології, соціальної філософії, історії української і зарубіжної літератури, соціальної психології, сучасної української та зарубіжної літератури.

Методика викладання дисципліни: вербальне пояснення викладача, різноманітні види бесід (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична тощо), створення та розв'язання проблемних ситуацій, конспектування матеріалу, опрацювання теоретико-методологічної, методичної літератури, конференції, дискусії, брейн-стормінг тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, співбесіда, написання самостійних робіт, контрольні роботи з модулів, письмове тестування, оцінка за індивідуальне навчально-дослідне завдання (реферат), підсумковий посеместровий контроль (екзамен – усний, письмовий).

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екзамен
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Політологія (Навчально – методичний комплекс). - / За ред.. Ф.М.Кирилюка. – К.: Здоров'я, 2005.- 736 с.
2. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник – К.: Либідь, 2002. – 576 с.
3. Гелей С., Рутар С. Політологія: Навч. посіб. – К.: Знання, 2010. – 415 с.
4. Політологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів (За ред. О. В.Бабкіної, В.П. Горбатенка). – К.: Видавничий центр “Академія”, 2010. – 560 с.
5. Рудич Ф.М. Політологія: Підручник – К.: Либідь, 2009. – 489 с.
6. Теория политики: Учебное пособие /Под ред.Б.А.Исаева. – СПб.; Питер, 2008. – 464 с.
7. Вонсович Г.Б. З історії західної політичної думки ХХ століття. – Навчально-методичний посібник. – Кам'янець – Подільський, 1997. – 76 с.
8. Вонсович С.Г. Дискурс тоталітаризму. – К, 2007.- 200 с.
9. Кухта Б., Красівський О., Ліпенцев А. Політологія (Історія і теорія політичної науки): Курс лекцій. – Львів: Кальварія, 2009. -279 с.
10. Ярош Б., Ярош О. Загальна теорія політики: Навч. посібник. – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2005. – 240 с.
10. Конституція України. – К.: Парламентське видавництво, 1997. - 98 с.
11. Бебик В.М. Політологія для політика і громадянина: Монографія. – К.: МАУП, 2007.
12. Антология мировой политической мысли: В 5 т. – М. 1997.

Мова викладання: українська

НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП07 СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Опис (анотація): Головне завдання курсу “Сучасна українська літературна мова” – з урахуванням вимог реформування школи забезпечити фахову підготовку з сучасної української літературної мови, допомогти студентам практично оволодіти її літературними нормами, сформувати в них міцні навички культури писемного й усного мовлення.

Вивчення навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова. Морфологія» передбачає аналіз слова з граматичного погляду: особливості словозміни, характеристика граматичних категорій, граматичні форми слова, способи вираження граматичних значень.

Тип: нормативна навчальна дисципліна професійної підготовки.

Термін вивчення: 1-4 курс (2-8 семестри).

Кількість кредитів: 25 кредитів ECTS: всього 750 год., з них: денна форма навчання – 300 год. аудиторних: 144 год. лекційних, 136 год. практичних занять; 20 год. лабораторних занять; з них на 2019-2020н.р. – 8,5 кредитів ECTS для 3 курсу (всього 255 год., з них: денна форма навчання – 102 год. аудиторних: 48 год. лекційних, 50 год. практичних занять; 4 год. лабораторних занять) .

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Марчук Л.М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Беркешук І.С.

Мета курсу: засвоєння теоретичного і практичного матеріалу, що стосується вивчення усіх частин мови; удосконалення вміння застосовувати набуті знання на практиці; покращення культури мовлення студентів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: засвоїти теоретичний матеріал, що стосується вивчення усіх частин мови; удосконалити вміння застосовувати теоретичний матеріал у практиці мовлення, виконанні різного характеру завдань; навчитися розмежовувати частини мови, визначати їх морфологічні ознаки, особливості словозміни; поглибити знання про відмінювання (словозміну) слів; удосконалити навички відмінювання іменних частин мови; поліпшити знання і вміння утворювати дієприкметники, дієприслівники та вживати їх у власному мовленні; удосконалити знання про творення і правопис прислівників і прислівникових слів; покращити орфографічні та стилістичні навички послуговування аналітичними синтаксичними морфемами; покращити культуру мовлення студентів (уживання нормативних граматичних форм роду, числа відмінка та інше); систематизувати обсяг знань, осмислити рівневу структуру мови, глибоко оволодіти характером і змістом синтаксичних процесів; сформувати у студентів-філологів лінгвістичний науковий світогляд; сформувати вміння застосовувати знання граматики у лінгвістичних пошуках і в практиці мовного спілкування; опрацювати проблемні наукові гіпотези й нові думки в галузі синтаксису і пунктуації; розширити загальні лінгвістичні ерудиції.

Результати навчання: знати : теоретичний матеріал стосовно принципів поділу слів на частини мови; семантику, морфологічні ознаки, синтаксичні функції різних частин мови; відмінності у вияві спільних граматичних категорій у різних частинах мови; особливості словозміни різних частин мови; закономірності утворення дієприкметників, дієприслівників; закономірності творення, вживання і написання прислівників і прислівникових слів; семантичні аналітичних синтаксичних морфем та слів-речень, їх групи за походженням, складом, стилістичними властивостями; імена та праці визначних вітчизняних та зарубіжних мовознавців, що активно працювали в галузі синтаксису, основні проблеми сучасної синтаксичної науки та спрямування сучасного синтаксису: когнітивний, функціональний, категорійний тощо; основні синтаксичні одиниці та категорії граматики, синтаксичні зв'язки та відношення в межах синтаксичних одиниць і т.п.

вміти : встановлювати граматичні значення слів, мовні засоби їх вираження; визначати належність слів до певних частин мови, враховуючи явища переходу з однієї частини мови в іншу; характеризувати слова за належністю до частин мови на основі лексичного значення, морфологічних ознак, синтаксичних функцій; уживати нормативні граматичні форми; відмінювати іменні частини мови відповідно до закономірностей українського мовознавства; будувати речення, вживаючи синонімічні часові та інші

форми дієслова; уживати у зв'язному мовленні правильні форми дієприкметників і дієприслівників; відповідно до стилю добирати прийменники із синонімічного ряду; записувати складні прийменники за правилами орфографії; будувати різні типи складносурядних і складнопідрядних речень, послуговуючись відповідними сполучниками; правильно вживати частки відповідно до виконуваних ними функцій; ураховуючи особливості мовного стилю, вживати відповідні граматичні форми; виконувати морфологічний аналіз різних частин мови; виявляти високий рівень культури мовлення шляхом уживання правильних граматичних форм; визначити характер синтаксичних зв'язків та семантико-синтаксичних відношень у межах синтаксичних одиниць; б) аналізувати, конспектувати першоджерела, статті та монографії у галузі синтаксису; в) розібратися професійно у лінгвістичних проблемах функціональної, категорійної, когнітивної граматики, здійснити повний аналіз словосполучення та речення і тексту тощо.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, бесіди, практичних завдань, конспектування, опрацювання літератури, рольові ігри, різні види диктантів, робота зі словником фахової лексики, переклад українською мовою зворотів і текстів, творчі роботи.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, повний синтаксичний аналіз речень різних типів, ССЦ, тексту. Форми контролю за виконанням: співбесіда, тестування, конспектування тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

3 курс

Поточний і модульний контроль (60 балів)					
Змістовий модуль 1 (20 балів)			Змістовий модуль 2 (25 балів)		
Поточний контроль	С Р	КР	Поточний контроль	КР	СР
8 балів	2 6 алів	0	12 балів	0	3 бали

Змістовий модуль 3 (15 балів)			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамени
6 балів	2 балів	7 балів	4 0 6 алів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бевзенко С.П. Структура складного речення в українській мові. - К., 1987.
2. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська ; І. Р. Вихованець (ред.). – К. : Пульсари, 2004. – 398 с. – Бібліогр. : с. 391–398. – (Академічна граматики).
3. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис.- К.: Либідь, 1993.

4. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови.-К.,1992.
5. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Грищенко А.П. Граматика української мови. – К.: Радянська школа, 1982.
6. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення. – К.: Наук. думка, 1983.
7. Герман К.Ф. Структурно-семантичний аналіз складносурядного речення сучасної української мови.-Чернівці, 1973.
8. Городенська К.Г. Дери́вація синтаксичних одиниць. – К.: Наук. думка, 1991.
9. Горпинич В. О. Морфологія української мови : підруч. для студ. ВНЗ / В. О. Горпинич. – К. : Академія, 2004. – 336 с. (Альма-матер).
10. Граматика української мови. Морфологія : підручник / Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В. М. – К. : Либідь, 1993. – 336 с.
11. Грищенко А.П. Складносурядне речення в сучасній українській літературній мові.-К.,1969.
12. Дорошенко С.І. Складні безсполучникові конструкції в сучасній українській мові. - Харків,1980.
13. Жовтобрюх М. А. Курс сучасної української літературної мови. Ч. 1 / М. А. Жовтобрюх, Б. М. Кулик. – К. : Рад. шк., 1965. – 424 с.
14. Загнітко А.П.Теоретична грамати́ка української мови. Морфологія. Синтаксис : [сучас. вітчизн. посіб.] / А. П. Загнітко. - Донецьк : БАО, 2011. - 991 с.
15. Іваницька Н. Л. Теоретичний синтаксис української мови (формально-граматична структура простого речення; члени речення): Навчальний посібник. — Вінниця, 1999. — Ч. 1.
16. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові. - К.,1986.
17. Кадомцева Л.О. Українська мова. Синтаксис простого речення. К.: Вища шк., 1985.
18. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови — К., 1995.
19. Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. Синтаксис.-К., 1965. - Ч.ІІ.
20. Кулик Б.М. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис складного речення.-К.,1963.
21. Курс сучасної української літературної мови /За ред. Л.А.Булаховського.-К.,1951.-Т.2.
22. Лекант П.А. Синтаксис простого предложения в современном русском языке. -М.: Высш. шк., 1986.
23. Леонова М. В. Сучасна українська літературна мова: Морфологія / М. В. Леонова. – К.: Вища школа, 1983. – 264 с.
24. Мірченко М.В. Функціональний аналіз синтаксичних одиниць (словосполучення, просте речення). – К.: УЗМН, 1997.
25. Морозова І.Б. Еліптичні речення в діалозі // Мовознавство. - 1988. - № 4. - С 39-42.
26. Слинко І.І., Гуйванюк М.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання. - К.: Вища шк., 1994.
27. Сучасна українська літературна мова : підручник. – 6-те вид., стер. / [Грищенко А. П., Мацько Л. І., Плющ М. Я., Тоцько Н. І., Уздиган І. М. ; за ред. А. П. Грищенка]. – К. : Вища шк., 1997. – 493 с.
28. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис: Підручник /За заг. ред. І.К.Білодіда. - К.,1972.
29. Сучасна українська літературна мова: підручник. – 6-те вид., стер. / [М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас та ін.; за ред. М. Я. Плющ]. – К. : Вища шк., 2006. – 430 с.
30. Сучасна українська мова / За ред О.Д.Пономарева. – К.: Либідь, 1994.
31. Удовиченко Г.М. Словосполучення в сучасній українській літературній мові. – К.: Наук. думка, 1968.
32. Український правопис. - К.,1993.

33. Шульжук К. Ф. Синтаксис сучасної української літературної мови: Підручник. – К.: Видавничий центр "Академія", 2004. – 408 с.
34. Шульжук К.Ф. Складні багатокомпонентні речення в українській мові. - К.,1986.
Мова викладання: українська.

III 08 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Історія української літератури – галузь науки про літературу, яка досліджує її розвиток у зв'язку із суспільними і культурними умовами, виявляє внутрішні закономірності літературного процесу. Історія літератури описує динаміку літературно-мистецького життя, літературних напрямів і течій, виявляє значення творчості письменників, їх окремих творів для читачів епохи, в яку ці твори постали, і для майбутніх поколінь. Це дисципліна, яка вивчає особливості розвитку українського літературного процесу, а саме від початку її становлення (X ст.) до кінця XX ст. Вивчення історії української літератури здійснюється поетапно, тобто за періодами: I – Давня література, II – Нова українська література, III – Новітня українська література.

При читанні курсу використовуються як здобутки української критики класичного періоду, так і найновіші досягнення сучасної літературознавчої думки.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курси (2-8 семестр).

Кількість кредитів: 27 кредитів ECTS: всього 810 год., з них: денна форма навчання – 324 год. аудиторних: 178 год. лекційних, 146 год. практичних занять. З них 2019-2020 н.р.: 8 кредитів ECTS: всього 240 год., з них: денна форма навчання – 96 год. аудиторних: 54 год. лекційних, 42 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О.А., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Джурбій Т.О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Починок Л.І., кандидат філологічних наук.

Мета курсу:

- ознайомлення студентів із періодом зародження та початкових етапів розвитку українського письменства, його еволюції, характеристика особливостей давньої, нової та новітньої літератури, з'ясування наступності традицій; дати студентам уявлення про концепцію цілісності, безперервності ідейно-художніх змагань українського художнього слова, його історичної закономірності;
- розкриття діалектики взаємодії літературних і позалітературних факторів і компонентів, на з'ясуванні естетичної і морально-етичної функції письменства;
- дослідження історичної змінюваності напрямів, течій, стилів, жанрів, посилення акцентів щодо питань розвитку художньої свідомості, майстерності, зростання естетичного і морального потенціалу української класичної літератури;
- дослідження особливостей творчої індивідуальності визначних письменників української літератури, їх внеску в національну і всесвітню літературу;
- формування у студентів цілісної поняттєвої структури курсу української літератури.

Основні завдання дисципліни:

– проведення послідовного системного і детермінованого аналізу літературного процесу (стильових епох, літературних явищ, постатей і творів), як наслідок – вироблення у студентів стійкого й усвідомленого розуміння того, що українське письменство є самодостатньою і водночас невід'ємною, важливою, органічною і цінною частиною всієї світової літератури.

- формувати здатність до оволодіння узагальненими прийомами розв'язання професійних задач, пов'язаних із літературною і літературознавчою парадигмою;

- забезпечити засвоєння студентами загальних тенденцій літературного розвитку в Україні у контексті історичного, культурного становлення, а також світових здобутків у царині літератури;
- простежувати нерозривні зв'язки української літератури із фольклором, духовними надбаннями людства;
- сприяти формуванню ґрунтовних знань про художні здобутки українських письменників у контексті творчої біографії, літературних процесів визначених періодів; на рівні світового письменства;
- формувати вміння працювати із художнім текстом: здійснювати аналіз (композиційно-сюжетний, системи образів твору, ідейно-художній, стилістичний тощо) та узагальнення (на рівні цілісного уявлення про твір як такий, його місце у творчій спадщині письменника, роль у літературному процесі тощо);

Результати навчання: студенти **мають знати** особливості художньої літератури як виду мистецтва; основні тенденції розвитку давньої, нової та новітньої літератури, дискусійність питання автентичності, найважливіші факти літературного процесу; періодизацію літератури та головні її здобутки; найважливіші відомості про творчі методи й літературні напрями, різні погляди дослідників на названі явища; вплив християнства на розвиток українського художнього слова; взаємодію перекладної та оригінальної літератури; основні етапи життєвого та творчого шляху видатних письменників; значення найвизначніших творів у доробку письменника та літературному процесі відповідного періоду; місце українського письменства в загальноєвропейському літературному процесі; загальнолюдське і конкретно-історичне значення вивчених творів; характерні особливості стилю письменників; основні теоретичні та художні положення.

Студенти **мають уміти** робити аналітичний огляд літературно критичних статей та досліджень щодо творчості окремих персоналій та літературного процесу взагалі; виявляти основні проблеми у творі, що вивчається; з'ясувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника; виявити найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів; зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку, вміння дискутувати; аргументувати теоретичні міркування переконливими прикладами; зіставляти кілька творів, проводячи компаративний аналіз на різних рівнях текстів; самостійно здобувати і систематизувати знання з різних тем; користуватися довідковими джерелами, зокрема, Інтернетом, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів. Мають уміти робити глибокий ідейно-художній аналіз літературного твору в єдності змісту і форми, давати йому власну оцінку; визначати основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів, виражально-зображувальні засоби мови; працювати з літературно-критичними джерелами, монографічними дослідженнями (складати тези, конспекти); обґрунтовувати свою оцінку прочитаних творів; готувати усні й письмові роботи, різні за обсягом, характером і жанром; ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, вивчення напам'ять програмних текстів, ведення читацького щоденника, написання рефератів, конспектування, робота з оригінальними текстами, опрацювання наукової і методичної літератури, виконання проєктів, дискусії, тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання				
Поточний	Самостійна	Модульна	Екзамен	Сума

контроль	робота	контрольна робота		
30 балів	50 балів	20 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Возняк М. Історія української літератури. – Львів, 1992. – Кн.1,2.
2. Грицай М.С., Микитась В.П., Шолом Ф.Я. Давня українська література. –К., 1978.
3. Давня українська література / Методично-хрестоматійний посібник для практичних занять з курсу „Історія української літератури Х-ХVIII ст.” / Авт.-упоряд. Т.І.Колотило, О.А.О.А.Рарицький. – Кам’янець-Подільський, 2005. – 204 с.
4. Сліпушко О. Софія Київська: Українська література середньовіччя: доба Київської Русі (Х-ХІІІ ст.). – К., 2002.
5. Українська література ХІ-ХVIII ст.: Хрестоматія з коментарями. – Чернівці, 1997.
6. Історія української літератури / за ред. П.П.Хропка: Підручник. – К.: Либідь, 1992. – 503 с.
7. Історія української літератури ХІХ ст. У 3-х кн. / за ред. М.Т.Яценка. – К.: Либідь, 1995, 1996, 1997.
8. Історія української літератури ХІХ століття: у 2 кн. : підручник. за ред. акад. М.Г. Жулинського. - Київ, 2005. – 656 с.
9. Чижевський Д. Історія української літератури. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 568 с.
10. Історія української літератури ХІХ ст. : У 3 кн. / [за ред. М.Т.Яценка]. – Кн. 3 : (70-90 рр. ХІХ ст.). – К. : Либідь, 1997. – 432 с.
11. Історія української літератури ХІХ ст. (70-90-ті рр.) : У 2 кн. / [за ред. О.Д.Гнідан]. – К. : Вища школа. – Кн. 1. – 2002. – 575 с.; Кн. 2. – 2003. – 440 с.
12. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ ст. : У 2 кн. / [за ред. О.Д.Гнідан]. – К. : Либідь. – Кн. 1. – 2005. – 624 с.; Кн. 2. – 2006. – 496 с.
13. Історія української літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст. / [за ред. П.П. Хропка]. – К. : Вища школа, 1991. – 511 с.
14. Історія української літератури ХХ ст. / За ред. В.Г.Дончика: у 2-х кн., К.: Либідь, 1998.
15. Історія української літератури ХХ – поч. ХХІ ст./ за ред. Кузьменка В.І. – У 3-х т. – К.: Академвидав, 2013. – Т.1-3.
16. Ковалів Ю. Історія української літератури кінець ХІХ – початок ХХ ст. Підручник. – К.: Академія, 2013. – 512 с.
17. Атаманчук В.П. Практичні заняття та самостійна робота з курсу «Історія української літератури» (перша половина ХХ ст.). Методичні рекомендації. – Кам’янець-Подільський: Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. – 32 с.

Мова викладання: українська.

ІІІ14 ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна "Історія зарубіжної літератури" є базовою обов’язковою навчальною дисципліною. Вона відкриває для студента історію світової і, перш за все, західноєвропейської літератури. Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності розвитку зарубіжної літератури епохи античності, середніх віків та Відродження, ХVІІ-ХХІ ст., типологічні й національно-історичні особливості літератури європейських країн та творчість найвідоміших її репрезентантів.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс (1, 3, 5, 7 семестр).

Кількість кредитів: 13 кредитів ECTS: всього 390 год., з них: денна форма навчання – 156 год. аудиторних: 88 год. лекційних, 68 год. практичних занять; з них на 2019-2020 н.р.: 3,5 кредити ECTS: всього 105 год., з них: денна форма навчання – 42 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, ст. викл. кафедри германських мов і зарубіжної літератури Притуляк В.Г.

Мета курсу: формування у студентів уявлень про закономірності розвитку європейської літератури епохи античності, середніх віків та Відродження, XVII-XXI ст., типологічні й національно-історичні особливості літератури європейських країн та творчість найвідоміших її репрезентантів, а також розвиток навичок аналізу художнього твору, формування естетичних смаків та загальної читацької культури..

Основні завдання дисципліни:

теоретичні: надання студентам необхідних знань про особливості історичного й літературного розвитку низки європейських країн, їх внесок у скарбницю світової літератури завдяки творчості найвидатніших репрезентантів;

практичні: у процесі вивчення курсу студенти засвоюють передбачені програмою знання і на цій основі формуються необхідні вміння на навички аналізу художнього тексту, літературних явищ зазначеного періоду, їх взаємовпливів та взаємозв'язків. Знання із зарубіжної літератури мають сприяти удосконаленню науково-дослідницьких навичок студентів, уміння працювати із художніми текстами та науковою літературою, бібліографічними та іншими джерелами та матеріалами.

Результати навчання: На основі вивчення дисципліни студент має набути таких компетентностей:

а) інтегральних: культура педагога, здатність до критичної самооцінки й самовдосконалення; здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних положень і методів;

б) загальних: володіння основами знань, умінь і навичок, спрямованими на реалізацію професійної діяльності;

в) спеціальних (фахових і предметних): курс розрахований на подальше удосконалення філологічної підготовки студентів, формування навичок науково-теоретичної та культурологічної оцінки літературних явищ.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен знати:

– визначення поняттєво-категоріального апарату курсу;

– особливості історико-літературного процесу епохи античності, середньовіччя, Відродження та періоду XVII-XXI ст.;

– характеристику творчості найвідоміших європейських письменників, а також їх творів;

– коло «вічних» тем та образів, представлених літературою періоду, що вивчається..

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен вміти:

– вирізняти основні методологічні підходи до розуміння та оцінювання літературних явищ античності, середньовіччя, Відродження та періоду XVII-XXI ст.;

– використовувати категоріальний апарат для характеристики явищ літератури, що вивчаються;

– розкривати суть літературних явищ у їх конкретно-історичних, типологічних, естетичних зв'язках;

– аналізувати творчість та окремі твори авторів, що вивчаються;

– володіти навичками читання та конспектування художньої й наукової літератури;

– вибудовувати чітку, логічну, грамотну писемну та усну відповідь на означені питання на практичних заняттях та екзамені;

– вміти користуватись довідниковою літературою, інтернет-ресурсами.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, конспектування тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен	Сума
Змістовий модуль 4 (2 курс, 4 семестр) (30 балів)			Змістовий модуль 5 (3 курс, 5 семестр) (30 балів)			40	100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
10 балів	15 балів	5	10 балів	15 балів	5балів		

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

Античність

1. Антична література: Підручник / За ред. А. Тахо-Годі. — К., 1978. — 439 с.
2. Никола М. И. Античная литература: Учеб.пособие. Практикум. — М., 2003. — 368 с.
3. Пашенко В. І. Антична література: Підручник. — К., 2001. — 718 с.
4. Підлісна Г. Н. Антична література для всіх і кожного. — К., 2003. — 382 с.
5. Радзич С. История древнегреческой литературы. — М., 1977. — 487 с.

Середнівіки та Відродження

1. Алексеев М. П. История западноевропейской литературы. Средние века и Возрождение / М. П. Алексеев. — М.: Высшая школа: Академия, 2000. — 462 с.
2. Галич О. А., Дмитренко В. І., Фоменко В. Г. Історія зарубіжної літератури. Античність. Середньовіччя: Навч.-метод. посібник / О. А. Галич, В. І. Дмитренко, В. Г. Фоменко. — Луганськ: Янтарь, 2003. — 228 с.
3. Давиденко Г. Й. Історія західноєвропейської літератури раннього і зрілого Середньовіччя: Навч. посібник / Г. Й. Давиденко. — Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. — 261 с.
4. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження / Г. Й. Давиденко, В. Л. Акуленко. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 248 с.
5. История западноевропейской литературы: Средние века и Возрождение / М. П. Алексеев, В. М. Жирмунский, С.С. Мокульский, А. А. Смирнов. — М.: Высшая школа, 1999. — 462 с.
6. Література західноєвропейського середньовіччя: Навч. посібник / Під ред. Н. О.Висоцької — Вінниця: Вид-во «Нова книга», 2003. — 449 с.
7. Наливайко Д. С. Искусство: направления, течения, стили / Д. С. Наливайко. — К.: Мистецтво, 1981. — 288 с.
8. Рубанова Г. Л. Історія світової літератури. Західноєвропейське Середньовіччя (III – XIV ст.) / Г. Л. Рубанова. — Л.: ПАІС, 2004. — 144 с.
9. Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. Історія зарубіжної літератури: Середнівіки та Відродження / М. С. Шаповалова, Г. Л. Рубанова, В. А. Моторний; За ред. Я. І. Кравця. — К.: Знання, 2011. — 476 с.

Література XVII–XVIII ст.

1. Артамонов С.Д. История зарубежной литературы XVII–XVIII вв. / С.Д.Артамонов. — М. : Просвещение, 1988. — 608 с.

2. Гуковский Г.А. Русская литература XVIII века / Г.А.Гуковский. – М. : Аспект-Пресс, 1999. – 453 с.
3. Давиденко Г.Й. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст. / Г.Й.Давиденко, М.О.Величко. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 292 с.
4. Насмінчук Г.Й. Зарубіжна література : Антична література. Середні віки. Доба Відродження. Література XVII–XVIII ст. / Г.Й.Насмінчук, Л.І.Починок. – Кам'янець-Подільський : Медобори, 2002. – 106 с.
5. Ніколенко О.М. Бароко, Класицизм, Просвітництво : Література XVII–XVIII ст. / О.М.Ніколенко. – Харків : Ранок, Веста, 2003. – 224 с.
6. Шалагінов Б. Зарубіжна література : Від античності до початку XIX ст. / Б.Шалагінов. – К. : Академія, 2004. – 360 с.

Література XIX ст.

1. Давиденко Г.Й., Чайка О.М. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX ст. / Г.Й. Давиденко, О.М. Чайка – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
2. Дмитриев А.С. История зарубежной литературы XIX в. / А.С. Дмитриев– М. : Высшая школа, 1999. – 559 с.
3. Кеба О.В. Історія зарубіжної літератури кінця XIX – початку XX ст. / О.В. Кеба– Кам'янець-Подільський : Абетка – НОВА, 2007. – 176 с.
4. Михальская Н.П. История зарубежной литературы XIX в. В 2-х частях / Н.П. Михальская. – М. : Просвещение, 2001. – 254 с.
5. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму / Д.С. Наливайко., К.О. Шахова.– Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2001. – 416 с.

Література XX ст.

1. Давиденко Г.Й., Стрельчук Г.М., Гричаник Н.І. Історія зарубіжної літератури XX ст. / Г.Й. Давиденко, Г.М. Стрельчук, Н.І.Гричаник. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 488 с.
2. Давиденко Г.Й. та інші. Історія новітньої зарубіжної літератури / Г.Й. Давиденко та інші. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 274 с.
3. Кабанова И.В. Зарубежная литература XX в. / И.В. Кабанова. – М. : Флинта; Наука, 2009. – 472 с.
4. Кузьменко В.І. Історія зарубіжної літератури XX ст. / В.І. Кузьменко. – К. : Академія, 2010. – 496 с.
5. Яценко В.М. История зарубежной литературы второй половины XX в. / В.М. Яценко. – М. : Флинта; Наука, 2012. – 312 с.

Мова викладання: українська.

ШІ6 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Мета курсу: теоретично і практично підготувати студентів до професійної діяльності вчителя української мови в закладах загальної середньої освіти. Методика навчання української мови досліджує процес навчання української мови, розкриває закономірності засвоєння різних сторін мови, визначає і вмотивовує засоби передачі знань учням.

Тип: Навчальна дисципліна належить до циклу професійної підготовки (нормативна). Форма підсумкового контролю – екзамен.

Термін вивчення: 6-7 семестри (денна форма).

Кількість кредитів: 6,5 кредитів ECTS: всього 195 год., з них: денна форма навчання – 78 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 32 год. практичних занять, 16 год. лабораторних занять.

Викладацький склад: доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Попович А.С., кандидат філологічних наук, ст. викл. кафедри української мови Федькова І.А.

Основні завдання дисципліни:

- формувати у майбутніх вчителів національно свідоме ставлення до української мови як рідної і державної;
- озброювати майбутніх учителів теоретичними знаннями у сфері методики української мови і практичними вміннями, на основі яких вони могли б домагатися свідомого і міцного засвоєння учнями програмового матеріалу з української мови, ефективно організовувати навчальну діяльність школярів з цього предмета, формувати пізнавальну самостійність учнів;
- навчити студентів-філологів усвідомленому підходу до використання методичної спадщини, традиційного та інноваційного досвіду роботи;
- учити студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методичні ідеї в практику вивчення предмета;
- формувати в майбутніх вчителів-словесників дослідницькі навички, стимулювати науково-методичну творчість і прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до вчительської праці.

Результати навчання:

знання: знати загальні питання методики навчання української мови; методику вивчення основних розділів шкільного курсу української мови; методику позакласної роботи, факультативних заняття; особливості методичної роботи вчителя-словесника; конкретні прикладні питання вивчення мови;

уміння: визначати основні завдання вивчення мови; оптимально використовувати можливості української мови для реалізації освітньої, виховної та розвивальної мети; проводити методичний аналіз матеріалу, що вивчатиметься; працювати з підручником, вміння використовувати дидактичні можливості навчальної книги; планувати навчальний матеріал на навчальний рік, півроку, з теми, на урок; складати план-конспект уроку української мови; володіти технологією основних методів і прийомів навчання мови; здійснювати позакласну роботу з учнями;

навички, компетентності: здатність до навчання, креативність, володіння технологіями пошуку інформації, гнучкість мислення; здатність до аналізу й синтезу, організації та планування, навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел), розв'язання проблем, планування та управління часом; здатність застосовувати знання на практиці, дослідницькі навички та вміння, здатність до навчання, здатність працювати самостійно, турбота про якість, бажання досягти успіху; володіння культурою мислення, здатність демонструвати й застосовувати знання; усвідомлення соціальної значущості професії, висока мотивація професійної діяльності; намагання до саморозвитку, підвищення кваліфікації й педагогічної майстерності;

володіння нормами української літературної мови, вільне володіння українською мовою в її літературній формі, володіння основними методами й прийомами різних типів усної та письмової комунікації українською мовою;

здатність використовувати основи філософських знань, основні положення й методи соціальних і гуманітарних наук, зокрема психології та педагогіки в різних сферах життєдіяльності,

здатність до проведення уроків та позакласної роботи з української мови, вміння готувати навчально-методичні матеріали для проведення занять і позакласних заходів на основі відомих методик, готовність до розповсюдження й популяризації філологічних знань і виховної роботи зі школярами.

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, складання „фотографій” уроків, написання планів-конспектів уроків, аналіз та самоаналіз уроків української мови,

укладання бібліографій методичних посібників і журнальних публікацій, конспектування, виготовлення роздавального матеріалу, робота за таблицями, опрацювання методичної літератури, рольові ігри, конференції, дискусії, моделювання навчальної ситуації в аудиторії, виготовлення моделей таблиць і стендів тощо.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання контрольних планів-конспектів уроків та їх аналізів і т. ін.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1

Загальні питання методики навчання української мови в школі

Тема 1. Методика навчання української мови як наука і навчальна дисципліна.

Тема 2. Українська мова як предмет навчання в школі.

Тема 3. Засоби навчання української мови.

Тема 4. Методи і прийоми навчання мови.

Тема 5. Типи уроків з української мови.

Змістовий модуль 2

Методика вивчення основних розділів шкільного курсу української мови I

Тема 6. Методика вивчення фонетики, графіки й орфоєпії.

Тема 7. Методика вивчення лексики.

Тема 8. Методика вивчення фразеології.

Тема 9. Методика вивчення будови слова і словотвору.

Тема 10. Загальні питання методики вивчення граматики.

Тема 11. Методика вивчення частин мови.

Тема 12. Методика вивчення синтаксису.

Змістовий модуль 3

Методика вивчення основних розділів шкільного курсу української мови II. Позакласна робота з української мови. Методична робота вчителя-словесника

Тема 13. Методика навчання орфографії.

Тема 14. Методика навчання пунктуації.

Тема 15. Лінгвістика тексту в шкільному курсі української мови.

Тема 16. Методика розвитку зв'язного мовлення.

Тема 17. Методика роботи зі стилістики й культури мовлення.

Тема 18. Методика вивчення риторики.

Тема 19. Методика вивчення загальних відомостей про мову.

Тема 20. Позакласна робота.

Тема 21. Методична робота вчителя-словесника.

Тема 22. Методика навчання української мови як наука і предмет вивчення в старшій школі

Тема 23. Загальні питання навчання української мови в старших класах.

Тема 24. Методика вдосконалення знань, умінь і навичок з мови у старших класах

Тема 25. Методика мовленнєвого розвитку учнів 10-11 класів

Тема 26. Методика вивчення стилістики в старших класах.

Тема 27. Методика вивчення риторики в старших класах.

Тема 28. Методика позакласної роботи в старших класах.

Тема 29. Методика проведення факультативних занять, спецкурсів і спецсемініарів з української мови.

Тема 30. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 10-11 класів з української мови.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах: підручник для студентів філологічних факультетів університетів / колектив авторів за редакцією М.І.Пентиліук: М.І.Пентиліук, С.О.Караман, О.В.Караман, О.М.Горошкіна, З.П.Бакум,

- М.М.Барахтян, І.В.Гайдаєнко, А.Г.Галетова, Т.В.Коршун, А.В.Нікітіна, Т.Г.Окуневич, О.М.Решетилова. Київ: Ленвіт, 2005. 400 с.
2. Дороз В.Ф. Методика навчання української мови в загальноосвітніх закладах: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 386 с.
 3. Караман С.О. Методика навчання української мови в гімназії. Київ.: Ленвіт, 2000. 272 с.
 4. Плиско К.М. Принципи, методи і форми навчання української мови (Теоретичний аспект): навчальний посібник. Харків: Основа, 1995. 240 с.
 5. Практикум з методики навчання української мови: посібник для студентів педагогічних університетів та інститутів / колектив авторів за редакцією М.І.Пентиліук: С.О.Караман, О.В.Караман, О.М.Горошкіна, А.В.Нікітіна, І.В.Гайдаєнко, Т.Г.Окуневич, З.П.Бакум, Н.М.Дика. Київ: Ленвіт, 2003. 302 с.
 6. Беляєв О.М. Навчання української мови в 10-11 класах. Київ: Освіта, 1998. 143 с.
 7. Попович А.С. Методика навчання української мови в старших класах: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. 95 с.

ПП 17 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Методика навчання літератури дисципліна, яка теоретично і практично готує бакалаврів до професійної діяльності вчителя української літератури в 5-9 класах загальноосвітніх шкіл. Методика навчання літератури досліджує процес навчання української та зарубіжної літератури, розкриває закономірності засвоєння різних складових художнього твору, особи автора, визначає і вмотивовує засоби передачі знань учням.

Тип: цикл професійної практичної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 3 курс (6 семестр)

Кількість кредитів: 5,5 кредитів ECTS: всього 165 год., з них – денна форма навчання: 66 год. аудиторних, 26 год. лекційних, 30 год. практичних, 10 год. лабораторних занять, 99 год. самостійної роботи.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Починок Л.І.

Метою викладання навчальної дисципліни “Методика навчання літератури” є – засвоєння студентами основних понять з курсу методики викладання літератури в школі, систематизація знань про історію та сучасний розвиток навчальної дисципліни, вміння будувати уроки різних типів; виробити уміння та навички застосовувати теоретичні знання на практиці.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Методика навчання літератури” є опрацювання студентами теоретичного матеріалу з методики навчання літератури, оволодіння практичними навичками у розвитку педагогічних творчих здібностей студентів: уміння побудувати та провести урок літератури та позакласні заходи з предмету.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- предмет і завдання методики з урахуванням основних напрямів розвитку сучасної національної школи; місце і значення предмета “українська література та зарубіжна література” серед інших навчальних дисциплін у середній школі;
- основні етапи формування методики викладання української та зарубіжної літератури як наукової дисципліни;
- дослідницькі праці, в яких викладено основні засади курсу;
- особливості побудови шкільних підручників; зміст нової Програми з української літератури та зарубіжної ;
- типи та структура уроків;
- навчальні методи і прийоми, метод виразного читання і його прийоми;

- особливості планування роботи з літератури, види планування;
- методику аналізу художнього твору залежно від жанрової специфіки;
- систему письмових робіт з української літератури, їх класифікацію;
- методику проведення позакласної та факультативної роботи;
- норми оцінювання знань та вмінь на уроці літератури;

основні напрями розвитку сучасної методичної думки

вміти:

- вільно користуватися системою знань з методики викладання літератури;
- оцінювати здобутки вчених-методистів;
- визначати типи уроку;
- розробляти конспект уроку та позакласного заходу, виходячи із певної типології та навчального методу;
- досконало володіти відповідними методами та прийомами, в т.ч. виразного читання;
- готувати, проводити й аналізувати уроки, позакласні заходи;
- перевіряти та оцінювати письмові роботи учнів;
- працювати з підручниками, навчальними посібниками, планами методоб'єднань та методичною літературою.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, складання „фотографій” уроків, написання планів-конспектів уроків, аналіз та самоаналіз уроків літератури, конспектування, виготовлення роздавального матеріалу, робота за таблицями, опрацювання методичної літератури, рольові ігри, конференції, дискусії, моделювання навчальної ситуації в аудиторії, виготовлення моделей таблиць і стендів тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання контрольних планів-конспектів уроків та їх аналізів і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Волошина Н. Наукові основи методики літератури.– К.: Ленвіт, 2002.
2. Волошина Н.Й. Уроки позакласного читання в старших класах.– К., 1987.
3. Гаврілов П.Т. Оглядові теми на уроках української літератури.– К.: Рад. школа, 1980.
4. Марко В. Основи аналізу літературного твору // Дивослово.– 1998.– №№ 10,12.
5. Неділько В.Я. Методика викладання української літератури в середній школі.– К., 1978.
6. Никифорова О.И. Психологія восприяття художественной літератури.– М., 1972.
7. Степанишин.Б.І. Вивчення української літератури в школі.–К.,1999.
8. Пасічник Є.А. Українська література в школі.– К., 2000.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 28 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Опис (анотація): Історія української літературної мови – дисципліна, яка досліджує процеси зародження, становлення і розвитку, вдосконалення й збагачення української літературної мови та вироблення її стилів, фонетичних, граматичних, лексичних і правописних норм протягом усього її історичного існування у взаємозв'язках з живою українською народною мовою; шляхи розвитку, джерела збагачення української літературної мови та початки наукового її вивчення; роль визначних культурних діячів, письменників, публіцистів, учених у процесі формування, збагачення й утвердження української літературної мови на різних історичних етапах.

Мета курсу: осмислити історію української мови як складову частину й основне знаряддя національної культури українського народу; усвідомити особливості сучасного стану української мови у розрізі її становлення.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: історична граматики, старослов'янська мова, історія української літератури, історія та культура України.

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 144 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять; заочна форма навчання – 14 год. аудиторних: 8 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Шеремета Н.П.

Заплановані результати навчання:

знання

- особливостей мовної ситуації в літературно-писемній сфері України кожної історичної доби, її зумовленості політичними чинниками;
- загальної характеристики кожного з типів літературно-писемної мови, що обслуговували різні сфери суспільного життя; всі види і жанри, а також назви конкретних взірців писемності, якими представлений період.

уміння

- аналізувати кожен із типів літературно-писемної мови, представленого в конкретних джерелах: визначати, яка лексика становить основу пам'ятки; у якому співвідношенні наявні елементи інших систем, якими стилістичними та функціональними чинниками зумовлений такий лексичний склад;
- аналізувати групи лексики пам'ятки з погляду загального лексичного значення, стилістичного забарвлення тощо;

навички

- визначати роль і місце тематично об'єднаних груп лексики, стилістично маркованих слів та запозичених іншомовних елементів конкретного мовного джерела (чи групи однорідних джерел) у становленні й розвитку української літературної мови;
- робити висновки й узагальнення про стан і статус української літературної мови на певному етапі – особливості лексичного складу, ступінь розвитку з погляду унормованості, достатності наявних у ній виражальних засобів, стильових і жанрових можливостей, а також про функціонування в різних сферах суспільного життя та перспективи подальшого розвитку.

інші компетентності

- здатність до проведення наукових досліджень у галузі української історичної лінгвістики із застосуванням відповідних методології, методики й інструментарію.
- здатність працювати з джерельною базою: первинними джерелами (власне джерелами: різностильовими та різножанровими писемними пам'ятками) і вторинними джерелами (дослідницькими роботами зазначеної проблематики).

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1.

1. Вступ. Давньокиївська літературна мова (XI –XIII ст.)
2. Староукраїнська літературна мова Литовського періоду (XIV – XV ст.)
3. Староукраїнська літературна мова (XVI – XVII ст.)
4. Староукраїнська літературна мова (XVIII ст.)
5. Граматичне й лексичне унормування старої української літературної мови.
6. Становлення нової української літературної мови (кінець XVIII – перша половина XIXст.)
7. Літературна мова кінця XIX – початку XX століття.
8. Літературна мова часів української державності і бездержав'я (п.XX ст. – 1991р.).
9. Граматичне й лексичне унормування нової української літературної мови.
10. Утвердження української мови як державної у незалежній Україні.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзаме н
15 балів	15 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен

Перелік основної літератури:

1. Курс історії української літературної мови / [за ред. І.К.Білодіда]. Т.І. Київ, 1958; Т.2. Київ,1961.
2. Огієнко І. Історія української літературної мови / [упоряд., авт. іст.біогр. нарису та приміт. М.С.Тимошик]. Київ : Либідь, 1995. 296с.
3. Плющ П.П. Історія української літературної мови. Київ : Вища школа, 1971. 423с.
4. Русанівський В.М. Історія української літературної мови. Київ : АртЕк., 2001. 391с.
5. Фаріон І. Суспільний статус староукраїнської (руської) мови у XIV–XVII століттях: мовна свідомість, мовна дійсність, мовна перспектива : монографія. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 656 с.
6. Царалунга, І. Б. Варіативність у староукраїнській літературно-писемній мові XIV–XV ст. : монографія / [Відп. ред. В. М. Мойсієнко]. Хмельницький : Гонта А. С., 2017. 390,[56] с.
7. Шеремета Н.П. Історія української літературної мови : Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. 124с.

Мова викладання: українська.

ПП 29 КУЛЬТУРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Опис (анотація): Культура української мови – дисципліна, яка поглиблено досліджує мову як виразник ментальності етносу, засіб творчого освоєння світу і знаряддя якнайповнішого самовираження особистості; розкриває норми літературної мови в їх конкретно-історичному вияві; визначає і вмотивовує мовленнєву діяльність з нормативних позицій.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 14 год. лекційних, 26 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Шеремета Н.П.

Мета курсу: поглиблене пізнання мови як виразника ментальності етносу, засобу творчого освоєння світу і знаряддя якнайповнішого самовираження особистості.

Основні завдання дисципліни: озброювати майбутніх учителів української мови знаннями щодо використання мови в повсякденній мовній практиці, удосконалювати й систематизувати мовну освіту майбутніх учителів і виробляти у них стійку мовнокомунікативну компетенцію, формувати усвідомлену висококультурну національно-мовну особистість педагога.

Результати навчання:

Студенти мають **знати:**

- норми української літературної мови;
- комунікативні особливості літературної мови відповідно до умов і завдань комунікації;
- техніку усного та писемного мовлення;
- особливості національного мовного етикету і культури мовної поведінки особистості;
- шляхи формування усвідомленої висококультурної національно-мовної особистості;
- методику пропагування норм української літературної мови.

Студенти мають **уміти:**

- комплексно послуговуватися нормами української літературної мови;
- ефективно застосовувати комунікативні властивості літературної мови у процесі формулювання одиниць комунікації;
- володіти технікою усного мовлення, майстерністю публічного виступу;
- усвідомлювати особливості національного мовного етикету і культури мовної поведінки особистості;
- застосовувати різноаспектні мовні засоби в усній і писемній мові з урахуванням умов і завдань комунікації;
- продукувати різноманітні мовні факти відповідно до вимог жанрово-ситуаційних різновидів певного стилю;
- пропагувати засвоєння норм української літературної мови та неприйняття спотвореної мови або суржику.

Методи викладання дисципліни: пояснювально-ілюстративний метод для ознайомлення з основними теоретичними положеннями; частково-пошуковий і дослідницький методи для вироблення навичок застосування теоретичних знань; робота з науково-методичною літературою, текстами різних стилів, словниками; творчі роботи різного характеру; редагування текстів різних стилів; рольові ігри; самостійна робота для опрацювання окремих питань теоретичного характеру, виконання домашніх завдань, підготовка до практичних занять.

Методи оцінювання: поточне усне опитування; перевірка виконання домашніх завдань; аналіз написання творчих робіт; заслуховування й аналіз публічних виступів; контроль за виконанням завдань, що виносяться на самостійне опрацювання (форми контролю: співбесіда, тестування, конспект); захист індивідуальних навчально-дослідних завдань; проведення модульної контрольної роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
40 балів	30 балів	30 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення / Н.Д.Бабич. – Львів: Світ, 1990. –232 с.
2. Коваль А.П. Культура української мови / А.П.Коваль. – К: Наук. думка, 1966. – 257 с.
3. Кочан І.М. Культура рідної мови / І.М.Кочан, А.С.Токарська. – Львів: Світ. – 1996. – 232с.
4. Культура української мови: Довідник / С.Я.Єрмоленко, Н.Я.Дзюбишина-Мельник, К.В.Ленець та ін.: За ред. В.М.Русанівського. – К.Либідь, 1990. – 304с.
5. Мацько Л. І. Культура української фахової мови: Навч. посіб. / Л.І.Мацько, Л.В.Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360с.
6. Пазяк О. М. Українська мова і культура мовлення : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / О. М. Пазяк, Г. Г. Кисіль. – Київ : Вища школа, 1995. – 239 с.
7. Фаріон І.Д. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (Науково-навчальне видання): [монографія] / І.Д.Фаріон. – Вид. 2-ге, доп. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. – 336с.
8. Шеремета Н.П. Культура української мови : Навчальний посібник / Н.П.Шеремета. – Кам'янець-Подільський, 2012. – 256с.

Мова викладання: українська.

ПП 30 ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА

Опис (анотація): Навчальна дисципліна «Літературна критика» засвоює знання про особливості розвитку літературного процесу від давнини до сучасності. Спирається на практичний тип мислення задля поцінування художньої своєрідності класичних і сучасних літературних творів, їх естетичної вартості, виявлення провідних тенденцій літературного процесу. Літературна критика є самоусвідомленням літератури як суспільного явища в усій його різноманітності національних літератур, літературних напрямів, стильових течій (шкіл), творчості письменників, окремих творів.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О. А.

Мета курсу: дати студентам знання з курсу літературної критики, з'ясувати природу літературної критики, специфіку її жанрів в історичній еволюції, творчих методів та стилів. Розкрити своєрідність трактування проблем майстерності у працях літературних критиків з увагою до логіки критичних суджень, як безпосередньо естетичних, так і до науково аргументованих.

Основні завдання дисципліни: є відтворення цілісної картини становлення, формування і розвитку критики як органічної частини літературного процесу; вияв внутрішньої логіки розвитку літературної критики, окреслення ролі критики в художній культурі суспільства.

Результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен: *знати* жанри літературної критики та особливості розвитку кожного з цих жанрів у творчій спадщині літературознавця, критерії оцінки літературного твору, історію розвитку української літературної критики, її напрямки та школи,

методично-дослідницький інструментарій та термінологію, відомих українських критиків та їх вимоги до літературної критики.

вміти робити аналітичний огляд літературно-критичних статей та досліджень щодо творчості окремих персоналій та літературного процесу взагалі; виявляти основні проблеми у творі, що вивчається; з'ясувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника; виявити найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів; зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку, вміти дискутувати; аргументувати теоретичні міркування переконливими прикладами; зіставляти кілька творів, проводячи компаративний аналіз на різних рівнях текстів; самостійно здобувати і систематизувати знання з різних тем; користуватися довідковими джерелами, зокрема, Інтернетом, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виготовлення унаочень, використання аудіо- та відеозаписів, написання реферату, опрацювання наукової літератури, диспути, дискусії, тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, написання рефератів та їх аналіз, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX ст.) – Тернопіль, 1999. – 223с.
2. Федченко П.М. Михайло Драгоманов. Життя і творчість. – К.: Дніпро, 1991. – 362 с.
3. Іванишин П. Критика і метакритика як осмислення літературності: монографія. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 288 с.
4. Історія української літературної критики. Дожовтневий період. – К.: Наукова думка, 1988. – 456с.
5. Михайлин І.Л. Історія української журналістики XIX ст. Підручник. – К.: ЦНЛ, 2003. – 720с.
6. Федченко П.М. Літературна критика на Україні першої половини XIX ст. – К.: Наукова думка, 1982. – 381с.
7. Наєнко М.К. Історія українського літературознавства. Підручник. Вид. 2-ге, доповн. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001. – 360с.
7. Яценко М.П. Питання реалізму і позитивний герой в українсько-літературній естетичній думці I пол. – XIX ст. К.: Наукова думка, 1979. – 335 с.

Мова викладання: українська.

ІІІ 31 ПОЛІТИЧНА КОМУНІКАЦІЯ: МОВЛЕННЄВІ ЖАНРИ

Мета курсу: Дисципліна має дати систематизоване й емпірично аргументоване уявлення про функціонування політичних комунікацій у сучасному світі, розкриває

інформаційно-комунікаційну природу політичної діяльності, політичні функції ЗМІ у демократичних і диктаторських державах, основні підходи до аналізу відносин між політикою і мас-медіа, а також акцентує увагу на своєрідності технологій політичних комунікацій та методах їх аналізу.

Тип: Дисципліна "Політичні комунікації: мовленнєві жанри" є навчальною дисципліною вільного вибору студентів (професійної підготовки) освітнього рівня «бакалавр»

Форма підсумкового контролю – *екзамен*.

Термін вивчення: 5 семестр (денна форма)

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Марчук Л.М., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови Сірант А.М.

Основні завдання дисципліни:

ознайомити студентів з базовими поняттями політичного дискурсу; представити інформацію про поняття мовленнєвих жанрів, сформувані систему знань про політичну маніпуляцію; продемонструвати типові помилки та шляхи їх уникнення у створенні політичної реклами; проаналізувати основні аспекти політкоректності в сучасних умовах глобалізації.

Результати навчання:

студенти мають **знати:** - інформаційно-комунікаційний аспект політичної діяльності;

- особливості впливу інформаційно-комунікаційних технологій на функціонування політичних комунікацій;

- місце і роль культурно-інформаційних ресурсів влади у системі політичних комунікацій;

- закони функціонування політичної масовокомунікаційної системи;

- чинники впливу на медіаполітику держави;

- методи та засоби державної інформаційної політики в умовах тоталітарного, авторитарного, демократичного, постдемократичного режимів;

- специфіку технологій та методів аналізу політичних комунікацій через систему мовленнєвих жанрів.

уміти: - застосовувати інформаційно-комунікаційний інструментарій та теоретичні здобутки різних наукових галузей, таких, як лінгвополітологія, семіотика та ін., при аналізі політичних комунікацій;

- виділяти типологічні ознаки політичних комунікацій у запропонованих текстах;

- аналізувати політичні тексти з точки зору їх приналежності до політичного нарративу.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, співбесіда, інноваційні технології – презентації.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання рефератів, створення маніпулятивного аналізу тексту і т. ін.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Предмет політичної комунікації.

Тема 2. Поняття масової комунікації. Інформаційно-масова політична діяльність.

Тема 3. Поняття політичного дискурсу та тексту.

Тема 4. Методологія лінгвістичного дослідження політичних текстів сучасних медіа.

Тема 5. Закон України «Про доступ до публічної інформації та інші нормативні акти інформаційно-аналітичної політики.

Тема 6. Лінгвістичний аналіз політичного дискурсу.

Тема 7. Мовленнєві особливості усний політичних жанрів (виступи на радіо та телебаченні, інтерв'ю, участь у політичних дискусіях, ток-шоу.

Тема 8. Лінгвістичний аналіз політичних колонок Інтернет-газет.

Тема 9. Політичний рекламний дискурс в Інтернет-просторі.

Тема 10. Проблема розділових знаків у політичній рекламі: норма і відхилення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник / Ф. С. Бацевич. — К. : Видавничий центр «Академія», 2004. — 344 с.
2. Горовий В. М. Соціальні інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського; наук. ред. Л. А. Дубровіна./ В.М. Горовий. – К., 2010. – 360 с.
3. Муковський І.Т. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: Навч. посіб./ І. Т. Муковський, А.Г. Міщенко, М.М. Шевченко – К.: Кондор, 2012. – 224с.
4. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації / Г. Г. Почепцов. — К. : Видавничий центр «Київський університет», 1999. — 307 с.
5. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрямки та проблеми : підручник / О. О. Селіванова. — Полтава : Довкілля, 2008. — 712 с.
6. Шевченко І. С. Когнітивно-комунікативна парадигма і аналіз дискурсу / І. С. Шевченко // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен : монографія / [під загальн. ред. І. С. Шевченко]. — Х. : Константа, 2005. — С. 9—20.

274с.

III 31 ЛІТЕРАТУРА ПОДІЛЛЯ

Опис (анотація): Література Поділля – літературознавча дисципліна, що вивчає літературне життя певного регіону, місцевості, біографії письменників і їх творів, пов'язаних з даною місцевістю. Дана дисципліна займається дослідженням діяльності місцевих письменників, літературних об'єднань, гуртків, а також перебування в регіоні вітчизняних і зарубіжних письменників, відображення краю (Поділля) в художній літературі.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (6 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Джурбій Т.О..

Мета курсу: окреслити літературне краєзнавство як наукову галузь, визначити об'єкти й джерела літературного краєзнавства; подати відомості з історії літературного краєзнавства на Поділлі, висвітлити найхарактерніші явища літературного процесу ХІХ – початку ХХІ століття в нашому краї, зосередивши основну увагу на творчості відомих письменників, чий тексти пропонуються до вивчення в загальноосвітній школі.

Основні завдання дисципліни:

- навчити студентів аналізувати твори письменників-класиків і авторів-сучасників, що належать до етнічного регіону Поділля;

- сформувати у студентів уявлення про жанрові й стильові пошуки українських письменників XIX – початку XXI століття, про розмаїття літературних талантів на Поділлі;

- підготувати студентів до вчительської праці, до проведення краєзнавчої роботи.

Результати навчання: студенти **мають знати** - основні етапи життєвого і творчого шляху відомих письменників Поділля; поняття про типові характери, конкретно-історичне та загально-людське в них (на прикладах головних дійових осіб вивчених творів); значення творів подільських письменників в українській літературі; суспільну роль краєзнавчої художньої літератури.

Студенти **мають уміти** - аналізувати твір з урахуванням його художньої, естетичної та ідейної цілісності й авторської позиції; з'ясовувати взаємозв'язок світогляду і творчості письменника (на основі вивчених творів); зіставляти різні погляди в процесі полеміки, виявляти здатність аргументувати свої твердження, власну думку про твір.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання проектів, дискусії, екскурсії, лекції-подорожі тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	За лік
50 балів	20 балів	30 балів	100 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	За лік
30 балів	40 балів	30 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Дем'янчук Г. С. Українське краєзнавство: сторінки історії. – К.: Просвіта, 2006. – 293 с.

2. Літературне краєзнавство Поділля в системі сучасної освіти: стан, проблеми, перспективи : зб. наук. праць / Ред. колегія: О.М. Куцевол (голов. ред.) . – Вінниця, 2011. – 337 с.

3. Літературна Хмельниччина ХХ століття: хрестоматія / упорядник М. Федунець. – Хмельницький, 2005. – 608 с.

4. Мацько В. Літературне Поділля: Довідник і переклади. – Хмельницький редакційно-видавничий відділ, 1991. – 106 с.

5. Пасічник Є. А. Літературне краєзнавство в школі / Євген Андрійович Пасічник. – К. : Рад. школа, 1965. – 132 с.

6. Прокопчук В. С. Краєзнавство на Поділлі: історія і сучасність. – К.: Рідний край, 1995. – 136 с.

7. Сваричевський А. Краса України – Поділля: нарис. – Хмельницький, 1991. – 48 с.
8. Сикора Едуард. Лица Каменця-Подольського. — Харьков: Міськдрук, 2010. — 700 с.

Мова викладання: українська.

БЛОК 1

ПП 36 ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ З УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Теорія та методика позашкільної освіти з української та зарубіжної літератури – дисципліна, яка теоретично та практично готує студентів до професійної діяльності педагогічного працівника в позашкільних навчальних закладах гуманітарного напрямку. Теорія та методика позашкільної освіти з української та зарубіжної літератури досліджує зміст, методи, прийоми, види та форми навчальної діяльності, спрямовані на реалізацію освітньо-виховних завдань позашкільної освіти з української та зарубіжної літератури.

Тип: дисципліни професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (5 і 6 семестри).

Кількість кредитів: 7 кредитів ECTS: всього 210 год., з них: денна форма навчання – 70 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 40 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Громик Л.І.

Мета курсу: забезпечення теоретичної і практичної підготовки студентів до виконання функціональних обов'язків педагогічних працівників у навчальних закладах позашкільної освіти України, організації та проведення позашкільної роботи з української та зарубіжної літератури.

Основні завдання дисципліни:

1) дати студентам чітке розуміння специфіки організації та проведення позашкільної роботи з української та зарубіжної літератури;

2) озброювати майбутніх педагогів позашкільля знаннями у сфері методики навчання української та зарубіжної літератури, на основі яких вони могли б забезпечити належне осягнення школярами здобутків української та зарубіжної літератури й культури, ефективно організовувати навчальну діяльність учнів, формувати їхні пізнавальну самостійність, гуманістичний світогляд, високу мораль, естетичні смаки, якості громадянина України, який усвідомлює свою належність до світової спільноти;

3) удосконалювати вміння студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної позашкільної освіти в Україні, втілювати нові методичні ідеї у практику гурткової роботи з української та зарубіжної літератури;

4) продовжувати розвивати в студентів їхні творчі здібності та пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї фахової підготовки, уміння самостійно працювати з навчально-методичною літературою;

5) стимулювати науково-методичну й науково-дослідницьку творчість студентів, прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до вчительської праці.

Результати навчання: студенти **мають знати** методи, прийоми та форми проведення навчальної та виховної роботи з української та зарубіжної літератури в позашкільному навчальному закладі. Студенти **мають уміти** організовувати та проводити навчальну і виховну роботу з української та зарубіжної літератури у закладах позашкільної освіти; розробляти та впроваджувати власні дидактичні й виховні розробки та інноваційні технології в педагогічній діяльності.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, написання планів-конспектів занять, аналіз і самоаналіз занять,

опрацювання методичної літератури, дискусії, моделювання навчальних ситуацій в аудиторії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, творчі завдання, письмове тестування, контрольні роботи, написання контрольних планів-конспектів занять тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання					
Змістовий модуль 1 40 балів		Змістовий модуль 2 60 балів			Залік
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	100 балів
20 балів	20 балів	30 балів	10 балів	20 балів	

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури : навч.-метод. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 320 с.
2. Мірошниченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах : підручник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. 432 с.
3. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі : навч. посіб. Київ : Кондор, 2012. 316 с.
4. Биковська О. В. Позашкільна освіта: теоретико-методичні основи : монографія. Київ : ІВЦ АЛКОН, 2008. 336 с.
5. Мелентьев О. Б. Методика організації творчої діяльності учнів. Умань: АЛМІ, 2013. 156 с.
6. Мелентьев О. Б. Теорія і методика позашкільної освіти. Умань: АЛМІ, 2013. 182 с.
7. Позашкільна освіта в Україні : навч. посіб. / за ред. О. В. Биковської. Київ : ІВЦ АЛКОН, 2006. 224 с.
8. Наукові основи методики літератури: навч.-метод. посіб. / за ред. д.ф.н., проф., чл.-коресп. АПН України Н.Й. Волошиної. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.
9. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. Київ : Ленвіт, 2000. 384 с.
10. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі : підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 312 с.
11. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах : навч. посіб. для студентів-філологів. Київ : Ленвіт, 2011. 291 с.
12. Степанишин Б. І. Викладання української літератури в школі : метод. посіб. для вчителя. Київ : РВЦ «Проза», 1995. 256 с.

Мова викладання: українська.

3 КУРС

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 035 Філологія (Українська мова і література)

За освітньо-професійною програмою Українська мова і література

(Кваліфікація - Бакалавр. Філолог

Термін навчання - 3 роки 10 місяців

на основі повної загальної середньої освіти)

НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 03 СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ

Анотація: Соціально-політичні студії як навчальна дисципліна покликана допомогти майбутнім фахівцям різних сфер суспільної діяльності оволодіти систематизованими знаннями про політику, які б стали основою їхньої громадянської політичної культури; посприяти оволодінню ними методологією аналізу політичного життя, виробити світоглядні критерії оцінювання поточних політичних подій, фактів і явищ; навчити застосовувати політологічні знання як у соціально-політичній практиці, так й у власній громадській діяльності.

Тип: цикл дисциплін загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних; 16 год. лекційних, 14 год. семінарських занять.

Викладацький склад: кандидат історичних наук, доцент кафедри політології та соціології Вонсович С.Г..

Предметом дисципліни "Соціально-політичні студії" є визначення природи і сутності політики і влади, механізмів здійснення політичної, державної та публічної влади, політичних і державних інститутів, політичної свідомості, культури і поведінки.

Метою курсу є формування у студентів засадових уявлень і знань з теорії та методології аналізу соціально-політичного життя, вироблення світоглядних орієнтацій та ціннісних критеріїв оцінювання політики, влади, політичних подій і явищ, усвідомлення їх сутності та ролі людини в політичному житті суспільства.

Основні завдання дисципліни:

- 1) розкрити зміст і сутність політології як наукової дисципліни та етапи її розвитку;
- 2) обґрунтувати політику як світ політичних артефактів, практик і реальних відносин;
- 3) показати політику як світ уявлень і фактів свідомості;
- 4) проаналізувати теорії політичного процесу, соціально-політичних трансформацій і світової політики;
- 5) формувати у майбутніх спеціалістів соціально-гуманітарного, природничого й технічного фаху чітке розуміння сутності, змісту, ролі та значення політики у локальному і глобальному аспектах;
- 6) вдосконалювати вміння студентів співвідносити знання теорії із сучасною практикою політичного життя;
- 7) розвивати у студентів уміння самостійно працювати з науковою, навчально-методичною та спеціальною літературою; працювати у всесвітній мережі та електронними носіями інформації;
- 8) стимулювати науково-пошукову творчість студентів, їхнє прагнення до вдосконалення політичної, громадянської освіти.

Програма курсу включає дискурсивно - політологічний, історико-філософський, духовно-культурний і міжнародний аспекти політики, що дозволяє отримати достатньо цілісне уявлення про соціально-політичну сферу і сприяє виробленню у студентів відповідних умінь і навичок для їхньої майбутньої професійної діяльності.

Результати навчання:

студенти **мають знати:**

- об'єкт, предмет, методи курсу;
- методологічні питання, школи та напрями історії і теорії політичної науки, світової так і вітчизняної; володіти понятійно-категоріальним апаратом;
- структуру та особливості функціонування політичної сфери суспільства; основні категорії політичної науки ;
- механізм формування і функціонування політичної влади;
- відмінності у діяльності політичних інститутів;
- взаємовпливи особи і політики (у т.ч. студентства);
- суб'єктів світової політики і міжнародних відносини та місце і роль України як політичного актора.

Студенти **мають уміти:**

- орієнтуватися у складних проблемах політичного життя, усвідомлювати своє місце і роль у політичних процесах та можливість впливати на них;
- оперувати основними політичними поняттями і категоріями;
- аналізувати політичні проблеми, процеси і тенденції сучасного етапу соціального розвитку;
- дотримуватись основних вимог щодо особистої самоосвіти і політичної культури та поведінки;
- визначати місце і роль знань, умінь і навичок з політології у виховному і освітньому процесах;
- визначати та формувати власну громадянську і національно усвідомлену патріотичну позицію стосовно політичних процесів як локального так і глобального рівнів;
- розпізнавати різні види владних відносин, специфіку політичної влади; орієнтуватися у проблемах поділу влади, формах політичного устрою і правління;
- виокремлювати прояви прямої і представницької демократії, сприяти їх утвердженню у сучасному українському суспільстві;
- чітко розуміти свої громадянські і політичні права, свободи і обов'язки, відстоювати принципи громадянського суспільства й правової держави;
- давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних ідеологій, політичних сил, груп, лідерів;
- орієнтуватися у міжнародному політичному житті; геополітичній обстановці, мати уявлення про місце і статус України у сучасному світі.

Методикою вивчення дисципліни передбачено врахування взаємозв'язків основних тем курсу з поняттями, термінами і категоріями таких дисциплін, як історія України, всесвітня історія, політична історія ХХ століття, соціології, соціальної філософії, історії української і зарубіжної літератури, соціальної психології, сучасної української та зарубіжної літератури.

Методика викладання дисципліни: вербальне пояснення викладача, різноманітні види бесід (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична тощо), створення та розв'язання проблемних ситуацій, конспектування матеріалу, опрацювання теоретико-методологічної, методичної літератури, конференції, дискусії, брейн-стормінг тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, співбесіда, написання самостійних робіт, контрольні роботи з модулів, письмове тестування, оцінка за індивідуальне

навчально-дослідне завдання (реферат), підсумковий посеместровий контроль (екзамен – усний, письмовий).

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екзамен
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Політологія (Навчально – методичний комплекс). - / За ред.. Ф.М.Кирилюка. – К.: Здоров'я, 2005.- 736 с.
2. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник – К.: Либідь, 2002. – 576 с.
3. Гелей С., Рутар С. Політологія: Навч. посіб. – К.: Знання, 2010. – 415 с.
4. Політологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів (За ред. О. В.Бабкіної, В.П. Горбатенка). – К.: Видавничий центр “Академія”, 2010. – 560 с.
5. Рудич Ф.М. Політологія: Підручник – К.: Либідь, 2009. – 489 с.
6. Теория политики: Учебное пособие /Под ред.Б.А.Исаева. – СПб.; Питер, 2008. – 464 с.
7. Вонсович Г.Б. З історії західної політичної думки ХХ століття. – Навчально-методичний посібник. – Кам'янець – Подільський, 1997. – 76 с.
8. Вонсович С.Г. Дискурс тоталітаризму. – К, 2007.- 200 с.
9. Кухта Б., Красівський О., Ліпенцев А. Політологія (Історія і теорія політичної науки): Курс лекцій. – Львів: Кальварія, 2009. -279 с.
10. Ярош Б., Ярош О. Загальна теорія політики: Навч. посібник. – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2005. – 240 с.
10. Конституція України. – К.: Парламентське видавництво, 1997. - 98 с.
11. Бебик В.М. Політологія для політика і громадянина: Монографія. – К.: МАУП, 2007.
12. Антологія мировой политической мысли: В 5 т. – М. 1997.

Мова викладання: українська

НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП06 СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Опис (анотація): Головне завдання курсу “Сучасна українська літературна мова” – з урахуванням вимог реформування школи забезпечити фахову підготовку з сучасної української літературної мови, допомогти студентам практично оволодіти її літературними нормами, сформувані в них міцні навички культури писемного й усного мовлення.

Вивчення навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова. Морфологія» передбачає аналіз слова з граматичного погляду: особливості словозміни, характеристика граматичних категорій, граматичні форми слова, способи вираження граматичних значень.

Тип: нормативна навчальна дисципліна професійної підготовки.

Термін вивчення: 1-4 курс (2-8 семестри).

Кількість кредитів: 28 кредитів ECTS: всього 840 год., з них: денна форма навчання – 336 год. аудиторних: 162 год. лекційних, 154 год. практичних занять; 20 год.

лабораторних занять; з них на 2019-2020н.р. – 8,5 кредитів ECTS для 3 курсу (всього 255 год., з них: денна форма навчання – 102 год. аудиторних: 48 год. лекційних, 50 год. практичних занять; 4 год. лабораторних занять) .

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Марчук Л.М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Беркешук І.С.

Мета курсу: засвоєння теоретичного і практичного матеріалу, що стосується вивчення усіх частин мови; удосконалення вміння застосовувати набуті знання на практиці; покращення культури мовлення студентів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: засвоїти теоретичний матеріал, що стосується вивчення усіх частин мови; удосконалити вміння застосовувати теоретичний матеріал у практиці мовлення, виконанні різного характеру завдань; навчитися розмежовувати частини мови, визначати їх морфологічні ознаки, особливості словозміни; поглибити знання про відмінювання (словозміну) слів; удосконалити навички відмінювання іменних частин мови; поліпшити знання і вміння утворювати дієприкметники, дієприслівники та вживати їх у власному мовленні; удосконалити знання про творення і правопис прислівників і прислівникових слів; покращити орфографічні та стилістичні навички послуговування аналітичними синтаксичними морфемами; покращити культуру мовлення студентів (уживання нормативних граматичних форм роду, числа відмінка та інше); систематизувати обсяг знань, осмислити рівневу структуру мови, глибоко оволодіти характером і змістом синтаксичних процесів; сформувати у студентів-філологів лінгвістичний науковий світогляд; сформувати уміння застосувати знання граматики у лінгвістичних пошуках і в практиці мовного спілкування; опрацювати проблемні наукові гіпотези й нові думки в галузі синтаксису і пунктуації; розширити загальні лінгвістичні ерудиції.

Результати навчання: знати : теоретичний матеріал стосовно принципів поділу слів на частини мови; семантику, морфологічні ознаки ,синтаксичні функції різних частин мови; відмінності у вияві спільних граматичних категорій у різних частинах мови; особливості словозміни різних частин мови; закономірності утворення дієприкметників, дієприслівників; закономірності творення, вживання і написання прислівників і прислівникових слів; семантичні аналітичних синтаксичних морфем та слів-речень, їх групи за походженням, складом, стилістичними властивостями; імена та праці визначних вітчизняних та зарубіжних мовознавців, що активно працювали в галузі синтаксису, основні проблеми сучасної синтаксичної науки та спрямування сучасного синтаксису: когнітивний, функціональний, категорійний тощо; основні синтаксичні одиниці та категорії граматики, синтаксичні зв'язки та відношення в межах синтаксичних одиниць і т.п.

вміти : встановлювати граматичні значення слів, мовні засоби їх вираження; визначати належність слів до певних частин мови, враховуючи явища переходу з однієї частини мови в іншу; характеризувати слова за належністю до частин мови на основі лексичного значення, морфологічних ознак, синтаксичних функцій; уживати нормативні граматичні форми; відмінювати іменні частини мови відповідно до закономірностей українського мовознавства; будувати речення, вживаючи синонімічні часові та інші форми дієслова; уживати у зв'язному мовленні правильні форми дієприкметників і дієприслівників; відповідно до стилю добирати прийменники із синонімічного ряду; записувати складні прийменники за правилами орфографії; будувати різні типи складносурядних і складнопідрядних речень, послуговуючись відповідними сполучниками; правильно вживати частки відповідно до виконуваних ними функцій; ураховуючи особливості мовного стилю, вживати відповідні граматичні форми; виконувати морфологічний аналіз різних частин мови; виявляти високий рівень культури мовлення шляхом уживання правильних граматичних форм; визначити характер

синтаксичних зв'язків та семантико-синтаксичних відношень у межах синтаксичних одиниць; б) аналізувати, конспектувати першоджерела, статті та монографії у галузі синтаксису; в) розібратися професійно у лінгвістичних проблемах функціональної, категорійної, когнітивної граматики, здійснити повний аналіз словосполучення та речення і тексту тощо.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, бесіди, практичних завдань, конспектування, опрацювання літератури, рольові ігри, різні види диктантів, робота зі словником фахової лексики, переклад українською мовою зворотів і текстів, творчі роботи.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, повний синтаксичний аналіз речень різних типів, ССЦ, тексту. Форми контролю за виконанням: співбесіда, тестування, конспектування тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

3 курс

Поточний і модульний контроль (60 балів)					
Змістовий модуль 1 (20 балів)			Змістовий модуль 2 (25 балів)		
Поточний контроль	С Р	КР	Поточний контроль	КР	СР
8 балів	2 б алів	0	12 балів	0	3 бали

Змістовий модуль 3 (15 балів)			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
6 балів	2 балів	7 балів	4 0 б алів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бевзенко С.П. Структура складного речення в українській мові. - К., 1987.
2. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська ; І. Р. Вихованець (ред.). – К. : Пульсари, 2004. – 398 с. – Бібліогр. : с. 391–398. – (Академічна граматики).
3. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис.- К.: Либідь, 1993.
4. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови.-К., 1992.
5. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Грищенко А.П. Граматика української мови. – К.: Радянська школа, 1982.
6. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення. – К.: Наук. думка, 1983.
7. Герман К.Ф. Структурно-семантичний аналіз складносурядного речення сучасної української мови.-Чернівці, 1973.
8. Городенська К.Г. Дери́вація синтаксичних одиниць. – К.: Наук. думка, 1991.

9. Горпинич В. О. Морфологія української мови : підруч. для студ. ВНЗ / В. О. Горпинич. – К. : Академія, 2004. – 336 с. (Альма-матер).
10. Граматика української мови. Морфологія : підручник / Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В. М. – К. : Либідь, 1993. – 336 с.
11. Грищенко А.П. Складносурядне речення в сучасній українській літературній мові. - К.,1969.
12. Дорошенко С.І. Складні безсполучникові конструкції в сучасній українській мові. - Харків,1980.
13. Жовтобрюх М. А. Курс сучасної української літературної мови. Ч. 1 / М. А. Жовтобрюх, Б. М. Кулик. – К. : Рад. шк., 1965. – 424 с.
14. Загнітко А.П.Теоретична граматики української мови. Морфологія. Синтаксис : [сучас. вітчизн. посіб.] / А. П. Загнітко. - Донецьк : БАО, 2011. - 991 с.
15. Іваницька Н. Л. Теоретичний синтаксис української мови (формально-граматична структура простого речення; члени речення): Навчальний посібник. — Вінниця, 1999. — Ч. 1.
16. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові. - К.,1986.
17. Кадомцева Л.О. Українська мова. Синтаксис простого речення. К.: Вища шк., 1985.
18. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови — К., 1995.
19. Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. Синтаксис-К., 1965. - Ч.ІІ.
20. Кулик Б.М. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис складного речення.- К.,1963.
21. Курс сучасної української літературної мови /За ред. Л.А.Булаховського.-К.,1951.- Т.2.
22. Лекант П.А. Синтаксис простого предложения в современном русском языке. -М.: Высш. шк., 1986.
23. Леонова М. В. Сучасна українська літературна мова: Морфологія / М. В. Леонова. – К.: Вища школа, 1983. – 264 с.
24. Мірченко М.В. Функціональний аналіз синтаксичних одиниць (словосполучення, просте речення). – К.: УЗМН, 1997.
25. Морозова І.Б. Еліптичні речення в діалозі // Мовознавство. - 1988. - № 4. - С 39-42.
26. Слинко І.І., Гуйванюк М.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання. - К.: Вища шк., 1994.
27. Сучасна українська літературна мова : підручник. – 6-те вид., стер. / [Грищенко А. П., Мацько Л. І., Плющ М. Я., Тоцько Н. І., Уздиган І. М. ; за ред. А. П. Грищенка]. – К. : Вища шк., 1997. – 493 с.
28. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис: Підручник /За заг. ред. І.К.Білодіда. - К.,1972.
29. Сучасна українська літературна мова: підручник. – 6-те вид., стер. / [М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас та ін.; за ред. М. Я. Плющ]. – К. : Вища шк., 2006. – 430 с.
30. Сучасна українська мова / За ред О.Д.Пономарева. – К.: Либідь, 1994.
31. Удовиченко Г.М. Словосполучення в сучасній українській літературній мові. – К.: Наук. думка, 1968.
32. Український правопис. - К.,1993.
33. Шульжук К. Ф. Синтаксис сучасної української літературної мови: Підручник. – К.: Видавничий центр "Академія", 2004. – 408 с.
34. Шульжук К.Ф. Складні багатокомпонентні речення в українській мові. - К.,1986.

Мова викладання: українська.

ІІІ 07 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Історія української літератури – галузь науки про літературу, яка досліджує її розвиток у зв'язку із суспільними і культурними умовами, виявляє внутрішні закономірності літературного процесу. Історія літератури описує динаміку літературно-мистецького життя, літературних напрямів і течій, виявляє значення творчості письменників, їх окремих творів для читачів епохи, в яку ці твори постали, і для майбутніх поколінь. Це дисципліна, яка вивчає особливості розвитку українського літературного процесу, а саме від початку її становлення (X ст.) до кінця XX ст. Вивчення історії української літератури здійснюється поетапно, тобто за періодами: I – Давня література, II – Нова українська література, III – Новітня українська література.

При читанні курсу використовуються як здобутки української критики класичного періоду, так і найновіші досягнення сучасної літературознавчої думки.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курси (2-8 семестр).

Кількість кредитів: 30 кредитів ECTS: всього 900 год., з них: денна форма навчання – 360 год. аудиторних: 196 год. лекційних, 164 год. практичних занять. З них 2019-2020 н.р.: 8 кредитів ECTS: всього 240 год., з них: денна форма навчання – 96 год. аудиторних: 54 год. лекційних, 42 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Починок Л.І.

Мета курсу:

- ознайомлення студентів із періодом зародження та початкових етапів розвитку українського письменства, його еволюції, характеристика особливостей давньої, нової та новітньої літератури, з'ясування наступності традицій; дати студентам уявлення про концепцію цілісності, безперервності ідейно-художніх змагань українського художнього слова, його історичної закономірності;
- розкриття діалектики взаємодії літературних і позалітературних факторів і компонентів, на з'ясуванні естетичної і морально-етичної функції письменства;
- дослідження історичної змінюваності напрямів, течій, стилів, жанрів, посилення акцентів щодо питань розвитку художньої свідомості, майстерності, зростання естетичного і морального потенціалу української класичної літератури;
- дослідження особливостей творчої індивідуальності визначних письменників української літератури, їх внеску в національну і всесвітню літературу;
- формування у студентів цілісної поняттєвої структури курсу української літератури.

Основні завдання дисципліни:

– проведення послідовного системного і детермінованого аналізу літературного процесу (стильових епох, літературних явищ, постатей і творів), як наслідок – вироблення у студентів стійкого й усвідомленого розуміння того, що українське письменство є самодостатньою і водночас невід'ємною, важливою, органічною і цінною частиною всієї світової літератури.

- формувати здатність до оволодіння узагальненими прийомами розв'язання професійних задач, пов'язаних із літературною і літературознавчою парадигмою;
- забезпечити засвоєння студентами загальних тенденцій літературного розвитку в Україні у контексті історичного, культурного становлення, а також світових здобутків у царині літератури;
- простежувати нерозривні зв'язки української літератури із фольклором, духовними надбаннями людства;
- сприяти формуванню ґрунтовних знань про художні здобутки українських письменників у контексті творчої біографії, літературних процесів визначених періодів; на рівні світового письменства;
- формувати вміння працювати із художнім текстом: здійснювати аналіз (композиційно-сюжетний, системи образів твору, ідейно-художній, стилістичний

тощо) та узагальнення (на рівні цілісного уявлення про твір як такий, його місце у творчій спадщині письменника, роль у літературному процесі тощо);

Результати навчання: студенти мають знати особливості художньої літератури як виду мистецтва; основні тенденції розвитку давньої, нової та новітньої літератури, дискусійність питання автентичності, найважливіші факти літературного процесу; періодизацію літератури та головні її здобутки; найважливіші відомості про творчі методи й літературні напрями, різні погляди дослідників на названі явища; вплив християнства на розвиток українського художнього слова; взаємодію перекладної та оригінальної літератури; основні етапи життєвого та творчого шляху видатних письменників; значення найвизначніших творів у доробку письменника та літературному процесі відповідного періоду; місце українського письменства в загальноєвропейському літературному процесі; загальнолюдське і конкретно-історичне значення вивчених творів; характерні особливості стилю письменників; основні теоретичні та художні положення.

Студенти мають уміти робити аналітичний огляд літературно критичних статей та досліджень щодо творчості окремих персоналій та літературного процесу взагалі; виявляти основні проблеми у творі, що вивчається; з'ясувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника; виявити найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів; зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку, вміти дискутувати; аргументувати теоретичні міркування переконливими прикладами; зіставляти кілька творів, проводячи компаративний аналіз на різних рівнях текстів; самостійно здобувати і систематизувати знання з різних тем; користуватися довідковими джерелами, зокрема, Інтернетом, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів. Мають уміти робити глибокий ідейно-художній аналіз літературного твору в єдності змісту і форми, давати йому власну оцінку; визначати основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів, виразально-зображувальні засоби мови; працювати з літературно-критичними джерелами, монографічними дослідженнями (складати тези, конспекти); обґрунтовувати свою оцінку прочитаних творів; готувати усні й письмові роботи, різні за обсягом, характером і жанром; ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, вивчення напам'ять програмних текстів, ведення читацького щоденника, написання рефератів, конспектування, робота з оригінальними текстами, опрацювання наукової і методичної літератури, виконання проєктів, дискусії, тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання				
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен	Сума
30 балів	50 балів	20 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Возняк М. Історія української літератури. – Львів, 1992. – Кн.1,2.
2. Грицай М.С., Микитась В.П., Шолом Ф.Я. Давня українська література. –К., 1978.

3. Давня українська література / Методично-хрестоматійний посібник для практичних занять з курсу „Історія української літератури Х-ХVIII ст.” / Авт.-упоряд. Т.І.Колотило, О.А.О.А.Рарицький. – Кам’янець-Подільський, 2005. – 204 с.
4. Сліпушко О. Софія Київська: Українська література середньовіччя: доба Київської Русі (Х-ХІІІ ст.). – К., 2002.
5. Українська література ХІ-ХVIII ст.: Хрестоматія з коментарями. – Чернівці, 1997.
6. Історія української літератури / за ред. П.П.Хропка: Підручник. – К.: Либідь, 1992. – 503 с.
7. Історія української літератури ХІХ ст. У 3-х кн. / за ред. М.Т.Яценка. – К.: Либідь, 1995, 1996, 1997.
8. Історія української літератури ХІХ століття: у 2 кн. : підручник. за ред. акад. М.Г. Жулинського. - Київ, 2005. – 656 с.
9. Чижевський Д. Історія української літератури. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 568 с.
10. Історія української літератури ХІХ ст. : У 3 кн. / [за ред. М.Т.Яценка]. – Кн. 3 : (70-90 рр. ХІХ ст.). – К. : Либідь, 1997. – 432 с.
11. Історія української літератури ХІХ ст. (70-90-ті рр.) : У 2 кн. / [за ред. О.Д.Гнідан]. – К. : Вища школа. – Кн. 1. – 2002. – 575 с.; Кн. 2. – 2003. – 440 с.
12. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ ст. : У 2 кн. / [за ред. О.Д.Гнідан]. – К. : Либідь. – Кн. 1. – 2005. – 624 с.; Кн. 2. – 2006. – 496 с.
13. Історія української літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст. / [за ред. П.П. Хропка]. – К. : Вища школа, 1991. – 511 с.
14. Історія української літератури ХХ ст. / За ред. В.Г.Дончика: у 2-х кн., К.: Либідь, 1998.
15. Історія української літератури ХХ – поч. ХХІ ст./ за ред. Кузьменка В.І. – У 3-х т. – К.: Академвидав, 2013. – Т.1-3.
16. Ковалів Ю. Історія української літератури кінець ХІХ – початок ХХ ст. Підручник. – К.: Академія, 2013. – 512 с.
17. Атаманчук В.П. Практичні заняття та самостійна робота з курсу «Історія української літератури» (перша половина ХХ ст.). Методичні рекомендації. – Кам’янець-Подільський: Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. – 32 с.

Мова викладання: українська.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ
ДИСЦИПЛІНИ САМОСТІЙНОГО ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ
ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ІІІІ ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна "Історія зарубіжної літератури" є базовою обов'язковою навчальною дисципліною. Вона відкриває для студента історію світової і, перш за все, західноєвропейської літератури. Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності розвитку зарубіжної літератури епохи античності, середніх віків та Відродження, ХVІІ-ХХІ ст., типологічні й національно-історичні особливості літератури європейських країн та творчість найвідоміших її репрезентантів.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1-4 курс (1, 3, 5, 7 семестр).

Кількість кредитів: 13 кредитів ЕCTS: всього 390 год., з них: денна форма навчання – 130 год. аудиторних: 88 год. лекційних, 42 год. практичних занять; з них на 2019-2020 н.р. : 3,5 кредити ЕCTS: всього 105 год., з них: денна форма навчання – 34 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 8 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Починок Л.І.

Мета курсу: формування у студентів уявлень про закономірності розвитку європейської літератури епохи античності, середніх віків та Відродження, XVII-XXI ст., типологічні й національно-історичні особливості літератури європейських країн та творчість найвідоміших її репрезентантів, а також розвиток навичок аналізу художнього твору, формування естетичних смаків та загальної читацької культури..

Основні завдання дисципліни:

теоретичні: надання студентам необхідних знань про особливості історичного й літературного розвитку низки європейських країн, їх внесок у скарбницю світової літератури завдяки творчості найвидатніших репрезентантів;

практичні: у процесі вивчення курсу студенти засвоюють передбачені програмою знання і на цій основі формуються необхідні вміння на навички аналізу художнього тексту, літературних явищ зазначеного періоду, їх взаємовпливів та взаємозв'язків. Знання із зарубіжної літератури мають сприяти удосконаленню науково-дослідницьких навичок студентів, уміння працювати із художніми текстами та науковою літературою, бібліографічними та іншими джерелами та матеріалами.

Результати навчання: На основі вивчення дисципліни студент має набути таких компетентностей:

а) інтегральних: культура педагога, здатність до критичної самооцінки й самовдосконалення; здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних положень і методів;

б) загальних: володіння основами знань, умінь і навичок, спрямованими на реалізацію професійної діяльності;

в) спеціальних (фахових і предметних): курс розрахований на подальше удосконалення філологічної підготовки студентів, формування навичок науково-теоретичної та культурологічної оцінки літературних явищ.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен знати:

- визначення поняттєво-категоріального апарату курсу;
- особливості історико-літературного процесу епохи античності, середньовіччя, Відродження та періоду XVII-XXI ст.;
- характеристику творчості найвідоміших європейських письменників, а також їх творів;
- коло «вічних» тем та образів, представлених літературою періоду, що вивчається..

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен вміти:

- вирізняти основні методологічні підходи до розуміння та оцінювання літературних явищ античності, середньовіччя, Відродження та періоду XVII-XXI ст.;
- використовувати категоріальний апарат для характеристики явищ літератури, що вивчаються;
- розкривати суть літературних явищ у їх конкретно-історичних, типологічних, естетичних зв'язках;
- аналізувати творчість та окремі твори авторів, що вивчаються;
- володіти навичками читання та конспектування художньої й наукової літератури;
- вибудовувати чітку, логічну, грамотну писемну та усну відповідь на означені питання на практичних заняттях та екзамені;
- вміти користуватись довідниковою літературою, інтернет-ресурсами.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, конспектування тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен	Сума
Змістовий модуль 4 (2 курс, 4 семестр) (30 балів)			Змістовий модуль 5 (3 курс, 5 семестр) (30 балів)			40	100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
10 балів	15 балів	5	10 балів	15 балів	5балів		

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

Античність

1. Антична література: Підручник / За ред. А. Тахо-Годі. — К., 1978. — 439 с.
2. Никола М. И. Античная литература: Учеб.пособие. Практикум. — М., 2003. — 368 с.
3. Пащенко В. І. Антична література: Підручник. — К., 2001. — 718 с.
4. Підлісна Г. Н. Антична література для всіх і кожного. — К., 2003. — 382 с.
5. Радзич С. История древнегреческой литературы. — М., 1977. — 487 с.

Середнівіки таВідродження

1. Алексеев М. П. История западноевропейской литературы. Средние века и Возрождение / М. П. Алексеев. — М.: Высшая школа: Академия, 2000. — 462 с.
2. Галич О. А., Дмитренко В. І., Фоменко В. Г. Історія зарубіжної літератури. Античність. Середньовіччя: Навч.-метод.посібник / О. А. Галич, В. І. Дмитренко, В. Г. Фоменко. — Луганськ: Янтарь, 2003. — 228 с.
3. Давиденко Г. Й. Історія західноєвропейської літератури раннього і зрілого Середньовіччя: Навч. посібник / Г. Й. Давиденко. — Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. — 261 с.
4. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження / Г. Й. Давиденко, В. Л. Акуленко. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 248 с.
5. История западноевропейской литературы: Средние века и Возрождение / М. П. Алексеев, В. М. Жирмунский, С.С. Мокульский, А. А. Смирнов. — М.: Высшая школа, 1999. — 462 с.
6. Література західноєвропейського середньовіччя: Навч. посібник / Під ред. Н. О.Висоцької – Вінниця: Вид-во «Нова книга», 2003. — 449 с.
7. Наливайко Д. С. Искусство: направления, течения, стили / Д. С. Наливайко. — К.: Мистецтво, 1981. — 288 с.
8. Рубанова Г. Л. Історія світової літератури. Західноєвропейське Середньовіччя (III – XIV ст.) / Г. Л. Рубанова. — Л.: ПАІС, 2004. — 144 с.
9. Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. Історія зарубіжної літератури: Середнівіки та Відродження / М. С. Шаповалова, Г. Л. Рубанова, В. А. Моторний; За ред. Я. І. Кравця. — К.: Знання, 2011. — 476 с.

Література XVII–XVIII ст.

1. Артамонов С.Д. История зарубежной литературы XVII–XVIII вв. / С.Д.Артамонов. — М. : Просвещение, 1988. — 608 с.
2. Гуковский Г.А. Русская литература XVIII века / Г.А.Гуковский. — М. : Аспект-Пресс, 1999. — 453 с.
3. Давиденко Г.Й. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст. / Г.Й.Давиденко, М.О.Величко. — К. : Центр учбової літератури, 2007. — 292 с.

4. Насмінчук Г.Й. Зарубіжна література : Антична література. Середні віки. Доба Відродження. Література XVII–XVIII ст. / Г.Й.Насмінчук, Л.І.Починок. – Кам'янець-Подільський : Медобори, 2002. – 106 с.
5. Ніколенко О.М. Бароко, Класицизм, Просвітництво : Література XVII–XVIII ст. / О.М.Ніколенко. – Харків : Ранок, Веста, 2003. – 224 с.
6. Шалагінов Б. Зарубіжна література : Від античності до початку XIX ст. / Б.Шалагінов. – К. : Академія, 2004. – 360 с.

Література XIX ст.

1. Давиденко Г.Й., Чайка О.М. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX ст. / Г.Й. Давиденко, О.М. Чайка – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
2. Дмитриев А.С. История зарубежной литературы XIX в. / А.С. Дмитриев– М. : Высшая школа, 1999. – 559 с.
3. Кеба О.В. Історія зарубіжної літератури кінця XIX – початку XX ст. / О.В. Кеба– Кам'янець-Подільський : Абетка – НОВА, 2007. – 176 с.
4. Михальская Н.П. История зарубежной литературы XIX в. В 2-х частях / Н.П. Михальская .– М. : Просвещение, 2001. – 254 с.
5. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму / Д.С. Наливайко., К.О. Шахова.– Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2001. – 416 с.

Література XX ст.

6. Давиденко Г.Й., Стрельчук Г.М., Гричаник Н.І. Історія зарубіжної літератури XX ст. / Г.Й. Давиденко, Г.М. Стрельчук, Н.І.Гричаник. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 488 с.
7. Давиденко Г.Й. та інші. Історія новітньої зарубіжної літератури / Г.Й. Давиденко та інші. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 274 с.
8. Кабанова И.В. Зарубежная литература XX в. / И.В. Кабанова. – М. : Флинта; Наука, 2009. – 472 с.
9. Кузьменко В.І. Історія зарубіжної літератури XX ст. / В.І. Кузьменко. – К. : Академія, 2010. – 496 с.
10. Яценко В.М. История зарубежной литературы второй половины XX в. / В.М. Яценко. – М. : Флинта; Наука, 2012. – 312 с.

Мова викладання: українська.

III 20 ОНОМАСТИКОН УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Мета курсу: Метою викладання навчальної дисципліни «Український ономастикон» є ознайомлення зі значення онімів, а також о засвоєннямовною особистістю ключових концептів національної культури.

Тип: Дисципліна "Український ономастикон" є вибірковою навчальною дисципліною (самостійного вибору навчального закладу, професійної підготовки) освітнього рівня «бакалавр» спеціальності 035 Філологія (Українська мова і література).

Термін вивчення: 6 семестр.

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них – 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Основні завдання дисципліни:

ознайомлення з історією появи онімів, особливостями структурування ономастикону, найбільш характерними ознаками пропріативів, основними методами наукового аналізу власнихнайменувань.

Результати навчання:

Студенти мають *знати:*

функції власних назв як мовних знаків; структуру мовної системи та місце в ній власних імен; умови функціонування та соціальну диференціацію онімів; володіти ономастичною термінологією; знаннями про специфіку власних найменувань на всіх мовних рівнях; основними методологічними прийомами опису пропріальних одиниць; **уміти**: використовувати теоретичні відомості для пояснення конкретних ономастичних фактів і явищ; форму, зміст та функцію пропріатива при співставленні його з іншими одиницями мови; – мати досвід аналізу різних секторів ономастичного простору; орієнтації в дискусійних питаннях сучасної лінгвістичної науки в цілому та сучасної ономастики зокрема; виконання ономастичної розвідки за укладеною програмою

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, співбесіда.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання рефератів, створення словника ономастичних термінів.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Ономастика як лінгвістична дисципліна. Основні класифікації пропріальної лексики. Ономастичні осередки, здобутки, школи.

Тема 2. Новітні підходи до вивчення пропріативів. Історико-методологічне підґрунтя ономастичних студій.

Тема 3. Особливості та структурування топонімного простору.

Тема 4. Гідроніми як джерело збереження архаїчної лексики. Назви водойм – виразники етнокультурної інформації та міжкультурної комунікації.

Тема 5. Специфіка та вивченість космонімікону, зоонімікону, ергонімікону в сьогоденні.

Тема 6. Творення українських ергонімів.

Тема 7. Структурна класифікація українських ідеонімів.

Тема 8. Місце українських сакронімів у національній мовній картині світу.

Тема 9. Етимологічний аспект української ономастики.

Тема 10. Ономастичні словники.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Безвенглівський Б. П. Місцева топоніміка в школі / Б. П. Безвенглівський. – К.: Радянська школа, 1983. – 207 с.

2. Белей Л. О. Нова українська літературно-художня антропонімія: проблеми теорії та історії / Л. О. Белей. – Ужгород, 2002. – 156 с.

4. Карпенко Ю. А. Специфика имени собственного в художественной литературе / Ю. А. Карпенко // *Onomastica. Roczn. XXXI. – Wrocław etc.*, 1986. – S. 5–22.

5. Кашуба С. П., Сіментов Ю. Я. Краєзнавчий матеріал у навчально-виховній роботі / С. П. Кашуба, Ю. Я. Сіментов // Початкова школа. – 1971. – № 2. – С. 20–23.

6. Ковалик І. І. Про власні і загальні назви в українській мові / І. І. Ковалик // *Мовознавство*. – 1977. – № 2. – С. 11–18.

7. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава, 2006. – 169 с.

8. Соколова А. В. Основи літературної ономастики: Методичні рекомендації до спецкурсу / А. В. Соколова. – Ізмаїл, 2005. – 158 с.

9. Торчинський М. М. Українська ономастика: навчальний посібник / М. М. Торчинський. – К.: Міленіум, 2010. – 238 с.

Форма підсумкового контролю: екзамен.

ПП 21 ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА

Опис (анотація): Навчальна дисципліна «Літературна критика» засвоює знання про особливості розвитку літературного процесу від давнини до сучасності. Спирається на практичний тип мислення задля поцінування художньої своєрідності класичних і сучасних літературних творів, їх естетичної вартості, виявлення

провідних тенденцій літературного процесу. Літературна критика є самоусвідомленням літератури як суспільного явища в усій його різноманітності національних літератур, літературних напрямів, стильових течій (шкіл), творчості письменників, окремих творів

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О. А.

Мета курсу: дати студентам знання з курсу літературної критики, з'ясувати природу літературної критики, специфіку її жанрів в історичній еволюції, творчих методів та стилів. Розкрити своєрідність трактування проблем майстерності у працях літературних критиків з увагою до логіки критичних суджень, як безпосередньо естетичних, так і до науково аргументованих.

Основні завдання дисципліни: є відтворення цілісної картини становлення, формування і розвитку критики як органічної частини літературного процесу; вияв внутрішньої логіки розвитку літературної критики, окреслення ролі критики в художній культурі суспільства.

Результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен: *знати* жанри літературної критики та особливості розвитку кожного з цих жанрів у творчій спадщині літературознавця, критерії оцінки літературного твору, історію розвитку української літературної критики, її напрямки та школи, методично-дослідницький інструментарій та термінологію, відомих українських критиків та їх вимоги до літературної критики.

вміти робити аналітичний огляд літературно-критичних статей та досліджень щодо творчості окремих персоналій та літературного процесу взагалі; виявляти основні проблеми у творі, що вивчається; з'ясувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника; виявити найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів; зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку, вміти дискутувати; аргументувати теоретичні міркування переконливими прикладами; зіставляти кілька творів, проводячи компаративний аналіз на різних рівнях текстів; самостійно здобувати і систематизувати знання з різних тем; користуватися довідковими джерелами, зокрема, Інтернетом, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виготовлення унаочнень, використання аудіо- та відеозаписів, написання реферату, опрацювання наукової літератури, диспути, дискусії, тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, написання рефератів та їх аналіз, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX ст.) – Тернопіль, 1999. – 223с.
2. Федченко П.М. Михайло Драгоманов. Життя і творчість. – К.: Дніпро, 1991. – 362 с.
3. Іванишин П. Критика і метакритика як осмислення літературності: монографія. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 288 с.
4. Історія української літературної критики. Дожовтневий період. – К.: Наукова думка, 1988. – 456с.
5. Михайлин І.Л. Історія української журналістики XIX ст. Підручник. – К.: ЦНЛ, 2003. – 720с.
6. Федченко П.М. Літературна критика на Україні першої половини XIX ст. – К.: Наукова думка, 1982. – 381с.
7. Насенко М.К. Історія українського літературознавства. Підручник. Вид. 2-ге, доповн. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001. – 360с.
7. Яценко М.П. Питання реалізму і позитивний герой в українсько-літературній естетичній думці I пол. – XIX ст. К.: Наукова думка, 1979. – 335 с.

Мова викладання: українська.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Ш25 ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

Опис (анотація): Загальне мовознавство складається із трьох розділів - відведених теорії мовознавства, методології лінгвістичного аналізу та історії мовознавства.

Тип: дисципліна професійної підготовки. Вибіркова навчальна дисципліна підготовки бакалавра з галузі знань 01 Освіта спеціальності 035 Філологія (Українська мова і література) за освітньо-професійною програмою Українська мова і література.

Термін вивчення: 3 курс (I семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Беркешук І.С.

Мета курсу: узагальнення і поглиблення знань з теорії мовознавства на основі ознайомлення студентів-філологів із найважливішими напрямками, ідеями і проблемами мовознавства як у минулому, так і на сучасному етапі його розвитку.

Основні завдання дисципліни:

Полягають у висвітленні основних положень теорії мовознавства, методології лінгвістичного аналізу та історії мовознавства.

Результати навчання: Студенти повинні **знати** предмет мовознавства і його місце в системі наук, знакову природу мови, різницю між мисленням і свідомістю, мовою і мовленням, структуру мови, основні рівні мовної структури; **вміти** характеризувати методи, прийоми і принципи аналізу мовних об'єктів, основні етапи історичного розвитку мовознавства, наукові школи.

Міцне засвоєння курсу “Загальне мовознавство” сприяє всебічному і глибокому осмисленню студентами-філологами усього циклу лінгвістичних дисциплін у чіткій системі, складові частини якої взаємопов'язані та доповнюють одна одну.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання практичних завдань, дискусії тощо.

Методи оцінювання: Опитування, виконання завдань, написання самостійних робіт, перевірка робочих зошитів, а також написання модульної контрольної роботи (за варіантами).

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Залік
Змістовий модуль 1 (100 балів)			100
Поточний контроль 25 балів	Самостійна робота	МКР	
	35 балів	40 балів	

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Білецький А.О. Про мову і мовознавство. – К., 1996.
2. Ковалик І.І., Самійленко С.П. Загальне мовознавство: Історія лінгвістичної думки. – К., 1985.
3. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – К., 1999.
4. Масенко Л.Т. Мова і політика. – К., 1999.
5. Общее языкознание: Хрестоматия. – Минск, 1987.
6. Семчинський С.В. Загальне мовознавство. – К., 1996.
7. Соссюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики. – К., 1998.
8. Супрун А.Е. Лекции по теории речевой деятельности. – Минск, 1996.
9. Тищенко К.М. Метатеорія мовознавства. – К., 2000.
10. Удовиченко Г.М. Загальне мовознавство: Історія лінгвістичних учень. – К., 1980.

ШП26 ІВАН ОГІЄНКО Й УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Опис (анотація): Іван Огієнко й українська література – дисципліна, яка репрезентує науковий феномен постаті Івана Огієнка. Досліджує творчу, культурну, наукову та історичну діяльність Івана Огієнка

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Джурбій Т.О..

Мета курсу: поліаспектне дослідження постаті Івана Огієнка, його письменницької та літературознавчої діяльності.

Основні завдання дисципліни:

- дослідження та вивчення наукових концепцій Івана Огієнка та їх проекція на сучасний освітній простір;
- еволюція огієнкознавчих студій;
- системне опрацювання творчого доробку Івана Огієнка;
- дослідження та аналіз літературознавчих праць науковця, визначення його місця у літературно-критичній діяльності;
- дослідження педагогічної діяльності Івана Огієнка, його внеску у розвиток сучасної вітчизняної педагогіки;
- аналіз культурологічної діяльності І. Огієнка; вивчення його поглядів стосовно специфіки формування культурного континууму нашої нації.

Результати навчання: студенти мають знати основні факти життєвої та творчої біографії Івана Огієнка, його внесок у розбудову української державності, зокрема його

здобутки як фундатора та першого ректора Кам'янець-Подільського державного українського університету; роль і значення наукових концепцій науковця в українській та світовій науці.

Студенти **мають уміти** аналізувати літературні та літературно-критичні праці Івана Огієнка, ефективно застосовувати набуті знання у практичній діяльності.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), виконання проєктів, дискусії, тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, перевірка художніх текстів, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
60 балів	20 балів	20 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Дічек Н.П. Іван Іванович Огієнко. Українська педагогіка в персоналіях : в 2 кн. : навч. посібник / Н.П. Дічек ; за ред. О.В. Сухомлинської. - К. : Либідь, 2005. - 552 с.
2. Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: науковий збірник. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. – Вип. 1-14, 2003-2017
3. Марушкевич А.А. Невтомний працівник українського Ренесансу. Іван Огієнко. Педагогічний аспект. – К., 1996. – 128с.
4. Сохацька Є. «Молюся за весь Рідний Край...» (Штрихи до життєпису Івана Огієнка та його культурологічної діяльності). — Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М.І., 2007. — 276 с.
5. Тіменик З.І. Іван Огієнко. Життєписно-бібліографічний нарис / відп. ред. О. Купчинський. – Львів, 1996. – 227с.
6. Тимошик М. Голгофа Івана Огієнка: Українознавчі проблеми в державотворчій, науковій, редакторській та видавничій діяльності. – К.: Заповіт, 1997. – 231с.

Мова викладання: українська.

ІІІ 31 ПОЛІТИЧНА КОМУНІКАЦІЯ: МОВЛЕННЄВІ ЖАНРИ

Мета курсу: Дисципліна має дати систематизоване й емпірично аргументоване уявлення про функціонування політичних комунікацій у сучасному світі, розкриває інформаційно-комунікаційну природу політичної діяльності, політичні функції ЗМІ у демократичних і диктаторських державах, основні підходи до аналізу відносин між політикою і мас-медіа, а також акцентує увагу на своєрідності технологій політичних комунікацій та методах їх аналізу.

Тип: Дисципліна "Політичні комунікації: мовленнєві жанри" є навчальною дисципліною вільного вибору студентів (професійної підготовки) освітнього рівня «бакалавр»

Форма підсумкового контролю – *екзамен*.

Термін вивчення: 5 семестр (денна форма)

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Марчук Л.М., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови Сірант А.М.

Основні завдання дисципліни:

ознайомити студентів з базовими поняттями політичного дискурсу; представити інформацію про поняття мовленнєвих жанрів, сформувати систему знань про політичну маніпуляцію; продемонструвати типові помилки та шляхи їх уникнення у створенні політичної реклами; проаналізувати основні аспекти політкоректності в сучасних умовах глобалізації.

Результати навчання:

студенти мають **знати:** - інформаційно-комунікаційний аспект політичної діяльності;

- особливості впливу інформаційно-комунікаційних технологій на функціонування політичних комунікацій;

- місце і роль культурно-інформаційних ресурсів влади у системі політичних комунікацій;

- закони функціонування політичної масовокомунікаційної системи;

- чинники впливу на медіаполітику держави;

- методи та засоби державної інформаційної політики в умовах тоталітарного, авторитарного, демократичного, постдемократичного режимів;

- специфіку технологій та методів аналізу політичних комунікацій через систему мовленнєвих жанрів.

уміти: - застосовувати інформаційно-комунікаційний інструментарій та теоретичні здобутки різних наукових галузей, таких, як лінгвополітологія, семіотика та ін., при аналізі політичних комунікацій;

- виділяти типологічні ознаки політичних комунікацій у запропонованих текстах;

- аналізувати політичні тексти з точки зору їх приналежності до політичного нарративу.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, співбесіда, інноваційні технології – презентації.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання рефератів, створення маніпулятивного аналізу тексту і т. ін.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Предмет політичної комунікації.

Тема 2. Поняття масової комунікації. Інформаційно-масова політична діяльність.

Тема 3. Поняття політичного дискурсу та тексту.

Тема 4. Методологія лінгвістичного дослідження політичних текстів сучасних медіа.

Тема 5. Закон України «Про доступ до публічної інформації та інші нормативні акти інформаційно-аналітичної політики.

Тема 6. Лінгвістичний аналіз політичного дискурсу.

Тема 7. Мовленнєві особливості усний політичних жанрів (виступи на радіо та телебаченні, інтерв'ю, участь у політичних дискусіях, ток-шоу.

Тема 8. Лінгвістичний аналіз політичних колонок Інтернет-газет.

Тема 9. Політичний рекламний дискурс в Інтернет-просторі.

Тема 10. Проблема розділових знаків у політичній рекламі: норма і відхилення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник / Ф. С. Бацевич. — К. : Видавничий центр «Академія», 2004. — 344 с.
2. Горовий В. М. Соціальні інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського; наук. ред. Л. А. Дубровіна./ В.М. Горовий. – К., 2010. – 360 с.
3. Муковський І.Т. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: Навч. посіб./ І. Т. Муковський, А.Г. Міщенко, М.М. Шевченко – К.: Кондор, 2012. – 224с.
4. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації / Г. Г. Почепцов. — К. : Видавничий центр «Київський університет», 1999. — 307 с.
5. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрямки та проблеми : підручник / О. О. Селіванова. — Полтава : Довкілля, 2008. — 712 с.
6. Шевченко І. С. Когнітивно-комунікативна парадигма і аналіз дискурсу / І. С. Шевченко // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен : монографія / [під загальн. ред. І. С. Шевченко]. — Х. : Константа, 2005. — С. 9—20.

Спеціалізація: Дискурсологія та терія тексту **ПІЗЗ СУЧАСНА ДИСКУРСОЛОГІЯ ТА КОМУНІКАТИВІСТИКА**

Опис (анотація): Сучасна дискурсологія та комунікативістика – дисципліна, предметом якої є процеси, явища, закономірності літературної комунікації в аспекті сучасних методологій теорії дискурсу.

Тип: вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки.

Термін вивчення: 3 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 6 кредитів ECTS: всього 180 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 36 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: канд. філол. наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Волковинська І.В.

Мета курсу: навчальна дисципліна покликана сформувати фахівця-професіонала, який володіє знаннями про сучасні підходи до літературної комунікації, оперує теоретичними поняттями літературознавчого дискурсу та практично застосовує навички дискурсивного аналізу художнього тексту.

Основні завдання дисципліни:

- з'ясувати сутність основних понять дискурсології та комунікативістики ("дискурс", "дискурсивна структура", "дискурс-аналіз"; "комунікативна ситуація", "концепт" тощо);
- ознайомити із історією становлення терміна "дискурс" і теоріями дискурсу;
- з'ясувати специфіку літературознавчого та художньо-літературного дискурсів;
- поглибити та розширити знання студентів про основні літературознавчі поняття та закономірності;
- ознайомити із сучасними методами дискурсивного аналізу літературних текстів;
- розвивати навички дискурсивного аналізу художніх текстів.

Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

- **знати** основні категорії та поняття літературознавчого дискурсу; методи та принципи дискурсивного аналізу, особливості літературної комунікації;
- **уміти** вирізняти особливості типів дискурсу, здійснювати дискурсивний аналіз художніх текстів, здійснювати аналіз літературних фактів, явищ в контексті теорії літературної комунікації.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, мультимедійна презентація, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання самостійних та індивідуальних завдань, аналіз художніх текстів, опрацювання наукової та навчально-методичної літератури, конспектування, дискусії тощо.

Методи оцінювання: усне опитування, виконання самостійних та індивідуальних завдань, модульна контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Поточний контроль	Самостійна робота робота	МКР	40	100
30 балів	10 балів	20 балів		

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / [за ред. М. Зубрицької]. – Львів : Літопис, 2001. – 832 с.
2. Борботько В. Г. Принципы формирования дискурса: От психолингвистики к лингвосинергетике / В. Г. Борботько. – Изд. 4-е. – М. : Книжный дом "ЛИБОКОМ", 2011. – 288 с.
3. Дейк Т. А. ван. Язык. Познание. Коммуникация / пер. с англ. – М.: Прогресс, 1989. – 307 с.
4. Йоргансен М. В., Филипс Л. Дж. Дискурс-анализ. Теория и метод / М. В. Йоргансен, Л. Дж. Филипс. – 2-е изд., испр. – Х. : Изд-во "Гуманитарный центр", 2008. – 352 с.
5. Квадратура смысла: Французская школа анализа дискурса. – М. : ОАО ИГ "Прогресс", 1999. – 416 с.
6. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі : монографія / Соломія Павличко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.:Либідь, 1999. – 447 с.
7. Папуша І. Між розповіддю і дискурсом: українська література в наративній перспективі / І. Папуша //Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. — Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТДПУ, 1999. — Серія: Літературознавство. — Вип. 5. — С. 67-71.
8. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації : навч. посіб. / Г. Г. Почепцов. – 2-ге вид., доповн. – К. : Київ. ун-т, 1999. – 306 с.
9. Современные теории дискурса: опыт классификаций (Серия "Дискурсология"). – Екатеринбург : Издательский Дом "Дискурс-Пи", 2006. – 177 с.
10. Тюпа В.И. Художественный дискурс (Введение в теорию литературы) / В.И.Тюпа. – Тверь: Твер. гос. ун-т, 2002. – 80 с.

Мова викладання: українська.

ППЗ4 ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧА ОРІЄНТАЛІСТИКА

Опис (анотація): У курсі з'ясовуються питання становлення і розвитку українського літературознавчого сходознавства на основі вивчення найвизначніших зразків літератури народів Сходу і їх рецепції в Україні. До уваги беруться художні

явища Близького, Середнього і Далекого Сходу, що мали безпосередні або опосередковані зв'язки з Україною. Курс укладено за тематико-хронологічним принципом.

Тип: дисципліни професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 6 кредитів ECTS: всього 180 год., з них: 60 год. аудиторних: 36 год. лекційних, 24 год. практичних занять;

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри історії української літератури і компаративістики Насмінчук Г.Й.

Мета курсу: дати студентам уявлення про орієнталізм у літературі, про генезис східних цивілізацій, на конкретному історико-літературному матеріалі показати шляхи освоєння східних літератур українською в різні періоди її розвитку, відтворити особливості рецепції, простежити духовні контакти України зі Сходом.

Основні завдання дисципліни:

1) ознайомитися зі сходознавчими працями українських орієнталістів, перекладами, які з різних причин залишалися непоміченими або вилученими з літературного вжитку (М. Костомаров, М. Максимович, П. Куліш, М. Драгоманов, Леся Українка, І. Франка, І. Пулюй, А. Кримський, О. Пріцак, Ю. Кочубей та ін.).

2) залучити студентів до засвоєння найпоказовіших пам'яток східної літератури, а через неї – до фундаментальних цінностей культури у взаємодії їхніх конкретно-історичних та загальнолюдських значень;

3) дати поглиблені знання про особливості літературного процесу, репрезентувати у хронологічній послідовності найпосутніші періоди розвитку літератури від давнини до сьогодні, відтворити особливості їх рецепції в Україні;

4) використовувати можливості курсу для виховання у майбутніх учителів толерантності і поваги до різних національних традицій, збережених і закарбованих у творах східних літератур;

5) сприяти формуванню особистості, її духовно-ціннісних орієнтацій, культурно-пізнавальних інтересів, естетичного смаку;

6) сприяти залученню «східного» матеріалу до інших університетських курсів («Історія української літератури», «Історія зарубіжної літератури», «Теорія літератури»).

Результати навчання: студенти **мають знати** доробок українських учених у цій галузі, найважливіші відомості про тенденції літературного процесу у країнах східного ареалу та основні тенденції розвитку орієнталістики в Україні. Студенти **мають уміти** аналізувати сходознавчий доробок українських учених, простежувати компаративні зв'язки між прочитаними творами в діапазоні відомих порівняльно-історичних паралелей.

Методи викладання дисципліни: лекції для ознайомлення з основними теоретичними положеннями стосовно певної історико-літературної доби; практичні заняття для вироблення навичок застосування теоретичних знань у процесі аналізу художніх текстів, відпрацювання міжлітературних і міжпредметних зв'язків; самостійна робота з опрацювання окремих питань теоретичного характеру, виконання домашніх завдань, підготовки до практичних занять, оформлення читацьких щоденників.

Методи оцінювання: експрес-опитування на лекціях; перевірка готовності до практичних занять; контроль самостійної роботи; звіт за змістовий модуль; підсумковий тестовий контроль.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	іспит

20 балів	20 балів	20 балів	40 балів
-------------	-------------	-------------	-------------

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. *Грицик Л.* Схід в естетичних шуканнях А. Кримського // Всесвітня література в навчальних закладах України. – 1996. - № 6. – С.45-48.
2. *Джерело перлин: Хрестоматія східних літератур / Авт.-упоряд. С.М. Руссова.* – К.: Ред.-вид. центр «Горудень», 1998. – 260 с.
3. *Зарубіжна література: Матеріали до вивчення літератур Сходу (тексти, літературно-наукові статті): Хрестоматія / Упорядник Л.В.Грицик.* – К: ВПЦ «Київський університет», 2006. – 668 с.
4. *Ковалів Ю.* Орієнталістика // Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 2 / Авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – С.163-164.
5. *Конрад Н.И.* Запад и Восток: Статьи. – М. : Наука, 1972. – 495 с.
6. *Кочубей Ю.М.* Україна і Схід: Культурні взаємозв'язки України з народами Близького і Середнього Сходу. 1917 – 1992 (Бібліографічний покажчик) / Ю. Кочубей. – К., 1998. – 228 с.
7. *Наливайко С.* Індорійські таємниці України. – К. : Просвіта, 2004. - 447 с.
8. *Насмінчук Г.* Література народів Сходу : Навчальний посібник / Г. Насмінчук. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 1012. – 220 с.
9. *Павличко С.* Націоналізм, сексуальність, орієнталізм: складний світ Агатангела Кримського. – К. : Основи, 2000. – 328 с.
10. *Пилип'юк О.М.* Зародження літературознавства. Схід-Захід. Ч. 1. Схід. О.М. Пилип'юк. – Івано-Франківськ : Гостинець, 2002. – 145 с.
11. *Поэтика средневековых литератур Востока: Традиция и творческая индивидуальность / Отв. ред.: П.А. Гринцер, А.Б. Куделин.* – М. : Наследие, 1993. – 301 с.
12. *Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті.* – К. : Наукова думка, 1988. – Т.3. – 487 с.

Мова викладання. Українська.

Спеціалізація: Теорія комунікації
ШЗЗ ГЕНДЕРНА ЛІНГВІСТИКА

Мета курсу: узагальнення інформації з гендерної проблематики; опрацювання загальнонаукових питань онтологічного статусу гендеру, його соціокультурної природи; розгляд дискусійних моментів у визначенні та вживанні поняття «гендер», «фемінізм», «гендергента», узагальнення основних відомостей про концепт «гендер» у межах міжкультурної комунікації, лінгвокультурології та лінгводидактики, лінгвопрагматики, мовної комунікації.

Тип: Дисципліна "Гендерна лінгвістика" - дисципліна професійної підготовки. Вибіркова навчальна дисципліна підготовки бакалавра спеціальності **035 Філологія (Українська мова і література)** спеціалізації «**Теорія комунікації**» за освітньо-професійною програмою **Українська мова і література**.

Форма підсумкового контролю – *залік*.

Термін вивчення: 3 курс (2 семестр) (денна форма).

Кількість кредитів: 6 кредитів ECTS: всього 180 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 36 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Основні завдання дисципліни:

ознайомити студентів з базовими поняттями Гендерної лінгвістики; дослідити поняття «гендер», «маскулінність», «фемінізм»; сформуванати систему знань про гендерну лінгвістику; продемонструвати аналіз текстів «жіночої» та «чоловічої», проаналізувати вербалізацію мовних портретів чоловіків і жінок в сучасному українському художньому та публіцистичному дискурсі.

Результати навчання:

студентимають**знати:**

- предмет, мету та методи гендерних студій;
- історію становлення гендерних студій, гендерної лінгвістики, феміністської лінгвістики, маскуліністської лінгвістики;
- засади поділу гендерно зорієнтованих досліджень на гендерну лінгвістику та лінгвістичну гендерологію;
- сутність наявних напрямків гендерних досліджень;
- зміст понять «мовний сексизм» та «політкоректність»
- зміст понять «гендерний стереотип» та «гендерна роль»

— **уміти:** працювати з науковою літературою з курсу «Гендерна лінгвістика»;

— орієнтуватися у основних напрямках гендерних досліджень (соціолінгвістичний, когнітивно-комунікативний; вивчення гендерних асиметрій у мові);

— чітко передбачати та вибудовувати структуру гендерно зорієнтованого дослідження;

— обирати оптимальні методи та самостійно здійснювати дослідження гендерних стереотипів у ході соціолінгвістичного експерименту

Методи викладання дисципліни: Словесний, наочний, практичний, метод проблемного викладання, частково-пошуковий, метод індукції, метод стимулювання інтересу до навчання.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання рефератів, створення словника гендерних термінів.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Гендер як соціокультурна категорія.

Тема 2. Гендер та гендерологія.

Тема 3. Проблеми гендерного підходу до вивчення гендерних асиметрій у мовному відображенні.

Тема 4. Гендерні характеристики комунікативної поведінки.

Тема 5. Гендерний аспект масової комунікації.

Тема 6. Маскуліноцентричність у системі координат постпатріархального суспільного мислення та мови.

Тема 7. Поняття гендерного стереотипу. Лінгвогендерологічні дослідження маскулінного і маскулінності.

Тема 8. Засоби та способи мовної ідентифікації жінки.

Тема 9. Гендер і мова.

Тема 10. Гендерна термінологія.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4. Архангельська А. 'Чоловік' у слов'янських мовах. – Рівне, 2007. – 448 с.

5. Космеда Т.А. Гендерна лінгвістика в Україні: історія, теоретичні засади, дискурсивна практика / Т.А. Космеда, Н.А. Карпенко, Т.Ф. Осіпова, Л.М. Саліонович, О.В. Халіман[кол. моногр.]. –Х.: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди; Дрогобич : Коло, 2014. – 472 с.

2. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: "К.І.С.", 2004. – 536 с.

ППЗ4 ОСНОВИ ТЕОРІЇ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Опис (анотація): Основи теорії мовної комунікації – дисципліна, предметом якої є процеси спілкування людей з використанням живої природної мови, а також з урахуванням усіх наявних складових комунікації (фізичних, фізіологічних, психічних, соціальних, контекстних, ситуативних). Основи теорії мовної комунікації вивчає загальні закони комунікації та структуру мовного коду у процесах спілкування; етапи і закономірності породження і сприйняття мовлення в різних комунікативних ситуаціях та причини комунікативних невдач.

Тип: дисципліна професійної підготовки. Вибіркова навчальна дисципліна підготовки бакалавра з галузі знань **035 Філологія (Українська мова і література)** спеціалізації «Теорія комунікації» за освітньо-професійною програмою **Українська мова і література**.

Термін вивчення: 3 курс (II семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 36 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Беркешук І.С.

Мета курсу: вивчення феномена мовного спілкування, формування вмінь і навичок правильно розуміти й аналізувати явища мовного спілкування, використовувати набуті знання у вивченні іноземних мов, перекладі та філологічних дослідженнях рідної мови.

Основні завдання дисципліни:

полягають у висвітленні основних положень теорії мовної комунікації, а також у вивченні мови з погляду її використання для впливу на співрозмовника.

Результати навчання: У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати** термінологічний апарат з проблеми; основні положення теорії мовної комунікації; структуру і складники мовної комунікації; основні принципи, правила й конвенції безконфліктного спілкування; повинні **вміти** орієнтуватися у проблемі виявлення комунікативних процесів та визначення їх складових; визначати типи і види спілкування; визначати структуру і складники комунікації; застосовувати принципи, правила і конвенції безконфліктного спілкування; здійснювати аналіз комунікативних актів; давати власну оцінку комунікативним явищам і процесам.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, рольові ігри, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: Опитування, виконання завдань, аналіз текстів поетичних та прозових, драматичних творів, написання самостійних робіт, перевірка робочих зошитів, а також написання модульної контрольної роботи (за варіантами).

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Іспит
Змістовий модуль 1 (100 балів)			40
Поточний контроль 10 балів	Самостійна робота	МКР	
	20 балів	30 балів	

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

- Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної генеалогії: Навчальний посібник / Ф.С. Бацевич. – К., 2006.

- Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник / Ф.С. Бацевич. – К., 2004.
- Гойхман О.Я., Надеина Т.М. Основы речевой коммуникации: Учебник / О.Я.Гойхман, Т.М. Надеина. – М., 1997.
- Почепцов Г.Г. Теория коммуникации. – 2-ге вид., доп. / Г.Г. Почепцов– К., 1999.

4 КУРС

БАКАЛАВР

Галузь знань 01 Освіта

Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

За освітньо-професійною програмою Українська мова і література

(Кваліфікація - Бакалавр. Вчитель української мови і літератури

Термін навчання - 4 роки

(на основі повної загальної середньої освіти)

НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП07 СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Метою вивчення навчальної дисципліни “Сучасна українська літературна мова (синтаксис)” у контексті підготовки фахівців є: формування у студентів-філологів систематизованих наукових знань про традиційні й нові підходи щодо класифікації та кваліфікації синтаксичних категорій і синтаксичних одиниць з послідовним розмежуванням: формально-синтаксичного, семантико-синтаксичного, власне-семантичного і комунікативного аспектів (членів речення, словосполучень, речень (простих і складних), синтаксем, семантем, комунікатем, текстом тощо); аналізом зв'язків між складниками словосполучення, речення, надфразної єдності; встановленням відношень (предикативних, напівпредикативних, суб'єктних, об'єктних, атрибутивних, обставинних, апозитивних, комплетивних, єднальних, приєднувальних, зіставних, зіставно-протиставних, градаційних) між компонентами, що структурують синтаксичні одиниці. Усе це подається з урахуванням напрацювань української і європейської лінгвістичної науки і сприяє усвідомленню й осмисленню шкільного курсу синтаксису української мови.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Сучасна українська літературна мова (синтаксис)” є: систематизувати обсяг знань, осмислити рівневу структуру мови, глибоко оволодіти характером і змістом синтаксичних процесів, сформувані у студентів-філологів лінгвістичний науковий світогляд, уміння застосувати знання граматики у лінгвістичних пошуках і в практиці мовного спілкування. Адже граMATика - це логіка людського мислення. У теоретичному аспекті до завдань курсу входить опрацювання проблемних наукових гіпотез і нових думок у галузі загального мовознавства, розширення загальної лінгвістичної ерудиції.

Заплановані результати навчання:

знання: імена та праці визначних вітчизняних та зарубіжних мовознавців, що активно працювали в галузі синтаксису, основні проблеми сучасної синтаксичної науки та спрямування сучасного синтаксису: когнітивний, функціональний, категорійний тощо; основні синтаксичні одиниці та категорії граматики, синтаксичні зв'язки та відношення в межах синтаксичних одиниць і т.п.

компетенції, уміння, навички: а) визначати характер синтаксичних зв'язків та семантико-синтаксичних відношень у межах синтаксичних одиниць; б) аналізувати, конспектувати першоджерела, статті та монографії у галузі синтаксису; в) розібратися професійно у лінгвістичних проблемах функціональної, категорійної, когнітивної граматики, здійснити повний аналіз словосполучення та речення і тексту тощо.

ФК 4. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови.

ФК 5. Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ФК 6. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення ЗО у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ФК 18. Здатність дотримуватися сучасних норм мови, вільно володіти мовою, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль №1. Загальні питання синтаксису. Словосполучення. Речення як основна одиниця синтаксису. Просте двоскладне речення. Просте односкладне речення.

1. Предмет і об'єкт синтаксису.
2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця.
3. Типи речень за метою висловлення.
5. Просте речення.
6. Двоскладне речення.
7. Односкладні речення.
8. Неповні речення. Слова-речення.

Змістовий модуль №2. Просте ускладнене речення. Складне речення. Засоби передачі чужого мовлення. Складне синтаксичне ціле (текст). Пунктуація

1. Ускладнені речення, їх різновиди.
2. Складне речення.
3. Складносурядне речення.
4. Складнопідрядне речення.
5. Складне безсполучникове речення.
6. Багатокомпонентне складне речення.
7. Період в українській мові.
8. Чужа мова. Пряма, непряма, напівпряма і невластива-пряма мова.
9. Текст.
10. Пунктуація.

Тип: дисципліна циклу професійної підготовки, нормативна.

Термін вивчення: 4 курс (7-8 семестри).

Обсяг навчальної дисципліни: 25 кредитів ECTS: всього 750 год., з них: денна форма навчання – 300 год. аудиторних: 144 год. лекційних, 136 год. практичних занять; 20 год. лабораторних занять; з них на 2019-2020 н.р. – 5,5 кредитів ECTS (всього 165 год., з них: денна форма навчання – 66 год. аудиторних: 36 год. лекційних, 24 год. практичних занять; 6 год. лабораторних занять.

Форма підсумкового контролю: екзамен..

Викладацький склад: доцент кафедри української мови Козак Р.В.; старший викладач кафедри української мови Сірант А.М.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)					Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	СРС	МКР	Екзамен	

6 балів	15 балів	9 балів	30 балів	40 балів	100
---------	----------	---------	----------	----------	-----

Перелік основної літератури:

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис. Київ, 1993.
2. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. Київ, 1992.
3. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови: Синтаксис. Донецьк, 2001.
4. Іваницька Н. Л. Теоретичний синтаксис української мови (формально-граматична структура простого речення; члени речення): навчальний посібник. Вінниця, 1999. Ч. 1.
5. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови. Київ, 1995.
6. Слинько І.І., Гуйванюк М.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання. Київ, 1994.
7. Сучасна українська мова. За ред. О.Д.Пономарева. Київ, 1994.
8. Шульжук К. Ф. Синтаксис сучасної української літературної мови. Київ, 2004. 408 с.

Мова викладання: українська.

ІІІ 08 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Історія української літератури – дисципліна, яка теоретично і практично спрямовує студентів на засвоєння ідейно-художнього змісту твору через сприйняття системних елементів творів у їхній взаємопов'язаності; акцентує увагу на розвиткові творчої уяви, для ефективного осягнення різних рівнів художнього твору; здатності віднаходити універсальні закономірності літературного розвитку; визначати своєрідні особливості літературних явищ. Дисципліна передбачає ґрунтовне опрацювання студентами рекомендованих текстів художніх творів.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс (1- 8 семестри).

Кількість кредитів: 27 кредитів ECTS: всього 810 год., з них: денна форма навчання – 324 год. аудиторних: 178 год. лекційних, 146 год. практичних занять; з них на 2019-2020 н.р. 4 курс – 5,5 кредитів ECTS: всього 165 год., з них: денна форма навчання – 75 год. аудиторних: 36 год. лекційних, 30 год. практичних занять;

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач Волковинська І.В.

Мета курсу: сформувати у студентів цілісну поняттєву структуру курсу української новітньої літератури; навчити здійснювати глибокий науковий аналіз і наступні глибинні узагальнення, які пов'язані із своєрідністю вивчення навчального матеріалу дисципліни, зокрема безпосереднім сприйманням й осмисленням літературного матеріалу.

Основні завдання дисципліни:

- 1) формувати здатність до оволодіння узагальненими прийомами розв'язання професійних задач, пов'язаних із літературною і літературознавчою парадигмою;
- 2) забезпечити засвоєння студентами загальних тенденцій літературного розвитку періоду ХХ ст. в Україні у контексті історичного, культурного становлення, а також світових здобутків у царині літератури;
- 3) простежувати нерозривні зв'язки української літератури із фольклором, духовними надбаннями людства;
- 4) сприяти формуванню ґрунтовних знань про художні здобутки українських письменників у контексті творчої біографії, літературних процесів визначеного періоду; на рівні світового письменства;
- 5) формувати вміння працювати із художнім текстом: здійснювати аналіз (композиційно-сюжетний, системи образів твору, ідейно-художній, стилістичний тощо) та

узагальнення (на рівні цілісного уявлення про твір як такий, його місце у творчій спадщині письменника, роль у літературному процесі тощо);

б) використовувати матеріал курсу історії української літератури ХХ ст. для формування естетичного сприйняття, гуманістичних цінностей, осягнення національної своєрідності, розвитку свідомості, культурно-історичної перспективи.

Результати навчання: студенти **мають знати** особливості історико-культурного розвитку періоду; основні літературні процеси доби; роль і місце письменника у літературному процесі; найважливіші віхи життя і творчості письменників ХХ ст.; головні художні здобутки письменників ХХ. Студенти **мають уміти** інтерпретувати особливості літературного розвитку визначеної доби у співвіднесенні із конкретними художніми творами; здійснювати ідейно-художній аналіз творів (на рівні сюжету, композиції, образів, проблематики, стилістичних особливостей); осмислювати головні проблеми твору у контексті естетичних філософських поглядів письменника та світоглядних систем епохи.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), проблемно-пошуковий метод, метод дослідження, дискусії, моделювання, інформаційно-рецептивний метод тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи, виконання творчих завдань, підготовка презентацій тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
26 балів	14 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Історія української літератури ХХ ст. / За ред. В.Г.Дончика: у 2-х кн., К.: Либідь, 1998.
2. Історія української літератури ХХ – поч.ХХІ ст./ За ред. Кузьменка В.І. – У 3-х т. – К.: Академвидав, 2013. – Т.1-3.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури кінець ХІХ – початок ХХ ст. Підручник. – К.: Академія, 2013. – 512 с.
4. Агеєва В. Апологія модерну: обрис ХХ віку. – К.: Грані-Т, 2011. – 208 с.
5. Наєнко М. Історія українського літературознавства. – К.: Академія, 2001-260 с.
6. Атаманчук В.П. Практичні заняття та самостійна робота з курсу «Історія української літератури» (перша половина ХХ ст.). Методичні рекомендації. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. – 32 с.
7. Атаманчук В.П. Проблеми трагічного в українській драматургії 1910-1920-х рр.: навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 124 с.

Мова викладання: українська.

Опис (анотація): Стилїстика української мови належить до завершальних курсів у лїнгвїстичнїй пїдготовцї вчителя-словесника. Стилїстика спирається на знання природи, матерїї, семантики і форм мовних одиниць, здобутї пїд час вивчення роздїлїв сучасної української мови, але охоплює вже функцїональний їх аспект, реалїзацїю в усному і писемному мовленнї, у текстах рїзних типїв. Стилїстика дослїджує і вивчає рївень розвитку нацїональної лїтературної мови, історичнї етапи формування стилїстичних засобїв, основнї ознаки сучасного стану мови, функцїональнї стилї мови.

Тип: Навчальна дисциплїна належить до циклу професїйної пїдготовки (нормативна).

Термїн вивчення: 8 семестр (денна форма навчання).

Кїлькїсть кредитїв: 6 кредитїв ECTS: всього 180 год., з них: денна форма навчання – 72 год. аудиторних: 30 год. лекцїйних, 42 год. практичних занятїв.

Викладацький склад: кандидат фїлологїчних наук, доцент, доцент кафедри української мови Попович А.С., кандидат фїлологїчних наук, старшїй викладач кафедри української мови Федькова І.А.

Основнї завдання вивчення дисциплїни “Стилїстика української мови” в теоретичному аспектї:

- з'ясування й засвоєння основних понять і категорїй стилїстики;
- визначення головних критерїїв класифїкацїї стилїв;
- вивчення основних етапїв формування, становлення і розвитку функцїональних стилїв української лїтературної мови в рїзних сферах спїлкування, ролї інтра- та екстралїнгвїстичних чинникїв; характеристики стилїстичного матерїалу сучасної української мови.

Завдання вивчення дисциплїни “Стилїстика української мови” в практичному аспектї:

- оволодїння стилїстичною системою української мови (стилїстикою ресурсїв і функцїональною стилїстикою);
- вироблення вмїнь і навичок визначати стилїстичнї ознаки мовних одиниць у текстах усїх стилїв;
- ознайомлення із стилїстичними прийомами та способами використання мовного матерїалу вїдповїдно до умов і цїльової настанови;
- вироблення вмїнь оцїнювати стилїстичнї можливостї мовних засобїв;
- закрїплення стилїстичних навичок за допомогою конструювання стилїстично довершеного тексту; оволодїння навичками текстотворення в усїх функцїональних стилях, пїдстилях і жанрах;
- пїдвищення культури професїйного, дїлового і побутового мовлення.

Результати навчання:

знання: основнї поняття стилїстики, знання про стилїстичну систему української мови, стилїстику ресурсїв і функцїональну стилїстику;

вмїння, навички, компетентностї, набутї у процесї вивчення дисциплїни: здатнїсть до навчання, креативнїсть, володїння технологїями пошуку інформацїї, гнучкїсть мислення; здатнїсть до аналізу й синтезу, органїзацїї та планування, засвоєння основних базових знань зї стилїстики, навички управлїння інформацїєю (умїння знаходити та аналізувати інформацїю з рїзних джерел), розв'язання проблем, планування та управлїння часом; здатнїсть застосовувати знання на практицї, дослїдницькї навички та вмїння, здатнїсть до навчання, здатнїсть працювати самостїйно, турбота про якїсть, бажання досягти успїху; володїння культурою мислення, здатнїсть демонструвати й застосовувати знання; усвїдомлення соцїальної значущостї професїї, висока мотивацїя професїйної дїяльностї;

володїння нормами української лїтературної мови, вільне володїння українською мовою в її лїтературнїй формї, володїння основними методами й прийомами рїзних типїв усної та письмової комунїкацїї українською мовою; володїння навичками пїдготовки

наукових оглядів, різних видів проектів; володіння навичками участі в дискусії, виступах із повідомленнями, доповідями усного, письмового й віртуального (розміщення в інформаційних мережах) представлення матеріалів власних досліджень; володіння базовими навичками доопрацювання й обробки (коректування, коментування, реферування тощо) різних типів текстів;

визначення стилістичних ознак мовних одиниць у текстах усіх стилів, оцінювання стилістичних можливостей мовних засобів, конструювання стилістично довершених текстів, редагування текстів, здійснення стилістичного аналізу тексту різних функціональних стилів, кваліфіковане інтерпретування різних типів текстів, необхідних для проведення уроків української мови в загальноосвітніх навчальних закладах, готовність до розповсюдження і популяризації стилістичних знань і виховної роботи зі школярами.

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, робота за таблицями, опрацювання літератури, дискусії, конструювання речень і текстів з відповідною стилістичною спрямованістю, написання творчих робіт і стилістичних етюдів, аналіз текстів різних стилів, спостереження над стилістичними функціями мовних одиниць, стилістичний експеримент, робота над стилістичними помилками, редагування текстів тощо.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, виконання стилістичних розборів, написання контрольних творів.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання							
Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (35 балів)			Змістовий модуль 2 (25 балів)			40	100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
12 балів	8 балів	15 балів	8 балів	7 балів	10 балів		
Заочна форма навчання							
Поточний контроль		Самостійна робота		Модульна контрольна робота		Екзамен	
10 балів		20 балів		30 балів		40 балів	
в							

Рекомендована література

- Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови / Н.Д.Бабич. – Львів: Світ, 2003.
- Волкотруб Г. Практична стилістика української мови / Галина Волкотруб. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004.
- Пономарів О.Д. Стилiстика сучасної української мови / О.Д.Пономарів. – Тернопіль: Навчальна книга- Богдан, 2000.
- Стилiстика української мови / за ред. Л.І.Мацько. – К.: Вища школа, 2003.
- Дудик П.С. Стилiстика української мови / П.С.Дудик. – К.: Видавничий центр «Академія», 2005.
- Попович А.С., Марчук Л.М. Стилiстика української мови. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017.

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Мова викладання: українська.

ПП14 ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна "Історія зарубіжної літератури" є базовою обов'язковою навчальною дисципліною. Вона відкриває для студента історію світової і, перш за все, західноєвропейської літератури. Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності розвитку зарубіжної літератури епохи античності, середніх віків та Відродження, XVII-XXI ст., типологічні й національно-історичні особливості літератури європейських країн та творчість найвідоміших її репрезентантів.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс (1-7 семестр).

Кількість кредитів: 13 кредитів ECTS: всього 390 год., з них: денна форма навчання – 156 год. аудиторних: 88 год. лекційних, 68 год. практичних занять; з них на 2019-2020 н.р. : 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 36 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 16 год. практичних занять;

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, ст. викл. кафедри германських мов і зарубіжної літератури Притуляк В.Г.

Мета курсу: формування у студентів уявлень про закономірності розвитку європейської літератури епохи античності, середніх віків та Відродження, XVII-XXI ст., типологічні й національно-історичні особливості літератури європейських країн та творчість найвідоміших її репрезентантів, а також розвиток навичок аналізу художнього твору, формування естетичних смаків та загальної читацької культури..

Основні завдання дисципліни:

теоретичні: надання студентам необхідних знань про особливості історичного й літературного розвитку низки європейських країн, їх внесок у скарбницю світової літератури завдяки творчості найвидатніших репрезентантів;

практичні: у процесі вивчення курсу студенти засвоюють передбачені програмою знання і на цій основі формуються необхідні вміння на навички аналізу художнього тексту, літературних явищ зазначеного періоду, їх взаємовпливів та взаємозв'язків. Знання із зарубіжної літератури мають сприяти удосконаленню науково-дослідницьких навичок студентів, уміння працювати із художніми текстами та науковою літературою, бібліографічними та іншими джерелами та матеріалами.

Результати навчання: На основі вивчення дисципліни студент має набути таких компетентностей:

а) інтегральних: культура педагога, здатність до критичної самооцінки й самовдосконалення; здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних положень і методів;

б) загальних: володіння основами знань, умінь і навичок, спрямованими на реалізацію професійної діяльності;

в) спеціальних (фахових і предметних): курс розрахований на подальше удосконалення філологічної підготовки студентів, формування навичок науково-теоретичної та культурологічної оцінки літературних явищ.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен знати:

- визначення поняттєво-категоріального апарату курсу;
- особливості історико-літературного процесу епохи античності, середньовіччя, Відродження та періоду XVII-XXI ст.;
- характеристику творчості найвідоміших європейських письменників, а також їх творів;
- коло «вічних» тем та образів, представлених літературою періоду, що вивчається..

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен вміти:

- вирізняти основні методологічні підходи до розуміння та оцінювання

літературних явищ античності, середньовіччя, Відродження та періоду XVII-XXI ст.;

- використовувати категоріальний апарат для характеристики явищ літератури, що вивчаються;

- розкривати суть літературних явищ у їх конкретно-історичних, типологічних, естетичних зв'язках;

- аналізувати творчість та окремі твори авторів, що вивчаються;

- володіти навичками читання та конспектування художньої й наукової літератури;

- вибудовувати чітку, логічну, грамотну писемну та усну відповідь на означені питання на практичних заняттях та екзамені;

- вміти користуватись довідниковою літературою, інтернет-ресурсами.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, конспектування тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен	Сума
Змістовий модуль 6 (3 курс, 6 семестр) (30 балів)			Змістовий модуль 7 (4 курс, 7 семестр) (30 балів)			40	100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
10 балів	15 балів	5	10 балів	15 балів	5 балів		

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

Античність

1. Антична література: Підручник / За ред. А. Тахо-Годі. — К., 1978. — 439 с.
2. Никола М. И. Античная литература: Учеб.пособие. Практикум. — М., 2003. — 368 с.
3. Пащенко В. І. Антична література: Підручник. — К., 2001. — 718 с.
4. Підлісна Г. Н. Антична література для всіх і кожного. — К., 2003. — 382 с.
5. Радзич С. История древнегреческой литературы. — М., 1977. — 487 с.

Середнівіки та Відродження

1. Алексеев М. П. История западноевропейской литературы. Средние века и Возрождение / М. П. Алексеев. — М.: Высшая школа: Академия, 2000. — 462 с.
2. Галич О. А., Дмитренко В. І., Фоменко В. Г. Історія зарубіжної літератури. Античність. Середньовіччя: Навч.-метод. посібник / О. А. Галич, В. І. Дмитренко, В. Г. Фоменко. — Луганськ: Янтарь, 2003. — 228 с.
3. Давиденко Г. Й. Історія західноєвропейської літератури раннього і зрілого Середньовіччя: Навч. посібник / Г. Й. Давиденко. — Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. — 261 с.
4. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження / Г. Й. Давиденко, В. Л. Акуленко. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 248 с.
5. История западноевропейской литературы: Средние века и Возрождение / М. П. Алексеев, В. М. Жирмунский, С.С. Мокульский, А. А. Смирнов. — М.: Высшая школа, 1999. — 462 с.
6. Література західноєвропейського середньовіччя: Навч. посібник / Під ред. Н. О. Висоцької – Вінниця: Вид-во «Нова книга», 2003. — 449 с.

7. Наливайко Д. С. Искусство: направления, течения, стили / Д. С. Наливайко. – К.: Мистецтво, 1981. – 288 с.
8. Рубанова Г. Л. Історія світової літератури. Західноєвропейське Середньовіччя (III – XIV ст.) / Г. Л. Рубанова. – Л.: ПАІС, 2004. – 144 с.
9. Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. Історія зарубіжної літератури: Середнівіки та Відродження / М. С. Шаповалова, Г. Л. Рубанова, В. А. Моторний; За ред. Я. І. Кравця. – К.: Знання, 2011. – 476 с.

Література XVII–XVIII ст.

1. Артамонов С.Д. История зарубежной литературы XVII–XVIII вв. / С.Д.Артамонов. – М. : Просвещение, 1988. – 608 с.
2. Гуковский Г.А. Русская литература XVIII века / Г.А.Гуковский. – М. : Аспект-Пресс, 1999. – 453 с.
3. Давиденко Г.Й. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст. / Г.Й.Давиденко, М.О.Величко. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 292 с.
4. Насмінчук Г.Й. Зарубіжна література : Антична література. Середні віки. Доба Відродження. Література XVII–XVIII ст. / Г.Й.Насмінчук, Л.І.Починок. – Кам'янець-Подільський : Медобори, 2002. – 106 с.
5. Ніколенко О.М. Бароко, Класицизм, Просвітництво : Література XVII–XVIII ст. / О.М.Ніколенко. – Харків : Ранок, Веста, 2003. – 224 с.
6. Шалагінов Б. Зарубіжна література : Від античності до початку XIX ст. / Б.Шалагінов. – К. : Академія, 2004. – 360 с.

Література XIX ст.

1. Давиденко Г.Й., Чайка О.М. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX ст. / Г.Й. Давиденко, О.М. Чайка – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
2. Дмитриев А.С. История зарубежной литературы XIX в. / А.С. Дмитриев– М. : Высшая школа, 1999. – 559 с.
3. Кеба О.В. Історія зарубіжної літератури кінця XIX – початку XX ст. / О.В. Кеба– Кам'янець-Подільський : Абетка – НОВА, 2007. – 176 с.
4. Михальская Н.П. История зарубежной литературы XIX в. В 2-х частях / Н.П. Михальская. – М. : Просвещение, 2001. – 254 с.
5. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму / Д.С. Наливайко., К.О. Шахова.– Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2001. – 416 с.

Література XX ст.

11. Давиденко Г.Й., Стрельчук Г.М., Гричаник Н.І. Історія зарубіжної літератури XX ст. / Г.Й. Давиденко, Г.М. Стрельчук, Н.І.Гричаник. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 488 с.
12. Давиденко Г.Й. та інші. Історія новітньої зарубіжної літератури / Г.Й. Давиденко та інші. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 274 с.
13. Кабанова И.В. Зарубежная литература XX в. / И.В. Кабанова. – М. : Флинта; Наука, 2009. – 472 с.
14. Кузьменко В.І. Історія зарубіжної літератури XX ст. / В.І. Кузьменко. – К. : Академія, 2010. – 496 с.
15. Яценко В.М. История зарубежной литературы второй половины XX в. / В.М. Яценко. – М. : Флинта; Наука, 2012. – 312 с.

Мова викладання: українська.

III16 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Опис (анотація): Методика навчання української мови досліджує процес вивчення української мови у 5-9 класах, розкриває закономірності засвоєння різних сторін мови, визначає і вмотивовує засоби передачі знань учням основної ланки.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 4 курс (7 семестр).

Кількість кредитів: 6,5 кредитів ECTS: всього 195 год., з них – денна форма навчання: 78 год. аудиторних, 30 год. лекційних, 32 год. практичних, 16 год. лабораторних занять, 117 год. самостійної роботи. З них на 2019-2020 н.р. - 3 кредити ECTS: всього 180 год., з них – денна форма навчання: 36 год. аудиторних, 12 год. лекційних, 16 год. практичних, 8 год. лабораторних занять, 54 год. самостійної роботи.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Попович А.С.; кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови Федькова І.А.

Мета курсу: теоретично і практично підготувати студентів до професійної діяльності вчителя української мови в закладах загальної середньої освіти. Методика навчання української мови досліджує процес навчання української мови, розкриває закономірності засвоєння різних сторін мови, визначає і вмотивовує засоби передачі знань учням.

Основні завдання дисципліни:

- формувати у майбутніх вчителів національно свідоме ставлення до української мови як рідної і державної;
- озброювати майбутніх учителів теоретичними знаннями у сфері методики української мови і практичними вміннями, на основі яких вони могли б домагатися свідомого і міцного засвоєння учнями програмового матеріалу з української мови, ефективно організовувати навчальну діяльність школярів з цього предмета, формувати пізнавальну самостійність учнів;
- навчити студентів-філологів усвідомленому підходу до використання методичної спадщини, традиційного та інноваційного досвіду роботи;
- учити студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методичні ідеї в практику вивчення предмета;
- формувати в майбутніх вчителів-словесників дослідницькі навички, стимулювати науково-методичну творчість і прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до вчительської праці.

Результати навчання:

знання: знати загальні питання методики навчання української мови; методику вивчення основних розділів шкільного курсу української мови; методику позакласної роботи, факультативних занять; особливості методичної роботи вчителя-словесника; конкретні прикладні питання вивчення мови;

уміння: визначати основні завдання вивчення мови; оптимально використовувати можливості української мови для реалізації освітньої, виховної та розвивальної мети; проводити методичний аналіз матеріалу, що вивчатиметься; працювати з підручником, вміння використовувати дидактичні можливості навчальної книги; планувати навчальний матеріал на навчальний рік, півроку, з теми, на урок; складати план-конспект уроку української мови; володіти технологією основних методів і прийомів навчання мови; здійснювати позакласну роботу з учнями;

навички, компетентності: здатність до навчання, креативність, володіння технологіями пошуку інформації, гнучкість мислення; здатність до аналізу й синтезу, організації та планування, навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел), розв'язання проблем, планування та управління часом; здатність застосовувати знання на практиці, дослідницькі навички та вміння, здатність до навчання, здатність працювати самостійно, турбота про якість, бажання досягти успіху; володіння культурою мислення, здатність демонструвати й застосовувати знання; усвідомлення соціальної значущості професії, висока мотивація професійної діяльності; намагання до саморозвитку, підвищення кваліфікації й педагогічної майстерності;

володіння нормами української літературної мови, вільне володіння українською мовою в її літературній формі, володіння основними методами й прийомами різних типів усної та письмової комунікації українською мовою;

здатність використовувати основи філософських знань, основні положення й методи соціальних і гуманітарних наук, зокрема психології та педагогіки в різних сферах життєдіяльності,

здатність до проведення уроків та позакласної роботи з української мови, вміння готувати навчально-методичні матеріали для проведення занять і позакласних заходів на основі відомих методик, готовність до розповсюдження й популяризації філологічних знань і виховної роботи зі школярами.

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, складання „фотографій” уроків, написання планів-конспектів уроків, аналіз та самоаналіз уроків української мови, укладання бібліографій методичних посібників і журнальних публікацій, конспектування, виготовлення роздавального матеріалу, робота за таблицями, опрацювання методичної літератури, рольові ігри, конференції, дискусії, моделювання навчальної ситуації в аудиторії, виготовлення моделей таблиць і стендів тощо.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання контрольних планів-конспектів уроків та їх аналізів і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання

Поточний і модульний контроль						Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
45 балів			55 балів			
Поточний контроль	СР	МКР	Поточний контроль	СР	МКР	100
25 балів	5 балів	15 балів	25 балів	10 балів	20 балів	

Заочна форма навчання

Поточний і модульний контроль				Сума
Змістовий модуль 1, 2				
Поточний контроль	СР	МКР №1	МКР №2	100
10 балів	40 балів	25	25 балів	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах: підручник для студентів філологічних факультетів університетів / колектив авторів за редакцією М.І.Пентилюк: М.І.Пентилюк, С.О.Караман, О.В.Караман, О.М.Горошкіна, З.П.Бакум, М.М.Барахтян, І.В.Гайдаєнко, А.Г.Галетова, Т.В.Коршун, А.В.Нікітіна, Т.Г.Окуневич, О.М.Решетилова. – К.: Ленвіт, 2005. – 400 с.
2. Дороз В.Ф. Методика навчання української мови в загальноосвітніх закладах: навчальний посібник / В.Ф.Дороз. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 386 с.
3. Плиско К.М. Принципи, методи і форми навчання української мови (Теоретичний аспект): навчальний посібник / К.М.Плиско. – Х.: Основа, 1995. – 240 с.
4. Практикум з методики навчання української мови: посібник для студентів

- педагогічних університетів та інститутів / колектив авторів за редакцією М.І.Пентилюк: С.О.Караман, О.В.Караман, О.М.Горошкіна, А.В.Нікітіна, І.В.Гайдаєнко, Т.Г.Окунович, З.П.Бакум, Н.М.Дика. – К.: Ленвіт, 2003. – 302 с.
5. Беляєв О.М. Навчання української мови в 10-11 класах / О.М.Беляєв та ін. – К.: Освіта, 1998. – 143 с.
 6. Горошкіна О.М. Теорія і практика навчання української мови в старших класах / Олена Миколаївна Горошкіна, Людмила Олександрівна Попова, Алла Василівна Нікітіна. – Х.: Вид. група «Основа», 2012.
 7. Попович А.С. Методика навчання української мови в старших класах: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. 95 с.
- Мова викладання:** українська.
Форми підсумкового контролю: екзамен.

ПП 17 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Методика навчання літератури дисципліна, яка теоретично і практично готує бакалаврів до професійної діяльності вчителя української літератури в 5-9 класах загальноосвітніх шкіл. Методика навчання літератури досліджує процес навчання української та зарубіжної літератури, розкриває закономірності засвоєння різних складових художнього твору, особи автора, визначає і вмотивовує засоби передачі знань учням.

Тип: цикл професійної практичної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 3 курс (6 семестр)

Кількість кредитів: 8 кредитів ECTS: всього 240 год., з них – денна форма навчання: 96 год. аудиторних, 38 год. лекційних, 42 год. практичних, 16 год. лабораторних занять, 144 год. самостійної роботи. З них на 2019-2020 н.р. - 2,5 кредити ECTS: всього 75 год., з них – денна форма навчання: 30 год. аудиторних, 12 год. лекційних, 12 год. практичних, 6 год. лабораторних занять, 45 год. самостійної роботи.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Починок Л.І.

Метою викладання навчальної дисципліни “Методика навчання літератури” є – засвоєння студентами основних понять з курсу методики викладання літератури в школі, систематизація знань про історію та сучасний розвиток навчальної дисципліни, вміння будувати уроки різних типів; виробити уміння та навички застосовувати теоретичні знання на практиці.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Методика навчання літератури” є опрацювання студентами теоретичного матеріалу з методики навчання літератури, оволодіння практичними навичками у розвитку педагогічних творчих здібностей студентів: уміння побудувати та провести урок літератури та позакласні заходи з предмету.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- предмет і завдання методики з урахуванням основних напрямів розвитку сучасної національної школи; місце і значення предмета “українська література та зарубіжна література” серед інших навчальних дисциплін у середній школі;
- основні етапи формування методики викладання української та зарубіжної літератури як наукової дисципліни;
- дослідницькі праці, в яких викладено основні засади курсу;
- особливості побудови шкільних підручників; зміст нової Програми з української літератури та зарубіжної ;
- типи та структура уроків;
- навчальні методи і прийоми, метод виразного читання і його прийоми;

- особливості планування роботи з літератури, види планування;
- методику аналізу художнього твору залежно від жанрової специфіки;
- систему письмових робіт з української літератури, їх класифікацію;
- методику проведення позакласної та факультативної роботи;
- норми оцінювання знань та вмінь на уроці літератури;

основні напрями розвитку сучасної методичної думки

вміти:

- вільно користуватися системою знань з методики викладання літератури;
- оцінювати здобутки вчених-методистів;
- визначати типи уроку;
- розробляти конспект уроку та позакласного заходу, виходячи із певної типології та навчального методу;
- досконало володіти відповідними методами та прийомами, в т.ч. виразного читання;
- готувати, проводити й аналізувати уроки, позакласні заходи;
- перевіряти та оцінювати письмові роботи учнів;
- працювати з підручниками, навчальними посібниками, планами методоб'єднань та методичною літературою.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, складання „фотографій” уроків, написання планів-конспектів уроків, аналіз та самоаналіз уроків літератури, конспектування, виготовлення роздавального матеріалу, робота за таблицями, опрацювання методичної літератури, рольові ігри, конференції, дискусії, моделювання навчальної ситуації в аудиторії, виготовлення моделей таблиць і стендів тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання контрольних планів-конспектів уроків та їх аналізів і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Волошина Н. Наукові основи методики літератури. – К.: Ленвіт, 2002.
2. Волошина Н.Й. Уроки позакласного читання в старших класах. – К., 1987.
3. Гаврілов П.Т. Оглядові теми на уроках української літератури. – К.: Рад. школа, 1980.
4. Марко В. Основи аналізу літературного твору // Дивослово. – 1998. – №№ 10,12.
5. Неділько В.Я. Методика викладання української літератури в середній школі. – К., 1978.
6. Никифорова О.И. Психологія восприяття художественной літератури. – М., 1972.
7. Степанишин.Б.І. Вивчення української літератури в школі. – К., 1999.
8. Пасічник Є.А. Українська література в школі. – К., 2000.

ПІ 18 ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

Опис (анотація): Курс "Загальне мовознавство" викладається для студентів філологічних спеціальностей вишів як підсумковий у циклі лінгвістичних дисциплін. Він узагальнює мовні факти та явища, з якими студенти ознайомилися, вивчаючи нормативні й спеціальні курси, і сприяє їх теоретичному осмисленню для вироблення правильного розуміння мови як своєрідного й неповторного явища, що характеризує людину й людське суспільство.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 7 семестр.

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 18 год. практичних занять; заочна форма навчання - 120 год. аудиторних: 10 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Марчук Л.М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Беркешук І.С.

Мета курсу: поглиблення й узагальнення знань філологів з теорії, методології та історії мовознавства; підвищення професійного рівня лінгвістичної підготовки магістрантів; формування навичок комплексного лінгвістичного аналізу.

Основні завдання дисципліни:

- теоретичні: розширити знання філологів з актуальних питань психолінгвістики, соціолінгвістики, інтерлінгвістики, теоретичного і прикладного мовознавства, а також вивчити теоретичні положення, які не були висвітлені в попередніх курсах; ознайомити з найважливішими історичними періодами, школами, напрямками лінгвістичної науки, філософськими основами, актуальними ідеями й здобутками сучасного світового мовознавства; формувати сучасні погляди на проблеми лінгвістики, спираючись на історію розвитку вітчизняного та європейського мовознавства; поглибити знання про методи наукового дослідження мови;

- практичні: розвивати уміння й навички аналізувати та застосовувати основні положення лінгвістичних теорій та методи дослідження мови у практичній діяльності.

Результати навчання:

студенти повинні **знати:** основні теоретичні положення лінгвістичної науки; дефініції основних термінів (знак, структура знака, мислення, свідомість, мова / мовлення, структура / система мови, мовні рівні, синхронія / діахронія тощо); історичні віхи розвитку різних напрямів науки про мову та їхніх представників; провідні ідеї, найважливіші аспекти і проблеми сучасного мовознавства; методи лінгвістичного аналізу;

повинні **вміти:** наводити визначення основних мовознавчих понять; володіти навичками наукового лінгвістичного аналізу; використовувати на практиці (під час написання наукових робіт) методи та прийоми дослідження й опису мови; характеризувати основні етапи і періоди історії мовознавства; аналізувати основні наукові досягнення сучасної лінгвістики, застосовувати їх під час дослідження мовних питань; систематизовувати основні лінгвістичні знання.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, тестування, написання рефератів, створення презентацій.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання рефератів.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен

20 балів	10 балів	30 балів	40 ба лів
-------------	-------------	-------------	-----------------

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
10 балів	20 балів	30 балів	40 ба лів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бацевич Ф. С. Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень : підручник / Ф. С. Бацевич.. – К. : Академія, 2008. – 240 с.
2. Бевзенко С. П. Історія українського мовознавства. Історія вивчення української мови : навч. посібник / С. П. Бевзенко. – К. : Вища шк., 1991. – 232 с.
3. Ковалик І. І. Загальне мовознавство: Історія лінгвістичної думки : навч. посібник / І. І. Ковалик, С. П. Самійленко. – К. : Вища школа, 1985. – 216 с.
4. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник / М. П. Кочерган. – К. : Видавничий центр “Академія”, 2003. – 464 с.
5. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник / М. П. Кочерган. – 2-ге вид., виправл. і доповн. – К. : Видавничий центр “Академія”, 2006. – 464 с.
6. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник / М. П. Кочерган. – 3-є вид. – К. : Видавничий центр “Академія”, 2010. – 464 с. 9
7. Семчинський С. В. Загальне мовознавство : підручник / С. В. Семчинський. – К. : Вища шк., 1988. – 328 с.
8. Семчинський С. В. Загальне мовознавство : підручник / С. В. Семчинський. – К. : “ОКО”, 1996. – 413 с.
9. Удовиченко Г. М. Загальне мовознавство: Історія лінгвістичних учень : навч. посібник / Г. М. Удовиченко. – К. : Вища школа, 1980. – 216 с.

Мова викладання: українська.

III 19 ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна «Теорія літератури» досліджує специфіку та суспільне значення художньої літератури, її пізнавально-виховну та естетичну роль, вивчає особливості творчої праці письменника, головні принципи ідейно-художнього аналізу літературних творів і найважливіші закономірності розвитку літератури.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 4 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 18 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Джурбій Т.О.

Мета курсу: опираючись на набуті студентами історико-літературні, філософські, лінгвістичні знання, допомагати їм теоретично осмислити найактуальніші проблеми сучасної літературної дійсності й розвитку національних літератур, зокрема української, у зв'язках з традиціями, новаторством і художньою майстерністю. Пов'язати вивчення корінних питань теорії літератури з практикою роботи майбутніх викладачів мови та літератури, критиків і літературознавців. Це вивчення повинно допомогти глибше оволодіти принципами ідейно-художнього аналізу літературних творів, підвищити їх вимогливість до оцінки творчості письменників, особливо сучасних.

Основні завдання дисципліни: засвоєння студентами еволюційного шляху

розвитку вітчизняного і світового літературознавства, починаючи з доби античності й закінчуючи новітніми досягненнями, реалізованими в практиці діяльності сучасних напрямів і шкіл, забезпечення та реалізація умов професійного становлення майбутнього вчителя -предметника та орієнтування підготовки вчителя на оволодіння узагальненими прийомами розв'язання професійних задач. Одним із головних завдань дисципліни є ґрунтовне вивчення найважливіших праць вітчизняних і світових теоретиків літератури згідно програми і творче осмислення їхніх міркувань та положень з позицій сьогодення. Літературно-теоретична дисципліна має спрямовувати студентів на прагнення зміцнити свої знання шляхом систематичного, глибокого знайомства і творчого осмислення найновіших літературознавчих праць.

Результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати** основні етапи розвитку літературознавчої науки; основні наукові школи і напрями вітчизняного та зарубіжного літературознавства; основні й допоміжні літературознавчі дисципліни; специфіку літературно-художньої творчості, структуру та елементи змістової, внутрішньої, зовнішньої організації художнього твору; роди, жанри літератури, жанрові модифікації, міжродові суміжні утворення; основні напрями, методи, стилі художньої літератури; фактори розвитку літературного процесу;

вміти визначати жанрову специфіку художнього твору; визначати взаємопроникнення літературних родів; орієнтуватись у питаннях внутрішньої організації художнього твору, стилю автора; усвідомлювати різницю між напрямом і методом художньої творчості; визначати принципи взаємодії соціального, національного розвитку з розвитком художньої творчості.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виготовлення унаочнень, використання аудіо- та відеозаписів, написання реферату, опрацювання наукової літератури, диспути, дискусії, тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, написання рефератів та їх аналіз, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бахтин М. Теорія словесного творчства. – М.: Искусство, 1979. – 424 с.
2. Білоус П.В. Теорія літератури: навч. посібник. – К.: Академвидав, 2013. – 328 с.
3. Боров Ю. Теорія літератури: Энциклопедический словарь терминов. – М.: Астрель, 2003. – 575 с.
4. Галич О. Теорія літератури / О.Галич, В. Назарець, Є.Васильєв. – К.: Либідь, 2001. – 488 с.
5. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / за ред. А.Волкова. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – 636 с.
6. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р.Т. Гром'яка, Ю.І. Коваліва та ін. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 752 с.
7. Моклиця М. Основи літературознавства: Посібник для студентів. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – 192 с.

8. Наєнко М. Українське літературознавство: Школи. Напрями. Тенденції. – К.: Академія, 1997. – 317 с.
9. Скорина Л.В. Аналіз художнього твору: навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей / Л. В. Скорина. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2013. – 414 с.
10. Ференц Н.С. Теорія літератури і основи естетики. Навч. посібник / Н.С.Ференц. – К.: Знання, 2014. – 511 с.
11. Хализев В.Е. Теория литературы: Учебник. – М.: Высш. шк., 2002. – 437 с.

Мова викладання: українська.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ
ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА
ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ІІІ 33 КОДИФІКАЦІЯ МОВНОЇ НОРМИ В ІСТОРИЧНОМУ
КУЛЬТУРОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

Кодифікація мовної норми в історичному культуромовному дискурсі – дисципліна, що розглядає теоретичні та практичні питання співвідношення літературної норми й мовної практики в історичному культуромовному дискурсі; визначає і вмотивовує мовленнєву діяльність з погляду сучасної кодифікації лексичної та граматичної норми.

Мета вивчення навчальної дисципліни: розкрити еволюцію основних мовних норм; з'ясувати позамовні причини спотворення української мовної норми впродовж ХХ ст.; згармонізувати дотримання мовних норм у повсякденній мовній практиці; удосконалити й систематизувати мовну освіту майбутніх фахівців, виробивши у них стійку мовнокомунікативну компетенцію; сформувати усвідомлену висококультурну національно-мовну особистість.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: культура української мови, риторика, стилістика.

Заплановані результати навчання:

ЗНАННЯ

- історії становлення норми, кодифікованої у граматиках і словниках ХХ ст. й проєктованої на різноаспектні явища сучасного мовного узусу;
- суспільних функцій і характерних ознак українського мовного стандарту;
- особливостей кореляції загальнолітературної і стильової норми;
- процесів у сучасній лексико-семантичній системі української мови в їх проєкції на динаміку лексичної норми;
- шляхів формування усвідомленої висококультурної національно-мовної особистості та методики пропагування українського мовного стандарту.

УМІННЯ

- розмежовувати поняття «національна мова», «літературна мова», «мова повсякденного спілкування», «мова художньої літератури»;
- комплексно послуговуватися нормами української літературної мови;
- застосовувати комунікативні властивості літературної мови у процесі формування одиниць комунікації відповідно до національного мовного етикету;
- характеризувати особливості мовного узусу залежно від його реакції на виклики глобалізаційної доби, на взаємодію літературної мови з територіальними і соціальними діалектами, на активні міжмовні контакти;
- усвідомлювати співвідношення прескриптивної і дескриптивної норми в сучасній мовній практиці;
- пропагувати засвоєння норм української літературної мови та неприйняття

спотвореної мови або суржику.

навички

- володіти культурою мовної поведінки особистості;
- застосовувати різноаспектні мовні засоби відповідно до умов і завдань комунікації та жанрово-ситуаційних різновидів певного стилю;
- реагувати на хитання усталеної літературної норми;
- здійснювати комунікацію, віддзеркалюючи з мовою відповідний психокультурний контекст.

інші компетентності

- поглиблено пізнати мовну норму як виразника ментальності етносу, засобу творчого освоєння світу і знаряддя якнайповнішого самовираження особистості;
- усвідомлювати зв'язок мовна норма – мовна система – мовна практика (узус) – мовна свідомість суспільства.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Прескриптивні і дескриптивні норми сучасного мовного узусу

1. Мовний стандарт у контексті сучасного мовного узусу.
2. Просторова і часова динаміка лексичної норми.
3. Потенціал адаптації слів іншомовного походження в українській мові.
4. Національна фонетико-акцентуаційна генеза української мови.
5. Динаміка словотвірної інтерференції у контексті радянської асиміляції в 30-80-і рр. ХХ ст.
6. Динамічна стабільність морфологічної норми.
7. Мовно-виразові можливості граматичної варіантності.
8. Національні принципи творення синтаксичних нормативних словосполук, зворотів, речень.
9. Правописний плюралізм незалежної України: переваги і загрози.
10. Інтернет як інструмент кодифікації літературної норми.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 20, практичних – 20, самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: Шеремета Н.П. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови.

Перелік основної літератури:

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови : Навчальний посібник. Львів : Світ, 2003. 430 с.
2. Єрмоленко С.Я., Бибик С.П., Коць Т.А. та ін. Літературна норма і мовна практика : монографія; / за ред. С.Я.Єрмоленко. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013. 320 с.
3. Коць Т.А. Літературна норма у функціонально-стильовій і структурній парадигмі : монографія. Київ : Логос, 2010. 304 с.
4. Культура мови : від теорії до практики : монографія / Л. Струганець, О. Бобесюк, О. Веремчук та ін. ; [за ред. Л. Струганець]. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2015. – 216 с. Мацько Л. І. Культура української фахової мови: Навчальний посібник / Л.І.Мацько, Л.В.Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.
5. Пилинський М.М. Мовна норма і стиль. – Київ : Наукова думка, 1976. 276 с.
6. Фаріон І.Д. Мовна норма: пошук істини (навчальне видання) : [посібник]. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2017. 256 с.
7. Шеремета Н.П. Культура української мови : Навчальний посібник . – Кам'янець-Подільський, 2012. 256 с.

ШІ 34 МЕТАТЕКСТ І КОНТЕКСТ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

Мета навчальної дисципліни: залучити студентів до засвоєння глибинних семантичних пластів і смислових кодів літературного твору, розуміння природи і генези літературної творчості, усвідомлення специфіки й універсальності розвитку письменства різних культурних епох, осмислення генетичних зв'язків світових сюжетів, «вічних» образів і мотивів у світовому й українському письменстві, суті мистецьких (зокрема й літературних) інтерпретацій, алюзій та ремінісценцій, а через це – до розуміння фундаментальних цінностей світової культури у взаємодії їх конкретно-історичних та загальнолюдських значень.

Дисципліна «Метатекст і контекст літературного твору» тематично пов'язана з такими дисциплінами: «Історія української літератури», «Історія світової літератури», «Компаративістика», «Стилістика», «Культурологія», «Мистецтвознавство», «Релігієзнавство», «Етика», «Естетика», «Історія», «Соціологія», «Політологія», «Філософія», «Етнографія», «Педагогіка», «Психологія».

Компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти:

– *інтегральні компетентності:* критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності на межі предметних галузей; здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної діяльності;

– *загальні компетентності:* здатність до пошуку та аналізу інформації про зв'язок світогляду і культурних цінностей окремої нації із світовими культурними надбаннями і традиціями; зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефаківців; вправність у синтезуванні нових ідей у міждисциплінарних сферах розроблення та реалізації комплексних проєктів; уміння сприймати і поцінувати національне та поважати загальнолюдське;

– *спеціальні (фахові, предметні) компетентності:* здатність використовувати нові концептуальні та методологічні знання про мегатекст, текст, інтертекст, контекст, літературний код у професійній освітній діяльності (в певній та суміжних галузях науково-дослідної та/або професійної діяльності).

Формування вищезазначених компетентностей сприятиме ефективному функціонуванню майбутніх фахівців у науковому, навчальному та професійному середовищах, а також – зростанню їх інтелектуального рівня, ерудиції, глибини і масштабності мислення, піднесенню духовності та культурного розвитку.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Генеза і філософія літературної творчості.

Тема 2. Специфіка літературного твору як семантико-знакової системи.

Тема 3. Розвиток світового письменства різних культурно-історичних епох.

Тема 4. Формация основних семантичних кодів світового та українського письменства.

Тема 5. Зародження і розвиток традиції літературних інтерпретацій.

Тема 6. Сакральність і кодовість духовного простору світового й українського письменства.

Тема 7. Система «вічних» образів і «мандрівних» сюжетів у світовому письменстві.

Тема 8. Алюзія та ремінісценція в літературній традиції.

Тема 9. Складні інтертекстуальні та мегатекстові літературні конструкції.

Тема 10. Інтровертність та екстравертність літературної творчості.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин, у тому числі 40 аудиторних годин (20 лекційних, 20 практичних годин), 80 годин самостійної та індивідуальної роботи.

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: Починок Л.І. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри історії української літератури і компаративістики.

Перелік основної літератури:

1. Ушкалов Л. Що таке українська література: есеї. Львів: Вид-во Старого Лева, 2015. 352 с.
2. Просалова В., Бердник О. Інтертекстуальність художнього тексту: текстотвірний і рецептивний аспекти: монографія. Донецьк: Норд-Прес, 2010. 354 с.
3. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури: монографія. Київ : Академвидав, 2006. 504 с.
4. Мельник Я. Апокрифічний код українського письменства. Львів : Видавництво Укр. катол. ун-ту, 2017. 371 с.
5. Sacrum і Біблія в українській літературі /за ред. І.Й.Набитовича. Lublin : Ingvarr, 2008. 811 с.

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА **ІІІ 37 МЕТОДИКА ГУРТКОВОЇ РОБОТИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І** **ЛІТЕРАТУРИ**

Мета навчальної дисципліни: опанування студентами теорією та методикою організації та проведення позакласної роботи з української мови та літератури, виявлення в учнів загальноосвітніх шкіл нахилів до роботи над художнім словом, створення особистісно зорієнтованої технології, у центрі якої є особистість дитини, її самобутність, самоцінність.

Основні завдання дисципліни:

- озброювати майбутніх педагогів знаннями у сфері методики навчання української мови і літератури, на основі яких вони могли б забезпечити належне осягнення школярами здобутків української мови, літератури й культури, ефективно організовувати навчальну діяльність учнів, формувати їхні пізнавальну самостійність, гуманістичний світогляд, високу мораль, естетичні смаки, якості громадянина України, який усвідомлює свою належність до світової спільноти;

- удосконалювати вміння студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної позашкільної освіти в Україні, втілювати нові методичні ідеї у практику гурткової роботи з української мови і літератури;

- продовжувати розвивати в студентів їхні творчі здібності та пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї фахової підготовки, уміння самостійно працювати з навчально-методичною літературою;

- стимулювати науково-методичну й науково-дослідницьку творчість студентів, прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до вчительської праці.

Гурткова робота в загальноосвітніх навчальних закладах є частиною освітнього процесу. Це один із найефективніших шляхів розвитку творчо спрямованої особистості. Саме тому організація роботи різноманітних гуртків, секцій, студій у загальноосвітніх навчальних закладах допомагає краще зрозуміти художнє слово й мову загалом.

Заплановані результати навчання:

знання: нормативно-правових засад організації позашкільної освіти в Україні, алгоритму і механізмів її управління та перспектив розвитку; категорійного апарату позашкільної освіти з фаху, специфіки форм, методів та прийомів роботи; методів, прийомів та форм проведення навчальної та виховної роботи з української мови і літератури в позашкільному навчальному закладі; видів мовних та літературних гуртків і специфіку їхньої роботи (організація, планування, методика проведення); теорії і практики навчання та виховання; знань з психологічних дисциплін; матеріальної, культурної і духовної спадщину рідного народу; української літератури й фольклору в їх історичному розвитку; структури і змісту засобів навчання, прийомів, методів, способів навчального та виховного впливу на особистість в різних ситуаціях навчальної діяльності; законів спілкування, норм професійної етики, технології і психології педагогічного спілкування;

компетентності, уміння, навички: визначати рівень розвитку особистості, формувати ціннісне ставлення до пізнавальної діяльності; оцінювати ефективність і результативність роботи педагогів у галузі позашкільної освіти; аналізувати різні види програм гуртків мовного та літературного напрямку; проектувати різні види гурткових занять з української мови і літератури; застосовувати традиційні та інноваційні технології у системі позакласної роботи з фаху. організовувати та проводити навчальну і виховну роботу з української літератури у закладах шкільної освіти у позаурочний час; забезпечувати тісний зв'язок позакласної роботи з навчальною; розробляти та впроваджувати власні дидактичні й виховні розробки та інноваційні технології в педагогічній діяльності. Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування – робота у загальноосвітній школі, Будинках творчості тощо.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Гурткова робота з української мови

Нормативні засади створення і функціонування гуртка української мови. Напрямки гурткової роботи з української мови, розвитку мовлення. Освітній, розвивальний і виховний потенціал гуртка. Гурток фонетики й орфографії. Гурток лексики й фразеології. Гурток граматики. Гурток юного лінгвіста. Програма гуртка української мови. Журнал обліку роботи гуртка української мови. Зміст навчального матеріалу на гурткових заняттях з української мови. Методика проведення гурткових занять української мови. Принципи й методи гурткової роботи української мови. Взаємозв'язок методів і прийомів на гурткових заняттях. Складання плану-конспекту гурткового заняття.

Змістовий модуль 2. Гурткова робота з української літератури

Мета і завдання літературного гуртка. Види літературних гуртків та особливості проведення їхніх занять. Гурток виразного читання. Його мета та форми роботи. Драматичний гурток та діяльність його секцій. Гурток позакласного читання та обміну враженнями. Синкретична діяльність вчителя на гурткових заняттях. Літературне місто. Знайомство та виразне читання творів письменників рідного краю. Зустріч із митцем. Особливості проведення заняття-зустрічі з письменниками, акторами. Особливості проведення творчого звіту гуртка.

Термін вивчення: 4 курс, 7-8 семестри.

Обсяг навчальної дисципліни: 7 кредитів ECTS: всього 210 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 40 год. практичних занять.

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Ладиняк Н.Б., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Щегельський В.В.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)						Сума
Змістовий модуль 1 (50 балів)			Змістовий модуль 2 (50 балів)			100 балів
Поточний контроль на ПЗ	СРС	МКР	Поточний контроль на ПЗ	СРС	МКР	
20 балів	10 балів	20 балів	20 балів	10 балів	20 балів	

Перелік основної літератури:

1. Биковська О. В. Позашкільна освіта: теоретико-методичні основи: монографія. Київ : ІВЦ АЛКОН, 2008. 336 с.
2. Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 320 с.

3. Мелентьев О. Б. Методика організації творчої діяльності учнів. Умань: АЛМІ, 2013. 156 с.
 4. Мелентьев О. Б. Теорія і методика позашкільної освіти. Умань: АЛМІ, 2013. 182 с.
 5. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах / за ред. М. І. Пентиліук. Київ: Ленвіт, 2004.
 6. Наукові основи методики літератури: навч.-метод. посіб. / за ред. д.ф.н., проф., чл.-коресп. АПН України Н.Й. Волошиної. Київ: Ленвіт, 2002. 344 с.
 7. Передрій Г. Р. Позакласна робота з української мови в 4-8 класах: посібник для вчителів. Київ: Рад. школа, 1979.
 8. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах / за ред. М. І. Пентиліук. Київ: Ленвіт, 2003.
 9. Потапенко О. І. Гурткова робота з української мови в 4-8 класах. Київ: Рад. школа, 1989.
 10. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. Київ: Ленвіт, 2000. 384 с.
 11. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ : Ленвіт, 2011. 291 с.
 12. Степанишин Б. І. Викладання української літератури в школі: метод. посіб. для вчителя. Київ : РВЦ «Проза», 1995. 256 с.
 13. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 312 с.
- Мова викладання:** українська.

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ «014.02 Середня освіта (МОВА І ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА)»

ПІ 35 ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ

Опис (анотація): Практика усного та писемного англійського мовлення мови – дисципліна, яка практично готує студентів в контексті загальнофілологічної підготовки, предметом дослідження якої є практичне вживання мови та формування мовленнєвих навичок, умінь та соціокультурних компетенцій, спрямованих на розвиток спроможності студентів до автономного навчання і подальшого професійного вдосконалення протягом усього життя.

Тип: навчальна дисципліна належить до циклу загальнопрофесійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2-4 курс (3-7 семестри).

Кількість кредитів: 16 кредитів ECTS: всього 480 год., з них: денна форма навчання – 160 год. аудиторних. 2019-2020 н.р.: 30 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, ст. викладач кафедри англійської мови Фрасинюк Н.І.

Мета курсу: підготовка висококваліфікованих, вмотивованих, здатних до автономного підвищення своєї кваліфікації фахівців-філологів – учителів і викладачів англійської мови, у ході комплексної реалізації практичної, виховної, розвиваючої та професійно-педагогічної мети в процесі практичного оволодіння іноземною мовою. Практична мета полягає у формуванні лінгвістичної, комунікативної та лінгвокраїнознавчої компетенції.

Основні завдання дисципліни:

1. Навчити застосовувати культурологічну інформацію у професійній діяльності; реалізовувати наукові дослідження, оцінювати й аналізувати власний навчальний досвід та удосконалювати свої навчальні стратегії; використовувати власний досвід оволодіння іншомовним мовленням у викладацькій діяльності; удосконалювати мовленнєву підготовку шляхом використання автентичних англомовних

матеріалів; демонструвати впевненість і позитивну мотивацію у користуванні англійською мовою; усвідомлювати роль учителя як у шкільному, так і в позашкільному оточенні.

2. Сприяти використанню соціокультурних знань і вмінь в іншомовній комунікації.
3. Навчити студентів володіти чотирма видами мовленнєвої діяльності на відповідному рівні.
4. Сприяти розвитку у студентів умінь та навичок користуватися англійською мовою у професійних, наукових та інших цілях.

Результати навчання: студенти мають

знати: мову на рівні, який визначається конкретною педагогічною ситуацією, і оволодіння вміннями педагогічного спілкування, про мову та її значення для практики навчання іноземної мови; пройдений лексичний матеріал (слова й фразеологічні одиниці);

вміти: оволодіти базовими лексичним вокабуляром до виучуваних тем; демонструвати знання з граматики англійської мови (видо-часова форма дієслова, активний/пасивний стан, неособові форми дієслова) шляхом ефективного вжитку у процесі комунікації; взаємодіяти у ситуаціях, які вимагають миттєвої комунікативної реакції, демонструвати високий рівень поінформованості з тем, вивчення яких передбачено програмою; писати твори, які передають просту інформацію, застосовуючи при цьому знання з лексики та граматики англійської мови.

Методи викладання дисципліни: *рецептивні* (аудіювання або читання тексту з метою ознайомлення з новою лексикою), *рецептивно-продуктивні* (написання орфографічних та словникових диктантів), *репродуктивні* (тренування лексико-граматичних структур в серіях комунікативних і формальних вправ; лексично та граматично правильний переклад навчальних текстів з англійської на українську та літературний переклад з української на англійську, усний та письмовий переказ знайомого тексту із заданим ступенем згорнутості, прочитаного/прослуханого тексту без підготовки та з попередньою підготовкою, усний переказ казок, історій, жартів), *продуктивні* (складання плану тексту, формулювання запитань до тексту, розігрування сцен, діалогів, рольових ігор, складання ситуацій за ключовими словами або на тему, запропоновану викладачем, опис картин, малюнків, фотографій із різним ступенем детальності).

Методи оцінювання: поточне усне опитування та поточне тестування; словниковий диктант; самостійна робота, написання твору; письмова анотація змісту тексту; презентація колажів та проектних (групових) завдань; модульна контрольна робота; екзамен.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

7 семестр

Поточний і модульний контроль (30 балів)			МКР	СР	Екзамен
Змістовий модуль 1 (12балів)	Змістовий модуль 2 (12 балів)	Змістовий модуль 3 (12балів)	14	10	40

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Янсон В. В. APracticalGuideforLearnersofEnglish = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга 4: Навч. посібник / В. В. Янсон. – Київ: ТОВ «ВП Логос», 2007. – 368 с.

2. Янсон В. В. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга 2: [навч. Посібник] / В. В. Янсон, А.В. Свистун. – Київ: ТОВ «ВП Логос», 2003. – 352 с.
3. Янсон В. В. A Practical Guide for Learners of English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга 3: [навч. Посібник] / В. В. Янсон. – Київ: ТОВ «ВП Логос», 2004. – 368 с.
4. Гужва Т. Англійська мова. Розмовні теми. Частина 1 / Тетяна Гужва. – Київ: ТанDEM, 2000. – 254 с.
5. Гужва Т. Англійська мова. Розмовні теми. Частина 2 / Тетяна Гужва. – Київ: ТанDEM, 2000. – 254 с.
6. Гусак Т.М. Modern English Grammar in Practice. Workbook and Guidebook. Book I / Т.М. Гусак. – Дрогобич: Коло, 2004. – 462 с.
7. Кеба Т.В. Граматика англійської мови. Неособові дієслова: [навч. посібник]. – Вид. 2-ге., доп. і перер. / Т.В. Кеба. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2012. – 160 с.
8. Остапенко В.І. Вживання часових форм англійського дієслова: [навч.-метод. посібник з практичної граматики англійської мови] / В.І.Остапенко, С.М. Федірко. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2016. – 120 с.
9. Саакян А.С. Упражнения по грамматике современного английского языка. – 2-е изд. / А.С. Саакян. – М: Айрис-пресс, 2004. – 448с.

Мова викладання: англійська.

III 36 ЛЕКСИКОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Опис (анотація): Лексикологія англійської мови – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів в контексті загальнофілологічної підготовки, предметом дослідження якої є лексико-семантичний рівень сучасної англійської мови у синхронному аспекті, слово як основна одиниця лексико-семантичної системи, словниковий склад сучасної англійської мови як складна система, яка складається із різних за етимологією, сферою вжитку і стилістичною значущістю груп слів.

Тип: навчальна дисципліна належить до циклу професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 4 курс, 8 семестр.

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 18 год. лекційних, 22 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови Петрова Т.М.

Мета курсу: опанування студентами як традиційних, так і новітніх теоретичних і практичних проблем лексикології з точки зору наукових досягнень сучасного вітчизняного та зарубіжного мовознавства та формування у майбутніх учителів-філологів основ наукового мислення з перспективою використання матеріалів курсу в практиці викладання англійської мови в освітніх закладах різного типу.

Основні завдання дисципліни:

1. Ознайомити студентів із лексико-семантичною системою сучасної англійської мови, з понятійним апаратом лексикології, методами та проблематикою лексикологічних досліджень.

2. Навчити студентів аналізувати закономірності системних зв'язків слів, що поєднуються за специфікою їхнього функціонування у мовленні.

Результати навчання: студенти мають

знати: основні терміни та ключові поняття лексикології; етимологічний склад сучасної англійської мови; принципи англійського словотвору; механізм утворення семантичної структури слова; розшарування лексики за стилістичними ознаками; відмінності між Британським стандартом англійської мови та її діалектами і варіантами; основні етапи історичного розвитку англійської лексикографії, принципи укладання та найбільш поширені типи словників.

вміти: оперувати основними термінами й поняттями лексикології; характеризувати склад словника сучасної англійської мови з погляду його походження; визначати основні типи англійського словотвору та вміти користуватися ними для побудови нових слів; встановлювати денотативний та конотативний компоненти семантичної структури слова; розрізняти стилістично марковану й немарковану лексику; охарактеризувати відмінності між діалектами та варіантами англійської мови та її Британським стандартом; розповідати про основні етапи історичного розвитку англійської лексикографії; описувати основні типи словників та принципи їх укладання.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), виконання вправ.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, модульна контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Разом
50 балів	50 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Антрушина Г.Б., Афанасьева О.В., Морозова Н.Н. Лексикология английского языка: Учеб. пособие для студентов. – 3-е изд., стереотип. – М.: Дрофа, 2001. – 288 с.

2. Квеселевич Д.І., Сасіна В.П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови: Навч. посібник. – Вінниця: Нова книга, 2001. – 117с.

3. Марчишина А.А., Петрова Т.М. Лексикологія англійської мови: теорія і практика / навчально-методичний посібник з лексикології англійської мови. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2008. – 63 с.

4. Мостовий М.І. Лексикологія англійської мови: Підруч. для ін-тів і фак. іноз. мов. – Харків: Основа, 1993. – 256 с.

5. Ніколенко А.Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 528 с.

Мова викладання: англійська.

4 КУРС

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 035.01 Філологія (Українська мова і література)

За освітньо-професійною програмою Українська мова і література

(Кваліфікація - Бакалавр. Філолог

Термін навчання - 3 роки 10 місяців

на основі повної загальної середньої освіти)

НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП06 СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Метою вивчення навчальної дисципліни “Сучасна українська літературна мова (синтаксис)” у контексті підготовки фахівців є: формування у студентів-філологів систематизованих наукових знань про традиційні й нові підходи щодо класифікації та кваліфікації синтаксичних категорій і синтаксичних одиниць з послідовним розмежуванням: формально-синтаксичного, семантико-синтаксичного, власне-семантичного і комунікативного аспектів (членів речення, словосполучень, речень (простих і складних), синтаксем, семантем, комунікатем, текстом тощо); аналізом зв'язків між складниками словосполучення, речення, надфразної єдності; встановленням відношень (предикативних, напівпредикативних, суб'єктних, об'єктних, атрибутивних, обставинних, апозитивних, комплетивних, єднальних, приєднувальних, зіставних, зіставно-протиставних, градаційних) між компонентами, що структурують синтаксичні одиниці. Усе це подається з урахуванням напрацювань української і європейської лінгвістичної науки і сприяє усвідомленню й осмисленню шкільного курсу синтаксису української мови.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Сучасна українська літературна мова (синтаксис)” є: систематизувати обсяг знань, осмислити рівневу структуру мови, глибоко оволодіти характером і змістом синтаксичних процесів, сформувати у студентів-філологів лінгвістичний науковий світогляд, уміння застосувати знання граматики у лінгвістичних пошуках і в практиці мовного спілкування. Адже граMATика - це логіка людського мислення. У теоретичному аспекті до завдань курсу входить опрацювання проблемних наукових гіпотез і нових думок у галузі загального мовознавства, розширення загальної лінгвістичної ерудиції. Програма укладена з урахуванням найновіших досягнень, що частково відображені в академічних граMATиках української мови.

Заплановані результати навчання:

знання: імена та праці визначних вітчизняних та зарубіжних мовознавців, що активно працювали в галузі синтаксису, основні проблеми сучасної синтаксичної науки та спрямування сучасного синтаксису: когнітивний, функціональний, категорійний тощо; основні синтаксичні одиниці та категорії граматики, синтаксичні зв'язки та відношення в межах синтаксичних одиниць і т.п.

компетенції, уміння, навички: а) визначати характер синтаксичних зв'язків та семантико-синтаксичних відношень у межах синтаксичних одиниць; б) аналізувати, конспектувати першоджерела, статті та монографії у галузі синтаксису; в) розібратися професійно у лінгвістичних проблемах функціональної, категорійної, когнітивної граMATик, здійснити повний аналіз словосполучення та речення і тексту тощо.

ФК 4. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови.

ФК 5. Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ФК 6. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення ЗО у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ФК 18. Здатність дотримуватися сучасних норм мови, вільно володіти мовою, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль №1. Загальні питання синтаксису. Словосполучення. Речення як основна одиниця синтаксису. Просте двоскладне речення. Просте односкладне речення.

1. Предмет і об'єкт синтаксису.
2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця.
3. Типи речень за метою висловлення.
5. Просте речення.
6. Двоскладне речення.
7. Односкладні речення.
8. Неповні речення. Слова-речення.

Змістовий модуль №2. Просте ускладнене речення. Складне речення. Засоби передачі чужого мовлення. Складне синтаксичне ціле (текст). Пунктуація

1. Ускладнені речення, їх різновиди.
2. Складне речення.
3. Складносурядне речення.
4. Складнопірядне речення.
5. Складне безсполучникове речення.
6. Багатокомпонентне складне речення.
7. Період в українській мові.
8. Чужа мова. Пряма, непряма, напівпряма і невласне-пряма мова.
9. Текст.
10. Пунктуація.

Тип: дисципліна циклу професійної підготовки, нормативна.

Термін вивчення: 4 курс (7-8 семестри).

Обсяг навчальної дисципліни: 28 кредитів ECTS: всього 840 год., з них: денна форма навчання – 336 год. аудиторних: 162 год. лекційних, 154 год. практичних занять; 20 год. лабораторних занять; з них на 2019-2020 н.р. – 8,5 кредитів ECTS (всього 255 год., з них: денна форма навчання – 102 год. аудиторних: 54 год. лекційних, 42 год. практичних занять; 6 год. лабораторних занять, 153 год. самостійна робота.

Форма підсумкового контролю: екзамен..

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Козак Р.В., кандидат філологічних наук, асистент кафедри української мови Поплавська Л.В.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)					Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	СРС	МКР	Екзамен	100
6 балів	15 балів	9 балів	30 балів	40 балів	

Перелік основної літератури:

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис. Київ, 1993.

2. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. Київ, 1992.
 3. Загнітко А. П. Теоретична граматика української мови: Синтаксис. Донецьк, 2001.
 4. Іваницька Н. Л. Теоретичний синтаксис української мови (формально-граматична структура простого речення; члени речення): навчальний посібник. Вінниця, 1999. Ч. 1.
 5. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови. Київ, 1995.
 6. Слинко І.І., Гуйванюк М.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання. Київ, 1994.
 7. Сучасна українська мова. За ред. О.Д.Пономарева. Київ, 1994.
 8. Шульжук К. Ф. Синтаксис сучасної української літературної мови. Київ, 2004. 408 с.
- Мова викладання:** українська.

III 07 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Історія української літератури – дисципліна, яка теоретично і практично спрямовує студентів на засвоєння ідейно-художнього змісту твору через сприйняття системних елементів творів у їхній взаємопов'язаності; акцентує увагу на розвиткові творчої уяви, для ефективного досягнення різних рівнів художнього твору; здатності віднаходити універсальні закономірності літературного розвитку; визначати своєрідні особливості літературних явищ. Дисципліна передбачає ґрунтовне опрацювання студентами рекомендованих текстів художніх творів.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс (2- 8 семестри).

Кількість кредитів: 30 кредитів ECTS: всього 900 год., з них: денна форма навчання – 360 год. аудиторних: 196 год. лекційних, 164 год. практичних занять; з них на 2019-2020 н.р. 4 курс – 8,5 кредитів ECTS: всього 255 год., з них: денна форма навчання – 102 год. аудиторних: 54 год. лекційних, 48 год. практичних занять;

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач Насмінчук Г.Й.

Мета курсу: сформувати у студентів цілісну поняттєву структуру курсу української новітньої літератури; навчити здійснювати глибокий науковий аналіз і наступні глибинні узагальнення, які пов'язані із своєрідністю вивчення навчального матеріалу дисципліни, зокрема безпосереднім сприйманням й осмисленням літературного матеріалу.

Основні завдання дисципліни:

1) формувати здатність до оволодіння узагальненими прийомами розв'язання професійних задач, пов'язаних із літературною і літературознавчою парадигмою;

7) забезпечити засвоєння студентами загальних тенденцій літературного розвитку періоду ХХ ст. в Україні у контексті історичного, культурного становлення, а також світових здобутків у царині літератури;

8) простежувати нерозривні зв'язки української літератури із фольклором, духовними надбаннями людства;

9) сприяти формуванню ґрунтовних знань про художні здобутки українських письменників у контексті творчої біографії, літературних процесів визначеного періоду; на рівні світового письменства;

10) формувати вміння працювати із художнім текстом: здійснювати аналіз (композиційно-сюжетний, системи образів твору, ідейно-художній, стилістичний тощо) та узагальнення (на рівні цілісного уявлення про твір як такий, його місце у творчій спадщині письменника, роль у літературному процесі тощо);

11) використовувати матеріал курсу історії української літератури ХХ ст. для формування естетичного сприйняття, гуманістичних цінностей, досягнення національної своєрідності, розвитку свідомості, культурно-історичної перспективи.

Результати навчання: студенти мають знати особливості історико-культурного розвитку періоду; основні літературні процеси доби; роль і місце письменника у літературному процесі; найважливіші віхи життя і творчості письменників ХХ ст.; головні художні здобутки письменників ХХ. Студенти мають уміти інтерпретувати особливості літературного розвитку визначеної доби у співвіднесенні із конкретними художніми творами; здійснювати ідейно-художній аналіз творів (на рівні сюжету, композиції, образів, проблематики, стилістичних особливостей); осмислювати головні проблеми твору у контексті естетичних філософських поглядів письменника та світоглядних систем епохи.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), проблемно-пошуковий метод, метод дослідження, дискусії, моделювання, інформаційно-рецептивний метод тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи, виконання творчих завдань, підготовка презентацій тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
26 балів	14 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Історія української літератури ХХ ст. / За ред. В.Г.Дончика: у 2-х кн., К.: Либідь, 1998.
2. Історія української літератури ХХ – поч.ХХІ ст./ За ред. Кузьменка В.І. – У 3-х т. – К.: Академвидав, 2013. – Т.1-3.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури кінець ХІХ – початок ХХ ст. Підручник. – К.: Академія, 2013. – 512 с.
4. Агеєва В. Апологія модерну: обрис ХХ віку. – К.: Грані-Т, 2011. – 208 с.
5. Насенко М. Історія українського літературознавства. – К.: Академія, 2001- 260 с.
6. Атаманчук В.П. Практичні заняття та самостійна робота з курсу «Історія української літератури» (перша половина ХХ ст.). Методичні рекомендації. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. – 32 с.
7. Атаманчук В.П. Проблеми трагічного в українській драматургії 1910-1920-х рр.: навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 124 с.

Мова викладання: українська.

III 08 СТИЛІСТИКА І КУЛЬТУРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Мета курсу: демонстрування стилістичної системи української мови в її довершених, поліфункційній формі; засвоєння основних понять теоретичної й практичної стилістики; оволодіння стилістичними нормами українського літературного мовлення; розвиток лінгвістичної креативності студентів (конструювання й реконструювання текстів різних стилів, типів і жанрів, мовотворчість та ін.); формування інформаційно-комунікаційної та естетичної культури, стилістичного чуття й гнучкості; вироблення вмінь працювати зі словом і стежити за мовленням школярів; набуття вмінь

застосовувати знання зі стилістики і культури мови в процесі викладання української мови в закладах загальної середньої освіти.

Тип: Навчальна дисципліна належить до циклу професійної підготовки (нормативна). Форма підсумкового контролю – екзамен.

Термін вивчення: 7-8 семестри (денна форма навчання).

Кількість кредитів: 7 кредитів ECTS: всього 210 год., з них: денна форма навчання – 84 год. аудиторних: 36 год. лекційних, 48 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Попович А.С., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови Федькова І.А.

Основні завдання вивчення дисципліни “Стилiстика i культура мови” в теоретичному аспекті:

- з'ясування й засвоєння основних понять і категорій стилістики й культури мови;
- визначення основних критеріїв класифікації стилів;
- вивчення основних етапів формування, становлення і розвитку функційних стилів української літературної мови в різних сферах спілкування, ролі інтра- та екстралінгвістичних чинників; характеристики стилістичного матеріалу сучасної української мови.

Завдання вивчення дисципліни “Стилiстика української мови” в практичному аспекті:

- оволодіння стилістичною системою української мови (стилістикою ресурсів і функційною стилістикою);
- вироблення вмінь і навичок визначати стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах усіх стилів;
- ознайомлення із стилістичними прийомами та способами використання мовного матеріалу відповідно до умов і цільової настанови;
- вироблення вмінь оцінювати стилістичні можливості мовних засобів;
- закріплення стилістичних навичок за допомогою конструювання стилістично довершеного тексту; оволодіння навичками текстотворення в усіх функційних стилях, підстилях і жанрах;
- підвищення культури професійного, ділового і побутового мовлення.

Результати навчання:

знання: основні поняття стилістики і культури мови, знання про стилістичну систему української мови, стилістику ресурсів і функційну стилістику;

вміння, навички, компетентності, набуті у процесі вивчення дисципліни: здатність до навчання, креативність, володіння технологіями пошуку інформації, гнучкість мислення; здатність до аналізу й синтезу, організації та планування, засвоєння основних базових знань зі стилістики, навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел), розв'язання проблем, планування та управління часом; здатність застосовувати знання на практиці, дослідницькі навички та вміння, здатність до навчання, здатність працювати самостійно, турбота про якість, бажання досягти успіху; володіння культурою мислення, здатність демонструвати й застосовувати знання; усвідомлення соціальної значущості професії, висока мотивація професійної діяльності;

володіння нормами української літературної мови, вільне володіння українською мовою в її літературній формі, володіння основними методами й прийомами різних типів усної та письмової комунікації українською мовою; володіння навичками підготовки наукових оглядів, різних видів проектів; володіння навичками участі в дискусії, виступах із повідомленнями, доповідями усного, письмового й віртуального (розміщення в інформаційних мережах) представлення матеріалів власних досліджень; володіння

базовими навичками доопрацювання й обробки (коректування, коментування, реферування тощо) різних типів текстів;

визначення стилістичних ознак мовних одиниць у текстах усіх стилів, оцінювання стилістичних можливостей мовних засобів, конструювання стилістично довершених текстів, редагування текстів, здійснення стилістичного аналізу тексту різних функціональних стилів, кваліфіковане інтерпретування різних типів текстів, необхідних для проведення уроків української мови в загальноосвітніх навчальних закладах, готовність до розповсюдження і популяризації стилістичних знань і виховної роботи зі школярами, потлумачення основних комунікативних ознак культури мовлення й українського мовленнєвого етикету, послуговування невербальними засобами спілкування.

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, робота за таблицями, опрацювання літератури, дискусії, конструювання речень і текстів з відповідною стилістичною спрямованістю, написання творчих робіт і стилістичних етюдів, аналіз текстів різних стилів, спостереження за стилістичними функціями мовних одиниць, стилістичний експеримент, робота над стилістичними помилками, редагування текстів тощо.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, виконання стилістичних розборів, написання контрольних творів.

Зміст навчальної дисципліни:

Стилістика української мови як лінгвістична наука і навчальна дисципліна. Предмет стилістики. Стилістична система української мови як предмет української стилістики. Філософське вчення про онтологічну єдність думки, волі й емоцій, про співвідношення об'єктивного і суб'єктивного в процесі пізнання, про зв'язок та залежність форми і змісту. Лінгвоукраїнознавство як методологічна основа курсу стилістики української мови. Методи стилістичних досліджень: семантико-стилістичний аналіз; зіставлення; стилістичний експеримент; статистичні методи. Структура стилістики. Зв'язок стилістики з іншими лінгвістичними і нелінгвістичними дисциплінами. Значення навчального курсу стилістики української мови для підготовки вчителя-словесника і викладання української мови та літератури в усіх типах середніх і вищих навчальних закладів України. Вивчення стилістики української мови в школі в умовах діалектного середовища, українсько-російського білінгвізму. Історія і джерела стилістики.

Основні поняття стилістики. Стиль. Мовленнєва системність стилю як основна його стилетворча ознака. Норма. Стилістичне значення (конотація). Експресія як інтенсифікація виразності мовлення, позаконтекстна експресія мовних одиниць і експресія мовленнєвих одиниць. Стилістична система як мовна одиниця з реальними можливостями стилістичного значення і як мовленнєва одиниця з певним стилістичним значенням. Стилістичні засоби як елемент мови (мовлення) здатні виражати стилістичну інформацію (експресивно-оцінну, експресивно-емоційну, функціонально-стильову). Стилістичний прийом як спосіб творення за допомогою стилістичних засобів стилістичного значення або його відтінку. Види прийомів.

Характеристика функційних стилів української літературної мови. Історичний розвиток стилів української літературної мови. Давня українська літературна мова з кількома жанровими різновидами (конфесійним, полемічним, літописним, фольклорним та ін.) і перевагою офіційної актової мови. Стилістична розбудова нової української літературної мови з перевагою стилю художньої літератури. Багатство стилів сучасної української літературної мови в усній і писемній її формах. Стили експресивні (високий, низький, середній), функційні, індивідуальні. Характеристика функційних стилів.

Фоностилістика

Експресивні можливості звуків української мови. Евфонія. Евфонічне чергування голосних. Звукосимволізм. Ономатопої. Звукові повтори (анафора, епіфора, алітерація, асонанс, дисонанс) і їх стилістичне використання. Приклади з української художньої літератури, які ілюструють алітерацію, ономатопоєю. Графостилістичні засоби стилістики (графічна організація тексту, сегментація; виділення речення, частини речення, словосполучення, слова).

Лексична стилістика

Стилістичне навантаження слова і стилістично-функціональна диференціація лексичного складу української мови. Стилістично нейтральна і стилістично забарвлена лексика. Емоційно забарвлена лексика і функціонально забарвлена лексика. Слова книжної конотації і слова розмовної конотації.

Архаїзми. Історизми. Старослов'янізми. Неологізми. Терміни. Професіоналізми. Запозичення. Діалектизми. Арготизми і жаргонізми. Просторіччя. Місце і стилістична роль названих одиниць у мовних стилях.

Лексична синонімія - основне джерело засобів словесної образності, стилістичної виразності. Мовні й контекстуальні стилістичні синоніми. Внутрішньо-стильові й міжстильові синоніми. Полісемія як основа для формування стилістичних засобів української мови. Лексична антонімія - основа для творення стилістичних фігур контрастів, антитез, оксюморонів. Омоніми як матеріал для версифікацій і каламбурів. Стилістичні функції паронімів.

Тропи. Вчення про тропи і фігури. Системний характер тропіки. Класифікація тропів. Метафора. Механізм метафоризації. Види метафор. Метонімія. Синекдоха. Парономазія. Епітет, види епітетів. Порівняння, способи граматичного вияву. Персоніфікація. Алгоритія. Іронія. Пародія.

Фразеологічні засоби стилістики

Стилістика фразеологічних одиниць. Стилістична класифікація фразеологізмів: книжні, фольклорні, розмовно-побутові. Синонімічні фразеологізми.

Стилістичні засоби словотвору

Стилістичне використання іменників, прикметників, дієслів, яким суфікси, префікси надають емоційно-експресивного забарвлення. Стилістичні можливості інших видів словотвору (основоскладання, аббревіація, переосмислення тощо).

Граматична стилістика

Граматична стилістика як учення про стилістичний аспект граматичної будови мови, стилістичні можливості граматичних одиниць. Місце і значення граматичної стилістики у шкільному курсі української мови.

Стилістична морфологія

Стилістичні можливості граматичних форм часу, способу, особи, виду, стану дієслів. Стилістичне використання якісних, відносних, присвійних прикметників, повних і коротких форм. Прикметник - епітет. Стилістичні можливості категорій роду, числа і відмінка іменників. Стилістичні опозиції варіантних форм відмінків. Стилістичні функції займенників. Участь прийменників, сполучників, часток у творенні стилістичних фігур. Інтер'єктиви як стилістична категорія.

Стилістичні особливості речень

Стилістичні можливості двоскладного речення (головних, другорядних членів речення і засобів зв'язку між ними). Стилістичні функції модальних різновидів речень (питальних, розповідних, спонукальних, стверджувальних, заперечних, окличних).

Стилістичні функції односкладних та неповних речень: означено-особових і неозначено-особових, узагальнено-особових, безособових, інфінітивних, номінативних, еліптичних. Стилістичні можливості сполучникових (простих, ускладнених, складних - складносурядних і складнопідрядних) та безсполучникових (простих і складних) речень.

Стилістична основа ускладнених речень (однорідні члени речення, відокремлені, другорядні члени, вставні і вставлені слова, словосполучення, речення, непоширені і

поширені звертання). Стилiстичнi функцiї прямої, невласне прямої мови, авторського введення. Стилiстичнi риси багатокомпонентних ускладнених синтаксичних сполучень (складних речень комбiнованого типу, перiодiв). Порядок слiв як стилiвова ознака мовлення.

Фiгури. Класифiкацiя фiгур. Повтор, анафора, епiфора амплiфiкацiя, асиндетон, полiсиндетон, елiпс, перiод, паралелiзм, парафраза, плеоназм, тавтологiя, градацiя, умовчання та iн.

Стилiстичнi прийоми

Прийом стилiстичної детермінацiї. iнтердепенденцiя, констеляцiя, комутацiя. Стилiстичний прийом створення звукового фону. Актуалiзацiя (нетрадицiйна сполучуванiсть, деавтоматизацiя тощо). Стилiзацiя та її види.

Культура української мови

Основнi комунiкативнi ознаки культури мовлення. Виразнiсть мовлення та структурно-iнтонацiйна органiзацiя тексту. Комунiкативно-прагматичнi основи мовлення. Невербальнi засоби спiлкування. Український мовленнєвий етикет.

Рекомендована лiтература

- Бабич Н.Д. Практична стилiстика i культура української мови. Львiв: Свiт, 2003.
- Волкотруб Г. Практична стилiстика української мови. Тернопiль: Пiдручники i посiбники, 2004.
- Пономарiв О.Д. Стилiстика сучасної української мови. Тернопiль: Навчальна книга-Богдан, 2000.
- Стилiстика української мови / за ред. Л.І.Мацько. Киiв: Вища школа, 2003.
- Дудик П.С. Стилiстика української мови. Киiв: Видавничий центр «Академiя», 2005.
- Попович А.С., Марчук Л.М. Стилiстика української мови. Кам'янець-Подiльський: Кам'янець-Подiльський нацiональний унiверситет iменi Iвана Огiєнка, 2017.
- Климова К. Я. Основи культури i технiки мовлення. Киiв: Лiра-К, 2007. 240 с.
- Культура мови на щодень / авт. кол.: Н.Я.Дзюбишина–Мельник, Н.С.Дужик, С.Я.Єрмоленко [та iн.] ; за ред. С.Я.Єрмоленко. Киiв: Довiра, 2002. 169 с.
- Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура української фахової мови. Киiв: Академiя, 2007. 359 с.
- Семенов О. М. Культура наукової української мови. Киiв: Академiя, 2010. 213 с.
- Радевiч-Винницький Я. Етикет i культура спiлкування. Львiв: Сполом, 2001. 224 с.

III 11 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НОРМАТИВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Опис (анотацiя): Теоретичнi основи формування української нормативної термiнологiї – дисциплiна, яка розкриває ґрунтовнi засади української термiнознавчої науки, закладає основи самовдосконалення майбутнього фiлолога з урахуванням знань внутрiшньої природи термiна, його мiсця в термiносистемi та сприяє формуванню загальної лiнгвiстичної ерудицiї.

Тип: дисциплiна професiйної пiдготовки. Вибiркова навчальна дисциплiна пiдготовки бакалавра з галузi знань **03 Гуманiтарнi науки** спецiальностi **035. Гуманiтарнi науки** за освiтньо-професiйною програмою **Українська мова i лiтература**.

Термiн вивчення: 4 курс (1 семестр).

Кiлькiсть кредитiв: всього 56 год., з них денна форма навчання – 56 год. аудиторних: 28 год. лекцiйних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат фiлологiчних наук, старший викладач кафедри української мови Монастирська Р.І.

Мета навчальної дисциплiни: визначення основних подiбностей та розбiжностей мiж термiном i словом, з'ясування походження, умотивованостi термiна та його спiввiдношення з внутрiшньою формою, дослiдження системних явищ синонiмiї, омонiмiї, паронiмiї, антонiмiї серед термiнної лексики.

Основні завдання навчальної дисципліни: ознайомити студентів-філологів із логічною й лінгвістичною сутністю терміна, показати специфіку терміна порівняно з іншими одиницями мови, сприяти оволодінню методологічними та методичними аспектами технології термінотворення, вироблення навичок установлення місця терміна й сукупності термінів у системі сучасної української літературної мови.

Результати навчання: студент повинен **знати:** місце української термінології в її розвитку та перспективі; галузеві термінології; структурно-генетичну, граматичну та лексико-семантичну характеристику термінології; ономазіологічні проблеми термінології; організацію термінологічних систем на рівні парадигматики. Студент повинен **уміти:** визначати поняття норми щодо термінології; уніфікувати галузеві терміносистеми; створювати словотвірні моделі сучасних термінів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіди, виконання вправ, робота за підручниками, конспектування, аналіз мовних одиниць тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, поточне тестування, модульна контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Денна форма навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)				Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1	МКР	СРС	ІНДЗ	40 балів	100 балів
25 балів	15 балів	10 балів	10 балів		

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

- Даниленко, В. П. (1980). Теоретичні та практичні аспекти нормалізації наукової термінології. [В:] Мовознавство, № 6. Київ, с. 16–21.
- Д'яков, А. С. (2000). Основи термінотворення. Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ, 216 с.
- ДСТУ 3017—95. Видання. Основні види. Терміни та визначення. Київ, 46с.
- ДСТУ 3018—95. Видання. Поліграфічне виконання. Терміни та визначення. Київ, 44 с.
- Дьяков, А. С. (2000). Основи термінотворення. Київ, 208 с.
- Зарицький, М. С. (2004). Актуальні проблеми українського термінознавства: Підручник для студ. вищих навч. закл. Київ, 124 с.
- Мацюк, З. О. (2006). Українська мова професійного спілкування : [Навч. посібник]. Київ, 352 с.
- Наконечна, Г. (1999). Українська науково-технічна термінологія: історія і сьогодення. Львів, 230 с.
- Панько, Т. І. (1994). Українське термінознавство: Навчальний посібник. Львів, 170 с.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ САМОСТІЙНОГО ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ІІІ16 ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна "Історія зарубіжної літератури" є базовою обов'язковою навчальною дисципліною. Вона відкриває для студента історію світової і,

перш за все, західноєвропейської літератури. Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності розвитку зарубіжної літератури епохи античності, середніх віків та Відродження, XVII-XXI ст., типологічні й національно-історичні особливості літератури європейських країн та творчість найвідоміших її репрезентантів.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-4 курс (1-7 семестр).

Кількість кредитів: 13 кредитів ECTS: всього 390 год., з них: денна форма навчання – 130 год. аудиторних: 88 год. лекційних, 42 год. практичних занять; з них на 2019-2020 н.р. : 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних: 22 год. лекційних, 8 год. практичних занять;

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, ст. викл. кафедри германських мов і зарубіжної літератури Притуляк В.Г.

Мета курсу: формування у студентів уявлень про закономірності розвитку європейської літератури епохи античності, середніх віків та Відродження, XVII-XXI ст., типологічні й національно-історичні особливості літератури європейських країн та творчість найвідоміших її репрезентантів, а також розвиток навичок аналізу художнього твору, формування естетичних смаків та загальної читацької культури..

Основні завдання дисципліни:

теоретичні: надання студентам необхідних знань про особливості історичного й літературного розвитку низки європейських країн, їх внесок у скарбницю світової літератури завдяки творчості найвидатніших репрезентантів;

практичні: у процесі вивчення курсу студенти засвоюють передбачені програмою знання і на цій основі формуються необхідні вміння на навички аналізу художнього тексту, літературних явищ зазначеного періоду, їх взаємовпливів та взаємозв'язків. Знання із зарубіжної літератури мають сприяти удосконаленню науково-дослідницьких навичок студентів, умінь працювати із художніми текстами та науковою літературою, бібліографічними та іншими джерелами та матеріалами.

Результати навчання: На основі вивчення дисципліни студент має набути таких компетентностей:

а) інтегральних: культура педагога, здатність до критичної самооцінки й самовдосконалення; здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних положень і методів;

б) загальних: володіння основами знань, умінь і навичок, спрямованими на реалізацію професійної діяльності;

в) спеціальних (фахових і предметних): курс розрахований на подальше удосконалення філологічної підготовки студентів, формування навичок науково-теоретичної та культурологічної оцінки літературних явищ.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен знати:

– визначення поняттєво-категоріального апарату курсу;

– особливості історико-літературного процесу епохи античності, середньовіччя, Відродження та періоду XVII-XXI ст.;

– характеристику творчості найвідоміших європейських письменників, а також їх творів;

– коло «вічних» тем та образів, представлених літературою періоду, що вивчається..

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен вміти:

– вирізняти основні методологічні підходи до розуміння та оцінювання літературних явищ античності, середньовіччя, Відродження та періоду XVII-XXI ст.;

– використовувати категоріальний апарат для характеристики явищ літератури, що вивчаються;

– розкривати суть літературних явищ у їх конкретно-історичних, типологічних, естетичних зв'язках;

- аналізувати творчість та окремі твори авторів, що вивчаються;
- володіти навичками читання та конспектування художньої й наукової літератури;
- вибудовувати чітку, логічну, грамотну писемну та усну відповідь на означені питання на практичних заняттях та екзамені;
- вміти користуватись довідниковою літературою, інтернет-ресурсами.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, конспектування тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен	Сума
Змістовий модуль 6 (3 курс, 6 семестр) (30 балів)			Змістовий модуль 7 (4 курс, 7 семестр) (30 балів)			40	100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
10 балів	15 балів	5	10 балів	15 балів	5балів		

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

Античність

1. Антична література: Підручник / За ред. А. Тахо-Годі. — К., 1978. — 439 с.
2. Никола М. И. Античная литература: Учеб.пособие. Практикум. — М., 2003. — 368 с.
3. Пашенко В. І. Антична література: Підручник. — К., 2001. — 718 с.
4. Підлісна Г. Н. Антична література для всіх і кожного. — К., 2003. — 382 с.
5. Радзич С. История древнегреческой литературы. — М., 1977. — 487 с.

Середнівіки таВідродження

1. Алексеев М. П. История западноевропейской литературы. Средние века и Возрождение / М. П. Алексеев. — М.: Высшая школа: Академия, 2000. — 462 с.
2. Галич О. А., Дмитренко В. І., Фоменко В. Г. Історія зарубіжної літератури. Античність. Середньовіччя: Навч.-метод.посібник / О. А. Галич, В. І. Дмитренко, В. Г. Фоменко. — Луганськ: Янтарь, 2003. — 228 с.
3. Давиденко Г. Й. Історія західноєвропейської літератури раннього і зрілого Середньовіччя: Навч. посібник / Г. Й. Давиденко. — Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. — 261 с.
4. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження / Г. Й. Давиденко, В. Л. Акуленко. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 248 с.
5. История западноевропейской литературы: Средние века и Возрождение / М. П. Алексеев, В. М. Жирмунский, С.С. Мокульский, А. А. Смирнов. — М.: Высшая школа, 1999. — 462 с.
6. Література західноєвропейського середньовіччя: Навч. посібник / Під ред. Н. О.Висоцької – Вінниця: Вид-во «Нова книга», 2003. — 449 с.
7. Наливайко Д. С. Искусство: направления, течения, стили / Д. С. Наливайко. — К.: Мистецтво, 1981. — 288 с.
8. Рубанова Г. Л. Історія світової літератури. Західноєвропейське Середньовіччя (III – XIV ст.) / Г. Л. Рубанова. — Л.: ПАІС, 2004. — 144 с.

9. Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. Історія зарубіжної літератури: Середнівікі та Відродження / М. С. Шаповалова, Г. Л. Рубанова, В. А. Моторний; За ред. Я. І. Кравця. – К.: Знання, 2011. – 476 с.

Література XVII–XVIII ст.

1. Артамонов С.Д. История зарубежной литературы XVII–XVIII вв. / С.Д.Артамонов. – М. : Просвещение, 1988. – 608 с.
2. Гуковский Г.А. Русская литература XVIII века / Г.А.Гуковский. – М. : Аспект-Пресс, 1999. – 453 с.
3. Давиденко Г.Й. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII ст. / Г.Й.Давиденко, М.О.Величко. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 292 с.
4. Насмінчук Г.Й. Зарубіжна література : Антична література. Середні віки. Доба Відродження. Література XVII–XVIII ст. / Г.Й.Насмінчук, Л.І.Починок. – Кам'янець-Подільський : Медобори, 2002. – 106 с.
5. Ніколенко О.М. Бароко, Класицизм, Просвітництво : Література XVII–XVIII ст. / О.М.Ніколенко. – Харків : Ранок, Веста, 2003. – 224 с.
6. Шалагінов Б. Зарубіжна література : Від античності до початку XIX ст. / Б.Шалагінов. – К. : Академія, 2004. – 360 с.

Література XIX ст.

1. Давиденко Г.Й., Чайка О.М. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX ст. / Г.Й. Давиденко, О.М. Чайка – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
2. Дмитриев А.С. История зарубежной литературы XIX в. / А.С. Дмитриев– М. : Высшая школа, 1999. – 559 с.
3. Кеба О.В. Історія зарубіжної літератури кінця XIX – початку XX ст. / О.В. Кеба– Кам'янець-Подільський : Абетка – НОВА, 2007. – 176 с.
4. Михальская Н.П. История зарубежной литературы XIX в. В 2-х частях / Н.П. Михальская. – М. : Просвещение, 2001. – 254 с.
5. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму / Д.С. Наливайко., К.О. Шахова.– Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2001. – 416 с.

Література XX ст.

1. Давиденко Г.Й., Стрельчук Г.М., Гричаник Н.І. Історія зарубіжної літератури XX ст. / Г.Й. Давиденко, Г.М. Стрельчук, Н.І.Гричаник. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 488 с.
2. Давиденко Г.Й. та інші. Історія новітньої зарубіжної літератури / Г.Й. Давиденко та інші. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 274 с.
3. Кабанова И.В. Зарубежная литература XX в. / И.В. Кабанова. – М. : Флинта; Наука, 2009. – 472 с.
4. Кузьменко В.І. Історія зарубіжної літератури XX ст. / В.І. Кузьменко. – К. : Академія, 2010. – 496 с.
5. Яценко В.М. История зарубежной литературы второй половины XX в. / В.М. Яценко. – М. : Флинта; Наука, 2012. – 312 с.

Мова викладання: українська.

ПП 18 ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧА ІМАГОЛОГІЯ

Опис (анотація): Літературознавча імагологія – це дисципліна, що займається вивченням проблеми художнього образу національних літератур («свій» і «чужий») в етнокультурній, соціальній, духовно-етичній сферах, пізнанням образу в його автентичності, ідентичності, у психоетнічній самобутності, у типологічних аспектах, у своєрідності архетипів, національних міфів; дослідженням проблем культурної ідентичності, міжнаціонального сприймання та національних образів у літературному дискурсі; вивченням літературного зображення інших народів і країн.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 4 курс (7 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Джурбій Т.О..

Мета курсу: дати студентам уявлення про літературну репрезентацію інших національних літератур в українській літературі та прослідкувати зворотність даного процесу.

Основні завдання дисципліни:

ознайомити студентів з базовими поняттями літературознавчої імагології; дослідити місце і роль імагології у сучасній літературознавчій парадигмі; знайомство з вітчизняними та світовими традиціями в імагологічній методології та оцінка їх з точки зору сучасної науки; вивчення ментальних феноменів та архетипів у світовій літературі; формування уявлення про світовий літературний процес як систему національних літератур, світова значимість яких вимірюється їхньою мистецькою та історичною унікальністю.

Результати навчання:

студенти мають *знати*:

- предмет, завдання та методи дослідження літературознавчої імагології;
- еволюцію літературознавчої імагології;
- типи і способи імагологічних досліджень;
- поняття «літературний етнообраз», «архетип», «автообраз», «гетерообраз»;
- зміст понять «етноімагологія» та «національна картина світу» у літературі.

студенти мають *уміти*:

- працювати з науковою літературою з курсу «Літературознавча імагологія»;
- досліджувати архетипні риси ментальності в імагологічних працях;
- визначити понятійно-термінологічне поле імагологічного дискурсу;
- досліджувати збірні образи, національні образи світу, національний менталітет в імагологічних працях;
- обирати оптимальні методи та самостійно здійснювати дослідження імагологічного характеру

Методи викладання дисципліни: Словесний, наочний, практичний, метод проблемного викладання, частково-пошуковий, метод індукції, метод стимулювання інтересу до навчання.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання рефератів, створення проектів.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
55 балів	25 бали	20 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Будний В. В. Порівняльне літературознавство: підручник для студ. вищих навч. закл. / Будний В. В., Ільницький М. М. – К. : Києво-Могилянська академія, 2008. – 430 с.

2. Літературна компаративістика. – Вип. IV.: Імагологічний аспект сучасної компаративістики: стратегії та парадигми. – Ч. I – II. – К.: ВД „Стилос”, 2011.
3. Наливайко Д.С. Літературна імагологія: предмет і стратегії / Д.С. Наливайко // Теорія літератури й компаративістика : статті-розвідки. – К. : Видавничий дім „Києво -Могилянська академія”, 2006. – С. 91-103.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 28 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Історія української літературної мови – дисципліна, яка досліджує процеси зародження, становлення і розвитку, вдосконалення й збагачення української літературної мови та вироблення її стилів, фонетичних, граматичних, лексичних і правописних норм протягом усього її історичного існування у взаємозв'язках з живою українською народною мовою; шляхи розвитку, джерела збагачення української літературної мови та початки наукового її вивчення; роль визначних культурних діячів, письменників, публіцистів, учених у процесі формування, збагачення й утвердження української літературної мови на різних історичних етапах.

Мета курсу: осмислити історію української мови як складову частину й основне знаряддя національної культури українського народу; усвідомити особливості сучасного стану української мови у розрізі її становлення.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: історична граматики, старослов'янська мова, історія української літератури, історія та культура України.

Заплановані результати навчання:

ЗНАННЯ

- особливостей мовної ситуації в літературно-писемній сфері України кожної історичної доби, її зумовленості політичними чинниками;
- загальної характеристики кожного з типів літературно-писемної мови, що обслуговували різні сфери суспільного життя; всі види і жанри, а також назви конкретних вірців писемності, якими представлений період.

УМІННЯ

- аналізувати кожен із типів літературно-писемної мови, представленого в конкретних джерелах: визначати, яка лексика становить основу пам'ятки; у якому співвідношенні наявні елементи інших систем, якими стилістичними та функціональними чинниками зумовлений такий лексичний склад;
- аналізувати групи лексики пам'ятки з погляду загального лексичного значення, стилістичного забарвлення тощо;

НАВИЧКИ

- визначати роль і місце тематично об'єднаних груп лексики, стилістично маркованих слів та запозичених іншомовних елементів конкретного мовного джерела (чи групи однорідних джерел) у становленні й розвитку української літературної мови;
- робити висновки й узагальнення про стан і статус української літературної мови на певному етапі – особливості лексичного складу, ступінь розвитку з погляду унормованості, достатності наявних у ній виражальних засобів, стильових і жанрових можливостей, а також про функціонування в різних сферах суспільного життя та перспективи подальшого розвитку.

ІНШІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

- здатність до проведення наукових досліджень у галузі української історичної лінгвістики із застосуванням відповідних методології, методики й інструментарію.

- здатність працювати з джерельною базою: первинними джерелами (власне джерелами: різностильовими та різножанровими писемними пам'ятками) і вторинними джерелами (дослідницькими роботами зазначеної проблематики).

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1.

1. Вступ. Давньокиївська літературна мова (XI –XIII ст.)
2. Староукраїнська літературна мова Литовського періоду (XIV – XV ст.)
3. Староукраїнська літературна мова (XVI – XVII ст.)
4. Староукраїнська літературна мова (XVIII ст.)
5. Граматичне й лексичне унормування старої української літературної мови.
6. Становлення нової української літературної мови (кінець XVIII – перша половина XIXст.)
7. Літературна мова кінця XIX – початку XX століття.
8. Літературна мова часів української державності і бездержав'я (п. XX ст. – 1991р.).
9. Граматичне й лексичне унормування нової української літературної мови.
10. Утвердження української мови як державної у незалежній Україні.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять, самостійна робота - 80 год.

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: Шеремета Н.П. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови.

Перелік основної літератури:

1. Історія української мови: Хрестоматія / Упоряд. С. Я. Єрмоленко, А. К. Мойсієнко. Авт. передмови С. Я. Єрмоленко. Київ: Либідь, 1996. 288 с.
2. Огієнко І. Історія української літературної мови. Київ : Либідь, 1995. 283с.
3. Плющ П.П. Історія української літературної мови. – Київ : Вища школа, 1971 . 423 с.
4. Русанівський В.М. Історія української літературної мови. Підручник. – Київ : АртЕк, 2001. 392 с.
5. Українська мова у XX сторіччі: історія лінгвоциду: Док. і матеріали / Упоряд.: Л.Масенко та ін. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська акад.», 2005. – 399с.
6. Шевельов Ю. Внесок Галичини у формування української літературної мови. Львів; Нью Йорк : Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. 196с.
7. Шеремета Н.П. Історія української літературної мови : Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. 124с.

ПП 31 КОДИФІКАЦІЯ МОВНОЇ НОРМИ В ІСТОРИЧНОМУ КУЛЬТУРОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

Кодифікація мовної норми в історичному культуромовному дискурсі – дисципліна, що розглядає теоретичні та практичні питання співвідношення літературної норми й мовної практики в історичному культуромовному дискурсі; визначає і вмотивовує мовленнєву діяльність з погляду сучасної кодифікації лексичної та граматичної норми.

Мета вивчення навчальної дисципліни: розкрити еволюцію основних мовних норм; з'ясувати позамовні причини спотворення української мовної норми впродовж XX ст.; згармонізувати дотримання мовних норм у повсякденній мовній практиці; удосконалити й систематизувати мовну освіту майбутніх фахівців, виробивши у них стійку мовнокомунікативну компетенцію; сформувати усвідомлену висококультурну національно-мовну особистість.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: культура української мови, риторика, стилістика.

Заплановані результати навчання:

ЗНАННЯ

- історії становлення норми, кодифікованої у граматиках і словниках ХХ ст. й проєктованої на різноаспектні явища сучасного мовного узусу;
- суспільних функцій і характерних ознак українського мовного стандарту;
- особливостей кореляції загальнолітературної і стильової норми;
- процесів у сучасній лексико-семантичній системі української мови в їх проєкції на динаміку лексичної норми;
- шляхів формування усвідомленої висококультурної національно-мовної особистості та методики пропагування українського мовного стандарту.

УМІННЯ

- розмежовувати поняття «національна мова», «літературна мова», «мова повсякденного спілкування», «мова художньої літератури»;
- комплексно послуговуватися нормами української літературної мови;
- застосовувати комунікативні властивості літературної мови у процесі формулювання одиниць комунікації відповідно до національного мовного етикету;
- характеризувати особливості мовного узусу залежно від його реакції на виклики глобалізаційної доби, на взаємодію літературної мови з територіальними і соціальними діалектами, на активні міжмовні контакти;
- усвідомлювати співвідношення прескриптивної і дескриптивної норми в сучасній мовній практиці;
- пропагувати засвоєння норм української літературної мови та неприйняття спотвореної мови або суржику.

НАВИЧКИ

- володіти культурою мовної поведінки особистості;
- застосовувати різноаспектні мовні засоби відповідно до умов і завдань комунікації та жанрово-ситуаційних різновидів певного стилю;
- реагувати на хитання усталеної літературної норми;
- здійснювати комунікацію, віддзеркалюючи з мовою відповідний психокультурний контекст.

ІНШІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

- поглиблено пізнати мовну норму як виразника ментальності етносу, засобу творчого освоєння світу і знаряддя якнайповнішого самовираження особистості;
- усвідомлювати зв'язок мовна норма – мовна система – мовна практика (узус) – мовна свідомість суспільства.

Зміст навчальної дисципліни

1. Мовний стандарт у контексті сучасного мовного узусу.
2. Просторова і часова динаміка лексичної норми.
3. Потенціал адаптації слів іншомовного походження в українській мові.
4. Національна фонетико-акцентуаційна генеза української мови.
5. Динаміка словотвірної інтерференції у контексті радянської асиміляції в 30-80-і рр. ХХ ст.
6. Динамічна стабільність морфологічної норми.
7. Мовно-виразові можливості граматичної варіантності.
8. Національні принципи творення синтаксичних нормативних словосполук, зворотів, речень.
9. Правописний плюралізм незалежної України: переваги і загрози.
10. Інтернет як інструмент кодифікації літературної норми.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них:

лекційних – 20, практичних – 20, самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: Шеремета Н.П. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови.

Перелік основної літератури:

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови : Навчальний посібник. Львів : Світ, 2003. 430 с.
2. Єрмоленко С.Я., Бибик С.П., Коць Т.А. та ін. Літературна норма і мовна практика : монографія; / за ред. С.Я.Єрмоленко. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013. 320 с.
3. Коць Т.А. Літературна норма у функціонально-стильовій і структурній парадигмі : монографія. Київ : Логос, 2010. 304 с.
4. Культура мови : від теорії до практики : монографія / Л. Струганець, О. Бобесюк, О. Веремчук та ін. ; [за ред. Л. Струганець]. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2015. – 216 с. Мацько Л. І. Культура української фахової мови: Навчальний посібник / Л.І.Мацько, Л.В.Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.
5. Пилинський М.М. Мовна норма і стиль. – Київ : Наукова думка, 1976. 276 с.
6. Фаріон І.Д. Мовна норма: пошук істини (навчальне видання) : [посібник]. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2017. 256 с.
7. Шеремета Н.П. Культура української мови : Навчальний посібник . – Кам'янець-Подільський, 2012. 256 с.

ПП 32 МЕТАТЕКСТ І КОНТЕКСТ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

Мета навчальної дисципліни: залучити студентів до засвоєння глибинних семантичних пластів і смислових кодів літературного твору, розуміння природи і генези літературної творчості, усвідомлення специфіки й універсальності розвитку письменства різних культурних епох, осмислення генетичних зв'язків світових сюжетів, «вічних» образів і мотивів у світовому й українському письменстві, суті мистецьких (зокрема й літературних) інтерпретацій, алюзій та ремінісценцій, а через це – до розуміння фундаментальних цінностей світової культури у взаємодії їх конкретно-історичних та загальнолюдських значень.

Дисципліна «Метатекст і контекст літературного твору» тематично пов'язана з такими дисциплінами: «Історія української літератури», «Історія світової літератури», «Компаративістика», «Стилістика», «Культурологія», «Мистецтвознавство», «Релігієзнавство», «Етика», «Естетика», «Історія», «Соціологія», «Політологія», «Філософія», «Етнографія», «Педагогіка», «Психологія».

Компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти:

– *інтегральні компетентності:* критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності на межі предметних галузей; здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної діяльності;

– *загальні компетентності:* здатність до пошуку та аналізу інформації про зв'язок світогляду і культурних цінностей окремої нації із світовими культурними надбаннями і традиціями; зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців; вправність у синтезуванні нових ідей у міждисциплінарних сферах розроблення та реалізації комплексних проєктів; уміння сприймати і поцінувати національне та поважати загальнолюдське;

– *спеціальні (фахові, предметні) компетентності:* здатність використовувати нові концептуальні та методологічні знання про мегатекст, текст, інтертекст, контекст, літературний код у професійній освітній діяльності (в певній та суміжних галузях науково-дослідної та/або професійної діяльності).

Формування вищезазначених компетентностей сприятиме ефективному функціонуванню майбутніх фахівців у науковому, навчальному та професійному

середовищах, а також – зростанню їх інтелектуального рівня, ерудиції, глибини і масштабності мислення, піднесенню духовності та культурного розвитку.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Генеза і філософія літературної творчості.

Тема 2. Специфіка літературного твору як семантико-знакової системи.

Тема 3. Розвиток світового письменства різних культуро-історичних епох.

Тема 4. Формация основних семантичних кодів світового та українського письменства.

Тема 5. Зародження і розвиток традиції літературних інтерпретацій.

Тема 6. Сакральність і кодовість духовного простору світового й українського письменства.

Тема 7. Система «вічних» образів і «мандрівних» сюжетів у світовому письменстві.

Тема 8. Алюзія та ремінісценція в літературній традиції.

Тема 9. Складні інтертекстуальні та мегатекстові літературні конструкції.

Тема 10. Інтровертність та екстравертність літературної творчості.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин, у тому числі 40 аудиторних годин (20 лекційних, 20 практичних годин), 80 годин самостійної та індивідуальної роботи.

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: Починок Л.І. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри історії української літератури і компаративістики.

Перелік основної літератури:

- Ушкалов Л. Що таке українська література: есеї. Львів: Вид-во Старого Лева, 2015. 352 с.
- Просалова В., Бердник О. Інтертекстуальність художнього тексту: текстотвірний і рецептивний аспекти: монографія. Донецьк: Норд-Прес, 2010. 354 с.
- Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури: монографія. Київ : Академвидав, 2006. 504 с.
- Мельник Я. Апокрифічний код українського письменства. Львів : Видавництво Укр. катол. ун-ту, 2017. 371 с.
- Sacrum і Біблія в українській літературі /за ред. І.Й.Набитовича. Lublin : Ingvarr, 2008. 811 с.

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ «ДИСКУРСОЛОГІЯ ТА ТЕОРІЯ ТЕКСТУ»

ПП 36 ЛІТЕРАТУРНА ГЕРМЕНЕВТИКА

Опис (анотація): «Літературна герменевтика» – дисципліна, предметною основою якої є текст як знаково-символічна система в її соціокультурному та історичному контексті. Курс покликаний ознайомити студентів з одним із фундаментальних методів дослідження гуманітарних наук, а саме з методом розуміння, тлумачення та інтерпретації художніх текстів.

Тип: вибіркова, вільного вибору студента.

Термін вивчення: 4 курс (7 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ЄCTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять; самостійна робота – 80 год.

Викладацький склад: канд. філол. наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Щегельський В.В.

Мета курсу: навчальна дисципліна покликана сформувати фахівця-професіонала, який володіє знаннями про сучасні підходи до літературної комунікації, оперує теоретичними

поняттями літературознавчого дискурсу та практично застосовує навички дискурсивного аналізу художнього тексту.

Основні завдання дисципліни:

- ознайомити студентів з інтерпретаційними моделями філософської герменевтики та їхнім впливом на методологічні моделі літературної герменевтики;
- ознайомити студентів із термінологічним апаратом літературної герменевтики;
- сформувані у студентів уявлення про герменевтику як науку розуміння та інтерпретації літературних текстів;
- удосконалити вміння студентів аналізувати та оцінювати художні тексти;
- розвивати у студентів здатність самотійно, творчо та критично мислити при читанні художніх текстів;
- розвивати у студентів мистецтво ведення дискусій навколо прочитаних текстів і літературних явищ.

Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати:**

- зв'язок теорії літератури з іншими дисциплінами, зокрема з філософією та лінгвістикою;
- роль мови у формуванні методології літературознавчих студій;
- теоретичні основи літературної комунікації;
- основні терміни, поняття та принципи найпоширеніших літературознавчих методологій ХХІ століття;

вміти:

- застосовувати термінологічний апарат літературної герменевтики для аналізу та інтерпретації художнього тексту;
- застосовувати основні принципи герменевтичного методу дослідження при аналізі художніх текстів;
- оцінювати естетичну вартість художнього тексту;
- поєднувати при аналізі тексту феноменологічний, екзистенційний і герменевтичний методи дослідження;
- брати участь у дискусії, коректно відстоювати власну думку.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, мультимедійна презентація, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання самотійних та індивідуальних завдань, аналіз художніх текстів, опрацювання наукової та навчально-методичної літератури, конспектування, дискусії тощо.

Методи оцінювання: усне опитування, виконання самотійних та індивідуальних завдань, модульна контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	40	100
30 балів	10 балів	20 балів		

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

Базова

1. Дильтей, В. Сон. Воображение поэта. Элементы поэтики. Литературные архивы и их значение для изучения истории философии // Вопросы философии. 1995. №5. С. 112–136.
2. Гайдеггер М., Навіщо поети? // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької. – 2-е вид., доп. Львів, 2002.

3. Гайдеггер М., Гельдерлін і сутність поезії // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької. – 2-е вид., доп. Львів, 2002.
4. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. Київ: Юніверс, 2001. 288 с.
5. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. – Т. 1: Герменевтика I: Основи філософ. герменевтики. Київ: Юніверс, 2000. 464 с.
6. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. – Том 2. Київ: Юніверс, 2000. 478 с.
7. Гадамер Г.-Г. Поезія і філософія // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької. – 2-е вид., доп. Львів, 2002.
8. Рікер П., Що таке текст? Пояснення і розуміння // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької. – 2-е вид., доп. Львів, 2002.
9. Рікер П. Конфлікт інтерпретацій. Очерки о герменевтике. Москва, 2002.
10. Ганс Роберт Яусс. Естетичний досвід і літературна герменевтика (фрагменти) / Перекл. Юрія Прохаська // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької. – 2-е вид., доп. Львів, 2002. С. 368-403.
11. Потебня О. Думка і мова // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М.Зубрицької. Львів, 2002. С.34-51.
12. Квіт С. Основи герменевтики. Київ: КМ Академія, 2003. 191 с.
13. Зоряна Лановик. Hermeneutica Sakra. Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2006. 587 с.

Допоміжна

1. Бахтин М. Естетика словесного творчства. Москва, 1979.
2. Потебня А. Естетика и поэтика. М., 1976.
3. Зубрицька М. Homo legens: читання як соціо-культурний феномен. Львів, 2004.
4. Мінаков М. Герменевтичний досвід і його роль в аналізі культури//http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_45/Minakov.htm.

Мова викладання: українська.

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ «ТЕОРІЯ КОМУНІКАЦІЇ»

ПП 36 ХУДОЖНЬО-ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ ДИСКУРС

Опис (анотація): Художньо-документальний дискурс – дисципліна, яка досліджує проблеми сутності, структури, функціонування і типології дискурсу, що є одним з основних напрямків світової лінгвістики, закладає основи самовдосконалення майбутнього філолога з урахуванням знань явищ мовної системи, взаємопов'язаних із когнітивними структурами й процесами.

Тип: дисципліна професійної підготовки. Вибіркова навчальна дисципліна підготовки бакалавра з галузі знань **03 Гуманітарні науки спеціальності 035. Гуманітарні науки** за освітньо-професійною програмою **Українська мова і література**.

Термін вивчення: 4 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: всього 48 год., з них денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови Монастирська Р. І.

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з основними поняттями дискурсу, теоріями та припущеннями щодо проблем спілкування, породження та сприймання мовлення та мовленнєвої діяльності.

Основні завдання навчальної дисципліни: розмежовувати поняття дискурсу та художньо-документального дискурсу, ознайомити з чинниками, що діють у художньому (несемантичні конвенції, мовна гра, уживання слів не відповідно до їхніх усталених

значень) та документальному дискурсі (документальна форма, її соціальна функція, її здатність точно відображати реальність).

Результати навчання: студент повинен знати: багатоаспектність змісту та форм дискурсу, що зумовлює різноманітність теоретичних визначень і підходів до його дослідження, вирізняти художньо-документальний дискурс в різних напрямках лінгвістики (лінгвістиці тексту, системній лінгвістиці, психолінгвістиці). Студент повинен **уміти:** здійснювати аналіз дискурсу, що зосереджується на структурі природної усної мови, яка виявляється у таких дискурсах як бесіда, інтерв'ю, коментар, мова, і, з іншого боку, – аналіз тексту, що вивчає структуру писемної мови, яку можна виявити в таких текстах, як нариси, примітки тощо.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіди, виконання вправ, робота за підручниками, конспектування, аналіз мовних одиниць тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, поточне тестування, модульна контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Денна форма навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)				Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1	МКР	СРС	ІНДЗ		
25 балів	15 балів	10 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Арутюнова, Н.Д. (1990). Дискурс. [В:] Лингвистический энциклопедический словарь. Москва, 1990 . 137 с.
2. Beaugrande, R. (1996). The story of Discourse Analysis // Introduction to Discourse Analysis / in Teun van Dijk (ed.). London, P. 35-62 – // <http://www.beaugrande.bizland.com/StoryDiscAnal.htm>
3. Галич, О.А. (2013) Олесь Гончар і Петро Ребро: Документальний дискурс. [В:] Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. №2. с. 5-8.
4. Еко, У. (2004). Дискурсивні структури. [В:] Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. Львів, с. 41–49.
5. Єрмоленко, С.Я. (2001). Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. Київ, с. 47–48.
6. Cook, G. (1989). Discourse. Oxford, 1989. P. 1-19.
7. Crystal D. Text and discourse // The Cambridge Encyclopedia of Language. Second edition. – Cambridge: Cambridge university press, 1997. – P. 116-117.
8. Лингвистические и кратологические трактовки дискурса, (2008). [В:] Без темы. №2 (2). [Цит. 2008р., 24 травня]. – Доступний із: [http://beztemy.usu.ru/?base=mag/0002\(02_2006\)&xsl=showArticle.xslt&id=a06&doc=../content.jsp](http://beztemy.usu.ru/?base=mag/0002(02_2006)&xsl=showArticle.xslt&id=a06&doc=../content.jsp).
9. Серль, Д. (2008). Логічний статус художнього дискурсу. [Цит 2008 р., 10 травня]. Доступний із: http://www.ruthenia.ru/logos/number/1999_03/1999_3_04.htm.
10. Скрипник, А.В. (2005). Французький поетичний дискурс епохи середньовіччя. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. Київ, 2005. 23с.
11. Старовойт, І.М. (2001). Український постмодернізм у критичному та художньому дискурсах кінця ХХ ст. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. Львів, 20 с.
12. Фуко, М. (1996). Порядок дискурсу. [В:] Воля к истине. Москва, 1996.

МАГІСТР

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)
За освітньо-професійною програмою Українська мова і література
Спеціалізація Українознавство

Додаткова спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
(Кваліфікація – Магістр. Філолог. Викладач української мови і літератури. Вчитель української мови і літератури, зарубіжної літератури та українознавства / Магістр. Філолог. Викладач української мови і літератури. Вчитель української мови і літератури та мови (англійської) і зарубіжної літератури.

Термін навчання – 1 рік 4 місяці на основі освітнього ступеня "бакалавр")

ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ

НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ **ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ**

ЗП 01 МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Опис (анотація): Методика наукових досліджень – дисципліна, в якій розглядається процес підготовки дипломної роботи магістра роботи від вибору теми до її публічного захисту. Крім того, наголошується на спільних та відмінних особливостях у підготовці та написанні дипломної роботи спеціаліста та магістерського дослідження. Акцентується увага на важливості самостійних пошуків та прийнятті рішень.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс, 1 семестр.

Кількість кредитів: 3 кредити ECTS, 90 год., з них денна форма навчання – 30 год. аудиторних: 16 год. лекційних, 14 год. практичних; заочна форма навчання – 12 год. аудиторних: 8 год. лекційних, 4 год. практичних;

Викладацький склад: доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української мови Марчук Л.М.

Мета курсу: теоретично і практично підготувати студентів до здійснення наукових пошуків, креативного підходу до застосування одержаних знань, чіткого розуміння логіки викладу наукових здобутків.

Завдання дисципліни:

- 1) дати студентам ґрунтовні й систематичні знання з методики наукового пошуку;
- 2) сформувані вміння й навички складання робочого плану, написання та оформлення магістерського дослідження;
- 3) навчити чітко й правильно робити бібліографічний опис вивчених джерел, оформляти список використаних джерел згідно з найновішими вимогами ВАК України.

Результати навчання:

Проведення **практичних занять** має на меті формування в студентів основних професійних **умінь**, що визначаються специфікою ведення та оформлення наукових досліджень: опрацьовувати наукову літературу; визначати тему, актуальність, новизну та мету дослідження; складати план роботи; добирати відповідні терміни з фаху для оформлення роботи; дотримуватися мовних норм, характерних для наукового стилю сучасної української літературної мови; працювати з довідковою літературою; підготувати публічний виступ на процедуру захисту магістерської роботи.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), виконання вправ, редагування текстів, конспектування, виготовлення зразків бібліографічного опису тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт.

Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
40 балів	20 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Артемчук Г. І. Методика організації науково-дослідної роботи: Навч. посібник для студентів та викладачів вищ. навч. Закладів / Г. І. Артемчук, В. М. Курило, М. П. Кочерган. – К.: Форум, 2000. – 276 с.
2. Білоусова Т. П. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. П. Білоусова, Ю. О. Маркітантов. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2004. – 120 с.
3. Білоусова Т. П. Як підготувати наукову роботу: Методичні рекомендації / Т. П. Білоусова, Ю. О. Маркітантов. – Кам'янець-Подільський: ПП Заріцький, 2007. – 76 с.
4. Довідник здобувача наукового ступеня: Збірник нормативних документів та інформативних матеріалів / Упоряд. Ю. І. Цеков. – К.: Наук. думка, 2000. – 198 с.
5. Маркітантов В.Ю. Підготовка та захист магістерської роботи. Навчально-методичний посібник / В. Ю. Маркітантов, А. В. Найчук. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільська міська друкарня, 2008. – 60 с.
6. Методичні рекомендації з написання та оформлення дипломних робіт студентами Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / [упорядники: А. С. Попович, Н. М. Розумяк; за ред. А. С. Попович]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. – 66 с.
7. Основи науково-дослідної роботи: Навчальний посібник для студентів, аспірантів і докторантів філософського факультету / Упоряд. А. Є. Конверський, В. І. Лубський, Т. Г. Горбаченко, В. А. Бугров, І. В. Кондратьєва; За ред. д-ра філос. наук, проф. А. Є. Конверського. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2004. – 186 с.
8. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України. – 2007. – №6. – С. 9-16.
9. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять у авторефераті // Бюлетень ВАК України. – 2008. – №3. – С. 9-13.
10. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник / В. М. Шейко Н. М. Кушнарєнко. – 5-те вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 307 с.

Мова викладання: українська.

ЗП02 ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Опис (анотація): передбачає формування у магістрантів розуміння особливостей системи професійної підготовки майбутнього педагога, що відображає загальну логіку професійного становлення спеціаліста, ключовими поняттями якої виступають «цілісний освітній простір» та «особистісна орієнтація навчально-виховного процесу». Суттєвою частиною змісту дисциплін виступає обґрунтування специфіки форм і методів організації пізнавальної діяльності студентів, логіки їх змістового та процесуального структурування,

розкриття психологічних особливостей діяльності та особистості викладача, психологічних особливостей взаємин у колективі ВНЗ.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять; заочна форма навчання – 12 год. аудиторних: 6 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: професор кафедри загальної педагогіки та управління навчальним закладом Кучинська І.О.; професор кафедри психології освіти Дуткевич Т.В.

Мета курсу: оволодіння студентами основами психолого-педагогічних знань, умінь, навичок, необхідними для виконання професійної діяльності викладача вищої школи.

Основні завдання дисципліни:

теоретичні: дати психолого-педагогічну характеристику діяльності, особистості, спілкування, охарактеризувати психічні процеси і властивості особистості студентів і викладачів в системі вищої освіти України.

практичні: сформувати вміння встановлювати та аналізувати причинно-наслідкові зв'язки у поведінці особистості студента; організувати педагогічне спілкування й співпрацю зі студентами; вміння самовдосконалення та саморозвитку викладача.

Результати навчання. За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **знати:** предмет, завдання, будову психології та педагогіки вищої школи; зміст її базових категорій та понять (особистість і діяльність студента, особистість і діяльність викладача, формування особистості фахівця з вищою освітою; навчання, виховання, педагогічне спілкування, самовиховання у системі вищої освіти).

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **вміти:** організувати педагогічне спілкування і співпрацю зі студентами; враховувати психолого-педагогічні чинники формування особистості студента у процесі навчання і виховання; визначати і вирішувати завдання професійного самовдосконалення.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, опрацювання методичної літератури, рольові ігри, дискусії, моделювання навчальних ситуацій тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, виконання практичних та тестових завдань, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)						Залік
Змістовий модуль 1 - 50 балів			Змістовий модуль 2 – 50 балів			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	
20	10	20	20	10	20	100

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Про вищу освіту : Закон України № 2984 – III від 17 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – N 20. – Ст.134.
2. Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України N 347/2002 від 17.04.2002 р.
3. Про Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття») : Постанова Кабінету Міністрів України № 896 від 03. 11.2004 р.

4. Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах : Наказ МОН України N 161 від 02.06.1993 р. : державна реєстрація: від 23.11.1993 р. N 173.
5. Про затвердження форм документів з підготовки кадрів у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації: Наказ МОНмолодьспорту України № 384 від 29 березня 2012 р.: реєстр в Міністерстві юстиції від 3 травня 2012 р. за № 711/21024.
6. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів / А.М. Алексюк . – К.: Либідь, 2008. – 558 с.
7. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістрату / С.С. Вітвицька. – К., Центр навчальної літератури, 2010. – 316 с.
8. Дуткевич Т.В. Психологія вищої школи: Навч. посіб. / Т.В. Дуткевич, Н.П. Максимчук. – Кам'янець-Под., 2012. – 228 с.
9. Збірник нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у ВНЗ: Довідник для працівників ВНЗ / [авт. - упор. В.В.Коровайченко]. – К.: УАЗТ, 2003. – 408 с.

Мова викладання: українська

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП01 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Мета курсу: теоретично і практично підготувати студентів до професійної діяльності викладача мовознавчих дисциплін у закладах вищої освіти.

Тип: Навчальна дисципліна належить до циклу дисциплін професійної підготовки (нормативна). Форма підсумкового контролю – екзамен.

Термін вивчення: 2 семестр (денна форма).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 52 год. аудиторних: 22 год. лекційних, 26 год. практичних занять, 4 год. лабораторних занять.

Викладацький склад: доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Попович А.С.

Основні завдання дисципліни:

- формувати в студентів світоглядні переконання патріота України, справжнього представника української еліти.
- забезпечувати методичну підготовку викладача мовознавчих дисциплін на рівні нових освітніх завдань;
- формувати в студентів уміння планувати освітній процес у закладах вищої освіти та професійно-методичні вміння проведення лекцій, практичних і лабораторних занять із мовознавчих дисциплін у ЗВО;
- продовжити вчити студентів, майбутніх викладачів, самостійно працювати з навчально-методичною літературою й інтернетними джерелами;
- продовжувати стимулювати науково-методичну творчість студентів, прагнення вдосконалювати педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до викладацької праці;
- формувати в студентів розуміння ролі і завдань філологічної освіти в Україні, гуманізації й гуманітаризації мовної освіти, особистісної ролі викладача в цьому процесі;
- на основі наукової літератури, спостережень освітнього процесу в університеті розкрити технологію вишівської лінгвістичної дидактики.

Результати навчання:

знання загальних питань методики викладання мовознавчих дисциплін у вищій школі; методики вивчення української мови на філологічному та неспеціальних факультетах; методики позааудиторної роботи у ЗВО; особливостей методичної роботи викладача вищої школи; конкретних прикладних питань вивчення української мови у ЗВО.

вміння, навички, компетентності: знання основних завдань вивчення української мови у ЗВО; оптимальне використання можливостей української мови для реалізації освітньої, виховної та розвивальної мети; проведення методичного аналізу матеріалу, що вивчатиметься; робота з підручником та іншими інформаційними джерелами (зокрема інтернетними), вмиле використання дидактичних можливостей навчальної книги; планування навчального матеріалу на навчальний рік, семестр, заняття; складання робочих навчальних програм, укладання комплексів навчально-методичного забезпечення дисципліни; підготовка лекцій, укладання планів практичних і лабораторних занять та аналіз їх; оволодіння технологією основних методів і прийомів навчання української мови у ЗВО; здійснення позааудиторної зі студентами; презентування своїх методичних ідей та застосування інноваційних технологій і провідних педагогічних технологій під час викладання української мови у ЗВО; знання закономірностей процесу організації освітнього процесу у вищій школі;

здатність до навчання, креативність, володіння технологіями пошуку інформації, гнучкість мислення; здатність до аналізу й синтезу, організації та планування, засвоєння основних базових знань з методики навчання української мови у ЗВО, навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел), розв'язання складних завдань і проблем, планування та управління часом; здатність застосовувати знання на практиці, дослідницькі навички та вміння, здатність до навчання, здатність працювати самостійно, турбота про якість, бажання досягти успіху; володіння культурою мислення, здатність демонструвати й застосовувати знання; усвідомлення соціальної значущості професії, висока мотивація професійної діяльності; намагання до саморозвитку, підвищення кваліфікації й науково-педагогічної майстерності;

оволодіння нормами української літературної мови, вільне володіння українською мовою в її літературній формі, оволодіння основними методами й прийомами різних типів усної та письмової комунікації українською мовою;

здатність використовувати основи філософських знань, основні положення й методи соціальних і гуманітарних наук, зокрема психології та педагогіки в різних сферах життєдіяльності,

готовність до розповсюдження й популяризації філологічних знань і виховної роботи із здобувачами вищої освіти.

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітично-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ і завдань, написання лекцій і планів практичних і лабораторних занять, аналіз та самоаналіз лекцій, укладання бібліографій методичних посібників і журнальних публікацій, конспектування, виготовлення роздавального матеріалу, робота за таблицями, опрацювання методичної літератури, рольові ігри, конференції, дискусії, моделювання навчальної ситуації в аудиторії, виготовлення моделей таблиць і стендів, підготовка презентацій тощо.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання конспектів контрольних занять (лекцій, практичних занять тощо) і т. ін.

Зміст навчальної дисципліни:

Методика навчання української мови у вищій школі як наука й навчальна дисципліна. Етапи вивчення української мови у вищій школі. Методика викладання лінгвістичних дисциплін у закладах вищої освіти. Методи і засоби навчання під час

викладання української мови. Основні види і форми занять з української мови у ЗВО. Формування національно-мовної особистості на заняттях з української мови у ЗВО. Організація самостійної та індивідуальної роботи студентів. Методика контролю, облік та оцінювання студентської успішності з лінгвістичних дисциплін. Організація науково-дослідної роботи студентів з української мови. Педагогічна практика студентів-філологів. Види позааудиторної (виховної) роботи з української мови у ЗВО. Методична робота викладача філологічних дисциплін у ЗВО.

Рекомендована література

- Дороз В.Ф. Методика викладання української мови у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 176 с.
- Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
- Нікітіна А.В. Українська лінгвометодика для магістрантів : навчально-методичний посібник. Старобільськ: Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2015. 375 с.
- Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: [монографія]. Суми: Мрія-1, 2005. 404 с.
- Семенов О. М., Дейниченко Н. П. Методика викладання української мови у вищих навчальних закладах: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. 220 с.
- Педагогічна риторика: історія, теорія, практика : монографія / [О.А.Кучерук, Н.Б.Голуб, О.М.Горошкіна, С.О.Караман та ін.]; за ред. О.А.Кучерук. Київ: КНТ, 2016. 258 с.
- Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: навч. посібник / О.Горошкіна, С.Караман, З.Бакум, О.Караман, О.Копусь; за ред. О.Горошкіної та С.Карамана. Київ:АКМЕ ГРУП, 2015. 250 с.
- Попович А.С. Методика викладання української мови у вищій школі: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см.
- Підготовка вчителя-філолога у педагогічному вищому навчальному закладі: монографія / за ред. В.Мельничайка, Л.Струганець. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2017. 420 с.

ПП02 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Опис (анотація): Методика навчання української літератури в закладі вищої освіти – прикладна наукова дисципліна, яка базується на основі педагогіки і літературознавства; її прикладний характер зумовлений викладацькою практикою, результати якої стають складником методичної науки. Дисципліна теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності викладача літературознавчих дисциплін у навчальних закладах II-IV рівнів акредитації.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестри).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 52 год. аудиторних: 22 год. лекційних, 26 год. практичних занять; 4 год. лабораторних занять; заочна форма навчання – 14 год. аудиторних: 10 год. лекційних, 4 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О.А.

Мета курсу: опанування основами методики викладання літератури у вищій школі як науковою дисципліною, що має теоретичний та практичний напрям.

Основні завдання дисципліни:

1) надати майбутнім викладачам теоретичні знання з основ методики викладання літератури у вищій школі та практичні уміння і навички їх застосування;

2) навчити співвідносити літературознавчу, психолого-педагогічну, дидактичну, комунікативну складові процесу викладання літератури з методичною складовою на теоретичному та практичному рівнях.

3) формувати в студентів професійно-методичні вміння;

4) вдосконалювати вміння студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної вищої школи, втілювати нові методичні ідеї у практику вивчення предмета;

5) продовжувати розвивати в студентів уміння самостійно працювати з навчально-методичною літературою, їх пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки;

6) стимулювати науково-методичну творчість студентів, прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до викладацької праці.

Результати навчання: студенти мають знати теоретичні основи курсу; особливості літературознавчих навчальних дисциплін; принципи викладання української літератури у вищій школі; методи та прийоми викладання української літератури; відмінності викладання літератури в ВНЗ та у вищій школі. Студенти мають уміти планувати роботу викладача української літератури; розробляти та проводити монографічні і оглядові лекції; розробляти та проводити практичні заняття з української літератури; організовувати самостійну роботу студентів; розробляти завдання для поточного та підсумкового контролю.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, укладання лекційного матеріалу, аналіз та самоаналіз лекційних та практичних занять з дисциплін літературознавчого циклу, укладання бібліографій методичних посібників і журнальних публікацій, конспектування, виготовлення роздавального матеріалу, опрацювання методичної літератури, конференції, дискусії, круглі столи, моделювання навчальної ситуації в аудиторії, виготовлення моделей таблиць і стендів тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання контрольних планів-конспектів уроків та їх аналізів і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
30 балів	10 балів	20 балів	40 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Алексюк А. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання. – К., 1993.

2. Бех І. Виховання особистості: У 2 кн. Кн.1 : Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади; Кн. 2 : Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади : навч.-метод.видання. – К. : Либідь, 2003. – 280 с.
3. Волошина Н. Наукові основи методики літератури.– К.: Ленвіт, 2002.
4. Волошина Н.Й. Уроки позакласного читання в старших класах.– К., 1987.
5. Гаврілов П.Т. Оглядові теми на уроках української літератури.– К.: Рад. школа, 1980.
6. Марко В. Основи аналізу літературного твору //Дивослово.– 1998.– №№ 10,12.
7. Методика викладання світової літератури та теорії літератури у вищій школі: Програма, контрольні питання, бібліографія до курсу / Укл. Теленько Г.М. – Чернівці : Рута, 2007. – 24 с.
8. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О.В.Малихін, І.Г.Павленко, О.О.Лаврентьєва, Г.І.Матукова. – Кривий Ріг : КДПУ, 2010. – 270 с.
9. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник / В.М. Нагаєв. – К. : ЦНЛ, 2007. – 232 с.
10. Неділько В.Я. Методика викладання української літератури в середній школі.– К., 1978.
11. Никифорова О.И. Психология восприятия художественной литературы.– М., 1972.
12. Пасічник Є.А. Українська література в школі.– К., 2000.
13. Степанишин.Б.І. Вивчення української літератури в школі.–К.,1999.

Мова викладання: українська.

ПП03 СУЧАСНА УКРАЇНЬКА ЛІТЕРАТУРА

Опис (анотація): курс сучасної української літератури зорієнтований на найбільш яскраві літературні явища, постаті вітчизняної культури кінця ХХ – початку ХХІ ст., розглянуті у контексті зарубіжного літературного процесу. Курс розкриває ідейно-тематичне, жанрово-композиційне і художньо-образне багатство поезії, прози, драматургії останніх десятиліть, подаючи їх у синхронному і діахронному контекстах.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4,5 кредити ECTS: всього 135 год., з них: денна форма навчання – 46 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 22 год. практичних занять; заочна форма навчання - 18 год. аудиторних: 12 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри історії української літератури і компаративістики Насмінчук Г.Й.

Мета курсу: доповнити основний курс вітчизняної літератури, висвітлити найбільш типові явища і факти сучасного письменства, простежити духовні контакти з попередніми літературними поколіннями, систематизувати набуті студентами знання під час вивчення нормативного курсу «Історія української літератури».

Основні завдання дисципліни:

- 1) дати студентам знання про факти біографії, творчі здобутки письменників;
- 2) поглибити знання про літературні жанри зазначеного періоду; розвинути естетичні смаки, спираючись на кращі зразки поезії, прози, драматургії;
- 3) виробити у студентів уміння аналізувати художні твори з урахуванням їх ідейної цінності та естетичної значимості. Підкреслити пізнавальне, виховне та естетичне значення сучасної літератури.
- 4) вдосконалювати вміння студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи;
- 5) продовжувати розвивати в студентів уміння самостійно працювати з новітніми дослідженнями в галузі сучасного літературознавства, їх пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки;

б) стимулювати науково-пошукову діяльність студентів, прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до вчительської праці.

Результати навчання: студенти мають знати основні особливості історико-літературного процесу; провідні літературно-естетичні методи, літературні напрями та течії; рекомендовані теоретичні джерела.

Студенти мають уміти аналізувати складові індивідуального стилю, особливості поезики творів, специфіки моделювання картин українського світу; здійснювати генетичне і типологічне зіставлення творів сучасних авторів з попередньою вітчизняною та зарубіжною традицією.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, практичні заняття для вироблення навичок застосування теоретичних знань у процесі аналізу художніх текстів, відпрацювання міжлітературних і міждисциплінарних зв'язків; самостійна робота з опрацювання окремих питань теоретичного характеру, виконання домашніх завдань, підготовки до практичних занять, оформлення читацьких щоденників.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, експрес-опитування на лекціях; перевірка готовності до практичних занять; контроль самостійної роботи; звіт за змістовий модуль; підсумкова контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Індивідуальні завдання	Модульна контрольна робота	Іспит
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Агеєва В. Жіночий простір. Феміністичний дискурс українського модернізму: монографія / Віра Агеєва. – К.: Факт, 2003. – 320 с.
2. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: письменник і літературний процес / Володимир Даниленко. – К.: Академвидав, 2008. – 352 с.
3. Зборовська Н. В. Код української літератури: проект психоісторії новітньої української літератури: монографія / Ніла Вікторівна Зборовська. – К.: Академвидав, 2006. – 504 с.
4. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст.: навч. посібн.: у 3 т. / за ред. В.І. Кузьменка. – К.: ВЦ «Академія», 2017. – Т. 3. – 544 с.
5. Констанкевич І.М., Сірук В.Г. Сучасна українська література: стилі, покоління, творчі індивідуальності: навч. Посібник / Ірина Мирославівна Констанкевич, Вікторія Григорівна Сірук. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – 328 с.
6. Літературна дефіляда. Сучасна українська критика про сучасну літературу. Бібліотека «ЛітАкценту». – К.: Темпора, 2012. – 544 с.

7. Саєнко В. Сучасна українська література : компендіум / Валентина Саєнко. – Одеса : Астропринт, 2014. – 352 с.
8. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза : постмодерний період : навч. посіб. / Роксана Борисівна Харчук. – К. : ВЦ «Академія», 2008. – 248 с.

Мова викладання. Українська.

ПП 04 СУЧАСНІ НАПРЯМИ ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Мета курсу: ознайомити студентів із сучасними напрямками сучасних лінгвостилістичних досліджень, дати уявлення про основні поняття й категорії різних дослідницьких аспектів стилістики, поглибити вміння й навички лінгвостилістичного аналізу тексту.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі та в закладах вищої освіти.

ЗК 01 Знання та розуміння предметної області та усвідомлення специфіки професійної діяльності.

ЗК 02 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 04 Здатність працювати в команді.

ЗК 05 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 06 Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 07 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 09 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК 4. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови, літератури та зарубіжної літератури, англійської мови та українознавства в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання української мови й літератури, зарубіжної літератури та англійської мови.

ФК 5. Здатність вільно володіти українською мовою, англійською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ФК 6. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення ЗО у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ФК 9. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК 10. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української та англійської мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

Після вивчення дисципліни студенти повинні:

- знати основні напрями сучасної стилістики й нові підходи до вивчення тексту;
- розуміти зміни, що відбуваються в стилістичній системі української мови;
- знати основні об'єктивні й суб'єктивні, лінгвістичні й екстралінгвістичні чинники текстотворення;
- володіти методологією комунікативної й когнітивної стилістики тексту;
- володіти різними методиками смислової інтерпретації тексту;
- вміти орієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку стилістики;

- визначати засоби мовленнєвої індивідуальності текстів різних функційних стилів і жанрів;
- здійснювати креативну мовленнєву діяльність,
- вміти здійснювати аналіз текстів різних типів відповідно до сучасних методів і методик.

Зміст навчальної дисципліни:

Основні напрями сучасної стилістики. Актуальні проблеми вивчення ідіостилю. Нові підходи до вивчення тексту (комунікативно-діяльнісний, психолінгвістичний, лінгвосинергетичний, герменевтичний, когнітивний). Комунікативна стилістика. Когнітивна стилістика. Прагматична стилістика. Гендерна стилістика. Медійна стилістика. Креативна стилістика.

Обсяг навчальної дисципліни: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Термін вивчення: 2 семестр (денна форма навчання).

Форма семестрового контролю – екзамен.

Тип: Навчальна дисципліна належить до циклу загальної підготовки (нормативна).

Викладацький склад: доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Попович А.С.

Перелік основної літератури:

1. Вінтонів М.О., Вінтонів Т.М., Мала Ю.В. Синтаксичні засоби експресивізації в українському політичному дискурсі. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2018. 336 с.
2. Горнятко-Шумилович А., Космеда Т. Феномен креативності Василя Симоненка: літературознавчий та лінгвістичний аспекти, за заг. ред. проф. Тетяни Космеди, Познань 2016. 266 с.
3. Єрмоленко С.Я. Мова і українознавчий світогляд: монографія. Київ: НДІУ, 2007. 444 с.
4. Калашник В. С. Людина та образ у світі мови : вибрані статті. Харків: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2011. 368 с.
5. Купина Н. А., Матвеева Т. В. Креативная стилистика. *Стилистика современного русского языка: учебник для бакалавров*. Москва: Издательство Юрайт, 2013. С. 298-409.
6. Переломова О. С. Авторська стилістика: навчальний посібник. Суми: Вид-во СумДУ, 2014. 108 с.
7. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
8. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність [на матеріалах сучасної газетної публіцистики]: монографія / за ред. В.Різуна / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2002. 392 с.

ПП 05 УКРАЇНСЬКЕ ШІСТДЕСЯТНИЦТВО

Опис (анотація): Навчальна дисципліна «Українське шістдесятництво» засвоює знання про історико-літературний та поетикальний аспекти літературно-мистецького шістдесятництва в іменах на тлі доби. Курс пропонує студентові вивчати епоху й творчість провідних діячів руху крізь призму історичних зрушень, у контексті тотальних заборон і тиску на творчі особистості, філософсько-екзистенційного перепрочитання їхнього доробку.

Тип: цикл дисциплін загальної підготовки.

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О. А.

Мета курсу: дати уявлення про історико-культурний й мистецький аспекти українського шістдесятництва, ознайомити студентів із провідними діячами руху та їхньою творчістю, мати власне бачення на суспільно-політичні події епохи.

Основні завдання дисципліни: ознайомити студентів із добою літературно-мистецького шістдесятництва, охарактеризувати творчість провідних діячів руху, з'ясувати їхню роль у розвитку української культури у II половині ХХ ст.

Результати навчання у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен: *знати* історичні умови виникнення та побутування літературного явища, яке названо “шістдесятництвом”, визначити його соціальні, психологічні, політичні витоки та естетичні засади й властивості; найголовніші тенденції, напрямки, творчі індивідуальності шістдесятництва, його витоки; місце творів українського шістдесятництва в загальнонаціональному літературному процесі; основні етапи життєвого та творчого шляху провідних діячів руху.

вміти робити аналітичний огляд наукових досліджень щодо творчості окремих персоналій та літературно-мистецького процесу II половини ХХ ст.; виявляти основні проблеми у творчості українських шістдесятників; з'ясувати взаємозв'язок між історико-мистецькими подіями епохи, світоглядом і творчістю діячів руху; виявити найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів; зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку, вміти дискутувати; аргументувати теоретичні міркування переконливими прикладами; зіставляти кілька творів, проводячи компаративний аналіз на різних рівнях текстів; самостійно здобувати і систематизувати знання з різних тем; користуватися довідковими джерелами, зокрема, Інтернетом, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виготовлення унаочнень, використання аудіо- та відеозаписів, написання реферату, опрацювання наукової літератури, диспути, дискусії, тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, написання рефератів та їх аналіз, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
50 балів	30 балів	20 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Історія української літератури. ХХ століття: У 2 кн. Кн.2.Ч.2: 1960-1990-ті роки: Навч. посібник / За ред. В.Г.Дончика. – К.: Либідь, 1995. – 512с.
2. Касьянов Г.В. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х років. – К.: Либідь, 1995. – 224 с.
3. Коцюбинська М. «Зафіксоване і нетлінне»: Роздуми про епістолярну творчість. – К.: Дух і Літера. – 2001. – 300 с
4. Грабович Григорій. До історії української літератури: Дослідження, есе, полеміка. – К.: Основи, 1997. – 604 с.
5. Рух опору в Україні: 1960-1990. Енциклопедичний довідник. – К.: Смолоскип, 2010. – 804 с.

6. Тарнашинська Л Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління (історико-літературний та поетикальний аспекти). – К.: Смолоскип, 2010. – 632с.

Мова викладання: українська.

ПП 06 ІСТОРІЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ УЧЕНЬ

ДИСЦИПЛІНИ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 11 ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

Опис (анотація). У сучасних умовах соціального розвитку безпека життя та діяльності людини обумовлена необмеженою кількістю чинників, що впливають на організм, постійно змінюючись в чисельності та силі прояву, в часі і просторі, а також на пряму залежить від можливостей людини та існуючих систем захисту. Надзвичайні ситуації техногенного, природного, соціально-політичного характеру призводять до людських втрат, значних економічних збитків та завдають шкоди навколишньому середовищу. Змістовий модуль «Безпека життєдіяльності» займає провідне місце у структурно-логічній схемі підготовки майбутнього вчителя та дозволяє випускнику вирішувати професійні завдання за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення внутрішніх і зовнішніх небезпек, що спричиняють надзвичайні ситуації та їхніх негативних наслідків. Дисципліна «Безпека життєдіяльності» передбачає вивчення таких тем.

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності. Таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.

Тема 2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.

Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Пожежна безпека. Радіаційна безпека.

Тема 4. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у надзвичайних ситуаціях.

Тема 5. Надзвичайні ситуації мирного і військового часу та їх вплив на життєдіяльність населення.

Тема 6. Надання першої долікарської допомоги потерпілому.

Тип: вибору навчального закладу, нормативна

Термін вивчення (рік, семестр тощо): 1-ий рік навчання, 1-й семестр.

Кількість кредитів. 2 кредити - 60 год. З них: 6 год – лекційних, 14 год – практичних занять, 40 год. на самостійне опрацювання.

Викладацький склад.

Поведа Т.П. – к. пед. наук, доцент, доцент кафедри методики викладання фізики і дисциплін технологічної освітньої галузі

Мета і завдання вивчення навчальної дисципліни (модуля), результати навчання.

Мета вивчення дисципліни полягає у набутті студентами компетентностей для здійснення професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій, природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання щодо забезпечення безпеки та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки в закладі, установі, організації, збереження матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийняттого ризику.

Засвоївши курс «Безпека життєдіяльності» майбутні бакалаври повинні володіти сукупністю загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу, населення та охорони довкілля.

В результаті вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності» бакалаври з відповідних напрямів підготовки повинні мати головні *загальнокультурні та професійні компетенції*.

Загальнокультурні компетенції охоплюють:

- компетенції збереження здоров'я (знання й дотримання норм здорового способу життя);
- культуру безпеки і ризик-орієнтоване мислення, при якому питання безпеки й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети в житті й діяльності;
- знання сучасних проблем і головних завдань безпеки життєдіяльності та вміння визначити коло своїх обов'язків з питань надійного виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання;
- вміння оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження здоров'я працівників під час їхньої професійної діяльності;
- здатність приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень.

Професійні компетенції за видом діяльності охоплюють:

виробничо-технологічна діяльність:

- знання головних небезпечних та шкідливих чинників техногенного середовища і вміння ідентифікувати тип небезпечної ситуації та оцінити рівень небезпеки за допомогою імовірнісних структурно-логічних моделей;
- здатність орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техногенної безпеки, обґрунтовано вибирати відомі пристрої, системи та методи захисту людини і природного середовища від небезпек;
- вміння обґрунтувати та забезпечити виконання комплексу робіт на об'єкті з попередження виникнення надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків;

організаційно-управлінська діяльність:

- здатність орієнтуватися в основних нормативно-правових актах в області забезпечення безпеки;
- знання організаційно-правових заходів забезпечення безпечної життєдіяльності та вміння обґрунтувати та забезпечити виконання у повному обсязі заходів з колективної та особистої безпеки;
- вміння забезпечити координацію зусиль педагогічного колективу в попередженні виникнення надзвичайних ситуацій;
- вміння ідентифікувати небезпечні та шкідливі чинники природного та техногенного середовищ;
- вміння обґрунтувати нормативно-організаційні заходи попередження виникнення надзвичайних ситуацій;
- *педагогічно-консультативна діяльність:*
- вміння надати допомогу та консультації з практичних питань безпеки життєдіяльності;
- оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій (НС);

– здатність аналізувати механізми впливу небезпек на людину, визначати характер взаємодії організму людини з небезпеками середовища існування з урахуванням специфіки механізму токсичної дії шкідливих речовин, енергетичного впливу та комбінованої дії шкідливих факторів.

Методи викладання дисципліни.

Словесні методи - *розповідь-пояснення, бесіда, лекція.*

Наочні методи - *презентації, демонстрація роботи приладів, якими проводимо вимірювання досліджуваних параметрів.*

Практичні методи: *вправи, навчальна праця, практичні роботи, реферати студентів.*

Репродуктивні (*відтворення змісту лекцій студентом*), творчі (*підготовка ІНДЗ, фрагменту відео-презентації*), проблемно-пошукові методи роботи на занятті (*вирішення ситуаційних задач за темами*).

Навчальна робота під керівництвом викладача – *аудиторна самостійна робота (тестова перевірка знань, диктанти на перевірку знань термінів і визначень).*

Самостійна робота студентів поза безпосереднім контролем викладача – *позааудиторна самостійна робота (підготовка повідомлень, ІНДЗ).*

Методи стимулювання інтересу до навчання: *створення ситуації інтересу при викладанні матеріалу (фрагменти навчальних відеофільмів, використання презентаційних додатків), навчальні дискусії, аналіз життєвих ситуацій з питань безпеки.*

Методи стимулювання обов'язку й відповідальності (*роз'яснення мети та завдань вивчення курсу БЖД, постановка чітких вимоги до вивчення дисципліни, заохочення – оцінка студента за успіхи, усунесхвалення*).

Методи контролю, самоконтролю, взаємоконтролю, корекції, самокорекції та взаємокорекції (*систематичність та повнота контролю, диференційованість та індивідуальність за стилем і формами контролю, об'єктивність оцінювання*).

Методи оцінювання. Розподіл балів за видами діяльності:

Загальна сума балів з дисципліни – 100 балів.

Поточний контроль – 50 балів.

Самостійна робота – 20 балів.

МКР – 30 балів.

Рейтинговий бал з дисципліни «Безпека життєдіяльності» виставляється на останньому практичному занятті за умови, що всі види діяльності, передбачені навчальною програмою, студент виконав.

Якщо студент має пропуск з практичних занять з поважних причин, то він повинен підготувати розширений конспект відповідей до питань, що входять до плану практичного заняття. На консультації, провівши співбесіду з студентом, викладач виставляє оцінку за засвоєння матеріалу та «закриває» пропуск (наприклад, н/7).

Якщо студент недопрацював, чи не виконав завдання самостійної роботи, то на консультації він представляє виконані завдання у паперовій формі. Якщо студент був відсутній на практичних заняттях, але на консультації відповів на поставлені викладачем питання, підготував ІНДЗ – йому може бути виставлена позитивна оцінка з дисципліни.

Перелік основної літератури.

- Поведа Т.П. Безпека життєдіяльності (скорочений курс): навчально-методичний посібник. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друк-сервіс", 2018. – 72 с.
- Поведа Т.П. Безпека життєдіяльності: дидактичне забезпечення практичних занять, самостійної роботи, контролю: навчальний посібник / Т.П. Поведа. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друк-сервіс", 2015. – 168 с.
- Безпека життєдіяльності та охорона праці: Навчальний посібник / П.С. Атаманчук, Р.М. Білик, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, Т.П. Поведа, О.Г. Чорна. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друк-сервіс", 2018. – 168 с.
- Поведа Т.П. Матеріали для контролю якості навчальних досягнень студентів з курсу «Безпека життєдіяльності»: Навчально-методичний посібник / Т.П. Поведа, О.Г.

- Чорна. – Кам'янець-Подільський. – 2012. – 44 с.
- Безпека життєдіяльності та охорона праці (Практичний курс): Навчальний посібник / Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2012. – 136 с.
 - Заплатинський В. М. Полімовний тлумачний словник з безпеки. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 120 с.
 - Іванова І.В. "Безпека життєдіяльності" навчально-контролюючі тести / Іванова І.В., Заплатинський В.М., Гвоздій С.П. – Київ: "Саміт-книга", 2005. – 148 с.
 - Халмурадов Б.Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях: Навч.посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 138 с.
 - Ярошевський М. М. Словник термінів і понять з безпеки життєдіяльності: Навчальний посібник / М. М. Ярошевський, В. М. Ярошевська, Д. М. Диновський. – К. : Професіонал, 2004. – 256 с.

ПП 12 ТЕОРІЯ СТИЛІВ, НАПРЯМІВ І ЖАНРІВ УКРАЇНСЬКОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Опис (анотація): Теорія стилів, напрямів і жанрів українського та зарубіжного літературознавства – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності вчителя чи викладача. Дисципліна досліджує сутність та розвиток літературного процесу, літературних шкіл, течій, напрямів, особливості генології та специфіку літературного стилю.

Тип: вибіркова, самостійного вибору навчального закладу.

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять; заочна форма навчання – 14 год. аудиторних: 8 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: канд. філол. наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Волковинська І.В.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів цілісної картини літературного розвитку, духовно-практичне освоєння теоретичних та художньо-естетичних досягнень вітчизняної та світової літератури. Дисципліна покликана закріпити та поглибити знання студентів із генології, навчити визначати місце і значення творчості письменника в контексті історико-літературного розвитку.

Основні завдання дисципліни:

- з'ясувати відмінність між мовознавчим і літературознавчим тлумаченням поняття "стиль";
- засвоїти поняття "стиль літературного твору", "носії та елементи стилю", "стильоутворювальні фактори"; "стиль твору", "стиль письменника", "стиль напряму", "стиль епохи", "стиль національної літератури";
- поглибити знання студентів про жанрово-видовий поділ літератури;
- формувати вміння визначати характер окремих літературних фактів і явищ в контексті закономірностей загальнолітературного розвитку;
- розвивати навички аналізу стильових особливостей літературних творів;
- поглибити знання про літературні школи, течії, напрями.

Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

- **знати** основні літературознавчі категорії та поняття; відмінність між мовознавчим і літературознавчим тлумаченням поняття "стиль"; специфіку літературного поняття про роди і жанри літератури, зв'язок жанру і стилю, класифікація та дифузія жанрів; поняття про літературний процес: напрям, стиль, течія; світоглядні засади еволюції стилів, великі стилі епохи: ренесанс, бароко, класицизм, романтизм, реалізм, модернізм, постмодернізм;
- **уміти** визначати стильові особливості художніх творів, стильову манеру письменника, літературного напряму тощо; аналізувати жанрово-видові особливості

художніх творів; визначати форми вираження внутрішнього світу автора в ліриці; ідентифікувати чинники літературного розвитку; визначати форми наступності та новаторства в літературі; віднаходити в художніх творах елементи та носії стилю літературних течій, напрямів;

– **мати навички** здійснювати аналіз літературних фактів, явищ в контексті закономірностей загальнолітературного розвитку.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, мультимедійна презентація, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), робота з таблицями, схемами, опитування, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання самостійних та індивідуальних завдань, опрацювання наукової та навчально-методичної літератури, конспектування, дискусії тощо.

Методи оцінювання: усне опитування, виконання самостійних та індивідуальних завдань, модульна контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання

Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	Залік
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Заочна форма навчання

Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	Залік
40 балів	20 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрямки. Донецьк :ДонНУ, 2004. 445с.
2. Бовсунівська Т. Когнітивна жанрологія і поетика :монографія. Київ, 2010. 180 с.
3. Ковалів Ю.І. Жанрово-стильові модифікації в українській літературі : монографія. Київ : Київський університет, 2012. 191 с.
4. Марко В.П. У вимірах стилю : літературно-критичний нарис. Київ :Дніпро, 1984. 118с.
5. Шаф О.В. Еволюція жанрів української лірики рубежу XX-XXI століть : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів. Київ : Просвіта, 2012. –272 с.

Мова викладання: українська.

ІІІ 13 АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ ДІАЛЕКТНОЇ ЛЕКСИКИ І ФРАЗЕОЛОГІЇ

Опис (анотація): Курс «Актуальні проблеми досліджень діалектної лексики і фразеології» завершує цикл дисциплін, що формують знання про територіальні різновиди української мови, особливості зв'язку етносу та культури; сприяє поглибленій комплексній лінгвістичній підготовці сучасного філолога і спрямований на з'ясування актуальних проблем дослідження сучасної лексики і фразеології народних говорів.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 80 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 14 год. практичних занять; заочна форма навчання – 14 год. аудиторних: 8 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Коваленко Н.Д.

Мета курсу: з'ясувати актуальні проблеми дослідження сучасної лексики і фразеології народних говорів, аналізувати сучасний стан живого діалектного мовлення, класифікувати територіально, бачити інтерференцію між спорідненими діалектами, оцінювати вплив літературного мовлення на діалектне, з'ясовувати характер міждіалектних контактів, відмежовувати загальнономовне, інтердіалектне від вузьколокального; надавати магістрантові необхідні знання для роботи в закладах вищої освіти.

Основні завдання дисципліни: ознайомлення з актуальними завданнями української діалектології, вироблення навичок спостерігати діалектні явища, укладати програми і завдання з діалектної лексики і фразеології, а також словники діалектної лексики та фразеології, збірники текстів усного діалектного мовлення.

Результати навчання: студенти мають знати актуальні проблеми досліджень діалектної лексики і фразеології, основні фонетичні, граматичні та лексичні ознаки діалектів української мови, сучасні методи збирання та дослідження діалектних матеріалів.

Студенти мають уміти здійснювати фонетичний, морфологічний, синтаксичний і лексичний аналіз зразків діалектної мови, записувати і систематизувати діалектне мовлення, цілеспрямовано відбирати і науково пояснювати діалектні явища, укладати програми-питальники, словники діалектного мовлення, збірники текстів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, укладання бібліографій публікацій з української діалектології, конспектування, конференції, дискусії, підготовка матеріалів до словників говіркового мовлення, текстів говірок тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, укладання матеріалів до словників говірок та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
15 балів	15 балів	30 балів	40 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
10 балів	20 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Атлас української мови. В 3-х т. Т.1. Київ, 1984; Т.2. Київ, 1988; Т.3. Київ, 2001.
2. Бевзенко С.П. Українська діалектологія. Київ : Вища школа, 1980. 246 с.
3. Гримашевич Г. І. Українська діалектологія. Житомир, 2010. 172 с.
4. Коваленко Н.Д. Фразеологічний словник подільських і суміжних говірок. Кам'янець-Подільський, 2019. 412 с.

5. Коваленко Н.Д., Щегельський В.В. Фольклорно-діалектологічна практика : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Приватний підприємець Буйницький О.А., 2015. 144 с.
 6. Коваленко Н.Д., Коваленко Б.О. Волинські говірки Хмельниччини. Збірник діалектних текстів. Кам'янець-Подільський, 2019. 344 с.
 7. Матвіяс І.Г. Українська мова і її говори. Київ, 1990. 163 с.
 8. Панцьо С.Є. Українська діалектологія : Практикум : навчально-методичний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 132 с.
 9. Суховій О.О. Українська діалектологія: навчальний посібник для практичних занять. Київ : Фенікс, 2014. 216 с.
 10. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологія сучасної української мови: навч. посібн. Київ : Знання, 2007. 494с.
 11. Українська лексикографія в загальнослов'янському контексті: теорія, практика, типологія. Київ, 2011. 560 с.
 12. Українська мова : енциклопедія. Київ : 2013.
- Мова викладання:** українська.

ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ "УКРАЇНОЗНАВСТВО» ПІ 16 ІНТЕРМЕДІАЛЬНІ СТУДІЇ

Опис (анотація): Інтермедіальні студії – навчальна дисципліна, що досліджує особливості літературно-мистецької взаємодії у літературі, а також співвіднесення літературних текстів із текстами культури (інших мистецтв). Зміст курсу передбачає вивчення розмаїття характерів та дискурсів міжмистецької взаємодії, взаємовплив літератури й інших видів мистецтв, новітні гібридні мистецькі жанри тощо.

Тип: дисципліни професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Громик Л.І.

Мета курсу: цілісне розуміння явища інтермедіальності, інтермедіальних стратегій прочитання тексту та практичне застосування інтермедіального аналізу текстів культури з метою подальшого формування культурологічної, літературознавчої та компаративної компетентностей випускника.

Основні завдання дисципліни:

- 1) з'ясувати суть поняття інтермедіальності як явища мистецтва та засвоїти терміносистему теорії інтермедіальності;
- 2) проаналізувати основні аспекти інтермедіальних досліджень;
- 3) ознайомитися з прикладами інтерпретації творів художньої літератури на основі інтермедіального аналізу;
- 4) оволодіти прийомами інтермедіального аналізу.

Результати навчання: знання: особливостей художньої літератури як виду мистецтва; основних етапів розвитку інтермедіальних студій; найважливіших проблем взаємозв'язку літератури і музики; теоретичних і практичних аспектів взаємодії літератури і візуальних видів мистецтв (живопису, скульптури, архітектури); місця та значення театрального і кінотексту в художньому творі; **уміння:** робити аналітичний огляд наукових досліджень щодо проблем інтермедіального аналізу художнього твору; виявляти основні проблеми у творі, що вивчається; з'ясовувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника; виявляти найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів;

зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку; користуватися довідковими джерелами, зокрема літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, опрацювання наукової літератури, дискусії, творчі завдання, підготовка презентацій тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, самостійна робота, письмове тестування, контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
50 балів	20 балів	30 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Бондарева О. Є. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання : монографія. Київ : «Четверта хвиля», 2006. 512 с.
2. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
3. Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва. Київ : Наукова думка, 2008. 544 с.
4. Екфразис. Вербальні образи мистецтва : монографія / Т.В. Бовсунівська та ін. ; за ред. Т. В. Бовсунівської. Київ, 2013. 237 с.
5. Маценка С. Метамистецтво: словник досвіду термінотворення на межі літератури й музики. Львів : Апріорі, 2017. 120 с.
6. Музична фактура літературного тексту : інтермедіальні студії / за ред. Світлани Маценки. Львів : Апріорі, 2017. 352 с.
7. Просалова В. А. Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури : монографія. Донецьк : ДонНУ, 2014. 154 с.
8. Рисак О. О. Найперше музика у слові: проблема синтезу мистецтв в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст. Луцьк : Вежа, 1999. 402 с.
9. Фесенко В. І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2014. 398 с.

Мова викладання: українська.

ІІІ 17 ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ СОЦІОЛІНГВІСТИКИ

Мета навчальної дисципліни: вивчення проблем сучасної соціолінгвістики як дисципліни, що розглядає обумовленість функціонування мови соціальними факторами, до яких, у першу чергу, відносяться особливості суспільного і культурного життя людей, а також конкретні умови комунікації.

Основні завдання дисципліни: **методичні** — творчо підходити до змісту предмета, формуючи у студентів навички соціолінгвістичного аналізу мовних явищ, сприяючи формуванню у майбутніх викладачів і наукових робітників ефективних форм соціальної і мовленнєвої поведінки; **пізнавальні** – дати студентам знання про зміст базових понять сутності і функцій мови як засобу спілкування, соціолінгвістичною типологією мовних форм, понять мовної політики, мовної ситуації, мовних контактів, впливу суспільних факторів на розвиток мови; **практичні** – сприяти виробленню у

студентів навичок правильно діагностувати соціально-мовні поняття, самостійно розробляти на основі зібраних соціолінгвістичних даних мовну політику, вміння застосовувати методи соціолінгвістичних досліджень, вирішуючи конкретні прикладні завдання.

Заплановані результати навчання:

знання: основних проблем, що їх вивчає соціолінгвістика, типи мовних ситуацій, що склалися в різних країнах світу, принципи мовної політики, спрямованої на підтримку мажоритарних чи міноритарних мов, тенденції у мовнонормалізаторській діяльності сучасних мовних спільнот, роль ЗМК у формуванні ставлення до мов різної демографічної та функціональної потужності;

компетенції, уміння, навички: здобуті знання та сформовані вміння дозволять студентові вільно орієнтуватися в сучасних мовних проблемах, виробити власний погляд на мовну політику, реалізувати їх у своїй інформаційній та комунікативній діяльності; *набуття навичок* проведення соціолінгвістичних досліджень.

ЗК 06 Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ФК 15. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей.

Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування: загальноосвітні навчальні заклади, навчальні заклади I-II та III- IV рівнів акредитації; адміністративні установи.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. *Сучасна українська соціолінгвістика: основні поняття і проблематика.*

1. Соціолінгвістика як наука.
2. Мовна спільність.
3. Перемикання й змішування кодів.
4. Інтерференція.
5. Мовна варіативність.
6. Діалект.
7. Просторіччя.
8. Диглосія, двомовність, багатомовність.
9. Сфери використання мови.
10. Володіння мовою як соціолінгвістична проблема.
11. Мовна соціалізація.
12. Соціальний аспект мовного спілкування.
13. Напрямки соціолінгвістичних досліджень
14. Мова і суспільство.
15. Методи соціолінгвістики.

Тип: дисципліна циклу загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс, 2 семестр.

Обсяг навчальної дисципліни: 4 кредити ECTS, 120 год., з них денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних; 80 год. самостійна робота; заочна форма навчання – 4 год. аудиторних: 2 год. лекційних, 2 год. практичних; 116 год. самостійна робота.

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Козак Р.В.

Розподіл балів, що присвоюються студентам (денна форма навчання):

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1	Самостійна робота	МКР	100 балів
30 балів	20 балів	50 балів	

Розподіл балів, що присвоюються студентам (заочна форма навчання):

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1	Самостійна робота	МКР	100 балів
10 балів	40 балів	50 балів	

Перелік основної літератури:

1. Антошкіна Л., Красовська Г., Сигеда П., Сухомлинов О. Соціолінгвістика: навчальний посібник. Бердянськ, 2007.
2. Масенко Л. Нариси з соціолінгвістики. Київ, 2010.
3. Мацюк Г. До витоків соціолінгвістики: соціолінгвістичний напрям у мовознавстві. Львів, 2008.
4. Мовні конфлікти і гармонізація суспільства. Київ, 2002.
5. Мовна політика та мовна ситуація в Україні: аналіз і рекомендації. За ред. Юліане Бестерс-Дільгер. Київ, 2008.
6. Перебийніс В.І. Статистичні методи для лінгвістів. Вінниця, 2001.
7. Соціолінгвістичні студії. За заг. ред Л.О. Ставицької. Київ, 2010.
8. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг: соціальна диференціація української мови. Київ, 2005.
9. Ткаченко О. Мова і національна ментальність. Київ, 2006.

Мова викладання: українська.

ПП 19 ЕВОЛЮЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО РОМАНУ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна «Еволюція українського історичного роману» доповнює набуті знання під час вивчення нормативного курсу «Історія української літератури», зокрема періодів романтизму, реалізму, модернізму, соцреалізму, постмодернізму. Курс послідовно, за хронологічним принципом розкриває питання “руху” проблематики і поетики історичного роману. Серед жанрових структур перевага надається соціально-історичному, історико-біографічному та історико-пригодницькому підвиду.

Тип: дисципліни професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1-2 семестри).

Кількість кредитів: 5,5 кредитів ECTS: всього 165 год., з них 56 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 26 год. практичних занять; заочна форма навчання – 16 год. аудиторних: 10 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри історії української літератури і компаративістики Насмінчук Г.Й.

Мета курсу: розкрити основні етапи розвитку історичного роману як жанру, починаючи з середини XIX століття і завершуючи надбаннями останніх десятиліть, показати історичний роман як цілісну систему, взявши для аналізу хрестоматійні, а також

маловідомі й раніше табуйовані твори, подолати розірваність літературного процесу. Підкреслити пізнавальне, виховне та естетичне значення творів про минуле України.

Основні завдання дисципліни:

1) сприяти виробленню у студентів нових критеріїв аналізу, нових методологій і методик прочитання класичних і сучасних зразків історичного роману;

2) стимулювати дослідницький інтерес студентів, розвивати смак до пошукової роботи;

3) ставити і вирішувати проблему формування у студентів історичної свідомості;

4) вдосконалювати вміння студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методологічні підходи у практику вивчення предмета;

Результати навчання: студенти мають знати тематичний обшир і жанрову специфіку історичного роману; періоди розвитку жанру в Україні; **вміти** аналізувати масив українського історичного роману у хронологічній послідовності як динамічну художню систему, як «відкрити, незавершену форму» (С.Андрусів).

Методи викладання дисципліни: лекції для ознайомлення з основними теоретичними положеннями стосовно певної історико-літературної доби; практичні заняття для вироблення навичок застосування теоретичних знань у процесі аналізу художніх текстів; самостійна робота з опрацювання окремих питань теоретичного характеру, прочитання художніх текстів, виконання домашніх завдань, підготовки до практичних занять, оформлення читацьких щоденників.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання і захист рефератів, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання

Поточний і модульний контроль (100 балів)						Сума
Змістовий модуль 1 (40 балів)			Змістовий модуль 1 (60 балів)			100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
20 балів	10 балів	10 балів	20 балів	20 балів	20 балів	

Заочна форма навчання

Поточний і модульний контроль (100 балів)						Сума
Змістовий модуль 1 (40 балів)			Змістовий модуль 1 (60 балів)			100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
20 балів	10 балів	10 балів	20 балів	20 балів	20 балів	

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. *Дончик В.* Національна історія як духовне оперття української літератури / Віталій Дончик // Слово і час. – 1997. – № 9. – С. 34 – 42.
2. *Гуляк А.* Становлення українського історичного роману / Анатолій Гуляк. – К.: Наук. думка, 1997. – 307с.
3. *Ільницький М.* Людина з історії: сучасний український історичний роман / Микола Ільницький. – К. : Дніпро, 1989. – 354 с.
4. *Історія української літератури: ХХ століття.* У 2 кн. Кн. 1: 1910 –1930-і роки / за ред. В.Г.Дончика. – К. : Либідь, 1994. – 786 с.

5. *Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посібн.: у 3 т. / за ред. В.І. Кузьменка.* – К. ВЦ «Академія», 2017. – Т. 3. – 544 с.
6. *Мельничук Б.І.* Випробування істиною: Проблема історичної та художньої правди в українській історико-біографічній літературі (від початків до сьогодення) / Богдан Мельничук. – К. : Дніпро, 1996. – 272 с.
7. *Насмінчук Г.Й.* Еволюція українського історичного роману: Навчальний посібник / Галина Насмінчук. – К. : Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, 2007. – 136 с.
8. *Приходько І.* Творчі портрети українських письменників ХХ століття / Інна Приходько. – Тернопіль, 1993. – 146 с.
9. *Ромащенко Л.* Жанрово-стильовий розвиток сучасної української історичної прози / Людмила Ромащенко. – Черкаси, 2003. – 256 с.

Мова викладання: українська.

**ДОДАТКОВА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (МОВА І
ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА)
ПП16 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Опис (анотація): Методика навчання англійської мови – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності вчителя англійської мови у загальноосвітніх навчальних закладах різного типу та викладача англійської мови у ВНЗ. Методика навчання англійської мови досліджує процес навчання англійської мови, розкриває закономірності навчання різних видів мовленнєвої діяльності, визначає і вмотивовує засоби передачі знань учням / студентам.

Тип: дисципліна професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови Главацька О.І..

Мета курсу: підготувати студентів до діяльності вчителя англійської мови у загальноосвітніх навчальних закладах різного типу та викладача англійської мови у ВНЗ.

Основні завдання дисципліни:

1) озброювати студентів теоретичними та практичними психолого-педагогічними і фаховими навичками та вміннями для здійснення навчально-виховного процесу з англійської мови у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах;

2) розвивати у студентів уміння здійснювати діяльність з навчання англійської / німецької мови в навчально-виховних закладах на базі сформованої у них іншомовної компетенції та знань основ теорії методики, педагогіки та психології, уміння поєднувати теоретичні знання майбутніх учителів / викладачів з методики викладання іноземної мови з практичною діяльністю навчання учнів / студентів;

3) формувати в студентів професійно-методичні вміння;

4) вдосконалювати вміння студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методичні ідеї у практику вивчення предмета;

5) продовжувати розвивати в студентів уміння самостійно працювати з навчально-методичною літературою, їх пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки;

6) стимулювати науково-методичну творчість студентів, прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до обраної професії.

Результати навчання: студенти мають знати методи, прийоми та форми проведення уроків та особливості викладання англійської мови у ЗНЗ та мовних ВНЗ.

Студенти **мають уміти** організовувати навчальну і позаурочну / позааудиторну діяльність учнів / студентів з англійської мови.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та ін.), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, складання планів-конспектів уроків / занять (лекційних, практичних), аналіз та самоаналіз уроків англійської мови, укладання бібліографій методичних посібників і журнальних публікацій, конспектування, виготовлення роздавального матеріалу, робота за таблицями, опрацювання методичної літератури, рольові ігри, конференції, дискусії, моделювання навчальної ситуації в аудиторії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, виконання самостійних робіт, написання контрольних планів-конспектів уроків та їх аналізів, тестування, контрольні роботи та зрізи і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Англійська мова

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
30 балів		30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Doff, A. Teach English : A training course for teachers. – Cambridge : CUP, 1991. – 286 p.
2. Harmer J. How to teach English. – London : Longman Group, 1991. – 296 p.
3. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : Підручник. Вид. 2-е, доп. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2002. – 328 с.
4. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах у структурно-логічних схемах і таблицях : навчальний посібник / Укл. С.Ю. Ніколаєва, С.В. Гапонова та ін. – К.: Ленвіт, 2004. – 208 с.
5. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
6. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : підручник / Л.С. Панова, І.Ф. Андрійко, С.В. Тезікова та ін. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 328 с. (Серія «Альма-матер»).
7. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : Курс лекцій : [навч.-метод, посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр»] / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2011. – 344 с.
8. Поточна періодика: науково-методичні журнали «Іноземні мови», «Іноземні мови в школах України», «Англійська мова та література», “English”.
9. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах : Посібник. Вид. 2-е, доп. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2004. – 360 с.
10. Практикум з методики викладання німецької мови у середніх навчальних закладах : посібник. Вид. 2-е, доп. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2007. – 288 с.
11. Практикум з методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх

навчальних закладах : англ. мова, нім. мова, франц. мова, ісп. мова : навчальний посібник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за редакцією Ніколаєвої С.Ю. – Ірпінь : Видавець Романенко Л.Л., 2016. – 398 с.

12. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах : Колективна монографія / С.Ю. Ніколаєва, Г.Е. Борецька, Н.В. Майер, О.М. Устименко, В.В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю. Ніколаєвої; техн. ред. І.Ф. Соболевої). – К. : Ленвіт, 2015. – 444 с.

Мова викладання: українська, англійська, німецька.

III16 ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ

Опис (анотація): Курс з практики усного та писемного англійського мовлення у поєднанні з іншими практичними та теоретичними курсами, передбаченими навчальним планом, повинен забезпечувати всебічну підготовку вчителя іноземної мови середньої школи, а також закласти основу для професійно-орієнтованого вдосконалення володіння цією мовою. Тому навчання іноземної мови в даному курсі переслідує комплексну реалізацію практичної, виховної, розвиваючої та професійно-педагогічної мети. При цьому виховна, освітня, розвиваюча та професійно-педагогічна мета досягається в процесі практичного оволодіння іноземною мовою.

Тип: дисципліни професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1-2 курс, 1-3 семестр.

Кількість кредитів: 10 кредитів ECTS: всього 300 год., з них: денна форма навчання – 100 год. аудиторних: 100 год. практичних занять; на 2019-2020 н.р. – 54 год.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови Главацька О.І

Метою викладання навчальної дисципліни «Практика усного та писемного англійського мовлення» є підготовка висококваліфікованих, вмотивованих, здатних до автономного підвищення своєї кваліфікації фахівців-філологів – учителів і викладачів англійської мови, спеціалістів, які хочуть і вміють учитися і які володіють усіма необхідними професійними знаннями, вміннями і навичками для роботи у середніх навчальних закладах.

Основні завдання: програма зорієнтована на досягнення магістрантом професійно достатнього володіння англійською мовою, що передбачає рівень бакалавра. Виходячи з цього магістрант повинен мати високий розвиток здатності вільно і впевнено використовувати англійську мову в усіх видах мовленнєвої діяльності.

Результати навчання: магістрант повинен знати про мову як суспільне явище, зв'язок її з мисленням, культурою та суспільним розвитком народу; про походження та розвиток мови; про систему мови; її рівні, про зв'язок підсистем мови, про основні одиниці мови і мовлення; про сучасні напрямки в науці, про мову та їх значення для практики навчання іноземної мови; пройдений лексичний матеріал (слова й фразеологічні одиниці). Магістрант повинен вміти конструктивно й ефективно спілкуватися і взаємодіяти з учнями, колегами й батьками; реалізувати в навчальному процесі, творчо осмислювати і модифікувати в залежності від потреб конкретних навчальних груп мету і зміст навчальних програм і навчально-методичних комплектів; творчо інтериоризувати у професійних інтересах відомості з лінгвістики, педагогіки, методики, психології й інших наук; використовувати здобуті знання на практиці.

Метою викладання дисципліни: комунікативний, усне слово викладача, бесіди, виконання вправ, робота за підручниками і посібниками, проблемні методи, написання творчих робіт, використання мережі Internet тощо.

Метою оцінювання: опитування, виконання вправ і завдань, написання самостійних і творчих робіт, написання модульних контрольних робіт, перевірка робочих зошитів тощо.

Розподіл балів, що присвоюється студентам:

I-II семестр

Поточний і модульний контроль (100 балів)								Сума	
Змістовий модуль 1 (15 балів)		Змістовий модуль 2 (15 балів)		Змістовий модуль 3 (15 балів)		Змістовий модуль 4 (15 балів)		МКР	100
Поточн. контр.	Самост. роб.	Поточн. контр.	Самост. роб.	Поточн. контр.	Самост. роб.	Поточн. контр.	Самост. роб.		
10	5	10	5	10	5	10	5	40	

Форма підсумкового контролю: залік

Перелік основної літератури:

Англійська мова

1. Янсон В. В., Свистун А. В. Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга 4: Навч. Посібник. – Київ: ТОВ «ВП Логос», 2005. – 282 с.
2. Headway Upper-Intermediate. Oxford Univ. Press. 1998.
3. Черноватий Л. М., Карабан В.І. Практичний курс англійської мови. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 354 с.
4. Возна М. О., Гапонів А. Б. Англійська мова для перекладачів і філологів (5 курс). – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 337 с.
5. Гужва Т. Англійська мова. Розмовні теми.– Київ: ТанDEM, 2000. – 254 с.

Мова викладання: англійська.

ПП17 СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Опис (анотація): Стилістика англійської мови – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів в контексті загальнофілологічної підготовки, предметом дослідження якої є особливості функціональних стилів англійської мови, фонетичні, морфологічні, лексичні, синтаксичні стилістичні засоби та прийоми вираження тексту.

Тип: навчальна дисципліна належить до циклу професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс, 1 семестр.

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: 40 год. аудиторних: 16 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови О.В.Галайбіда.

Мета курсу: вироблення у студентів чіткого уявлення про стилістику як мовознавчу дисципліну, яка має тісні зв'язки з іншими лінгвістичними дисциплінами, розвиток навичок вдумливого читання, художнього смаку та вміння стилістично коректно говорити і писати, оформлювати повідомлення відповідно до ситуації спілкування, у розвитку критичного мислення, формування основ наукового мислення з перспективою використання матеріалів курсу в практиці викладання англійської мови в освітніх закладах різного типу.

Основні завдання дисципліни:

1. Оволодіти знаннями стилістичних ресурсів мови, стилістичних норм, отримати уявлення про їх історичну мінливість та варіативність залежно від сфери вживання мови.

2. Навчити студентів виявляти і правильно інтерпретувати мовні явища різних рівнів, що містять у собі інформацію логічного, емоційного, зображувального та оцінного характеру.

Результати навчання: студенти повинні

знати: що таке стилістика, система функціональних стилів мови і мовлення, мовні норми та використання літературної мови у різноманітних умовах мовного та соціального спілкування; стилістичну класифікацію англійського вокабуляру, стилістичну забарвленість слова, його супутні стилістичні відтінки, що виникають у контексті, мати поняття про експресивні засоби і стилістичні прийоми, композицію тексту, індивідуальний стиль автора, знати основні вимоги до стилістичного аналізу тексту;

вміти: аналізувати зразки різних функціональних стилів і виявляти їхні стилістичні особливості, знаходити приклади фонетичних, лексико-фразеологічних та синтаксичних експресивних засобів та стилістичних прийомів і визначати їхні стилістичні функції, визначати і правильно тлумачити мовні явища різних рівнів, які несуть у собі додаткову інформацію, виділяти і описувати засоби передачі цієї інформації, здійснювати стилістичний аналіз конкретного мовного матеріалу та розкривати авторський задум.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), виконання вправ.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, тестів, стилістичний аналіз текстів, модульна контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Залік
60 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Березіна Р.С. Основні методологічні принципи лінгвостилістичного аналізу художнього тексту: Навчально-методичний посібник / Р.С.Березіна, В.І.Остапенко. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2004. – 132 с.

2. Березіна Р.С. Основи стилістики сучасної англійської мови. Навчально-методичний посібник / Р.С.Березіна, В.І.Остапенко. – Кам'янець-Подільський: ПП Мошинський В.С., 2009. – 2014 с.

3. Кухаренко В.А. Практикум з стилістики англійської мови: Підручник / В.А. Кухаренко. – Вінниця: Новакнига, 2000. – 160 с.

4. Galperin I.R. Stylistics/ I.R.Galperin. – М.: Higher School Publishing House, 1971. – 343 р.

5. Kukhareenko V.A. A Book of Practice in Stylistics. – М., Высшаяшкола, 1986. – 144 с.

6. Yefimov L.P. Practical Stylistics of English / L.P.Yefimov, E.A. Yasinetskaya. – Вінниця: Новакнига, 2004. – 240 с.

Мова викладання: англійська, німецька.

МАГІСТР

Галузь знань 01 Освіта

Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)
За освітньо-професійною програмою Українська мова і література
Спеціалізація Українознавство

Додаткова спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література
(англійська)

(Кваліфікація – Магістр. Філолог. Викладач української мови і літератури. Вчитель української мови і літератури, зарубіжної літератури та українознавства / Магістр. Філолог. Викладач української мови і літератури. Вчитель української мови і літератури, зарубіжної літератури. Редактор освітніх видань / Магістр. Філолог. Викладач української мови і літератури. Вчитель української мови і літератури та мови (англійської) і зарубіжної літератури.

Термін навчання – 1 рік 4 місяці на основі освітнього ступеня "бакалавр")

2 курс

НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ІІІ 03 ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна «Теорія літератури» досліджує специфіку та суспільне значення художньої літератури, її пізнавально-виховну та естетичну роль, вивчає особливості творчої праці письменника, головні принципи ідейно-художнього аналізу літературних творів і найважливіші закономірності розвитку літератури.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 28 год. лекційних, 12 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О. А.

Мета курсу: опираючись на набуті студентами історико-літературні, філософські, лінгвістичні знання, допомагати їм теоретично осмислити найактуальніші проблеми сучасної літературної дійсності й розвитку національних літератур, зокрема української, у зв'язках з традиціями, новаторством і художньою майстерністю. Пов'язати вивчення корінних питань теорії літератури з практикою роботи майбутніх викладачів мови та літератури, критиків і літературознавців. Це вивчення повинно допомогти глибше оволодіти принципами ідейно-художнього аналізу літературних творів, підвищити їх вимогливість до оцінки творчості письменників, особливо сучасних.

Основні завдання дисципліни: засвоєння студентами еволюційного шляху розвитку вітчизняного і світового літературознавства, починаючи з доби античності й закінчуючи новітніми досягненнями, реалізованими в практиці діяльності сучасних напрямів і шкіл, забезпечення та реалізація умов професійного становлення майбутнього вчителя -предметника та орієнтування підготовки вчителя на оволодіння узагальненими прийомами розв'язання професійних задач. Одним із головних завдань дисципліни є ґрунтовне вивчення найважливіших праць вітчизняних і світових теоретиків літератури згідно програми і творче осмислення їхніх міркувань та положень з позицій сьогодення. Літературно-теоретична дисципліна має спрямовувати студентів на прагнення зміцнити свої знання шляхом систематичного, глибокого знайомства і творчого осмислення найновіших літературознавчих праць.

Результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати основні етапи розвитку літературознавчої науки; основні наукові школи і напрями вітчизняного та зарубіжного літературознавства; основні й допоміжні

літературознавчі дисципліни; специфіку літературно-художньої творчості, структуру та елементи змістової, внутрішньої, зовнішньої організації художнього твору; роди, жанри літератури, жанрові модифікації, міжродові суміжні утворення; основні напрями, методи, стилі художньої літератури; фактори розвитку літературного процесу;

вміти визначати жанрову специфіку художнього твору; визначати взаємопроникнення літературних родів; орієнтуватись у питаннях внутрішньої організації художнього твору, стилю автора; усвідомлювати різницю між напрямом і методом художньої творчості; визначати принципи взаємодії соціального, національного розвитку з розвитком художньої творчості.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виготовлення унаочнень, використання аудіо- та відеозаписів, написання реферату, опрацювання наукової літератури, диспути, дискусії, тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, написання рефератів та їх аналіз, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бахтин М. Теория словесного творчества. – М.: Искусство, 1979. – 424 с.
2. Білоус П.В. Теорія літератури: навч. посібник. – К.: Академвидав, 2013. – 328 с.
3. Боров Ю. Теория литературы: Энциклопедический словарь терминов. – М.: Астрель, 2003. – 575 с.
4. Галич О. Теорія літератури / О.Галич, В. Назарець, Є.Васильєв. – К.: Либідь, 2001. – 488 с.
5. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / за ред. А.Волкова. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – 636 с.
6. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р.Т. Гром'яка, Ю.І. Коваліва та ін. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 752 с.
7. Моклиця М. Основи літературознавства: Посібник для студентів. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – 192 с.
8. Наєнко М. Українське літературознавство: Школи. Напрями. Тенденції. – К.: Академія, 1997. – 317 с.
9. Скорина Л.В. Аналіз художнього твору: навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей / Л. В. Скорина. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2013. – 414 с.
10. Ференц Н.С. Теорія літератури і основи естетики. Навч. посібник / Н.С.Ференц. – К.: Знання, 2014. – 511 с.
11. Хализев В.Е. Теория литературы: Учебник. – М.: Высш. шк., 2002. – 437 с.

Мова викладання: українська.

ПП 05 ОСНОВИ ТЕРМІНОЗНАВСТВА

Опис (анотація): Основи термінознавства – це опанування основними теоретичними засадами термінотворення та організації терміносистеми – складової частини літературної мови, дослідження історії формування українських термінів від витоків літературної мови до сьогодні.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр) навчальної підготовки магістра

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять; заочна форма навчання - 18 год. аудиторних: 12 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Марчук Л.М.; кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови Монастирська Р.І.

Мета курсу: є турбота про те, щоб процес утворення та вживання термінологічних найменувань зробити керованим, сприяти раціоналізації професійного спілкування, взаєморозумінню фахівців.

Нині постала необхідність у формуванні національної термінології, у складанні термінологічних словників, які б відповідали світовим стандартам, з метою вивести національну термінографію на світовий рівень, що залежить також і від правильного відтворення українською мовою запозичених термінів, їх нормованого використання.

Основні завдання дисципліни:

допомогти студентам оволодіти методологічними та методичними аспектами технології термінотворення на україномовній основі.

Результати навчання: знати: яке місце займає термінологія в структурі сучасної української літературної мови; загальні особливості лексики мови науки; визначення лінгвістичної природи терміна як особливого типу мовного знака; визначення функцій терміна; встановлення основних характеристик зовнішньої та внутрішньої структури термінів, загальних тенденцій розвитку термінологічної лексики.

вміти: визначати поняття норми щодо термінології; уніфікувати конкретні терміносистеми; створювати словотвірні моделі сучасних термінів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, аналіз термінологічних словників.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, створення статей для термінологічних словників.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
10 балів	20 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф.С.Бацевич. – Доступ до стор. в Інтернеті: <http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/slovnuk>.
2. Булик-Верхола С.З. Основи термінознавства / С.З. Булик-Верхола, Г.В. Наконечна, Ю.В. Теглівець. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2016. – 192 с.
3. Ганич Д.І. Словник лінгвістичних термінів / Д.І. Ганич, І.С. Олійник. – К.: Вища школа, 1985.
4. Д'яков А.С. Основи термінотворення / А.С.Д'яков, Т.Р.Кияк, З.Б.Куделько. – К.: Академія, 2000. – 216с.
5. Єрмоленко С.Я. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С.Я. Єрмоленко, С.П. Бибик, О.Г. Тодор – К.: Либідь, 2001.
6. Марчук Л.М. Основи термінознавства / Л.М. Марчук, О.А. Копусь, А.С. Попович. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйніцький О.А., 2011. – 224с.
7. Огієнко І. Історія української граматичної термінології / І. Огієнко // Зап. Укр. наук. т-ва в Києві. – 1908. – Кн.1.
8. Панько Т.І. Українське термінознавство / Т.І.Панько, І.М.Кочан, Г.П.Мацюк. – Львів, 1994. – 215с.
9. Українська мова : енциклопедія / редкол. : В.М. Русанівський, О.О. Тараненко, М.П. Зяблюк та ін. – К. : Українська енциклопедія імені М.П.Бажана, 2004. – 821с.

Мова викладання: українська.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПІ 13 ГЕНДЕРНА ЛІНГВІСТИКА

Мета курсу: узагальнення інформації з гендерної проблематики; опрацювання загальнонаукових питань онтологічного статусу гендеру, його соціокультурної природи; розгляд дискусійних моментів у визначенні та вживанні поняття «гендер», «фемінізм», «гендергентика», узагальнення основних відомостей про концепт «гендер» у межах міжкультурної комунікації, лінгвокультурології та лінгводидактики, лінгвопрагматики, мовної комунікації.

Тип: Дисципліна "Гендерна лінгвістика" - дисципліна професійної підготовки. Вибіркова навчальна дисципліна підготовки магістра

Форма підсумкового контролю – залік.

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр) (денна форма).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20год. практичних занять.

Основні завдання дисципліни:

ознайомити студентів з базовими поняттями Гендерної лінгвістики; дослідити поняття «гендер», «маскулінність», «фемінізм»; сформуванню знань про гендерну лінгвістику; продемонструвати аналіз текстів «жіночої» та «чоловічої», проаналізувати вербалізацію мовних портретів чоловіків і жінок в сучасному українському художньому та публіцистичному дискурсі.

Результати навчання:

Студенти мають *знати*:

- предмет, мету та методи гендерних студій;
- історію становлення гендерних студій, гендерної лінгвістики, феміністської лінгвістики, маскуліністської лінгвістики;

- засади поділу гендерно зорієнтованих досліджень на гендерну лінгвістику та лінгвістичну гендерологію;
 - сутність наявних напрямків гендерних досліджень;
 - зміст понять «мовний сексизм» та «політкоректність»
 - зміст понять «гендерний стереотип» та «гендерна роль»
- **уміти**: працювати з науковою літературою з курсу «Гендерна лінгвістика»;
- орієнтуватися у основних напрямках гендерних досліджень (соціолінгвістичний, когнітивно-комунікативний; вивчення гендерних асиметрій у мові);
- чітко передбачати та вибудовувати структуру гендерно зорієнтованого дослідження;
- обирати оптимальні методи та самостійно здійснювати дослідження гендерних стереотипів у ході соціолінгвістичного експерименту

Методи викладання дисципліни: Словесний, наочний, практичний, метод проблемного викладання, частково-пошуковий, метод індукції, метод стимулювання інтересу до навчання.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання рефератів, створення словника гендерних термінів.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Гендер як соціокультурна категорія.

Тема 2. Гендер та гендерологія.

Тема 3. Проблеми гендерного підходу до вивчення гендерних асиметрій у мовному відображенні.

Тема 4. Гендерні характеристики комунікативної поведінки.

Тема 5. Гендерний аспект масової комунікації.

Тема 6. Маскуліноцентричність у системі координат постпатріархального суспільного мислення та мови.

Тема 7. Поняття гендерного стереотипу. Лінгвогендерологічні дослідження маскулінного і маскулінності.

Тема 8. Засоби та способи мовної ідентифікації жінки.

Тема 9. Гендер і мова.

Тема 10. Гендерна термінологія.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Архангельська А. 'Чоловік' у слов'янських мовах. – Рівне, 2007. – 448 с.
2. Космеда Т.А. Гендерна лінгвістика в Україні: історія, теоретичні засади, дискурсивна практика / Т.А. Космеда, Н.А. Карпенко, Т.Ф. Осіпова, Л.М. Саліонович, О.В. Халіман[кол. моногр.]. –Х.: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди; Дрогобич : Коло, 2014. – 472 с.
3. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: "К.І.С.", 2004. – 536 с.

ПП 14 БІБЛІЯ І ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА

Опис (анотація): навчальна дисципліна спрямована на вивчення і осмислення біблійних сюжетів і мотивів, що розглядаються крізь призму філософських та світоглядних концепцій, в площині розвою духовної культури людства та в контексті літературних інтерпретацій і ремінісценцій в українському і світовому письменстві.

Тип: дисципліни професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Починок Л.І., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Щегельський В.В.

Мета курсу – залучити студентів до засвоєння найхарактерніших образів, сюжетів та мотивів прадавньої пам'ятки світової літератури – Біблії, та до осмислення суті літературних інтерпретацій та ремінісценцій на біблійну тематику в українському письменстві, а через це – до фундаментальних цінностей культури у взаємодії їхніх конкретно-історичних та загальнолюдських значень.

Основні завдання дисципліни:

- розкрити студентам культурологічний зміст, художню своєрідність Біблії як найпопулярнішої пам'ятки світової літератури від найдавніших часів до сучасності у її подальших літературних інтерпретаціях і трансформаціях;
- дати поглиблені знання про особливості входження біблійної символіки та образності до літературного процесу;
- виховувати у студентів повагу до національних християнських традицій, збережених і закарбованих у творах українського письменства;
- сприяти формуванню особистості, її духовно-ціннісних орієнтацій, культурно-пізнавальних інтересів та морально-етичних позицій.

Результати навчання:

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- місце Біблії та її ідей в загальносвітовому культурному процесі;
- значення і роль біблійних текстів у справі духовного зростання особистості та суспільства, корекції моральних орієнтирів сучасності;
- історію створення Біблії та її перекладу українською мовою;
- композиційну структуру Святого Письма, його провідні ідеї, мотиви та образи;
- зміст найбільш поширених в художній літературі біблійних оповідей, притч, піснеспівів;
- характерні жанрово-стильові особливості Книги Книг;
- визначні художні інтерпретації біблійних сюжетів, мотивів, образів в українській літературній традиції.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **вміти:**

- окреслювати інтерпретаційну площину в творчості того чи іншого письменника та визначати основні вектори впливу біблійних текстів на його твори;
- простежувати сюжетні паралелі та ідейно-сміслові перегуки в Святому Письмі та класичних зразках української літератури;
- з'ясовувати глибину засвоєння письменником біблійних ідей, основ християнської моралі;
- визначати новаторство автора в осмисленні вічних цінностей та в художній інтерпретації біблійних сюжетів, мотивів, образів;
- формувати і висловлювати власне бачення авторської позиції, ідейного спрямування художнього твору й аргументовано доводити свої твердження, логічно і переконливо вести дискусію.

Методи викладання дисципліни: лекція, бесіда, демонстрація; пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; проблемного викладу; індуктивні та дедуктивні; частково-пошукові; дослідницькі; навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота; навчальна дискусія; структурно-логічні схеми; вибіркові тести і задачі аналітичного змісту.

Методи оцінювання: індивідуальна, фронтальна перевірка, самоконтроль; усне опитування на практичних та індивідуальних заняттях, тести, самостійна письмова робота, модульна контрольна робота, залік.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
30 балів	50 балів	20 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Антофійчук В. Євангельські образи в українській літературі ХХ ст. / В.І.Антофійчук. – Чернівці : Рута, 2001. – 293 с.
2. Антофійчук В.І., Нямцу А.Є. Євангельські мотиви в українській літературі кінця ХІХ – ХХ ст. / В.І. Антофійчук. – Чернівці : Рута, 1996. – 325 с.
3. Нямцу А. Идеи и образы Нового Завета в мировой литературе / А.Нямцу. – Черновцы : Рута, 1999. – 275 с.
4. “Святі чуття, закладені в молитву...” : Антологія української молитви / [упоряд. В. І. Антофійчук]. – Чернівці : Рута, 1999. – 372 с.
5. Сулима В. Біблія і українська література / В. Сулима. – К. : Наукова думка, 1998. – 364 с.

Мова викладання: українська.

**СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ «УКРАЇНОЗНАВСТВО»
ІІІ 15 ІНТЕРМЕДІАЛЬНІ СТУДІЇ**

Опис (анотація): Інтермедіальні студії – навчальна дисципліна, що досліджує особливості літературно-мистецької взаємодії у літературі, а також співвіднесення літературних текстів із текстами культури (інших мистецтв). Зміст курсу передбачає вивчення розмаїття характерів та дискурсів міжмистецької взаємодії, взаємовплив літератури й інших видів мистецтв, новітні гібридні мистецькі жанри тощо.

Тип: дисципліни професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Громик Л.І.

Мета курсу: цілісне розуміння явища інтермедіальності, інтермедіальних стратегій прочитання тексту та практичне застосування інтермедіального аналізу текстів культури з метою подальшого формування культурологічної, літературознавчої та компаративної компетентностей випускника.

Основні завдання дисципліни:

- 5) з'ясувати суть поняття інтермедіальності як явища мистецтва та засвоїти терміносистему теорії інтермедіальності;
- 6) проаналізувати основні аспекти інтермедіальних досліджень;
- 7) ознайомитися з прикладами інтерпретації творів художньої літератури на основі інтермедіального аналізу;

8) оволодіти прийомами інтермедіального аналізу.

Результати навчання: знання: особливостей художньої літератури як виду мистецтва; основних етапів розвитку інтермедіальних студій; найважливіших проблем взаємозв'язку літератури і музики; теоретичних і практичних аспектів взаємодії літератури і візуальних видів мистецтв (живопису, скульптури, архітектури); місця та значення театрального і кінотексту в художньому творі; **уміння:** робити аналітичний огляд наукових досліджень щодо проблем інтермедіального аналізу художнього твору; виявляти основні проблеми у творі, що вивчається; з'ясовувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника; виявляти найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів; зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку; користуватися довідковими джерелами, зокрема літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, опрацювання наукової літератури, дискусії, творчі завдання, підготовка презентацій тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, самостійна робота, письмове тестування, контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
50 балів	20 балів	30 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Бондарева О. Є. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання : монографія. Київ : «Четверта хвиля», 2006. 512 с.
2. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
3. Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва. Київ : Наукова думка, 2008. 544 с.
4. Екфразис. Вербальні образи мистецтва : монографія / Т.В. Бовсунівська та ін. ; за ред. Т. В. Бовсунівської. Київ, 2013. 237 с.
5. Маценка С. Метамистецтво: словник досвіду термінотворення на межі літератури й музики. Львів : Априорі, 2017. 120 с.
6. Музична фактура літературного тексту : інтермедіальні студії / за ред. Світлани Маценки. Львів : Априорі, 2017. 352 с.
7. Просалова В. А. Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури : монографія. Донецьк : ДонНУ, 2014. 154 с.
8. Рисак О. О. Найперше музика у слові: проблема синтезу мистецтв в українській літературі кінця XIX – початку XX ст. Луцьк : Вежа, 1999. 402 с.
9. Фесенко В. І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2014. 398 с.

Мова викладання: українська.

ДОДАТКОВА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: 014 Середня освіта (МОВА І ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА))

ІІІ 16 ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЬМНОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ

Опис (анотація): Практика усного та писемного англійського мовлення – дисципліна, яка практично забезпечує всебічну підготовку вчителя англійської мови загальноосвітньої школи, а також закладає основу для професійно-орієнтованого вдосконалення володіння цією мовою. Даний навчальний курс є певною мірою інтегративним курсом, оскільки нерозривно пов'язаний з курсами практичної граматики та практичної фонетики.

Тип: навчальна дисципліна належить до циклу професійної підготовки (за вибором).

Термін вивчення: 1-2 курс (1-3 семестри).

Кількість кредитів: 8 кредитів ECTS: всього 240 год., з них: денна форма навчання – 80 год. практичних занять та 160 годин самостійної роботи; з них на 2019-2020н.р: 34 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови Главацька О.І.

Мета курсу: формувати у студентів комунікативну, лінгвістичну та соціокультурну компетенції, що забезпечать уміння ефективно і гнучко використовувати іноземну мову в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного та професійного спілкування; розвивати у студентів здатність до самооцінки та самовдосконалення, що допоможе їм успішно завершити курс вищої освіти і стане передумовою їх наступного професійного росту.

Основні завдання дисципліни:

1. створити у студентів відповідну базу знань для вільного користування англійською мовою у професійних, наукових та інших цілях;
2. забезпечити володіння чотирма видами мовленнєвої діяльності на відповідному рівні;
3. навчити студентів здійснювати іншомовну комунікацію на базі синтаксичних, семантичних та фонетичних правил і закономірностей англійської мови, та соціокультурних знань і вмій;
4. удосконалювати мовленнєву підготовку студентів шляхом використання автентичних англомовних матеріалів.

Результати навчання:

студенти **повинні** спілкуватись усно у формі діалогу та монологу, торкаючись широкого кола проблем соціального, академічного та загальнокультурного тематичного спрямування.

Для розвитку цих умінь студенти повинні:

- відходити спонтанно від підготовленого тексту чи презентації та розвивати цікаві думки запропоновані членами групи.
- Обґрунтовано висловлювати аргументи „за” чи „проти”;
- говорити спонтанно, адаптуючи стиль мовлення до обставин;
- чітко демонструвати зв'язки між поняттями;
- підтримувати дискусію;
- обмінюватись інформацією чи давати поради у справах соціального чи навчального значення;
- проводити інтерв'ю, вільно відходячи від підготовлених запитань, реагуючи на репліки-відповіді;

– знати і вживати в усному та писемному мовленні близько 5000 слів.

вміти: використовувати граматичні структури, передбачені Програмою, в усному спілкуванні та на письмі; знати принципи синтаксичної будови англійської мови та демонструвати це у своєму мовленні; демонструвати знання англійської мови як інтегративної системи.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), виконання вправ.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, модульна контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання						
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		МКР	екзамен	100
Поточний контроль	СР	Поточний контроль	СР			
10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	20 балів	40 балів	

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Англійська мова. IV курс. Підручник / [Возна М.О., Гапонів А., Антонюк Н.М., Хоменко Н.С., Пермінова А.В.]; за заг. ред. Проф. В.І. Карабана. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 440 с.
2. Гужва Т.М. Reasons to speak English. Сучасні розмовні теми / Тетяна Гужва. – Х., Торсінг Плюс, 2006. – 304с.
3. Паращук В.Ю. Практикум з граматики англійської мови: Навчальний посібник для студентів старших курсів факультетів іноземних мов, спеціальність „англійська мова” / Паращук В.Ю., ГрицюкЛ.Ф.. – 1-е видання, - Вінниця: НОВА КНИГА, 2002. – 239с.
4. Практический курс английского языка для IV курса: Учеб. для педвузов / В.Д.Аракин, И.А. Новикова, Г.В. Аксенова-Пашковская и др. – М., Высшая школа, 1991. – 300 с.
5. Саакян А.С. Упражнения по грамматике современного английского языка / А.С. Саакян– 2-е изд. – М: Айрис-пресс, 2004. – 448с.
6. Турчин Д.Б. English for International Relations / Англійська мова для міжнародних відносин: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. заклад. 2-е вид., перероб і доп. / Дмитро Турчин. – Вінниця: Нова книга, 2011. – 256 с.: іл.
7. Янсон В.В. Apractical Guide for Learnersof English = Практичний курс англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Книга IV: Навч. посібник / Янсон В.В. – Англ. мовою. – К.: ТОВ „ВП Логос”, 2007. – С. 265, 293, 297.
8. Antonyuk N. Love Marriage. Education. The Arts. English-Speaking countries and Ukraine / N. Antonyuk, K. Krasnolutsky. – Вінниця: Новакнига, 2001. – 255 с.
9. Oxford Guide to British and American Culture. Ed. by Jonathan Crowther. Oxford University Press, 2001.
10. Polupan V. English-speaking countries: A Cultural Reader / Polupan V., Polupan A., Makhova V. - Kharkiv: Krainamrij, 2000 – 208p.

Мова викладання: англійська.

МАГІСТР

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 035 Філологія (Українська мова і література)

За освітньо-професійною програмою Українська мова і література

(Кваліфікація – Магістр філології за спеціалізацією «Українська мова і література».

Викладач української мови і літератури

Термін навчання – 1 рік 4 місяці на основі освітнього ступеня "бакалавр")

1 КУРС

ОБОВ'ЯЗКОВА КОМПОНЕНТА

НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 01 МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Опис (анотація): Методика наукових досліджень – дисципліна, в якій розглядається процес підготовки дипломної роботи магістра роботи від вибору теми до її публічного захисту. Крім того, наголошується на спільних та відмінних особливостях у підготовці та написанні дипломної роботи спеціаліста та магістерського дослідження. Акцентується увага на важливості самостійних пошуків та прийнятті рішень.

Тип: дисципліна загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс, 1 семестр.

Кількість кредитів: 3 кредити ECTS, 90 год., з них денна форма навчання – 30 год. аудиторних: 16 год. лекційних, 14 год. практичних; заочна форма навчання – 12 год. аудиторних: 8 год. лекційних, 4 год. практичних;

Викладацький склад: доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української мови Марчук Л.М..

Мета курсу: теоретично і практично підготувати студентів до здійснення наукових пошуків, креативного підходу до застосування одержаних знань, чіткого розуміння логіки викладу наукових здобутків.

Завдання дисципліни:

- 1) дати студентам ґрунтовні й систематичні знання з методики наукового пошуку;
- 2) сформуванню вміння й навички складання робочого плану, написання та оформлення магістерського дослідження;
- 3) навчити чітко й правильно робити бібліографічний опис вивчених джерел, оформляти список використаних джерел згідно з найновішими вимогами ВАК України.

Результати навчання:

Проведення **практичних занять** має на меті формування в студентів основних професійних **умінь**, що визначаються специфікою ведення та оформлення наукових досліджень: опрацьовувати наукову літературу; визначати тему, актуальність, новизну та мету дослідження; складати план роботи; добирати відповідні терміни з фаху для оформлення роботи; дотримуватися мовних норм, характерних для наукового стилю сучасної української літературної мови; працювати з довідковою літературою; підготувати публічний виступ на процедуру захисту магістерської роботи.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), виконання вправ, редагування текстів, конспектування, виготовлення зразків бібліографічного опису тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт.

Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
40	20	40	100

балів	балів	балів	балів
Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
20 балів	40 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Артемчук Г. І. Методика організації науково-дослідної роботи: Навч. посібник для студентів та викладачів вищ. навч. Закладів / Г. І. Артемчук, В. М. Курило, М. П. Кочерган. – К.: Форум, 2000. – 276 с.
2. Білоусова Т. П. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. П. Білоусова, Ю. О. Маркітантов. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2004. – 120 с.
3. Білоусова Т. П. Як підготувати наукову роботу: Методичні рекомендації / Т. П. Білоусова, Ю. О. Маркітантов. – Кам'янець-Подільський: ПП Заріцький, 2007. – 76 с.
4. Довідник здобувача наукового ступеня: Збірник нормативних документів та інформативних матеріалів / Упоряд. Ю. І. Цеков. – К.: Наук. думка, 2000. – 198 с.
5. Маркітантов В. Ю. Підготовка та захист магістерської роботи. Навчально-методичний посібник / В. Ю. Маркітантов, А. В. Найчук. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільська міська друкарня, 2008. – 60 с.
6. Методичні рекомендації з написання та оформлення дипломних робіт студентами Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / [упорядники: А. С. Попович, Н. М. Розумяк; за ред. А. С. Попович]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. – 66 с.
7. Основи науково-дослідної роботи: Навчальний посібник для студентів, аспірантів і докторантів філософського факультету / Упоряд. А. Є. Конверський, В. І. Лубський, Т. Г. Горбаченко, В. А. Бугров, І. В. Кондратьєва; За ред. д-ра філос. наук, проф. А. Є. Конверського. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2004. – 186 с.
8. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України. – 2007. – №6. – С. 9-16.
9. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять у авторефераті // Бюлетень ВАК України. – 2008. – №3. – С. 9-13.
10. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 5-те вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 307 с.

Мова викладання: українська.

ЗП02 ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Опис (анотація): передбачає формування у магістрантів розуміння особливостей системи професійної підготовки майбутнього педагога, що відображає загальну логіку професійного становлення спеціаліста, ключовими поняттями якої виступають «цілісний освітній простір» та «особистісна орієнтація навчально-виховного процесу». Суттєвою частиною змісту дисциплін виступає обґрунтування специфіки форм і методів організації пізнавальної діяльності студентів, логіки їх змістового та процесуального структурування, розкриття психологічних особливостей діяльності та особистості викладача, психологічних особливостей взаємин у колективі ВНЗ.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять; заочна форма навчання – 12 год. аудиторних: 6 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: професор кафедри загальної педагогіки та управління навчальним закладом Кучинська І.О.; професор кафедри психології освіти Дуткевич Т.В.

Мета курсу: оволодіння студентами основами психолого-педагогічних знань, умінь, навичок, необхідними для виконання професійної діяльності викладача вищої школи.

Основні завдання дисципліни:

теоретичні: дати психолого-педагогічну характеристику діяльності, особистості, спілкування, охарактеризувати психічні процеси і властивості особистості студентів і викладачів в системі вищої освіти України.

практичні: сформувати вміння встановлювати та аналізувати причинно-наслідкові зв'язки у поведінці особистості студента; організувати педагогічне спілкування й співпрацю зі студентами; вміння самовдосконалення та саморозвитку викладача.

Результати навчання. За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **знати:** предмет, завдання, будову психології та педагогіки вищої школи; зміст її базових категорій та понять (особистість і діяльність студента, особистість і діяльність викладача, формування особистості фахівця з вищою освітою; навчання, виховання, педагогічне спілкування, самовиховання у системі вищої освіти).

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **вміти:** організувати педагогічне спілкування і співпрацю зі студентами; враховувати психолого-педагогічні чинники формування особистості студента у процесі навчання і виховання; визначати і вирішувати завдання професійного самовдосконалення.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, опрацювання методичної літератури, рольові ігри, дискусії, моделювання навчальних ситуацій тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, виконання практичних та тестових завдань, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)						Залік
Змістовий модуль 1 - 50 балів			Змістовий модуль 2 – 50 балів			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	
20	10	20	20	10	20	100

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Про вищу освіту : Закон України № 2984 – III від 17 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – N 20. – Ст.134.
2. Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України N 347/2002 від 17.04.2002 р.
3. Про Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття») : Постанова Кабінету Міністрів України № 896 від 03. 11.2004 р.
4. Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах : Наказ МОН України N 161 від 02.06.1993 р. : державна реєстрація: від 23.11.1993 р. N 173.

5. Про затвердження форм документів з підготовки кадрів у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації: Наказ МОНмолодьспорту України № 384 від 29 березня 2012 р.: реєстр в Міністерстві юстиції від 3 травня 2012 р. за № 711/21024.
6. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів / А.М. Алексюк . – К.: Либідь, 2008. – 558 с.
7. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістрату / С.С. Вітвицька. – К., Центр навчальної літератури, 2010. – 316 с.
8. Дуткевич Т.В. Психологія вищої школи: Навч. посіб. / Т.В. Дуткевич, Н.П. Максимчук. – Кам'янець-Под., 2012. – 228 с.
9. Збірник нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у ВНЗ: Довідник для працівників ВНЗ / [авт. - упор. В.В.Коровайченко]. – К.: УАЗТ, 2003. – 408 с.

Мова викладання: українська

ЗП 03 ІНОЗЕМНА МОВА

Опис (анотація): курс іноземної мови поглиблює знання магістрантів про актуалізацію граматичних структур у різних контекстах, природу синтаксичних відношень та формує комунікативні компетенції для адекватної поведінки в реальних ситуаціях академічної і професійної сфер.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: I курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. практичних занять, 80 год. самостійної та індивідуальної роботи.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри іноземних іноземних мов Уманець А. В.

Метою викладання навчальної дисципліни “Іноземна мова” є формування наукових професійно орієнтованих комунікативних компетенцій.

Основним завданням вивчення дисципліни “Іноземна мова” є підготовка магістрантів до адекватного функціонування у конкретних професійних ситуаціях та академічній сфері.

Результати навчання: магістрант повинен знати мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів академічного та професійного мовлення; широкий діапазон термінологічного запасу, що є необхідними в академічній та професійній сферах. Магістрант повинен вміти розуміти різні корпоративні культури в конкретних професійних контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною; застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі; належним чином поводити себе й реагувати у типових академічних і професійних ситуаціях повсякденного життя.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, рольові ігри, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: опитування, поточне тестування, виконання вправ і завдань, написання самостійних і творчих робіт, написання модульної контрольної роботи тощо.

Розподіл балів, що присвоюються магістрантам:

Заліковий кредит 1.

Поточний і модульний контроль (60 балів)		Екзамен (40 балів)	Сума
Змістовий модуль 1 (30 балів)	Змістовий модуль 2 (30 балів)		

Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	МКР	Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	МКР		
15 балів	5 балів	10 балів	15 балів	5 балів	10 балів	40	100

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури (англійська мова):

1. Бородина С. Д. Английский язык для аспирантов : [текст] / С. Д. Бородина. – К. : Центр учебной литературы, 2013. – 408 с.
2. Максимук В. М. Англійська мова для аспірантів та науковців гуманітарно-природничих спеціальностей університетів. “English for PhD Students” / В. М. Максимук, Р. І. Дудок. – Львів : Видавництво «Астролябія», 2012. – 240 с.
3. Уманець А.В. English for Postgraduate Students : [навчальний посібник] / А. В. Уманець. – Кам’янець-Подільський : ФОП Сисін О.В. «Абетка», 2011. – 130 с.
4. Уманець А. В. Training Tests for IELTS Exams : навчальний посібник / Укладачі : А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець; За ред. А. В. Уманець. – Кам’янець-Подільський : ТОВ “Друкарня “Рута”, 2016. – 110 с.
5. English for ESP Students : [навчальний посібник для студентів факультетів гуманітарних та соціально-економічних дисциплін] / [Уманець А. В., Гудзяк А. М., Попадинець О. О., та ін.] ; за ред. А. В. Уманець. – Кам’янець- Подільський : ПП Буйницький О. А., 2012. – 264 с.
6. Test Your Grammar. Part I : [навчальний посібник] / Укладачі: А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець, А. О. Трофименко; За ред. А. В. Уманець. – Кам’янець-Подільський : ФОП Гуменюк С. О., 2016. – 180 с.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП01 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Мета курсу: теоретично і практично підготувати студентів до професійної діяльності викладача мовознавчих дисциплін у закладах вищої освіти.

Тип: Навчальна дисципліна належить до циклу дисциплін професійної підготовки (нормативна). Форма підсумкового контролю – екзамен.

Термін вивчення: 2 семестр (денна форма).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 52 год. аудиторних: 22 год. лекційних, 26 год. практичних занять, 4 год. лабораторних занять.

Викладацький склад: доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Попович А.С.

Основні завдання дисципліни:

- формувати в студентів світоглядні переконання патріота України, справжнього представника української еліти.
- забезпечувати методичну підготовку викладача мовознавчих дисциплін на рівні нових освітніх завдань;

- формувати в студентів уміння планувати освітній процес у закладах вищої освіти та професійно-методичні вміння проведення лекцій, практичних і лабораторних занять із мовознавчих дисциплін у ЗВО;
- продовжити вчити студентів, майбутніх викладачів, самостійно працювати з навчально-методичною літературою й інтернетними джерелами;
- продовжувати стимулювати науково-методичну творчість студентів, прагнення вдосконалювати педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до викладацької праці;
- формувати в студентів розуміння ролі і завдань філологічної освіти в Україні, гуманізації й гуманітаризації мовної освіти, особистісної ролі викладача в цьому процесі;
- на основі наукової літератури, спостережень освітнього процесу в університеті розкрити технологію вишівської лінгвістичної дидактики.

Результати навчання:

знання загальних питань методики викладання мовознавчих дисциплін у вищій школі; методики вивчення української мови на філологічному та неспеціальних факультетах; методики позааудиторної роботи у ЗВО; особливостей методичної роботи викладача вищої школи; конкретних прикладних питань вивчення української мови у ЗВО.

вміння, навички, компетентності: знання основних завдань вивчення української мови у ЗВО; оптимальне використання можливостей української мови для реалізації освітньої, виховної та розвивальної мети; проведення методичного аналізу матеріалу, що вивчатиметься; робота з підручником та іншими інформаційними джерелами (зокрема інтернетними), вміле використання дидактичних можливостей навчальної книги; планування навчального матеріалу на навчальний рік, семестр, заняття; складання робочих навчальних програм, укладання комплексів навчально-методичного забезпечення дисципліни; підготовка лекцій, укладання планів практичних і лабораторних занять та аналіз їх; оволодіння технологією основних методів і прийомів навчання української мови у ЗВО; здійснення позааудиторної зі студентами; презентування своїх методичних ідей та застосування інноваційних технологій і провідних педагогічних технологій під час викладання української мови у ЗВО; знання закономірностей процесу організації освітнього процесу у вищій школі;

здатність до навчання, креативність, володіння технологіями пошуку інформації, гнучкість мислення; здатність до аналізу й синтезу, організації та планування, засвоєння основних базових знань з методики навчання української мови у ЗВО, навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел), розв'язання складних завдань і проблем, планування та управління часом; здатність застосовувати знання на практиці, дослідницькі навички та вміння, здатність до навчання, здатність працювати самостійно, турбота про якість, бажання досягти успіху; володіння культурою мислення, здатність демонструвати й застосовувати знання; усвідомлення соціальної значущості професії, висока мотивація професійної діяльності; намагання до саморозвитку, підвищення кваліфікації й науково-педагогічної майстерності;

оволодіння нормами української літературної мови, вільне володіння українською мовою в її літературній формі, оволодіння основними методами й прийомами різних типів усної та письмової комунікації українською мовою;

здатність використовувати основи філософських знань, основні положення й методи соціальних і гуманітарних наук, зокрема психології та педагогіки в різних сферах життєдіяльності,

готовність до розповсюдження й популяризації філологічних знань і виховної роботи із здобувачами вищої освіти.

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітично-синтетична, евристична та інші), створення та

розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ і завдань, написання лекцій і планів практичних і лабораторних занять, аналіз та самоаналіз лекцій, укладання бібліографій методичних посібників і журнальних публікацій, конспектування, виготовлення роздавального матеріалу, робота за таблицями, опрацювання методичної літератури, рольові ігри, конференції, дискусії, моделювання навчальної ситуації в аудиторії, виготовлення моделей таблиць і стендів, підготовка презентацій тощо.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання конспектів контрольних занять (лекцій, практичних занять тощо) і т. ін.

Зміст навчальної дисципліни:

Методика навчання української мови у вищій школі як наука й навчальна дисципліна. Етапи вивчення української мови у вищій школі. Методика викладання лінгвістичних дисциплін у закладах вищої освіти. Методи і засоби навчання під час викладання української мови. Основні види і форми занять з української мови у ЗВО. Формування національно-мовної особистості на заняттях з української мови у ЗВО. Організація самостійної та індивідуальної роботи студентів. Методика контролю, облік та оцінювання студентської успішності з лінгвістичних дисциплін. Організація науково-дослідної роботи студентів з української мови. Педагогічна практика студентів-філологів. Види позааудиторної (виховної) роботи з української мови у ЗВО. Методична робота викладача філологічних дисциплін у ЗВО.

Рекомендована література

- Дороз В.Ф. Методика викладання української мови у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 176 с.
- Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
- Нікітіна А.В. Українська лінгвометодика для магістрантів : навчально-методичний посібник. Старобільськ: Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2015. 375 с.
- Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: [монографія]. Суми: Мрія-1, 2005. 404 с.
- Семенов О. М., Дейниченко Н. П. Методика викладання української мови у вищих навчальних закладах: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. 220 с.
- Педагогічна риторика: історія, теорія, практика : монографія / [О.А.Кучерук, Н.Б.Голуб, О.М.Горошкіна, С.О.Караман та ін.]; за ред. О.А.Кучерук. Київ: КНТ, 2016. 258 с.
- Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: навч. посібник / О.Горошкіна, С.Караман, З.Бакум, О.Караман, О.Копусь; за ред. О.Горошкіної та С.Карамана. Київ:АКМЕ ГРУП, 2015. 250 с.
- Попович А.С. Методика викладання української мови у вищій школі: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см.
- Підготовка вчителя-філолога у педагогічному вищому навчальному закладі: монографія / за ред. В.Мельничайка, Л.Струганець. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2017. 420 с.

ШП02 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Опис (анотація): Методика навчання української літератури в закладі вищої освіти – прикладна наукова дисципліна, яка базується на основі педагогіки і літературознавства; її прикладний характер зумовлений викладацькою практикою, результати якої стають складником методичної науки. Дисципліна теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності викладача літературознавчих дисциплін у навчальних закладах II-IV рівнів акредитації.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестри).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 52 год. аудиторних: 22 год. лекційних, 26 год. практичних занять; 4 год. лабораторних занять; заочна форма навчання – 14 год. аудиторних: 10 год. лекційних, 4 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О.А.

Мета курсу: опанування основами методики викладання літератури у вищій школі як науковою дисципліною, що має теоретичний та практичний напрям.

Основні завдання дисципліни:

1) надати майбутнім викладачам теоретичні знання з основ методики викладання літератури у вищій школі та практичні уміння і навички їх застосування;

2) навчити співвідносити літературознавчу, психолого-педагогічну, дидактичну, комунікативну складові процесу викладання літератури з методичною складовою на теоретичному та практичному рівнях.

3) формувати в студентів професійно-методичні вміння;

4) вдосконалювати вміння студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної вищої школи, втілювати нові методичні ідеї у практику вивчення предмета;

5) продовжувати розвивати в студентів уміння самостійно працювати з навчально-методичною літературою, їх пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки;

6) стимулювати науково-методичну творчість студентів, прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до викладацької праці.

Результати навчання: студенти мають знати теоретичні основи курсу; особливості літературознавчих навчальних дисциплін; принципи викладання української літератури у вищій школі; методи та прийоми викладання української літератури; відмінності викладання літератури в ВНЗ та у вищій школі. Студенти мають уміти планувати роботу викладача української літератури; розробляти та проводити монографічні і оглядові лекції; розробляти та проводити практичні заняття з української літератури; організувати самостійну роботу студентів; розробляти завдання для поточного та підсумкового контролю.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, укладання лекційного матеріалу, аналіз та самоаналіз лекційних та практичних занять з дисциплін літературознавчого циклу, укладання бібліографій методичних посібників і журнальних публікацій, конспектування, виготовлення роздавального матеріалу, опрацювання методичної літератури, конференції, дискусії, круглі столи, моделювання навчальної ситуації в аудиторії, виготовлення моделей таблиць і стендів тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання контрольних планів-конспектів уроків та їх аналізів і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамени
30 балів	10 балів	20 балів	40 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Алексюк А. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання. – К., 1993.
2. Бех І. Виховання особистості: У 2 кн. Кн.1 : Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади; Кн. 2 : Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади : навч.-метод.видання. – К. : Либідь, 2003. – 280 с.
3. Волошина Н. Наукові основи методики літератури.– К.: Ленвіт, 2002.
4. Волошина Н.Й. Уроки позакласного читання в старших класах.– К., 1987.
5. Гаврілов П.Т. Оглядові теми на уроках української літератури.– К.: Рад. школа, 1980.
6. Марко В. Основи аналізу літературного твору //Дивослово.– 1998.– №№ 10,12.
7. Методика викладання світової літератури та теорії літератури у вищій школі: Програма, контрольні питання, бібліографія до курсу / Укл. Теленько Г.М. – Чернівці : Рута, 2007. – 24 с.
8. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О.В.Малихін, І.Г.Павленко, О.О.Лаврентьєва, Г.І.Матукова. – Кривий Ріг : КДПУ, 2010. – 270 с.
9. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник / В.М. Нагаєв. – К. : ЦНЛ, 2007. – 232 с.
10. Неділько В.Я. Методика викладання української літератури в середній школі.– К., 1978.
11. Никифорова О.И. Психология восприятия художественной литературы.– М., 1972.
12. Пасічник Є.А. Українська література в школі.– К., 2000.
13. Степанишин.Б.І. Вивчення української літератури в школі.–К.,1999.

Мова викладання: українська.

ПП03 СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Опис (анотація): курс сучасної української літератури зорієнтований на найбільш яскраві літературні явища, постаті вітчизняної культури кінця ХХ – початку ХХІ ст., розглянуті у контексті зарубіжного літературного процесу. Курс розкриває ідейно-тематичне, жанрово-композиційне і художньо-образне багатство поезії, прози, драматургії останніх десятиліть, подаючи їх у синхронному і діахронному контекстах.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4,5 кредити ECTS: всього 135 год., з них: денна форма навчання – 46 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 22 год. практичних занять; заочна форма навчання - 18 год. аудиторних: 12 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри історії української літератури і компаративістики Насмінчук Г.Й.

Мета курсу: доповнити основний курс вітчизняної літератури, висвітлити найбільш типові явища і факти сучасного письменства, простежити духовні контакти з попередніми літературними поколіннями, систематизувати набуті студентами знання під час вивчення нормативного курсу «Історія української літератури».

Основні завдання дисципліни:

- 1) дати студентам знання про факти біографії, творчі здобутки письменників;

- 2) поглибити знання про літературні жанри зазначеного періоду; розвинути естетичні смаки, спираючись на кращі зразки поезії, прози, драматургії;
- 3) виробити у студентів уміння аналізувати художні твори з урахуванням їх ідейної цінності та естетичної значимості. Підкреслити пізнавальне, виховне та естетичне значення сучасної літератури.
- 4) вдосконалювати вміння студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи;
- 5) продовжувати розвивати в студентів уміння самостійно працювати з новітніми дослідженнями в галузі сучасного літературознавства, їх пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки;
- 6) стимулювати науково-пошукову діяльність студентів, прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до вчительської праці.

Результати навчання: студенти мають знати основні особливості історико-літературного процесу; провідні літературно-естетичні методи, літературні напрями та течії; рекомендовані теоретичні джерела.

Студенти мають уміти аналізувати складові індивідуального стилю, особливості поезики творів, специфіки моделювання картин українського світу; здійснювати генетичне і типологічне зіставлення творів сучасних авторів з попередньою вітчизняною та зарубіжною традицією.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, практичні заняття для вироблення навичок застосування теоретичних знань у процесі аналізу художніх текстів, відпрацювання міжлітературних і міжпредметних зв'язків; самостійна робота з опрацювання окремих питань теоретичного характеру, виконання домашніх завдань, підготовки до практичних занять, оформлення читацьких щоденників.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, експрес-опитування на лекціях; перевірка готовності до практичних занять; контроль самостійної роботи; звіт за змістовий модуль; підсумкова контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Індивідуальні завдання	Модульна контрольна робота	Іспит
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Агеева В. Жіночий простір. Феміністичний дискурс українського модернізму: монографія / Віра Агеева. – К. : Факт, 2003. – 320 с.
2. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: письменник і літературний процес / Володимир Даниленко. – К. : Академвидав, 2008. – 352 с.

3. Зборовська Н. В. Код української літератури : проект психоісторії новітньої української літератури : монографія / Ніла Вікторівна Зборовська. – К. : Академвидав, 2006. – 504 с.
4. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посібн.: у 3 т. / за ред. В.І. Кузьменка. – К. ВЦ «Академія», 2017. – Т. 3. – 544 с.
5. Констанкевич І.М., Сірук В.Г. Сучасна українська література: стилі, покоління, творчі індивідуальності : навч. Посібник / Ірина Мирославівна Констанкевич, Вікторія Григорівна Сірук. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – 328 с.
6. Літературна дефіляда. Сучасна українська критика про сучасну літературу. Бібліотека «ЛітАкценту». – К. : Темпора, 2012. – 544 с.
7. Саєнко В. Сучасна українська література : компендіум / Валентина Саєнко. – Одеса : Астропринт, 2014. – 352 с.
8. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза : постмодерний період : навч. посіб. / Роксана Борисівна Харчук. – К. : ВЦ «Академія», 2008. – 248 с.

Мова викладання. Українська.

ПІ 04 УКРАЇНСЬКЕ ШІСТДЕСЯТНИЦТВО

Опис (анотація): Навчальна дисципліна «Українське шістдесятництво» засвоює знання про історико-літературний та поетикальний аспекти літературно-мистецького шістдесятництва в іменах на тлі доби. Курс пропонує студентові вивчати епоху й творчість провідних діячів руху крізь призму історичних зрушень, у контексті тотальних заборон і тиску на творчі особистості, філософсько-екзистенційного перепрочитання їхнього доробку.

Тип: цикл дисциплін загальної підготовки.

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О. А.

Мета курсу: дати уявлення про історико-культурний й мистецький аспекти українського шістдесятництва, ознайомити студентів із провідними діячами руху та їхньою творчістю, мати власне бачення на суспільно-політичні події епохи.

Основні завдання дисципліни: ознайомити студентів із добою літературно-мистецького шістдесятництва, охарактеризувати творчість провідних діячів руху, з'ясувати їхню роль у розвитку української культури у II половині ХХ ст.

Результати навчання у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен: *знати* історичні умови виникнення та побутування літературного явища, яке названо «шістдесятництвом», визначити його соціальні, психологічні, політичні витоки та естетичні засади й властивості; найголовніші тенденції, напрямки, творчі індивідуальності шістдесятництва, його витоки; місце творів українського шістдесятництва в загальнонаціональному літературному процесі; основні етапи життєвого та творчого шляху провідних діячів руху.

вміти робити аналітичний огляд наукових досліджень щодо творчості окремих персоналій та літературно-мистецького процесу II половини ХХ ст.; виявляти основні проблеми у творчості українських шістдесятників; з'ясувати взаємозв'язок між історико-мистецькими подіями епохи, світоглядом і творчістю діячів руху; виявити найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів; зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку, вміти дискутувати; аргументувати теоретичні міркування переконливими прикладами; зіставляти кілька творів, проводячи компаративний аналіз на різних рівнях текстів; самостійно здобувати і

систематизувати знання з різних тем; користуватися довідковими джерелами, зокрема, Інтернетом, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виготовлення унаочень, використання аудіо- та відеозаписів, написання реферату, опрацювання наукової літератури, диспути, дискусії, тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, написання рефератів та їх аналіз, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
50 балів	30 балів	20 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Історія української літератури. XX століття: У 2 кн. Кн.2.Ч.2: 1960-1990-ті роки: Навч. посібник / За ред. В.Г.Дончика. – К.: Либідь, 1995. – 512с.
2. Касьянов Г.В. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х років. – К.: Либідь, 1995. – 224 с.
3. Коцюбинська М. «Зафіксоване і нетлінне»: Роздуми про епістолярну творчість. – К.: Дух і Літера. – 2001. – 300 с
4. Грабович Григорій. До історії української літератури: Дослідження, есе, полеміка. – К.: Основи, 1997. – 604 с.
5. Рух опору в Україні: 1960-1990. Енциклопедичний довідник. – К.: Смолоскип, 2010. – 804 с.
6. Тарнашинська Л Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління (історико-літературний та поетикальний аспекти). – К.: Смолоскип, 2010. – 632с.

Мова викладання: українська.

ПП 05 ІСТОРІЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ УЧЕНЬ

ДИСЦИПЛІНИ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП10 АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ФОЛЬКЛОРУ

Опис (анотація): Предметом вивчення навчальної дисципліни «Актуальні питання наукового дослідження фольклору» є основні закономірності розвитку і побутування сучасного фольклору.

Тип: вибіркова.

Термін вивчення: 1 курс , 1 семестр).

Кількість кредитів: 6 кредитів ECTS: всього 180 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 30 год. практичних занять; самостійна робота – 120 год.

Викладацький склад: канд. філол. наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Щегельський В.В.

Мета навчальної дисципліни «Актуальні питання наукового дослідження фольклору» – ознайомити студентів із сучасними науковими методами та методологічними принципами досліджень у сучасній фольклористиці, простежити стан та перспективи розвитку фольклористичної науки, вивчити питання щодо сучасних фольклористичних осередків: київського, львівського та ін., проаналізувати спеціальні фахові видання в Україні: збірники, дослідження, періодику.

Завдання дисципліни:

- дослідити специфіку сучасного фольклору як синкретичної дисципліни;
- розкрити основні критерії теорії фольклору;
- проаналізувати систему жанрів українського фольклору, на основі його історичного розвитку;
- диференціювати поняття «фольклорний текст», «фольклорний твір», «постфольклор», «неофольклор»; розкрити зміст понять «обряд», «обрядовий комплекс», «ритуал» та ін.;
- простежити шляхи трансформації світової моделі (від давніх часів до сьогодення);
- охарактеризувати сучасну фольклористичну ситуацію.

Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати:**

- предмет і завдання фольклористики, її зв'язок з іншими науками, провідні методи;
- основні етапи розвитку української фольклористики, наукові школи української і світової фольклористики, актуальні проблеми фольклористики на сучасному етапі;
- значення понять: фольклорний жанр, фольклорний цикл, синкретичність, міф, міфологія, міфологема, анімізм, антропоморфізм, магія, тотемізм, фетишизм, культ, демонологія, двовір'я, вірування, автентичний фольклор, міський фольклор, дитячий фольклор, псевдофольклор, постфольклор, обряд (ритуал), звичай, обрядовість, свято, обрядовий фольклор, мандрівний сюжет, кумулятивність, формульність, фольклоризм, фольклоризація та ін.;
- складники фольклорного жанру, основні принципи класифікації фольклорних жанрів, жанрову систему українського фольклору;
- визначення, історію назви-терміна, жанрові ознаки, риси поетики, історію, класифікації, спосіб побутування, форму виконання, історію збирання, видання і дослідження, зв'язок з художньою літературою фольклорних жанрів,
- методологію фольклористичних досліджень та особливості архівної діяльності;

вміти:

- аналізувати фольклорні твори з точки зору різних шкіл фольклористики та відповідно до сучасних вимог;
- визначати і розшифровувати знакову і вербальну символіку;
- визначати шляхи і прийоми застосування здобутих теоретичних знань у своїй професійній діяльності;
- інтерпретувати сучасні народнопоетичні твори;
- проводити самостійний пошук необхідної наукової інформації, творчо опрацьовувати і засвоювати її;
- практично використовувати набуті теоретичні знання.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, мультимедійна презентація, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання самостійних та індивідуальних завдань, аналіз фольклорних текстів, опрацювання наукової та навчально-методичної літератури, конспектування, дискусії тощо.

Методи оцінювання: усне опитування, виконання самостійних та індивідуальних завдань, модульна контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Залік
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	100 балів
50 балів	20 балів	30 балів	

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Дмитренко М. Українська фольклористика: історія, теорія, практика. Київ : Ред. часопису «Народознавство», 2001. 576 с.
2. Дмитренко М. Українська фольклористика: Акценти сьогодення / Розвідки, статті. Київ : Сталь, 2008. 235 с.
3. Довженок Г. Український дитячий фольклор. Київ : Наук. думка, 1981. 172 с.
4. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість: Підручник. – 3-тє вид. Київ. : Знання-Прес, 2005. 591 с.
5. Руснак І. Український фольклор : Навчальний посібник. Київ : Академія, 2010. 300 с.
6. Українська фольклористика. Довідник / Укладання і загальна редакція Михайла Чернопиского. Тернопіль : Підручники і посібн., 2008. 448 с.
7. Семенов О. Український фольклор : Навчальний посібник. Глухів, 2004. 254 с.

Мова викладання: українська.

ПП 11 АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ ДІАЛЕКТНОЇ ЛЕКСИКИ І ФРАЗЕОЛОГІЇ

Опис (анотація): Курс «Актуальні проблеми досліджень діалектної лексики і фразеології» завершує цикл дисциплін, що формують знання про територіальні різновиди української мови, особливості зв'язку етносу та культури; сприяє поглибленій комплексній лінгвістичній підготовці сучасного філолога і спрямований на з'ясування актуальних проблем дослідження сучасної лексики і фразеології народних говорів.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 80 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 14 год. практичних занять; заочна форма навчання – 14 год. аудиторних: 8 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Коваленко Н.Д.

Мета курсу: з'ясувати актуальні проблеми дослідження сучасної лексики і фразеології народних говорів, аналізувати сучасний стан живого діалектного мовлення, класифікувати територіально, бачити інтерференцію між спорідненими діалектами, оцінювати вплив літературного мовлення на діалектне, з'ясовувати характер міждіалектних контактів, відмежовувати загальнономовне, інтердіалектне від вузьколокального; надавати магістрантові необхідні знання для роботи в закладах вищої освіти.

Основні завдання дисципліни: ознайомлення з актуальними завданнями української діалектології, вироблення навичок спостерігати діалектні явища, укладати програми і завдання з діалектної лексики і фразеології, а також словники діалектної лексики та фразеології, збірники текстів усного діалектного мовлення.

Результати навчання: студенти мають знати актуальні проблеми досліджень діалектної лексики і фразеології, основні фонетичні, граматичні та лексичні ознаки діалектів української мови, сучасні методи збирання та дослідження діалектних матеріалів.

Студенти мають уміти здійснювати фонетичний, морфологічний, синтаксичний і лексичний аналіз зразків діалектної мови, записувати і систематизувати діалектне

мовлення, цілеспрямовано відбирати і науково пояснювати діалектні явища, укласти програми-питальники, словники діалектного мовлення, збірники текстів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, укладання бібліографій публікацій з української діалектології, конспектування, конференції, дискусії, підготовка матеріалів до словників говіркового мовлення, текстів говірок тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, укладання матеріалів до словників говірок та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
15 балів	15 балів	30 балів	40 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
10 балів	20 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Атлас української мови. В 3-х т. Т.1. Київ, 1984; Т.2. Київ, 1988; Т.3. Київ, 2001.
2. Бевзенко С.П. Українська діалектологія. Київ : Вища школа, 1980. 246 с.
3. Гримашевич Г. І. Українська діалектологія. Житомир, 2010. 172 с.
4. Коваленко Н.Д. Фразеологічний словник подільських і суміжних говірок. Кам'янець-Подільський, 2019. 412 с.
5. Коваленко Н.Д., Щегельський В.В. Фольклорно-діалектологічна практика : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Приватний підприємець Буйницький О.А., 2015. 144 с.
6. Коваленко Н.Д., Коваленко Б.О. Волинські говірки Хмельниччини. Збірник діалектних текстів. Кам'янець-Подільський, 2019. 344 с.
7. Матвіяс І.Г. Українська мова і її говори. Київ, 1990. 163 с.
8. Панцьо С.Є. Українська діалектологія : Практикум : навчально-методичний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 132 с.
9. Суховій О.О. Українська діалектологія: навчальний посібник для практичних занять. Київ : Фенікс, 2014. 216 с.
10. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологія сучасної української мови: навч. посібн. Київ : Знання, 2007. 494с.
11. Українська лексикографія в загальнослов'янському контексті: теорія, практика, типологія. Київ, 2011. 560 с.
12. Українська мова : енциклопедія. Київ : 2013.

Мова викладання: українська.

**ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ
ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА
ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ІІІ 12 ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ ТВОРУ**

Опис (анотація): Літературознавчий аналіз твору – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності вчителя чи викладача. Літературознавчий аналіз творудосліджуєспецифіку аналізу та інтерпретації твору в літературознавчому аспекті.

Тип: дисципліна вільного вибору студента.

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4,5 кредити ECTS: всього 135 год., з них: денна форма навчання – 46 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 22год. практичних занять.

Викладацький склад: канд. філол. наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Волковинська І.В.

Мета курсу:розвиток у студентів практичних навичок аналізу та тлумачення художніх текстів, вдосконалення творчих мовленневих умінь, формування загальнокультурної, комунікативної та професійної компетенцій.

Основні завдання дисципліни:

- ознайомитистудентівзіспецифікоюлітературознавчогоаналізутвору;
- удосконалювати вміння оперувати теоретико-літературними поняттями і термінами як інструментом аналізу твору;
- навчити вдало підбирати методи та прийоми аналізу твору залежно від його особливостей та відповідно до поставленої мети;
- розвивати навички дослідницької діяльності студентів;
- розвивати практичні навички аналізу та інтерпретації художнього твору;
- навчити здійснювати літературознавчий аналіз художнього твору як естетичного феномену та виявляти його ідейну сутність через інтерпретацію текстової та позатекстової інформації.

Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

- **знати** основні літературознавчі категорії та поняття; закономірності побудови художнього твору; основні методи і прийоми літературознавчого аналізу; етапи розвитку літературознавчого аналізу у вітчизняному літературознавстві.
- **уміти** розглядати твір як єдність ідейно-естетичного змісту та архітектонічно-мовленневої форми; аналізувати художні твори різних жанрів на усіх рівнях текстової структури; поєднувати текстову та позатекстову інформацію для більш повного й адекватного тлумачення твору; здійснювати комплексний літературознавчий аналіз твору.
- **мати навички** самостійно здійснювати аналіз твору починаючи від фіксації і завершуючи інтерпретацією.

Досягнення запланованих результатів передбачає формування у студентів наступних **компетенцій:**

- *загальнокультурної* (здатність застосовувати філологічні знання для формування світоглядних позицій);
- *комунікативної* (здатність до творчої комунікації у письмовій та усній формах; готовність до участі у фахових дискусіях);
- *професійної* (здатність демонструвати знання основних положень і концепцій у галузі літературознавства; здійснювати професійний аналіз літературних фактів й адекватну інтерпретацію художнього твору).

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, мультимедійна презентація, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), робота з таблицями, схемами, опитування, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання самостійних та індивідуальних завдань, опрацювання наукової та навчально-методичної літератури, конспектування, дискусії тощо.

Методи оцінювання: усне опитування, виконання самостійних та індивідуальних завдань, модульна контрольна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	Залік
50 балів	20 балів	30 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Вишницька Ю. В. Аналіз та інтерпретація художнього тексту: навчально-методичний посібник зі спецкурсу з історії зарубіжної літератури / Вишницька Юлія Василівна. – К. : Київ. університет ім. Б. Грінченка, 2012. – 204 с.
2. Волковинська І. В. Від аналізу до інтерпретації: проблеми тлумачення художнього твору : навчально-методичний посібник / Інна Волковинська. – Кам'янець-Подільський : ТОВ "Друкарня "Рута", 2018. — 87 с.
3. Іванишин П. В. Теорія будови та інтерпретації літературного твору : навчальний посібник / П. В. Іванишин. – Дрогобич : РВВ ДДПУ, 2009. — 78 с.
4. Марко В. П. Аналіз художнього твору : навч. посібник / В. П. Марко. – К. : Академвидав, 2013. – 280 с.
5. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу : [монографія] / Анатолій Люціанович Ситченко. – К. : Ленвіт, 2004. – 304 с.
6. Скорина Л. Аналіз художнього твору : навч. посібник для студентів гуманітарних спеціальностей (філологія, літературна творчість, журналістика) / Л. Скорина. — Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2013. – 424 с.

Мова викладання: українська.

ІІІ 13 НАУКОВИЙ АНАЛІЗ МОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Опис (анотація): Курс «Науковий аналіз мовного матеріалу» допоможе магістрантові ознайомитися з методологією та методикою наукового дослідження мови, оволодіти сучасними методами лінгвістичного аналізу; сприятиме поглибленій комплексній лінгвістичній підготовці сучасного філолога. Основну увагу приділено практичним проблемам: вмінню добирати фактичний матеріал, вести пошук теоретичної інформації, здійснювати науковий аналіз тексту.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять; заочна форма навчання – 14 год. аудиторних: 2 год. лекційних, 2 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Коваленко Н.Д.

Мета курсу: ознайомлення з методологічним підґрунтям наукового аналізу лінгвістичного тексту, філософсько-методологічним підґрунтям лінгвістичних досліджень; уміння здійснювати науковий аналіз мовного та мовленнєвого матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів.

Основні завдання дисципліни: ознайомитися з науковими методами сучасної лінгвістики, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних; знання основних вимог до наукових досліджень лінгвістичних текстів; надання магістрантові необхідних знань для роботи в закладах вищої освіти.

Результати навчання: студенти мають знати актуальні проблеми наукових досліджень мовного матеріалу, основні наукові праці з курсу, особливості наукового мовлення у своїй галузі; загальні й спеціальні наукові терміни українською мовою.

Студенти мають уміти здійснювати науковий аналіз і структурування мовного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, укладання бібліографій публікацій з проблем наукового аналізу мовного матеріалу, конспектування, конференції, дискусії.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
20 балів	30 балів	50 балів	100 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
10 балів	40 балів	50 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Арешенков Ю.О. Основи лінгвістичних досліджень: Матеріали до спецкурсу для студентів філологічних спеціальностей. Кривий Ріг: КрДПУ, 2006. 50 с.
2. Богдан С.К. Методи й методика лінгвістичних досліджень : методичні рекомендації для слухачів і керівників секції української мови. Луцьк, 2011. 28 с.
3. Кочерган М.П. Загальне мовознавство : Підручник. Київ, 1999.
4. Мартинюк А.П. Основи наукових досліджень у лінгвістиці: Навчально-методичний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. 40 с.
5. Наumenко А.М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики). Вінниця, 2005 416 с.
6. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава, 2008.
7. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля. К., 2006. 716 с.

Мова викладання: українська.

ІІІ 15 КОГНІТИВНА ЛІНГВІСТИКА

МАГІСТР

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 035 Філологія (Українська мова і література)

За освітньо-професійною програмою Українська мова і література

(Кваліфікація – Магістр. Філолог)

Термін навчання – 1 рік 4 місяці на основі освітнього ступеня "бакалавр")

2 КУРС

НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ

ІІ 02 ОСНОВИ ТЕРМІНОЗНАВСТВА

Опис (анотація): Основи термінознавства – це опанування основними теоретичними засадами термінотворення та організації терміносистеми – складової частини літературної мови, дослідження історії формування українських термінів від витоків літературної мови до сьогодні.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 рік (3 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять; заочна форма навчання - 12 год. аудиторних: 8 год. лекційних, 4 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Марчук Л.М.; кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови Монастирська Р.І.

Мета курсу: є турбота про те, щоб процес утворення та вживання термінологічних найменувань зробити керованим, сприяти раціоналізації професійного спілкування, взаєморозумінню фахівців.

Нині постала необхідність у формуванні національної термінології, у складанні термінологічних словників, які б відповідали світовим стандартам, з метою вивести національну термінографію на світовий рівень, що залежить також і від правильного відтворення українською мовою запозичених термінів, їх нормованого використання.

Основні завдання дисципліни:

допомогти студентам оволодіти методологічними та методичними аспектами технології термінотворення на україномовній основі.

Результати навчання: знати: яке місце займає термінологія в структурі сучасної української літературної мови; загальні особливості лексики мови науки; визначення лінгвістичної природи терміна як особливого типу мовного знака; визначення функцій терміна; встановлення основних характеристик зовнішньої та внутрішньої структури термінів, загальних тенденцій розвитку термінологічної лексики.

вміти: визначати поняття норми щодо термінології; уніфікувати конкретні терміносистеми; створювати словотвірні моделі сучасних термінів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, аналіз термінологічних словників.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зриси, створення статей для термінологічних словників.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзаме н
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
10 балів	20 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф.С.Бацевич. – Доступ до стор. в Інтернеті: <http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/slovnuk>.
2. Булик-Верхола С.З. Основи термінознавства / С.З. Булик-Верхола, Г.В. Наконечна, Ю.В. Теглівець. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2016. – 192 с.
3. Ганич Д.І. Словник лінгвістичних термінів / Д.І. Ганич, І.С. Олійник. – К.: Вища школа, 1985.
4. Д'яков А.С. Основи термінотворення / А.С.Д'яков, Т.Р.Кияк, З.Б.Куделько. – К.: Академія, 2000. – 216с.
5. Єрмоленко С.Я. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С.Я. Єрмоленко, С.П. Бибик, О.Г. Тодор – К.: Либідь, 2001.
6. Марчук Л.М. Основи термінознавства / Л.М. Марчук, О.А. Копусь, А.С. Попович. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйніцький О.А., 2011. – 224с.
7. Огієнко І. Історія української граматичної термінології / І. Огієнко // Зап. Укр. наук. т-ва в Києві. – 1908. – Кн.1.
8. Панько Т.І. Українське термінознавство / Т.І.Панько, І.М.Кочан, Г.П.Мацюк. – Львів, 1994. – 215с.
9. Українська мова : енциклопедія / редкол. : В.М. Русанівський, О.О. Тараненко, М.П. Зяблюк та ін. – К. : Українська енциклопедія імені М.П.Бажана, 2004. – 821с.

Мова викладання: українська.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 14 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Опис (анотація): Методика навчання української мови і літератури у вищій школі досліджує процес навчання української мови і літератури у вищій школі, закономірності засвоєння різних сторін мови при навчанні української мови (мовознавчих і лінгводидактичних дисциплін), засоби передачі знань здобувачам вищої освіти з української мови.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1-2 курс (2-3 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 50 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 20 год. практичних занять; заочна форма навчання – 20 год. аудиторних: 14 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Марчук Л.М.

Мета курсу: теоретично і практично підготувати студентів до професійної діяльності викладача вищих навчальних закладах. Методика викладання української мови і літератури досліджує процес навчання української мови і літератури, розкриває

закономірності засвоєння різних сторін мови і літератури, визначає і вмотивовує засоби передачі знань учням і студентам.

Основні завдання дисципліни:

- продовжувати формувати у майбутніх вчителів і викладачів національно свідоме ставлення до української мови як рідної і державної;
- озброювати майбутніх учителів і викладачів знаннями у сфері методики української мови, на основі яких вони могли б домагатися свідомого і міцного засвоєння учнями старших класів і студентами програмового матеріалу з української мови, ефективно організовувати навчальну діяльність школярів 10-11 класів і студентів з української мови, формувати пізнавальну самостійність учнів і студентів;
- навчити співвідносити літературознавчу, психолого-педагогічну, дидактичну, комунікативну складові процесу викладання літератури з методичною складовою на теоретичному та практичному рівнях.
- забезпечувати підготовку вчителя старших класів і викладача вищу на рівні нових освітніх завдань;
- продовжувати формувати в студентів професійно-методичні вміння;
- сприяти більшому осмисленню студентами роботи з розвитку зв'язного мовлення на уроках української мови в 10-11 класах і заняттях у вищій школі;
- продовжити вчити студентів, майбутніх учителів, самостійно працювати з навчально-методичною літературою і джерелами Інтернет;
- продовжувати стимулювати науково-методичну творчість студентів, прагнення вдосконалювати педагогічну освіту, прищеплювати творче ставлення до вчительської та викладацької праці.

Результати навчання:

знання загальних питань методики викладання української мови у старших класах і методики викладання мовознавчих і лінгводидактичних дисциплін у вищій школі; методики вивчення основних розділів шкільного курсу української мови в 10-11 класах і вивчення української мови на філологічному та неспеціальних факультетах; методики позакласної роботи, факультативних занять у старших класах; методики позааудиторної роботи у ВНЗ; особливостей методичної роботи вчителя-словесника старших класів і викладача вищої школи; конкретних прикладних питань вивчення мови в 10-11 класах і ВНЗ.;

студенти **мають знати** теоретичні основи курсу; особливості літературознавчих навчальних дисциплін; принципи викладання української літератури у вищій школі; методи та прийоми викладання української літератури; відмінності викладання літератури в ВНЗ та у вищій школі.

вміння, навички, компетентності: здатність до навчання, креативність, володіння технологіями пошуку інформації, гнучкість мислення; здатність до аналізу й синтезу, організації та планування, засвоєння основних базових знань з методики навчання української мови, навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел), розв'язання проблем, планування та управління часом; здатність застосовувати знання на практиці, дослідницькі навички та вміння, здатність до навчання, здатність працювати самостійно, турбота про якість, бажання досягти успіху; визначати основні завдання вивчення мови в старших класах і ВНЗ; оптимально використовувати можливості української мови для реалізації освітньої, виховної та розвивальної мети; проводити методичний аналіз матеріалу, що вивчатиметься; працювати з підручником та іншими джерелами (зокрема Інтернет), вміло використовувати дидактичні можливості навчальної книги; планувати навчальний матеріал на навчальний рік, півроку, з теми, на урок; складати план-конспект уроку української мови для учнів 10-11 класів; складати робочі навчальні програми, укладати навчально-методичні комплекси; готувати лекції, укладати плани практичних і лабораторних занять та аналізувати їх; володіти технологією основних методів і прийомів

навчання мови в старших класах і виші; здійснювати позакласну роботу зі старшокласниками та позааудиторну зі студентами; презентувати свої методичні ідеї та застосовувати інноваційні технології при викладанні української мови у старших класах і ВНЗ.

Студенти **мають уміти** планувати роботу викладача української літератури; розробляти та проводити монографічні і оглядові лекції; розробляти та проводити практичні заняття з української літератури; організовувати самостійну роботу студентів; розробляти завдання для поточного та підсумкового контролю.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, написання лекцій і планів практичних і лабораторних занять, аналіз та самоаналіз лекцій, укладання бібліографій методичних посібників і журнальних публікацій, конспектування, виготовлення роздавального матеріалу, робота за таблицями, опрацювання методичної літератури, рольові ігри, конференції, дискусії, моделювання навчальної ситуації в аудиторії, виготовлення моделей таблиць і стендів, підготовка презентацій тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, написання лекцій, планів практичних і лабораторних занять та їх аналізів, письмове тестування, контрольні зриси, написання контрольних планів-конспектів уроків та їх аналізів і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання					Екзамен	Сума
Поточний і модульний контроль (60 балів)				МКР		
Змістовий модуль 1 (20 балів)		Змістовий модуль 2 (20 балів)			20	40
Поточний контроль	Самостійна робота	Поточний контроль	Самостійна робота			
10 балів	10 балів	10 балів	10 балів			

Заочна форма навчання				Екзамен	Сума
Поточний і модульний контроль (60 балів)			МКР		
Змістовий модуль 1,2 (40 балів)				20	40
Поточний контроль	Самостійна робота				
10 балів	30 балів				

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Алексюк А. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання. – К., 1993.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: підручник / А.М.Алексюк. – К.: Либідь, 1998.

3. Бех І. Виховання особистості: У 2 кн. Кн.1 : Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади; Кн. 2 : Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади : навч.-метод.видання. – К. : Либідь, 2003. – 280 с.
4. Беляєв О.М. та ін. Навчання української мови в 10-11 класах / О.М.Беляєв та ін. – К.: Освіта, 1998. – 143 с.
5. Волошина Н. Наукові основи методики літератури.– К.: Ленвіт, 2002.
6. Волошина Н.Й. Уроки позакласного читання в старших класах.– К., 1987.
7. Гаврілов П.Т. Оглядові теми на уроках української літератури.– К.: Рад. школа, 1980.
8. Дороз В.Ф. Методика викладання української мови у вищій школі / В.Ф.Дороз. – К.: Центр учбової літератури, 2008.
9. Марко В. Основи аналізу літературного твору //Дивослово.– 1998.– №№ 10,12.
10. Методика викладання світової літератури та теорії літератури у вищій школі: Програма, контрольні питання, бібліографія до курсу / Укл. Теленько Г.М. – Чернівці : Рута, 2007. – 24 с.
11. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О.В.Малихін, І.Г.Павленко, О.О.Лаврентьєва, Г.І.Матукова. – Кривий Ріг : КДПУ, 2010. – 270 с.
12. Методика викладання української мови в середній школі / за ред. І.С.Олійника. – К.: Вища школа, 1989.- 439 с.
13. Методика викладання української мови в школі / О.М.Беляєв, В.Я.Мельничайко, М.І.Пентилюк. – К.: Рад. школа, 1987. – 246 с.
14. Методика викладання української мови. Практичні та лабораторні заняття / І.С.Олійник та інші. – К.: Вища школа, 1991.
15. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / колектив авторів за редакцією М.І.Пентилюк. – К.: Ленвіт, 2005. – 400 с.
16. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі / В.М.Нагаєв. – К.: Центр учбової літератури, 2007.
17. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник / В.М. Нагаєв. – К. : ЦНЛ, 2007. – 232 с.
18. Неділько В.Я. Методика викладання української літератури в середній школі.– К., 1978.
19. Никифорова О.И. Психология восприятия художественной литературы.– М., 1972.
20. Пасічник Є.А. Українська література в школі.– К., 2000.
21. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / Б.І.Коротяєв, Е.О.Гришин, О.А.Устинко. – К.: УМКВО, 1990.
22. Педагогіка і психологія вищої школи: навчальний посібник / О.Г.Мороз, О.С.Падалка, В.І.Юрченко; за заг. ред. О.Г.Мороза. – К.: НПУ, 2003.
23. Плиско К.М. Принципи, методи і форми навчання української мови / К.М.Плиско. – Харків: Основа, 1995.
24. Попович А.С. Шкільний курс української мови та методика його викладання. Навчально-методичний комплекс / А.С.Попович. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2006. – 88 с.
25. Практикум з методики навчання української мови / колектив авторів за ред.. М.І.Пентилюк. – К.: Ленвіт, 2003. – 302 с.
26. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Українська мова. 5-12 класи. – К., Ірпінь: Перун, 2005.
27. Салов В.О. Основи педагогіки вищої школи / В.О.Салов. – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2003.
28. Слепкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі / З.І.Слепкань. – К.: Вища школа, 2005.
29. Степанишин.Б.І. Вивчення української літератури в школі.–К.,1999.

30. Українська мова. 10-11 класи. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Технологічний, природничо-математичний, спортивний напрями, суспільно-гуманітарний напрям (економічний профіль). Рівень стандарту / укладачі: М.І. Пентилюк, О.М. Горошкіна, А.В. Нікітіна. — К.: Грамота, 2011.
31. Українська мова. 10-11 класи. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Суспільно-гуманітарний напрям (історичний, правовий, філософський профілі); філологічний напрям (профіль — іноземна філологія); художньо-естетичний напрям. Академічний рівень / укладачі: Г.Т. Шелехова, В.І. Новосолова, Я.І. Остаф. — К.: Грамота, 2011.
32. Українська мова. 10-11 класи. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Філологічний напрям, Профіль — українська філологія. Профільний рівень / укладачі: Л.І. Мацько, О.М. Семенов — К.: Грамота, 2011.

Мова викладання: українська.

ПІ 18 ПСИХОЛІНГВІСТИКА

Опис (анотація): навчальна дисципліна “Психолінгвістика” охоплює коло питань, пов’язаних з вивченням мови в психологічному аспекті. Послідовно розкриваються етапи становлення психолінгвістики, основні проблеми психолінгвістичної теорії: історія зародження та розвитку психолінгвістики; мовні явища у контексті психолінгвістичного аналізу; мовна здібність; мовленнєва діяльність; моделі мовленнєвої діяльності. експериментальна психолінгвістика. філогенез мовлення; види знань і та особливості їх функціонування в мовленні, мисленні та життєдіяльності людини. Розвиток мовлення в онтогенезі; мовленнєва діяльність в соціокультурному мовному контексті.

Тип: Вибіркова дисципліна професійної підготовки.

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього денна форма навчання (магістри, 1,5 р.н., “Філологія”): 4 кредити ECTS, 120 год., з них: 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять; 80 год. самостійна робота; заочна форма навчання (магістри, 1,5 р.н., “Філологія”) – всього 120 год., з них: 16 год. аудиторних: 8 год. лекційних, 8 год. практичних занять, 104 год. самостійна робота.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Ладинак Н.Б.

Мета курсу: ознайомлення студентів з етапами становлення психолінгвістики як науки, із засадами психолінгвістичної теорії, закономірностями її функціонування в системі мовознавчих і психологічних дисциплін; формування умінь аналізувати мовні явища як об’єктивацію багатфакторної діяльності людини.

Основні завдання дисципліни: ознайомити з основними поняттями і термінами психолінгвістики; розглянути теорії виникнення мови (філогенез); процес становлення і розвитку мовлення окремого індивіда (онтогенез); усвідомити психолінгвістичні проблеми мовленнєвого мислення; показати шляхи використання психолінгвістичних досліджень у практичному досвіді психологів і лінгвістів.

Результати навчання: студент повинен:

знати: основні поняття й терміни психолінгвістики; теорії виникнення мови; проблеми двомовності й культури; етапи онтогенезу мовлення; сутність процесів породження, сприйняття та розуміння мовлення.

уміти: оперувати основними поняттями й термінами психолінгвістики; аналізувати етапи філогенезу та онтогенезу мовлення з точки зору новітніх напрямів сучасної лінгвістики; усвідомлювати сутність процесів породження, сприйняття та розуміння

мовлення; планувати, організувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі психолінгвістики;

Методи викладання дисципліни: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, частково-пошуковий і дослідницький методи.

Методи оцінювання: усне опитування, поточне тестування, доповідь, аналітична робота, модульна контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
30	30	50	100
Заочна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
20	40	50	100

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Белянин В. П. Психолінгвістика: учебник. 2-е изд. Москва: Флинта: Московский психолого-социальный институт, 2004.
2. Засекіна Л. В., Засекін С. В. Вступ до психолінгвістики: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2002. 168 с.
3. Куранова С. І. Основи психолінгвістики: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2012. С. 7-33.
4. Леонтьев А. А. Основы психолінгвістики. 3-е изд. Москва, 2003.
5. Фрумкіна Р. М. Психолінгвістика: учебное пособие для студ. высш. учебн. заведений. Москва: Издательский центр «Академия», 2003.

ІІ 19 УКРАЇНСЬКЕ ШІСТДЕСЯТНИЦТВО

Опис (анотація): Навчальна дисципліна «Українське шістдесятництво» засвоює знання про історико-літературний та поетикальний аспекти літературно-мистецького шістдесятництва в іменах на тлі доби. Курс пропонує студентові вивчати епоху й творчість провідних діячів руху крізь призму історичних зрушень, у контексті тотальних заборон і тиску на творчі особистості, філософсько-екзистенційного перепрочитання їхнього доробку.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О. А.

Мета курсу: дати уявлення про історико-культурний й мистецький аспекти українського шістдесятництва, ознайомити студентів із провідними діячами руху та їхньою творчістю, мати власне бачення на суспільно-політичні події епохи.

Основні завдання дисципліни: ознайомити студентів із добою літературно-мистецького шістдесятництва, охарактеризувати творчість провідних діячів руху, з'ясувати їхню роль у розвитку української культури у II половині ХХ ст.

Результати навчання у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен: *знати* історичні умови виникнення та побутування літературного явища, яке названо «шістдесятництвом», визначити його соціальні, психологічні, політичні витоки та естетичні засади й властивості; найголовніші тенденції, напрямки, творчі індивідуальності

шістдесятництва, його витoki; місце творів українського шістдесятництва в загальнонаціональному літературному процесі; основні етапи життєвого та творчого шляху провідних діячів руху.

вміти робити аналітичний огляд наукових досліджень щодо творчості окремих персоналій та літературно-мистецького процесу II половини XX ст.; виявляти основні проблеми у творчості українських шістдесятників; з'ясувати взаємозв'язок між історико-мистецькими подіями епохи, світоглядом і творчістю діячів руху; виявити найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів; зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку, вміти дискутувати; аргументувати теоретичні міркування переконливими прикладами; зіставляти кілька творів, проводячи компаративний аналіз на різних рівнях текстів; самостійно здобувати і систематизувати знання з різних тем; користуватися довідковими джерелами, зокрема, Інтернетом, літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виготовлення унаочнень, використання аудіо- та відеозаписів, написання реферату, опрацювання наукової літератури, диспути, дискусії, тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, написання рефератів та їх аналіз, модульні контрольні роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
50 балів	30 балів	20 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

- Історія української літератури. XX століття: У 2 кн. Кн.2.Ч.2: 1960-1990-ті роки: Навч. посібник / За ред. В.Г.Дончика. – К.: Либідь, 1995. – 512с.
- Касьянов Г.В. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х років. – К.: Либідь, 1995. – 224 с.
- Коцюбинська М. «Зафіксоване і нетлінне»: Роздуми про епістолярну творчість. – К.: Дух і Літера. – 2001. – 300 с
- Грабович Григорій. До історії української літератури: Дослідження, есе, полеміка. – К.: Основи, 1997. – 604 с.
- Рух опору в Україні: 1960-1990. Енциклопедичний довідник. – К.: Смолоскип, 2010. – 804 с.
- Тарнашинська Л Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління (історико-літературний та поетикальний аспекти). – К.: Смолоскип, 2010. – 632с.

Мова викладання: українська.

БАКАЛАВР

1 КУРС

Галузь знань 06 Журналістика Спеціальність 061 Журналістика

(Кваліфікація - Бакалавр журналістики. Термін навчання - 3 роки 10 місяців на основі повної загальної середньої освіти)

ОБОВ'ЯЗКОВА КОМПОНЕНТА НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 01 ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

Опис (анотація): Програма курсу передбачає формування у студентів неісторичних спеціальностей цілісних, системних знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів у різні періоди вітчизняної історії; вміння їх аналізувати, узагальнювати, виділяти основні тенденції і закономірності перебігу історичних подій, виявляти причинно-наслідкові зв'язки; уміти критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб; володіти науковою термінологією й користуватися нею; розглядати суспільні явища в розвитку і конкретно-історичних умовах.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: I курс, 2 семестр

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 50 год. аудиторних : 30 год. лекційних і 20 год. семінарських занять та 100 год. самостійної роботи.

Викладацький склад: кандидат історичних наук, доцент Олійник Сергій Васильович; старший викладач Степанков Віталій Валерійович.

Мета і завдання вивчення дисципліни:

Програма курсу передбачає формування у студентів неісторичних спеціальностей цілісних, системних знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів у різні періоди вітчизняної історії; вміння їх аналізувати, узагальнювати, виділяти основні тенденції і закономірності перебігу історичних подій, виявляти причинно-наслідкові зв'язки; уміти критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб; володіти науковою термінологією й користуватися нею; розглядати суспільні явища в розвитку і конкретно-історичних умовах.

Результати навчання:

По завершенні курсу студент

ПОВИНЕН ЗНАТИ:

- основні події і фактиз історії та культури України;
- основні закономірності та особливості соціально-економічного та політичного та культурно-духовного розвитку України;
- внесок видатних політичних, державних, військових, науково-культурних діячів у справу становлення, захисту і розвитку української нації;
- понятійний апарат;
- хронологію та історичну карту.

ПОВИНЕН ВМІТИ:

- оперувати основними подіями, фактами, процесами з історії та культури України, розглядати їх у логічному взаємозв'язку і піддавати системному науковому аналізу, робити відповідні висновки;
- працювати з джерелами та монографічною літературою;
- порівнювати, знаходячи спільні риси та відмінності в історичному розвитку Україна та інших країн Європи;

- аргументовано, на основі історичних фактів, обстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;
- володіти понятійним апаратом та історичною картою.

Методи викладання дисципліни:

- Лекції для ознайомлення з основними теоретичними положеннями історії та культури України;
- Семінарські заняття спрямовані на поглиблення, розширення, деталізацію і закріплення теоретичного матеріалу з історії та культури України;
- Самостійна робота з опрацювання окремих питань теоретичного характеру, виконання домашніх завдань, підготовка до контрольних заходів тощо;
- Індивідуальні навчально-дослідні завдання для виконання творчої роботи щодо застосування знань з історії та культури України.

Розподіл балів, що присвоюється студентам:

Поточний і модульний контроль (36 балів)				МКР	Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (18 балів)		Змістовий модуль 2 (18 балів)		24	40	100
Поточний контроль	СР	Поточний контроль	СР			
12 балів	6 балів	12 балів	6 балів			

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бойко О. Д. Історія України : навч. посіб. / О. Д. Бойко. — 3-тє вид, виправл., доповн. — К. : Академвидав, 2010. — 688 с.
2. Бойко О. Д. Нариси новітньої історії України (1985-1991 рр.) : Навч. посіб. / О. Д. Бойко. — К.: Кондор, 2008. — 357 с.
3. Бонь О. І. Історія України : Курс лекцій : Навч. посіб. / О. І. Бонь, О. Л. Іванюк. — К.: Вища шк., 2008. — 463 с.
4. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX – XX ст. [Навч. посіб.] / Я. Грицак. — К., Генеза, 1996. — 360 с.
5. Заводовський А.А. Історія України: конспект лекцій для студентів неісторичних факультетів вищих навчальних закладів / А.А. Заводовський – Кам'янець-Подільський : Рута, 2010. — 198 с.
6. Історія України: новітня доба: навч. посіб. / [В.М. Литвин, В.Ф. Колесник, А.Г. Слюсаренко та ін.]; за ред. В.М. Литвина. - К. : Академвидав, 2012. — 480 с.
7. Історія України: Хрестоматія / Упоряд. В.М. Литвин. — К.: Наукова думка, 2013. — 1056 с.
8. Історія українського мистецтва: В 6-и т. — К.: Мистецтво, 1966-1970.
9. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. К. : Либідь, 1994. — 656 с.
10. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 1. Історія культури давнього населення України. — К. : Наукова думка, 2001. — 1135 с.
11. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 2. Українська культура другої половини XIII – першої половини XVII століть. — К. : Наукова думка, 2003. — 847 с.
12. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 3. Українська культура другої половини XVII –XVIII століть. — К. : Наукова думка, 2001. — 1246 с.

13. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 4. Книга 1. Українська культура першої половини XIX століття. – К. : Наук. думка, 2008. – 1007 с.
 14. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 4. Книга 2. Українська культура другої половини XIX століття. – К. : Наукова думка, 2005. – 1296 с.
 15. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. / За ред. проф. А. Яртися і проф. В. І. Мельника. – Л.: Світ, 2005. – 568 с.
 16. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.1. З найдавніших часів до кінця XVIII ст. / В.М. Литвин. – К. : Альтернативи, 2003. – 864 с.
 17. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.2. Кінець XVIII – початок ХХ ст. / В.М. Литвин. – К. : Альтернативи, 2005. – 760 с.
 18. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.3 (Новітній час (1914-2014)). Кн.1. / В.М. Литвин. – К. : Альтернативи, 2005. – 832 с.; - Кн.2. – 640 с.
 19. Мистецтво України: Біографічний довідник. / Упоряд. : А. В. Кудрицький, М. Г. Лабінський; за ред. А. В. Кудрицького. – К.: Укр. енцикл., 1997. – 700 с.
 20. Мицик Ю.А. Історія України / Ю.А. Мицик, О.Г. Бажан. – К.: Тов.»Вид-во «КЛІО», 2015. – 680 с.
 21. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу / Іван Огієнко. – К. : Абрис, 1991. – 227 с.
 22. Петровський В. В. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі / В. В. Петровський, Л. О. Радченко, В. І. Семененко. – [вид. 2-ге, випр. та доп.] – Х. : ВД “ШКОЛА”, 2008. – 608 с.
 23. Реєнт О. П. Україна в імперську добу (XIX – початок ХХ ст.) / Олександр Реєнт. – К. : Інститут історії України НАН України, 2003. – 340 с.
 24. Семчишин М. Тисяча років української культури. Історичний огляд культурного процесу / Мирослав Семчишин. – К.: Фенікс, 1993. – 428 с.
 25. Українська культура: Лекції за ред. Д. Антоновича / Упоряд. С. В. Ульяновська; вс. ст. І. М. Дзюби; перед сл. М. Антоновича; Додатки С. В. Ульяновської, В. І, Ульяновського. – К.: Либідь, 1993. – 592 с.
 26. Уривалкін О. М. Довідник з історії України / О. М. Уривалкін. – К. : Дакор, КНТ, 2009. – 1008 с.
 27. Шейко В. М. Історія української культури : Навч. посібник / Наук. ред. В. М. Шейко / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К. : Кондор, 2006. – 264 с.
- Мова викладання:** українська.

ЗП 02 ІНОЗЕМНА МОВА

Опис (анотація): курс іноземної мови поглиблює знання студентів про актуалізацію граматичних структур у різних контекстах, природу синтаксичних відношень та формує комунікативні компетенції для адекватної поведінки в реальних ситуаціях академічної і професійної сфер.

Тип: циклу загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: I-II курси.

Кількість кредитів: 8 кредитів ECTS: всього 240 год., з них: денна форма навчання – 96 год. практичних занять, 144 год. самостійної та індивідуальної роботи.

Викладацький склад: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Трофименко А.О.

Метою викладання навчальної дисципліни “Іноземна мова” є формування у студентів загальних та професійно орієнтованих комунікативних компетенцій (лінгвістичної, соціолінгвістичної і прагматичної) для забезпечення ефективного іншомовного спілкування.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Іноземна мова” є оволодіння практичними навичками в іншомовному спілкуванні, актуалізації граматичних структур у різних контекстах та підготовці виступів з низки галузевих питань, перекладів

іншомовних професійних і країнознавчих текстів, пошуці нової текстової, графічної, аудіо та відеоінформації, що міститься в іншомовних галузевих матеріалах.

Результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

особливості граматичних розрядів, природу синтаксичних відношень, щоб дати можливість розпізнавати і продукувати інформацію в академічній та професійній сферах; мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів академічного та професійного мовлення; широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах.

вміти:

застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі; належним чином поводити себе й реагувати у типових ситуаціях повсякденного життя; розуміти різні корпоративні культури в конкретних контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, рольові ігри, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: опитування, поточне тестування, виконання вправ і завдань, написання самостійних і творчих робіт.

Розподіл балів, що присвоюється студентам:

Заліковий кредит 1.

Поточний і модульний контроль (100 балів)						Залік	Сума
Змістовий модуль 1 (50 балів)			Змістовий модуль 2 (50 балів)				100
Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	МКР	Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	МКР		
20 балів	5 балів	25 балів	20 балів	5 балів	25балів		

Заліковий кредит 2.

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен (40 балів)	Сума
Змістовий модуль 1 (30 балів)			Змістовий модуль 2 (30 балів)				
Поточ. Контр.	Сам. Та індив. Роб.	МКР	Поточ контр.	Сам. Та індив. Роб.	МКР		

15 балів	5 балів	10 балів	15 балів	5 балів	10 балів	40	100
-------------	------------	-------------	-------------	------------	-------------	----	-----

Форма підсумкового контролю: залік, екзамен.

Перелік основної літератури (англійська мова):

1. Верба Л. Г. Граматика сучасної англійської мови. Довідник : Мова англійська, українська / Л. Г. Верба, Г. В. Верба. – К. : Тов. «ВП Логос – М», 2011. – 352 с.
2. Уманець А. В. English for Postgraduate Students : [навчальний посібник] / Антоніна Володимирівна Уманець. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисін О. В. «Абетка», 2011. – 130 с.
3. Уманець А. В. Training Tests for IELTS Exams : навчальний посібник / Укладачі : А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець; За ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2016. – 110 с.
4. English for ESP Students : [навчальний посібник для студентів факультетів гуманітарних та соціально-економічних дисциплін] / [Уманець А. В., Гудзяк А. М., Попадинець О. О., та ін.] ; за ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. – 264 с.
5. Grammar in Use : [навчальний посібник] / [Уманець А. В., Балакірева Т. І., Гудзяк А. М. та ін.] ; за ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – 220 с.
6. Test Your Grammar. Part I : навчальний посібник / Укладачі : А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець, А. О. Трофименко; За ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ФОП Гуменюк С. О., 2016. – 180 с.

Мова викладання: англійська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 01 УКРАЇНСЬКА МОВА (У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ)

Опис (анотація): Українська мова (у професійному спілкуванні) – дисципліна, яка поглиблено досліджує українську мову як систему систем, як засіб творчого освоєння світу і знаряддя якнайповнішого самовираження особистості; розкриває особливості мови на різних її структурних рівнях; визначає і вмотивовує мовленнєву діяльність журналіста з нормативних позицій.

Програма навчальної дисципліни «Українська мова у професійному спілку» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 06 Журналістика, спеціальності 061 Журналістика.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 6 кредитів ECTS: всього 180 год., з них: денна форма навчання – 72 год. аудиторних: 32 год. лекційних, 40 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Шеремета Н.П

Мета курсу: поглиблене пізнання фонетичного, лексичного, граматичного складу української мови, усвідомлення тенденцій у функціонуванні їх на сучасному зрізі, а також

вироблення у студентів умінь і навичок послуговуватися одиницями цих рівнів при підготовці пресових, аудіо- та візуальних матеріалів різних жанрів.

Основні завдання дисципліни:

1) формувати в майбутніх журналістів національно-свідоме ставлення до української мови як рідної та державної;

2) удосконалювати й систематизувати мовну освіту майбутніх журналістів і виробляти у них стійку мовнокомунікативну компетенцію, формувати усвідомлену висококультурну національно-мовну особистість;

3) вдосконалювати вміння студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасних мас-медіа, втілювати нові методичні ідеї у практику вивчення предмета;

4) продовжувати розвивати в студентів уміння самостійно працювати з навчально-методичною літературою, їх пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки;

5) стимулювати науково-методичну творчість студентів, прагнення вдосконалювати свою фахову освіту, прищеплювати творче ставлення до журналістської праці;

6) формувати усвідомлену висококультурну національно-мовну особистість журналіста, виробивши засади для мовного самовдосконалення, необхідного для ефективної участі в комунікативних процесах.

Результати навчання:

Студенти мають знати:

- особливості і норми української літературної мови на всіх рівнях;
- комунікативні особливості літературної мови відповідно до умов і завдань комунікації;

- техніку усного та писемного мовлення;
- фонетичні та лексичні засоби впливу на людей;
- характер граматичних категорій і граматичних значень у морфологічній системі української мови, чітко усвідомлювати особливості словозміни у кожній частині мови, джерела словотворення самостійних і службових частин мови, перехідні явища, що впливають на граматичну і власне лексичну належність мовних компонентів;

- теоретичні засади культури мовлення з погляду фонологічної будови слова, морфологічної його структури та характеру синтаксичних зв'язків і семантико-синтаксичних відношень у межах словосполучення, речення, фрази, тексту;

- методику пропагування норм української літературної мови.

Студенти мають уміти:

- комплексно послуговуватися нормами української літературної мови;
- ефективно застосовувати комунікативні властивості літературної мови у процесі формулювання одиниць комунікації;

- володіти фонетичними засобами впливу на людей, засвоїти основи техніки правильної вимови, інтонаційно виразне усне мовлення;

- навчитись правильно й доречно використовувати лексичні й фразеологічні одиниці української мови; враховувати й уміло застосовувати контекстуальні відтінки лексичних значень слів; розрізняти і грамотно використовувати тропи, такі лексико-семантичні явища, як багатозначність, омонімія, паронімія, синонімія;

- вправно володіти засобами українського словотвору, відмінювати слова, що належать до самостійних частин мови, орієнтуватися у варіантних випадках словозміни, правильно використовувати форми слів відповідно до граматичних категорій роду, числа, відмінка, особи, часу та ін.;

- знати характер синтаксичних зв'язків і семантико-синтаксичних відношень у системі української мови, чітко усвідомлювати ролі та функції членів речення у кожній

частині мови;

- застосовувати різноаспектні мовні засоби в усній і писемній мові з урахуванням умов і завдань комунікації;
- продукувати різноманітні мовні факти відповідно до вимог жанрово-ситуаційних різновидів певного стилю;
- пропагувати засвоєння норм української літературної мови та неприйняття спотвореної мови або суржику.

Методи викладання дисципліни: пояснювально-ілюстративний метод для ознайомлення з основними теоретичними положеннями; частково-пошуковий і дослідницький методи для вироблення навичок застосування теоретичних знань; робота з науково-методичною літературою, текстами публіцистичного стилю, словниками; творчі роботи різного характеру; редагування текстів; рольові ігри; самостійна робота для опрацювання окремих питань теоретичного характеру, виконання домашніх завдань, підготовка до практичних занять.

Методи оцінювання: поточне усне опитування; перевірка виконання домашніх завдань; аналіз написання творчих робіт; заслуховування й аналіз творчих робіт; контроль за виконанням завдань, що виносяться на самостійне опрацювання (форми контролю: співбесіда, тестування, конспект); захист індивідуальних навчально-дослідних завдань; проведення модульної контрольної роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Грищенко А. П. Сучасна українська літературна мова / А.П. Грищенко, Л.І.Мацько, М.Я.Плющ, М.І.Тоцька., І.М.Уздиган. – К.: Вища школа, 1997. – 434 с.
2. Сучасна українська літературна мова: Підручник / М.Я.Плющ, С.П.Бевзенко, Н.Я.Грипас та ін.; За ред. М.Я.Плющ. – К., 2000.
3. Сучасна українська літературна мова: Підручник / О.Д.Пономарів, В.В.Різун, Л.Ю. Шевченко та ін. / За ред. О.Д. Пономарева. – 2-ге вид., перероб. – К.: Либідь, 2001 (1991, 1998).
4. Сучасна українська мова. Морфологія. Синтаксис: підручник / А.К.Мойсієнко, І.М.Арібжанова, В.В.Коломийцева та ін. – К.: Знання, 2010. – 374с.
5. Шульжук К. Ф. Синтаксис сучасної української літературної мови: Підручник / К.Ф.Шульжук. – К.: Видавничий центр "Академія", 2004. – 408 с.
6. Яцимирська М. Культура фахової мови журналіста. — Львів: ПАІС, 2004.
7. Фаріон І.Д. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (Науково-навчальне видання): [монографія] / І.Д.Фаріон. – Вид. 2-ге, доп. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. – 336с.
8. Шеремета Н.П. Українська мова в засобах масової комунікації : Навчально-методичний посібник / Наталія Шеремета. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015. – 199с.

9. **Мова викладання:** українська.

ПП03 ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Опис (анотація): Вступ до спеціальності — дисципліна, яка ознайомлює студентів з тенденціями розвитку журналістики, роллю мас-медіа у формуванні громадської думки; формує уявлення про основні поняття журналістики як системи засобів масової інформації, так і практичної галузі людської діяльності; розкриває сутність журналістської

професії, дає уявлення про завдання, види і характер діяльності, парадокси і складності професії, умови роботи журналістів, знайомить з основами комп'ютерної грамотності, основними технічними засобами, якими користуються журналісти у роботі.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 36 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики Волковинський О.С., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови Мозолюк О.М.

Мета курсу: ознайомити студентів з базовими поняттями журналістики та основними положеннями журналістської діяльності у правовому полі чинного законодавства шляхом втілення демократичних і гуманістичних принципів та з основними технічними засобами сучасних ЗМІ.

Основні завдання дисципліни:

- 1) визначити основні тенденції розвитку журналістики
- 2) ознайомити з основними термінами, якими оперує сучасна теорія журналістики;
- 3) розкрити специфіку журналістики серед інших професій, дати уявлення про завдання, види і характер діяльності, парадокси і складності професії, умови роботи журналістів;
- 4) дати уявлення про структуру творчої особистості, моделі журналіста у сукупності професійно-творчих і соціально-психологічних якостей;
- 5) ознайомити з провідними видами засобів масової комунікації, зокрема – телебаченням, радіо, газетно-журнальною періодикою, інтернет-журналістикою;
- 6) дати уявлення про основні жанри журналістики (інформаційні, аналітичні, художньо-публіцистичні);
- 7) познайомити студента із засобами сучасних ЗМІ;
- 8) розглянути питання основ виробництва ЗМК;
- 9) дати студентам теоретичні та практичні відомості про способи передачі інформації в ЗМІ та електронних мережах,
- 10) опанувати методи зображальної (графічної) обробки інформації.

Результати навчання: студенти мають знати основні поняття та визначення, які функціонують у журналістській діяльності, способи обробки та вимоги до оформлення текстової інформації; способи підготовки та обробки табличної інформації, способи обробки зображень в графічних редакторах; сучасні засоби підготовки презентацій.

Студенти мають уміти характеризувати види журналістської діяльності, розуміти і об'єктивно оцінювати досягнення, роль і значення сучасних ЗМІ, розмежовувати основні жанри журналістики, використовувати засоби комп'ютерної техніки для підготовки текстів, діаграм, презентацій, здійснювати обробку фотозображень.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування навчального матеріалу, робота з таблицями, опрацювання наукової літератури, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екзамен
30	30	40

балів	балів	балів
-------	-------	-------

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

- Владимирів В. М. Вступ до спеціальності «Журналістика»: навч. посіб. — К.: МАУП, 2007. — 166 с.
- Ворошилов В. Журналістика: Учебник. — СПб: Издательство Михайлова В.А., 2001. — 304 с.
- Здоровега В. Й. Вступ до журналістики : текст лекцій. — Львів, 1998. — 77 с.
- Карпенко В.О. Журналістика: Вступ до фаху. — К.: Університет «Україна», 2010. — 195 с.
- Карпенко В.О. Суспільство і засоби масової інформації: проблеми правового регулювання взаємин: Текст лекції для студентів Інституту журналістики з курсу “Основи професійної комунікації”. — К.: Центр вільної преси, 2001. — 22 с.
- Лизанчук В.В. Радіожурналістика: засади функціонування: підручник. — К.: Знання, 2006. — 628 с.
- Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник. 5-те вид. перероб. та доп. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 496 с.
- Москаленко А. Основи журналістики: Текстилекцій. — К.: ВПЦ "Київський університет", 1994. — 135 с.
- Москаленко А. та ін. Основи масово-інформаційної діяльності: Підручник. — К.: Київський національний університет імені Т.Шевченка, 1999. — 627 с.
- Новітні технології телерадіомовлення: світовий досвід (матеріали наукового колоквиуму, Київ, 16 листопада 2011 р. / за заг. ред. В.В. Різуна. — К. : Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики, 2012. — 181 с.
- Карташова Л. MS Word – невідоме про відоме [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://lkartashova.at.ua/blog/>
- Хисло Brent, Энжелл Дэвид, Кент Питер Microsoft Office Word 2003. Библия пользователя [Текст] / Brent Хисло, Дэвид Энжелл, Питер Кент. — К.: Диалектика, 2004. — 784 с.
- Microsoft Office Excel 2003. Учебный курс [Текст] / В. Кузьмин, — СПб.: Питер; Киев: Издательская группа BHV, 2004. — 493 с.
- MS PowerPoint 2007 [Електронний ресурс]/ Антонов Г.Г. — М.: 1С:Мультимедиа, 2008. — Режим доступу – <http://teachpro.ru/course2d.aspx?idc=240>.
- Первые шаги – Как создать свой сайт [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://postroika.ru/html/>.
- Вирджиния ДеБолт HTML и CSS. Совместное использование. — М.: HT Пресс, 2006. — 512 с.

Мова викладання: українська.

ПП04 ЕТИКА В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Опис (анотація): Етика в системі соціальних комунікацій – це один із базових нормативних курсів у системі університетської журналістської освіти, предметом вивчення якого є комплекс етичних проблем у системі соціальних комунікацій та їх регулювання, особливості моральних колізій у журналістській, рекламній та PR-діяльності, принципи й норми професійної етики та моралі журналістів, рекламистів та PR-фахівців.

Тип: дисципліни професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 22 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики Громик Л.І.

Мета курсу: засвоєння основних концепцій професійної етики фахівців у системі соціальних комунікацій та оволодіння уміннями їх самостійно використовувати в практичній діяльності, формування професійної етичної культури, набуття навичок у вирішенні етичних проблем у галузі.

Основні завдання дисципліни:

- 1) дати системні знання професійних ціннісно-етичних орієнтирів, етичних вимог, закріплених у міжнародних, національних, корпоративних нормативних документах з журналістської етики, етики реклами та PR-діяльності;
- 2) формувати моральну свідомість майбутніх журналістів, рекламістів і PR-фахівців;
- 3) розвивати навички самостійної морально-етичної орієнтації у практичній професійній діяльності, здатність до зважених етичних суджень у практиці соціальних комунікацій;
- 4) формувати вміння врегульовувати моральні проблеми у професійній діяльності;
- 5) підвищувати моральну культуру майбутніх журналістів, фахівців у галузі реклами та зв'язків із громадськістю.

Результати навчання: студенти **мають знати** основні професійно-етичні проблеми, що виникають у практиці соціальних комунікацій на сучасному етапі, та шляхи їх вирішення. Студенти **мають уміти** застосовувати етичні концепції в практичній журналістській, рекламній та PR-діяльності та врегульовувати моральні проблеми на всіх її етапах.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, опрацювання літератури, дискусії, рольові ігри, моделювання навчальної ситуації в аудиторії, виконання творчих завдань тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, самостійна робота, творчі завдання, письмове тестування, контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
30 балів	10 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Грицюта Н. М. Етика реклами як естимаційний орієнтир сучасного суспільства : монографія. Київ : Паливода А.В., 2012. 415 с.
2. Грицюта Н. М. Етика рекламної діяльності : навч. посіб. Київ : Ін-т журналістики ; Харків : Оберіг, 2008. 256 с.
3. Грицюта Н. М. Професійна етика. Професійні стандарти реклами і паблік рилейшнз : навч.-метод. рекоменд. до вивч. Дисципліни. Київ : Ін-т журналістики ; Харків : Прапор, 2008. 122 с.
4. Іванов В. Ф., Сердюк В. Є. Журналістська етика : підручник. Київ : Вища школа, 2006. 231 с.
5. Іванов В. Ф., Штурхецький С. В. Практикум із журналістської етики : навч. посіб. / передм. В. П. Мостового ; під ред. проф. В. Ф. Іванова. Київ : Видавець О. Зень, 2012. 320 с.
6. Квіт С. Масові комунікації : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 206 с.
7. Кузнецова О. Д. Професійна етика журналістів. Львів : ПАІС, 2007. 246 с.

8. Лазутина Г. В. Профессиональная этика журналиста. Москва : Аспект Пресс, 2006. 240 с.
 9. Масова комунікація : підручник / А.З. Москаленко, Л.В. Губерський, В.Ф. Іванов, В.А. Вергун. Київ : Либідь, 1997. 216 с.
 10. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 352 с.
- Мова викладання:** українська.

ПП 05.02 ЖУРНАЛІСТИКОЗНАВСТВО: ТЕОРІЯ ТВОРУ

Опис (анотація): Дисципліна «Журналістикознавство: Теорія твору» покликана розширити й узагальнити знання студентів про особливості структурно-сислової побудови, загальні механізми творення та специфіку функціонування й сприйняття журналістського твору, а також усвідомити особливості творчої складової роботи журналіста, оволодіти методами та прийомами художньо-публіцистичної роботи та принципами аналізу журналістського тексту. За допомогою курсу закладається теоретичний методологічно-поняттєвий базис для системного практичного формування студентами вмінь і навичок інших розділів журналістикознавства, пов'язаних із текстотворчістю.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 30 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики, О.С. Волковинський.

Мета курсу: сформуванню уявлення про основні ознаки і складові частини твору; про твір як об'єкт журналістського аналізу.

Основні завдання дисципліни:

- дати студентам уявлення про твір як про об'єкт журналістського аналізу, про основні ознаки і структури твору;
- сформуванню у студентів систему знань щодо медіатексту та теорії твору, як структурно-важливого об'єкту журналістики;
- розглянути одиниці тексту та відмінності твору й тексту як цілісних частин;
- навчити студентів правильно будувати журналістські тексти, вміло використовувати архітектонічні, композиційні та мовні засоби для максимального впливу на читачів.

Результати навчання: студенти мають знати:

- структури журналістського твору, уявляти твір і текст як цілісний феномен;
- засвоїти відомості про твір як систему;
- знати основні теоретичні питання з дисципліни «Теорія твору»;
- оволодіти науковими категоріями;
- розуміти, які мовні засоби формують журналістський твір.

Студенти мають уміти:

- аналізувати тексти професійної тематики;
- встановлювати взаємозв'язки між змістом і формою в межах твору;
- розкривати найважливіші закономірності мовної діяльності читача;
- інтерпретувати стиль як відображення способу мислення;
- описувати й обґрунтовувати типи творів;
- виконувати роботу зі словом як головним об'єктом навчання і як основним засобом передачі інформації;
- використовувати мовні засоби для посилення емоційно-експресивного потенціалу мультимедійних творів.

Методи викладання дисципліни: лекції із застосуванням мультимедійного проектора, усне слово викладача, пояснення, презентація, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання завдань, конспектування, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, перевірка готовності до практичних занять, написання самостійних робіт, модульної контрольної роботи, письмове тестування і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екзамен
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бахтин М.М. Вопросы литературы и эстетики. – М. : Художественная литература, 1975. – 504 с.
2. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М. : Наука, 1981. – 140 с.
3. Жанри і стилі в історії української літературної мови / Відп. Ред. С.Я.Єрмоленко. – К. : Наукова думка, 1989. – 288 с.
- 4.Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості / В.Й. Здоровега: Підручник. – Львів: ПАІС, 2008. – 270 с.
5. Іванченко Р.Г. Адекватність розуміння і ясність тексту. – К. : Т-во "Знання", 1991. – 48 с.
6. Михайленко В. М. Теорія твору й тексту : навч. посібник / В. М. Михайленко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики. — К. : Паливода А.В., 2013. — 255 с.
7. Нариси про текст. Теоретичні питання комунікації і тексту / Різун В.В., Мамалига А.І., Феллер М.Д. – К. : РВЦ "Київський університет", 1998. – 336 с.
8. Різун В.В. Моделювання і технологія редакторських систем. – К., 1995. – 200 с.
9. Різун В.В. Літературне редагування. – К. : Либідь, 1996. – 226 с.
10. Валгина Н.С. Теория текста. — М., Логос, 2003.

Мова викладання: українська.

III 08 МЕДІАБЕЗПЕКА

Опис (анотація): Медіабезпека – дисципліна, завданням якої є вивчення закономірностей виникнення небезпек, процесів їх розвитку та впливу на життя і здоров'я журналіста під час виконання ним професійних обов'язків.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них 48 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Колупаєва О. М.

Мета курсу: забезпечити теоретичну та практичну підготовку, що передбачає формування знань і навичок щодо створення безпечних умов діяльності журналіста та осіб з якими він співпрацює, умов гармонійного розвитку особистості і сталого розвитку суспільства, ознайомлення студентів із практичним досвідом роботи журналістів в екстремальних умовах, з методами збору й аналізу інформації в екстремальних умовах.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити студентів із законодавчою базою в галузі безпеки життєдіяльності та роботи журналіста;
- 2) визначити основні умови успішного здійснення професійної діяльності при проведенні журналістського розслідування, роботи в умовах надзвичайного стану;
- 3) з'ясувати умови формування небезпек;
- 4) прогнозувати небезпеки, визначати методи та засоби попередження за зменшення впливу негативних чинників на людину, колектив;
- 5) ознайомити студентів із технікою успішного отримання журналістом необхідної інформації.

Результати навчання: студенти **мають знати:** основні принципи формування безпечної життєдіяльності людини; характеристики зовнішніх та внутрішніх негативних факторів; основні принципи колективної безпеки; законодавчі акти та нормативні документи з питань безпеки життєдіяльності людини; тактику поведінки в «гарячій точці». Студенти **мають уміти** аналізувати небезпечні ситуації, ідентифікувати небезпеку під час виконання журналістом професійних обов'язків; оцінювати кількісні, часові та просторові характеристики потенційної небезпеки; оцінювати середовище перебування стосовно особистої безпеки, безпеки колективу; забезпечувати особисту безпеку в екстремальних ситуаціях; впроваджувати систему заходів, спрямованих на збереження отриманої інформації.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, дискусії, моделювання практичних ситуацій в аудиторії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
40 балів	10 балів	50 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Довідник безпеки журналістів. Самоохоронник у гарячих точках та при громадянських заворушеннях. –Рівне, 2007. – 82 с.
2. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України I-IV рівнів акредитації /За ред. Є.П. Желібо і В.М. Пічі. –Київ: «Каравела»; Львів: «Новий Світ-2000», 2001. – 320 с.
3. Земляна І. Журналіст і (НЕ) безпека / Ірина Земляна. – К.: Софія-А, 2016. – 192 с.
4. Іванов В. Ф., Сердюк В. Є. Журналістська етика: Підручник / Валерій Іванов, Володимир Сердюк. – К.: Вища школа, 2006. – 302 с.
5. Лозовский Б.Н. Техника безопасности журналиста / Б.Н. Лозовский. – Екатеринбург: Изд-во Урал. гос. ун-та, 2000. – 258 с.
6. Романюк О.М. Заручники інформації: Посібник з безпеки українських журналістів / О.М. Романюк. – К.: «Такі справи», 2007. – 167 с.

Мова викладання: українська.

ПП 09.01 ЖАНРИ ЖУРНАЛІСТИКИ : ІНФОРМАЦІЙНІ ЖАНРИ

Опис (анотація): Теоретичні положення курсу «Жанри журналістики: інформаційні жанри» – це наука про методику пізнання нових прикмет сьогодення, його найяскравіших подій. Практичні положення полягають в умінні розповісти про ці новини та події саме в тій формі, яка є найбільш адекватною самому життєвому явищу, тобто допомагає найбільш ефективному сприйняттю фактів та формуванню адекватної реакції на них – громадської думки. Обов'язковою умовою майстерності працівника мас-медіа є уміння бачити новину, самостійно знаходити тему свого майбутнього журналістського твору, а також мислити свій текст у певному жанрі, залежно від специфіки віднайденого новинарного матеріалу. Майбутній журналіст розпочинає виховання в собі жанрового мислення з курсу «Жанри журналістики: інформаційні жанри». Спрямування цієї дисципліни полягає в асиміляції теорії та практики журналістської праці.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 6 кредитів ECTS: всього 180 год., з них: денна форма навчання – 72 год. аудиторних: 36 год. лекційних, 36 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики, О.С. Волковинський, старший викладач кафедри української мови Мозолюк О.М.

Мета курсу: вивчити основні теоретичні положення курсу, виробити уміння правильно й ефективно застосовувати їх на практиці, розуміти особливості сучасного інформаційного простору, пошуку джерел інформації, оволодіння головною категорією журналістики – інформацією, використання на практиці можливостей традиційних інформаційних жанрів: інформаційного повідомлення (замітки), інтерв'ю, репортажу, звіту, ознайомлення з досвідом світових інформаційних агентств, організацією праці в інформаційних відділах ЗМІ.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити студентів з поняттям журналістики як громадської діяльності по збору, обробці, періодичному розповсюдженню актуальної соціальної інформації;
- 2) забезпечити глибоке осмислення категорії «інформація» як базового поняття журналістики, зміст якого полягає у відтворенні правдивої картини життя;
- 3) забезпечити розуміння новини – основи інформаційних жанрів і розуміння факту – серця новини;
- 4) вивчити особливості інформаційних жанрів;
- 5) забезпечити вміння використовувати мовні можливості при створенні інформаційного матеріалу.

Результати навчання: студенти мають знати:

- структуру сучасної журналістики як розгалуженої системи органів масової інформації;
- зміст основних понять дисципліни: «жанр», «жанрова система», «жанрова форма», «жанрова дифузія», «інформаційні жанри», «новина», «інформація»;
- методи збирання інформації для журналістського матеріалу;
- правила створення інформаційного повідомлення;
- правила роботи з джерелами інформації;
- правила перевірки фактажу;
- специфіку творення та редагування журналістських матеріалів усіх груп жанрових форм;
- зміст роботи інформаційних відділів ЗМІ;
- зміст роботи інформаційних агентств;
- мовні особливості, притаманні інформаційним жанрам.

Студенти мають уміти:

- застосовувати на практиці набуті з курсу теоретичні знання;
- орієнтуватися в сучасній жанровій системі медіапростору України, розуміти й виявляти залежність між типом ЗМІ і його жанровими пріоритетами;
- використовувати можливості офіційних та власних джерел інформації;
- шукати та планувати новини;
- використовувати прес-реліз як джерело додаткової інформації;
- використовувати мовні стилі й лексичні багатства у процесі створення інформаційних жанрових форм;
- працювати з автором інформаційних творів.

Методи викладання дисципліни: лекції із застосуванням мультимедійного проєктора, усне слово викладача, пояснення, презентація, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання завдань, конспектування, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, перевірка готовності до практичних занять, написання самостійних робіт, модульної контрольної роботи, письмове тестування і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екзамен
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика. – К. : Академія української преси; Центр вільної преси, 2004. – 260 с.
2. Василенко М. К. Развитие информационных жанров в современных СМИ // Современная журналистика: Учебник для студентов институтов и факультетов журналистики. – К. : Центр свободной прессы, 1999.
3. Ворошилов В.В. Журналистика: Учебник. – СПб. : Изд-во Михайлова В.А., 1999. – 304 с.
4. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
5. Ким М. Н. Жанры современной журналистики. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2004. – 336 с.
6. Михайлин І. Л. Основи журналістики: Підручник. Вид. 2-е доп. і поліпш. – Харків : ХІФТ, 2000. – 278с.
7. Москаленко А. З. Теорія журналістики: підручник. – К. : Експрес-об'ява, 1998. – 334 с.
8. Основи масово-інформаційної діяльності: Підручник / А. З. Москаленко, Л. В. Губерський, В. Ф. Іванов. – К., 1999. – 634 с.
9. Прилюк Д. М. Теорія і практика журналістської творчості: Методологічні проблеми. – К. : Вища школа, 1973. – 270 с.
10. Тертичный А.А. Жанры периодической печати: Учеб.пособие. – М. : Аспект Пресс, 2000. – 312 с.

Мова викладання: українська.

ПП12.02 ЖУРНАЛІСТСЬКИЙ ФАХ : АГЕНЦІЙНА ЖУРНАЛІСТИКА

Опис (анотація): Ознайомлення студентів із особливостями роботи інформаційних агентств дає можливість закріпити їхні знання про журналістику новин, виробити навички

написання матеріалів у інформаційних жанрах. Оволодіння основами новинної журналістики, формами і методами роботи журналістів інформаційних агентств створить надійне підґрунтя для подальшого вдосконалення і розвитку професійних навичок студентів, зробить внесок у формування їхньої журналістської майстерності.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 50 год. практичних занять, 10 год. лабораторних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А.

Мета курсу: ознайомити студентів із інформаційно-технологічними засадами розвитку й діяльності інформаційних агентств, їх досвідом, місцем і роллю у вітчизняному та світовому інформаційних просторах, виробити у них уміння і навички роботи із новинними матеріалами, ознайомити із жанровим потенціалом агенційної журналістики.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити студентів з основними етапами становлення і розвитку інформаційних агентств, їх роллю і місцем у процесах глобалізації;
- 2) установити особливості роботи журналіста для інформаційного агентства;
- 3) надати студентам базові відомості про жанри новинної журналістики, про збагачення інформаційними агентствами жанрової палітри журналістики;
- 4) домогтися розуміння студентами понять «агенційна журналістика», «інформаційний продукт»;
- 5) забезпечити засвоєння студентами вимог, які висуваються до матеріалів інформаційних агентств, навчити користуватися жанровим потенціалом;
- 6) ознайомити студентів із структурою та організацією роботи інформаційних агентств;
- 7) навчити редагувати матеріали інформаційних агентств, адаптуючи їх до потреб потенційної аудиторії;
- 8) подбати про перспективне бачення студентами можливостей і проблем глобальних та національних інформаційних агентств в епоху Інтернету.

Результати навчання: студенти мають знати:

- основні етапи становлення та розвитку світових та вітчизняних інформаційних агентств, лідерів сучасного інформаційного ринку;
- особливості агенційної журналістики, принципи та критерії відбору новин;
- структуру повідомлення інформаційного агентства: слаглайн, хедлайн, дейтлайн, лід, саблід, джерела інформації, бекграунд;
- жанрову систему, яка використовується вітчизняними та світовими інформаційними агентствами та характеристики таких жанрів як факт, розширене повідомлення, замітка (та її різновиди), репортаж, інтерв'ю, інформаційна кореспонденція, інформаційний звіт, жанр статистичної інформації, виклад думок, огляд преси, портрет (його різновиди);
- принципи організації роботи інформаційного агентства;
- поняття диверсифікації інформаційних продуктів та послуг інформаційних агентств та її причини;
- принципи редагування матеріалів інформаційних агентств;
- техніку написання повідомлення для інформаційного агентства та підготовки різножанрових матеріалів;
- можливості та перспективи розвитку інформаційних агентств в епоху глобалізації.

Студенти мають уміти:

- шукати та відбирати новини для інформаційних агентств;
- збирати необхідну для написання матеріалів інформацію;
- вмотивовано користуватися різними джерелами інформації;
- визначати жанр майбутнього матеріалу для інформаційного агентства;
- сформулювати його структуру, включивши всі обов'язкові елементи;
- писати повідомлення для інформаційних агентств та готувати матеріали в інших жанрах;
- готувати бекграунд та підбирати для цього інформацію;
- володіти основами редагування матеріалів інформаційних агентств;
- адаптувати повідомлення інформаційного агентства до потреб аудиторії, співвідніши його з інтересами потенційних споживачів інформації.

Методи викладання дисципліни: Проведення практичних та лабораторних занять передбачає використання різноманітних інтерактивних форм і методів навчання, таких як «мозковий штурм», ділова гра, робота в малих групах, дискусії, екскурсії тощо.

Методи оцінювання: усне опитування, перевірка готовності до практичних занять, оцінювання домашніх самостійних завдань; творчих робіт; написання самостійних робіт, модульної контрольної роботи, письмове тестування, створення проектів, презентацій тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
50 балів	10 балів	40 балів	

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Вайшенберг Зігфрід. Новинна журналістика: Навчальний посібник / За загал. ред. В.Ф.Іванова. – К. : Академія Української Преси, 2011. – 265 с.
2. Ким М.Н. Новостная журналистика. Базовый курс.: Учебник / М.Н. Ким. – СПб. : Изд-во Мизайлова В.А., 2005. – 352 с.
3. Колісник О.М. Агенційна журналістика : курс лекцій / О.М. Колісник. – К. : КиМУ, 2013. – 306 с.
4. Нестеряк Ю.М. Агенційна журналістика. Курс лекцій. – К. : Інститут журналістики, 2009. – 185 с.
5. Новинна журналістика: Навч. посібник / За заг. ред. В.Ф. Іванова.– К. : Академія української преси, 2004. – 262 с.
6. Погорельый Ю.А. Информационное агентство: стиль информационных сообщений [Электронный ресурс] / Ю.А. Погорельый.– М., 2000. – Режим доступа : <http://www.evattist.narod.ru/text19/018/htm>.
7. Стівенс Мітчелс. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / М. Стівенс, пер. з англ. Н. Єгоровець. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 375–386.
8. Сучасна агенційна журналістика : довідкове видання для студентів інституту, факультетів, відділень та кафедр журналістики / за заг. ред. В.В.Різуна; упоряд. В. Я. Миронченко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2010. – 148 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП07 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

Опис (анотація): Фізичне виховання спрямоване на формування у студентів високих моральних, волевих і фізичних якостей, готовності до високопродуктивної праці; збереження і зміцнення здоров'я студентів, сприяння всебічному розвитку організму, підтримання високої працездатності протягом всього періоду навчання.

Тип: цикл загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1-2 семестр).

Кількість кредитів: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год.: 48 год практичних занять.

Викладацький склад: старший викладач кафедри фізичного виховання Коваль Олександр Гнатович.

Мета курсу: є виховання здорової, всебічно розвинутої, фізично досконалої людини з високою творчою та громадською позицією, готовою до довголітньої високопродуктивної праці і захисту своєї держави, виховання морально-волевих якостей та потреб у здоровому способі життя, використання здобутих цінностей фізичної культури у особистій, громадській та професійній діяльності, знання і дотримання основ здорового способу життя, про інформованість про всі головні цінності фізичної культури і спорту, формування у студентів фізичної культури особистості.

Основні завдання дисципліни:

1. збереження і зміцнення здоров'я студентів;
 2. сприяння формуванню здорового способу життя;
 3. підтримання і підвищення рівня працездатності протягом навчання;
 4. виховання у студентів потреби в систематичних заняттях фізичними вправами з урахуванням особливостей їх майбутньої професійної діяльності та фізичного самовдосконалення;
 5. формування розуміння ролі фізичної культури у розвитку особистості і підготовки її до професійної діяльності, мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури, до здорового способу життя, фізичного вдосконалення і самовиховання, потреби в регулярних заняттях фізичними вправами і спортом;
- формування системи знань і умінь з фізичної культури і здорового способу життя;
 - набуття відповідних рухових умінь та навичок; набуття здатності до виконання тестів і нормативів фізичної підготовленості.

Результати навчання: студенти **мають знати:** основи здорового способу життя;

- основи безпеки під час занять фізичною культурою;
- використання фізичної культури і спорту в режимі навчання та відпочинку;
- методику підготовки та проведення комплексів фізичних вправ в режимі дня;

Студенти **мають уміти:** підтримувати, розвивати і удосконалювати функціональний стан свого організму;

- володіти основами самоконтролю фізичного стану;
- використовувати на практиці методичні прийоми з проведення різних видів оздоровчої гімнастики.

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Амосов М.М. Роздуми про здоров'я. – К.: Здоров'я, 1990. – 168 с.
2. Баранов В.М. В мире оздоровительной физкультуры. - К.: Здоров'я, 1987. - 134с.
3. Гогоулан М. Система здоровья НИШИ. - К.: 1996. - 178 с.

4. Грінберг В.А. Хрестоматія з історії фізичної культури від найдавніших часів до кінця XVII століття. Кіровоград: 1995. - 139 с.
5. Дубогай О.Д., Завацький В.І., Короп Ю.О. Методика фізичного виховання студентів віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи: Навчальний посібник. - Луцьк: Надстир'я, 1995. - 220 с.
6. Дубогай О.Д., Тучак А.М., Костікова С.Д., Єфімов А.О. Основні поняття і терміни оздоровчої фізичної культури та реабілітації. - Луцьк, 1997.
7. Кубертен П. Олимпийские мемуары. - Киев: Олимпийская литература, 1997. - 180 с.
8. Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт. - Киев: Олимпийская литература, 1997. - 384 с.
9. Рыбковский А.Г. Организация учебно-тренировочного процесса студентов в группах спортивного совершенствования: Учебное пособие. – Донецк: 2003. – 160 с.

Мова викладання: українська.

ЗПО8 УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Опис (анотація): Українська література розкриває характер і напрям розвитку української літератури давньої та нової доби; її жанрово-тематичне, образно-художнє та ідейне розмаїття; стилеві напрямки; ключові постаті, центральні літературні пам'ятки.

Тип: цикл загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач Волковинська І.В.

Мета курсу: сформувати розуміння студентами літературного процесу як неперервної цілісності на жанрово-тематичних, образно-художніх та ідейних рівнях розвитку української літератури із врахуванням конкретно-історичних впливів, запозичень, трансформацій тощо.

Основні завдання дисципліни:

1. Вивчити історію української літератури (від давньої до сучасної), розширивши принципи історико-літературного дослідження, здійснюючи аналіз літературного процесу з урахуванням єдності біографії письменника і його світогляду, художнього методу та суспільного смислу і значення його творів;
2. Визначити вплив української літератури на духовний розвиток суспільства впродовж століть;
3. Визначити основну проблематику української літератури на різних етапах її розвитку;
4. Вивчити основні художні напрями та течії української літератури та зв'язок її з європейським літературним процесом.

Результати навчання: студенти мають знати:

- основні етапи розвитку української літератури за всю історію її розвитку;
- творчий шлях письменників, їх внесок у розвиток української літератури;
- основні художні методи, напрями, школи української літератури;
- основні принципи аналізу художнього тексту.

Студенти мають уміти:

- розрізняти художні методи і стилі;
- визначати основні художні ознаки творчого методу;
- аналізувати художній текст;

- розглядати художній твір в контексті світової літератури та філософії.
- організовувати навчальну і позакласну діяльність учнів 10-11 класів з української мови.

Методи викладання дисципліни: використовуються загальні методи навчання, що містить у собі низку аспектів: гносеологічний (відповідність закономірностям пізнання); логіко-змістовий (використання методів навчання відповідно до законів мислення і змісту навчального матеріалу); психологічний (врахування психологічних механізмів пізнання); педагогічний (досягнення навчальної мети). Виходячи із джерел оволодіння знаннями, уміннями та навичками застосовуємо такі групи методів навчання: словесні, наочні, практичні. Зі словесних методів навчання використано: розповідь, пояснення, бесіда, лекція.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Білоус П. Історія української літератури XI–XVIII ст. : [навч. посібн.]. – К.: ВЦ «Академія», 2009.
2. Грушевський М. С. Історія української літератури: В 6 т., 9 кн. – Т. 2. / [упорядн. В. В. Яременко; приміт. С. К. Росовецький]. – К.: Либідь, 1993. – («Літературні пам'ятки України»).
3. Денисюк І. Розвиток української малої прози XIX – початку XX ст. – К., 1981.
4. Єфремов С. Історія українського письменства. – К.: Femina, 1995.
5. Задорожна Л. Історія української літератури кінця XVIII – 60-х років XIX століття. – 2-ге вид., перероб і доп. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2008.
6. Зеров М. Українське письменство. – К., 2003.
7. Історія української літератури XIX ст. – К.: Либідь, 1995–1997. – Кн. 1–3.
8. Історія української літератури. – К.: Либідь, 1992.
9. Історія української літератури XIX століття: у 2 кн.: підручник. За ред. акад. М.Г. Жулинського. – К., 2005-2006. – Кн. 1-2.
10. Сліпушко О. М. Софія Київська. Українська література середньовіччя: доба Київської Русі (X–XIII століття). – К.: Аконтіт, 2002.
11. Чижевський Д. І. Історія української літератури. – К.: ВЦ «Академія», 2003.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПІ 18 РЕПОРТЕРСЬКА ПРАЦЯ

Опис (анотація): Репортерська праця – це один із базових практичних курсів у системі університетської журналістської освіти, що поєднує теоретичні знання й практичні навички роботи репортера у сфері новинної журналістики, зокрема у підготовці матеріалів у жанрі репортажу.

Тип: дисципліни професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Громик Л.І.

Мета курсу: засвоєння студентами теоретичних і практичних основ роботи у сфері новинної журналістики, принципів і засад діяльності сучасних репортерів і репортерської творчості; вироблення практичних умінь і навичок створення власних матеріалів у жанрі репортажу.

Основні завдання дисципліни:

- 1) формування у студентів розуміння місця й ролі репортера в сучасній журналістиці;
- 2) засвоєння сучасних технологічних і творчих принципів створення репортажу;
- 3) оволодіння теоретичними і практичними методами та прийомами аналізу й інтерпретації журналістських текстів;
- 4) оволодіння теоретичними і практичними методами та прийомами написання й редагування власних репортерських матеріалів.

Результати навчання: студенти **мають знати** специфіку роботи репортера у сфері новинної журналістики. Студенти **мають уміти** виконувати у своїй професійній діяльності функції репортера, володіти навичками написання й редагування журналістських текстів у жанрі репортажу.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, опрацювання наукової літератури, дискусії, виконання творчих завдань тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, самостійна робота, творчі завдання, письмове тестування, контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Залік
50 балів	30 балів	20 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Буше Ж.-Д. Репортаж у друкованій пресі / пер. з франц. Київ : Софія-прес, 2003. 104 с.
2. Василенко М. К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі : монографія. Київ : Вид-во Інституту журналістики КНУ ім. Т. Шевченка, 2006. 236 с.
3. Галлер М. Репортаж : навч. посіб. / пер. з нім. В. Климченко, В. Олійник ; за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011. 348 с.
4. Еверетт Д. Навчальний посібник репортера. Київ : ПроМедіа, 2002. 26 с.
5. Ким М. Н. Репортаж: технологія жанра. Санкт-Петербург : Михайлова В.А., 2005. 224 с.
6. Назар Р. М. Репортажний текст: структура, семантика : монографія. Донецьк : Світ книги, 2012. 155 с.
7. Павлів В. Репортаж: між фактами та емоціями : практич. посіб. для журналістів. Львів : Видавництво Українського католицького університету, 2015. 120 с.
8. Соколов-Митрич Д. Реальный репортер: чему не учат на журфаке. Москва : Манн, Иванов и Фербер, 2016. 304 с.

9. Техніка репортажу : зб. навч. матеріалів / Інститут масової інформації. Київ : ІМІ, 2003. 62 с.
10. Хітрова Т.В. Репортерська праця : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : КПУ, 2008. 92 с.
11. Чекмишев О. В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики : підручник-практикум. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. 129 с.
12. Шостак М. И. Работа репортера : учеб.-метод. пособие по курсу «Журналистика новостей». Москва : ИМПЭ им. А.С. Грибоедова, 2007. 52 с.
13. Шостак М. И. Репортер: профессионализм и этика. Москва : РИП-холдинг, 2001. 165 с.

Мова викладання: українська.

ПП 19 ДИКТОРСЬКА ТА АКТОРСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ

Опис (анотація): Дикторська та акторська майстерність – дисципліна, яка готує студентів до творчого підходу у роботі над ПР- та журналістськими образами за допомогою мистецтва актора.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 40 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: ознайомити студентів з основними прийомами та навичками акторської гри для використання цих знань і вмінь в ПР- та журналістській діяльності.

Основні завдання дисципліни:

- 1) засвоєти теоретичні основи з акторської майстерності;
- 2) сформулювати в студентів знання про такі комунікативні ознаки мовлення, як правильність, чистота, точність, доречність, лаконічність, доступність, логічність лексичне і фразеологічне багатство,
- 3) поглибити знання про норми літературної мови (орфоепічні, морфологічні, синтаксичні і лексичні, орфографічні, пунктуаційні),
- 4) збагачувати активний словник студентів шляхом звертання до фольклорних джерел і зразків української класичної літератури.
- 5) набути фахових умінь і навичок, спеціальних здібностей: художньо-образного мислення, конкретності акторського бачення, емоційно-образного рішення, акторської майстерності;
- 6) навчити діяти перед глядачем і перед знімальною камерою;
- 7) вдосконалювати вміння студентів співвідносити теоретичні знання з практичними;
- 8) навчити створювати відповідний образ в залежності від ПР- та журналістського завдання.

Результати навчання: студенти мають знати лексичні і граматичні особливості стилів української мови, порядок розробки і створення ролі, акторські характери, національні й міжнародні акторські стандарти та правила їх застосування.

Студенти мають уміти доречно і правильно використовувати мовні засоби у будь-якій сфері спілкування, готувати публічні виступи, створювати відповідний образ в залежності від ПР- чи журналістської ролі, володіти умінням впливу на реципієнта.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, розігрування різних етюдів, робота над сценічною технікою і технологією, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, створення різних образів, виконання акторських вправ, конспектування навчального матеріалу, театральні постановки, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Абрамян В.Ц. Театральна педагогіка [Текст]/ В.Ц. Абрамян. – К.: Лібра, 1996. – 224 с.
2. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення / Н.Д. Бабич – Львів : Світ, 1990. – 280 с.
3. Барнич М.М. Майстерність актора – техніка обману. — К.: Ліра-К, 2016. – 304 с.
4. Васильєва А.Н. Основы культуры речи / А.Н. Васильєва – М. : Рус. язык, 1990. – 400 с.
5. Головин Б.Н. Основы культуры речи / Б.Н. Головин. – М. : Высшая школа, 1988. – 380 с.
6. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення / Т.Б. Гриценко. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 472 с.
7. Гуць М.В. Українська мова у професійному спілкуванні: навч. посіб / М.В. Гуць, І.Г. Олійник, І.П. Ющук. – К.: Міжнародна агенція "BeeZone", 2004. – 336 с.
8. Довідник з культури мови / За ред. С.Я. Єрмоленко. – К. : Вища школа, 2005. – 400 с.
9. Донченко Н. П. Майстри сцени про творчість режисера і актора / Н. П. Донченко. – Київ: КНУКІМ, 2002.
10. Донченко Н.П. Режисура та акторська майстерність. — К., 2006. – 260 с.
11. Єлісовенко Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мовлення: Навчальний посібник / За ред. В. В. Різуна, - К.:Атіка, 2008. — 204 с.
12. Миропольська Н.Є., Николо С.А., Рагозіна В.В., Хлебнікова Л.О., Шахрай В.М. Уроки художньо-естетичного циклу в школі: навчання і виконання. – Тернопіль, 2006. – 240 с.
13. Проскураков В.І. Архітектура українського театру. Простір і дія: Монографія. –Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2001. – 564 с.
14. Станіславський К.С. Робота актера над собою. — М., 2008. – 480 с..
15. Чехов М.А. О технике актёра. – М., 2003. – 490 с.

Мова викладання: українська, англійська.

БАКАЛАВР

1 КУРС

Галузь знань 06 Журналістика Спеціальність 061 Журналістика За освітньо-професійною програмою Реклама та зв'язки з громадськістю

(Кваліфікація - Бакалавр журналістики. Рекламист. Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою

Термін навчання - 3 роки 10 місяців
на основі повної загальної середньої освіти)

ОБОВ'ЯЗКОВА КОМПОНЕНТА НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗП 01 ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

Опис (анотація): Програма курсу передбачає формування у студентів неісторичних спеціальностей цілісних, системних знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів у різні періоди вітчизняної історії; вміння їх аналізувати, узагальнювати, виділяти основні тенденції і закономірності перебігу історичних подій, виявляти причинно-наслідкові зв'язки; уміти критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб; володіти науковою термінологією й користуватися нею; розглядати суспільні явища в розвитку і конкретно-історичних умовах.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: I курс, 2 семестр

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 50 год. аудиторних : 30 год. лекційних і 20 год. семінарських занять та 100 год. самостійної роботи.

Викладацький склад: кандидат історичних наук, доцент Олійник Сергій Васильович; старший викладач Степанков Віталій Валерійович.

Мета і завдання вивчення дисципліни:

Програма курсу передбачає формування у студентів неісторичних спеціальностей цілісних, системних знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів у різні періоди вітчизняної історії; вміння їх аналізувати, узагальнювати, виділяти основні тенденції і закономірності перебігу історичних подій, виявляти причинно-наслідкові зв'язки; уміти критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб; володіти науковою термінологією й користуватися нею; розглядати суспільні явища в розвитку і конкретно-історичних умовах.

Результати навчання:

По завершенні курсу студент

ПОВИНЕН ЗНАТИ:

- основні події і фактизи історії та культури України;
- основні закономірності та особливості соціально-економічного та політичного та культурно-духовного розвитку України;
- внесок видатних політичних, державних, військових, науково-культурних діячів у справу становлення, захисту і розвитку української нації;
- понятійний апарат;
- хронологію та історичну карту.

ПОВИНЕН ВМІТИ:

- оперувати основними подіями, фактами, процесами з історії та культури України, розглядати їх у логічному взаємозв'язку і піддавати системному науковому аналізу, робити відповідні висновки;

- працювати з джерелами та монографічною літературою;
- порівнювати, знаходячи спільні риси та відмінності в історичному розвитку України та інших країн Європи;
- аргументовано, на основі історичних фактів, обстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;
- володіти понятійним апаратом та історичною картою.

Методи викладання дисципліни:

- Лекції для ознайомлення з основними теоретичними положеннями історії та культури України;
- Семінарські заняття спрямовані на поглиблення, розширення, деталізацію і закріплення теоретичного матеріалу з історії та культури України;
- Самостійна робота з опрацювання окремих питань теоретичного характеру, виконання домашніх завдань, підготовка до контрольних заходів тощо;
- Індивідуальні навчально-дослідні завдання для виконання творчої роботи щодо застосування знань з історії та культури України.

Розподіл балів, що присвоюється студентам:

Поточний і модульний контроль (36 балів)				МКР	Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (18 балів)		Змістовий модуль 2 (18 балів)				
Поточний контроль	СР	Поточний контроль	СР	24	40	100
12 балів	6 балів	12 балів	6 балів			

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бойко О. Д. Історія України : навч. посіб. / О. Д. Бойко. — 3-тє вид, виправл., доповн. – К. : Академвидав, 2010. – 688 с.
2. Бойко О. Д. Нариси новітньої історії України (1985-1991 рр.) : Навч. посіб. / О. Д. Бойко. – К.: Кондор, 2008. – 357 с.
3. Бонь О. І. Історія України : Курс лекцій : Навч. посіб. / О. І. Бонь, О. Л. Іванюк. – К.: Вища шк., 2008. – 463 с.
4. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX – XX ст. [Навч. посіб.] / Я. Грицак. – К., Генеза, 1996. – 360 с.
5. Заводовський А.А. Історія України: конспект лекцій для студентів неісторичних факультетів вищих навчальних закладів / А.А. Заводовський – Кам'янець-Подільський : Рута, 2010. – 198 с.
6. Історія України: новітня доба: навч. посіб. / [В.М. Литвин, В.Ф. Колесник, А.Г. Слюсаренко та ін.]; за ред. В.М. Литвина. - К. : Академвидав, 2012. – 480 с.
7. Історія України: Хрестоматія / Упоряд. В.М. Литвин. – К.: Наукова думка, 2013. – 1056 с.
8. Історія українського мистецтва: В 6-и т. – К.: Мистецтво, 1966-1970.
9. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. К. : Либідь, 1994. – 656 с.
10. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 1. Історія культури давнього населення України. – К. : Наукова думка, 2001. – 1135 с.
11. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 2. Українська культура другої половини XIII – першої половини XVII століть. – К. : Наукова думка, 2003. – 847 с.

12. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 3. Українська культура другої половини XVII –XVIII століть. – К. : Наукова думка, 2001. – 1246 с.
13. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 4. Книга 1. Українська культура першої половини XIX століття. – К. : Наук. думка, 2008. – 1007 с.
14. Історія української культури. У п'яти томах. Т. 4. Книга 2. Українська культура другої половини XIX століття. – К. : Наукова думка, 2005. – 1296 с.
15. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-е, перероб. і доп. / За ред. проф. А. Яртіся і проф. В. І. Мельника. – Л.: Світ, 2005. – 568 с.
16. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.1. З найдавніших часів до кінця XVIII ст. / В.М. Литвин. – К. : Альтернативи, 2003. – 864 с.
17. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.2. Кінець XVIII – початок XX ст. / В.М. Литвин. – К. : Альтернативи, 2005. – 760 с.
18. Литвин В.М. Історія України (у 3-х томах) Т.3 (Новітній час (1914-2014)). Кн.1. / В.М. Литвин. – К. : Альтернативи, 2005. – 832 с.; - Кн.2. – 640 с.
19. Мистецтво України: Біографічний довідник. / Упоряд. : А. В. Кудрицький, М. Г. Лабінський; за ред. А. В. Кудрицького. – К.: Укр. енцикл., 1997. – 700 с.
20. Мицик Ю.А. Історія України / Ю.А. Мицик, О.Г. Бажан. – К.: Тов.»Вид-во «КЛЮ», 2015. – 680 с.
21. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу / Іван Огієнко. – К. : Абрис, 1991. – 227 с.
22. Петровський В. В. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі / В. В. Петровський, Л. О. Радченко, В. І. Семененко. – [вид. 2-ге, випр. та доп.] – Х. : ВД “ШКОЛА”, 2008. – 608 с.
23. Реєнт О. П. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.) / Олександр Реєнт. – К. : Інститут історії України НАН України, 2003. – 340 с.
24. Семчишин М. Тисяча років української культури. Історичний огляд культурного процесу / Мирослав Семчишин. – К.: Фенікс, 1993. – 428 с.
25. Українська культура: Лекції за ред. Д. Антоновича / Упоряд. С. В. Ульяновська; вс. ст. І. М. Дзюби; перед сл. М. Антоновича; Додатки С. В. Ульяновської, В. І. Ульяновського. – К.: Либідь, 1993. – 592 с.
26. Уривалкін О. М. Довідник з історії України / О. М. Уривалкін. – К. : Дакор, КНТ, 2009. – 1008 с.
27. Шейко В. М. Історія української культури : Навч. посібник / Наук. ред. В. М. Шейко / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К. : Кондор, 2006. – 264 с.

Мова викладання: українська.

ЗП 02 ІНОЗЕМНА МОВА

Опис (анотація): курс іноземної мови поглиблює знання студентів про актуалізацію граматичних структур у різних контекстах, природу синтаксичних відношень та формує комунікативні компетенції для адекватної поведінки в реальних ситуаціях академічної і професійної сфер.

Тип: циклу загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: I-II курси.

Кількість кредитів: 8 кредитів ECTS: всього 240 год., з них: денна форма навчання – 96 год. практичних занять, 144 год. самостійної та індивідуальної роботи.

Викладацький склад: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Трофименко А.О.

Метою викладання навчальної дисципліни “Іноземна мова” є формування у студентів загальних та професійно орієнтованих комунікативних компетенцій (лінгвістичної, соціолінгвістичної і прагматичної) для забезпечення ефективного іншомовного спілкування.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Іноземна мова” є оволодіння практичними навичками в іншомовному спілкуванні, актуалізації граматичних структур у

різних контекстах та підготовці виступів з низки галузевих питань, перекладів іншомовних професійних і країнознавчих текстів, пошуці нової текстової, графічної, аудіо та відеоінформації, що міститься в іншомовних галузевих матеріалах.

Результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

особливості граматичних розрядів, природу синтаксичних відношень, щоб дати можливість розпізнавати і продукувати інформацію в академічній та професійній сферах; мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів академічного та професійного мовлення; широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах.

вміти:

застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі; належним чином поводити себе й реагувати у типових ситуаціях повсякденного життя; розуміти різні корпоративні культури в конкретних контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, рольові ігри, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: опитування, поточне тестування, виконання вправ і завдань, написання самостійних і творчих робіт.

Розподіл балів, що присвоюється студентам:

Заліковий кредит 1.

Поточний і модульний контроль (100 балів)						Залік	Сума
Змістовий модуль 1 (50 балів)			Змістовий модуль 2 (50 балів)				100
Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	МКР	Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	МКР		
20 балів	5 балів	25 балів	20 балів	5 балів	25балів		

Заліковий кредит 2.

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен (40 балів)	Сума
Змістовий модуль 1 (30 балів)			Змістовий модуль 2 (30 балів)				
Поточ. Контр.	Сам. Та індив. Роб.	МКР	Поточ контр.	Сам. Та індив. Роб.	МКР		

15 балів	5 балів	10 балів	15 балів	5 балів	10 балів	40	100
-------------	------------	-------------	-------------	------------	-------------	----	-----

Форма підсумкового контролю: залік, екзамен.

Перелік основної літератури (англійська мова):

1. Верба Л. Г. Граматика сучасної англійської мови. Довідник : Мова англійська, українська / Л. Г. Верба, Г. В. Верба. – К. : Тов. «ВП Логос – М», 2011. – 352 с.
2. Уманець А. В. English for Postgraduate Students : [навчальний посібник] / Антоніна Володимирівна Уманець. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисін О. В. «Абетка», 2011. – 130 с.
3. Уманець А. В. Training Tests for IELTS Exams : навчальний посібник / Укладачі : А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець; За ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2016. – 110 с.
4. English for ESP Students : [навчальний посібник для студентів факультетів гуманітарних та соціально-економічних дисциплін] / [Уманець А. В., Гудзяк А. М., Попадинець О. О., та ін.] ; за ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. – 264 с.
5. Grammar in Use : [навчальний посібник] / [Уманець А. В., Балакірева Т. І., Гудзяк А. М. та ін.] ; за ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – 220 с.
6. Test Your Grammar. Part I : навчальний посібник / Укладачі : А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець, А. О. Трофименко; За ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ФОП Гуменюк С. О., 2016. – 180 с.

Мова викладання: англійська

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 01 УКРАЇНСЬКА МОВА (У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ)

Опис (анотація): Українська мова (у професійному спілкуванні) – дисципліна, яка поглиблено досліджує українську мову як систему систем, як засіб творчого освоєння світу і знаряддя якнайповнішого самовираження особистості; розкриває особливості мови на різних її структурних рівнях; визначає і вмотивовує мовленнєву діяльність журналіста з нормативних позицій.

Програма навчальної дисципліни «Українська мова у професійному спілку» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 06 Журналістика, спеціальності 061 Журналістика.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 6 кредитів ECTS: всього 180 год., з них: денна форма навчання – 72 год. аудиторних: 32 год. лекційних, 40 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Шеремета Н.П

Мета курсу: поглиблене пізнання фонетичного, лексичного, граматичного складу української мови, усвідомлення тенденцій у функціонуванні їх на сучасному зрізі, а також

вироблення у студентів умінь і навичок послуговуватися одиницями цих рівнів при підготовці пресових, аудіо- та візуальних матеріалів різних жанрів.

Основні завдання дисципліни:

1) формувати в майбутніх журналістів національно-свідоме ставлення до української мови як рідної та державної;

2) удосконалювати й систематизувати мовну освіту майбутніх журналістів і виробляти у них стійку мовнокомунікативну компетенцію, формувати усвідомлену висококультурну національно-мовну особистість;

3) вдосконалювати вміння студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасних мас-медіа, втілювати нові методичні ідеї у практику вивчення предмета;

4) продовжувати розвивати в студентів уміння самостійно працювати з навчально-методичною літературою, їх пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки;

5) стимулювати науково-методичну творчість студентів, прагнення вдосконалювати свою фахову освіту, прищеплювати творче ставлення до журналістської праці;

6) формувати усвідомлену висококультурну національно-мовну особистість журналіста, виробивши засади для мовного самовдосконалення, необхідного для ефективної участі в комунікативних процесах.

Результати навчання:

Студенти мають знати:

- особливості і норми української літературної мови на всіх рівнях;
- комунікативні особливості літературної мови відповідно до умов і завдань комунікації;

- техніку усного та писемного мовлення;
- фонетичні та лексичні засоби впливу на людей;
- характер граматичних категорій і граматичних значень у морфологічній системі української мови, чітко усвідомлювати особливості словозміни у кожній частині мови, джерела словотворення самостійних і службових частин мови, перехідні явища, що впливають на граматичну і власне лексичну належність мовних компонентів;

- теоретичні засади культури мовлення з погляду фонологічної будови слова, морфологічної його структури та характеру синтаксичних зв'язків і семантико-синтаксичних відношень у межах словосполучення, речення, фрази, тексту;

- методику пропагування норм української літературної мови.

Студенти мають уміти:

- комплексно послуговуватися нормами української літературної мови;
- ефективно застосовувати комунікативні властивості літературної мови у процесі формулювання одиниць комунікації;

- володіти фонетичними засобами впливу на людей, засвоїти основи техніки правильної вимови, інтонаційно виразне усне мовлення;

- навчитись правильно й доречно використовувати лексичні й фразеологічні одиниці української мови; враховувати й уміло застосовувати контекстуальні відтінки лексичних значень слів; розрізняти і грамотно використовувати тропи, такі лексико-семантичні явища, як багатозначність, омонімія, паронімія, синонімія;

- вправно володіти засобами українського словотвору, відмінювати слова, що належать до самостійних частин мови, орієнтуватися у варіантних випадках словозміни, правильно використовувати форми слів відповідно до граматичних категорій роду, числа, відмінка, особи, часу та ін.;

- знати характер синтаксичних зв'язків і семантико-синтаксичних відношень у системі української мови, чітко усвідомлювати ролі та функції членів речення у кожній

частині мови;

- застосовувати різноаспектні мовні засоби в усній і писемній мові з урахуванням умов і завдань комунікації;
- продукувати різноманітні мовні факти відповідно до вимог жанрово-ситуаційних різновидів певного стилю;
- пропагувати засвоєння норм української літературної мови та неприйняття спотвореної мови або суржику.

Методи викладання дисципліни: пояснювально-ілюстративний метод для ознайомлення з основними теоретичними положеннями; частково-пошуковий і дослідницький методи для вироблення навичок застосування теоретичних знань; робота з науково-методичною літературою, текстами публіцистичного стилю, словниками; творчі роботи різного характеру; редагування текстів; рольові ігри; самостійна робота для опрацювання окремих питань теоретичного характеру, виконання домашніх завдань, підготовка до практичних занять.

Методи оцінювання: поточне усне опитування; перевірка виконання домашніх завдань; аналіз написання творчих робіт; заслуховування й аналіз творчих робіт; контроль за виконанням завдань, що виносяться на самостійне опрацювання (форми контролю: співбесіда, тестування, конспект); захист індивідуальних навчально-дослідних завдань; проведення модульної контрольної роботи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Грищенко А. П. Сучасна українська літературна мова / А.П. Грищенко, Л.І.Мацько, М.Я.Плющ, М.І.Тоцька., І.М.Уздиган. – К.: Вища школа, 1997. – 434 с.
2. Сучасна українська літературна мова: Підручник / М.Я.Плющ, С.П.Бевзенко, Н.Я.Грипас та ін.; За ред. М.Я.Плющ. – К., 2000.
3. Сучасна українська літературна мова: Підручник / О.Д.Пономарів, В.В.Різун, Л.Ю. Шевченко та ін. / За ред. О.Д. Пономарева. – 2-ге вид., перероб. – К.: Либідь, 2001 (1991, 1998).
4. Сучасна українська мова. Морфологія. Синтаксис: підручник / А.К.Мойсієнко, І.М.Арібжанова, В.В.Коломийцева та ін. – К.: Знання, 2010. – 374с.
5. Шульжук К. Ф. Синтаксис сучасної української літературної мови: Підручник / К.Ф.Шульжук. – К.: Видавничий центр "Академія", 2004. – 408 с.
6. Яцимірська М. Культура фахової мови журналіста. — Львів: ПАІС, 2004.
7. Фаріон І.Д. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (Науково-навчальне видання): [монографія] / І.Д.Фаріон. – Вид. 2-ге, доп. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. – 336с.
8. Шеремета Н.П. Українська мова в засобах масової комунікації : Навчально-методичний посібник / Наталія Шеремета. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015. – 199с.
9. **Мова викладання:** українська.

ПП05 ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Опис (анотація): Вступ до спеціальності — дисципліна, яка ознайомлює студентів з тенденціями розвитку журналістики, роллю мас-медіа у формуванні громадської думки; формує уявлення про основні поняття журналістики як системи засобів масової

інформації, так і практичної галузі людської діяльності; розкриває сутність журналістської професії, дає уявлення про завдання, види і характер діяльності, парадокси і складності професії, умови роботи журналістів, знайомить з основами комп'ютерної грамотності, основними технічними засобами, якими користуються журналісти у роботі.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 36 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики Волковинський О.С., старший викладач кафедри української мови Шеремета Н.П.

Мета курсу: ознайомити студентів з базовими поняттями журналістики та основними положеннями журналістської діяльності у правовому полі чинного законодавства шляхом втілення демократичних і гуманістичних принципів та з основними технічними засобами сучасних ЗМІ.

Основні завдання дисципліни:

- 1) визначити основні тенденції розвитку журналістики
- 2) ознайомити з основними термінами, якими оперує сучасна теорія журналістики;
- 3) розкрити специфіку журналістики серед інших професій, дати уявлення про завдання, види і характер діяльності, парадокси і складності професії, умови роботи журналістів;
- 4) дати уявлення про структуру творчої особистості, моделі журналіста у сукупності професійно-творчих і соціально-психологічних якостей;
- 5) ознайомити з провідними видами засобів масової комунікації, зокрема – телебаченням, радіо, газетно-журнальною періодикою, інтернет-журналістикою;
- 6) дати уявлення про основні жанри журналістики (інформаційні, аналітичні, художньо-публіцистичні);
- 7) познайомити студента із засобами сучасних ЗМІ;
- 8) розглянути питання основ виробництва ЗМК;
- 9) дати студентам теоретичні та практичні відомості про способи передачі інформації в ЗМІ та електронних мережах,
- 10) опанувати методи зображальної (графічної) обробки інформації.

Результати навчання: студенти мають знати основні поняття та визначення, які функціонують у журналістській діяльності, способи обробки та вимоги до оформлення текстової інформації; способи підготовки та обробки табличної інформації, способи обробки зображень в графічних редакторах; сучасні засоби підготовки презентацій.

Студенти мають уміти характеризувати види журналістської діяльності, розуміти і об'єктивно оцінювати досягнення, роль і значення сучасних ЗМІ, розмежовувати основні жанри журналістики, використовувати засоби комп'ютерної техніки для підготовки текстів, діаграм, презентацій, здійснювати обробку фотозображень.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування навчального матеріалу, робота з таблицями, опрацювання наукової літератури, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екзамен

30 балів	30 балів	40 балів
-------------	-------------	-------------

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

- Владимиров В. М. Вступ до спеціальності «Журналістика»: навч. посіб. — К.: МАУП, 2007. — 166 с.
- Ворошилов В. Журналистика: Учебник. — СПб: Издательство Михайлова В.А., 2001. — 304 с.
- Здоровега В. Й. Вступ до журналістики : текст лекцій. — Львів, 1998. — 77 с.
- Карпенко В.О. Журналистика: Вступ до фаху. — К.: Університет «Україна», 2010. — 195 с.
- Карпенко В.О. Суспільство і засоби масової інформації: проблеми правового регулювання взаємин: Текст лекції для студентів Інституту журналістики з курсу “Основи професійної комунікації”. — К.: Центр вільної преси, 2001. — 22 с.
- Лизанчук В.В. Радіожурналистика: засади функціонування: підручник. — К.: Знання, 2006. — 628 с.
- Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник. 5-те вид. перероб. та доп. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 496 с.
- Москаленко А. Основи журналістики: Текстилекцій. — К.: ВПЦ "Київський університет", 1994. — 135 с.
- Москаленко А. та ін. Основи масово-інформаційної діяльності: Підручник. — К.: Київський національний університет імені Т.Шевченка, 1999. — 627 с.
- Новітні технології телерадіомовлення: світовий досвід (матеріали наукового колоквиуму, Київ, 16 листопада 2011 р. / за заг. ред. В.В. Різуна. — К. : Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики, 2012. — 181 с.
- Карташова Л. MS Word – невідоме про відоме [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://lkartashova.at.ua/blog/>
- Хисло Brent, Энжелл Дэвид, Кент Питер Microsoft Office Word 2003. Библия пользователя [Текст] / Brent Хисло, Дэвид Энжелл, Питер Кент. — К.: Диалектика, 2004. — 784 с.
- Microsoft Office Excel 2003. Учебный курс [Текст] / В. Кузьмин, — СПб.: Питер; Киев: Издательская группа ВHV, 2004. — 493 с.
- MS PowerPoint 2007 [Електронний ресурс]/ Антонов Г.Г. — М.: 1С:Мультимедиа, 2008. — Режим доступу – <http://teachpro.ru/course2d.aspx?idc=240>.
- Первые шаги – Как создать свой сайт [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://postroika.ru/html/>.
- Вирджиния ДеБолт HTML и CSS. Совместное использование. — М.: НТ Пресс, 2006. — 512 с.

Мова викладання: українська.

ПП04 ЕТИКА В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Опис (анотація): Етика в системі соціальних комунікацій – це один із базових нормативних курсів у системі університетської журналістської освіти, предметом вивчення якого є комплекс етичних проблем у системі соціальних комунікацій та їх регулювання, особливості моральних колізій у журналістській, рекламній та PR-діяльності, принципи й норми професійної етики та моралі журналістів, рекламистів та PR-фахівців.

Тип: дисципліни професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 22 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Громик Л.І.

Мета курсу: засвоєння основних положень професійної етики фахівців у системі соціальних комунікацій та оволодіння уміннями їх самостійно використовувати в практичній діяльності, формування професійної етичної культури, набуття навичок у вирішенні етичних проблем у галузі.

Основні завдання дисципліни:

- 1) дати студентам системні знання професійних ціннісно-етичних орієнтирів, етичних вимог, закріплених у міжнародних, національних, корпоративних нормативних документах з журналістської етики, етики реклами та PR-діяльності;
- 2) формувати моральну свідомість майбутніх журналістів, рекламистів і PR-фахівців;
- 3) розвивати навички самостійної морально-етичної орієнтації у практичній професійній діяльності, здатність до зважених етичних суджень у практиці соціальних комунікацій;
- 4) формувати вміння врегульовувати моральні проблеми у майбутній професійній діяльності;
- 5) підвищувати моральну культуру майбутніх журналістів, фахівців у галузі реклами та зв'язків із громадськістю.

Результати навчання: студенти мають знати основні професійно-етичні проблеми, що виникають у практиці соціальних комунікацій на сучасному етапі, та шляхи їх вирішення. Студенти мають уміти застосовувати етичні норми в практичній журналістській, рекламній та PR-діяльності та врегульовувати моральні проблеми на всіх її етапах.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, опрацювання літератури, дискусії, рольові ігри, моделювання навчальної ситуації в аудиторії, виконання творчих завдань тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, самостійна робота, творчі завдання, письмове тестування, контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Іспит
30 балів	20 балів	10 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Грицюта Н. М. Етика реклами як естимаційний орієнтир сучасного суспільства : монографія. Київ : Паливода А.В., 2012. 415 с.
2. Грицюта Н. М. Етика рекламної діяльності : навч. посіб. Київ : Ін-т журналістики ; Харків : Оберіг, 2008. 256 с.
3. Грицюта Н. М. Професійна етика. Професійні стандарти реклами і паблік рилейшнз : навч.-метод. рекоменд. до вивч. дисципліни. Київ : Ін-т журналістики ; Харків : Прапор, 2008. 122 с.
4. Іванов В. Ф., Сердюк В. Є. Журналістська етика : підручник. Київ : Вища школа, 2006. 231 с.
5. Іванов В. Ф., Штурхецький С. В. Практикум із журналістської етики : навч. посіб. / передм. В. П. Мостового ; під ред. проф. В. Ф. Іванова. Київ : Видавець О. Зень, 2012. 320 с.
6. Квіт С. Масові комунікації : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 206 с.
7. Кузнецова О. Д. Професійна етика журналістів. Львів : ПАІС, 2007. 246 с.

8. Лазутина Г. В. Профессиональная этика журналиста. Москва : Аспект Пресс, 2006. 240 с.
9. Масова комунікація : підручник / А.З. Москаленко, Л.В. Губерський, В.Ф. Іванов, В.А. Вергун. Київ : Либідь, 1997. 216 с.
10. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 352 с.

Мова викладання: українська.

ІІІ 05.01 ТЕОРІЯ РЕКЛАМИ ТА ЗВ'ЯЗКІВ ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ: ТЕОРІЯ РЕКЛАМИ

Опис (анотація): Теорія реклами – це дисципліна, що орієнтована на вивчення підходів до розуміння реклами як явища в соціальних комунікаціях, і як процесу формування громадської думки.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 28 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат історичних наук, доцент кафедри філософських дисциплін Вонсович Г.Б.

Мета курсу: розкрити основні теоретичні поняття курсу, ознайомити студентів із комплектом знань з галузі реклами в усіх її історичних і сучасних проявах як форми масової комунікації, вироблення навичок усебічного аналізу та створення рекламної продукції різних типів.

Основні завдання дисципліни:

1. Ознайомити студентів із основними теоретичними аспектами рекламної діяльності;
2. Розкрити зміст основних концепцій, теоретичних принципів і понять, які використовуються представниками світової і вітчизняної науки в галузі;
3. Сформуванню вміння оцінювати результативність реклами та використання основних напрямків її поширення;
4. Сприяти виробленню навичок організації рекламної діяльності, зокрема, створення позитивного іміджу та фірмового стилю установи.

Результати навчання: студенти мають знати визначення основних понять курсу «рекламна комунікація», «реклама», «комунікативна ефективність реклами» та ін.; сутність творчих рекламних стратегій раціоналістичного та проєкційного видів; типологію рекламної продукції; головні шляхи й прийоми досягнення комунікативної ефективності; види та структуру рекламних повідомлень; специфіку сегментування споживчого ринку; прийоми створення ефективного рекламного повідомлення. Студенти мають уміти застосовувати науковий підхід до аналізу і створення рекламної продукції; практично використовувати засвоєні теоретичні знання; порівнювати рекламні продукти, що представляють однотипні товари різних виробників з огляду на ефективність рекламної діяльності; виділяти УТП в готовому рекламному продукті та визначати її для різних видів товарів і послуг; виробляти загальну стратегію та конкретний рекламний текст для рекламування послуги; розробляти стратегії рекламних кампаній різних типів; створювати рекламну продукцію, призначену для поширення різним типам ЗМІ.

Методи викладання дисципліни: Усне слово вчителя, бесіда, створення проблемних ситуацій, робота з архівними матеріалами, робота з різними типами рекламних повідомлень.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування та поточне тестування; підсумковий тестовий контроль; оцінка за виконання індивідуального науково-творчого завдання..

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний Контроль	Самостійна Робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 Балів	10 Балів	30 Балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен

Перелік основної літератури:

1. Актуально про знижки, бонуси, акції. – К.: Книги для бізнесу, 2013. – 128 с
2. Батра Р., Майерс Д.Д., Аакер Д.А. Рекламний менеджмент: Пер. з англ. – 5-е вид. – М.: Спб., 1999. – 784 с.
3. Блай Дж. Маркетинговые коммуникации: Что? Как? И почему? / Пер. с англ. – Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2004. – 368 с.
4. Бове К.П. Современная реклама / К.П. Бове, У.Ф.Аренс. – Тольятти: Издательский Дом Довгань, 1995. – 704 с.
5. Джефкінс Ф. Реклама: підручник [Електронний ресурс] / Ф. Джефкінс. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/290-reklama-djefkns-f.html>
6. Дихтль Е. Хершген Х. – Практичний маркетинг: Навчальний посібник. – М., “Вища школа” 1995. – 255 с.
7. Закарлюка М.П. Специфіка рекламної комунікації агенції «PR Mafia» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/12/160.pdf>
8. Панкратов Ф.Г., Серьогіна Т.К., Шахурин В.Г. Рекламна діяльність: Підручник. – М., 1998. – 244 с.
9. Ученова В.В., Старых Н.В. История рекламы / В.В. Ученова, Н.В. Старых. – СПб.: Питер, 2002. – 304 с.
10. Щепилова Г.Г., Щепилов К.В. Теория рекламы [Електронний ресурс] / Г.Г. Щепилова, К.В. Щепилов. – Режим доступу: http://stud.com.ua/10208/marketing/osnovi_reklami

Мова викладання: українська.

ІІІ 08 МЕДІАБЕЗПЕКА

Опис (анотація): Медіабезпека – дисципліна, завданням якої є вивчення закономірностей виникнення небезпек, процесів їх розвитку та впливу на життя і здоров'я журналіста під час виконання ним професійних обов'язків.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них 48 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Колупаєва О. М.

Мета курсу: забезпечити теоретичну та практичну підготовку, що передбачає формування знань і навичок щодо створення безпечних умов діяльності журналіста та осіб з якими він співпрацює, умов гармонійного розвитку особистості і сталого розвитку суспільства, ознайомлення студентів із практичним досвідом роботи журналістів в екстремальних умовах, з методами збору й аналізу інформації в екстремальних умовах.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити студентів із законодавчою базою в галузі безпеки життєдіяльності та роботи журналіста;

- 2) визначити основні умови успішного здійснення професійної діяльності при проведенні журналістського розслідування, роботи в умовах надзвичайного стану;
- 3) з'ясувати умови формування небезпек;
- 4) прогнозувати небезпеки, визначати методи та засоби попередження за зменшення впливу негативних чинників на людину, колектив;
- 5) ознайомити студентів із технікою успішного отримання журналістом необхідної інформації.

Результати навчання: студенти мають знати: основні принципи формування безпечної життєдіяльності людини; характеристики зовнішніх та внутрішніх негативних факторів; основні принципи колективної безпеки; законодавчі акти та нормативні документи з питань безпеки життєдіяльності людини; тактику поведінки в «гарячій точці». Студенти мають уміти: аналізувати небезпечні ситуації, ідентифікувати небезпеку під час виконання журналістом професійних обов'язків; оцінювати кількісні, часові та просторові характеристики потенційної небезпеки; оцінювати середовище перебування стосовно особистої безпеки, безпеки колективу; забезпечувати особисту безпеку в екстремальних ситуаціях; впроваджувати систему заходів, спрямованих на збереження отриманої інформації.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, дискусії, моделювання практичних ситуацій в аудиторії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
40 балів	10 балів	50 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Довідник безпеки журналістів. Самоохоронник у гарячих точках та при громадянських заворушеннях. – Рівне, 2007. – 82 с.
2. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України I-IV рівнів акредитації /За ред. Є.П. Желібо і В.М. Пічі. –Київ: «Каравела»; Львів: «Новий Світ-2000», 2001. – 320 с.
3. Земляна І. Журналіст і (НЕ) безпека / Ірина Земляна. – К.: Софія-А, 2016. – 192 с.
4. Іванов В. Ф., Сердюк В. Є. Журналістська етика: Підручник / Валерій Іванов, Володимир Сердюк. – К.: Вища школа, 2006. – 302 с.
5. Лозовский Б.Н Техника безопасности журналиста / Б.Н. Лозовский. –Екатеринбург: Изд-во Урал. гос. ун-та, 2000. – 258 с.
6. Романюк О.М. Заручники інформації: Посібник з безпеки українських журналістів / О.М. Романюк. – К. : «Такі справи», 2007. – 167 с.

Мова викладання: українська.

III 12. 01 РЕКЛАМА І PR В СИСТЕМІ КОМУНІКАЦІЙ: ПРАКТИКА РЕКЛАМНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Опис (анотація): Реклама і PR в системі комунікацій: практика рекламної діяльності – це дисципліна, що орієнтована на відпрацювання практичних навичок з рекламної діяльності.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 50 год. практичних занять, 10 год. лабораторних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: ознайомлення з актуально-практичними та науково-прикладними основами реклами, підготувати конкурентоспроможні кадри в галузі соціальної комунікації.

Основні завдання дисципліни:

- вивчення типології реклами;
- дослідження тенденцій рекламного ринку;
- ознайомлення із регулюванням рекламної діяльності;
- знайомство з функціями та посадовими обов'язками спеціаліста «менеджер реклами»;
- знайомство та участь в рекламних фестивалях;
- підготовка до участі в рекламній діяльності;
- вироблення практичних професійних навичок в галузі реклами;
- ознайомлення зі специфікою професії безпосередньо на виробництві.

Результати навчання: студенти **мають знати** основні поняття, тлумачення і терміни, що застосовуються в рекламній діяльності; принципи, функції і завдання реклами у бізнесі; типи, категорії, види реклами та її форми і жанри; особливості рекламного ринку України; методику та методологію регулювання ринку реклами в Україні; вітчизняні і міжнародні фестивалі з реклами; стандарти професії та вимоги до працівників у галузі реклами; новітні рекламні технології. Студенти **мають уміти** відрізнити рекламу від паблік рілейшинз; формувати ефективні рекламні комунікації; просувати певні товари та послуги за допомогою ATL та BTL реклами; складати стратегічні та тактичні плани рекламної комунікації; планувати та проводити заходи рекламної комунікації; виконувати посадові функції менеджерів з реклами

Методи викладання дисципліни: Усне слово вчителя, бесіда, створення проблемних ситуацій, робота з архівними матеріалами, робота з різними типами рекламних повідомлень.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування та поточне тестування; підсумковий тестовий контроль; оцінка за виконання індивідуального науково-творчого завдання..

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання					
ЗМ №1		ЗМ № 2		МКР	Екзамен
Поточний контроль	Самостійна робота	Поточний контроль	Самостійна робота (захист проекту)	30	40
5	5	10	10		

Форма підсумкового контролю: екзамен

Перелік основної літератури:

1. Бове К. Л., Аренс У. Ф. Современная реклама: Пер. с англ. – Тольятти: Изд.-й дом "Довгань", 1995. – 661 с.

2. Брайант Дж., Томпсон С. Основы воздействия СМИ: Пер. с англ. — М.: Издательский дом "Вильямс", 2004. — 432 с.

3. Джефкінс Ф. Реклама: Практичний посібник: пер. з 4-го англ. вид. / Доповнення і редакція Д. Ядіна. – К.: Знання; КОО, 2001. – 456 с.
4. Евстафьев В. А. Журналистика и реклама: Основы взаимодействия (опыт теоретического исследования). – М.: ИМА-Пресс, 2001. – 263 с.
5. Ляпина Т. Бизнес и коммуникации, или Школа современной рекламы — «Альтапрес» : К.,2001 — 336 с.
6. Ромат Е. Реклама : Учебник для вузов. 7-е изд. — Спб. : Питер, 2008. — 512с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗП 07 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

Опис (анотація): Фізичне виховання спрямоване на формування у студентів високих моральних, вольових і фізичних якостей, готовності до високопродуктивної праці; збереження і зміцнення здоров'я студентів, сприяння всебічному розвитку організму, підтримання високої працездатності протягом всього періоду навчання.

Тип: цикл загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1-2 семестр).

Кількість кредитів: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год.: 48 год практичних занять.

Викладацький склад: викладач кафедри фізичного виховання Коваль Олександр Гнатович.

Мета курсу: є виховання здорової, всебічно розвинутої, фізично досконалої людини з високою творчою та громадською позицією, готовою до довголітньої високопродуктивної праці і захисту своєї держави, виховання морально-вольових якостей та потреб у здоровому способі життя, використання здобутих цінностей фізичної культури у особистій, громадській та професійній діяльності, знання і дотримання основ здорового способу життя, про інформованість про всі головні цінності фізичної культури і спорту, формування у студентів фізичної культури особистості.

Основні завдання дисципліни:

1. збереження і зміцнення здоров'я студентів;
2. сприяння формуванню здорового способу життя;
3. підтримання і підвищення рівня працездатності протягом навчання;
4. виховання у студентів потреби в систематичних заняттях фізичними вправами з урахуванням особливостей їх майбутньої професійної діяльності та фізичного самовдосконалення;
5. формування розуміння ролі фізичної культури у розвитку особистості і підготовки її до професійної діяльності, мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури, до здорового способу життя, фізичного вдосконалення і самовиховання, потреби в регулярних заняттях фізичними вправами і спортом;
6. формування системи знань і умінь з фізичної культури і здорового способу життя;н
7. набуття відповідних рухових умінь та навичок; набуття здатності до виконання тестів і нормативів фізичної підготовленості.

Результати навчання: студенти **мають знати:** основи здорового способу життя;

- основи безпеки під час занять фізичною культурою;
- використання фізичної культури і спорту в режимі навчання та відпочинку;
- методика підготовки та проведення комплексів фізичних вправ в режимі дня;

Студенти **мають уміти:** підтримувати, розвивати і удосконалювати функціональний стан свого організму;

- володіти основами самоконтролю фізичного стану;
- використовувати на практиці методичні прийоми з проведення різних видів оздоровчої гімнастики.

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

- 1.Амосов М.М. Роздуми про здоров'я. – К.: Здоров'я, 1990. – 168 с.
- 2.Баранов В.М. В мире оздоровительной физкультуры. - К.: Здоров'я, 1987. - 134 с.
- 3.Гогоулан М. Система здоров'я НИШИ. - К.: 1996. - 178 с.
- 4.Грінберг В.А. Хрестоматія з історії фізичної культури від найдавніших часів до кінця XVII століття. Кіровоград: 1995. - 139 с.
- 5.Дубогай О.Д., Завацький В.І., Короп Ю.О. Методика фізичного виховання студентів віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи: Навчальний посібник. - Луцьк: Надстир'я, 1995. - 220 с.
- 6.Дубогай О.Д., Тучак А.М., Костікова С.Д., Єфімов А.О. Основні поняття і терміни оздоровчої фізичної культури та реабілітації. - Луцьк, 1997.
- 7.Кубертен П. Олимпийские мемуары. - Киев: Олимпийская литература, 1997. - 180 с.
- 8.Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт. - Киев: Олимпийская литература, 1997. - 384 с.
- 9.Рыбковский А.Г. Организация учебно-тренировочного процесса студентов в группах спортивного совершенствования: Учебное пособие. – Донецк: 2003. – 160 с.

Мова викладання: українська.

ЗП 08 УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Опис (анотація): Українська література розкриває характер і напрям розвитку української літератури давньої та нової доби; її жанрово-тематичне, образно-художнє та ідейне розмаїття; стилеві напрямки; ключові постаті, центральні літературні пам'ятки.

Тип: цикл загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач Волковинська І.В.

Мета курсу: сформувати розуміння студентами літературного процесу як неперервної цілісності на жанрово-тематичних, образно-художніх та ідейних рівнях розвитку української літератури із врахуванням конкретно-історичних впливів, запозичень, трансформацій тощо.

Основні завдання дисципліни:

1. Вивчити історію української літератури (від давньої до сучасної), розширивши принципи історико-літературного дослідження, здійснюючи аналіз літературного процесу з урахуванням єдності біографії письменника і його світогляду, художнього методу та суспільного смислу і значення його творів;
2. Визначити вплив української літератури на духовний розвиток суспільства впродовж століть;
3. Визначити основну проблематику української літератури на різних етапах її розвитку;
4. Вивчити основні художні напрями та течії української літератури та зв'язок її з європейським літературним процесом.

Результати навчання: студенти мають знати:

- основні етапи розвитку української літератури за всю історію її розвитку;
- творчий шлях письменників, їх внесок у розвиток української літератури;
- основні художні методи, напрями, школи української літератури;
- основні принципи аналізу художнього тексту.

Студенти мають уміти:

- розрізняти художні методи і стилі;

- визначати основні художні ознаки творчого методу;
- аналізувати художній текст;
- розглядати художній твір в контексті світової літератури та філософії.
- організовувати навчальну і позакласну діяльність учнів 10-11 класів з української мови.

Методи викладання дисципліни: використовуються загальні методи навчання, що містить у собі низку аспектів: гносеологічний (відповідність закономірностям пізнання); логіко-змістовий (використання методів навчання відповідно до законів мислення і змісту навчального матеріалу); психологічний (врахування психологічних механізмів пізнання); педагогічний (досягнення навчальної мети). Виходячи із джерел оволодіння знаннями, уміннями та навичками застосовуємо такі групи методів навчання: словесні, наочні, практичні. Зі словесних методів навчання використано: розповідь, пояснення, бесіда, лекція.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Білоус П. Історія української літератури XI–XVIII ст. : [навч. посібн.]. – К.: ВЦ «Академія», 2009.
2. Грушевський М. С. Історія української літератури: В 6 т., 9 кн. – Т. 2. / [упорядн. В. В. Яременко; приміт. С. К. Росовецький]. – К.: Либідь, 1993. – («Літературні пам'ятки України»).
3. Денисюк І. Розвиток української малої прози XIX – початку XX ст. – К., 1981.
4. Єфремов С. Історія українського письменства. – К.: Femina, 1995.
5. Задорожна Л. Історія української літератури кінця XVIII – 60-х років XIX століття. – 2-ге вид., перероб і доп. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2008.
6. Зеров М. Українське письменство. – К., 2003.
7. Історія української літератури XIX ст. – К.: Либідь, 1995–1997. – Кн. 1–3.
8. Історія української літератури. – К.: Либідь, 1992.
9. Історія української літератури XIX століття: у 2 кн.: підручник. За ред. акад. М.Г. Жулинського. – К., 2005-2006. – Кн. 1-2.
10. Сліпушко О. М. Софія Київська. Українська література середньовіччя: доба Київської Русі (X–XIII століття). – К.: Аконті, 2002.
11. Чижевський Д. І. Історія української літератури. – К.: ВЦ «Академія», 2003.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПІ 18 ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Опис (анотація): Основи журналістики — дисципліна, яка ознайомлює студентів з тенденціями розвитку журналістики, роллю мас-медіа у формуванні громадської думки; формує уявлення про основні поняття журналістики як системи засобів масової

інформації, так і практичної галузі людської діяльності; розкриває сутність журналістської професії, дає уявлення про завдання, види і характер діяльності, парадокси і складності професії, умови роботи журналістів.

Тип: цикл загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: ознайомити студентів з базовими поняттями журналістики та основними положеннями журналістської діяльності у правовому полі чинного законодавства шляхом втілення демократичних і гуманістичних принципів.

Основні завдання дисципліни:

- 1) визначити основні тенденції розвитку журналістики
- 2) ознайомити з основними термінами, якими оперує сучасна теорія журналістики;
- 3) розкрити специфіку журналістики серед інших професій, дати уявлення про завдання, види і характер діяльності, парадокси і складності професії, умови роботи журналістів;
- 4) дати уявлення про структуру творчої особистості, моделі журналіста у сукупності професійно-творчих і соціально-психологічних якостей;
- 5) ознайомити з провідними видами засобів масової комунікації, зокрема – телебаченням, радіо, газетно-журнальною періодикою, інтернет-журналістикою;
- 6) дати уявлення про основні жанри журналістики (інформаційні, аналітичні, художньо-публіцистичні).

Результати навчання: студенти **мають знати** основні поняття та визначення, які функціонують у журналістській діяльності. Студенти **мають уміти** характеризувати види журналістської діяльності, розуміти і об'єктивно оцінювати досягнення, роль і значення сучасних ЗМІ, розмежовувати основні жанри журналістики.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування навчального матеріалу, робота з таблицями, опрацювання наукової літератури, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Владимирів В. М. Вступ до спеціальності «Журналістика»: навч. посіб. — К.: МАУП, 2007. — 166 с.
2. Ворошилов В. Журналістика: Учебник. – СПб: Издательство Михайлова В.А., 2001. – 304 с.
3. Здоровега В. Й. Вступ до журналістики : текст лекцій. – Львів, 1998. – 77 с.
4. Карпенко В.О. Журналістика: Вступ до фаху. – К.: Університет «Україна», 2010. – 195 с.

5. Карпенко В.О. Суспільство і засоби масової інформації: проблеми правового регулювання взаємин: Текст лекції для студентів Інституту журналістики з курсу “Основи професійної комунікації”. – К.: Центр вільної преси, 2001. – 22 с.
6. Лизанчук В.В. Радіожурналістика: засади функціонування: підручник. – К.: Знання, 2006. – 628 с.
7. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник. 5-те вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 496 с.
8. Москаленко А. Основи журналістики: Тексти лекцій. – К.: ВПЦ "Київський університет", 1994. – 135 с.
9. Москаленко А. та ін. Основи масово-інформаційної діяльності: Підручник. – К.: Київський національний університет імені Т.Шевченка, 1999. – 627 с.
10. Новітні технології телерадіомовлення: світовий досвід (матеріали наукового колоквиуму, Київ, 16 листопада 2011 р. / за заг. ред. В.В. Різуна. – К. : Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики, 2012. – 181с.

Мова викладання: українська.

ПП 19 ДИКТОРСЬКА ТА АКТОРСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ

Опис (анотація): Дикторська та акторська майстерність – дисципліна, яка готує студентів до творчого підходу у роботі над ПР-образами за допомогою мистецтва актора.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 40 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: ознайомити студентів з основними прийомами та навичками акторської гри для використання цих знань і вмінь в ПР-діяльності.

Основні завдання дисципліни:

- 1) Засвоїти теоретичні основи з акторської майстерності;
- 2) сформувати в студентів знання про такі комунікативні ознаки мовлення, як правильність, чистота, точність, доречність, лаконічність, доступність, логічність лексичне і фразеологічне багатство,
- 3) поглибити знання про норми літературної мови (орфоепічні, морфологічні, синтаксичні і лексичні, орфографічні, пунктуаційні),
- 4) збагачувати активний словник студентів шляхом звертання до фольклорних джерел і зразків української класичної літератури.
- 5) Набути фахових умінь і навичок, спеціальних здібностей: художньо-образного мислення, конкретності акторського бачення, емоційно-образного рішення, акторської майстерності;
- 6) навчити діяти перед глядачем і перед знімальною камерою;
- 7) вдосконалювати вміння студентів співвідносити теоретичні знання з практичними;
- 8) навчити створювати відповідний образ в залежності від ПР-завдання.

Результати навчання: студенти **мають знати** лексичні і граматичні особливості стилів української мови, порядок розробки і створення ролі, акторські характери, національні й міжнародні акторські стандарти та правила їх застосування.

Студенти **мають уміти** доречно і правильно використовувати мовні засоби у будь-якій сфері спілкування, готувати публічні виступи, створювати відповідний образ в залежності від ПР-ролі, володіти умінням впливу на реципієнта.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, розігрування різних етюдів, робота над сценічною технікою і технологією, різні види бесіди

(репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, створення різних образів, виконання акторських вправ, конспектування навчального матеріалу, театральні постановки, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Абрамян В.Ц. Театральна педагогіка [Текст] / В.Ц. Абрамян. – К.: Лібра, 1996. – 224 с.
2. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення / Н.Д. Бабич – Львів : Світ, 1990. – 280 с.
3. Барнич М.М. Майстерність актора – техніка обману. — К.: Ліра-К, 2016. – 304 с.
4. Васильєва А.Н. Основы культуры речи / А.Н. Васильева – М. : Рус. язык, 1990. – 400 с.
5. Головин Б.Н. Основы культуры речи / Б.Н. Головин. – М. : Высшая школа, 1988. – 380с.
6. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення / Т.Б. Гриценко. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 472 с.
7. Гуць М.В. Українська мова у професійному спілкуванні: навч. посіб / М.В. Гуць, І.Г. Олійник, І.П. Ющук. – К.: Міжнародна агенція "BeeZone", 2004. – 336 с.
8. Довідник з культури мови / За ред. С.Я. Єрмоленко. – К. : Вища школа, 2005. – 400 с.
9. Донченко Н. П. Майстри сцени про творчість режисера і актора / Н. П. Донченко. – Київ: КНУКІМ, 2002.
10. Донченко Н.П. Режисура та акторська майстерність. — К., 2006. – 260 с.
11. Єлісовенко Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мовлення: Навчальний посібник / За ред. В. В. Різуна,- К.:Атіка, 2008. — 204 с.
12. Миропольська Н.С., Николо С.А., Рагозіна В.В., Хлебнікова Л.О., Шахрай В.М. Уроки художньо-естетичного циклу в школі: навчання і виконання. – Тернопіль, 2006. – 240 с.
13. Проскуряков В.І. Архітектура українського театру. Простір і дія: Монографія. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2001. – 564 с.
14. Станіславський К.С. Робота актера над собою. — М., 2008. – 480 с..
15. Чехов М.А. О технике актёра. – М., 2003. – 490 с.

Мова викладання: українська.

III 21 ТЕХНІКА УСНОГО МОВЛЕННЯ

Опис (анотація): Дисципліна «Техніка усного мовлення» є важливою частиною професійної підготовки майбутніх фахівців із реклами та PR. Предметом курсу є система технік, засобів і методів керування мовним апаратом для ефективного використання можливостей голосу у рекламній та PR-практиці. Дисципліна посідає одне з важливих місць у формуванні мовленнєвої культури майбутніх фахівців. Це зумовлено, по-перше, помітним зростанням ролі й значення ораторського мистецтва в усіх сферах і галузях суспільного життя – політиці, праві, журналістиці, міжнародних відносинах, педагогіці,

культури і навіть бізнесі; по-друге, нагальною потребою студентів в ознайомленні зі своєю майбутньою професійною діяльністю та місцем і значенням у ній красномовства; по-третє, об'єктивною необхідністю розвитку і вдосконалення виразності усного мовлення студентів; по-четверте, здобуті знання та вміння з фаху майбутні спеціалісти зможуть реалізувати у своїй професійній практичній діяльності повною мірою саме завдяки оволодінню риторикою.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 40 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А.

Мета курсу: розкрити теоретичні засади ораторського мистецтва, висвітлити методiku красномовства в рекламній та PR-діяльності, виробити у студентів навички використання власного голосу і мовлення в рекламній та PR-галузі.

Основні завдання дисципліни: дати студентам знання про основні аспекти ораторської техніки; висвітлити голосові характеристики і методи їх розвитку; розкрити напрямки професійної постановки голосу; оволодіти засобами артикуляційної, орфоепічної та логіко-інтонаційної виразності мовлення; розвивати ораторські здібності студентів, голосову та мовленнєву культуру; виробляти у майбутніх спеціалістів навички професійного мовлення.

Результати навчання: студенти мають знати:

- базовий поняттєво-термінологічний апарат теорії красномовства (терміни: мішано-діафрагмаційне дихання, діапазон голосу, голосові регістри, голосові резонатори, висхідна та низхідна інтонація, артикуляція, дикція, орфоепія, начитка, жанр та інші);
- природу та основні механізми звукоутворення, постановки мовленнєвого голосу, норми української літературної мови;
- вимоги до техніки мовлення, особливості сприймання аудиторією різних видів медійного тексту;
- можливості застосування голосу в різних психологічних ситуаціях; основи ораторської майстерності, ведення програми, начитки рекламного тексту.

Студенти мають уміти:

- добре володіти технікою ораторського голосу, контролювати мовне дихання, поставу, темп свого мовлення, вимову;
- володіти засобами артикуляційної, орфоепічної та логіко-інтонаційної виразності професійного мовлення;
- аналізувати свою і чужу вимову, виявляти відхилення від орфоепічних норм, застосовувати різні способи для їх подолання;
- створювати партитуру тексту, змінювати залежно від мовної ситуації регістри мовлення;
- практично використовувати навички голосової та мовленнєвої культури, виразно читати тексти різних жанрів;
- володіти комплексом вправ у сфері гігієнічного і вібраційного масажів, на м'язове розслаблення.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, презентація, тренувальні вправи, творчі завдання, аналіз матеріалів у ЗМІ, самостійна робота із ЗМІ, виконання завдань, конспектування, рольові ігри, дискусії тощо.

Методи оцінювання: оцінювання знань, умінь і навичок із кожної теми на основі систематичного фронтального опитування, поточного опитування (тестування), творчих

завдань; написання самостійних робіт, модульної контрольної роботи, письмове тестування, перевірка виконання завдань для самостійної роботи тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
50 балів	10 балів	40 балів	

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення / Н.Д.Бабич. – Львів : Світ, 1990. – 232 с.
2. Бабич Н. Д. Основи риторики: Практикум / Н.Д.Бабич. – Чернівці : Рута, 1999. – 100 с.
3. Єлісєв Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мовлення: Навч. посіб. / За ред. В.В. Різуна. – К. : Атака, 2008. – 204 с.
4. Куляс І., Макаренко О. Ефективне виробництво теленовін: стандарти інформаційного мовлення; професійна етика журналіста-інформаційника. Практик. посіб. для журналістів. – К. : Вид-во ХББ, 2006. – 120 с.
5. Олійник Г. А. Виразне читання: Основи теорії / Г.А.Олійник. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2011. – 224 с.
6. Сарабьян Э. Актерский тренинг по системе Станиславского. Слова. Голос. Максимальная достоверность и убедительность. – М. : АСТ, 2010. — 160 с.
7. Сербенська О. А. Культура усного мовлення. Практикум: Навчальний посібник / О.А.Сербенська. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 216 с.
8. Яцемірська М. Культура фахової мови журналіста: Навч. посіб. / М. Яцемірська. – Л.: ПАІС, 2004. – 331 с.

Мова викладання: українська.

БАКАЛАВР

2 КУРС

Галузь знань 06 Журналістика та інформація

Спеціальність 061 Журналістика

за освітньо-професійною програмою Журналістика

(Кваліфікація - Бакалавр журналістики)

Термін навчання - 3 роки 10 місяців на основі повної загальної середньої освіти)

НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 02 ІНОЗЕМНА МОВА

Опис (анотація): курс іноземної мови поглиблює знання студентів про актуалізацію граматичних структур у різних контекстах, природу синтаксичних відношень та формує комунікативні компетенції для адекватної поведінки в реальних ситуаціях академічної і професійної сфер.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: I-II курси.

Кількість кредитів: 8 кредитів ECTS: всього 240 год., з них: денна форма навчання – 96 год. практичних занять, 144 год. самостійної та індивідуальної роботи.

Викладацький склад: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Трофименко А.О.

Метою викладання навчальної дисципліни “Іноземна мова” є формування у студентів загальних та професійно орієнтованих комунікативних компетенцій (лінгвістичної, соціолінгвістичної і прагматичної) для забезпечення ефективного іншомовного спілкування.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Іноземна мова” є оволодіння практичними навичками в іншомовному спілкуванні, актуалізації граматичних структур у різних контекстах та підготовці виступів з низки галузевих питань, перекладів іншомовних професійних і країнознавчих текстів, пошуці нової текстової, графічної, аудіо та відеоінформації, що міститься в іншомовних галузевих матеріалах.

Результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

особливості граматичних розрядів, природу синтаксичних відношень, щоб дати можливість розпізнавати і продукувати інформацію в академічній та професійній сферах; мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів академічного та професійного мовлення; широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах.

вміти:

застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі; належним чином поводити себе й реагувати у типових ситуаціях повсякденного життя; розуміти різні корпоративні культури в конкретних контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, рольові ігри, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: опитування, поточне тестування, виконання вправ і завдань, написання самостійних і творчих робіт.

Розподіл балів, що присвоюється студентам:**Заліковий кредит 2.**

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен (40 балів)	Сума
Змістовий модуль 1 (30 балів)			Змістовий модуль 2 (30 балів)			40	100
Поточ. Контр.	Сам. Та індив. Роб.	МКР	Поточ. контр.	Сам. Та індив. Роб.	МКР		
15 балів	5 балів	10 балів	15 балів	5 балів	10 балів		

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури (англійська мова):

- 1.Верба Л. Г. Граматика сучасної англійської мови. Довідник : Мова англійська, українська / Л. Г. Верба, Г. В. Верба. – К. : Тов. «ВП Логос – М», 2011. – 352 с.
- 2.Уманець А. В. English for Postgraduate Students : [навчальний посібник] / Антоніна Володимирівна Уманець. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисін О. В. «Абетка», 2011. – 130 с.
- 3.Уманець А. В. Training Tests for IELTS Exams : навчальний посібник / Укладачі : А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець; За ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ТОВ “Друкарня “Рута”, 2016. – 110 с.
- 4.English for ESP Students : [навчальний посібник для студентів факультетів гуманітарних та соціально-економічних дисциплін] / [Уманець А. В., Гудзяк А. М., Попадинець О. О., та ін.] ; за ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. – 264 с.
- 5.Grammar in Use : [навчальний посібник] / [Уманець А. В., Балакірева Т. І., Гудзяк А. М. та ін.] ; за ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – 220 с.
- 6.Test Your Grammar. Part I : навчальний посібник / Укладачі : А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець, А. О. Трофименко; За ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ФОП Гуменюк С. О., 2016. – 180 с.

Мова викладання: англійська.

ЗП 04 ФІЛОСОФІЯ

Опис (анотація): Програма з курсу “Філософія” покликана забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру студентів. Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді неможливе без філософії як теоретичної основи людського світобачення, без розуміння філософії як життєвого завдання.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних: 16 год. лекційних, 14 год. семінарських занять.

Викладацький склад: кандидат історичних наук, доцент кафедри філософських дисциплін Вонсович Г.Б..

Мета курсу: полягає у формуванні цілісних уявлень про теоретичну форму світогляду, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття. Курс «Філософія» є теоретичним фундаментом циклу соціально-гуманітарних дисциплін та забезпечує інтеграцію гуманітарного та природничого знання. Ґрунтовне вивчення філософії є необхідною передумовою підготовки майбутнього педагога від світогляду та професійних якостей якого будуть залежати розвиток і формування світогляду кожного учня.

Основні завдання дисципліни:

Дати уявлення про специфіку філософії як важливої форми суспільної свідомості, історичного типу світогляду; показати методологічну роль філософського знання в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття; ознайомити з історією філософської думки, зокрема в Україні, з досягненнями сучасної філософії; сприяти формуванню у студентів здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням завдань сучасної практики.

Результати навчання: Після вивчення дисципліни студент повинен

Знати: історичні типи філософії, основні парадигми філософствування, основні галузі філософського знання (онтологія, гносеологія, логіка, філософська антропологія, етика, естетика, соціальна філософія тощо); основні форми буття і діалектики; походження свідомості, форми і структури свідомості; шляхи пізнання світу, функціонування знання у сучасному інформаційному суспільстві, особливості взаємозв'язку науки, техніки з сучасними соціальними та етичними проблемами; форми суспільної свідомості, їх взаємозв'язок; умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури.

Вміти: обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію; застосувати одержані знання при вирішенні професійних завдань та розробці соціальних й екологічних проєктів, організації між людських відносин; науково аналізувати соціально значущі проблеми і процеси, факти і явища суспільного життя; розуміти та об'єктивно оцінювати досягнення культури, пояснювати феномен культури й цивілізації; володіти методологією і методами пізнання, творчої діяльності; вдаватися до діалогу, як засобу вирішення соціальних і етичних проблем, досягнення консенсусу.

Методи викладання дисципліни: пояснення (причинні, які виявляють причини певного явища, події, факту (наприклад, пояснення передумов різних історичних подій, причин виникнення фізичних, хімічних та інших явищ тощо); генетичні, що розкривають передісторію явищ; закономірні, які розшифровують зміст закономірних зв'язків, конкретних виявів закону; структурні — розкривають будову об'єкта, взаємодію його елементів; функціональні — допомагають усвідомити специфіку функціонування об'єкта), опитування, розповідь, лекція, бесіда;

Методи оцінювання: Поточне усне опитування та поточне тестування; підсумковий тестовий контроль; оцінка за виконання індивідуального науково-творчого завдання.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

--

Форма підсумкового контролю: екзамен

Перелік основної літератури:

1. Подольська Є. А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. . – К.:Інкос, 2006.
2. В.Х. Арутюнов, Філософія: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.-К.: КНЕУ,1999.
3. Бичко І.В. Філософія. Навч. посібник. – К., 2003.
4. Герасимчук А.А. Тимошенко З.І. Курс лекцій з філософії. К., 1999.
5. Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія. Підручник. – К.: Академвидав, 2007.
6. Пазенок В. С. Філософія. Навчальний посібник. – К.:Академвидав, 2008.
7. Надольний І.Ф. Філософія. Навч. посібник. –К.: 2001.
8. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій. –К.: 2001.
9. Радугин А.А. Философия. Курс лекций. –М.: 1995.
10. Спиркин А.Г. Философия. Учебник. –М.: Гардарики, 1999.
11. Ганаба С.О, Плахтій М.П. Філософія: практикум для самостійної роботи студентів: навчальний посібник. Вид 2-ге, доповн. і переробл./ С.О. Ганаба, М.П.Плахтій / за ред. М.П.Плахтій – Кам'янець-Подільський: ПП. Буйніцький О.А., 2011. – 123 с.
12. Огороднік І. В. Історія філософської думки в Україні: курс лекцій: навчальний посібник / І. В. Огороднік, В. В. Огороднік. – К.: Либідь, 1993.
13. Горський В. С. Історія української філософії: курс лекцій / В. С. Горський. – К.: Наукова думка, 1996
14. Причепій Євген Миколайович, Черній Анатолій Михайлович, Чекаль Леонід Андрійович Філософія.- К.: Академвидав, 2005.- 592с.
15. Читанка з історії філософії [Текст]: у 6-ти кн. / за ред. Г. І. Волинки. - Кн. 6 : Зарубіжна філософія ХХ ст. - К.: Довіра, 1993. - 239 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП03. 01 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЯ: ТЕОРІЯ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Опис (анотація): Теорія масової комунікації – навчальна дисципліна, предметом вивчення якої є природа масової комунікації як явища в різних її аспектах: комунікативний процес та його форми, масовий вплив як комунікативний процес, засоби та методи впливу, вплив та його результати (ефекти), ефективність впливу на маси, фактори комунікації, теорії та моделі масової комунікації.

Тип: дисципліни професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 22 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Громик Л.І.

Мета курсу: дати загальну характеристику масовокомунікаційної діяльності, природи та структури комунікативного процесу, систем масової комунікації; ознайомити з основними дослідженнями теорії масової комунікації як складної та розгалуженої системи різних наукових підходів.

Основні завдання дисципліни:

- 1) дати студентам чітке розуміння масової комунікації як виду соціальних комунікацій, її ролі та місця у житті суспільства;
- 2) сформуванню уявлення про засоби, способи та форми масової комунікації;

- 3) дати поняття про особливості масовокомунікаційного впливу;
- 4) ознайомити з історією розвитку досліджень у сфері масових комунікацій, основними теоріями та моделями масової комунікації.

Результати навчання: студенти **мають знати** специфіку масової комунікації, особливості комунікаційного процесу й технологій масовокомунікаційної діяльності у професійній практиці, основні теорії та моделі масової комунікації, історію розвитку медіадосліджень. Студенти **мають уміти** здійснювати всебічний аналіз процесу комунікації, розрізняти учасників масового спілкування за функціями, завданнями, методами та засобами, коректно працювати зі своєю аудиторією як виявом маси.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, опрацювання наукової літератури, дискусії, підготовка презентацій тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, самостійна робота, письмове тестування, контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Іспит
30 балів	20 балів	10 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Житарюк М. Г. Теорії та моделі масової інформації (Масова комунікація) : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 220 с.
2. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. Київ : Освіта, 1999. 351 с.
3. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики : навч. посіб. / за наук. ред. В. В. Різуна. Київ : Центр Вільної Преси, 2010. 258 с.
4. Квіт С. Масові комунікації : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 206 с.
5. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / пер. з англ. Львів : Літопис, 2010. 538 с.
6. Масова комунікація : підручник / А.З. Москаленко, Л.В. Губерський, В.Ф. Іванов, В.А. Вергун. Київ : Либідь, 1997. 216 с.
7. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. Київ : Видавничий центр «Київський університет», 1999. 308 с.
8. Різун В. В. Маси. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2003. 118 с.
9. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підручник. Київ : Видавничий центр «Просвіта», 2008. 260 с.

Мова викладання: українська.

ПП 03.02 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЯ: ТЕОРІЯ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Опис (анотація): Теорія масової інформації – це дисципліна, предметом вивчення якої є інформація, її різновиди, інформаційні потоки, їх особливості та значення в сучасному світовому суспільстві.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 22 год. практичних занять.

Викладацький склад: Загоруйко Н.А. – асистент кафедри журналістики, кандидат філологічних наук.

Мета курсу: формування знань про масову інформацію як соціальний феномен, про законодавче регулювання масовоінформаційної діяльності, про національний інформаційний простір, про характеристики та сегментацію аудиторії, на яку спрямована робота журналіста. Масова інформація розглядається з суспільно-філософських позицій та в аспекті практичної діяльності. Завданнями курсу є навчити студентів аналізувати масово-інформаційної діяльності, осмислити ефективність журналістської творчості, пояснити закономірності функціонування інформації в суспільстві. Також студенти мають ознайомитися з професійними стандартами журналістської діяльності..

Основні завдання дисципліни:

- вивчення особливостей функціонування інформації в сучасному суспільстві.

Результати навчання: студенти **мають знати** сутність масової інформації; закони і підзаконні акти, які регулюють журналістську діяльність в Україні; загальні характеристики аудиторії ЗМІ; особливості, типи і види інформаційних процесів. Студенти **мають уміти** кваліфікувати види інформації встановлювати відповідність інформації видовим характеристикам; встановлювати відповідність інформаційної діяльності законам України; визначати цільову аудиторію; аналізувати журналістські матеріали на відповідність професійним стандартам..

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, бесіди, робота за підручниками і посібниками, проблемні методи, конспектування, дискусії.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-опитування, написання контрольної роботи, розробка блогів, лонгвідів, вебдоків, самооцінка.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екз амен
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен

Перелік основної літератури:

1. Джинчарадзе Н. Інформаційна культура / Н. Джинчарадзе. – К., 1999. – 148 с.
2. Карпенко В.Є. Проблеми штучного інтелекту в сучасній філософії [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-11661.html>
3. Марутян Р. Інформаційні ресурси: нові підходи до визначення поняття / Р.Марутян [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/31670/10-Marutyanyan.pdf?sequence=3>
4. Інформаційне суспільство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nkrzi.gov.ua/index.php?r=site/index&pg=90&language=uk>
5. Atton Chris. Alternative media. SAGE Publications. Thousand Oaks. New Delhi, 2002.
6. Demers D. History and future of Mass Media: An Integrated Perspective. Washington State University. Hampton press, inc. Cresskill, New Jersey., 2007.
7. Tebbel John. The Compact History of the American Newspaper. Hawthorn Books, inc., New York, 1963.
8. Flew, Terry. New Media: An Introduction. – New York-Oxford, 2005.
9. Walsh, Bob. Clear Blogging: How People Blogging are Changing the World and How You Can Join Them. – New York, 2007.
10. Community Media: International Perspectives / [edited by Linda K. Fuller]. – New York, 2007.

11. Pavlik John, McIntosh Shawn. *Converging Media: an Introduction to Mass Communication*. – Boston-New York, 2004.
12. Bovee, Warren G. *Discovering Journalism*. – London, 1999.
13. *Handbook of Visual Analysis* / [edited by Carey Jewitt and Theo van Leeuwen]. – London, 2001.
14. Demers, David. *History and Future of Mass Media: An Integrated Perspective*. – New Jersey, 2007.
15. *Mass Media and Political Communication in New Democracies* / [edited by Katrin Voltmer] – Roudledge, 2001.
16. Dickson Tom. *Mass Media Education in Transition: Preparing for the 21st Century*. – London, 2000.
17. *Media and Glocal Changes: Rethinking Communication for Development* / [edited by Osacar Hemer and Thomas Tufte]. – Buenos Aires, 2005. – 495 p.
18. Sheppard, Rob. *National Geographic Photography: Field Guide Digital*. – New York, 2003

Мова викладання: українська.

ПП 07.01. ЖУРНАЛІСТИКОЗНАВСТВО: ТЕОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ

Метою є з'ясувати основні поняття теорії журналістики, виробити вміння правильно й ефективно застосовувати їх на практиці, розуміти особливості масово-інформаційної ситуації у сучасному світі та в Україні.

Основним **завданням** вивчення дисципліни є виокремити предмет і завдання курсу, правові засади функціонування та види інформації; дати розуміння дієвості й ефективності масової комунікації; ознайомити студентів зі загальними нормами професійної етики, творчими проблемами журналістики та засадничими працями з теорії функціонування ЗМІ, сприяти глибокому засвоєнню загальних понять жанрології та методики збирання та виготовлення інформації.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні засади комунікаційних процесів.

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має:

знати: визначення із сфери журналістики; методичні особливості фаху; основи професійної етики та жанрології журналістики; правові засади комунікативної діяльності; методику журналістики; види та правила збирання інформації; сучасні філософські концепції, предметом яких є журналістика;

уміти: застосовувати на практиці теоретичні знання, набуті у процесі навчання; □ збирати зовнішню інформацію за допомогою методів спостереження, вивчення документів та інтерв'ю тощо; □ виготовляти внутрішню інформацію; □ використовувати наукову аргументацію у своїх журналістських творах; відстоювати свої професійні права.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс є необхідною складовою вивчення комплексу гуманітарних дисциплін, що включені до програми підготовки бакалаврів із зазначеної спеціальності, зокрема «Історія журналістики», «Комунікаційні технології», «Основи журналістики».

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи фаху.

Тема 1. **Вступ до навчального курсу.** Завдання, предмет, джерела курсу. Структура навчального курсу. Літературні джерела навчального предмета.

Тема 2. **Журналістика як система органів масової інформації.** Концепція виникнення і розвитку журналістики.

Тема 3. **Види інформації.** Види інформації за способом сприйняття: візуальна, аудіальна, тактильна, нюхова, смакова. Види інформації за формою подання: текстова,

числова, графічна, звукова. Види інформації за призначенням: масова, спеціальна, особиста. Види інформації як ознака виду ЗМІ: телебачення, радіо, друкована періодика, Інтернет-журналістика.

Тема 4. **Журналістика як інформаційний простір.** Правові засади формування інформаційного простору. Закони України, які регулюють діяльність журналістів та функціонування ЗМІ в Україні.

Тема 5. **Загальні поняття жанрології.** Інформаційні жанри. Аналітичні журналістські твори. Художньо-публіцистичні жанри. Дифузія жанрів. Шоу-жанри як новітні форми подачі матеріалів.

Тема 6. **Норми професійної етики журналіста.** Моральні засади роботи журналіста. Норми журналістської етики. Законодавчі акти, які регулюють норми професійної діяльності журналіста.

Тема 7. **Журналістський твір.** Зовнішня та внутрішня інформація

Змістовий модуль 2. Теоретичні засади журналістики у новітній філософії

Тема 1. **«Чотири теорії преси».** Загальна характеристика та основні критерії розподілу. Авторитарна модель журналістики. Ліберальна журналістика. Соціально відповідальна журналістика. Комуністична теорія журналістики.

Тема 2. **Теорія масових комунікацій Г. М. Маклюєна.** Типи поширення інформації як рушійні сили історії. «Технологічне розширення свідомості»: аналіз процесів. Телебачення як новий вид журналізму.

Тема 3. **Концепція інформаційного суспільства Д. Белла.** Доіндустріальне індустріальне та постіндустріальне суспільства як тип виробництва. Етапи та проблеми осмислення інформації в теорії Д. Белла.

Тема 4. **Концепція «поля журналістики» П'єра Бурдьє.** Поле журналістики як поле гри. Четверта влада – несправжня влада. Ефект реальності на телебаченні. Загрози панування «рейтингового менталітету». Телебачення як «дзеркало Нарциса». Ефект внутрішньої цензури як наслідок дії рейтингового менталітету. Суспільні закони Бурдьє: монополізація публічного виступу, «залізний закон олігархії», про найбільш запеклу політичну боротьбу між найбільш близькими партіями. Антиінтелектуалізм як ознака журналістського середовища. Конфлікт молодості і досвіду в теорії Бурдьє.

Тема 5. **Настановча теорія медій М. Мак-Комбса.** Вплив ЗМІ на громадське життя. Тиранія медій. Важливе чи другорядне – хто вирішує? Новини та реальність. Механізм тематичної настановчості медій. Картинки в наших головах. Формування настановчої програми.

Тема 6. **Сучасні українські теорії ЗМІ.** Концепція інформаційної війни Георгія Почепцова. Теорія взаємодії суспільства і сучасних медіа Володимира Різуна.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 60 з них: лекційних – 36, практичних – 24; самостійна робота – 60).

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: Загоруйко Н.А. – асистент кафедри журналістики, кандидат філологічних наук.

Перелік основної літератури:

1. Лаврик О. В. Основи журналістики: Навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності "Журналістика". – Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. – 73 с.
2. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми: наук. видання / Укл.: Петрів Т., Сафаров А., Сюмар В., Чекмишев О., – К.: Ніч лава, 2006. – 100 с.
3. Вивчення курсу «Теорія журналістики»: методичний посібник/ Автор–укладач Штурхецький С.В. – Острог, 2010. – 16 с.

ПП 12.01 Журналістський фах: ФОТОЖУРНАЛІСТИКА

Опис (анотація): Фотожурналістика – дисципліна, яка готує студентів використовувати техніку та виражальні засоби для вираження ідейно-тематичного змісту кадру, передбачає освоєння зображальних засобів фотографії, виражальних можливостей світлового, тонального і лінійного рисунка кадру.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 6 кредитів ECTS: всього 180 год., з них: денна форма навчання – 72 год. аудиторних: 56 год. практичних занять; 16 год. лабораторних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: ознайомити студентів з фотографічною апаратурою, правилами виконання основних видів фоторобіт, обробки фотоматеріалів і застосування допоміжного обладнання..

Основні завдання дисципліни:

- 1) розкрити сучасне поняття «фотожурналістика», її природу, принципи, функції, місце в структурі ЗМІ та суспільства, передумови виникнення та розвитку;
- 2) ознайомити з поняттями і категоріями, жанрами фотожурналістики;
- 3) сформулювати уявлення щодо правових та етичних норм в роботі фотожурналіста;
- 4) ознайомити з практичними навичками роботи з ілюстративним матеріалом, доступом до фотоінформації через Інтернет, роботою за завданням редакції і виробленням власного стилю;
- 5) ознайомити з технікою фотографії, сучасної фотоапаратурою і навчити користуватися під час зйомок.

Результати навчання: студенти мають знати жанри фотожурналістики, основні способи зйомки, способи розміщення в кадрі людини, як правильно вибрати освітлення та керувати кольором. Студенти мають уміти вибудовувати композицію, вибирати ракурс, фон, точку зйомки, знімати пейзажі, портрети, натюрморти, володіти технікою нічної, репортажної та екстремальної зйомки.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, фотографування, виконання тестових завдань, створення та аналіз фотоілюстрацій, виконання вправ, конспектування навчального матеріалу, робота з таблицями, опрацювання наукової літератури, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
25 балів	10 балів	25 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Березин В. М. Фотожурналістика. — М.: Изд-во РУДН, 2006. — 159 с.
2. В мастерской фотожурналиста. Сборник статей / Под ред. О. А. Бакулина, Л. В. Сёмовой. — М.: Факультет журналистики МГУ имени М. В. Ломоносова, 2011. — 150 с.
3. Горевалов С. І. Фотожурналістика в системі засобів масової інформації: єдність слова і зображення. — К.: КиМУ, 2010. — 296 с.

4. Липин А. И. Фотография как... — Изд. 2-е, переработанное и дополненное. — М.: Издатель Л. Гусев, 2004. — 324 с.
5. Морозов С. А. Фотография как искусство. — М.: Знание, 1970. — 63 с.
6. Розов Г. Как снимать: искусство фотогафии. — М. : АСТ: Астрель, 2006. — 415 с.
7. Савончак В. Я. Зображальна журналістика: фотографія. Конспект лекцій. — Чернівці: Рута, 2011. — 100 с.
8. Сонтаг С. О фотографи. — М.: ООО «Ад Маргинем Пресс», 2013. — 272 с.
9. Фрост Ли. Творческая фотография. Идеи, сюжеты, техники съемки. — М.: АРТ-РОДНИК, 2005. — 160 с.
10. Шаповал Ю. Г. Фотожурналістика: Навч. посіб. — Рівне: Волин. обереги, 2007. — 76 с.

Мова викладання: українська.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ
ДИСЦИПЛІНИ САМОСТІЙНОГО ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ
ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗП 05 ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з організацією та проведенням наукових досліджень у ЗВО.

«Основи наукових досліджень» – навчальна дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності дослідника в галузі філології. Послідовно розкриваються поняття про науку як специфічну галузь людської діяльності, наукові знання та наукове пізнання, методологія наукових досліджень, методи лінгвістичних досліджень, особливості досліджень у галузі літературознавства та журналістикознавства, система науково-дослідної роботи студентів вищого навчального закладу, методика написання тексту наукової роботи та підготовка до її захисту.

Основні завдання дисципліни: удосконалити вміння роботи з науковою літературою; навчитися впорядковувати каталог власного архіву; виробити навички оформлення результатів наукових досліджень у формі реферату, курсової роботи, тез доповіді, наукової статті, повідомлення.

Заплановані результати навчання:

знання: методів і прийомів лінгвістичних досліджень, методів дослідження в галузі літературознавства, форм науково-дослідної роботи студентів ЗВО, основних етапів наукового дослідження, правил цитування і посилань на використані джерела, вимог до структури та змісту наукової роботи.

компетенції, уміння, навички: оперувати основними науковими поняттями й термінами; складати власний реєстр літератури з теми дослідження, робити записи прочитаного, цитувати наукові джерела, робити посилання на них, вести самостійний науковий пошук з використанням сучасних методик, оформляти результати свого дослідження, прилюдно захищати власні погляди на проблему.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Наука як особлива форма пізнання

1. Вступ. Основи наукознавства.
2. Система науково-дослідної роботи студентів вищого навчального закладу.
3. Організація розумової праці.
4. Інформаційне забезпечення НДР. Опрацювання інформації.

Змістовий модуль 2. Методика написання тексту наукової роботи та підготовка до її захисту

1. Особливості структурних частин наукової роботи
2. Оформлення результатів НДР
3. Усне викладення результатів наукового пошуку

Тип: дисципліна циклу загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Обсяг навчальної дисципліни: 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних: 14 год. лекційних, 16 год. практичних занять; заочна форма навчання – 12 год. аудиторних: 6 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Ладиняк Н.Б.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	СРС	МКР	100
26 балів	20 балів	14 балів	40 балів	

Перелік основної літератури:

1. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи : навч. посіб. для студентів та викладачів вищ. навч. зал. Київ : Форум, 2000. 276 с.

2. Білоусова Т. П., Маркітантов Ю. О. Основи наукових досліджень : Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський держ. ун-т, інформаційно-видавничий відділ, 2003. 120 с.

3. Білоусова Т. П. Основи наукових досліджень. Практикум : навч. посіб. для студентів-філологів. Кам'янець-Подільський : ТЗОВ «Каліграф», 2005. 164 с.

4. Волковинський О.С. Написання і захист дипломних та магістерських робіт Кам'янець-Подільський, 2000. 32 с.

5. Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту. Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1970. 245 с.

6. Насмінчук Г. Й. Курсові роботи з української літератури. Кам'янець-Подільський : Абетка, 1998. 16 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 17.02 Жанри журналістики: АНАЛІТИЧНІ ЖАНРИ

Опис (анотація): Аналітичні жанри – дисципліна, яка готує студентів до професійної діяльності журналіста і розкриває специфіку базових жанрів журналістики – аналітичних жанрів.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики Волковинський О.С.

Мета курсу: ознайомити студентів з основними поняттями; виробити вміння правильно й ефективно застосовувати їх на практиці; використовувати у практичній діяльності аналітичні жанри: рецензію, статтю, огляд, коментар, кореспонденцію, лист.

Основні завдання дисципліни:

1) ознайомити студентів з поняттями “аналітична журналістика”, “аналітичні методи”, “аналітичні жанри”, “аналіз”, “синтез”;

2) забезпечити розуміння студентами поняття жанру як категорії історично конкретної, особливої форми організації життєвого матеріалу;

3) ознайомити студентів з джерелами і особливостями виникнення аналітичних жанрів періодичного друку, основними жанротвірними чинниками;

4) розглянути особливості аналітичних жанрів: рецензії, статті, огляду, коментаря, листа, кореспонденції.

Результати навчання: студенти мають знати журналістські аналітичні методи та їх класифікацію, зокрема особливості аналізу як методу, форми аналізу, характеристики аналітичних жанрів: кореспонденції, статті, рецензії, огляду та ін. Студенти мають уміти застосовувати теоретичні знання на практиці, застосовувати надбані професійні навички в написанні аналітичних журналістських матеріалів, чітко виділяти аналітичні жанрові форми, працювати з різними джерелами інформації, аналізувати та робити відбір фактів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, аналіз журналістських матеріалів, написання власних аналітичних матеріалів.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-опитування на лекціях, написання контрольної роботи і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзаме н
20 балів	30 балів	10 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

- Бобков А. К. Газетные жанры : учеб. пособие / А. К. Бобков. – Иркутск: Иркут. ун-т, 2005. – 64 с.
- Гуревич С. Газета: вчера, сегодня, завтра : учебное пособие для вузов / С. Гуревич. – М.: Аспект-Пресс, 2004. – 288 с.
- Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник / Володимир Здоровега. – 2-ге вид, перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
- Кузнецова О. Д. Аналітичні жанри і методи преси : посібник / Олена Дмитрівна Кузнецова. – Л. : ПАІС, 2013. – 196 с.
- Мельник Г. С. Основы творческой деятельности журналиста / Г. С. Мельник, А. Н. Тепляшина. – СПб. : Питер, 2008. – 272 с.
- Основы творческой деятельности журналиста : учебник для студентов вузов по специальности «Журналистика» / ред. - сост. С.Г.Корконосенко. – СПб., 2000. – 272с.
- Серажим К. С. Текстознавство: підручник / К. С. Серажим. – К. : Київський університет, 2008. – 528 с.
- Тертычный А. А. Аналитическая журналистика : учеб. пособие для студентов вузов / А. А. Тертычный. – М.: Аспект Пресс, 2010. – 352 с.
- Тертычный А. А. Жанры периодической печати : учебное пособие / А. А. Тертычный. – М.: изд-во Аспект-пресс, 2000. – 312 с.

Мова викладання: українська.

ПП 17. 03 ЖАНРИ ЖУРНАЛІСТИКИ : ХУДОЖНЬО-ПУБЛІЦИСТИЧНІ ЖАНРИ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна інтегрує знання студентів з історії та теорії літератури, літературної критики, стилістики української мови тощо. Вона складається з двох взаємопов'язаних частин: теоретичної і практичної. У теоретичній розкривається специфіка художньої публіцистики в журналістиці, її провідні ознаки, різновиди. Практична частина — це аналіз зразків художньо-публіцистичних жанрів, друкованих у періодиці чи виголошених на радіо, телебаченні; написання та коментування фейлетонів, памфлетів, нарисів, репортажів, інтерв'ю тощо.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 6 кредитів ECTS: всього 180 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 30 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики, О.С. Волковинський.

Мета курсу: сформувати теоретичні навички розуміння журналістської майстерності; дати уявлення про основні риси художньо-публіцистичних текстів, їхню відмінність від інших жанрових груп; сформувати професійні уявлення, які сприятимуть виробленню творчих навичок.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити студентів з історією й розвитком кожного з художньо-публіцистичних жанрів;
- 2) поглибити знання студентів про місце, жанрові ознаки і значення кожного з жанрів;
- 3) дати студентам знання про композицію замальовки, нарису, фейлетону, памфлету, рецензії;
- 4) навчити студентів користуватися на практиці інструментарієм публіциста;
- 5) дати поняття про художню деталь, домисел і вимисел в нарисі;
- 6) дати поняття про іронію, сарказм, парадокс в сатиричних жанрах;
- 7) ознайомити студентів з творчими проблемами публіциста.

Результати навчання: студенти мають знати:

- класифікацію журналістських жанрів;
- визначення художньо-публіцистичних жанрів;
- особливості композиції кожного жанру;
- історію виникнення жанрів;
- кращі зразки вітчизняної художньої публіцистики;
- особливості розвитку сучасного інформаційного простору, періодичних видань, місце в них художньо-публіцистичних жанрів.

Студенти мають уміти:

- застосовувати на практиці набуті в курсі теоретичні знання;
- готувати для публікації матеріали в тому чи іншому жанрі;
- самостійно розробляти тему відповідно до жанру;
- користуватися документами, перевіряти факти з кількох джерел;
- використовувати художні прийоми при написанні матеріалів;
- провести інтерв'ю як метод збирання фактів.

Методи викладання дисципліни: лекції із застосуванням мультимедійного проектора, усне слово викладача, пояснення, презентація, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання завдань, конспектування, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, перевірка готовності до практичних занять, написання самостійних робіт, модульної контрольної роботи, письмове тестування і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екзамен
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Балаклицький М.А. Есе як художньо-публіцистичний жанр: Методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007. – 74 с.
2. Волковинський О. Провідні художньо-публіцистичні жанри / Олександр Волковинський. — Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2014. – 96 с.
3. Ворошилов В.В. Журналістика: Учебник. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2002. – 656 с.
4. Грабельников А.А. Работа журналиста в прессе. – М., 2007. – 368 с.
5. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: – Львів, 2000 – 180 с.
6. Кузнецова О.Д. Засоби й форми сатири та гумору в українській пресі. – Львів : Видавничий центр університету імені Івана Франка, 2003. – 250 с.
7. Прилюк Д. М. Теорія і практика журналістської творчості: проблеми майстерності. – К., 1983. – 312 с.
8. Смелкова З.С., Ассуирова Л.В., Савова М.Р., Сальникова О.А. Риторические основы журналистики. Работа над жанрами газеты. – М., 2007. – 320 с.
9. Як написати успішне есе: Методичні рекомендації до написання есе / Укл. Шендеровський К.С. / Ін-т масової комунікації при КНУ імені Тараса Шевченка.– К., 2007.– 34 с.
10. Ярмиш Ю.Ф. Жанри сатиричної публіцистики: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Різуна. – К.: Інститут журналістики, 2003. – 156 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА **ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ** **ЗП 12 МЕДІАОСВІТА ТА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ**

Медіаосвіта та медіаграмотність – дисципліна, що спрямована на підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою мас-медіа, включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп'ютерно опосередковане спілкування, Інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

Мета вивчення навчальної дисципліни: дати уявлення про сучасні соціокомунікаційні процеси і пояснити значущість медіаосвіти та медіаграмотності в глобалізованому інформаційному світі; ознайомити студентів із найрозповсюдженішими видами маніпуляцій і пропаганди, надати базові інструменти перевірки інформації та критичного мислення.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: Теорія масової комунікації, Теорія масової інформації, Комунікаційні технології, Журналістське розслідування.

Заплановані результати навчання:

ЗНАННЯ

- ролі медіа у формуванні полікультурної картини світу;
- аспектів медіаграмотності;
- негативних тенденцій, що створюють засоби масової інформації;
- особливостей використання медіаінформації;

- правил культури спілкування в інформаційному суспільстві та методів захисту від можливих негативних впливів у процесі масової комунікації;
- принципи маніпулювання свідомістю споживачів аудіовізуальної інформації.

УМІННЯ

- виявляти маніпулятивний контент медіа;
- здійснювати аргументований критичний огляд аудіовізуальної та друкованої інформації;
- оцінювати зміст, форму і стиль аудіовізуальної та друкованої інформації;
- давати оцінку культурно-історичному розвитку суспільства, його культурному і духовному надбанню;
- розшифровувати та використовувати задовану в медіаповідомленнях інформацію;
- самостійно створювати медіапроекти в галузі медіаосвіти.

НАВИЧКИ

- розуміти основні принципи функціонування різних видів засобів масової інформації;
- розрізняти інформацію за рівнем впливу на особистість, аналізувати й оцінювати медіаповідомлення;
- знати правила культури спілкування в інформаційному суспільстві та методи захисту від можливих негативних впливів у процесі масової комунікації;
- розрізняти та застосовувати методи організації професійної діяльності з використанням технології мультимедіа.

ІНШІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

- орієнтуватися в сучасному медіапросторі;
- збирати, обробляти, зберігати та передавати інформацію з урахуванням пріоритетів професійної діяльності;
- самостійно створювати медіаповідомлення в галузі професійної діяльності.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Медіаосвіта як елемент громадянської освіти

Тема 1. Медіаосвіта та медіаграмотність як освітні категорії

Тема 2. Історія розвитку медіаосвіти

Тема 3. Основні теорії медіаосвіти

Тема 4. Стандарти та маніпуляції в мас-медіа

Тема 5. Медіаосвіта як засіб розвитку «критичного мислення»

Тема 6. Фейкова інформація в медіапросторі

Тема 7. Фактчекінг – тренд журналістики

Тема 8. Дослідження медіатекстів різних видів медіа

Тема 9. Проблема медіанасильства та зростання агресії

Тема 10. Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 20, практичних – 20, самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: іспит.

Викладацький склад: Насмінчук І. А. – кандидат філологічних наук, доцент.

Перелік основної літератури:

1. Гороховський, О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи [Текст] : практич. посіб. / О. М. Гороховський. – Дніпро : Ліра, 2017. – 133 с.
2. Кара-Мурза С. В. Манипуляция сознанием / С. В. Кара-Мурза. – М. : Эксмо; Алгоритм, 2007. – 857 с.
3. Медіаграмотність. Критичне мислення у мультимедійному світі / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу ; [пер. з англ. С. Дьома ; за заг. ред. В. Ф. Іванова, О.В. Волошенюк]. – Київ : Академія Української Преси : Центр Вільної Преси, 2017. – 319 с.

4. Медіаосвіта. Основи медіаграмотності: навчально-методичний посібник для курсу «Основи медіаграмотності» / укл. С.О.Троян, Ткачук А.В. – Умань : ПП Жовтий О.О., 2014. – 128 с.
5. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : Навчальний посібник / О. Т. Баришполець, Л. А. Найдьонова, Г. В. Мироненко, О. Є. Голубева, В. В. Різун та ін.; За ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Баришпольця. – К. : Міленіум, 2009. – 440 с.
6. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння / Б. В. Потятиник. – Львів : ПАІС, 2004. – 312 с.
7. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна та В. В. Літостанського. – К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. – 447 с.
8. Різун В. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ : Центр Вільної Преси, 2013. – 352 с.

ЗП 13 НОВІТНІ МЕДІА

Опис (анотація):Новітні медіа в сучасних соціальних комунікаціях – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної журналістської діяльності, зокрема створення мультимедійного журналістського контенту. Новітні медіа досліджує специфіку стилю, структури журналістського твору, форми подачі інформації в мережі Інтернет.

Тип: цикл дисциплін загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Колупаєва О. М.

Мета курсу: забезпечити теоретичну та практичну підготовку, що передбачає формування знань про поняття «новітні медіа», їх особливості, взаємодію з традиційними медіа; отримання знань про поняття «конвергентна журналістика»; формування навичок створення мультимедійних текстів для різних медійних платформ.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити студентів з поняттям та особливостями «новітніх медіа»;
- 2) ознайомити студентів з поняттям та особливостями функціонування конвергентної журналістики;
- 3) навчити студентів користуватися програмним забезпеченням по створенню відео, аудіо;
- 4) надати дієві інструменти створення якісного мультимедійного тексту для онлайн-медіа;
- 5) засвоїти основні методи та прийоми створення мультимедійного тексту, організувати і планувати підготовку до його створення.

Результати навчання: студенти мають знати основні відмінності новітніх медіа від традиційних; основні принципи роботи конвергентних медіа; значення понять «інтерактивність» та «гіпертекстуальність»; методи використання відкритих джерел інформації – онлайн баз даних, особливості роботи програмами по створенню відео та аудіо. Студенти мають уміти знайти потрібну інформацію для створення журналістського тексту для онлайн ЗМІ; користуватися мультимедійними інструментами по створенню аудіо, відео та інфографіки; знаходити теми для мультимедійних текстів; створювати мультимедійні новини; створювати та редагувати власні тексти мультимедійних матеріалів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, дискусії, моделювання практичних ситуацій в аудиторії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
40 балів	10 балів	50 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Амзин А. Новостная интернет-журналистика: учеб.пособие / Амзин А.А.– М.: Аспект Пресс, 2011. – 142 с.
2. Артамонова І. М. Тенденції становлення та перспективи розвитку інтернет-журналістики в Україні : монографія / І. М. Артамонова. – Донецьк : Лебідь, 2009. – 416 с.
3. Журналистика и конвергенция: почему и как традиционные СМИ превращаются в мультимедийные / под ред. А.Г. Качкаевой. – М., 2010. – 200 с.
4. Калмыков А.А. Интернет-журналистика: учеб.пособие для вузов / А.А.Калмыков, Л.А. Коханова. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 383 с.
5. Кіхтан В. В. Інформаційні технології в журналістиці. – Ростов н/Д.: Фенікс, 2004. – Серія «Вища освіта». – 160 с.
6. Крейг Р. Интернет-журналистика: робота журналіста і редактора у нових ЗМІ / Р. Крейг ; [пер. з англ. А. Іщенко]. – К. : Києво-Могилянська академія, 2007. – 324 с.
7. Лосева Н. Конвергенция и жанры мультимедиа // Журналистика и конвергенция: почему и как традиционные СМИ превращаются в мультимедийные / под ред. А.Г. Качкаевой. – М., 2010. – 200 с.
8. Машкова С. Интернет-журналистика: учебное пособие / С.Г. Машкова. – Тамбов : Изд-во тамб. гос. техн. ун-та, 2006. – 80 с.
9. Потятиник Б. Интернет-журналистика: навч. посіб / Борис Потятиник. – Львів : ПАІС, 2010. – 246 с.
10. СМІ в просторі Інтернету: Учебное пособие / Лукина М., Фомичева И. – М.: Факультет журналистики МГУ им. М.В. Ломоносова, 2005. – 87 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 22 ПРОБЛЕМАТИКА ЗМІ І РЕКЛАМИ

Опис (анотація): Проблематика ЗМІ – дисципліна, яка присвячена вивченню проблем та особливостей функціонування медіа простору України, критичного осмислення інформаційного контенту, що виробляється ним, знайомить із політико-економічною, соціальною, міжнародною проблематикою у ЗМІ, особливостями її відображенням у медіа зарубіжних країн, а також провідних загальнонаціональних та регіональних українських ЗМІ.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: сформувати комплексний професійний погляд на проблематику ЗМІ, навички аналітично, критично та неупереджено вивчати особливості та тенденції її висвітлення у різних медіа-ресурсах; вміння застосовувати набуті навички у практичній та професійній діяльності журналіста, редактора, медіа-спеціаліста.

Основні завдання дисципліни:

1. ознайомити студентів з методами та механізмами визначення проблематики ЗМІ та особливостей розвитку сучасного медіапростору загалом;
2. забезпечити засвоєння студентами основних принципів категорій, тенденцій та закономірностей вирішення проблем сучасного українського суспільства;
3. розкрити специфіку жанрової своєрідності матеріалів, в яких висвітлюється політична, економічна, соціальна, міжнародна проблематика;
4. сформувати навички застосування знань та методів дослідження політичних, економічних, соціальних, міжнародних проблем при підготовці продуктів ЗМК;
5. оволодіти практичними навичками аналітика та критика медіа матеріалів.

Результати навчання: студенти **мають знати** основні проблеми та проблематику ЗМІ. Студенти **мають уміти** готувати аналітичні доповіді, есе, статті з досліджуваної проблеми, проблематики.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування навчального матеріалу, робота з таблицями, опрацювання наукової літератури, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
40 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

- Гриценко О.М., Шкляр В.І. Основи теорії міжнародної журналістики / Ред. В.В.Різун. - К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2002. - 304 с.
- Іванов В. Ф., Сердюк В. Є. Журналістська етика: Підручник / Валерій Іванов, Володимир Сердюк. 2-е вид., випр - К.: Вища школа, 2007. -231 с.
- Копистинська І. Проблематика засобів масової комунікації : Курс лекцій для студентів відділення «Журналістика» у 2-х частинах. Частина 1 / Ірина Копистинська. - Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://do.gendocs.ru/docs/index-22336.html>
- Москаленко А.З., Губерський Л.В., Іванов В.Ф. Основи масово-інформаційної діяльності : підручник / А.З. Москаленко, Л.В. Губерський, В.Ф. Іванов. - К., 1999. - 634 с.
- Потятиник Б. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика Борис Потятиник. - Львів: ПАІС, 2004. -312 с.

- Проблематика ЗМІ: навч. посіб. : у 2 т. - т. 1. [ред. і упоряд. О. Холод ; автори: О. Баришполець, М. Веклик, О. Холод та ін.]. - К., 2010. — . Т. 1 : Вступ. Концептуальні засади та зміст курсу. Політична журналістика. Економічна проблематика. Екологічна проблематика. Медіаекологія. Наука і техніка. Проблеми культури на сторінках сучасних видань. Соціальна проблематика ЗМІ. - К. : Київський міжнародний університет, 2010.-521 с.

- Проблематика периодической печати: учеб. пособие / Под ред. Г.С. Вычуба и Т.Н. Фроловой. - М. : ИМПЭ им. А.С. Грибоедова, 2008. -112 с.

- Чічановський А.А., Шкляр В.І. Політика. Преса. Влада / А.А.Чічановський, В.І.Шкляр. — Київ—Москва: Слов'янський діалог, 1993. —68 с.

- Фролова Т. И. Социальная журналистика и ее роль в общественном диалоге / Т. И. Фролова Учеб. пособие. — М.: Пульс, 2003. — 44 с.

Ю.Ясавеев И. Социальные проблемы и медиа : конструкционистское прочтение / И. Ясавеев. - Saarbrücken : LAP LAMBERT Academic Publishing, 2010.-232 с.

Мова викладання: українська.

III 24 РЕКЛАМА І ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Опис (анотація): Реклама та зв'язки з громадськістю – навчальна дисципліна, предметом вивчення якої є специфіка рекламної та PR-діяльності, реклама та PR як провідні сучасні маркетингові технології формування громадської думки, просування ідей, осіб, товарів і послуг у контексті діяльності ЗМІ.

Тип: дисципліни загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр).

Кількість кредитів: 4,5 кредити ECTS: всього 135 год., з них: денна форма навчання – 46 год. аудиторних: 22 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики Громик Л.І.

Мета курсу: підготовка фахівців зі знанням теоретичних і практичних параметрів реклами і PR, їхніх особливостей та різновидів, можливостей забезпечення ефективної взаємодії, а також взаємодії із ЗМІ.

Основні завдання дисципліни:

- 1) дати студентам чітке розуміння суті та принципів рекламної та PR-діяльності як видів масової комунікації;
- 2) розкриття потенційних можливостей використання студентами в майбутній журналістській діяльності теоретичних і практичних знань та умінь у сфері реклами та публік рілейшнз;
- 3) вироблення практичних навичок усебічного аналізу рекламної продукції та PR-технологій.

Результати навчання: студенти мають знати суть та особливості реклами і PR як провідних сучасних маркетингових технологій формування громадської думки. Студенти мають уміти відрізнити журналістські матеріали від рекламних і PR-матеріалів, володіти навичками аналізу рекламних і PR-матеріалів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, опрацювання наукової літератури, дискусії, творчі завдання, підготовка презентацій тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, самостійна робота, письмове тестування, контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит

30 балів	10 балів	20 балів	40 балів
-------------	-------------	-------------	-------------

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Божкова В. В., Мельник Ю. М. Реклама та стимулювання збуту : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 200 с.
2. Владимирська Г. О., Владимирський П. О. Реклама : навч. посіб. Київ : Кондор, 2009. 334 с.
3. Джефкінс Ф. Реклама : практ. посіб. Київ : Знання, 2008. 565 с.
4. Лук'янець Т. І. Рекламний менеджмент : навч.-метод. посіб. Київ : КНЕУ, 2002. 200 с.
5. Мойсєєв В. А. Паблік рілейшнз : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2007. 224 с.
6. Обрителько Б. А. Реклама і рекламна діяльність : курс лекцій. Київ : МАУП, 2002. 240 с.
7. Почепцов Г. Г. Паблік рілейшнз : навч. посіб. Київ : Знання, 2006. 327 с.

Мова викладання: українська.

БАКАЛАВР

2 КУРС

Галузь знань 06 Журналістика та інформація

Спеціальність 061 Журналістика

За освітньо-професійною програмою Реклама і зв'язки з громадськістю

(Кваліфікація - Бакалавр журналістики. Рекламист. Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою

Термін навчання - 3 роки 10 місяців на основі повної загальної середньої освіти)

НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 02 ІНОЗЕМНА МОВА

Опис (анотація): курс іноземної мови поглиблює знання студентів про актуалізацію граматичних структур у різних контекстах, природу синтаксичних відношень та формує комунікативні компетенції для адекватної поведінки в реальних ситуаціях академічної і професійної сфер.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: I-II курси.

Кількість кредитів: 8 кредитів ECTS: всього 240 год., з них: денна форма навчання – 96 год. практичних занять, 144 год. самостійної та індивідуальної роботи.

Викладацький склад: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Трофименко А.О.

Метою викладання навчальної дисципліни “Іноземна мова” є формування у студентів загальних та професійно орієнтованих комунікативних компетенцій (лінгвістичної, соціолінгвістичної і прагматичної) для забезпечення ефективного іншомовного спілкування.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Іноземна мова” є оволодіння практичними навичками в іншомовному спілкуванні, актуалізації граматичних структур у різних контекстах та підготовці виступів з низки галузевих питань, перекладів іншомовних професійних і країнознавчих текстів, пошуці нової текстової, графічної, аудіо та відеоінформації, що міститься в іншомовних галузевих матеріалах.

Результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

особливості граматичних розрядів, природу синтаксичних відношень, щоб дати можливість розпізнавати і продукувати інформацію в академічній та професійній сферах; мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів академічного та професійного мовлення; широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах.

вміти:

застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі; належним чином поводити себе й реагувати у типових ситуаціях повсякденного життя; розуміти різні корпоративні культури в конкретних контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, рольові ігри, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: опитування, поточне тестування, виконання вправ і завдань, написання самостійних і творчих робіт.

Розподіл балів, що присвоюється студентам:**Заліковий кредит 2.**

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен (40 балів)	Сума
Змістовий модуль 1 (30 балів)			Змістовий модуль 2 (30 балів)			40	100
Поточ. Контр.	Сам. та індив. Роб.	МКР	Поточ. контр.	Сам. та індив. Роб.	МКР		
15 балів	5 балів	10 балів	15 балів	5 балів	10 балів		

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури (англійська мова):

- 1.Верба Л. Г. Граматика сучасної англійської мови. Довідник : Мова англійська, українська / Л. Г. Верба, Г. В. Верба. – К. : Тов. «ВП Логос – М», 2011. – 352 с.
- 2.Уманець А. В. English for Postgraduate Students : [навчальний посібник] / Антоніна Володимирівна Уманець. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисін О. В. «Абетка», 2011. – 130 с.
- 3.Уманець А. В. Training Tests for IELTS Exams : навчальний посібник / Укладачі : А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець; За ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ТОВ “Друкарня “Рута”, 2016. – 110 с.
- 4.English for ESP Students : [навчальний посібник для студентів факультетів гуманітарних та соціально-економічних дисциплін] / [Уманець А. В., Гудзяк А. М., Попадинець О. О., та ін.] ; за ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. – 264 с.
- 5.Grammar in Use : [навчальний посібник] / [Уманець А. В., Балакірева Т. І., Гудзяк А. М. та ін.] ; за ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – 220 с.
- 6.Test Your Grammar. Part I : навчальний посібник / Укладачі : А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець, А. О. Трофименко; За ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ФОП Гуменюк С. О., 2016. – 180 с.

ЗП 04 ФІЛОСОФІЯ

Опис (анотація): Програма з курсу “Філософія” покликана забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру студентів. Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді неможливе без філософії як теоретичної основи людського світобачення, без розуміння філософії як життєвого завдання.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних: 16 год. лекційних, 14 год. семінарських занять.

Викладацький склад: кандидат історичних наук, доцент кафедри філософських дисциплін Вонсович Г.Б..

Мета курсу: полягає у формуванні цілісних уявлень про теоретичну форму світогляду, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття. Курс «Філософія» є теоретичним фундаментом циклу соціально-гуманітарних дисциплін та забезпечує інтеграцію гуманітарного та природничого знання. Ґрунтовне вивчення філософії є необхідною передумовою підготовки майбутнього педагога від світогляду та професійних якостей якого будуть залежати розвиток і формування світогляду кожного учня.

Основні завдання дисципліни:

Дати уявлення про специфіку філософії як важливої форми суспільної свідомості, історичного типу світогляду; показати методологічну роль філософського знання в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття; ознайомити з історією філософської думки, зокрема в Україні, з досягненнями сучасної філософії; сприяти формуванню у студентів здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням завдань сучасної практики.

Результати навчання: Після вивчення дисципліни студент повинен

Знати: історичні типи філософії, основні парадигми філософствування, основні галузі філософського знання (онтологія, гносеологія, логіка, філософська антропологія, етика, естетика, соціальна філософія тощо); основні форми буття і діалектики; походження свідомості, форми і структури свідомості; шляхи пізнання світу, функціонування знання у сучасному інформаційному суспільстві, особливості взаємозв'язку науки, техніки з сучасними соціальними та етичними проблемами; форми суспільної свідомості, їх взаємозв'язок; умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури.

Вміти: обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію; застосувати одержані знання при вирішенні професійних завдань та розробці соціальних й екологічних проєктів, організації між людських відносин; науково аналізувати соціально значущі проблеми і процеси, факти і явища суспільного життя; розуміти та об'єктивно оцінювати досягнення культури, пояснювати феномен культури й цивілізації; володіти методологією і методами пізнання, творчої діяльності; вдаватися до діалогу, як засобу вирішення соціальних і етичних проблем, досягнення консенсусу.

Методи викладання дисципліни: пояснення (причинні, які виявляють причини певного явища, події, факту (наприклад, пояснення передумов різних історичних подій, причин виникнення фізичних, хімічних та інших явищ тощо); генетичні, що розкривають передісторію явищ; закономірні, які розшифровують зміст закономірних зв'язків, конкретних виявів закону; структурні — розкривають будову об'єкта, взаємодію його елементів; функціональні — допомагають усвідомити специфіку функціонування об'єкта), опитування, розповідь, лекція, бесіда;

Методи оцінювання: Поточне усне опитування та поточне тестування; підсумковий тестовий контроль; оцінка за виконання індивідуального науково-творчого завдання.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен

Перелік основної літератури:

1. Подольська Є. А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. . – К.:Інкос, 2006.
2. В.Х. Арутюнов, Філософія: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.-К.: КНЕУ, 1999.
3. Бичко І.В. Філософія. Навч. посібник. – К., 2003.
4. Герасимчук А.А. Тимошенко З.І. Курс лекцій з філософії. К., 1999.
5. Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія. Підручник. – К.: Академвидав, 2007.
6. Пазенок В. С. Філософія. Навчальний посібник. – К.:Академвидав, 2008.
7. Надольний І.Ф. Філософія. Навч. посібник. –К.: 2001.
8. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій. –К.: 2001.
9. Радугин А.А. Философия. Курс лекций. –М.: 1995.
10. Спиркин А.Г. Философия. Учебник. –М.: Гардарики, 1999.
11. Ганаба С.О, Плахтій М.П. Філософія: практикум для самостійної роботи студентів: навчальний посібник. Вид 2-ге, доповн. і переробл./ С.О. Ганаба, М.П.Плахтій / за ред. М.П.Плахтій – Кам'янець-Подільський: ПП. Буйніцький О.А., 2011. – 123 с.
12. Огороднік І. В. Історія філософської думки в Україні: курс лекцій: навчальний посібник / І. В. Огороднік, В. В. Огороднік. – К.: Либідь, 1993.
13. Горський В. С. Історія української філософії: курс лекцій / В. С. Горський. – К.: Наукова думка, 1996
14. Причепій Євген Миколайович, Черній Анатолій Михайлович, Чекаль Леонід Андрійович Філософія.- К.: Академвидав, 2005.- 592с.
15. Читанка з історії філософії [Текст]: у 6-ти кн. / за ред. Г. І. Волинки. - Кн. 6 : Зарубіжна філософія ХХ ст. - К.: Довіра, 1993. - 239 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП03. 01 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЯ: ТЕОРІЯ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Опис (анотація): Теорія масової комунікації – навчальна дисципліна, предметом вивчення якої є природа масової комунікації як явища в різних її аспектах: комунікативний процес та його форми, масовий вплив як комунікативний процес, засоби та методи впливу, вплив та його результати (ефекти), ефективність впливу на маси, фактори комунікації, теорії та моделі масової комунікації.

Тип: дисципліни професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 22 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Громик Л.І.

Мета курсу: дати загальну характеристику масовокомунікаційної діяльності, природи та структури комунікативного процесу, систем масової комунікації; ознайомити з основними дослідженнями теорії масової комунікації як складної та розгалуженої системи різних наукових підходів.

Основні завдання дисципліни:

- 1) дати студентам чітке розуміння масової комунікації як виду соціальних комунікацій, її ролі та місця у житті суспільства;
- 2) сформулювати уявлення про засоби, способи та форми масової комунікації;

- 3) дати поняття про особливості масовокомунікаційного впливу;
- 4) ознайомити з історією розвитку досліджень у сфері масових комунікацій, основними теоріями та моделями масової комунікації.

Результати навчання: студенти **мають знати** специфіку масової комунікації, особливості комунікаційного процесу й технологій масовокомунікаційної діяльності у професійній практиці, основні теорії та моделі масової комунікації, історію розвитку медіадосліджень. Студенти **мають уміти** здійснювати всебічний аналіз процесу комунікації, розрізняти учасників масового спілкування за функціями, завданнями, методами та засобами, коректно працювати зі своєю аудиторією як виявом маси.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, опрацювання наукової літератури, дискусії, підготовка презентацій тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, самостійна робота, письмове тестування, контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Іспит
30 балів	20 балів	10 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Житарюк М. Г. Теорії та моделі масової інформації (Масова комунікація) : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 220 с.
2. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. Київ : Освіта, 1999. 351 с.
3. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики : навч. посіб. / за наук. ред. В. В. Різуна. Київ : Центр Вільної Преси, 2010. 258 с.
4. Квіт С. Масові комунікації : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 206 с.
5. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / пер. з англ. Львів : Літопис, 2010. 538 с.
6. Масова комунікація : підручник / А.З. Москаленко, Л.В. Губерський, В.Ф. Іванов, В.А. Вергун. Київ : Либідь, 1997. 216 с.
7. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. Київ : Видавничий центр «Київський університет», 1999. 308 с.
8. Різун В. В. Маси. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2003. 118 с.
9. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підручник. Київ : Видавничий центр «Просвіта», 2008. 260 с.

Мова викладання: українська.

ПП 03.02 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЯ: ТЕОРІЯ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Опис (анотація): Теорія масової інформації – це дисципліна, предметом вивчення якої є інформація, її різновиди, інформаційні потоки, їх особливості та значення в сучасному світовому суспільстві.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 22 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики Почапська О.І.

Мета курсу: формування знань про масову інформацію як соціальний феномен, про законодавче регулювання масовоінформаційної діяльності, про національний інформаційний простір, про характеристики та сегментацію аудиторії, на яку спрямована робота журналіста. Масова інформація розглядається з суспільно-філософських позицій та в аспекті практичної діяльності. Завданнями курсу є навчити студентів аналізувати масово-інформаційної діяльності, осмислити ефективність журналістської творчості, пояснити закономірності функціонування інформації в суспільстві. Також студенти мають ознайомитися з професійними стандартами журналістської діяльності..

Основні завдання дисципліни:

- вивчення особливостей функціонування інформації в сучасному суспільстві.

Результати навчання: студенти **мають знати** сутність масової інформації; закони і підзаконні акти, які регулюють журналістську діяльність в Україні; загальні характеристики аудиторії ЗМІ; особливості, типи і види інформаційних процесів. Студенти **мають уміти** кваліфікувати види інформації встановлювати відповідність інформації видовим характеристикам; встановлювати відповідність інформаційної діяльності законам України; визначати цільову аудиторію; аналізувати журналістські матеріали на відповідність професійним стандартам..

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, бесіди, робота за підручниками і посібниками, проблемні методи, конспектування, дискусії.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-опитування, написання контрольної роботи, розробка блогів, лонгвідів, вебдоків, самооцінка.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екз амен
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен

Перелік основної літератури:

1. Джинчарадзе Н. Інформаційна культура / Н. Джинчарадзе. – К., 1999. – 148 с.
2. Карпенко В.Є. Проблеми штучного інтелекту в сучасній філософії [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-11661.html>
3. Марутян Р. Інформаційні ресурси: нові підходи до визначення поняття / Р.Марутян [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/31670/10-Marutyanyan.pdf?sequence=3>
4. Інформаційне суспільство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nkrzi.gov.ua/index.php?r=site/index&pg=90&language=uk>
5. Atton Chris. Alternative media. SAGE Publications. Thousand Oaks. New Delhi, 2002.
6. Demers D. History and future of Mass Media: An Integrated Perspective. Washington State University. Hampton press, inc. Cresskill, New Jersey., 2007.
7. Tebbel John. The Compact History of the American Newspaper. Hawthorn Books, inc., New York, 1963.
8. Flew, Terry. New Media: An Introduction. – New York-Oxford, 2005.
9. Walsh, Bob. Clear Blogging: How People Blogging are Changing the World and How You Can Join Them. – New York, 2007.
10. Community Media: International Perspectives / [edited by Linda K. Fuller]. – New York, 2007.

11. Pavlik John, McIntosh Shawn. *Converging Media: an Introduction to Mass Communication*. – Boston-New York, 2004.
12. Bovee, Warren G. *Discovering Journalism*. – London, 1999.
13. *Handbook of Visual Analysis* / [edited by Carey Jewitt and Theo van Leeuwen]. – London, 2001.
14. Demers, David. *History and Future of Mass Media: An Integrated Perspective*. – New Jersey, 2007.
15. *Mass Media and Political Communication in New Democracies* / [edited by Katrin Voltmer] – Routledge, 2001.
16. Dickson Tom. *Mass Media Education in Transition: Preparing for the 21st Century*. – London, 2000.
17. *Media and Global Changes: Rethinking Communication for Development* / [edited by Osacar Hemer and Thomas Tufte]. – Buenos Aires, 2005. – 495 p.
18. Sheppard, Rob. *National Geographic Photography: Field Guide Digital*. – New York, 2003

Мова викладання: українська.

III 07.02 ТЕОРІЯ РЕКЛАМИ ТА ЗВ'ЯЗКІВ ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ: ТЕОРІЯ PR

Опис (анотація): Теорія реклами та зв'язків із громадськістю: Теорія PR – дисципліна, яка знайомить студентів з теоретичними засадами паблік рилейшнз як соціально-комунікаційної сфери суспільної діяльності, знайомить з науками комунікативного циклу, зокрема з теорією комунікації.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1-2 курс (2-3 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 34 год. лекційних, 26 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: сформувати у студентів системи знань з теорії і практики паблік рилейшнз, надати цілісне уявлення про принципи, засоби та особливості здійснення зв'язків з громадськістю для впливу на громадську думку.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити студентів із принципами і законами функціонування сучасних паблік рилейшнз;
- 2) познайомити з історією виникнення паблік рилейшнз як сфери соціальних комунікацій;
- 3) навчити професійно аналізувати PR-діяльність сучасних підприємств, установ, організацій;
- 4) навчити майбутніх PR-спеціалістів і рекламістів навичок, необхідних для роботи в сфері паблік рилейшнз.

Результати навчання: студенти мають знати історію та основні етапи розвитку методів, прийомів та стратегій зв'язків з громадськістю, теоретичну складову PR-діяльності.

Студенти мають уміти користуватися теоретичним та практичним інструментарієм в процесі створення та аналізу PR-матеріалу.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування навчального матеріалу, робота з таблицями, опрацювання наукової літератури, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
2 семестр 10 балів	5 балів	10 балів	40 балів
3 семестр 15 балів	5 балів	15 балів	

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Викентьев И.Л. Приемы рекламы и public relations. Программы-консультанты. – СПб.: Бизнес-пресса, 2007. – 406с.
2. Емельянов С. Теория и практика связей с общественностью. Вводный курс. – СПб.: Питер, 2006. – 240с.
3. Кондратьев Э.В. Связи с общественностью. Практикум. – М.: Академический проект / Трикса, 2006. – 192с.
4. Королько В.Г. Основы публич рилейшнз. Учебное пособие. - М.: Рефл-бук / К.: Ваклер, 2000. – 528с.
5. Кочеткова А.В., Филиппов В.Н., Скворцов Я.Л., Тарасов А.С. Теория и практика связей с общественностью. – СПб.: Питер, 2006. – 240с.
6. Маслова В.М. Связи с общественностью в управлении персоналом. – М.: Вузовский учебник, 2007. – 176с.
7. Почепцов Г.Г. Паблик рилейшнз для профессионалов. – М.: Рефл-Бук /Ваклер, 2005. – 640с.
8. Связи с общественностью. Составление документов. Теория и практика. Учебное пособие /под ред. Данилина В.В., Луканиной М.В., Минаевой Л.В., Салиевой А.К. – М.: Аспект-Пресс, 2006. – 288с.
9. Тульчинский Г.Л. PR фирмы: технология и эффективность. - СПб.: Алетейя, 2001. – 304с.
10. Чумиков А.Н., Бочаров М.П. Связи с общественностью. Теория и практика. Учебное пособие. – М.: Дело, 2006. – 552с.
11. Шарков Ф.И. Паблик рилейшнз: Связи с общественностью. – М.: Академический проект, 2005. – 303с.

Мова викладання: українська.

ПП 11.02 РЕКЛАМА І PR В СИСТЕМІ КОМУНІКАЦІЇ : **ПРАКТИКА PR-ДІЯЛЬНОСТІ**

Опис (анотація): Практика PR-діяльності – дисципліна, яка полягає в закріпленні теоретико-комунікативних навичок та опануванні практичних основ, принципів, механізмів, вмінь у галузі PR-діяльності.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 2 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 5,5 кредитів ECTS: всього 165 год., з них: денна форма навчання – 66 год. аудиторних: 56 год. практичних занять, 10 год. лабораторних занять..

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: сформувати у студентів системи знань з практики паблік рилейшнз, надати цілісне уявлення про створення PR-матеріалів та організацію PR-заходів.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити студентів з типологією зв'язків з громадськістю;
- 2) познайомити з регулювання PR-діяльності;
- 3) навчити організації різних PR-заходи;
- 4) виробити практичні професійні в галузі зв'язків з громадськістю.

Результати навчання: студенти **мають знати** основні правила написання PR-документів та організації PR-заходів, практичну складову PR-діяльності.

Студенти **мають уміти** користуватися теоретичним та практичним інструментарієм в процесі створення та аналізу PR-матеріалу.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування навчального матеріалу, робота з таблицями, опрацювання наукової літератури, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
25 балів	10 балів	25 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Балабанова Л.В., Савельєва К.В. Паблік рилейшнз: Навч. посіб. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 528 с.
2. Білоус В. С. Зв'язки з громадськістю (паблік рилейшнз) в економічній діяльності: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 275 с.
3. Королько В. Г. Основы паблік рилейшнз: Учебник для студ.вузов / В.Г. Королько; Отв. ред. С.Л. Удовик. – М.: Рефл-бук:Ваклер, 2010. – 526 с.
4. Паблік рилейшнз: методические рекомендации к семинарским занятиям / З.Н. Мнушко, А.Б. Ольховская. –Х.: Изд-во НФаУ, 2009.–68 с.
5. Почепцов Г.Г. Паблік рилейшнз: Навч. посіб. — К., 2000. — 438 с.
6. Почепцов Г.Г. Паблік рилейшнз для професіоналов. – М.: Рефл-Бук /Ваклер, 2005. – 640 с.
7. Примак Т. О. Паблік рилейшнз у бізнесі: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2006. —176 с.
8. Связи с общественностью. Составление документов. Теория и практика. Учебное пособие /под ред. Данилина В.В., Луканиной М.В., Минаевой Л.В., Салиевой А.К. – М.: Аспект-Пресс, 2006. – 288 с.
9. Тульчинский Г.Л. PR фирмы: технология и эффективность. - СПб.: Алетейя, 2001. – 304с.
10. Чумиков А.Н., Бочаров М.П. Связи с общественностью. Теория и практика. Учебное пособие. – М.: Дело, 2006. – 552 с.
11. Шарков Ф.И. Паблік рилейшнз: Связи с общественностью. – М.: Академический проект, 2005. – 303 с.

Мова викладання: українська.

**ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ
ДИСЦИПЛІНИ САМОСТІЙНОГО ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ
ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ**

ЗП 05 ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з організацією та проведенням наукових досліджень у ЗВО.

«Основи наукових досліджень» – навчальна дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності дослідника в галузі філології. Послідовно розкриваються поняття про науку як специфічну галузь людської діяльності, наукові знання та наукове пізнання, методологія наукових досліджень, методи лінгвістичних досліджень, особливості досліджень у галузі літературознавства та журналістикознавства, система науково-дослідної роботи студентів вищого навчального закладу, методика написання тексту наукової роботи та підготовка до її захисту.

Основні завдання дисципліни: удосконалити вміння роботи з науковою літературою; навчитися впорядковувати каталог власного архіву; виробити навички оформлення результатів наукових досліджень у формі реферату, курсової роботи, тез доповіді, наукової статті, повідомлення.

Заплановані результати навчання:

знання: методів і прийомів лінгвістичних досліджень, методів дослідження в галузі літературознавства, форм науково-дослідної роботи студентів ЗВО, основних етапів наукового дослідження, правил цитування і посилань на використані джерела, вимог до структури та змісту наукової роботи.

компетенції, уміння, навички: оперувати основними науковими поняттями й термінами; складати власний реєстр літератури з теми дослідження, робити записи прочитаного, цитувати наукові джерела, робити посилання на них, вести самостійний науковий пошук з використанням сучасних методик, оформляти результати свого дослідження, прилюдно захищати власні погляди на проблему.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Наука як особлива форма пізнання

1. Вступ. Основи наукознавства.
2. Система науково-дослідної роботи студентів вищого навчального закладу.
3. Організація розумової праці.
4. Інформаційне забезпечення НДР. Опрацювання інформації.

Змістовий модуль 2. Методика написання тексту наукової роботи та підготовка до її захисту

1. Особливості структурних частин наукової роботи
2. Оформлення результатів НДР
3. Усне викладення результатів наукового пошуку

Тип: дисципліна циклу загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Обсяг навчальної дисципліни: 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних: 14 год. лекційних, 16 год. практичних занять; заочна форма навчання – 12 год. аудиторних: 6 год. лекційних, 6 год. практичних занять.

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Ладиняк Н.Б.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	СРС	МКР	100
26 балів	20 балів	14 балів	40 балів	

Перелік основної літератури:

1. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи : навч. посіб. для студентів та викладачів вищ. навч. зал. Київ : Форум, 2000. 276 с.
2. Білоусова Т. П., Маркітантов Ю. О. Основи наукових досліджень : Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський держ. ун-т, інформаційно-видавничий відділ, 2003. 120 с.
3. Білоусова Т. П. Основи наукових досліджень. Практикум : навч. посіб. для студентів-філологів. Кам'янець-Подільський : ТЗОВ «Каліграф», 2005. 164 с.
4. Волковинський О.С. Написання і захист дипломних та магістерських робіт Кам'янець-Подільський, 2000. 32 с.
5. Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту. Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1970. 245 с.
6. Насмінчук Г. Й. Курсові роботи з української літератури. Кам'янець-Подільський : Абетка, 1998. 16 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 18 СУЧАСНА РЕКЛАМА І PR

Опис (анотація): Сучасна реклама і PR – навчальна дисципліна, що досліджує особливості й тенденції розвитку сучасної реклами та сучасного паблік рілейшнз.

Тип: дисципліни професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр).

Кількість кредитів: 6 кредитів ECTS: всього 180 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 34 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Громик Л.І.

Мета курсу: засвоєння студентами особливостей реклами та PR на сучасному етапі розвитку соціальних комунікацій в Україні та за кордоном, оволодіння знаннями теоретичних і практичних параметрів сучасної реклами та PR-технологій.

Основні завдання дисципліни:

- 1) дати студентам чітке розуміння суті та принципів рекламної та PR-діяльності як видів масовокомунікаційної діяльності;
- 2) розкрити основні тенденції розвитку сучасних реклами та PR в Україні та світі;
- 3) дати поняття про основні новітні технології та техніки у сфері реклами та PR;
- 4) навчити виявляти маніпулятивні технології та прийоми в сучасній рекламі та PR.

Результати навчання: знання: суті та принципів сучасної рекламної та PR-діяльності, основних понять і термінів сучасної реклами та PR; видів сучасної реклами та їх використання в практиці; системи сучасних маркетингових комунікацій у рекламі; психологічних аспектів сучасної реклами та PR; методів і прийомів створення сучасної реклами та сучасного PR; **уміння:** застосовувати на практиці набуті теоретичні знання; характеризувати рекламні та PR-комунікації; визначати різновиди сучасних рекламних і PR-технологій.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, опрацювання наукової літератури, дискусії, творчі завдання, підготовка презентацій тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, творчі завдання, самостійна робота, письмове тестування, контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Іспит
30 балів	20 балів	10 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: іспит.

Перелік основної літератури:

1. Бебик В. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка публік рилейшнз. Київ : МАУП, 2005. 440 с.
2. Викентьев И.Л . Приемы рекламы и public relations. Программы-консультанты. Санкт-Петербург : Бизнес-пресса, 2007. 406 с.
3. Джефкінс Ф. Реклама : практи. посіб. Київ : Знання, 2008. 565 с.
4. Мойсеев В. А. Паблік рилейшнз : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2007. 224 с.
5. Обрителько Б. А. Реклама і рекламна діяльність : курс лекцій. Київ : МАУП, 2002. 240 с.
6. Песоцкий Е. Современная реклама. Теория и практика. Ростов-на-Дону : Феникс, 2001. 320 с.
7. Почепцов Г. Г. Паблік рилейшнз : навч. посіб. Київ : Знання, 2006. 327 с.
8. Хавкіна Л. Сучасний український рекламний міф : монографія. Харків, 2010. 352 с.
9. Хамініч С. Ю. Реклама та рекламна діяльність у сучасному вимірі : монографія. Дніпропетровськ : Маковецький, 2011. 143 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗП 09 ОСНОВИ ФОТОСПРАВИ

Опис (анотація): Основи фотосправи – дисципліна, яка готує студентів використовувати техніку та виражальні засоби для вираження ідейно-тематичного змісту кадру, передбачає освоєння зображальних засобів фотографії, виражальних можливостей світлового, тонального і лінійного рисунка кадру.

Тип: цикл загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 50 год. аудиторних: 20 год. лекційних занять; 30 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: ознайомити студентів з фотографічною апаратурою, правилами виконання основних видів фоторобіт, обробки фотоматеріалів і застосування допоміжного обладнання..

Основні завдання дисципліни:

- 1) розкрити сучасне поняття «фотожурналістика», її природу, принципи, функції, місце в структурі ЗМІ та суспільства, передумови виникнення та розвитку;
- 2) ознайомити з поняттями і категоріями, жанрами фотожурналістики;
- 3) сформулювати уявлення щодо правових та етичних норм в роботі фотожурналіста;

4) ознайомити з практичними навичками роботи з ілюстративним матеріалом, доступом до фотоінформації через Інтернет, роботою за завданням редакції і виробленням власного стилю;

5) ознайомити з технікою фотографії, сучасної фотоапаратурою і навчити користуватися під час зйомок.

Результати навчання: студенти мають знати жанри фотожурналістики, основні способи зйомки, способи розміщення в кадрі людини, як правильно вибрати освітлення та керувати кольором. Студенти мають уміти вибудовувати композицію, вибирати ракурс, фон, точку зйомки, знімати пейзажі, портрети, натюрморти, володіти технікою нічної, репортажної та екстремальної зйомки.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, фотографування, виконання тестових завдань, створення та аналіз фотоілюстрацій, виконання вправ, конспектування навчального матеріалу, робота з таблицями, опрацювання наукової літератури, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
25 балів	10 балів	25 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Березин В. М. Фотожурналістика. — М.: Изд-во РУДН, 2006. — 159 с.
2. В мастерской фотожурналиста. Сборник статей / Под ред. О. А. Бакулина, Л. В. Сёмовой. — М.: Факультет журналистики МГУ имени М. В. Ломоносова, 2011. — 150 с.
3. Горевалов С. І. Фотожурналістика в системі засобів масової інформації: єдність слова і зображення. — К.: КиМУ, 2010. — 296 с.
4. Лапин А. И. Фотография как... — Изд. 2-е, переработанное и дополненное. — М.: Издатель Л. Гусев, 2004. — 324 с.
5. Морозов С. А. Фотография как искусство. — М.: Знание, 1970. — 63 с.
6. Розов Г. Как снимать: искусство фотогафии. — М. : АСТ: Астрель, 2006. — 415 с.
7. Савончак В. Я. Зображальна журналістика: фотографія. Конспект лекцій. — Чернівці: Рута, 2011. — 100 с.
8. Сонтаг С. О фотографі. — М.: ООО «Ад Маргинем Пресс», 2013. — 272 с.
9. Фрост Ли. Творческая фотография. Идеи, сюжеты, техники съемки. — М.: АРТ-РОДНИК, 2005. — 160 с.
10. Шаповал Ю. Г. Фотожурналістика: Навч. посіб. — Рівне: Волин. обереги, 2007. — 76 с.

Мова викладання: українська

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗП 12 МЕДІАОСВІТА ТА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ

Медіаосвіта та медіаграмотність – дисципліна, що спрямована на підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою мас-медіа,

включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп'ютерно опосередковане спілкування, Інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

Мета вивчення навчальної дисципліни: дати уявлення про сучасні соціокомунікаційні процеси і пояснити значущість медіаосвіти та медіаграмотності в глобалізованому інформаційному світі; ознайомити студентів із найрозповсюдженішими видами маніпуляцій і пропаганди, надати базові інструменти перевірки інформації та критичного мислення.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: Теорія масової комунікації, Теорія масової інформації, Комунікаційні технології, Журналістське розслідування.

Заплановані результати навчання:

знання

- ролі медіа у формуванні полікультурної картини світу;
- аспектів медіаграмотності;
- негативних тенденцій, що створюють засоби масової інформації;
- особливостей використання медіаінформації;
- правил культури спілкування в інформаційному суспільстві та методів захисту від можливих негативних впливів у процесі масової комунікації;
- принципи маніпулювання свідомістю споживачів аудіовізуальної інформації.

уміння

- виявляти маніпулятивний контент медіа;
- здійснювати аргументований критичний огляд аудіовізуальної та друкованої інформації;
- оцінювати зміст, форму і стиль аудіовізуальної та друкованої інформації;
- давати оцінку культурно-історичному розвитку суспільства, його культурному і духовному надбанню;
- розшифровувати та використовувати заковану в медіаповідомленнях інформацію;
- самостійно створювати медіапроекти в галузі медіаосвіти.

навички

- розуміти основні принципи функціонування різних видів засобів масової інформації;
- розрізняти інформацію за рівнем впливу на особистість, аналізувати й оцінювати медіаповідомлення;
- знати правила культури спілкування в інформаційному суспільстві та методи захисту від можливих негативних впливів у процесі масової комунікації;
- розрізняти та застосовувати методи організації професійної діяльності з використанням технологій мультимедіа.

інші компетентності

- орієнтуватися в сучасному медіапросторі;
- збирати, обробляти, зберігати та передавати інформацію з урахуванням пріоритетів професійної діяльності;
- самостійно створювати медіаповідомлення в галузі професійної діяльності.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Медіаосвіта як елемент громадянської освіти

Тема 1. Медіаосвіта та медіаграмотність як освітні категорії

Тема 2. Історія розвитку медіаосвіти

Тема 3. Основні теорії медіаосвіти

Тема 4. Стандарти та маніпуляції в мас-медіа

Тема 5. Медіаосвіта як засіб розвитку «критичного мислення»

Тема 6. Фейкова інформація в медіапросторі

Тема 7. Фактчекінг – тренд журналістики

Тема 8. Дослідження медіатекстів різних видів медіа

Тема 9. Проблема медіанасильства та зростання агресії

Тема 10. Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 20, практичних – 20, самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: іспит.

Викладацький склад: Насмінчук І. А. – кандидат філологічних наук, доцент.

Перелік основної літератури:

1. Гороховський, О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи [Текст] : практич. посіб. / О. М. Гороховський. – Дніпро : Ліра, 2017. – 133 с.
2. Кара-Мурза С. В. Манипуляция сознанием / С. В. Кара-Мурза. – М. : Эксмо; Алгоритм, 2007. – 857 с.
3. Медіаграмотність. Критичне мислення у мультимедійному світі / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу ; [пер. з англ. С. Дьома ; за заг. ред. В. Ф. Іванова, О.В. Волошенюк]. – Київ : Академія Української Преси : Центр Вільної Преси, 2017. – 319 с.
4. Медіаосвіта. Основи медіаграмотності: навчально-методичний посібник для курсу «Основи медіаграмотності» / укл. С.О.Троян, Ткачук А.В. – Умань : ПП Жовтий О.О., 2014. – 128 с.
5. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : Навчальний посібник / О. Т. Баришполець, Л. А. Найдьонова, Г. В. Мироненко, О. Є. Голубева, В. В. Різун та ін.; За ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Баришпольця. – К. : Міленіум, 2009. – 440 с.
6. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння / Б. В. Потятиник. – Львів : ПАІС, 2004. – 312 с.
7. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна та В. В. Лігостанського. – К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. – 447 с.
8. Різун В. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ : Центр Вільної Преси, 2013. – 352 с.

ЗП 13 НОВІТНІ МЕДІА

Опис (анотація):Новітні медіа в сучасних соціальних комунікаціях – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної журналістської діяльності, зокрема створення мультимедійного журналістського контенту. Новітні медіа досліджує специфіку стилю, структури журналістського твору, форми подачі інформації в мережі Інтернет.

Тип: цикл дисциплін загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Колупаєва О. М.

Мета курсу: забезпечити теоретичну та практичну підготовку, що передбачає формування знань про поняття «новітні медіа», їх особливості, взаємодію з традиційними медіа; отримання знань про поняття «конвергентна журналістика»; формування навичок створення мультимедійних текстів для різних медійних платформ.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити студентів з поняттям та особливостями «новітніх медіа»;
- 2) ознайомити студентів з поняттям та особливостями функціонування конвергентної журналістики;

- 3) навчити студентів користуватися програмним забезпеченням по створенню відео, аудіо;
- 4) надати дієві інструменти створення якісного мультимедійного тексту для онлайн-медіа;
- 5) засвоїти основні методи та прийоми створення мультимедійного тексту, організувати і планувати підготовку до його створення.

Результати навчання: студенти **мають знати** основні відмінності новітніх медіа від традиційних; основні принципи роботи конвергентних медіа; значення понять «інтерактивність» та «гіпертекстуальність»; методи використання відкритих джерел інформації – онлайн баз даних, особливості роботи програмами по створенню відео та аудіо. Студенти **мають уміти** знайти потрібну інформацію для створення журналістського тексту для онлайн ЗМІ; користуватися мультимедійними інструментами по створенню аудіо, відео та інфографіки; знаходити теми для мультимедійних текстів; створювати мультимедійні новини; створювати та редагувати власні тексти мультимедійних матеріалів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, дискусії, моделювання практичних ситуацій в аудиторії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
40 балів	10 балів	50 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Амзин А. Новостная интернет-журналистика: учеб. пособие / Амзин А.А.– М.: Аспект Пресс, 2011. – 142 с.
2. Артамонова І. М. Тенденції становлення та перспективи розвитку інтернет-журналистики в Україні : монографія / І. М. Артамонова. – Донецьк : Лебідь, 2009. – 416 с.
3. Журналистика и конвергенция: почему и как традиционные СМИ превращаются в мультимедийные / под ред. А.Г. Качкаевой. – М., 2010. – 200 с.
4. Калмыков А.А. Интернет-журналистика: учеб. пособие для вузов / А.А. Калмыков, Л.А. Коханова. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 383 с.
5. Кіхтан В. В. Інформаційні технології в журналістиці. – Ростов н/Д.: Фенікс, 2004. – Серія «Вища освіта». – 160 с.
6. Крейг Р. Интернет-журналистика: работа журналиста і редактора у нових ЗМІ / Р. Крейг ; [пер. з англ. А. Іщенка]. – К. : Кієво-Могилянська академія, 2007. – 324 с.
7. Лосева Н. Конвергенция и жанры мультимедиа // Журналистика и конвергенция: почему и как традиционные СМИ превращаются в мультимедийные / под ред. А.Г. Качкаевой. – М., 2010. – 200 с.
8. Машкова С. Интернет-журналистика: учебное пособие / С.Г. Машкова. – Тамбов : Изд-во тамб. гос. техн. ун-та, 2006. – 80 с.
9. Потятиник Б. Интернет-журналистика: навч. посіб / Борис Потятиник. – Львів : ПАІС, 2010. – 246 с.
10. СМІ в просторі Інтернету: Учебное пособие / Лукина М., Фомичева И. – М.: Факультет журналистики МГУ им. М.В. Ломоносова, 2005. – 87 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПІ 22 ПРОБЛЕМАТИКА ЗМІ І РЕКЛАМИ

Опис (анотація): Проблематика ЗМІ – дисципліна, яка присвячена вивченню проблем та особливостей функціонування медіа простору України, критичного осмислення інформаційного контенту, що виробляється ним, знайомить із політико-економічною, соціальною, міжнародною проблематикою у ЗМІ, особливостями її відображенням у медіа зарубіжних країн, а також провідних загальнонаціональних та регіональних українських ЗМІ.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (3семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: сформуванню комплексний професійний погляд на проблематику ЗМІ, навички аналітично, критично та неупереджено вивчати особливості та тенденції її висвітлення у різних медіа-ресурсах; вміння застосовувати набуті навички у практичній та професійній діяльності журналіста, редактора, медіа-спеціаліста.

Основні завдання дисципліни:

6. ознайомити студентів з методами та механізмами визначення проблематики ЗМІ та особливостей розвитку сучасного медіапростору загалом;
7. забезпечити засвоєння студентами основних принципів категорій, тенденцій та закономірностей вирішення проблем сучасного українського суспільства;
8. розкрити специфіку жанрової своєрідності матеріалів, в яких висвітлюється політична, економічна, соціальна, міжнародна проблематика;
9. сформуванню навички застосування знань та методів дослідження політичних, економічних, соціальних, міжнародних проблем при підготовці продуктів ЗМК;
10. оволодіти практичними навичками аналітика та критика медіа матеріалів.

Результати навчання: студенти **мають знати** основні проблеми та проблематику ЗМІ. Студенти **мають уміти** готувати аналітичні доповіді, есе, статті з досліджуваної проблеми, проблематики.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування навчального матеріалу, робота з таблицями, опрацювання наукової літератури, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
40 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

- Гриценко О.М., Шкляр В.І. Основи теорії міжнародної журналістики / Ред. В.В.Різун. - К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2002. - 304 с.

- Іванов В. Ф., Сердюк В. Є. Журналістська етика: Підручник / Валерій Іванов, Володимир Сердюк. 2-е вид., випр - К.: Вища школа, 2007. -231 с.
- Копистинська І. Проблематика засобів масової комунікації : Курс лекцій для студентів відділення «Журналістика» у 2-х частинах. Частина 1 / Ірина Копистинська. - Чернівці: ЧНУ імені Юрія Федьковича [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://do.gendocs.ru/docs/index-22336.html>
- Москаленко А.З., Губерський Л.В., Іванов В.Ф. Основи масово-інформаційної діяльності : підручник / А.З. Москаленко, Л.В. Губерський, В.Ф. Іванов. - К., 1999. - 634 с.
- Потятиник Б. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика Борис Потятиник. - Львів: ПАІС, 2004. -312 с.
- Проблематика ЗМІ: навч. посіб. : у 2 т. - т. 1. [ред. і упоряд. О. Холод ; автори: О. Баришполец, М. Веклик, О. Холод та ін.]. - К., 2010. — . Т. 1 : Вступ. Концептуальні засади та зміст курсу. Політична журналістика. Економічна проблематика. Екологічна проблематика. Медіаекологія. Наука і техніка. Проблеми культури на сторінках сучасних видань. Соціальна проблематика ЗМІ. - К. : Київський міжнародний університет, 2010.-521 с.
- Проблематика периодической печати: учеб. пособие / Под ред. Г.С. Вычуба и Т.Н. Фроловой. - М. : ИМПЭ им. А.С. Грибоедова, 2008. -112 с.
- Чічановський А.А., Шкляр В.І. Політика. Преса. Влада / А.А.Чічановський, В.І.Шкляр. — Київ—Москва: Слов'янський діалог, 1993. —68 с.
- Фролова Т. И. Социальная журналистика и ее роль в общественном диалоге / Т. И. Фролова Учеб. пособие. — М.: Пульс, 2003. — 44 с.
- Ю.Ясавеев И. Социальные проблемы и медиа : конструкционистское прочтение / И. Ясавеев. - Saarbrücken : LAP LAMBERT Academic Publishing, 2010.-232 с.

Мова викладання: українська.

ПІ 28. ОРГАНІЗАЦІЯ РЕКЛАМНОЇ ТА PR-ДІЯЛЬНОСТІ

Опис (анотація): Організація рекламної та PR-діяльності – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до планування та організації PR-діяльності в сучасних рекламних та PR-агенціях.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них 50 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 26 год. практичних занять.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомитися з концептуальними засадами рекламування та PR;
- оволодіти знаннями про стратегію, тактику і техніку проведення рекламних та PR-кампаній;
- дослідити особливості маркетингового ринку, а також складові медіа-планування та медіа-маркетингу;
- з'ясувати сутність саморекламування та особливості його застосування в Україні.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- поняття та основні етапи проведення рекламної та PR-кампанії;
- класифікацію видів та жанрів реклами та PR;
- особливості використання і розміщення різних видів реклами та підготовки рекламних текстів залежно від каналу їхнього розміщення (радіо, телебачення, друкованні та електронні ЗМІ, Інтернет);
- сутність системи PR, вплив її елементів та необхідності їх використання в сучасних умовах ринкових відносин і демократії;

– набути знань і навичок використання найбільш ефективних форм і методів організації та здійснення зв'язків організації (фірми) з цільовою аудиторією, з грамотним використанням систем масової комунікації та засобів масової інформації.

вміти:

- формувати тактику та стратегію рекламної кампанії у ЗМІ;
- здійснювати експертизу та консультування маркетингової проблематики у ЗМІ;
- створити імідж рекламного об'єкта, знайти способи його втілення та популяризації;
- розробити рекламне звернення в газеті, журналі, Інтернет-сайті, радіо, телебаченні;
- наводити містки між молодим підприємницьким поколінням та іншою частиною населення, у подоланні недовіри, заздрості, ворожнечі, в допомозі суспільству, індивідові і соціальним групам навчитися правильно відрізнити цивілізований бізнес від дикого, який досягає успіху завдяки омані, насильству, крадіжкам, а не ретельній праці, таланту, умінню творити добро на користь людині і суспільству.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи рекламування та ПР

Тема 1

Соціальні інститути: PR та реклама. Комунікативна сутність ПР

Тема 2

Організація та планування рекламних і ПР-кампаній

Тема 3

Управління процесом PR та розробленням рекламної ідеї

Тема 4

Визначення загальної стратегії PR-кампанії, розробка програми та плану

Тема 5

Ефект тріади (реклама, пропаганда, паблік рілейшнз) у сучасній практиці

Змістовий модуль 2

Організація роботи фахового рекламування та ПР-кампанії

Тема 6

Контроль та оцінка ефективності рекламної діяльності

Тема 7

Медіапланування як складова організації та планування рекламної діяльності

Тема 8

Комунікаційний базис сучасних виборчих кампаній

Тема 9

Мобілізація зусиль на реалізацію програми та плану PR-кампанії

Тема 10

Техніка співпраці із засобами масової інформації

Тема 11

Політична самореклама та її особливості

Тема 12

Організація творчого процесу в рекламі та PR

Тема 13

Проект «Успішна презентація»

Форма підсумкового контролю – залік.

Інформація про викладача: Віннічук Ольга Василівна – кандидат політичних наук, доцент.

Перелік основної літератури:

1. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка публік рилейшнз. / В. М. Бебик – К., 2005. – 440 с.
2. Джефкінс Ф. Реклама: Учеб. пособие для вузов / Пер. с англ, под ред. Б.Л. Еремина. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. - 543 с.
3. Королько В. Г. Паблік рилейшнз: наукові основи, методика, практика / В. Г. Королько – К. : Скарби, 2001. – 399 с.
4. Лебедев-Любимов А. Н. Психология рекламы / А. Н. Лебедев-Любимов – СПб. : Питер, 2009. – 384 с.
5. Мальцева Н. М. Грязные избирательные технологии. Мифы и реальность. / Н. М. Мальцева – М., 2003. – 208 с.
6. Масова комунікація: Підручник / А. З. Москаленко, Л. В. Губерський, В. Ф. Іванов, В. А. Вергун. – К., 1997. – 216 с.
7. Михайлова В. А.. Теорія і практика реклами. Підручник / За ред. Тулупова В. В. - СПб., 2006 – 528 с.
8. Почепцов Г. Г. Паблік рилейшнз для професіоналів. / Г. Г. Почепцов – К., 2000. – 232 с.
9. Савицька Н. Л. Рекламний менеджмент: навчальний посібник / Н. Л. Савицька, Г. А. Синицина, К. С. Олініченко. – Харків: вид-во Іванченко, 2015. – 169 с.

БАКАЛАВР
3 КУРС
Галузь знань 06 Журналістика
Спеціальність 061 Журналістика
Освітньо-професійна програма Журналістика
(Кваліфікація - Бакалавр. Журналіст
Термін навчання - 3 роки 10 місяців
на основі повної загальної середньої освіти)
НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ
ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗП 03 СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ

Анотація: Соціально-політичні студії як навчальна дисципліна покликана допомогти майбутнім фахівцям різних сфер суспільної діяльності оволодіти систематизованими знаннями про політику, які б стали основою їхньої громадянської політичної культури; посприяти оволодінню ними методологією аналізу політичного життя, виробити світоглядні критерії оцінювання поточних політичних подій, фактів і явищ; навчити застосовувати політологічні знання як у соціально-політичній практиці, так й у власній громадській діяльності.

Тип: цикл дисциплін загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних; 16 год. лекційних, 14 год. семінарських занять.

Викладацький склад: кандидат історичних наук, доцент кафедри політології та соціології Вонсович С.Г.

Предметом дисципліни "Соціально-політичні студії" є визначення природи і сутності політики і влади, механізмів здійснення політичної, державної та публічної влади, політичних і державних інститутів, політичної свідомості, культури і поведінки.

Метою курсу є формування у студентів засадових уявлень і знань з теорії та методології аналізу соціально-політичного життя, вироблення світоглядних орієнтацій та ціннісних критеріїв оцінювання політики, влади, політичних подій і явищ, усвідомлення їх сутності та ролі людини в політичному житті суспільства.

Основні завдання дисципліни:

- 1) розкрити зміст і сутність політології як наукової дисципліни та етапи її розвитку;
- 2) обґрунтувати політику як світ політичних артефактів, практик і реальних відносин;
- 3) показати політику як світ уявлень і фактів свідомості;
- 4) проаналізувати теорії політичного процесу, соціально-політичних трансформацій і світової політики;
- 5) формувати у майбутніх спеціалістів соціально-гуманітарного, природничого й технічного фаху чітке розуміння сутності, змісту, ролі та значення політики у локальному і глобальному аспектах;
- 6) вдосконалювати вміння студентів співвідносити знання теорії із сучасною практикою політичного життя;
- 7) розвивати у студентів уміння самостійно працювати з науковою, навчально-методичною та спеціальною літературою; працювати у всесвітній мережі та електронними носіями інформації;

8) стимулювати науково-пошукову творчість студентів, їхнє прагнення до вдосконалення політичної, громадянської освіти.

Програма курсу включає дискурсивно - політологічний, історико-філософський, духовно-культурний і міжнародний аспекти політики, що дозволяє отримати достатньо цілісне уявлення про соціально-політичну сферу і сприяє виробленню у студентів відповідних умінь і навичок для їхньої майбутньої професійної діяльності.

Результати навчання:

студенти мають знати:

- об'єкт, предмет, методи курсу;
- методологічні питання, школи та напрями історії і теорії політичної науки, світової так і вітчизняної; володіти понятійно-категоріальним апаратом;
- структуру та особливості функціонування політичної сфери суспільства; основні категорії політичної науки ;
- механізм формування і функціонування політичної влади;
- відмінності у діяльності політичних інститутів;
- взаємовпливи особи і політики (у т.ч. студентства);
- суб'єктів світової політики і міжнародних відносин та місце і роль України як політичного актора.

Студенти мають уміти:

- орієнтуватися у складних проблемах політичного життя, усвідомлювати своє місце і роль у політичних процесах та можливість впливати на них;
- оперувати основними політичними поняттями і категоріями;
- аналізувати політичні проблеми, процеси і тенденції сучасного етапу соціального розвитку;
- дотримуватись основних вимог щодо особистої самоосвіти і політичної культури та поведінки;
- визначати місце і роль знань, умінь і навичок з політології у виховному і освітньому процесах;
- визначати та формувати власну громадянську і національно усвідомлену патріотичну позицію стосовно політичних процесів як локального так і глобального рівнів;
- розпізнавати різні види владних відносин, специфіку політичної влади; орієнтуватися у проблемах поділу влади, формах політичного устрою і правління;
- виокремлювати прояви прямої і представницької демократії, сприяти їх утвердженню у сучасному українському суспільстві;
- чітко розуміти свої громадянські і політичні права, свободи і обов'язки, відстоювати принципи громадянського суспільства й правової держави;
- давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних ідеологій, політичних сил, груп, лідерів;
- орієнтуватися у міжнародному політичному житті; геополітичній обстановці, мати уявлення про місце і статус України у сучасному світі.

Методикою вивчення дисципліни передбачено врахування взаємозв'язків основних тем курсу з поняттями, термінами і категоріями таких дисциплін, як історія України, всесвітня історія, політична історія ХХ століття, соціології, соціальної філософії, історії української і зарубіжної літератури, соціальної психології, сучасної української та зарубіжної літератури.

Методика викладання дисципліни: вербальне пояснення викладача, різноманітні види бесід (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична тощо), створення та розв'язання проблемних ситуацій, конспектування матеріалу, опрацювання теоретико-методологічної, методичної літератури, конференції, дискусії, брейн-стормінг тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, співбесіда, написання самостійних робіт, контрольні роботи з модулів, письмове тестування, оцінка за індивідуальне навчально-дослідне завдання (реферат), підсумковий посеместровий контроль (екзамен – усний, письмовий).

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екзамен
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Політологія (Навчально – методичний комплекс). - / За ред.. Ф.М.Кирилюка. – К.: Здоров'я, 2005.- 736 с.
2. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник – К.: Либідь, 2002. – 576 с.
3. Гелей С., Рутар С. Політологія: Навч. посіб. – К.: Знання, 2010. – 415 с.
4. Політологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів (За ред. О. В.Бабкіної, В.П. Горбатенка). – К.: Видавничий центр “Академія”, 2010. – 560 с.
5. Рудич Ф.М. Політологія: Підручник – К.: Либідь, 2009. – 489 с.
6. Теория политики: Учебное пособие /Под ред.Б.А.Исаева. – СПб.; Питер, 2008. – 464 с.
7. Вонсович Г.Б. 3 історії західної політичної думки ХХ століття. – Навчально-методичний посібник. – Кам'янець – Подільський, 1997. – 76 с.
8. Вонсович С.Г. Дискурс тоталітаризму. – К, 2007.- 200 с.
9. Кухта Б., Красівський О., Ліпенцев А. Політологія (Історія і теорія політичної науки): Курс лекцій. – Львів: Кальварія, 2009. -279 с.
10. Ярош Б., Ярош О. Загальна теорія політики: Навч. посібник. – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2005. – 240 с.
10. Конституція України. – К.: Парламентське видавництво, 1997. - 98 с.
11. Бебик В.М. Політологія для політика і громадянина: Монографія. – К.: МАУП, 2007.
12. Антология мировой политической мысли: В 5 т. – М. 1997.

Мова викладання: українська

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 03.03 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЯ : КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Опис (анотація): Дисципліна «Масова комунікація та інформація: Комунікаційні технології» є складовою частиною дисциплін нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців з галузі знань 06 Журналістика, зокрема: теоретичне та практичне оволодіння майбутніми журналістами основами комунікаційної взаємодії, розвиток особистісних якостей майбутнього комунікатора, розуміння особливостей свого професійного статусу, передумов та наслідків професійної діяльності.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 22 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А.

Мега курсу: ознайомити студентів з практичними аспектами сучасних комунікаційних технологій та способами їх використання у професійній діяльності журналіста, а також формування у майбутніх фахівців соціально-комунікаційної компетентності через засвоєння знань про сучасні комунікаційні технології, їх нормативно-правових засад, розвиток і саморозвиток професійної етичної культури на рефлексивній основі, відповідальності за результати праці.

Основні завдання дисципліни:

- 1) сформуванню у студентів системне бачення комунікаційних процесів у суспільстві;
- 2) показати нову якість інформаційних відносин у суспільстві, що формується під впливом сучасних комунікаційних технологій;
- 3) ознайомити студентів з принципами, нормами і правилами професійної комунікативної поведінки;
- 4) розкрити соціальну значущість комунікаційних технологій у професійній діяльності фахівців з мас-медіа.

Результати навчання: студенти мають знати:

- зміст поняття «комунікаційні технології»;
- зміст поняття «комунікативний ефект»;
- систему зовнішніх та внутрішніх факторів, що визначають професійну комунікативну поведінку фахівців з мас-медіа, вибір комунікативної технології;
- сутність методів і прийомів реклами та PR;
- несприятливі фактори та негативні наслідки, помилкові, афектні дії у професійній комунікаційній діяльності;
- технології створення комунікативних ефектів у соціальній комунікації.

Студенти мають уміти:

- кваліфікувати види комунікаційних технологій;
- аналізувати та оцінювати професійну поведінку й діяльність фахівців з мас-медіа як професійних комунікаторів, визначати ефективність застосування певної комунікаційної технології визначати професійно важливі технології, які мають морально-етичну складову (сугестія, маніпуляції, інформаційні війни);
- визначати характеристики аудиторії та адекватність твору цільовій аудиторії;
- аналізувати журналістські матеріали з позиції використання комунікаційних ефектів;
- виявляти та аналізувати типові помилки професійної поведінки фахівців з мас-медіа, що пов'язані з вибором та використанням комунікаційних технологій;
- готувати творчі проекти з використанням різних комунікаційних технологій;
- здійснювати діагностику, самооцінку та регулювання власної професійної комунікативної поведінки та діяльності під час проходження навчальної практики.

Методи викладання дисципліни: лекції для ознайомлення з основними теоретичними положеннями; усне слово викладача, пояснення, бесіди, дискусії, практичні заняття для формування навичок у застосуванні теоретичних знань; доповнення на практичному занятті, самостійна робота з опрацювання окремих питань теоретичного характеру; виконання домашніх завдань; опрацювання літератури тощо.

Методи оцінювання: експрес-опитування на лекціях; перевірка готовності до практичних занять; написання самостійних робіт, модульної контрольної роботи, письмове тестування, перевірка виконання завдань для самостійної роботи і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (60 балів)				
Поточний	Самостійна	МКР	40	100

контроль	робота		
20 балів	10 балів	30 балів	

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Джеймс Лалл. Мас-медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід / Лалл Джеймс. – К., 2002. – 264 с.
2. Зражевська Н. І. Комунікаційні технології: лекції / Н. І. Зражевська. — Черкаси : Брама-Україна, 2010. — 224 с.
3. Королько В.Г. Паблік рілейшнз. Наукові основи, методика, практика / В.Г. Королько. – К. : Скарби, 2001. – 400 с.
4. Островська Н. В. Прикладні соціально-комунікаційні технології [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Н. В. Островська. – Електрон. дані. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2017. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM); 12 см.
5. Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика: навч. посіб. / Борис Потятиник. – Львів : ПАІС, 2010. – 248 с.
6. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації / Г.Г. Почепцов. – К. : Вид.центр «КУ», 1999. – 308 с.
7. Різун В.В. Теорія масової комунікації / В.В.Різун. – К. : Просвіта, 2008. – 260 с.
8. Слісаренко І.Ю. Паблік рілейшнз у системі комунікації та управління.: Навч. посіб. / І.Ю. Слісаренко. – К. : МАУП, 2001. – 104 с.
9. Холод О. М. Комунікаційні технології [текст] підручник / О. М. Холод. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 212 с.
10. Холод О. М. Теорія інмутації суспільства : монографія / Холод О. М. – К. : КиМУ, 2011. – 305 с.

Мова викладання: українська.

ПП 04 МЕДІАПРАВО

Опис (анотація): Медіаправо – дисципліна, завданням якої є вивчення нормативно-законодавчої бази України, правових актів та документів, що регулюють діяльність ЗМІ, міжнародних документів щодо ЗМІ.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 3 курс (6 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них 48 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Колупаєва О. М.

Мета курсу: сформуванню уявлення в студентів про право у сфері медіа, ознайомити з основними законами, які регулюють діяльність суб'єктів у галузі мас-медіа, формувати навички роботи майбутніх медійників з законодавчою базою та аналізу законодавства у журналістиці.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити студентів з українським законодавством у галузі мас-медіа;
- 2) вивчити основні правові терміни, що стосуються ЗМІ та мас-медіа;
- 3) набути вміння практичного застосування студентами отриманих знань при розміщенні власних авторських матеріалів у ЗМІ;
- 4) підвищити правову культуру майбутніх медійників.

Результати навчання: студенти **мають знати:** законодавчу базу України; Конституцію України; правові акти та документи щодо ЗМІ; міжнародні документи щодо діяльності ЗМІ. Студенти **мають уміти:** застосовувати знання медіа законодавства у практичній журналістській діяльності; уникати ситуацій, коли журналіст може порушити закон чи потрапити в небезпеку; використовувати знання щодо прав та обов'язків

передбачених законодавством для журналістів; застосовувати навички публічних виступів та аргументації позиції через участь у дискусіях, дебатах та рольових іграх на прикладі судових справ; використовувати базові знання та розуміння таких тем як: поняття медіа-права у світовому контексті, захист джерел інформації, доступ до інформації, дифамація, регулювання ЗМІ, медіа та вибори, медіа та правосуддя, захист приватного життя та суспільної моралі.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, дискусії, моделювання практичних ситуацій в аудиторії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Європейська Конвенція з прав людини. Свобода вираження поглядів: Довідник з українського та європейського інформаційного законодавства / Укл. В.Ф. Іванов, Ю.Є. Зайцев. – К., 2002.
2. Конституція України. – К. : Алерта; ЦУЛ, 2011. – 96 с.
3. Кузнецова О. Д. Правові норми журналістики України / О. Д. Кузнецова. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 352 с.
4. Петрова Н. Медіаправо для студентів факультетів журналістики / Н. Петрова, В. Якубенко. – К. : ТОВ «Київська типографія», 2007. – 280 с.
5. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності ЗМІ. – К., 2004.
6. Про авторське право і суміжні права / Україна. Закони. – К. : Парламентське видавництво, 2001. – 28 с.
7. Про державну таємницю / Україна. Закони. – К. : Парламентське видавництво, 2011. – 32 с.
8. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16 листопада 1992 р. / Україна. Закони // Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні. – К. : Парламентське видавництво, 2006. – С. 19–37.
9. Про інформацію / Україна. Закони. – К. : Парламентське видавництво, 2002. – 24 с.
10. Про рекламу / Україна. Закони. – К. : Парламентське видавництво, 2010. – 28 с.
11. Про телебачення і радіомовлення / Україна. Закони. – К. : Парламентське видавництво, 2008. – 56 с.

Мова викладання: українська.

ПП 08 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Опис (анотація): Історія української журналістики – дисципліна, яка дає усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків між процесами і явищами в розвитку української журналістики в Україні та за її межами

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 3 курс (6 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 90 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 30 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики Почапська О.І.

Мета курсу: пояснити закономірності виникнення, становлення і розвитку поступової української преси, українського радіо і телебачення, підсумувати досвід минулого, використовуючи його в системі всебічної підготовки фахівців у галузі журналістики та видавничої справи і редагування.

Основні завдання дисципліни:

- вивчення досвіду минулих поколінь у галузях журналістики та видавничої справи і редагування;
- простеження тенденцій розвитку української журналістики в Україні та світі;
- змалювання перспектив і законів творення власне української журналістики, котра б гідно конкурувала із світовою.

Результати навчання: студенти **мають знати** публіцистичну спадщину письменників прогресивного напрямку, їхні зв'язки із періодикою, участь у видавничому процесі; специфіку журналістської діяльності видатних українських журналістів в Україні та світі; історичні етапи розвитку української журналістики в Україні та світі; досвід подолання цензури та пропаганди українською журналістикою на різних етапах її становлення; особливості і тенденції формування незалежної української журналістики. Студенти **мають уміти** працювати з комплектами, підшивками газет і журналів у бібліотеках та архівах із метою пошуку оригінального матеріалу з історії преси; визначати основні відділи та рубрики періодичних видань, їх тематику, спрямування; аналітично підходити до специфіки діяльності митців у ЗМІ різних типів; використовувати періодичні видання як історичне чи жанрове тло для власного публіцистичного виступу; застосовувати отримані навички при виконанні самостійного творчого дослідження з історії ЗМІ України (місцевої) від початку становлення до XXI століття.

Методи викладання дисципліни: Усне слово вчителя, бесіда, створення проблемних ситуацій, робота з архівними матеріалами, робота з періодичними друкованими виданнями, робота з текстами публіцистичних творів, робота з Інтернет-версіями видань та їх архівними матеріалами.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування та поточне тестування; підсумковий тестовий контроль; оцінка за виконання індивідуального науково-творчого завдання; бесіда за текстами публіцистичних виступів.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання (I семестр)			
Поточний Контроль	ІНДЗ	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 Балів	20 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

- 1.Бідзіля Ю.М. Преса Закарпаття XIX-XX століть: Посібник для журналістів. – Ужгород: Ліра, 2001. – 226 с.
- 2.Гончар О.І. Григорій Квітка-Основ'яненко: Життя і творчість. – К., 1962. – 128 с.
- 3.Гончарова Н.С. Михайло Драгоманов і газета «Вольное слово» (1881-1882) в полеміці з

російською соціалістичною журналістикою: Монографія. – Х.: ХІФТ, 2006. – 128 с.

4. Горєвалов С.І., Крупський І.В. Українська військова журналістика: становлення і роль у національно-визвольних змаганнях за утворення самостійної держави (1914-1920). — Л.: Військовий інститут при Держ. ун-ті „Львівська політехніка”, 1997. — 216 с.

5. Губарець В.В. Преса і книга діаспори. З історії видавничої діяльності українського зарубіжжя: Навч. посібник. — К.: Університет „Україна”, 2008. — 266 с.

6. Гутковський В. В., Крупський І. В., Олексин О. М. Українська журналістика на західноукраїнських землях: державотворча функція, тематичні аспекти (1848 – 1919 рр.): Історико-політичний нарис. – Л.: Вільна Україна, 2001.

7. Донцов Д.І. Рік 1918, Київ: Документально-художнє видання / Упоряд.: К.Ю. Галушко. — К.: Темпора, 2002. — 208 с.: іл.

8. Животко А. Історія української преси. — К., 1999. – 368 с.

9. Історія української дожовтневої журналістики. — Львів, 1983.

10. Крупський І.В. Преса як джерело досліджень національно-визвольних змагань за Українську державу (Друга половина ХІХ — перша чверть ХХ ст.). — Львів: Світ, 1995. — 186 с.

11. Михайлин І.Л. Історія української журналістики ХІХ століття. – Х., 2001. – 475с.

12. Неформальна преса України (1988-1991): Каталог за матеріалами газетних фондів Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського. - К.: Смолоскип, 2001.

13. Різун В.В., Трачук Т.А. Нарис з історії та теорії українського журналістикознавства: Монографія / Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. — К., 2005. — 232 с.

14. «Русалка Дністровая» (фотокопія з видання 1837 р.). – К., 1950.

15. Федченко П. Матеріали з історії української журналістики. — К., 1959.

16. Шаповал Ю.Г. Журнал «Літературно-науковий вісник» (1898-1932 рр.): творення державницької ідеології, українство. – Львів, 2000. – 352 с..

Мова викладання: українська.

ПП 12.03 ЖУРНАЛІСТСЬКИЙ ФАХ: ГАЗЕТНО-ЖУРНАЛЬНЕ ВИРОБНИЦТВО

Журналістський фах: Газетно-журнальне виробництво – дисципліна, що вивчає особливості журналістської та редакторської діяльності, зокрема специфіку підготовки до друку та випуску номерів газети і журналу.

Метою викладання навчальної дисципліни «Журналістський фах (Газетно-журнальне виробництво)» є ознайомлення студентів з теорією і практикою газетно-журнального виробництва, вироблення практичних навиків підготовки газетного і журнального номера.

Курс пов'язаний з такими навчальними дисциплінами; «Основи журналістики», «Теорія і методика журналістської творчості», «Фотожурналістики», «Інформаційні жанри», «Аналітичні жанри» та передуює вивченню дисциплін «Художньо-публіцистичні жанри», «Історія зарубіжної журналістики».

Заплановані результати навчання:

Студент повинен знати:

- специфіку роботи у редакційному колективі;
- особливості змістового наповнення видання;
- основні засади колективних форм творчої роботи редакції;
- чинники привабливості читацького інтересу;
- принципи рекламної діяльності у періодичному виданні;
- типологію сучасної газетно-журнальної періодики;
- побудову та конструкцію друкованого видання та особливості роботи над ним;
- жанрово-стилістичні особливості сучасної газетно-журнальної періодики;
- принципи підготовки виходу періодичного видання у світ;

- правила оформлення періодичних видань;
- принципи та правила макетування і верстки.

Студент повинен вміти:

- здійснювати редакторську правку текстів видання;
- аналізувати періодичні видання щодо структури, художньо-технічного оформлення;
- макетувати номер періодичного видання;
- володіти програмою верстки.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Редакція газети та особливості організації творчо-виробничого процесу.

1. Види періодичних видань та історія виникнення..
2. Організація друкованого видання.
3. Структура і штатний склад редакційного колективу.

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Змістовий модуль 2. Техніка оформлення періодичного видання

1. Оформлення газети: загальні риси і поняття.
2. Шрифт. Постійні елементи газети.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 5. Загальний обсяг годин – 150 (аудиторних – 60, з них: лекційних – 10, практичних – 40, лабораторних – 10, самостійна робота – 90).

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: Загоруйко Н.А. – асистент кафедри журналістики, кандидат філологічних наук.

Перелік основної літератури:

1. Газетно-журнальне видання : конспект лекцій / укладач Я. В. Яненко. - Суми : Сумський державний університет, 2013. - 88 с.
2. Гуревич С. Газета: вчера, сегодня, завтра: учебное пособие для вузов / С. Гуревич. - М.: Аспект-Пресс, 2004. - 288 с.
3. Иванов В.Ф. Техніка оформлення газети : курс лекцій / В.Ф. Иванов. - К. : Знання, 2000.-222 с.
4. Карась М.А. Журналістський фах: організація творчо-виробничого процесу : навчальний посібник / М.А. Карась. - К. : Видавництво Інституту журналістики, 2009. - 101 с.
5. Колесниченко А. В. Прикладная журналистика : учебное пособие /В. Колесниченко. - М.: Изд-во Моск. ун-та, 2008. - 180 с.
6. Ножак О. З. Газета : художньо-технічне оформлення : конспект лекцій / Остап Зіновійович Ножак. - Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. — 100 с.
7. Присяжний М. Організація роботи редакції газети і праці журналіста : навч. посібник / Михайло Присяжний, Мар'ян Лозинський. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. - 182 с.

8. Техніка оформлення газети: навч. посібник / укл. В.Ф. Іванов. - 2-ге вид., допов. та випр. - К.: Центр вільної преси, 1997. - 188 с.
9. Техника и технология СМИ: печать, радио, телевидение, Интернет : учебник / [В.В. Тулупов, А. А. Колосов, М. И. Цуканова и др.]; под. ред.
10. В. Тулупов. - СПб. : Изд-во Михайлова В.А., 2006. - 320 с.
11. Технологія газетно-журнального виробництва / С. Ф. Гавенко, З. М. Сельменська, Л. И. Кулік, І. М. Назар. - Львів : Українська академія друкарства, 2009. - Частина 1: Технологія газетного виробництва : навчальний посібник. - 303 с.
12. Тулупов В. В. Дизайн периодических изданий : учебник / Владимир Тулупов. - СПб. : Изд-во Михайлова В.А., 2006. - 224 с.
13. Харроуэр Тим. Настольная книга газетного^зайнера / Тим Харроуэр. - Воронеж: Комсомольская правда, 1999. - 212 с.

ПП 12.04 ЖУРНАЛІСТСЬКИЙ ФАХ: РАДІОВИРОБНИЦТВО

Журналістський фах: Радіовиробництво – дисципліна, що поглиблено вивчає принципи роботи на радіо та функціонування радіо в сучасному інформаційному просторі.

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів зі специфікою принципів і законів діяльності радіожурналістики, яка на сучасному етапі перебуває під значним впливом комп'ютерних технологій у сфері технічної бази радіо та розвитку Інтернету у створенні програмного продукту; структурувати знання про систему зв'язків ЗМІ, обґрунтувавши специфіку радіомовлення; навчити студентів вільно володіти теоретичними і практичними знаннями в різноманітних жанрових різновидах радіомовлення, орієнтуючись на потреби і смаки сучасної радіоаудиторії.

Курс пов'язаний з професійною підготовкою фахівців-журналістів. Для засвоєння курсу «Радіовиробництво» студент повинен мати базову підготовку з курсів «Вступ до спеціальності», «Українська мова у професійному спілкуванні», «Художнє радіомовлення». Ці дисципліни створюють систему ґрунтовних знань.

Заплановані результати навчання:

Студент повинен знати:

- специфіку сучасного етапу розвитку радіо;
- основні історичні етапи функціонування радіопрограм;
- жанрово-стильовий спектр радіожурналістики;
- особливості взаємодії з радіоаудиторією.

Студент повинен вміти:

- всебічно використовувати набуті знання в умовах динамічності сучасного радіопростору;
- застосовувати практичні рекомендації у процесі створення професійного та конкурентного програмного радіопродукту.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Характерні особливості функціонування радіомовлення.

1. Виникнення і розвиток радіомовлення. Сучасні тенденції розвитку радіомовлення.
2. Радіо як вид медіа.
3. Функції радіомовлення.

Змістовий модуль 2. Різновиди й жанри радіомовлення.

1. Різновиди радіомовлення.
2. Жанри радіожурналістики.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 48, з них: практичних – 38, лабораторних – 10, самостійна робота – 72).

Форма підсумкового контролю: ЗАЛІК.

Викладацький склад: Загоруйко Н.А. – асистент кафедри журналістики, кандидат філологічних наук.

Перелік основної літератури:

1. Антоненко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо. – К.: Радянська школа, 1991. – 260 с.
2. Вінницький В.М. наголос у сучасній українській мові. – К.: Наука, 1984. – 180 с.
3. Бойд Е. Ефірна журналістика. Технології виробництва ефірних новин. — К., 2007. — 429 с.
4. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет. — К., 2008.
5. Время работатъ на радио / Под ред. Е.Н. Филимоновых. – М., 2002.
6. Гоян О. Радіостанція як ділове підприємство: методика журналістської творчості. — К., 2001.
7. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики. — К., 2006.
8. Нагорняк М. Інформаційне мовлення Національної радіокомпанії України. – К., 2008.
9. Куляс І. Ефективне виробництво теленовин: стандарти інформаційного мовлення. Професійна етика журналіста–інформаційника : практ. посіб. для журналістів / Ігор Куляс, Олександр Макаренко. — К. : Інтерньюз Україна, 2006. — 120 с.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ САМОСТІЙНОГО ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ III 16 ТЕКСТОЗНАВСТВО

Опис (анотація): Текстознавство – наукова дисципліна, яка вивчає закони творення тексту як найвищої незалежної мовної єдності, а також притаманні текстам типи, властивості, функції, стилі та жанри. Курс займає одне з провідних місць у фаховій підготовці студентів з галузі знань 06 Журналістика. Специфіка курсу зумовлена тим, що він є одним із теоретичних курсів, які дають уявлення про форми й закономірності співвідношення зовнішніх (комунікативних) факторів із внутрішніми константами тексту.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (6 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А.

Мета курсу: зміцнити і розширити знання студентів-журналістів про текст як структурно-семантичне ціле, про його складові; навчити їх правильно виділяти абзаци, ділити висловлювання на тематично закінчені відрізки; виробити вміння аналізувати види і засоби міжфразового зв'язку, продукувати зразкові та удосконалювати невправні тексти.

Основні завдання дисципліни:

- 1) допомогти студентам зрозуміти сутність тексту, його понять і категорій;
- 2) ознайомити із типологією текстів та їх компонентів;
- 3) дослідити текст в аспекті проблеми взаємодії «автор – текст»;
- 4) визначити специфіку жанрової природи тексту;

- 5) вивчити структурно-семіотичні характеристики тексту та його комунікативні властивості;
- 6) сформувані у студентів навички теоретично обґрунтованого аналізу текстів та їх компонентів.

Результати навчання: студенти мають знати:

- основні віхи історії розвитку текстознавства;
- становлення наукових основ вивчення тексту;
- співвідношення понять «текст», «твір» і «дискурс» та різницю між ними;
- аспекти співвідношення «заголовок – текст»;
- елементи тексту;
- закономірності побудови тексту.

Студенти мають уміти:

- володіти технікою аналізу тексту з погляду автора, редактора, реципієнта;
- творити власні тексти й аналізувати їх за смисловими та структурними критеріями;
- аналізувати й розуміти текст як предмет дослідження різних наукових дисциплін;
- сприймати текст як посередник між автором та реципієнтом у комунікативному акті;
- вміти продукувати власні зв'язні висловлювання різних типів і стилів;
- вільно володіти спеціальною дослідницькою термінологією.

Методи викладання дисципліни: лекції для ознайомлення з основними теоретичними положеннями; усне слово викладача, пояснення, бесіди, дискусії, практичні заняття для формування навичок у застосуванні теоретичних знань; доповнення на практичному занятті, письмові роботи (робота з текстом), виконання творчих завдань, конспектування, прийоми текстознавчого аналізу тексту, самостійна робота з опрацювання окремих питань теоретичного характеру; виконання домашніх завдань; опрацювання літератури тощо.

Методи оцінювання: експрес-опитування на лекціях; перевірка готовності до практичних занять; перевірка робочих зошитів, написання самостійних робіт, модульної контрольної роботи, письмове тестування, перевірка виконання завдань для самостійної роботи тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (60 балів)			40	100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
20 балів	10 балів	30 балів		

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник / Ф. С. Бацевич. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004. – 344 с.
2. Кондратенко Н. В. Текстознавство. Практикум: Навчально-методичний посібник / Н. В. Кондратенко. – Одеса, 2006. – 104 с.
3. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту / В. А. Кухаренко. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 272 с.
4. Насмінчук І.А. Текстознавство: навч.-метод. посіб. / І.А.Насмінчук. – Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2011. – 210 с.
5. Різун В. В. Аспекти теорії тексту / В. В. Різун, А. І. Мамалига, М. Д. Феллер. Нариси про текст : Теоретичні питання комунікації тексту. – К. : Редакційно-видавничий центр «Київський університет», 1998. – 336 с.

6. Серажим К. С. Текстознавство: підручник / К. С. Серажим. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 527 с.
7. Текстознавство : навчальний комплекс для студентів-філологів (спеціалістів та магістрів) вищих навчальних закладів / уклад. О. В. Дуденко. – 3-є вид., переробл. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2015. – 109 с.
8. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця: Практичний посібник / М. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2010. – 560 с.

Мова викладання: українська.

ПП 19 ХУДОЖНЄ РАДІОМОВЛЕННЯ

Опис (анотація): Дисципліна «Художнє радіомовлення» покликана висвітлити закони діяльності художнього радіомовлення на теоретичному та практичному рівнях. У межах курсу дається уявлення про поняття художнього радіомовлення, принципи діяльності радіожурналіста, зумовлені особливістю способів впливу радіо на аудиторію, закони створення програмного радіопродукту в межах жанрової системи художнього радіомовлення.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (6 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 40 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А.

Мета курсу: ознайомити студентів зі специфікою принципів і законів діяльності художнього радіомовлення; структурувати знання про систему зв'язків ЗМІ, обґрунтувавши специфіку художнього радіомовлення; навчити студентів вільно володіти теоретичними і практичними знаннями в жанрі художнього радіомовлення, орієнтуючись на потреби і смаки сучасної радіоаудиторії.

Основні завдання дисципліни: вивчити основні історичні етапи розвитку світового та українського художнього радіомовлення; забезпечити глибоке усвідомлення студентами своєрідності сучасної ситуації в галузі художньої радіожурналістики; домогтися засвоєння студентами основних теоретичних положень художнього радіомовлення, особливостей системи виражальних засобів; ознайомити студентів із методами роботи з радіоаудиторією; забезпечити вироблення навичок написання радіоматеріалів та підготовки до їх виходу в ефір.

Результати навчання: студенти мають знати:

- особливості художнього радіомовлення в системі ЗМІ;
- основні історичні етапи функціонування художніх радіопрограм;
- функціональну систему художнього радіомовлення;
- жанрово-стильовий спектр радіожурналістики;
- особливості взаємодії з радіоаудиторією.

Студенти мають уміти:

- всебічно використовувати набуті знання в умовах динамічності сучасного радіопростору;
- застосовувати практичні рекомендації у процесі створення професійного та конкурентного програмного радіопродукту;
- аналізувати практичний матеріал;
- здобути навички, які необхідні для роботи над художніми жанрами на радіо і використовувати їх на практиці.

Методи викладання дисципліни: практичні заняття для формування навичок у застосуванні практичних умінь та навичок; самостійна робота з опрацювання окремих питань теоретичного характеру; виконання домашніх завдань; опрацювання літератури тощо.

Методи оцінювання: експрес-опитування на заняттях; перевірка готовності до практичних занять; звіт за змістовий модуль; поточне тестування; підсумковий контроль; презентація власних проєктів; перевірка готових радіопередач; написання модульної контрольної роботи і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
50 балів	10 балів	40 балів	

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Карпенко В.О. Журналістика: Основи професійної комунікації: навчальний посібник / В.О. Карпенко. – К. : Нора-прінт, 2002. – 348 с.
2. Лизанчук В.В. Основи радіожурналістики: Підручник / В.В.Лизанчук. – К. : Знання, 2006. – 628 с.
3. Миронченко В. Я. Основи інформаційного радіомовлення: Підручник В.Я. Миронченко. – К. : ІЗМН, 1996. – 440 с.
4. Хоменко І.А. Оригінальна радіодрама: Навч.посібник / За ред. В.Я.Миронченка / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2002. – 320 с.
5. Хоменко І. Художнє радіомовлення і шлях до відкритого суспільства / І. Хоменко. – Київ : Київський національний університет, 2014. – 384 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 25. 03 ЖАНРИ ЖУРНАЛІСТИКИ : ХУДОЖНЬО-ПУБЛІЦИСТИЧНІ ЖАНРИ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна інтегрує знання студентів з історії та теорії літератури, літературної критики, стилістики української мови тощо. Вона складається з двох взаємопов'язаних частин: теоретичної і практичної. У теоретичній розкривається специфіка художньої публіцистики в журналістиці, її провідні ознаки, різновиди. Практична частина — це аналіз зразків художньо-публіцистичних жанрів, друкованих у періодиці чи виголошених на радіо, телебаченні; написання та коментування фейлетонів, памфлетів, нарисів, репортажів, інтерв'ю тощо.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 50 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 26 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики, О.С. Волковинський.

Мета курсу: сформувати теоретичні навички розуміння журналістської майстерності; дати уявлення про основні риси художньо-публіцистичних текстів, їхню відмінність від інших жанрових груп; сформувати професійні уявлення, які сприятимуть виробленню творчих навичок.

Основні завдання дисципліни:

- 8) ознайомити студентів з історією й розвитком кожного з художньо-публіцистичних жанрів;

- 9) поглибити знання студентів про місце, жанрові ознаки і значення кожного з жанрів;
- 10) дати студентам знання про композицію замальовки, нарису, фейлетону, памфлету, рецензії;
- 11) навчити студентів користуватися на практиці інструментарієм публіциста;
- 12) дати поняття про художню деталь, домисел і вимисел в малюнку;
- 13) дати поняття про іронію, сарказм, парадокс в сатиричних жанрах;
- 14) ознайомити студентів з творчими проблемами публіциста.

Результати навчання: студенти мають знати:

- класифікацію журналістських жанрів;
- визначення художньо-публіцистичних жанрів;
- особливості композиції кожного жанру;
- історію виникнення жанрів;
- кращі зразки вітчизняної художньої публіцистики;
- особливості розвитку сучасного інформаційного простору, періодичних видань, місце в них художньо-публіцистичних жанрів.

Студенти мають уміти:

- застосовувати на практиці набуті в курсі теоретичні знання;
- готувати для публікації матеріали в тому чи іншому жанрі;
- самостійно розробляти тему відповідно до жанру;
- користуватися документами, перевіряти факти з кількох джерел;
- використовувати художні прийоми при написанні матеріалів;
- провести інтерв'ю як метод збирання фактів.

Методи викладання дисципліни: лекції із застосуванням мультимедійного проектора, усне слово викладача, пояснення, презентація, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання завдань, конспектування, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, перевірка готовності до практичних занять, написання самостійних робіт, модульної контрольної роботи, письмове тестування і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екзамен
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Балаклицький М.А. Есе як художньо-публіцистичний жанр: Методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007. – 74 с.
2. Волковинський О. Провідні художньо-публіцистичні жанри / Олександр Волковинський. — Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2014. – 96 с.
3. Ворошилов В.В. Журналістика: Учебник. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2002. – 656 с.
4. Грабельников А.А. Работа журналиста в прессе. – М., 2007. – 368 с.
5. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: – Львів, 2000 – 180 с.
6. Кузнецова О.Д. Засоби й форми сатири та гумору в українській пресі. – Львів : Видавничий центр університету імені Івана Франка, 2003. – 250 с.

7. Прилюк Д. М. Теорія і практика журналістської творчості: проблеми майстерності. – К., 1983. – 312 с.
8. Смелкова З.С., Ассуирова Л.В., Савова М.Р., Сальникова О.А. Риторические основы журналистики. Работа над жанрами газеты. – М., 2007. – 320 с.
9. Як написати успішне есе: Методичні рекомендації до написання есе / Укл. Шендеровський К.С. / Ін-т масової комунікації при КНУ імені Тараса Шевченка.– К., 2007.– 34 с.
10. Ярмиш Ю.Ф. Жанри сатиричної публіцистики: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Різуна. – К.: Інститут журналістики, 2003. – 156 с.

Мова викладання: українська.

ПП 25.04 ЖАНРИ В ІНТЕРНЕТІ

Опис (анотація): Жанри в Інтернеті – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної журналістської діяльності в мережі Інтернет. Жанри в Інтернеті досліджує вивчення специфіки стилю, структури журналістського твору, форми подачі інформації в Інтернет-ЗМІ.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (6 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них 40 год. аудиторних: 16 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Колупаєва О. М.

Мета курсу: забезпечити теоретичну та практичну підготовку, що передбачає формування знань і навичок щодо створення текстового контенту, фото, аудіовізуального, мультимедійного контенту для Інтернет-ЗМІ; створення різних жанрів для Інтернет-ЗМІ; редагування контенту Інтернет-ЗМІ.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити студентів із засадами діяльності і різновидами Інтернет-ЗМІ;
- 2) з'ясувати специфіку роботи журналіста Інтернет-ЗМІ;
- 3) знати особливості створення текстового контенту, фото, аудіовізуального, мультимедійного контенту для Інтернет-ЗМІ;
- 4) знати технічні, організаційні засади управління сайтом Інтернет-ЗМІ.

Результати навчання: студенти **мають знати** концептуальні засади діяльності і різновиди Інтернет-ЗМІ, специфіку роботи журналіста Інтернет-ЗМІ, специфіку стилю, структури журналістського твору, форми подачі інформації в Інтернет-ЗМІ, особливості створення текстового контенту, фото, аудіовізуального, мультимедійного контенту для Інтернет-ЗМІ. Студенти **мають уміти** створювати різні жанри для Інтернет-ЗМІ, редагувати контент Інтернет-ЗМІ.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, рольові ігри, дискусії, моделювання практичних ситуацій тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Гол Дж. Онлайн-журналістика / Джим Гол. — К. : К.І.С., 2005. — 344 с.
2. Крейг, Річард Інтернет-журналістика : робота журналіста та редактора у новинах ЗМІ / Р. Крейг ; пер. з англ. А. Іщенко. — К. : Києво-Могилянська академія, 2007. — 324 с.
3. Куляс І. Ефективне виробництво теленовін : стандарти інформаційного мовлення; професійна етика журналіста-інформативника / Практичний посібник для журналістів / І. Куляс, О. Макаренко. — К. : ХББ, 2006. — 120 с.
4. Машкова С. Г. Інтернет-журналістика : учебное пособие / С.Г. Машкова. — Тамбов : Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2006. — 80 с.
5. Коваленко О. Розвиток ІТ технологій та нові можливості персональної (громадянської) журналістики. — К., 2006.
6. Потятиник Б. Медіа: ключі до порозуміння: Серія: Медіакритика. — Львів: ПАІС, 2004. — 312 с.
7. Сахно О. Інтернет-ЗМІ і традиційні засоби масової інформації: конкуренція чи конвергенція. - К., 2006.
8. Чабаненко М. В. Інтернет-ЗМІ як складова частина системи засобів масової інформації України : монографія / Мирослава Вікторівна Чабаненко. — Запоріжжя : ЗНУ, 2011. — 183 с.

Мова викладання: українська.

ІІІ26 ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ

Опис (анотація): Журналістське розслідування – це дисципліна, яка дає уявлення про особливості роботи журналіста-розслідувача, формує навички користування законодавством для захисту журналістів-розслідувачів, дозволяє практично опанувати навички проведення журналістських розслідувань.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 16 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики Почапська О.І.

Мета курсу: ознайомити студентів з основними поняттями і теоретичними положеннями курсу; виробити вміння правильно й ефективно застосовувати їх на практиці, розуміти особливості сучасного інформаційного простору, володіти механізмом пошуку джерел інформації; оволодіти найхарактернішою рисою сучасної вітчизняної журналістики – налаштованістю не стільки на повідомлення новин, як на їх аналіз, дослідження, витлумачення подій, процесів, ситуацій, що відбуваються..

Основні завдання дисципліни:

- забезпечити розуміння студентами основного дару журналіста-розслідувача: це не просто фіксація події, а й бачення невидимих зв'язків, що існують між явищами, вміння визначати їх причини, оцінювати їх значимість, прогнозувати розвиток;
- ознайомити студентів з передумовами і причинами виникнення журналістського розслідування;
- забезпечити глибоке осмислення найхарактернішої риси сучасних журналістських розслідувань – традиційної націленості їх не стільки на висвітлення негативних явищ життя, як на причини їх появи, їх аналіз, дослідження, витлумачення подій, процесів, ситуацій, що відбуваються у зв'язку з цією подією;
- вивчити особливості проведення журналістських розслідувань;

- ініціювати позааудиторну підготовку студентів до роботи у відділах журналістських розслідувань ЗМІ і допомогти, таким чином, зростанню їхнього професіоналізму, готовності до самостійної діяльності в журналістиці..

Результати навчання: студенти **мають знати** специфіку журналістського розслідування в системі журналістики; систему функцій сучасної розслідувальної журналістики; методи і прийоми інвестигейторів; особливості проведення інтерв'ю; новітні комп'ютерні технології для проведення журналістського розслідування. Студенти **мають уміти** всебічно використовувати набуті знання в умовах сучасної корумпованості і злочинності у суспільстві; вміло оперувати отриманою інформацією, використовуючи при цьому тільки чесні методи.

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, бесіди, робота за підручниками і посібниками, проблемні методи, конспектування, дискусії.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-опитування, написання контрольної роботи, підготовка журналістських розслідувань, самооцінка.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний Контроль	ІНДЗ	Модульна контрольна робота	Залік
30 Балів	35 Балів	30 Балів	100 балів

1. Агзамов Ф.И. Журналистское расследование активной личности: Учебное пособие. – Казань, 1989.
2. Берлин Майкл. Краткое руководство по проведению журналистского расследования. – М., 1989
3. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / За заг. ред. В.Ф. Іванова. – К.: Академія Української преси, 2004. – 262 с.
4. Выборы и журналистское расследование. – М.: Институт развития избирательных систем, 2001.
5. Глушко О. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика. Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2006. – 144 с.
6. Еверетт Девід. Навчальний посібник репортера. – К.: IREX ПроМедіа, 1999.
7. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – Л.: ПАІС, 2004. – С. 158-184.
8. Журналистское расследование: от замысла до воплощения / Под общей редакцией М.Н. Сивашевой. – СПб., 2006.
9. Константинов А. Журналистское расследование. – Санкт-Петербург: Издательский дом «Нева», 2001. – 383 с.
10. Константинов А. Журналистское расследование. История метода и современная практика. – М.: Олма-Пресс, 2003. – 480 с.
11. Мурікан Жак. Журналістське розслідування. – К.: ІМІ, 2003. – С. 11-66.
12. Тертычный А. Расследовательская журналистика. – М.: Аспект Пресс, 2002. – С. 100-382.
13. Хоменок О.С., Бурмагін О.О., Іванова К.Б., Рибка Є.М., Томіленко С.А. Журналістське розслідування: навчальний посібник для початківців. / За заг. ред. О.Хоменка. – Мелітополь, 2008. – 182 с.

Мова викладання: українська.

ПП 28 СОЦІОЛОГІЯ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Опис (анотація). Соціологія масової комунікації має своїм об'єктом особистості, соціальні групи і спільноти, регіони і суспільство загалом, задіяні у масовій комунікації, а також відповідні соціальні організації та соціальні інститути. Розвиток масової комунікації як досить молодого галузі соціологічних знань вимагає від майбутнього журналіста пильної уваги. Даний курс присвячений вивченню функціонування інституту засобів масової комунікації в сучасному соціумі, соціологічних методів дослідження цієї діяльності, формування системного комплексу знань в цій сфері. Курс базується на узагальненні теоретичних розробок, носить концептуальний та прикладний характер, дає студентам необхідні знання та навички з найважливіших аспектів функціонування масової комунікації в соціумі та окремих складових комунікативного процесу та соціологічних досліджень в цій галузі.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр)

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: загальний обсяг 120 год., всього 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: Абрамович Семен Дмитрович, доктор філологічних наук

Мета курсу: вивчення функціонування інституту засобів масової комунікації (далі – ЗМК) в сучасному соціумі, соціологічних методів дослідження цієї діяльності, формування системного комплексу знань в цій сфері.

Основні завдання дисципліни: формування уявлень про ЗМК як соціальний інститут, розвиток якого тісно пов'язаний з розвитком людської цивілізації; отримання системного комплексу знань про інформаційну індустрію як соціальний інститут; вивчення впливу ЗМК на індивіда, соціум, громадську думку; вивчення соціологічних досліджень в галузі функціонування інституту ЗМК, методик, за допомогою яких можна отримати уявлення про якісні та кількісні характеристики ЗМК.

Методи викладання дисципліни: словесні (бесіда, розповідь, пояснення, лекція, тощо); наочні (демонстрування ілюстрації, об'єкта, моделі); практичні (пошук інформації у різних джерелах, виконання вправ, написання рефератів, підготовка і виголошення доповідей, участь у дискусії або полеміці, конференції тощо).

Методи оцінювання: поточне усне опитування; поточне тестування; письмове опитування, контрольні роботи, письмове тестування і т. ін.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екзамен
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен

Перелік основної літератури

1) Абрамович С.Д., Чікарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація.– К: Видавничий дім Д. Бураго : 2013. – 458 с.

- 2) Бакулев Г.П. Массовая коммуникация: Западные теории и концепции.- М.: Аспект Пресс, 2005. – 176 с.
 - 3) Бориснев С.В. Социология коммуникации: Учеб. пособие для вузов.- М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 270 с.
 - 4) Квіт С. М. Масова комунікація. К.: Вид. дім «Києво-могилянська академія», 2008.– 206 с.
 - 5) Москаленко А. З., Губерський Л. В., Іванов В. Ф., Вергун В. А. Масова комунікація. – К.: Либідь, 1997. – 216 с.
 - 6) Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. – К.: Київ, ун-т, 1999. – 308 с.
 - 7) Партико З.В. Теорія масової інформації та комунікації.- Львів : Афіша, 2008.- 221 с.
 - 8) Різун В. В. Теорія масової комунікації. – К.: Просвіта, 2008. – 260 с.
- Мова викладання:** українська

ПП29 ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕКСТІВ ДЛЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ

Мета вивчення навчальної дисципліни у контексті підготовки фахівців певної спеціальності. Її взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців.

Дисципліна «Оптимізація текстів для Інтернет-ресурсів» спрямована на засвоєння комплексу зовнішній і внутрішніх засобів задля підвищення рейтингових позицій конкретного тексту за результатами видачі пошуковими системами у відповідності до певних запитів користувачів. SEO-оптимізація тексту покликана підвищити мережевий трафік інформаційних і комерційних ресурсів з наступною монетизацією (отриманням прибутку).

Мета вивчення навчальної дисципліни: з'ясувати основні принципи SEO-оптимізації тексту, розкрити сутність головних прийомів і засобів підвищення конкурентно-пошукової здатності тексту, сформулювати практичні навички з написання і редагування тексту з метою підвищення його інформативності і комерційної успішності.

Вивчення дисципліни «Оптимізація текстів для Інтернет-ресурсів» пов'язано з іншими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців: «Інформаційні жанри», «Аналітичні жанри», «Художньо-публіцистичні жанри», «Журналістський фах», «Проблематика ЗМІ», «Журналістське розслідування».

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни. Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування.

Засвоєння означеної дисципліни забезпечує отримання знань з історії розвитку й основних стратегій SEO-оптимізації тексту; основ копірайтингу і рерайтингу; основних програм, що сприяють виявленню SEO-оптимізації тексту; методики покращення тексту задля його успішного продажу. Також до набутих компетентностей можна віднести вміння комплексно послуговуватися засобами SEO-оптимізації тексту, ефективно застосовувати засоби і прийоми SEO-оптимізації тексту задля підвищення його конкурентоздатності, усвідомлювати особливості SEO-оптимізації тексту, писати SEO-оптимізовані тексти для комерційного використання.

Вивчення означеної дисципліни гарантуватиме реалізацію таких здобутих компетентностей під час працевлаштування: уміння створювати SEO-оптимізовані тексти, продукувати оригінальні тексти у відповідності до технічних вимог і жанрово-стильових стратегій, покращувати тексти-основи для підвищення пошукової конкурентності, оцінювати якість тексту з точки зору його вартості для пошукових систем і людського зацікавлення, створення заголовків, метатег «Title» і «Description».

Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами.

1. Змістовий модуль 1. Засоби оптимізації текстів для Інтернет-ресурсів
2. Щільність ключових слів.
3. Семантичний аналіз тексту.

4. Засоби підвищення дієвості тексту, його оптимізації.
5. Заспамленість тексту, умови зниження критичного рівня.
6. Унікальність тексту, головні засоби підвищення оригінальності.
7. Водність тексту, зменшення кількості малозначимих слів, підвищення інформативності.
8. Зручність прочитання тексту, стильові засоби удосконалення.
9. Архітектоніка тексту, її вплив на успішне сприйняття тексту пошуковими системами і людиною.
10. Особливості складання інформативних і комерційних текстів. Засоби підвищення якості текстів, що краще продаються.
11. Модель AIDA, її використання в копірайтингу і рерайтингу задля підвищення цінової вартості тексту.
12. Копірайтинг, рерайтинг як основа рекламних і комерційних текстів.
13. Стоп-слова і мовленнєві шаблони, що знижують інформативну впливовість тексту.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни (кількість кредитів ЄКТС, кількість годин, у тому числі годин аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи).

Кількість кредитів: ЄCTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 10, практичних – 30, самостійна робота – 80).

Форма семестрового контролю.

Залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання).

Викладання цієї навчальної дисципліни забезпечуватиме Волковинський Олександр Сергійович, доктор філологічних наук, професор.

Перелік основної літератури.

1. Мар'їна О. Інструментальні методи моделювання поведінки користувачів та критеріїв ранжування науково-інформаційних порталів у веб-просторі // Бібліотечний вісник. — К, 2014. — № 4. — С. 22—26.

2. Замковий О. В. Застосування типізації веб-простору та агентного підходу для покращення результатів пошуку в Інтернет // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. — К, 2011. — С. 91—96. — (Серія «Фізико-математичні науки»; Вип. 2).

3. Крохина О. И., Полосина М. Н., Рубель А. В., О. И. Сахно, Селин Е. В., М. С. Ханина. Первая книга SEO-копирайтера. Как написать текст для поисковых машин и пользователей. — М.: «Инфа-Инженерия», 2012. — 216 с.

4. Питер Кент. Поисковая оптимизация для чайников, 4-е издание = Search Engine Optimization For Dummies, 4th Edition. — М.: «Вильямс», 2011. — 432 с.

5. Каплунов Д. Нейрокопирайтинг. 100+ приемов влияния с помощью текста. — М.: Эксмо, 2016. — 352 с.

6. Панда П. Копирайтер, расти! О продающих текстах и профессиональном росте. — М.: Питер, 2016. — 224 с.

7. Ortiz-Cordova, A. and Jansen, B. J. (2012) Classifying Web Search Queries in Order to Identify High Revenue Generating Customers. Journal of the American Society for Information Sciences and Technology. 63(7), 1426 – 1441.

8. Beel, Jöran and Gipp, Bela and Wilde, Erik (2010). "Academic Search Engine Optimization (ASEO): Optimizing Scholarly Literature for Google Scholar and Co." (PDF).

Journal of Scholarly Publishing. pp. 176–190. Retrieved April 18, 2010.

9. Brian Pinkerton. "Finding What People Want: Experiences with the WebCrawler" (PDF). The Second International WWW Conference Chicago, USA, October 17–20, 1994. Retrieved May 7, 2007.

10. Zoltan Gyongyi & Hector Garcia-Molina (2005). "Link Spam Alliances" (PDF). Proceedings of the 31st VLDB Conference, Trondheim, Norway. Retrieved May 9, 2007.

БАКАЛАВР

3 КУРС

Галузь знань 06 Журналістика Спеціальність 061 Журналістика

Освітньо-професійна програма Реклама і зв'язки з громадськістю
(Кваліфікація - Бакалавр. Рекламист. Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою)

Термін навчання - 3 роки 10 місяців
на основі повної загальної середньої освіти)

НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 03 СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ

Анотація: Соціально-політичні студії як навчальна дисципліна покликана допомогти майбутнім фахівцям різних сфер суспільної діяльності оволодіти систематизованими знаннями про політику, які б стали основою їхньої громадянської політичної культури; посприяти оволодінню ними методологією аналізу політичного життя, виробити світоглядні критерії оцінювання поточних політичних подій, фактів і явищ; навчити застосовувати політологічні знання як у соціально-політичній практиці, так й у власній громадській діяльності.

Тип: цикл дисциплін загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних; 16 год. лекційних, 14 год. семінарських занять.

Викладацький склад: кандидат історичних наук, доцент кафедри політології та соціології Вонсович С. Г.

Предметом дисципліни "Соціально-політичні студії" є визначення природи і сутності політики і влади, механізмів здійснення політичної, державної та публічної влади, політичних і державних інститутів, політичної свідомості, культури і поведінки.

Метою курсу є формування у студентів засадових уявлень і знань з теорії та методології аналізу соціально-політичного життя, вироблення світоглядних орієнтацій та ціннісних критеріїв оцінювання політики, влади, політичних подій і явищ, усвідомлення їх сутності та ролі людини в політичному житті суспільства.

Основні завдання дисципліни:

- 1) розкрити зміст і сутність політології як наукової дисципліни та етапи її розвитку;
- 2) обґрунтувати політику як світ політичних артефактів, практик і реальних відносин;
- 3) показати політику як світ уявлень і фактів свідомості;
- 4) проаналізувати теорії політичного процесу, соціально-політичних трансформацій і світової політики;
- 5) формувати у майбутніх спеціалістів соціально-гуманітарного, природничого й технічного фаху чітке розуміння сутності, змісту, ролі та значення політики у локальному і глобальному аспектах;
- 6) вдосконалювати вміння студентів співвідносити знання теорії із сучасною практикою політичного життя;
- 7) розвивати у студентів уміння самостійно працювати з науковою, навчально-методичною та спеціальною літературою; працювати у всесвітній мережі та електронними носіями інформації;

8) стимулювати науково-пошукову творчість студентів, їхнє прагнення до вдосконалення політичної, громадянської освіти.

Програма курсу включає дискурсивно - політологічний, історико-філософський, духовно-культурний і міжнародний аспекти політики, що дозволяє отримати достатньо цілісне уявлення про соціально-політичну сферу і сприяє виробленню у студентів відповідних умінь і навичок для їхньої майбутньої професійної діяльності.

Результати навчання:

студенти мають знати:

- об'єкт, предмет, методи курсу;
- методологічні питання, школи та напрями історії і теорії політичної науки, світової так і вітчизняної; володіти понятійно-категоріальним апаратом;
- структуру та особливості функціонування політичної сфери суспільства; основні категорії політичної науки ;
- механізм формування і функціонування політичної влади;
- відмінності у діяльності політичних інститутів;
- взаємовпливи особи і політики (у т.ч. студентства);
- суб'єктів світової політики і міжнародних відносини та місце і роль України як політичного актора.

Студенти мають уміти:

- орієнтуватися у складних проблемах політичного життя, усвідомлювати своє місце і роль у політичних процесах та можливість впливати на них;
- оперувати основними політичними поняттями і категоріями;
- аналізувати політичні проблеми, процеси і тенденції сучасного етапу соціального розвитку;
- дотримуватись основних вимог щодо особистої самоосвіти і політичної культури та поведінки;
- визначати місце і роль знань, умінь і навичок з політології у виховному і освітньому процесах;
- визначати та формувати власну громадянську і національно усвідомлену патріотичну позицію стосовно політичних процесів як локального так і глобального рівнів;
- розпізнавати різні види владних відносин, специфіку політичної влади; орієнтуватися у проблемах поділу влади, формах політичного устрою і правління;
- виокремлювати прояви прямої і представницької демократії, сприяти їх утвердженню у сучасному українському суспільстві;
- чітко розуміти свої громадянські і політичні права, свободи і обов'язки, відстоювати принципи громадянського суспільства й правової держави;
- давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних ідеологій, політичних сил, груп, лідерів;
- орієнтуватися у міжнародному політичному житті; геополітичній обстановці, мати уявлення про місце і статус України у сучасному світі.

Методикою вивчення дисципліни передбачено врахування взаємозв'язків основних тем курсу з поняттями, термінами і категоріями таких дисциплін, як історія України, всесвітня історія, політична історія ХХ століття, соціології, соціальної філософії, історії української і зарубіжної літератури, соціальної психології, сучасної української та зарубіжної літератури.

Методика викладання дисципліни: вербальне пояснення викладача, різноманітні види бесід (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична тощо), створення та розв'язання проблемних ситуацій, конспектування матеріалу, опрацювання теоретико-методологічної, методичної літератури, конференції, дискусії, брейн-стормінг тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, співбесіда, написання самостійних робіт, контрольні роботи з модулів, письмове тестування, оцінка за індивідуальне навчально-дослідне завдання (реферат), підсумковий посеместровий контроль (екзамен – усний, письмовий).

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екзамен
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Політологія (Навчально – методичний комплекс). - / За ред.. Ф.М.Кирилюка. – К.: Здоров'я, 2005.- 736 с.
2. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник – К.: Либідь, 2002. – 576 с.
3. Гелей С., Рутар С. Політологія: Навч. посіб. – К.: Знання, 2010. – 415 с.
4. Політологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів (За ред. О. В.Бабкіної, В.П. Горбатенка). – К.: Видавничий центр “Академія”, 2010. – 560 с.
5. Рудич Ф.М. Політологія: Підручник – К.: Либідь, 2009. – 489 с.
6. Теория политики: Учебное пособие /Под ред.Б.А.Исаева. – СПб.; Питер, 2008. – 464 с.
7. Вонсович Г.Б. З історії західної політичної думки ХХ століття. – Навчально-методичний посібник. – Кам'янець – Подільський, 1997. – 76 с.
8. Вонсович С.Г. Дискурс тоталітаризму. – К, 2007.- 200 с.
9. Кухта Б., Красівський О., Ліпенцев А. Політологія (Історія і теорія політичної науки): Курс лекцій. – Львів: Кальварія, 2009. -279 с.
10. Ярош Б., Ярош О. Загальна теорія політики: Навч. посібник. – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2005. – 240 с.
10. Конституція України. – К.: Парламентське видавництво, 1997. - 98 с.
11. Бебик В.М. Політологія для політика і громадянина: Монографія. – К.: МАУП, 2007.
12. Антология мировой политической мысли: В 5 т. – М. 1997.

Мова викладання: українська

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 03.03 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЯ : КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Опис (анотація): Дисципліна «Масова комунікація та інформація: Комунікаційні технології» є складовою частиною дисциплін нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців з галузі знань 06 Журналістика, зокрема: теоретичне та практичне оволодіння майбутніми журналістами основами комунікаційної взаємодії, розвиток особистісних якостей майбутнього комунікатора, розуміння особливостей свого професійного статусу, передумов та наслідків професійної діяльності.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 22 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А.

Мета курсу: ознайомити студентів з практичними аспектами сучасних комунікаційних технологій та способами їх використання у професійній діяльності журналіста, а також формування у майбутніх фахівців соціально-комунікаційної компетентності через засвоєння знань про сучасні комунікаційні технології, їх нормативно-правових засад, розвиток і саморозвиток професійної етичної культури на рефлексивній основі, відповідальності за результати праці.

Основні завдання дисципліни:

1. сформувати у студентів системне бачення комунікаційних процесів у суспільстві;
2. показати нову якість інформаційних відносин у суспільстві, що формується під впливом сучасних комунікаційних технологій;
3. ознайомити студентів з принципами, нормами і правилами професійної комунікативної поведінки;
4. розкрити соціальну значущість комунікаційних технологій у професійній діяльності фахівців з мас-медіа.

Результати навчання: студенти мають знати:

- зміст поняття «комунікаційні технології»;
- зміст поняття «комунікативний ефект»;
- систему зовнішніх та внутрішніх факторів, що визначають професійну комунікативну поведінку фахівців з мас-медіа, вибір комунікативної технології;
- сутність методів і прийомів реклами та PR;
- несприятливі фактори та негативні наслідки, помилкові, афектні дії у професійній комунікаційній діяльності;
- технології створення комунікативних ефектів у соціальній комунікації.

Студенти мають уміти:

- кваліфікувати види комунікаційних технологій;
- аналізувати та оцінювати професійну поведінку й діяльність фахівців з мас-медіа як професійних комунікаторів, визначати ефективність застосування певної комунікаційної технології визначати професійно важливі технології, які мають морально-етичну складову (сугестія, маніпуляції, інформаційні війни);
- визначати характеристики аудиторії та адекватність твору цільовій аудиторії;
- аналізувати журналістські матеріали з позиції використання комунікаційних ефектів;
- виявляти та аналізувати типові помилки професійної поведінки фахівців з мас-медіа, що пов'язані з вибором та використанням комунікаційних технологій;
- готувати творчі проекти з використанням різних комунікаційних технологій;
- здійснювати діагностику, самооцінку та регулювання власної професійної комунікативної поведінки та діяльності під час проходження навчальної практики.

Методи викладання дисципліни: лекції для ознайомлення з основними теоретичними положеннями; усне слово викладача, пояснення, бесіди, дискусії, практичні заняття для формування навичок у застосуванні теоретичних знань; доповнення на практичному занятті, самостійна робота з опрацювання окремих питань теоретичного характеру; виконання домашніх завдань; опрацювання літератури тощо.

Методи оцінювання: експрес-опитування на лекціях; перевірка готовності до практичних занять; написання самостійних робіт, модульної контрольної роботи, письмове тестування, перевірка виконання завдань для самостійної роботи і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (60 балів)			40	100
Поточний	Самостійна	МКР		

контроль	робота		
20 балів	10 балів	30 балів	

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Джеймс Лалл. Мас-медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід / Лалл Джеймс. – К., 2002. – 264 с.
2. Зражевська Н. І. Комунікаційні технології: лекції / Н. І. Зражевська. — Черкаси : Брама-Україна, 2010. — 224 с.
3. Королько В.Г. Паблік рілейшнз. Наукові основи, методика, практика / В.Г. Королько. – К. : Скарби, 2001. – 400 с.
4. Островська Н. В. Прикладні соціально-комунікаційні технології [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Н. В. Островська. – Електрон. дані. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2017. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM); 12 см.
5. Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика: навч. посіб. / Борис Потятиник. – Львів : ПАІС, 2010. – 248 с.
6. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації / Г.Г. Почепцов. – К. : Вид.центр «КУ», 1999. – 308 с.
7. Різун В.В. Теорія масової комунікації / В.В.Різун. – К. : Просвіта, 2008. – 260 с.
8. Слісаренко І.Ю. Паблік рілейшнз у системі комунікації та управління.: Навч. посіб. / І.Ю. Слісаренко. – К. : МАУП, 2001. – 104 с.
9. Холод О. М. Комунікаційні технології [текст] підручник / О. М. Холод. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 212 с.
10. Холод О. М. Теорія інмутації суспільства : монографія / Холод О. М. – К. : КиМУ, 2011. – 305 с.

Мова викладання: українська.

ІІІ 04 ПРАВО В ГАЛУЗІ РЕКЛАМИ ТА ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Опис (анотація):Право в галузі реклами та зв'язків з громадськістю – дисципліна, завданням якої є вивчення нормативно-законодавчої бази України, правових актів та документів, що регулюють діяльність ЗМІ, міжнародних документів щодо ЗМІ.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 3 курс (6 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них 48 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Колупаєва О. М.

Мета курсу: сформувати уявлення в студентів про право у галузі реклами та зв'язків з громадськістю, ознайомити з основними законами, які регулюють діяльність суб'єктів у галузі мас-медіа, формувати навички роботи майбутніх медійників з законодавчою базою та аналізу законодавства у журналістиці.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити студентів з українським законодавством у галузі реклами та зв'язків з громадськістю;
- 2) вивчити основні правові терміни, що стосуються ЗМІ та мас-медіа;
- 3) набути вміння практичного застосування студентами отриманих знань при розміщенні власних рекламних матеріалів у ЗМІ;
- 4) підвищити правову культуру майбутніх медійників.

Результати навчання: студенти **мають знати:** законодавчу базу України в галузі реклами; Конституцію України; Закон України «Про рекламу»; правові акти та документи щодо ЗМІ; міжнародні документи щодо діяльності ЗМІ.

Студенти **мають уміти** застосовувати знання медіа законодавства у практичній

діяльності; уникати ситуацій, коли рекламіст може порушити закон чи потрапити в небезпеку; використовувати знання щодо прав та обов'язків передбачених законодавством для рекламістів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, дискусії, моделювання практичних ситуацій в аудиторії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування.

Розподіл балів, щоприсвоюються студентам:

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Конституція України. – К. : Алерта; ЦУЛ, 2011. – 96 с.
2. Кузнецова О. Д. Правові норми журналістики України / О. Д. Кузнецова. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 352 с.
3. Петрова Н. Медіаправо для студентів факультетів журналістики / Н. Петрова, В. Якубенко. – К. : ТОВ «Київська типографія», 2007. – 280 с.
4. Про авторське право і суміжні права / Україна. Закони. – К. : Парламентське видавництво, 2001. – 28 с.
5. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16 листопада 1992 р. / Україна. Закони // Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні. – К. : Парламентське видавництво, 2006. – С. 19–37.
6. Про інформацію / Україна. Закони. – К. : Парламентське видавництво, 2002. – 24 с.
7. Про рекламу / Україна. Закони. – К. : Парламентське видавництво, 2010. – 28 с.
8. Про телебачення і радіомовлення / Україна. Закони. – К. : Парламентське видавництво, 2008. – 56 с.

Мова викладання: українська.

ПП 08 ІСТОРІЯ РЕКАЛАМИ ТА PR

Опис (анотація): Історія рекалами та PR – дисципліна, яка дає усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків між процесами і явищами в розвитку української журналістики в Україні та за її межами

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 3 курс (5-6 семестри).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 30 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики Волковинський О.С.

Мета курсу: пояснити закономірності виникнення, становлення і розвитку поступової української преси, українського радіо і телебачення, підсумувати досвід минулого, використовуючи його в системі всебічної підготовки фахівців у галузі журналістики та видавничої справи і редагування.

Основні завдання дисципліни:

- вивчення досвіду минулих поколінь у галузях журналістики та видавничої справи і редагування;

- простеження тенденцій розвитку української журналістики в Україні та світі;
- змалювання перспектив і законів творення власне української журналістики, котра б гідно конкурувала із світовою.

Результати навчання: студенти **мають знати** публіцистичну спадщину письменників прогресивного напрямку, їхні зв'язки із періодикою, участь у видавничому процесі; специфіку журналістської діяльності видатних українських журналістів в Україні та світі; історичні етапи розвитку української журналістики в Україні та світі; досвід подолання цензури т пропаганди українською журналістикою на різних етапах її становлення; особливості і тенденції формування незалежної української журналістики. Студенти **мають уміти** працювати з комплектами, підшивками газет і журналів у бібліотеках та архівах із метою пошуку оригінального матеріалу з історії преси; визначати основні відділи та рубрики періодичних видань, їх тематику, спрямування; аналітично підходити до специфіки діяльності митців у ЗМІ різних типів; використовувати періодичні видання як історичне чи жанрове тло для власного публіцистичного виступу; застосовувати отримані навички при виконанні самостійного творчого дослідження з історії ЗМІ України (місцевої) від початку становлення до XXI століття.

Методи викладання дисципліни: Усне слово вчителя, бесіда, створення проблемних ситуацій, робота з архівними матеріалами, робота з періодичними друкованими виданнями, робота з текстами публіцистичних творів, робота з Інтернет-версіями видань та їх архівними матеріалами.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування та поточне тестування; підсумковий тестовий контроль; оцінка за виконання індивідуального науково-творчого завдання; бесіда за текстами публіцистичних виступів.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання (I семестр)			
Поточний Контроль	ІНДЗ	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 Балів	20 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Бідзіля Ю.М. Преса Закарпаття XIX-XX століть: Посібник для журналістів. – Ужгород: Ліра, 2001. – 226 с.
2. Гончар О.І. Григорій Квітка-Основ'яненко: Життя і творчість. – К., 1962. – 128 с.
3. Гончарова Н.С. Михайло Драгоманов і газета «Вольное слово» (1881-1882) в полеміці з російською соціалістичною журналістикою: Монографія. – Х.: ХІФТ, 2006. – 128 с.
4. Горевалов С.І., Крупський І.В. Українська військова журналістика: становлення і роль у національно-визвольних змаганнях за утворення самостійної держави (1914-1920). — Л.: Військовий інститут при Держ. ун-ті. „Львівська політехніка”, 1997. — 216 с.
5. Губарець В.В. Преса і книга діаспори. З історії видавничої діяльності українського зарубіжжя: Навч. посібник. — К.: Університет „Україна”, 2008. — 266 с.
6. Гутковський В. В., Крупський І. В., Олексин О. М. Українська журналістика на західноукраїнських землях: державотворча функція, тематичні аспекти (1848 – 1919 рр.): Історико-політичний нарис. – Л.: Вільна Україна, 2001.

7. Донцов Д.І. Рік 1918, Київ: Документально-художнє видання / Упоряд.: К.Ю. Галушко. — К.: Темпора, 2002. — 208 с.: іл.
8. Животко А. Історія української преси. — К., 1999. — 368 с.
9. Історія української дожовтневої журналістики. — Львів, 1983.
10. Крупський І.В. Преса як джерело досліджень національно-визвольних змагань за Українську державу (Друга половина ХІХ — перша чверть ХХ ст.). — Львів: Світ, 1995. — 186 с.
11. Михайлин І.Л. Історія української журналістики ХІХ століття. — Х., 2001. — 475 с.
12. Неформальна преса України (1988-1991): Каталог за матеріалами газетних фондів Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського. - К.: Смолоскип, 2001.
13. Різун В.В., Трачук Т.А. Нарис з історії та теорії українського журналістикознавства: Монографія / Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. — К., 2005. — 232 с.
14. «Русалка Дністровая» (фотокопія з видання 1837 р.). — К., 1950.
15. Федченко П. Матеріали з історії української журналістики. — К., 1959.
16. Шаповал Ю.Г. Журнал «Літературно-науковий вісник» (1898-1932 рр.): творення державницької ідеології, українство. — Львів, 2000. — 352 с..

ПП 11.03 ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА: ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПРЕС-СЛУЖБИ

Мета дисципліни «Професійна підготовка: організація роботи прес-служб» – з'ясувати й осмислити основні поняття комунікаційних технологій, охарактеризувати основні типи прес-служб, їхню структуру, охарактеризувати технології «подієвої комунікації» у роботі прес-служб, з'ясувати роль прес-служб у структурі паблік рілейшнз.

Завдання – надати майбутнім фахівцям знання про роль прес-служб та служб зв'язків із громадськістю у сучасному світі; надати студентам знання, вміння та досвід роботи у прес- службах і службах зв'язків із громадськістю та навички написання інформаційних матеріалів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має:

знати:

роль прес-служб у структурі урядових підрозділів;
 принципи діяльності та функції прес-служб;
 управління діяльністю прес-служб;
 різновиди прес-посередницьких підрозділів;
 спеціальні заходи прес-служби: прес-конференція, брифінг, презентація, прес-тур;
 правила роботи із ЗМІ;

уміти: визначати роль прес-служб у структурі урядових підрозділів;

проводити прес-конференції, «круглі столи», брифінги, презентації тощо;
 готувати інформаційно-аналітичні матеріали для ЗМІ: прес-реліз, інформаційні повідомлення, офіційну заяву; синтезувати знання з різних сфер науково-практичної діяльності з метою підготовки й написання інформаційних та аналітичних матеріалів;

користуватися конкретними методиками й методами обробки інформаційних потоків, збору матеріалу та підготовки публікацій;

застосувати набуті знання у повсякденній практиці зі збору і обробки інформації про політичні події; визначати роль інформаційних агенцій у системі міжнародних відносин.

Місце навчальної дисципліни у структурно-логічній схемі спеціальності. Курс «Професійна підготовка: організація роботи прес-служби» є професійно-орієнтованою дисципліною освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-

професійним рівнем «Бакалавр» для студентів відділення «Реклама та зв'язки із громадськістю». Пропонований обсяг курсу знайомить студентів з основними принципами діяльності та функціями прес-служб. Зв'язок з іншими дисциплінами. Предмет є одним із базових для спеціальності «Реклама і зв'язки із громадськістю» та складовою циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр», а також допоміжною базою для вивчення таких спеціальних дисциплін, як «Історія реклами та ПР», «Організація ПР і рекламної діяльності».

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

1. Структура та принципи організації сучасної прес-служби.
2. Правові та етичні засади діяльності сучасних прес-служб.
3. Інформаційна продукція прес-служб.
4. Організація та проведення заходів за участю ЗМІ.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	Залік
50	40	10	100

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 48, з них: практичних - 38, лабораторних – 10, самостійна робота – 72).

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: Загоруйко Н.А. – асистент кафедри журналістики, кандидат філологічних наук.

Перелік основної літератури:

1. Бебик В. Політичний маркетинг і менеджмент. - К., 1996.
2. Даниленко С.І. Міжнародна журналістика. Репортерське спілкування. Практикум. - К., 2002.
3. Даниленко С.І. Прес-служба: основи організації та діяльності. – К., 2006.
4. Королько В.Г. Паблік рілейшнз. - К.: Скарби, 2001.
5. Організація роботи прес-служб : навч. посіб. / Білан Н. І., Нетреба М. М. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський 37 університет", 2015. – 304 с.
6. Суїні Кевін. Порадник прес-секретаря. - К., 1995.
7. Тихомирова Є. Зв'язки з громадськістю. - К., 2001.
8. Ворошилов В. В. Современная Пресс-служба. – Санкт-Петербург. – М.: Узд- во Михайлова В. А. – 2005. – 256 с.
9. Гнетньов А.І. Современная Пресс-служба. – Ростов н/Д: Фенікс, 2010. – 414 с.
10. Кочеткова А.В., Тарасов А. С. Современная пресс-служба. – М.: Эксмо, 2009. – 272 с.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ САМОСТІЙНОГО ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПП 15 КРИЗОВІ КОМУНІКАЦІЇ

Опис (анотація): Кризові комунікації – дисципліна, яка розглядає комунікативні технології впливу на масову свідомість з метою зменшення негативні наслідки кризи у державній, політичній, економічній галузях.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (6 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: з'ясувати й осмислити основні поняття антикризових комунікаційних технологій; охарактеризувати основні типи кризових комунікацій, з'ясувати основні пункти стандартного плану антикризових PR-дій, заходи щодо запобігання паніці, стресам, чуткам у разі виникнення кризової ситуації, поради і рекомендації стосовно дій прес-секретаря під час кризової події.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити з теорією антикризових комунікацій, теоретичними засадами комунікативних стратегій та інформаційної політики в кризових ситуаціях;
- 2) засвоїти методи спеціального інформаційного впливу в умовах кризи;
- 3) вивчити стратегії та практики проведення інформаційних антикризових заходів в державній, політичній та економічній галузях;
- 4) сформуванати навички використання методики та методології протидії інформаційним ударам в умовах кризових комунікацій;
- 5) дослідити ефективність комунікацій в умовах кризи.

Результати навчання: студенти мають знати теоретичні засади комунікативних стратегій та інформаційної політики в кризових ситуаціях; особливості, складові кризових комунікацій та кризового управління на корпоративному та державному рівнях; методи спеціального інформаційного впливу в умовах кризи; інструментарії ефективної протидії інформаційним атакам.

Студенти мають уміти практично використовувати сучасні методи інформаційного впливу в умовах кризових комунікацій; реалізовувати теоретичні знання з основ кризових комунікацій у різних ситуаціях політичної та комерційної конкурентної боротьби; протидіяти інформаційним атакам в умовах кризи; ефективно управляти інформаційними потоками в умовах кризи.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування навчального матеріалу, робота з таблицями, опрацювання наукової літератури, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
25 балів	10 балів	25 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Богданов Е., Зазыкин В. Психологические основы Пабликрилейшнз. – СПб., 2003. – 380 с.
2. Гринберг А.С., Король И.А. Информационный менеджмент. – М., 2003. – 288 с.
3. Зарецкая Е. Н. Риторика: Теория и практика речевой коммуникации. — М.: Дело, 1999.— 480 с.
4. Зверинцев А. Коммуникационный менеджмент. Рабочая книга менеджера по PR. –

СПб., 2007. – 424 с.

5. Карпухин О., Макаревич Э. Формирование масс. Природа общественных связей и технология публичных отношений. – М., 2001. – 312 с.

6. Коммуникации в кризисных ситуациях: Общий курс. / Пер. с англ. Л. Пигнастой. – М., 2004. – 240 с.

7. Ольшевский А.С. Антикризисный PR и консалтинг. – СПб., 2003. – 318 с.

8. Почепцов Г. Г. Теория комунікації. — К.: Видавничий центр "Київський ун-т", 1999. — 308 с.

9. Жлуктенко Ю. А., Зиндер Л. Р. Интонация. – К.: Изд-во КГУ, 1978. – 248 с.

10. Різун В. В. Маси.— К.: Видавничий центр “Київський університет”, 2003.— 118 с.

11. Торсуева И. Г. Интонация и смыслы высказывания. - М.: Наука, 1979. – 212 с.

Мова викладання: українська.

ПП 22 МАНІПУЛЯТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РЕКЛАМІ ТА PR

Опис (анотація): Маніпулятивні технології в рекламі та PR – навчальна дисципліна, що вивчає систему понять, методів і прийомів здійснення ефективної рекламної та PR-комунікації, рекламні та PR-технології маніпуляції індивідуальною і масовою свідомістю та поведінкою.

Тип: дисципліни професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (6 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 18 год. лекційних, 22 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики Громик Л.І., кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Загоруйко Н.А.

Мета курсу: вивчення феномену маніпулятивних рекламних та PR -технологій; розгляд теоретичних основ, типології та конкретних прикладів маніпулювання в галузі реклами та PR; оволодіння принципами виявлення й аналізу застосування маніпулятивних методик і технологій, а також способами протистояння їхній дії.

Основні завдання дисципліни:

- 1) засвоїти теоретичні основи маніпулятивних технологій реклами та PR, основи психології маніпулювання;
- 2) розглянути існуючі концептуальні підходи щодо розуміння маніпулятивних рекламних і PR-технологій, специфіки їх застосування у різних формах і на різних рівнях соціальної комунікації;
- 3) розкрити основні передумови, ознаки маніпулятивного впливу на свідомість і поведінку індивідів;
- 4) розкрити специфіку конкретних рекламних і PR-технологій і методик маніпулювання;
- 5) надати базові знання щодо виявлення та аналізу певних маніпулятивних технологій і методик у галузі реклами та PR, а також щодо конкретних способів свідомого протистояння маніпулятивному впливу.

Результати навчання: знання: основних понять і термінів навчальної дисципліни; ключових ознак і принципів маніпулятивних технологій у рекламі та PR; методів протидії маніпулятивним рекламним і PR-технологіям; **уміння:** аналізувати теоретичний і конкретно-прикладний матеріал, використання маніпулятивних технологій у рекламі та PR і способи їх вирішення; аналізувати конкретні ситуації, пов'язані з використанням тих чи інших маніпулятивних технологій; розробляти рекомендації щодо способів протидії маніпулятивному впливу реклами та PR.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, опрацювання наукової літератури, дискусії, творчі завдання, підготовка презентацій тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, самостійна робота, письмове тестування, контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
50 балів	20 балів	30 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Аронсон Э., Пратканис Э. Эпоха пропаганды: Механизмы убеждения, повседневное использование и злоупотребление. Санкт-Петербург : Прайм-ЕВРОЗНАК, 2003. 384 с.
2. Доценко Е. Л. Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита : монография. Москва : ЧеРо, Издательство МГУ, 1997. 344 с.
3. Климанська Л. Д. Соціально-комунікативні технології в політиці: Таємниці політичної кухні : монографія. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2007. 332 с.
4. Витале Дж. Гипнотические рекламные тексты. Москва : Эксмо, 2009. 272 с.
5. Геращенко Л. Манипуляция в современной рекламе. Москва : Диаграмма, 2006. 192 с.
6. Клоков И. В. Черный PR. Запрещенные приемы нападения и защиты. Москва, 2007. 208 с.
7. Прибутько П. С., Лук'янець І. Б. Інформаційні впливи: роль у суспільстві та сучасних воєнних конфліктах. Київ : Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2007. 252 с.
8. Райгородский Д. Реклама: Внушение и манипуляция : учеб. пособ. Москва : Бахрах-М, 2007. 752 с.
9. Трайндл А. Нейромаркетинг: визуализация эмоций. Москва : Альпина Бизнес Букс, 2007. 114 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 11 ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РЕКЛАМІ ТА PR

Опис (анотація): Дисципліна «Інноваційні технології в рекламі та PR» націлена на розвиток у студентів навичок практичної роботи по створенню рекламних продуктів з використанням сучасних інноваційних технологій і нестандартних форм, вміння ставити і вирішувати завдання організації і планування рекламної та PR-діяльності. Значення курсу надзвичайно важливе для майбутніх фахівців, що вивчають рекламно-інформаційну сферу та зв'язки з громадськістю для забезпечення широкого спектру інформаційних послуг.

Тип: цикл дисциплін загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А.

Мета курсу: підготовка у майбутніх фахівців теоретичної бази і практичних навичок в області сучасних інновацій, на основі яких буде будуватися їх робота за фахом.

Основні завдання дисципліни:

- ознайомити студентів із теоретичними основами інноваційних технологій в рекламі та PR;
- розкрити процес розвитку та впровадження інноваційних технологій у практику рекламної та PR-діяльності;
- висвітлити особливості впровадження в практику сучасної рекламної діяльності інноваційних технологій;
- навчити розробляти продукт засобами інноваційних технологій у сфері реклами та PR.

Результати навчання: студенти мають знати:

- принципи інноваційних процесів у рекламі та PR;
- види інноваційних технологій (InDoor TV, Ground FX, Just Touch, Free Format Projection, Eye Tracker тощо) та їх диференціацію;
- інноваційні професійні особливості проектування та реалізації інформаційного та технологічного забезпечення в області реклами і PR;
- основні елементи та принципи новітніх технологій;
- інноваційні особливості професійної діяльності в області реклами і зв'язків з громадськістю;
- методи оцінювання ефективності впровадження інновацій.

Студенти мають уміти:

- володіти сучасними способами ефективно організації рекламної та PR-діяльності;
- використовувати теорії інноваційного розвитку;
- аналізувати сучасні технології створення реклами;
- задіювати інноваційні технології реклами та зв'язків з громадськістю для вирішення професійних завдань, в тому числі адаптувати вже створені раніше і продукувати нові технології відповідно до ситуації;
- професійно аргументувати необхідність інноваційних методів роботи в рекламі та PR.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, рольові ігри, дискусії, вирішення ситуативних завдань, демонстрації та презентації по ключових темах курсу.

Методи оцінювання: експрес-опитування на заняттях; перевірка готовності до практичних занять; презентація власних проектів; написання модульної контрольної роботи тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	100
50 балів	10 балів	40 балів	

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Бебик В. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз / В. Бебик. – К. : МАУП, 2005. – 440 с.
2. Джулер А. Креативные стратегии в рекламе / А. Джулер, Б. Дрюниани.– СПб. : Питер, 2008.
3. Складенко Н.В. Соціальна реклама в контексті дизайну [Текст] : Навчальний посібник для студентів спеціальності «Дизайн» денної та заочної форм навчання / Н. В. Складенко, О. В. Романюк. – Луцьк : ЛНТУ, 2012. – 232 с.

4. Тодорова О.В. Інновації в комунікаціях. Інноваційний PR-інструментарій в соціальних комунікаціях сучасного бізнесу : монографія / Оксана Тодорова – К. : Інтерконтиненталь-Україна, 2015. — 176 с.
5. Чухрай Н.І. Маркетинг інновацій: [підручник] / Н.І. Чухрай. – Л. : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 256 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 27 PR-ЖАНРИ ТА PR-ТЕХНОЛОГІЇ

Опис (анотація): PR-жанри та PR-технології– дисципліна, яка передбачає формування теоретичних та практичних умінь та навичок щодо підготовки PR-документів, оцінки результатів їхнього впливу, та здійснення перманентної цілеспрямованої PR-комунікації, використовуючи найновітніші PR-технології.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 50 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 26 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: сформувати у студентів систему знань про особливості організації PR-документів та PR-комунікації.

Основні завдання дисципліни:

- 1) виробити практичні уміння та навички роботи з PR-документацією;
- 2) навчити вести ефективну PR-комунікацію із замовником PR-кампанії та широким загалом;
- 3) ознайомитися з PR-стратегіями та PR-технологіями;
- 4) навчити створювати різноманітні зразки PR-продукції;
- 5) ознайомити з етичними нормами, професійними стандартами у PR-комунікації.

Результати навчання: студенти мають знати зміст понять „PR-технології”, „PR-жанри”, характеристики, типологію, основи жанроутворення PR-текстів різновиди та специфіку PR-технологій, особливості роботи з PR-технологіями та PR-жанрами.

Студенти мають уміти створювати PR-матеріали різних жанрів; розрізняти та використовувати основні PR-технології.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування навчального матеріалу, робота з таблицями, опрацювання наукової літератури, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
25 балів	10 балів	25 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Быков И.А. Организация и проведение кампаний по связям с общественностью: учебное пособие. – СПб. : СПбГУТ, 2003. – 136 с.

2. Гойхман О. Я. Речевая коммуникация: учебник. — М. : ИНФРА-М, 2008. — 272 с.
3. Гундарин М. В. Теория и практика связей с общественностью: основы медиа-рилейшнз: учеб. пособие. — М. : ФОРУМ : ИНФРА-М, 2007. — 336 с.
4. Ильин А.С. Теория и практика связей с общественностью. Курс лекций. — М. : КНОРУС, 2009. — 208 с.
5. Кочеткова А. В. Теория и практика связей с общественностью — СПб. : Питер, 2009. — 240 с.
6. Кривоносов А.Д. PR-текст в системе публичных коммуникаций : учебник. 2-е изд., доп. — СПб. : Петербургское Востоковедение, 2002. — 288 с.
7. Кузнецов В.Ф. Связи с общественностью: Теория и технологии: учебник для студентов вузов. — 2-е изд., доп. и перер. — М.: Аспект Пресс, 2007. — 302 с.
8. Лучкина С.А. PR-коммуникации в Интернете (на материале корпоративных ресурсов российского сегмента Сети) [Электронный ресурс]. — 2005. — Режим доступа: <http://wiasite.com/reklama-informatsiya/pr-kommunikatsii-internet.html>
9. Связи с общественностью как социальная инженерия / Под ред. В.А. Ачкасовой, Л.В. Володиной. — СПб. : Речь, 2005. — 336 с.
10. Шомели Ж. Связи с общественностью. 9-е изд. /Пер. с франц. под ред. Г. Е. Алпатова. — СПб. : Издательский Дом «Нева», 2003. — 128 с.

Мова викладання: українська.

ПІ 28 РЕКЛАМА У МАС-МЕДІА ТА ІНТЕРНЕТІ

Метою викладання навчальної дисципліни «Реклама у мас-медіа та Інтернеті» є поглиблення знань та навичок щодо науково-прикладних основ рекламної діяльності.

Основним **завданням** вивчення дисципліни «Реклама у мас-медіа та Інтернеті» є набуття студентами ефективного використання медіа у рекламній діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості використання різних каналів рекламної комунікації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має:

знати:

- можливості різних медіа у контексті рекламної діяльності;
- структуру медіа індустрії України;
- інструменти взаємодії із традиційними та новими медіа;
- особливості рекламного контенту в Інтернеті.

уміти:

- обирати канали комунікації залежно від об'єкту та суб'єкту рекламування;
- ефективно використовувати можливості різних медіа;
- розробляти рекламний контент в Інтернеті, зокрема соціальних мережах;
- застосовувати елементи медіа-планування.

Міждисциплінарні зв'язки: у процесі вивчення дисципліни «Реклама у мас-медіа та Інтернеті» студенти поглиблюють знання, отримані в рамках курсів, що входять до циклу дисциплін професійної та практичної. Зокрема це дисципліни «Професійна підготовка: практика рекламної діяльності», «Організація рекламної кампанії».

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Медіа у рекламі. Офлайн реклама.

Тема 1. Сучасний медіаландшафт.

Тема 2. Трансформація реклами.

Тема 3. Офлайн реклама.

Змістовий модуль 2. Реклама в Інтернеті.

Тема 1. Різновиди Інтернет-реклами.

Тема 2. Рекламна комунікація в соціальних мережах

Тема 3. Оцінка ефективності реклами в Інтернеті.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
30	10	20	40

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 16; практичних – 24; самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Викладацький склад: Загоруйко Н.А. – асистент кафедри журналістики, кандидат філологічних наук.

Перелік основної літератури:

1. Арес У. Современная реклама / Уильям Арес, Михаэль Ф. Вейколл, Кристиан Арес. – М.: Эксмо, 2011. – 880 с.
2. Армстронг Г. Маркетинг: загальний курс: навч. посіб. / Г. Армстронг, Ф. Котлер. — 5-е вид. — М. : Вільямс, 2001. — 608 с.
3. Божкова В.В. Реклама та стимулювання збуту : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.В. Божкова, Ю.М. Мельник. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 200 с.
4. Владимирська, Г. О. Реклама [Текст] : навч. посіб. / Г. О. Владимирська, П. О. Владимирський. — К. : Кондор, 2006. — 334 с.
5. Маркетинг: бакалаврський курс [Текст] : навч. посіб. / За ред. С.М. Ілляшенка. — Суми : Університетська книга, 2004. — 976 с.
6. Маркетинг : бакалаврський курс : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. С.М. Ілляшенка. – Суми : «Університетська книга», 2009. – 1134с.
7. Примак, Т. О. Маркетингові комунікації на сучасному ринку [Текст] : навч. посіб. / Т. О. Примак. — К. : МАУП, 2003. — 200 с. • Пазуха, М. Д. Реклама у підприємницькій діяльності [Текст] : навч. посіб. / М. Д. Пазуха, М. В. Ігнатович. — К. : ЦУЛ, 2006. — 176 с. <http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocDownloadForm>
8. Уэллс У, Бернет Дж., Мориарти С. Реклама: принципы и практика. —СПб А Издательство «Питер», 1999. – 736 с.

ІІІ 29 МАКЕТУВАННЯ ТА ВЕРСТКА В РЕКЛАМІ ТА PR-ТВОРЧОСТІ

Опис (анотація): Макетування та верстка в рекламі та PR-творчості – це дисципліна, що орієнтована на вироблення практичних навиків виготовлення друкованої продукції з використанням графічних редакторів Adobe Photoshop, Adobe InDesign та ін. Під час вивчення дисципліни студенти вчаться працювати у різних стильових напрямках.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вільного вибору студента).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 16 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики Почапська О.І.

Мета курсу: дати уявлення про те, як зробити видання, прийнятне з погляду поліграфічних вимог. Вивчення курсу дозволить опанувати видавничу та поліграфічну

термінологію, оволодіти основами макетування, уникати помилок при верстання книг, газетно-журнальної чи рекламної продукції.

Основні завдання дисципліни:

- ознайомлення з фаховою термінологією,
- освоєння основних правил побудови видань,
- ознайомлення з принципами естетики та дизайну,
- ознайомлення з принципами технічного редагування,
- ознайомлення зі стандартами та нормативними вимогами щодо оформлення видань,
- розробку концепцій видань,
- вироблення навичок макетування та верстки,
- вивчення основних правил колористики та естетики при створенні видань,
- ознайомлення з принципами роботи видавничих програмних систем,
- ознайомлення з роботою програмних пакетів QuarkXPress, Adobe InDesign,
- створення друкованих видань різного типу і різного призначення.

Результати навчання: студенти **мають знати** фахову термінологію, правила макетування та верстки, структуру видань, засоби макетування та верстки за допомогою програми QuarkXPress/Adobe InDesign, функції програмного пакету QuarkXPress/Adobe InDesign, принципи дополіграфічної підготовки, принципи оформлення видань, види та типи ілюстрацій, види та типи шрифтових та не шрифтових виділень інформації. Студенти **мають уміти** створювати макети різних типів складності, створювати та редагувати видання різних видів та типів, застосовувати у власних виданнях різні види та типи оформлення інформації, працювати з програмним пакетом QuarkXPress/Adobe InDesign..

Методи викладання дисципліни: Усне слово вчителя, бесіда, створення проблемних ситуацій, робота з архівними матеріалами, робота з різними типами рекламних повідомлень.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування та поточне тестування; підсумковий тестовий контроль; оцінка за виконання індивідуального науково-творчого завдання..

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний Контроль	ІНДЗ	Модульна контрольна робота	Залік
35 Балів	30 Балів	35 Балів	100 балів

1. Актуально про знижки, бонуси, акції. – К.: Книги для бізнесу, 2013. – 128 с
2. Батра Р., Майерс Д.Д., Аакер Д.А. Рекламний менеджмент: Пер. з англ. – 5-е вид. – М.: Спб., 1999. – 784 с.
3. Блай Дж. Маркетинговые коммуникации: Что? Как? И почему? / Пер. с англ. – Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2004. – 368 с.
4. Бове К.П. Современная реклама / К.П. Бове, У.Ф.Аренс. – Тольятти: Издательский Дом Довгань, 1995. – 704 с.
5. Джефкінс Ф. Реклама: підручник [Електронний ресурс] / Ф. Джефкінс. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/290-reklama-djefkns-f.html>
6. Дихтль Е. Хершген Х. – Практичний маркетинг: Навчальний посібник. – М., “Вища школа” 1995. – 255 с.

7. Закарлюка М.П. Специфіка рекламної комунікації агенції «PR Mafia» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/12/160.pdf>
8. Панкратов Ф.Г., Серьогіна Т.К., Шахурин В.Г. Рекламна діяльність: Підручник. – М., 1998. – 244 с.
9. Ученова В.В., Старых Н.В. История рекламы / В.В. Ученова, Н.В. Старых. – СПб.: Питер, 2002. – 304 с.
10. Щепилова Г.Г., Щепилов К.В. Теория рекламы [Електронний ресурс] / Г.Г. Щепилова, К.В. Щепилов. – Режим доступу: http://stud.com.ua/10208/marketing/osnovi_reklami

Мова викладання: українська.

ПП 31 СОЦІОЛОГІЯ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Опис (анотація). Соціологія масової комунікації має своїм об'єктом особистості, соціальні групи і спільноти, регіони і суспільство загалом, задіяні у масовій комунікації, а також відповідні соціальні організації та соціальні інститути. Розвиток масової комунікації як досить молодій галузі соціологічних знань вимагає від майбутнього журналіста пильної уваги. Даний курс присвячений вивченню функціонування інституту засобів масової комунікації в сучасному соціумі, соціологічних методів дослідження цієї діяльності, формування системного комплексу знань в цій сфері. Курс базується на узагальненні теоретичних розробок, носить концептуальний та прикладний характер, дає студентам необхідні знання та навички з найважливіших аспектів функціонування масової комунікації в соціумі та окремих складових комунікативного процесу та соціологічних досліджень в цій галузі.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр)

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: загальний обсяг 120 год., всього 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: Абрамович Семен Дмитрович, доктор філологічних наук

Мета курсу: вивчення функціонування інституту засобів масової комунікації (далі – ЗМК) в сучасному соціумі, соціологічних методів дослідження цієї діяльності, формування системного комплексу знань в цій сфері.

Основні завдання дисципліни: формування уявлень про ЗМК як соціальний інститут, розвиток якого тісно пов'язаний з розвитком людської цивілізації; отримання системного комплексу знань про інформаційну індустрію як соціальний інститут; вивчення впливу ЗМК на індивіда, соціум, громадську думку; вивчення соціологічних досліджень в галузі функціонування інституту ЗМК, методик, за допомогою яких можна отримати уявлення про якісні та кількісні характеристики ЗМК.

Методи викладання дисципліни: словесні (бесіда, розповідь, пояснення, лекція, тощо); наочні (демонстрування ілюстрації, об'єкта, моделі); практичні (пошук інформації у різних джерелах, виконання вправ, написання рефератів, підготовка і виголошення доповідей, участь у дискусії або полеміці, конференції тощо).

Методи оцінювання: поточне усне опитування; поточне тестування; письмове опитування, контрольні роботи, письмове тестування і т. ін.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екзамен

30 балів	30 балів	40 балів
-------------	-------------	-------------

Форма підсумкового контролю: екзамен

Перелік основної літератури

- 1) Абрамович С.Д., Чікарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація.– К: Видавничий дім Д. Бураго : 2013. – 458 с.
- 2) Бакулев Г.П. Массовая коммуникация: Западные теории и концепции.- М.: Аспект Пресс, 2005. – 176 с.
- 3) Бориснев С.В. Социология коммуникации: Учеб. пособие для вузов.- М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 270 с.
- 4) Квіт С. М. Масова комунікація. К.: Вид. дім «Києво-могилянська академія», 2008.– 206 с.
- 5) Москаленко А. З., Губерський Л. В., Іванов В. Ф., Вергун В. А. Масова комунікація. – К.: Либідь, 1997. – 216 с.
- 6) Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. – К.: Київ, ун-т, 1999. – 308 с.
- 7) Партико З.В. Теорія масової інформації та комунікації.- Львів : Афіша, 2008.- 221 с.
- 8) Різун В. В. Теорія масової комунікації. – К.: Просвіта, 2008. – 260 с.

Мова викладання: українська

ШП29 ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕКСТІВ ДЛЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ

Мета вивчення навчальної дисципліни у контексті підготовки фахівців певної спеціальності. Її взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців.

Дисципліна «Оптимізація текстів для Інтернет-ресурсів» спрямована на засвоєння комплексу зовнішній і внутрішніх засобів задля підвищення рейтингових позицій конкретного тексту за результатами видачі пошуковими системами у відповідності до певних запитів користувачів. SEO-оптимізація тексту покликана підвищити мережевий трафік інформаційних і комерційних ресурсів з наступною монетизацією (отриманням прибутку).

Мета вивчення навчальної дисципліни: з'ясувати основні принципи SEO-оптимізації тексту, розкрити сутність головних прийомів і засобів підвищення конкурентно-пошукової здатності тексту, сформулювати практичні навички з написання і редагування тексту з метою підвищення його інформативності і комерційної успішності.

Вивчення дисципліни «Оптимізація текстів для Інтернет-ресурсів» пов'язано з іншими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців: «Інформаційні жанри», «Аналітичні жанри», «Художньо-публіцистичні жанри», «Журналістський фах», «Проблематика ЗМІ», «Журналістське розслідування».

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни. Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування.

Засвоєння означеної дисципліни забезпечує отримання знань з історії розвитку й основних стратегій SEO-оптимізації тексту; основ копірайтингу і рерайтингу; основних програм, що сприяють виявленню SEO-оптимізації тексту; методики покращення тексту задля його успішного продажу. Також до набутих компетентностей можна віднести вміння комплексно послуговуватися засобами SEO-оптимізації тексту, ефективно застосовувати засоби і прийоми SEO-оптимізації тексту задля підвищення його конкурентоздатності, усвідомлювати особливості SEO-оптимізації тексту, писати SEO-оптимізовані тексти для комерційного використання.

Вивчення означеної дисципліни гарантуватиме реалізацію таких здобутих компетентностей під час працевлаштування: уміння створювати SEO-оптимізовані тексти, продукувати оригінальні тексти у відповідності до технічних вимог і жанрово-стильових стратегій, покращувати тексти-основи для підвищення пошукової конкурентності, оцінювати якість тексту з точки зору його вартості для пошукових систем і людського зацікавлення, створення заголовків, метатег «Title» і «Description».

Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами.

Змістовий модуль 1. Засоби оптимізації текстів для Інтернет-ресурсів

1. Щільність ключових слів.
2. Семантичний аналіз тексту.
3. Засоби підвищення дієвості тексту, його оптимізації.
4. Заспамленість тексту, умови зниження критичного рівня.
5. Унікальність тексту, головні засоби підвищення оригінальності.
6. Водність тексту, зменшення кількості малозначимих слів, підвищення інформативності.
7. Зручність прочитання тексту, стильові засоби удосконалення.
8. Архітектоніка тексту, її вплив на успішне сприйняття тексту пошуковими системами і людиною.
9. Особливості складання інформативних і комерційних текстів. Засоби підвищення якості текстів, що краще продаються.
10. Модель AIDA, її використання в копірайтингу і рерайтингу задля підвищення цінової вартості тексту.
11. Копірайтинг, рерайтинг як основа рекламних і комерційних текстів.
12. Стоп-слова і мовленнєві шаблони, що знижують інформативну впливовість тексту.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни (кількість кредитів ЄКТС, кількість годин, у тому числі годин аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи).

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 10, практичних – 30, самостійна робота – 80).

Форма семестрового контролю.

Залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання).

Викладання цієї навчальної дисципліни забезпечуватиме Волковинський Олександр Сергійович, доктор філологічних наук, професор.

Перелік основної літератури.

1. Мар'їна О. Інструментальні методи моделювання поведінки користувачів та критеріїв ранжування науково-інформаційних порталів у веб-просторі // Бібліотечний вісник. — К, 2014. — № 4. — С. 22—26.
2. Замковий О. В. Застосування типізації веб-простору та агентного підходу для покращення результатів пошуку в Інтернет // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. — К, 2011. — С. 91—96. — (Серія «Фізико-математичні науки»; Вип. 2).
3. Крохина О. И., Полосина М. Н., Рубель А. В., О. И. Сахно, Селин Е. В., М. С. Ханина. Первая книга SEO-копирайтера. Как написать текст для поисковых машин и пользователей. — М.: «Инфа-Инженерия», 2012. — 216 с.
4. Питер Кент. Поисковая оптимизация для чайников, 4-е издание = Search Engine Optimization For Dummies, 4th Edition. — М.: «Вильямс», 2011. — 432 с.

5. Каплунов Д. Нейрокопирайтинг. 100+ приемов влияния с помощью текста. — М. : Эксмо, 2016. — 352 с.
6. Панда П. Копирайтер, расти! О продающих текстах и профессиональном росте. — М. : Питер, 2016. — 224 с
7. Ortiz-Cordova, A. and Jansen, B. J. (2012) Classifying Web Search Queries in Order to Identify High Revenue Generating Customers. *Journal of the American Society for Information Sciences and Technology*. 63(7), 1426 – 1441.
8. Beel, Jöran and Gipp, Bela and Wilde, Erik (2010). "Academic Search Engine Optimization (ASEO): Optimizing Scholarly Literature for Google Scholar and Co." (PDF). *Journal of Scholarly Publishing*. pp. 176–190. Retrieved April 18, 2010.
9. Brian Pinkerton. "Finding What People Want: Experiences with the WebCrawler" (PDF). The Second International WWW Conference Chicago, USA, October 17–20, 1994. Retrieved May 7, 2007.
10. Zoltan Gyongyi & Hector Garcia-Molina (2005). "Link Spam Alliances" (PDF). *Proceedings of the 31st VLDB Conference, Trondheim, Norway*. Retrieved May 9, 2007.

БАКАЛАВР

4 КУРС

Галузь знань 06 Журналістика

Спеціальність 061 Журналістика

Освітньо-професійна програма Журналістика

(Кваліфікація - Бакалавр. Журналіст

Термін навчання - 3 роки 10 місяців

на основі повної загальної середньої освіти)

НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 02 ПРАКТИЧНА СТИЛІСТИКА

Мета курсу: подати стилістичну систему української мови в її довершеній, поліфункційній формі; домогтися засвоєння основних понять теоретичної і практичної стилістики; домогтися оволодіння стилістичними нормами літературного мовлення; виробити чуття естетики мовлення, уміння працювати над словом.

Тип: Навчальна дисципліна належить до циклу професійної підготовки (нормативна). Форма підсумкового контролю – екзамен.

Термін вивчення: 7 семестр (денна форма навчання)

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 18 год. лекційних, 30 год. практичних занять,.

Викладацький склад: доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Попович А.С., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови Федькова І.А.

Основні завдання дисципліни:

з'ясування й засвоєння основних понять і категорій стилістики; визначення основних критеріїв класифікації стилів; вивчення основних етапів формування, становлення і розвитку функційних стилів української літературної мови в різних сферах спілкування, ролі інтра- та екстралінгвістичних чинників; характеристики стилістичного матеріалу сучасної української мови; оволодіння стилістичною системою української мови (стилістикою ресурсів і функціональною стилістикою); вироблення вмінь і навичок визначати стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах усіх стилів; ознайомлення із стилістичними прийомами та способами використання мовного матеріалу відповідно до умов і цільової настанови; вироблення вмінь оцінювати стилістичні можливості мовних засобів; закріплення стилістичних навичок за допомогою конструювання стилістично довершеного тексту; оволодіння навичками текстотворення в усіх функційних стилях, підстилях і жанрах; підвищення культури професійного, ділового і побутового мовлення.

Результати навчання:

знання: основні поняття стилістики, знання про стилістичну систему української мови, стилістику ресурсів і функційну стилістику;

вміння, навички, компетентності, набуті у процесі вивчення дисципліни: здатність до навчання, креативність, володіння технологіями пошуку інформації, гнучкість мислення; здатність до аналізу й синтезу, організації та планування, засвоєння основних базових знань із практичної стилістики, навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел), розв'язання проблем, планування та управління часом; здатність застосовувати знання на практиці, дослідницькі навички та вміння, здатність до навчання, здатність працювати самостійно, турбота про якість, бажання досягти успіху; володіння культурою мислення, здатність демонструвати й застосовувати знання; усвідомлення соціальної значущості професії, висока мотивація професійної діяльності;

володіння нормами української літературної мови, вільне володіння українською мовою в її літературній формі, володіння осиними методами й прийомами різних типів усної та письмової комунікації українською мовою; володіння навичками підготовки наукових оглядів, різних видів проєктів; володіння навичками участі в дискусії, виступах із повідомленнями, доповідями усного, письмового й віртуального (розміщення в інформаційних мережах) представлення матеріалів власних досліджень; володіння базовими навичками доопрацювання й обробки (коректування, коментування, реферування тощо) різних типів текстів;

визначення стилістичних ознак мовних одиниць у текстах усіх стилів, оцінювання стилістичних можливостей мовних засобів, конструювання стилістично довершених текстів, редагування текстів.

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, робота за таблицями, опрацювання літератури, дискусії, конструювання речень і текстів з відповідною стилістичною спрямованістю, написання творчих робіт і стилістичних етюдів, аналіз текстів різних стилів, спостереження над стилістичними функціями мовних одиниць, стилістичний експеримент, робота над стилістичними помилками, редагування текстів, підготовка повідомлень, створення проєктів.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, модульні контрольні роботи та зрізи, виконання стилістичних розборів тощо.

Зміст навчальної дисципліни:

Вступ. Стилістичне використання фонетичних і лексичних засобів

Практична стилістика української мови як лінгвістична наука і навчальна дисципліна. Предмет стилістики. Стилістична система української мови як предмет української стилістики. Філософське вчення про онтологічну єдність думки, волі й емоцій, про співвідношення об'єктивного і суб'єктивного в процесі пізнання, про зв'язок та залежність форми і змісту. Лінгвоукраїнознавство як методологічна основа курсу стилістики української мови. Методи стилістичних досліджень: семантико-стилістичний аналіз; зіставлення; стилістичний експеримент; статистичні методи. Структура стилістики. Зв'язок стилістики з іншими лінгвістичними і нелінгвістичними дисциплінами. Значення навчального курсу практичної стилістики української мови для підготовки журналіста. Історія і джерела стилістики.

Основні поняття стилістики. Стиль. Мовленнєва системність стилю як основна його стилетворча ознака. Норма. Роль публіцистичного стилю у формуванні стилістичних і мовних норм. Стилістичне значення (конотація). Експресія як інтенсифікація виразності мовлення, позаконтекстна експресія мовних одиниць і експресія мовленнєвих одиниць. Стилістема як мовна одиниця з реальними можливостями стилістичного значення і як мовленнєва одиниця з певним стилістичним значенням. Стилістичні засоби як елемент мови (мовлення) здатні виражати стилістичну інформацію (експресивно-оцінну, експресивно-емоційну, функціонально-стильову). Стилістичний прийом як спосіб творення за допомогою стилістичних засобів стилістичного значення або його відтінку. Види прийомів.

Характеристика функціональних стилів української літературної мови. Історичний розвиток стилів української літературної мови. Давня українська літературна мова з кількома жанровими різновидами (конфесійним, полемічним, літописним, фольклорним та ін.) і перевагою офіційної актової мови. Стилістична розбудова нової української літературної мови з перевагою стилю художньої літератури. Багатство стилів сучасної української літературної мови в усній і писемній її формах. Стилі експресивні (високий,

низький, середній), функціональні, індивідуальні. Характеристика функційних стилів. Роль журналістів у становленні й збагаченні публіцистичного стилю.

Стилістичні засоби (ресурси) української літературної мови

Фоностилістика (графіко-фонетичні засоби стилістики). Експресивні можливості звуків української мови. Евфонія. Евфонічне чергування голосних. Звукосимволізм. Ономастопи. Звукові повтори (анафора, епіфора, алітерація, асонанс, дисонанс) і їх стилістичне використання. Графостилістичні засоби стилістики (графічна організація тексту, сегментація; виділення речення, частини речення, словосполучення, слова). Використання стилістичних засобів фонетики в текстах публіцистичного стилю.

Лексична стилістика. Стилістичне навантаження слова і стилістично-функціональна диференціація лексичного складу української мови. Стилістично нейтральна і стилістично забарвлена лексика. Емоційно забарвлена лексика і функціонально забарвлена лексика. Слова книжної конотації і слова розмовної конотації.

Архаїзми. Історизми. Старослов'янзми. Неологізми. Терміни. Професіоналізми. Запозичення. Діалектизми. Арготизми і жаргонізми. Просторіччя. Місце і стилістична роль названих одиниць у мові ЗМІ. Канцеляризми і штампи. Росіянізми в телевізійному мовленні й у газетному тексті.

Синонімія – основне джерело засобів словесної образності та створення стилістичної виразності в текстах публіцистичного жанру. Перифрази і евфемізми. Мовні й контекстуальні стилістичні синоніми. Внутрішньо-стильові й міжстильові синоніми. Полісемія як основа для формування стилістичних засобів української мови. Лексична антонімія – основа для творення стилістичних фігур контрастів, антитез, оксюморонів. Стилістичне використання антонімів у текстах публіцистичного жанру. Омоніми як матеріал для версифікацій і каламбурів. Омофонія в мовленні на радіо й телебаченні. Пароніми як стилістичний засіб і як вада журналістського тексту.

Тропи. Вчення про тропи і фігури. Системний характер тропіки. Класифікація тропів. Метафора. Механізм метафоризації. Види метафор. Метонімія. Синекдоха. Парономазія. Епітет, види епітетів. Порівняння, способи граматичного вияву. Персоніфікація. Алегорія. Іронія. Пародія. Тропи в текстах публіцистичного стилю.

Стилістика фразеологічних одиниць. Стилістична класифікація фразеологізмів: книжні, фольклорні, розмовно-побутові. Синонімічні фразеологізми. Трансформації фразеологізмів у мові ЗМІ.

Граматична стилістика української мови

Стилістичні засоби (ресурси) української літературної мови

Стилістичні засоби словотвору в українській мові. Стилістичне використання іменників, прикметників, дієслів, яким суфікси, префікси надають емоційно-експресивного забарвлення. Стилістичні можливості інших видів словотвору (основоскладання, аббревіація, переосмислення тощо). Використання стилістичних засобів у мові ЗМІ.

Стилістична морфологія. Стилістичні можливості граматичних форм часу, способу, особи, виду, стану дієслів. Стилістичне використання якісних, відносних, присвійних прикметників, повних і коротких форм. Прикметник – епітет. Стилістичні можливості категорій роду, числа і відмінка іменників. Стилістичні опозиції варіантних форм відмінків. Стилістичні функції займенників. Участь прийменників, сполучників, часток у творенні стилістичних фігур. Інтер'єктиви як стилістична категорія. Типові помилки в стилістичному використанні морфологічних засобів у мові мас-медіа.

Стилістичний синтаксис української мови. Стилістичні можливості двоскладного речення (головних, другорядних членів речення і засобів зв'язку між ними). Стилістичні функції модальних різновидів речень (питальних, розповідних, спонукальних, стверджувальних, заперечних, окличних).

Стилістичні функції односкладних та неповних речень: означено-особових і неозначено-особових, узагальнено-особових, безособових, інфінітивних, номінативних,

еліптичних. Стилiстичнi можливостi сполучникових (простих, ускладнених, складних – складносурядних i складнопiдрядних) та безсполучникових (простих i складних) речень.

Стилiстична основа ускладнених речень (однорiднi члени речення, вiдокремленi, другоряднi члени, вставнi i вставленi слова, словосполучення, речення, непоширенi i поширенi звертання). Стилiстичнi функцiї прямої, невласне прямої мови, авторського введення. Стилiстичнi риси багатокомпонентних ускладнених синтаксичних сполучень (складних речень комбiнованого типу, перiодiв). Порядок слiв як стилiвова ознака мовлення. Типовi помилки в стилiстичному використаннi синтаксичних засобiв у мовi мас-медiа.

Фiгури. Класифiкацiя фiгур. Повтор, анафора, епiфора амплiфiкацiя, асиндетон, полiсиндетон, елiпс, перiод, паралелiзм, парафраза, плеоназм, тавтологiя, градацiя, умовчання та iн. Фiгури в текстах публiцистичного стилю.

ПП 07.04. ЖУРНАЛІСТИКОЗНАВСТВО: МЕДІАКРИТИКА

Навчальна дисциплiна «Журналістикознавство: Медіакритика» ставить за мету ознайомити студентiв iз загальними принципами та практикою сучасної медіа-критики. Особливу увагу зосереджено на тих медіакритичних аспектах, якi безпосередньо пов'язанi з редакторською професiєю.

Завдання навчальної дисциплiни:

1. оволодiти системою тих правил i принципiв медіакритичної дiяльностi, яка становить досить широку панораму процесiв редакторського i журналістського самовдосконалення, вироблених практикою норм органiзацiї iнформацiйного матерiалу, психологiї творчостi, журналістської етики тощо;
2. сформуванi поняття про медіакритичнi аспекти редакторського фаху;
3. навчити здiйснювати медіакритичнi дослiдження регiонального iнформацiйного простору.

Курс пов'язаний з професiйною пiдготовкою фахiвцiв-журналістiв. Для засвоєння курсу студент повинен мати базову пiдготовку з курсiв «Журналістська майстернiсть», «Теорiя журналістики».

У результатi вивчення навчальної дисциплiни студент повинен знати:

- iсторiю зародження та розвитку медіакритики як особливої сфери журналістики в Україні i за кордоном;
- рiзнi форми та жанри творiв вiтчизняної медiйної критики;
- функцiї медіакритики, iх спiввiдношення з базовими функцiями журналістики;
- спецiалiзованi видання, сайти, сторiнки в Інтернетi.

вмiти:

- здiйснювати монiторинг засобiв масової комунiкацiї;
- вмiти оцiнювати й аналізувати журналістські матерiали й iншi матерiали медiйного змiсту;
- студенти повиннi володiти навичками медіакритичного аналізу i вмiти писати рiзнi за жанрами медіакритичнi матерiали.

Змiст навчальної дисциплiни за модулями i темами

Змiстовий модуль 1. Медіакритика як специфiчна сфера медiадiяльностi

Тема 1. Медіакритика як галузь журналістської дiяльностi.

Тема 2. Становлення медiа критики.

Тема 3. Види медiа критики.

Тема 4. Медіакритичнi українські видання

Тема 5. Функцiї медiа критики

Тема 6. Соцiальна роль медiа критики

Тема 7. Медіакритика i аудиторiя ЗМi

Тема 8. Екологiя iнформацiйної ноосфери

Тема 9. Аналіз медіа текстів різних видів медіа

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Навчальні заняття	Самостійна робота	МКР	ЗАЛК
50	10	40	100

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 3. Загальний обсяг годин – 90 (аудиторних – 30, з них: лекційних – 18, практичних - 12, самостійна робота – 60).

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: Загоруйко Н.А. – асистент кафедри журналістики, кандидат філологічних наук.

Перелік основної літератури:

1. Квіт С. Масові комунікації : підручник / С. Квіт. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. – 208 с.
2. Короченский А. «Пятая власть?» Феномен медиакритики в контексте информационного рынка : монограф. / А. П. Короченский. – Ростов: Международный ин-т журналистики и филологии, 2002. – 272 с.
3. Теорія і методика журналістської творчості : підручник / В. Й. Здоровега. – Львів, 2000. – 180 с.
4. Карпенко В.О. Журналістика: основи професійної комунікації : навч. посіб. для студ. ВНЗ, що навчаються за спец. "Журналістика" / В. О. Карпенко. – К. : Нора-прінт, 2002. – 348 с.
5. Михайлин І.Л. Журналістика як всесвіт : вибрані медіадослідження / І. Л. Михайлин. – Х. : Прапор, 2008. – 512 с.
6. Потятиник Б.В. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медиакритика / Б. В. Потятиник. – Львів, 2004. – 312 с.
7. Українське законодавство: засоби масової інформації науково-популярне видання / ред.-упор.: Т. Катюжинська, Л. Панкратова. – К. : Підгот. прогр. правового захисту та освіти ЗМІ IREX У-Медіа, 2004. – 368 с.

ПІ 09 ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Опис (анотація): Навчальна дисципліна «Історія зарубіжної журналістики» посідає важливе місце у програмі підготовки студентів за спеціальністю «Журналістика». У процесі опанування курсу з'ясовується розвиток журналів і газет як спеціальних видів друкованої продукції, їх співвідношення на різних етапах історії, вивчення організації і функціонування конкретних видань, діяльність їх редакторів, видавців, співробітників, аналіз розповсюдження періодики і взаємовідносин друкованих органів з аудиторією. Знання минулого й сучасного світової журналістики сприяє розвитку самосвідомості журналіста, формуванню професійних якостей і навичок; спрямоване не лише на одержання певних культурно-історичних знань, а й на їх реалізацію в практичній діяльності.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 4 курс (8 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 30 год. лекційних, 30 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики, О.С. Волковинський.

Метою курсу є дослідження джерел виникнення і шляхів розвитку засобів масової інформації різних країн світу і формування системно-комплексних уявлень про світову журналістику як багатоплановий і динамічний феномен.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити із процесом становлення журналістики як суспільного інституту;
- 2) вивчити закономірності розвитку зарубіжної періодики, з'ясувати її суспільно-культурницьку місію в духовному житті людства;
- 3) розкрити закономірності розвитку зарубіжної преси;
- 4) виявити значення преси в культурному розвитку людства;
- 5) визначити роль журналістики в ідейно-політичній та літературній боротьбі різних епох;
- 6) з'ясувати особливості літературної майстерності публіцистів світового рівня;
- 7) висвітлити основні тенденції найважливіших періодичних видань XVII – I пол. XVIII ст.;
- 8) сприяти підвищенню професійного рівня майбутніх журналістів.

Результати навчання: студенти мають знати:

- періодизацію історії журналістики;
- джерела виникнення і початкові стадії поширення перших інформаційних повідомлень;
- основні етапи розвитку друкованих видань Європи і Америки XV–XX ст.;
- особливості становлення і розвитку журналістики в країнах Латинської Америки, Азії та Африки;
- докорінні зміни в зарубіжній журналістиці XIX – початку XXI століть;
- історичні типи й теорії журналістики;
- тенденції розвитку і перспективи сучасних ЗМІ.

Студенти мають уміти:

- розглядати журналістські явища з урахуванням передумов виникнення, закономірностей розвитку та зв'язків з іншими явищами, тобто в діахронії;
- на основі засвоєних знань співставляти і характеризувати факти журналістики з точки зору їхньої внутрішньої еволюції та спадкоємності;
- аналізувати публіцистичні і журналістські твори різних періодів і різних країн і визначати їхнє місце в еволюції світових ЗМІ.

Методи викладання дисципліни: лекції із застосуванням мультимедійного проектора, усне слово викладача, пояснення, презентація, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання завдань, конспектування, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, перевірка готовності до практичних занять, написання самостійних робіт, модульної контрольної роботи, письмове тестування і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Екзамен
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Історія зарубіжної журналістики : конспект лекцій. Ч.1 / уклад.: В. І. Антофійчук, Т. С. Гринівський; Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. - Чернівці : Рута, 2008. – 100 с.
2. Волковинський О. Практикум з «Історії зарубіжної журналістики» / Олександр Волковинський. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2014. – 84 с.

3. Жиленко І. Р. Історія зарубіжної журналістики (від античності до II пол. XVIII ст.) : навчальний посібник / І. Р. Жиленко. – Суми : Вид-во СумДУ, 2010. – 285 с.
4. Іванов В.Ф. Законодавство про засоби масової інформації: український та зарубіжний досвід. – К., 1999.
5. Іванов В.Ф., Чиж І.С. Журналістські права та обов'язки у світлі Європейської конвенції з прав людини. – К., 1999.
6. Мелещенко О.К. Комп'ютерні і телекомунікаційні технології як гарант інтеграції журналістики України в світовий інформаційний простір. – К., 1998.
7. Москаленко А.З. Проблеми розвитку масової комунікації на сучасному етапі // Вісник Київ. ун-ту: Сер. Журналістика. – Вип.2. – К., 1995. – С.3-25.

Мова викладання: українська.

III 10 МІЖНАРОДНА ЖУРНАЛІСТИКА

Опис (анотація) Курс “Міжнародна журналістика” є базовою дисципліною, що діалектично поєднується з профілем загальної професійної підготовки кваліфікованих спеціалістів в сфері міжнародної журналістики, а також науково-дослідною роботою студентів.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 4 курс (8 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Загоруйко Н.А.

Мета курсу: сформувані у студентів розуміння сучасних процесів журналістики у системі міжнародних і суспільних відносин.

Основні завдання дисципліни:

1. Дати уявлення про природу міжнародної журналістики, її принципи та функції;
2. Ознайомити з теоретичними засадами діяльності журналіста-міжнародника;
3. Визначити роль української міжнародної журналістики як соціокультурної моделі, розкрити взаємовідносини політики, преси, владних структур;
4. Дати відомості про роль світових ЗМІ в інформаційному просторі України;
5. Збагатити студентів знанням фактів історії сучасної світової преси;
6. Привернути увагу до соціальної відповідальності журналіста, законодавчих і правових актів та морально-етичних норм поведінки журналістів у контексті міжнародної практики;
7. Сприяти підвищенню професійного рівня майбутніх журналістів.

Дисципліна розглядається в єдиному контексті національних пріоритетів і національної безпеки України.

Результати навчання: Студенти **повинні знати** типологію сучасних засобів масової інформації, тенденції розвитку сучасних світових ЗМІ, типологію світових агентств та специфіку їх роботи, особливості роботи міжнародних світових організацій у сфері ЗМІ, світові школи журналістики та історичні типи журналістики. **Студенти повинні вміти:** здійснювати аналіз світових ЗМІ за формою власності, за регіоном поширення, за призначенням для аудиторії; розподіляти світові друковані ЗМІ на якісні та масові; роботи огляд міжнародних подій в інформаційній програмі; здійснювати огляд міжнародних подій в газеті, на радіо і на телебаченні за тиждень.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, конспектування, виготовлення роздавального матеріалу, робота за таблицями, опрацювання методичної літератури, рольові ігри, конференції, дискусії, моделювання професійної ситуації в аудиторії, виготовлення моделей таблиць і стендів тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи, написання контрольних планів-конспектів уроків та їх аналізів і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	За лік
50 балів	10 балів	40 балів	10 0 ба лів

Форма підсумкового контролю: залік

Перелік основної літератури:

1. Гриценко О.М., Шкляр В.І. Основи теорії міжнародної журналістики / О.М. Гриценко, В.І. Шкляр – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2002. – 304 с.
2. Гресько О.В. Міжнародна журналістика : Навчально-методичний посібник / О.В. Гресько – К. : Грамота, 2009. – 112.
3. Даниленко С.І. Міжнародна журналістика. Репортерське спілкування. Практикум / С.І. Даниленко – К. : ІМВ, 2002. – 248 с.
4. Іванов В.Ф., Дудка О.С. Міжнародна журналістика. Міжнародний піар / В.Ф. Іванов, О.С. Дудка – К. : Освіта України, 2011. – 288 с.
5. Боднар І. Міжнародна інформація: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення курсу / І.Боднар – Львів : Новий Світ-2000, 2005. – 216 с.
6. Ліпкан В.А. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції: Навчальний посібник / В.А.Ліпкан, Ю.Є.Максименко, В.М.Желіховський. – К. : КНТ, 2006. – 280 с.
7. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика: Навч. посіб. / Г.Г.Почепцов, С.А.Чукот. – К. : Знання, 2006. – 663 с. (Вища освіта ХХІ століття).
8. Сапунов В.И. Зарубежные информационные агентства / В.И. Сапунов– СПб. : Изд-во Михайлова В.А., 2006. – 384 с.
9. Хачатуров К. Три знака времени. Полвека в международной журналистике / К. Хачатуров – М.: Международные отношения, 2002.

Мова викладання: українська.

ПП 12.05 ТЕЛЕВИРОБНИЦТВО

Опис (анотація): Телевиробництво – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до професійної діяльності у сфері тележурналістики. Телевиробництво досліджує становлення телебачення, жанрову систему телемовлення, специфіку виражальних засобів телебачення та особливості операторської роботи і монтажу телепрограм.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 4 курс (8 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: денна форма навчання – 60 год. аудиторних: 10 год. лекційних, 40 год. практичних занять, 10 год. лабораторних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Колупаєва О. М.

Мета курсу: ознайомити студентів з основними принципами і засадами діяльності сучасної телевізійної журналістики, виявити та обґрунтувати специфіку телебачення в

системі ЗМІ, зокрема в сучасних умовах активного розвитку електронної комунікації, сформувавши у студентів вміння застосовувати набуті знання у практичній діяльності.

Основні завдання дисципліни:

- 1) розглянути базову термінологію, об'єкти та суб'єкти тележурналістики;
- 2) розкрити специфіку та суспільні функції телебачення, його місце в системі ЗМІ;
- 3) розглянути засади функціонування телевізійного мовлення, особливості організації та управління телевиробництвом в державному та комерційному секторах;
- 4) висвітлити способи, методи та комунікаційні ефекти взаємодії тележурналістів з аудиторією, ознайомити з технологією телеметричних досліджень на ТБ;
- 5) схарактеризувати статус журналіста в системі інформаційних та комунікаційних відносин у суспільстві, окреслити соціальні функції тележурналістики;
- 6) дати комплексне уявлення про сучасну проблематику тележурналістики, розкрити політичні, економічні, соціальні, культурні та ментальні аспекти тележурналістики.

Результати навчання: студенти мають знати основну телевізійну термінологію, методи збору, відбору, обробки та поширення телевізійної інформації, жанри інформаційного мовлення, професійні етичні засади тележурналіста. Студенти мають вміння збирати, поширювати телевізійну інформацію, оперативно створювати телевізійні тексти у різних жанрах, озвучувати (начитувати) новини та закадровий текст для телевізійних випусків, виготовляти телевізійні продукти різних жанрів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, рольові ігри, дискусії, моделювання практичних ситуацій в аудиторії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, виконання самостійних робіт, письмове тестування і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Гоян В.В. Журналістська творчість на телебаченні: монографія / В.В.Гоян. – К. : Гоян В.В. Журналістська творчість на телебаченні: монографія / В.В. Гоян. – К. : Київський університет, 2011. – 319 с.
2. Капелюшний А. О. Телебачення прямого ефіру: практика мовлення, типові помилки : навч. посіб. / А. О. Капелюшний. — Львів : ПАІС, 2011. – 400 с.
3. Летуновский В.П. Телевизионный журналист в прямом эфире : учеб. пособие / В.П. Летуновский. – СПб. : С.-Петербур. гос. ун-т, 2004.
4. Сербенська О. А., Бабенко В. В. Основителетворчості: практикум /О. Сербенська, В. Бабенко. — Львів: ПАІС, 2007. — 112 с.
5. Стейнли П. Телевизионный репортаж :практ. пособ. для профессионалов : Internewsnetwork / П. Стейнли. — М. :Аспик-Д, 1997. — 342 с.
6. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / МітчелСтівенс ; пер. з англ. Н. Єгоровець. – К. : «Вид. дім «Кисво-Могилян. акад.», 2008.– 407 с.
7. Шаповал Ю.Г. Телевізійна публіцистика: методологія, методи, майстерність. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені І. Франка, 2002. – 206 с.
8. Ширман Р. Телевізійна режисура. Майстер-клас / Р. Ширман. – К., 2004.– 197 с.

9. Цвик В.Л. Телевизионная журналистика: история, теория, практика : учеб. пособие / В.Л. Цвик. – М. : Аспект Пресс, 2004. – 303 с.
10. Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика: підручник / А.В. Яковець. — К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 240 с.

Мова викладання: українська.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ САМОСТІЙНОГО ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПІ 21 ЖУРНАЛІСТСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ

Опис (анотація): Журналістська майстерність передбачає лабораторні заняття у вигляді аналізу самостійно виконаних завдань. Журналістська майстерність розкриває своєрідне сприйняття світу, неординарне мислення, здатність до аналітики, вчить володіти різноманітними жанровими формами, співвідносити індивідуальну й колективну майстерності, вправно користуватися словом на текстотворчому рівні.

Тип: цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 4 курс (7 семестр).

Кількість кредитів: 4,5 кредити ECTS: всього 135 год., з них: денна форма навчання – 46 год. аудиторних: 46 год. лабораторних занять.

Викладацький склад: старший викладач кафедри української мови (сумісник кафедри журналістики) Мозолюк О.М.

Мета курсу: допомогти студентам зрозуміти творчий процес, результатом якого повинен стати якісний журналістський текст.

Основні завдання дисципліни:

- 1) формувати в майбутніх журналістів відчуття професійної гідності, глибокої моральної відповідальності за писемне та усне слово;
- 2) ознайомлювати студентів із основними методами і способами пізнання дійсності та методами журналістської творчості;
- 3) удосконалювати вміння студентів засвоювати творчі способи, прийоми, методи та принципи праці сучасного журналіста;
- 4) оволодівати технологічними прийомами журналістської практики, основами журналістської професійної майстерності;
- 5) продовжувати розвивати в студентів уміння самостійно працювати над журналістським текстом за допомогою слова;
- 6) формувати чітке уявлення про жанри сучасної журналістики;
- 7) розкривати особливості авторського «Я» в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних жанрах.

Результати навчання: студенти **мають знати** функціональні аспекти журналістського тексту, творчий процес журналіста, стадії пізнавальної діяльності і стадії створення тексту, методи і прийоми журналістської майстерності. Студенти **мають уміти** концептуально осмислювати соціально-комунікативні цінності, практично створювати якісний журналістський текст.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, створення та розв'язання проблемних ситуацій, рольові ігри, що моделюють певні професійні ситуації, аналіз та самоаналіз журналістських матеріалів, творчі завдання, конспектування, написання текстів різних жанрів тощо.

Методи оцінювання: поточне усне та письмове опитування, написання самостійних робіт, написання журналістських текстів та їх аналіз, контрольні модульні роботи і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Ботнер Ю.О. Журналістська майстерність: навч. посіб. / Ю.О.Ботнер. – Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2013. – 232 с.
2. Грасіан Б. Кишеньковий оракул, або Наука розсудливості, де зібрані афоризми, взяті з творів Лоренсо Грасіана / Бальтасар Грасіан. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – 276 с.
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник / В.Й.Здоровега. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Каппон Р. Дж. Наставни журналистам Ассошіейтед Пресс : професійний poradnik / Рене Дж. Каппон ; пер. з англ. А.Іщенка. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – 158 с.
5. Лизанчук В. Журналістська майстерність : підручник / Василь Лизанчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 376 с.
6. Марущак В.І. Школа журналіста : навч. посібник / В.І.Марущак. – Тернопіль : Мандрівець, 2011. – 136 с.
7. Мельник Г.С. Основы творческой деятельности журналиста / Г.С.Мельник, А.Н.Тепляшина. – СПб. : Питер, 2008. – 272 с.
8. Михайлин І.Л. Журналістська освіта і наука : підручник / І.Л.Михайлин. – Суми : Університетська книга, 2009. – 336 с. – С. 210-230.
9. Михайлин І.Л. Основы журналистики : підручник / І.Л.Михайлин. – К. : ЦУЛ, 2003. – 284 с.
10. Мітчел С. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет : підручник / Стівенс Мітчел. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 407 с.
11. Смелкова З.С. Риторические основы журналистики. Работа над жанрами газеты : учебн. пособ. / З.С.Смелкова, Л.В.Ассуирова, М.Р.Савова, О.А.Сальникова. – 4-е изд., испр. – М. : Флинта : Наука. – 320 с.
12. Стишов О.А. Українська лексика кінця ХХ століття: (на матеріалі мови засобів масової інформації) / О.А.Стишов. – 2-ге вид., переробл. – К. : Пугач, 2005. – 388 с.

Мова викладання: українська.

ПП 22 ЛІТЕРАТУРНА ПРАЦЯ ЖУРНАЛІСТА

Опис (анотація): Сучасна українська журналістика проходить етап становлення демократичних стандартів фахової діяльності, тому проблема підвищення літературної якості журналістського матеріалу є актуальною. Дисципліна «Літературна праця журналіста» має творчий характер і передбачає роботу над матеріалами в різних жанрах.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 4 курс (7 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: 40 год. аудиторних: 40 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А.

Мета курсу: сформувані у студентів правильну мотивацію до журналістської творчості, до підвищення власного культурного рівня для успішної роботи над

індивідуальним стилем письма та усного мовлення, підготувати майбутніх журналістів до літературної роботи, ознайомити з актуальними літературними методами і прийомами журналістської творчості, допомогти студентам вникнути у творчий процес, результатом якого повинен стати якісний журналістський текст.

Основні завдання дисципліни:

- 1) формувати у студентів навик роботи над текстом журналістської прози;
- 2) ознайомити студентів з основними методами і прийомами літературної творчості у ЗМІ;
- 3) допомогти виробити літературні навик роботи над журналістським текстом;
- 4) формувати у них власний індивідуальний стиль, підвищувати культуру усного та писемного мовлення;
- 5) навчити писати студентів журналістські матеріали, виконані в різних жанрах й орієнтовані на різні цільові аудиторії, різні типи видань.

Результати навчання: студенти мають знати:

- специфіку літературної праці журналіста;
- особливості створення журналістського тексту;
- традиційні для ЗМІ виражальні засоби;
- основні літературні прийоми роботи над журналістським текстом.

Студенти мають уміти:

- практично використовувати отримані теоретичні знання;
- диференціювати аудиторію та працювати на конкретні цільові групи;
- володіти навиками літературної роботи над журналістським текстом;
- практично будувати якісний журналістський текст;
- працювати над удосконаленням власного індивідуального стилю письма й усного мовлення.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, створення та розв'язання проблемних ситуацій, ділові та рольові ігри, що моделюють певні професійні ситуації, аналіз та самоаналіз журналістських матеріалів; виконання творчих завдань тощо.

Методи оцінювання: оцінювання знань, умінь і навичок із кожної теми на основі систематичного опитування, поточного контролю (тестування), творчих завдань; написання самостійних робіт, модульної контрольної роботи, перевірка виконання завдань для самостійної роботи тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (60 балів)			40	100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
20 балів	10 балів	30 балів		

Форма підсумкової контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник / За наук. ред. О. Галича. – Київ : Либідь, 2001. – 488 с.
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості / В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2000. – 180 с.
3. Кузнецова О.Д. Засоби й форми сатири та гумору в українській пресі / О.Д.Кузнецова. – Львів : Видавничий центр університету імені Івана Франка, 2003. – 250 с.
4. Леви М. Гениальность на заказ / Марк Леви; пер. с англ. Олега Мацака. – М. : Манн, Иванов и Фербер; Эксмо, 2013. – 224 с.
5. Михайлин І. Л. Основи журналістики: Підручник. – 3-тє вид. / І.Л.Михайлин.– Л., 2003. – 284 с.

6. Нерух О.О. Першооснови журналістської творчості. – Харків : Світ дитинства, 2000. – 108 с.
7. Черникова Е.В. Литературная работа журналиста: учебник для студентов вузов / Е.В.Черникова. – М. : Гардарики, 2007. – 187 с.
8. Ярмиш Ю.Ф. Жанри сатиричної публіцистики: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Різуна. – К.: Інститут журналістики, 2003. – 156 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 10 ПУБЛІЦИСТИКА

Опис (анотація): Дисципліна «Публіцистика» навчає студентів аналізу, виробленню критичної оцінки процесів і явищ, які супроводжують етапи розвитку української публіцистики. Вивчення публіцистики у значній мірі сприяє формуванню таких якостей, що відповідають потребам морально здорової людини, так як публіцистика досліджує об'єктивні, закономірні процеси, не відштовхуючи особистість, її індивідуальність, яка є формою вираження об'єктивних закономірних зв'язків. Вивчення публіцистичних творів удосконалює уміння дослідницької, пошукової роботи, яка пов'язана з умінням студентів самостійно вирішувати складні проблеми з критично-оцінювальною діяльністю, а також розвиває творчі здібності журналістів: вміння створювати текст як усних виступів, так і письмових робіт з урахуванням специфіки жанру.

Тип: цикл дисциплін загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 4 курс (8 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 14 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А.

Мета курсу: ознайомлення студентів зі своєрідною сферою журналістики публіцистикою – від минулого до сучасності, із закономірностями розвитку різножанрових публіцистичних текстів; формування системи теоретичних і практичних знань, які допомагають орієнтуватися у процесі становлення й функціонування публіцистики.

Основні завдання дисципліни:

- поглибити, систематизувати знання студентів про публіцистику, її призначення, жанрову структуру;
- навчити студентів розуміти специфіку публіцистичних творів, конкретно-історичних умов їх творення;
- ознайомити з публіцистичною спадщиною яскравих представників цього жанру;
- навчити студентів аналізу, виробленню критичної оцінки процесів і явищ, які супроводжують етапи розвитку публіцистики;
- прищепити вміння аналізу і вияву особливостей змісту і форми публіцистичних творів.

Результати навчання: студенти мають знати:

- основні тенденції розвитку публіцистики;
- передумови виникнення публіцистики взагалі й української зокрема;
- історичний контекст розвитку публіцистики;
- творчий шлях та публіцистичні праці провідних публіцистів;
- проблематику і тематику знакових творів провідних українських публіцистів;
- теоретичне обґрунтування публіцистичної майстерності.

Студенти мають уміти:

- аналізувати й об'єктивно оцінювати факти, події та явища суспільного життя;
- орієнтуватися в основних тенденціях розвитку української публіцистики.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виготовлення унаочнень, використання аудіо- та відеозаписів, написання реферату, опрацювання наукової літератури, диспути, дискусії тощо.

Методи оцінювання: експрес-опитування на лекціях; перевірка готовності до практичних занять; перевірка робочих зошитів, модульної контрольної роботи; письмове тестування; звіт про виконане дослідження (реферативне повідомлення), перевірка виконання завдань для самостійної роботи тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
50 балів	10 балів	40 балів	

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Василик Л. Є. Світоглядна публіцистика сучасних літературно-художніх видань: концептосфера національної ідентичності: монографія / Л. Є. Василик; Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. – Чернівці, 2010. - 415 с.
2. Глушко О.К., Карпенко В.О. Публіцистика незалежної України: хрестоматія. – К., 2009. – 506 с.
3. Глушко О. К. Художня публіцистика: європейські традиції і сучасність : монографія. – К. : Арістей, 2010. – 192 с.
4. Дзюба І. Україна у пошуках нової ідентичності. – К. : Україна, 2006. – 848 с.
5. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підруч. [2-ге вид., перероб. і допов]. – В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
6. Лось Й. Публіцистика й тенденції розвитку світу. – Львів : Паїс, 2008. – 376 с.
7. Парцей М. П. Авторський фактор у публіцистиці / Парцей М. П. – Львів : Світ, 1990. – 200 с.
8. Хоменко Т.М. Проповідництво і сучасна публіцистика. – Львів: ПАІС, 2008.
9. Ярмиш Ю. Ф. Жанри сатиричної публіцистики : навчальний посібник. – К. : Центр вільної преси, 1999. – 114 с.

Мова викладання: українська.

ЗП 11 РЕГІОНАЛЬНА ЖУРНАЛІСТИКА

Опис (анотація): Курс має на меті ознайомити студентів із особливостями роботи мас-медіа в регіонах, окреслити основні напрямки і проблеми функціонування обласних і районних ЗМІ. Співпрацюючи з регіональними редакціями, студенти будуть мати можливість вивчити основні віхи становлення і тенденції розвитку ЗМІ у різних регіонах. Курс вводиться після проходження студентами переддипломної (навчально-виробничої) практики, а тому орієнтується на дискусійну форму роботи.

Тип: цикл дисциплін природничо-наукової (фундаментальні) підготовки, вибіркова (вільного вибору студента).

Термін вивчення: 4 курс (7 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 18 год. лекційних, 22 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики Почапська О.І.

Мета курсу: ознайомити студентів із особливостями роботи мас-медіа в регіонах, окреслити основні напрямки і проблеми функціонування обласних і районних ЗМІ.

Основні завдання дисципліни:

- Ознайомити студентів із законодавчою базою функціонування регіональних ЗМІ різних рівнів
- Дати уявлення студентам про такі поняття як «роздержавлення ЗМІ», «регіональні ЗМІ», «всеукраїнські ЗМІ», «Статут ЗМІ», «транснаціональні ЗМІ» та ін.
- Ініціювати позааудиторну підготовку студентів до самостійної професійної роботи, допомагаючи, таким чином, зростанню їх професійної майстерності. Ознайомити студентів і закріпити техніку успішного отримання журналістом необхідної інформації в умовах роботи регіональних редакцій.
- Ознайомити студентів зі співпрацею регіональних видань з інформаційними агентствами різних рівнів.

Результати навчання: студенти мають знати у результаті вивчення курсу студенти мають знати фахову термінологію, основні принципи функціонування регіональних ЗМІ; характеристики зовнішніх та внутрішніх факторів роботи регіональних редакцій; вплив психофізіологічних особливостей людини на формування її безпеки; принципи взаємодії регіональних ЗМІ з правоохоронними органами; законодавчі акти та нормативні документи, що регулюють діяльність регіональних ЗМІ; типи регіональних ЗМІ. Студенти мають **уміти** аналізувати та оцінювати потенційні можливості одних і тих самих тем в різних регіонах; оцінювати кількісні, часові та просторові характеристики при розробці теми для регіонального ЗМІ; оцінювати середовище перебування стосовно особистої безпеки, безпеки колективу.

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, бесіда, створення проблемних ситуацій, робота з архівними матеріалами, робота з різними типами рекламних повідомлень, робота в редакціях регіональних ЗМІ.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування та поточне тестування; підсумковий тестовий контроль; оцінка за виконання індивідуального науково-творчого завдання..

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	ІНДЗ	Модульна контрольна робота	Залік
35 балів	0 алів	35 балів	100 балів

1. Аакер Д. Стратегическое рыночное управление / Д. Аакер ; пер. с англ. под ред. С. Г. Божук. - СПб. : Питер, 2007. - 496 с. : ил. - (Серия «Теория менеджмента»).
2. 6. Апчел Ю. С. Сучасні моделі маркетингових комунікацій [Електронний ресурс] / Ю. С. Апчел // Ефективна економіка, 2010. - № 4. - Режим доступу до статті :<http://www.economy.nayka.com.ua/index.php>.
3. Бернет Дж. Маркетинговые коммуникации : интегрированный подход / Дж. Бернет, С. Мориарти ; пер. с англ. под ред. С. Г. Божук - СПб. : Питер, 2001. - 864 с. : ил. - (Серия «Маркетинг для профессионалов»).

4. Божкова В. В. Маркетингова політика комунікацій / В. В. Божкова // Маркетинг у прикладах і завданнях : навч. посіб. ; за заг. ред. С. М. Ілляшенка. - Суми : ВТД "Університетська книга", 2006. - С. 258-283.
5. Написання комунікаційної стратегії для програм розвитку, ЮНІСЕФ http://www.unicef.org/cbsc/files/Writing_a_Comm_Strategy_for_Dev_Progs.pdf
6. Написання комунікаційної стратегії, Служба комунікацій уряду Великобританії <https://gcn.civilservice.gov.uk/guidance/writing-a-communication-strategy/>
7. 15 способів поліпшити вашу комунікаційну стратегію, The Guardian, <http://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2013/feb/15/development-charity-communications-campaign>
8. Стратегія комунікації міста Стокгольм http://civic.kmu.gov.ua/consult_mvc_kmu/uploads/attach-584-794753967.pdf
9. Комунікаційна політика уряду Канади http://civic.kmu.gov.ua/consult_mvc_kmu/news/article/show/581

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 30 ОСНОВИ ВІДЕОМОНТАЖУ

Мета вивчення навчальної дисципліни: сформувати уявлення про особливості зйомки програм різних жанрів; світові технології одержання зображення в кіно і на телебаченні; визначати візуальне рішення програми згідно сценарію і концепції режисера; набути практичні навички здійснення якісної відеозйомки згідно сучасних технологій, формувати творчий задум монтажно-композиційної цілісності візуального матеріалу; засвоїти правила монтажу відеоряду.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: Телевиробництво, Практикум з фаху.

Компетентності:

знання:

- особливостей технічної бази і нових цифрових технологій, які застосовують в кіно та на телебаченні;
- етапів виробництва творчої продукції на теле- та кіностудіях;
- загальних принципів організації роботи на теле- та кіностудіях; методи і технології підготовки медіа-продуктів; правила композиції кадру.

уміння:

- застосовувати принципи художньо-технічного оформлення відеоматеріалів;
- застосовувати в професійній роботі цифрові та ІТ технології, цифрову техніку; користуватися програмним забезпеченням, необхідним для створення, опрацювання тексту, візуальної, аудіо-, аудіовізуальної інформації;
- користуватися цифровими пристроями передачі та обміну текстової, графічної, аудіо-, аудіовізуальної інформації.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами.

Змістовий модуль 1. Режисерські технології створення відеоматеріалів

1. Специфіка роботи режисера.
2. Композиція кадру. Базові правила побудови кадру.
3. Драматургічні принципи монтажу.
4. Техніка написання логлайну.
5. Сценарій короткометражного фільму.
6. Композиція сценарію і фільму.
7. Драматургія фільму.
8. Режисура анімаційного фільму.
9. Структура сценарію.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни.

4 кредити ECTS: всього 120 год., з них 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять, 80 годин самостійної роботи.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Викладацький склад: Колупаєва Олена Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики.

Перелік основної літератури.

- Гоян В.В. Журналістська творчість на телебаченні: монографія / В.В. Гоян. – К. : Київський університет, 2011. – 319 с.
- Капелюшний А. О. Телебачення прямого ефіру: практика мовлення, типові помилки : навч. посіб. / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2011. – 400 с.
- Летуновский В.П. Телевизионный журналист в прямом эфире : учеб. пособие / В.П. Летуновский. – СПб. : С.-Петербур. гос. ун-т, 2004. – 323 с.
- Сербенська О. А., Бабенко В. В. Основи телетворчості: практикум / О. Сербенська, В. Бабенко. – Львів: ПАІС, 2007. – 112 с.
- Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Мітчел Стівенс ; пер. з англ. Н. Єгоровець. – К. : «Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2008. – 407 с.
- Цвик В.Л. Телевизионная журналистика: история, теория, практика : учеб. пособие / В.Л. Цвик. – М. : Аспект Пресс, 2004. – 303 с.
- Шаповал Ю.Г. Телевізійна публіцистика: методологія, методи, майстерність. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені І. Франка, 2002. – 206 с.
- Ширман Р. Телевізійна режисура. Майстер-клас / Р. Ширман. – К., 2004. – 197 с.
- Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика: підручник / А.В. Яковець. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 240 с.

ПП 31 ЕРИСТИКА

Мета вивчення навчальної дисципліни у контексті підготовки фахівців певної спеціальності. Її взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців.

Мета вивчення дисципліни «Еристика» полягає у набутті студентом компетенцій, знань для вивчення історії та теорії красномовства, практичного оволодіння прийомами і навичками мистецтва полеміки, у формуванні практичних умінь і навичок ефективної раціональної комунікації у процесі зіткнення поглядів і позицій, у засвоєнні спеціальних прийомів впливу на людей задля досягнення комунікативної мети з мінімальними втратами часу й енергії.

Вивчення дисципліни пов'язано з багатьма іншими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців.

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни. Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування.

Вивчення дисципліни «Еристика» гарантуватиме набуття знань з ключових понять, розділів і законів як класичного, так і сучасного мистецтва полеміки; науково-теоретичних основ культурно-цивілізованої комунікації; семіотичних, логічних, психологічних, тактичних характеристик і прийомів ведення суперечок; правил доведення і спростування в ході аргументації та критики. Засвоєння дисципліни гарантує отримання уявлень про маніпулювання в суперечках; головні прийоми і форми невербальної комунікації під час ведення суперечок; основні правила ведення суперечок.

Майбутні фахівці вмітимуть аналізувати і членувати тексти різних типів; визначати тему, тези, докази, мовленнєві засоби і доцільність кожного слова в тексті; продукувати тексти різних типів промов з потрібної теми і для різних ситуацій та використовувати їх у власній практичній діяльності; добирати письмові і усні форми та прийоми ведення

продуктивної суперечки; вести ділове спілкування і дотримуватись етикету; нейтралізувати конфліктні ситуації під час ведення суперечок.

Під час працевлаштування вдасться вміло вести полеміки і суперечки, аргументовано переконувати опонентів, схилити їх до прийняття оптимальних рішень у кожній конкретній ситуації.

Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами.

Модуль 1. Еристика як мистецтво суперечки

Тема 1. Загальна характеристика поняття «Еристика».

Тема 2. Складові частини еристики.

Тема 3. Види суперечок, їх характеристика.

Тема 4. Аргументація і критика: правила і типові помилки.

Тема 5. Прийоми маніпулювання в суперечках та їх нейтралізація.

Тема 6. Тактичні, психологічні і невербальні прийоми маніпулювання в суперечках.

Тема 7. Коректні і некоректні прийоми впливу в суперечці. Софізми в суперечках.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити, год. всього 120, ауд. - 40 год., з них — лекційних 20, практ. - 20, самост. - 80 год.

Форма семестрового контролю — залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни

Викладання цієї навчальної дисципліни забезпечуватиме Волковинський Олександр Сергійович, доктор філологічних наук, професор.

Перелік основної літератури.

1. Гурвич С.С., Погорелко В.Ф., Герман М.А. Основы риторики. — К.: Кондор, 1978. — 298с.

2. Ивин А.А. Риторика. Искусство убеждать.- М.: Гранд, 2002. — 305с.

3. Когут О.І. Основы ораторского мистецтва. — Тернопіль: Астон, 2005. — 298с.

4. Кохтев Н.Н. Риторика. — М: Наука, 1994. — 356с.

5. Кузнецов И.Н. Современная риторика. — М.: Гранд, 2003. — 487с.

6. Куньч З. Риторичний словник. — К.: Рідна мова, 1997. — 339с.

7. Смелкова З.С., Ассуирова Л.В., Савова М.Р. Риторические основы журналистики. — М.: Наука, 2003. — 294с.

8. Хоменко І.В. Еристика. Мистецтво полеміки. — К.: Наук.думка, 2001.- 214с.

9. Хоменко І.В. Еристика. Теорія та практика суперечки. — К., 2007.

БАКАЛАВР

4 КУРС

Галузь знань 06 Журналістика Спеціальність 061 Журналістика

Освітньо-професійна програма Реклама і зв'язки з громадськістю
(Кваліфікація - Бакалавр. Рекламист. Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою)

Термін навчання - 3 роки 10 місяців
на основі повної загальної середньої освіти)

НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

III 02 ПРАКТИЧНА СТИЛІСТИКА

Мета курсу: подати стилістичну систему української мови в її довершеній, поліфункційній формі; домогтися засвоєння основних понять теоретичної і практичної стилістики; домогтися оволодіння стилістичними нормами літературного мовлення; виробити чуття естетики мовлення, вміння працювати над словом.

Тип: Навчальна дисципліна належить до циклу професійної підготовки (нормативна). Форма підсумкового контролю – екзамен.

Термін вивчення: 7 семестр (денна форма навчання)

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 18 год. лекційних, 30 год. практичних занять,.

Викладацький склад: доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Попович А.С., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови Федькова І.А.

Основні завдання дисципліни:

з'ясування й засвоєння основних понять і категорій стилістики; визначення основних критеріїв класифікації стилів; вивчення основних етапів формування, становлення і розвитку функційних стилів української літературної мови в різних сферах спілкування, ролі інтра- та екстралінгвістичних чинників; характеристики стилістичного матеріалу сучасної української мови; оволодіння стилістичною системою української мови (стилістикою ресурсів і функціональною стилістикою); вироблення вмінь і навичок визначати стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах усіх стилів; ознайомлення із стилістичними прийомами та способами використання мовного матеріалу відповідно до умов і цільової настанови; вироблення вмінь оцінювати стилістичні можливості мовних засобів; закріплення стилістичних навичок за допомогою конструювання стилістично довершеного тексту; оволодіння навичками текстотворення в усіх функційних стилях, підстилях і жанрах; підвищення культури професійного, ділового і побутового мовлення.

Результати навчання:

знання: основні поняття стилістики, знання про стилістичну систему української мови, стилістику ресурсів і функційну стилістику;

вміння, навички, компетентності, набуті у процесі вивчення дисципліни: здатність до навчання, креативність, володіння технологіями пошуку інформації, гнучкість мислення; здатність до аналізу й синтезу, організації та планування, засвоєння основних базових знань із практичної стилістики, навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел), розв'язання проблем, планування та управління часом; здатність застосовувати знання на практиці, дослідницькі навички та вміння, здатність до навчання, здатність працювати самостійно,

турбота про якість, бажання досягти успіху; володіння культурою мислення, здатність демонструвати й застосовувати знання; усвідомлення соціальної значущості професії, висока мотивація професійної діяльності;

володіння нормами української літературної мови, вільне володіння українською мовою в її літературній формі, володіння осиними методами й прийомами різних типів усної та письмової комунікації українською мовою; володіння навичками підготовки наукових оглядів, різних видів проектів; володіння навичками участі в дискусії, виступах із повідомленнями, доповідями усного, письмового й віртуального (розміщення в інформаційних мережах) представлення матеріалів власних досліджень; володіння базовими навичками доопрацювання й обробки (коректування, коментування, реферування тощо) різних типів текстів;

визначення стилістичних ознак мовних одиниць у текстах усіх стилів, оцінювання стилістичних можливостей мовних засобів, конструювання стилістично довершених текстів, редагування текстів.

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, робота за таблицями, опрацювання літератури, дискусії, конструювання речень і текстів з відповідною стилістичною спрямованістю, написання творчих робіт і стилістичних етюдів, аналіз текстів різних стилів, спостереження над стилістичними функціями мовних одиниць, стилістичний експеримент, робота над стилістичними помилками, редагування текстів, підготовка повідомлень, створення проектів.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, модульні контрольні роботи та зриси, виконання стилістичних розборів тощо.

Зміст навчальної дисципліни:

Вступ. Стилiстичне використання фонетичних i лексичних засобiв

Практична стилістика української мови як лінгвістична наука і навчальна дисципліна. Предмет стилістики. Стилiстична система української мови як предмет української стилістики. Філософське вчення про онтологічну єдність думки, волі й емоцій, про співвідношення об'єктивного і суб'єктивного в процесі пізнання, про зв'язок та залежність форми і змісту. Лінгвоукраїнознавство як методологічна основа курсу стилістики української мови. Методи стилістичних досліджень: семантико-стилiстичний аналіз; зіставлення; стилістичний експеримент; статистичні методи. Структура стилістики. Зв'язок стилістики з іншими лінгвістичними і нелінгвістичними дисциплінами. Значення навчального курсу практичної стилістики української мови для підготовки журналіста. Історія і джерела стилістики.

Основні поняття стилістики. Стиль. Мовленнєва системність стилю як основна його стилетворча ознака. Норма. Роль публіцистичного стилю у формуванні стилістичних і мовних норм. Стилiстичне значення (конотація). Експресія як інтенсифікація виразності мовлення, позаконтекстна експресія мовних одиниць і експресія мовленнєвих одиниць. Стилiстема як мовна одиниця з реальними можливостями стилістичного значення і як мовленнєва одиниця з певним стилістичним значенням. Стилiстичні засоби як елемент мови (мовлення) здатні виражати стилістичну інформацію (експресивно-оцінну, експресивно-емоційну, функціонально-стильову). Стилiстичний прийом як спосіб творення за допомогою стилістичних засобів стилістичного значення або його відтінку. Види прийомів.

Характеристика функціональних стилів української літературної мови. Історичний розвиток стилів української літературної мови. Давня українська літературна мова з кількома жанровими різновидами (конфесійним, полемічним, літописним, фольклорним та ін.) і перевагою офіційної актової мови. Стилiстична розбудова нової української

літературної мови з перевагою стилю художньої літератури. Багатство стилів сучасної української літературної мови в усній і писемній її формах. Стили експресивні (високий, низький, середній), функціональні, індивідуальні. Характеристика функційних стилів. Роль журналістів у становленні й збагаченні публіцистичного стилю.

Стилістичні засоби (ресурси) української літературної мови

Фоностилістика (графіко-фонетичні засоби стилістики). Експресивні можливості звуків української мови. Евфонія. Евфонічне чергування голосних. Звукосимволізм. Ономатопи. Звукові повтори (анафора, епіфора, алітерація, асонанс, дисонанс) і їх стилістичне використання. Графостилістичні засоби стилістики (графічна організація тексту, сегментація; виділення речення, частини речення, словосполучення, слова). Використання стилістичних засобів фонетики в текстах публіцистичного стилю.

Лексична стилістика. Стилістичне навантаження слова і стилістично-функціональна диференціація лексичного складу української мови. Стилістично нейтральна і стилістично забарвлена лексика. Емоційно забарвлена лексика і функціонально забарвлена лексика. Слова книжної конотації і слова розмовної конотації.

Архаїзми. Історизми. Старослов'язми. Неологізми. Терміни. Професіоналізми. Запозичення. Діалектизми. Арготизми і жаргонізми. Просторіччя. Місце і стилістична роль названих одиниць у мові ЗМІ. Канцеляризми і штампи. Росіянізми в телевізійному мовленні й у газетному тексті.

Синонімія – основне джерело засобів словесної образності та створення стилістичної виразності в текстах публіцистичного жанру. Перифрази і евфемізми. Мовні й контекстуальні стилістичні синоніми. Внутрішньо-стильові й міжстильові синоніми. Полісемія як основа для формування стилістичних засобів української мови. Лексична антонімія – основа для творення стилістичних фігур контрастів, антитез, оксюморонів. Стилістичне використання антонімів у текстах публіцистичного жанру. Омоніми як матеріал для версифікацій і каламбурів. Омофонія в мовленні на радіо й телебаченні. Пароніми як стилістичний засіб і як вада журналістського тексту.

Тропи. Вчення про тропи і фігури. Системний характер тропіки. Класифікація тропів. Метафора. Механізм метафоризації. Види метафор. Метонімія. Синекдоха. Парономазія. Епітет, види епітетів. Порівняння, способи граматичного вияву. Персоніфікація. Алгоритм. Іронія. Пародія. Тропи в текстах публіцистичного стилю.

Стилістика фразеологічних одиниць. Стилістична класифікація фразеологізмів: книжні, фольклорні, розмовно-побутові. Синонімічні фразеологізми. Трансформації фразеологізмів у мові ЗМІ.

Грамматична стилістика української мови

Стилістичні засоби (ресурси) української літературної мови

Стилістичні засоби словотвору в українській мові. Стилістичне використання іменників, прикметників, дієслів, яким суфікси, префікси надають емоційно-експресивного забарвлення. Стилістичні можливості інших видів словотвору (основоскладання, аббревіація, переосмислення тощо). Використання стилістичних засобів у мові ЗМІ.

Стилістична морфологія. Стилістичні можливості граматичних форм часу, способу, особи, виду, стану дієслів. Стилістичне використання якісних, відносних, присвійних прикметників, повних і коротких форм. Прикметник – епітет. Стилістичні можливості категорій роду, числа і відмінка іменників. Стилістичні опозиції варіантних форм відмінків. Стилістичні функції займенників. Участь прийменників, сполучників, часток у творенні стилістичних фігур. Інтер'єктиви як стилістична категорія. Типові помилки в стилістичному використанні морфологічних засобів у мові мас-медіа.

Стилістичний синтаксис української мови. Стилістичні можливості двоскладного речення (головних, другорядних членів речення і засобів зв'язку між ними). Стилістичні функції модальних різновидів речень (питальних, розповідних, спонукальних, стверджувальних, заперечних, окличних).

Стилістичні функції односкладних та неповних речень: означено-особових і неозначено-особових, узагальнено-особових, безособових, інфінітивних, номінативних, еліптичних. Стилістичні можливості сполучникових (простих, ускладнених, складних – складносурядних і складнопідрядних) та безсполучникових (простих і складних) речень.

Стилістична основа ускладнених речень (однорідні члени речення, відокремлені, другорядні члени, вставні і вставлені слова, словосполучення, речення, непоширені і поширені звертання). Стилістичні функції прямої, невластивої прямої мови, авторського введення. Стилістичні риси багатокомпонентних ускладнених синтаксичних сполучень (складних речень комбінованого типу, періодів). Порядок слів як стильова ознака мовлення. Типові помилки в стилістичному використанні синтаксичних засобів у мові мас-медіа.

Фігури. Класифікація фігур. Повтор, анафора, епіфора ампліфікація, асиндетон, полісиндетон, еліпс, період, паралелізм, парафраза, плеоназм, тавтологія, градація, умовчання та ін. Фігури в текстах публіцистичного стилю.

ПП 07.04. ТЕОРІЯ РЕКЛАМИ ТА ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ: БРЕНДИНГ

Опис (анотація): Брендінг – дисципліна, яка передбачає формування теоретичних та практичних умінь та навичок щодо створення брендів та оцінки результатів їхнього впливу.

Тип: цикл професійної підготовки.

Термін вивчення: 4 курс (7 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредитів ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: сформувати у студентів теоретичні та практичні знання з основ створення і просування брендів, формування мислення в аспектах ефективного управління брендами, розробці та підтримці брендівих стратегій підприємства.

Основні завдання дисципліни:

- 1) опанувати методологічний апарат побудови брендів;
- 2) отримати концептуальні знання про створення сильних брендів;
- 3) набути здатностей до творчого пошуку напрямків удосконалення управління брендом;
- 4) засвоїти основні концепції та принципи позиціонування бренду.

Результати навчання: студенти мають знати зміст понять „брендінг”, „бренд”, особливості створення бренду та оцінка його потенціалу, економічні характеристики та атрибути брендів, методи визначення цінності бренду. Студенти мають уміти створювати бренди, застосовувати практичні навички розробки бренд-стратегій підприємства залежно від ринкових умов.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання тестових завдань, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування навчального матеріалу, робота з таблицями, опрацювання наукової літератури, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Аакер Д. Бренд-лидерство: новая концепция брендинга. пер. с англ. Н.В. Кияченко, А.Н. Москвичева, Ю.А. Быстрова. – М.: Изд. дом Гребенникова, 2013. – 374 с.
2. Балабанова Л.В., Приходченко Я.В. Бренд-менеджмент підприємств на основі маркетингу: [навч. посібник]. – Донецьк :ДонНУЕТ, 2011. – 287 с.
3. Кендюхов О.В., Ягельська К.Ю., Файвішенко Д.С. Бренд-менеджмент: [навч. посібник]. – Донецьк: ДонНТУ, 2013. – 459 с.
4. Мороз О.В. Теорія сучасного брендингу: [монографія]. – Вінниця: Універсум «Вінниця», 2013. – 104 с.
5. Мазаракі, А.А., Ткаченко Т.І., Мельниченко С.В. Туристські дестинації (теорія, управління, брендинг): монографія / за заг. ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ.Нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 388 с.
6. Ріпка Ю. М. Організаційний механізм брендингу територій // Державнеуправління та місцеве самоврядування : тези XII Міжнар. наук. конгресу, 29 березня 2012 р.– Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2012. – С. 142–144.
7. Шевченко О.Л. Бренд-менеджмент К.: КНЕУ, 2010. – 400 с.
8. Яцишина Л.К., Зимбалецька Ю.В., Виноградов О.А. Бренд-менеджмент: [навч. посібник]. – К.: КНУТД, 2011. – 102 с.

Мова викладання: українська.

ПП 09 ЗАРУБІЖНА РЕКЛАМА І PR

Мета вивчення навчальної дисципліни у контексті підготовки фахівців певної спеціальності. Її взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців.

Мета вивчення дисципліни «Зарубіжна реклама і PR» полягає у тому, щоб сформувати у студентів загальне поняття про функціонування міжнародного комунікаційного середовища; засвоїти міжнародні кодекси рекламної та PR- діяльності; надати знання, які допомогли б майбутнім фахівцям підвищити ефективність їх практичної діяльності в рекламному бізнесі і PR-компаніях; сформувати практичні навички щодо можливої участі в міжнародних фестивалях та конкурсах в комунікаційному просторі.

Вивчення дисципліни пов'язано з багатьма іншими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців.

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни. Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування.

Вивчення дисципліни "Зарубіжна реклама і PR" дозволить оволодіти такими компетентностями: *Інформаційною* (знання специфіки створення і функціонування ЗМІ та забезпечення ефективної взаємодії з ними; здатність ефективно обрання медіаносіїв (телебачення, радіо, преса, зовнішня реклама, інтернет); можливість складання та компанування медіаплану; уміння комбінувати всі види медіабаїнгу для досягнення оптимального результату рекламної та PR-кампаній). *Комунікативною* (здатність до письмової та усної комунікації рідною мовою; культура мовлення; готовність до професійного спілкування іноземною мовою; здатність працювати в команді; здатність до пояснення й переконання; сформованість власного стилю спілкування; вільне оперування засобами невербальної комунікації (знакові системи, зовнішність, міміка, жести, манера поведінки тощо); культура мовлення, комунікабельність, толерантність, артистичність; здатність до публічної діяльності). *Управлінською* (розуміння основного алгоритму менеджерської

діяльності (планування, організація, мотивація, контроль); уміння планувати, впроваджувати та супроводжувати рекламні та PR-кампанії розроблені для державних організацій,

комерційних структур, неурядових (некомерційних) об'єднань; володіння методиками оцінювати ефективність рекламної та PR.

Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами.

Модуль 1. Міжнародна практика реклами та PR

Тема 1. Вплив глобалізації на комунікаційний ринок.

Тема 2. Глобальні складності в комунікації. Мовні, культурні розбіжності.

Тема 3. Маркетингові помилки при виводі ТМ на зарубіжний ринок.

Тема 4. Особливості зарубіжної креативної реклами та PR.

Тема 5. Міжнародні кодекси рекламної практик. Можливість використання іноземного досвіду для України.

Тема 6. PR-кодекси з етики та їх вплив на комунікаційні процеси (міжнародна практика).

Тема 7. Міжнародні комунікаційні холдинги.

Тема 8. Основні міжнародні фестивалі та конкурси.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 5 кредитів, год. всього 150, ауд. –60 год., з них — лекційних 30, практ. –30, самост. –90 год.

Форма семестрового контролю — екзамен.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання).

Викладання цієї навчальної дисципліни забезпечуватиме Волковинський Олександр Сергійович, доктор філологічних наук, професор.

Перелік основної літератури.

1. Джефкінс Ф. Реклама: Практик. посіб.: Пер. з англ. / Доп. і ред. Д. Ядіна. — Київ, 2001. 456 с.
2. Дэвис Дж. Исследования в рекламной деятельности: теория и практика: Пер. с англ. Москва, 2003. 864 с.
3. Лук'янець Т. І. Рекламний менеджмент. Київ, 1999.
4. Международный кодекс рекламной практики / Пер. с англ. Н. В. Гениной, В. Е. Демидова. Київ, 1995.
5. Мова В. В. Реклама в системі маркетингу: Опорний конспект лекцій. Київ, 2004. 118 с.
6. Обритько Б. А. Реклама і рекламна діяльність. Київ, 2002. 240 с.
7. Обритько Б. А. Рекламний менеджмент: Конспект лекцій. Київ, 2000. 120с.

ПП 11.04 КОПІРАЙТИНГ ТА ДИЗАЙН У РЕКЛАМІ

Опис (анотація): Копірайтинг та дизайн у рекламі – навчальна дисципліна практичної підготовки, що готує студентів до вирішення професійних завдань, пов'язаних з написанням рекламних текстів, добором художньо-графічних засобів, спрямованих на комплексну розробку рекламної продукції. Курс дає уявлення про креативний процес створення рекламного продукту й особливості роботи копірайтерів і дизайнерів у рекламних агентствах.

Тип: дисципліни професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 4 курс (8 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 38 год. практичних, 10 год. лабораторних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Громик Л.І.

Мета курсу: забезпечення теоретичної підготовки студентів до професійної рекламної діяльності, розробки та створення рекламної продукції з урахуванням принципів, законів і правил копірайтингу та рекламного дизайну.

Основні завдання дисципліни:

- 1) дати поняття про сутність копірайтингу та дизайну в рекламі, їхнє значення в системі рекламного бізнесу;

- 2) ознайомити студентів з основними видами рекламних текстів, із базовими принципами та технологіями копірайтингу, основними законами, правилами та вимогами написання ефективного рекламного тексту;
- 3) сформулювати базові практичні навички написання кваліфікованих рекламних текстів;
- 4) ознайомити з основними принципами художнього та графічного оформлення рекламних матеріалів;
- 5) розвинути у студентів творче й концептуальне мислення;
- 6) навчити аналізувати готові рекламні матеріали та розробляти власний рекламний продукт.

Результати навчання: знання: основних понять і термінів копірайтингу та дизайну реклами; принципів, законів і прийомів написання рекламних текстів і їх художньо-графічного оформлення; **уміння:** використовувати теоретичні знання у власних рекламних продуктах; розробляти креативні ідеї рекламного тексту; створювати авторські рекламні тексти з урахуванням особливостей цільової аудиторії; обирати оптимальні для конкретної реклами засоби та прийоми дизайну.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, опрацювання наукової літератури, дискусії, творчі завдання тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, самостійна робота, контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Залік
50 балів	30 балів	20 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Бердышев С. Рекламный текст. Методика составления и оформления. Москва : Дашков и Ко, 2008. 252 с.
2. Бернадская Ю. С. Копирайтинг. Омск : Издательство ОмГТУ, 2003. 136 с.
3. Блинкина-Мельник М. Рекламный текст. Задачник для копирайтеров. Москва : ОГИ, 2003. 200 с.
4. Брукс П. Копирайтинг: как написать рекламу, которая будет продавать. Москва : Бератор Паблишинг, 2005. 128 с.
5. Волкова В. В. Дизайн рекламы. Москва : Книжный дом «Университет», 1999. 144 с.
6. Иванова К. Копирайтинг: секреты составления рекламных и PR-текстов. Санкт-Петербург : Питер, 2005. 144 с.
7. Кеворков В. Слоган: практическое руководство. Москва : РИП-Холдинг, 2003. 134 с.
8. Кромптон А. Мастерская рекламного текста. Москва : Издательский дом «Довгань», 1998. 243 с.
9. Курушин В. Реклама и дизайн. Москва : ДМК Пресс, 2006. 272 с.
10. Павловская Е. Дизайн рекламы. Санкт-Петербург : Питер, 2003. 320 с.
11. Прищенко С. Основы рекламного дизайна : підручник. Київ : Кондор, 2018. 400 с.
12. Пронин С. Рекламисту о дизайне. Дизайнеру о рекламе. Санкт-Петербург : Бератор, 2004. 168 с.
13. Романычева Э., Яцюк О. Дизайн и реклама. Москва : ДМК, 2000. 432 с.
14. Сидоров С.А. Психология дизайнера и рекламы. Минск : Современная школа, 2007. 256 с.

15. Слободянюк Э. Настольная книга копирайтера. Москва : Вершина, 2008. 256 с.
16. Трухімович С. В. Реклама. Конспект копірайтера. Львів : ЛА «Піраміда», 2009. 96 с.
17. Шевченко Вікторія. Дизайн реклами як вид художнього проектування : тексти лекцій. Київ : Інститут журналістики, 2011. 60 с.
18. Шевченко Вікторія. Принципи дизайну реклами : тексти лекцій. Київ : Інститут журналістики, 2011. 52 с.

Мова викладання: українська.

ПП 11.05 ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА: ІМІДЖОЛОГІЯ

Опис (анотація): Сформувалася нова галузь комунікаційних технологій, яка займається створенням бажаного і вкрай необхідного кожному позитивного іміджу, адже імідж – частина успіху сучасної людини. Рівень розуміння процесів і специфіки створення іміджу, його об'єктивної необхідності на сучасному ринку зростає. Тож актуальним стає завдання підготовки кваліфікованих спеціалістів в галузі рекламної діяльності, які б мали цілісне уявлення про функціонування, систематизацію і впровадження у свідомість споживача знакових замінників інформації про носіїв іміджу. Дисципліна «Іміджологія» покликана формувати знання і навички студента в аспекті раціонально-критичного осмислення феноменів та процесів у сфері іміджмейкінгу, творчого застосування цих знань у практичній діяльності рекламіста і фахівця із зв'язків з громадськістю.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 4 курс (8 семестр).

Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS: всього 150 год., з них: 60 год. аудиторних: 50 год. практичних занять, 10 год. лабораторних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А.

Мета курсу: сприяти студентам у набутті необхідних теоретичних знань та практичних навичок в сфері іміджології; розкрити психологічну природу іміджу (стереотипу/образу), пояснити «анатомію» іміджу; познайомити студентів з принципами і механізмами його формування та корегування; виробити навички визначення реального та бажаного іміджу організації/політика/товару, професійного підходу до технологій іміджбілдінгу за допомогою різних засобів комунікації.

Основні завдання дисципліни:

- сформувані світогляд майбутніх спеціалістів шляхом опанування ними певного обсягу історичних та сучасних знань про іміджевий потенціал організації/політика/товару;
- показати яким чином іміджеві технології використовують у практиці суспільного життя;
- досягти розуміння студентами «анатомії» соціального іміджу;
- визначити психологічну природу іміджу (стереотипу/образу);
- навчити студентів практично використовувати набуті знання в різних сферах іміджування.

Результати навчання: студенти мають знати:

- провідні тенденції в галузі формування іміджу/репутації;
- основні теоретичні поняття іміджології;
- найвідоміші постаті й теорії в історії досліджень іміджу;
- роль і місце іміджування в системі соціокомунікаційної діяльності;
- основні напрямки сучасної іміджетворчої діяльності – традиційні та новітні;
- типології іміджів та їх функцій;
- головні шляхи досягнення ефективності іміджевої продукції різних типів;
- провідні риси, етапи та різновиди іміджетворення;
- прийоми створення ефективного іміджевого тексту, призначеного для поширення в різних ЗМІ.

Студенти мають уміти:

- практично використовувати засвоєні теоретичні знання;
- застосовувати науковий підхід до аналізу і створення іміджевої продукції;
- зіставляти іміджеві продукти, які представляють однотипних носіїв, з огляду на ефективність центральної ідеї та шляхів її втілення;
- виявляти рівень і повноту втілення іміджевої ідеї;
- вільно орієнтуватися у традиційних та нових формах і прийомах іміджевої діяльності;
- виділяти легенду, місію та символ у готовому іміджевому продукті;
- розробляти загальну стратегію та конкретний іміджевий текст для фізичних та юридичних осіб;
- розробляти стратегії іміджевих кампаній різних типів;
- розробляти проектні програми різних видів іміджу.
- створювати іміджеву продукцію, призначену для поширення різними ЗМІ або іншими каналами комунікації.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, створення та розв'язання проблемних ситуацій, навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо); ділові та рольові ігри, що моделюють певні професійні ситуації, виконання творчих завдань тощо.

Методи оцінювання: оцінювання знань, умінь і навичок із кожної теми на основі систематичного опитування, поточного контролю (тестування), творчих завдань; написання самостійних робіт, модульної контрольної роботи, перевірка виконання завдань для самостійної роботи тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (60 балів)				
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	40	100
20 балів	10 балів	30 балів		

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Барна Н. В. Іміджелогія: Навч. посіб. для дистанційного навчання / За наук. ред. В. М. Бебика.— К.: Університет «Україна», 2008.— 217 с.
2. Горчакова В. Прикладная имиджелогия : учеб. пособ. / В. Горчакова. – М. : Академ. проект, 2007. – 400 с.
3. Палеха Ю. І. Іміджологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. І. Палеха. – К. : Вид-во Європейського ун-ту, 2005. – 324 с.
4. Почепцов Г. Г. Профессия: имиджмейкер. — 2-е изд., испр. и доп. — СПб.: Алетейя, 2001. — 256 с.
5. Хавкіна Л. М. Іміджелогія : навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика» / Л. М. Хавкіна. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 64 с.

Мова викладання: українська.

ПП 18 СПІЧРАЙТИНГ

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів-рекламістів загальнотеоретичних уявлень щодо специфіки суспільно-політичної риторики та практичних навичок підготовки та написання текстів публічних промов.

Основним **завданням** вивчення дисципліни «Спічрайтинг» є набуття студентами знань та умінь необхідних для написання та виголошування публічних промов..

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості теоретичні аспекти комунікаційних аспектів.

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має:

знати:

- теоретичні аспекти комунікаційних процесів,
- технології збору інформації для написання промови,
- загальні правила структурування тексту виступу,
- засоби узгодження спічрайтерського тексту з індивідуальними мовними особливостями оратора,
- специфіку використання технологій нейролінгвістичного програмування у публічних промовах.

уміти:

- здійснювати публічні промови;
- виконувати практичні завдання із підготовки, написання та виголошення публічних промов.
- готувати, писати та оприлюднювати промови,
- готувати та проводити прес-конференції,
- практично використовувати нейро-лінгвістичне програмування.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс є необхідною складовою вивчення комплексу гуманітарних дисциплін, що включені до програми підготовки бакалаврів із зазначеної спеціальності. Вивчення дисципліни є важливим з огляду на її практичну спрямованість. Засвоєння матеріалу цього курсу є надзвичайно важливим з огляду на специфіку підготовки спеціалістів у галузі реклами і PR. Запропонований курс дозволяє підготувати студентів до практичної діяльності рекламіста, одним з важливих завдань якого може стати підготовка текстів виступів керівника певних відділів, і підготовка самого замовника до проголошення спічу. Наявність у майбутніх бакалаврів знань в сфері підготовки, написання та техніки проголошення промов забезпечить більшу ефективність їхньої діяльності, яка переважно буде пов'язана із досягненням особистих та суспільно значущих цілей в обраній сфері суспільного життя. Вміння апелювати до свідомості та емоційної сфери особистостей та суспільних груп засобами мовлення та невербальної комунікації може стати запорукою реалізації стратегії комерційного успіху.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Спічрайтинг в системі комунікацій

Тема 1. Спічрайтинг як різновид pr-технологій.

Тема 2. Теорія комунікацій як методологічна підстава спічрайтингу.

Тема 3. Мета та види публічного мовлення.

Тема 4 Підготовка до публічного виступу.

Тема 5. Написання публічної промови.

Тема 6. Специфічні риси політичного спічрайтингу.

Тема 7 Інформаційне забезпечення прес-конференцій як різновид спічрайтерської діяльності.

Тема 8 Особливості міжнародного спічрайтингу.

Тема 9 Використання нейролінгвістичного програмування для підвищення ефективності публічних промов.

Тема 10. Основні етапи моделювання усної промови в діяльності PR фахівця, спічрайтера.

Тема 11. Універсальна композиційна схема усної промови та її застосування в підготовці зустрічей на міжнародному рівні.

Тема 12. Риторичні технології психологічного впливу в монологічних промовах та

асових комунікаціях міжнародного рівня.

Тема 13. Невербальні складові риторичного екзису: врахування невербально-комунікативного чинника в міжнародних комунікаціях.

Тема 14. Маніпулювання як ненормативна технологія психологічного впливу у міжнародних масових комунікаціях.

Тема 15. Спічрайтер як багатофункціональний фахівець з питань зв'язків з громадськістю.

Тема 16. Поняття політичного спічрайтингу

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: практичних – 40; самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: Загоруйко Н.А. – асистент кафедри журналістики, кандидат філологічних наук.

Перелік основної літератури:

1. Абрамович С. Д., Гураль М. И., Чикарькова М. Ю. Риторика: Учеб. пособие— Черновцы : Рута, 2000.
2. Абрамович С. Д., Молдован В. В., Чикарьова М. Ю. Риторика загальна та судова: Навч. посіб.— К. : ЮрінкомІнтер, 2002. — 415с.
3. Абрамович С. Д., Чикарькова М. Ю. Риторика: Навч. посіб. для студ. гуманіт. спец. вищ. навч. закл. — Л. :Світ, 2001. — 240с.
4. Александров Д. Н. Риторика: Учеб. пособие для студ. вузов. — М. : ЮНИТИ-ДАНА, 1999. — 534с.
5. Алешина И.В. Паблик рилейшенс для менеджеров. Учебник. – М.: ИКФ «ЭКМОС», 2003. – 480 с.
6. Андреев В. И. Деловая риторика: Практический курс делового общения и ораторского мастерства. — М. : Народное образование, 1995. — 208с.
7. Анисимова Т. В., Гимпельсон Е. Г. Современная деловая риторика: Учеб.-метод. Пособие— М. : Московский психолого-социальный институт, 2002. — 431с.
8. Блэк С. Паблик рилейшенс. Что это такое. – М.: Новости, 1990. – 240 с.
9. Вагапова Д. Х. Риторика в интеллектуальных играх и тренингах. — М. : Цитадель, 1999. — 460с.

ПП 20 КРЕАТИВ У РЕКЛАМІ ТА PR

Мета вивчення навчальної дисципліни: ознайомити студентів із принципами та технологіями креативу в сфері реклами та зв'язків з громадськістю; вивчити застосування креативу в друкованій рекламі, телевізійній рекламі, радіорекламі та Інтернеті; сформувати вміння та навички просування конкретного продукту (особи, підприємства, організації тощо); виробити практичні професійні навички в галузі креативу.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як Реклама у мас-медіа та Інтернеті, PR-жанри та PR-технології.

Компетентності:

знання:

- основних принципів, завдань та функцій рекламного креативу;
- особливостей формування стратегій реклами та методів розробки рекламної ідеї;
- схеми побудови рекламних звернень і розробки рекламних кампаній;
- принципів, законів та інструментів дизайну, які використовуються у рекламі.

уміння:

- створювати та використовувати власні креативні ідеї у розробці теле-, радіореклами, Інтернет-реклами та візуальної реклами;
- оцінювати якість та ефективність реалізації рекламного креативу;

- створювати і реалізовувати власні креативні рекламні проекти;
- здійснювати дизайн реклами для різних носіїв.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами.

Змістовий модуль 1. Особливості креативу у сфері зв'язків із громадськістю

1. Завдання PR-креативу.
2. Застосування маркетингових інструментів для творчого вирішення PR-завдань.
3. Моделі творчого вирішення типових PR-завдань.
4. PR як інструмент творчого вирішення комунікаційних завдань брендингу.
5. PR - творчість у політичних комунікаціях.
6. Розробка ідеї PR-події.
7. Розробка ідеї PR- програми просування конкретного продукту.
8. Розробка програми публіситі.
9. Розробка програми просування репутації.
10. Розробка програми превентивної антикризової комунікації.
11. Розробка програми комунікації під час кризи.
12. Розробка іміджу персони

Змістовий модуль 2. Особливості креативу в рекламі

1. Завдання рекламного креативу.
2. Креатив у телерекламі.
3. Креатив в інтернет-рекламі.
4. Креатив у зовнішній візуальній рекламі.
5. Креатив в радіорекламі.
6. Креативний бриф.
7. Сучасні комунікативні технології у рекламі.
8. Стилї та структура рекламного звернення.
9. Розробка ідеї рекламного просування продукту.
10. Розробка ідеї телевізійного рекламного ролика.
11. Креатив рекламних текстів.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни.

4,5 кредити ECTS: всього 135 год., з них 46 год. аудиторних: лабораторних занять 46 год., 89 годин самостійної роботи.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Викладацький склад: Колупаєва Олена Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики.

Перелік основної літератури:

1. Брукс П. Копирайтинг: как написать рекламу, которая будет продаваться / П. Брукс. – М. : Бератор-Паблишинг, 2005. – 128 с.
2. Джефкінс Ф. Реклама: Практ. посіб.: Пер. з 4-го англ. вид. / Ф. Джефкінс. – 2-ге укр. вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2001. – 456 с.
3. Королько В., Некрасова О. Зв'язки з громадськістю (наукові основи, методика, практика) / В. Королько, О. Некрасова. – К. : Києво-Могилянська Академія, 2009. – 831 с.
4. Лук'янець Т. І. Рекламний менеджмент : Навч. посібник / Т. І. Лук'янець. – 2-ге вид., доп. – К. : КНЕУ, 2003. – 440 с.
5. Мельникович О. М., Крепак А. С. Зовнішня реклама : монографія / О. М. Мельникович, А. С. Крепак. – Київ : КНТЕУ, 2017. – 220 с.
6. Примак Т. О. Рекламний креатив : Навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. / Т. О. Примак. – К. : КНЕУ, 2005. – 168 с.
7. Савицька Н. Л., Синицина Г. А., Олініченко К. С. Рекламний менеджмент : Навч. посібн. / Н. Л. Савицька, Г. А. Синицина, К. С. Олініченко. – Харків : вид-во Іванченко, 2015. – 169 с.
8. Филлипс Д. PR в Интернете / Д. Филипс. – М. : Фаир-пресс, 2004. – 319 с.

ПП 21 ЛІТЕРАТУРНИЙ СТИЛЬ

Метою навчальної дисципліни є вивчення логіки розвитку літературних стилів. Зокрема, ознайомлення з умовами становлення і розвитку літератури, яка, попри несприятливі умови, все-таки розвивалася за висхідним вектором.

Основним **завданням** вивчення дисципліни «Літературний стиль» є набуття студентами знань та умінь необхідних для визначення стилістичних особливостей текстів у комунікаційному процесі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є розвиток та становлення літературних текстів.

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має:

знати:

- знати історію розвитку стилів;
- розуміти сутність стильових напрямів української літератури – бароко, романтизм, реалізм, модернізм, постмодернізм;
- знати сучасні тенденції як у літературному процесі, так й у медійному просторі щодо стильового синкретизму.

уміти:

- аналізувати стильові ознаки відповідних текстів;
- визначати своєрідність художнього мислення письменника, журналіста та публіциста;
- узагальнювати опрацьований матеріал, робити власні висновки.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс є необхідною складовою вивчення комплексу гуманітарних дисциплін, що включені до програми підготовки бакалаврів із зазначеної спеціальності. Вивчення дисципліни є важливим з огляду на її практичну спрямованість. Засвоєння матеріалу цього курсу є надзвичайно важливим з огляду на специфіку підготовки спеціалістів у галузі реклами і PR. Запропонований курс дозволяє підготувати студентів ДО осмислення стилів як важливого аспекту художньої дійсності; використання різних прийомів при написанні тексту задля виявлення власного індивідуального стилю.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Літературні стилі

Тема 1. Історія розвитку літературних стилів.

Тема 2. Стильові особливості бароко та необароко.

Тема 3. Класицизм, сентименталізм та романтизм як стилі.

Тема 4. Реалізм та соцреалізм як медіа комунікація.

Тема 5. Модернізм та його основні стильові течії.

Тема 6. Фактова література в Україні.

Тема 7. Публіцистика Умберто Еко.

Тема 8. Новий журналізм.

Тема 9. Сучасна есеїстика: жанровий та тематичний аспекти.

Тема 10. Сучасна українська есеїстика в системі журналістських жанрів.

Тема 11. Есеїстика Оксани Забужко.

Тема 12. Розвиток репортажу на початку ХХ століття.

Тема 13. Сучасний художній репортаж.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: практичних – 40; самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: іспит.

Викладацький склад: Загоруйко Н.А. – асистент кафедри журналістики, кандидат філологічних наук.

Перелік основної літератури:

1. Білоус П.В. Історія української літератури XI – XVIII ст. – К.: ВЦ «Академія», 2009р.
2. Городнюк Н.А. Знаки необарокової культури Валерія Шевчука: компаративні аспекти / Художн. оформл. Д.В. Мазуренка. – К.:Твім інтер, 2006. – 216с.
3. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: Письменник і літературний процес. – К.: Академвидав, 2008. – 352с.
4. Денисюк І.О. Розвиток української малої прози кінця XIX – поч.. XX ст.. – Львів, 1999.
5. Жулинський М.Г. Наближення: Літературні діалоги. – К.: Дніпро, 1986. – 278с.
6. Зборовська Н. Психологія і літературознавство: Посібник. – К.:Академвидав, 2003.
7. Історія Української літератури: XX – поч..XXI ст.: навч.посіб : у 3 т. / [В.І.Кузьменко, О.О.Гарачковська, М.В.Кузьменко а ін] ; за ред.. В.І.Кузьменка. – К.: Академвидав, 2013. – 592с.
8. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: Антологія 1917-1933 років. – К., 2001.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 10 ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА МАРКЕТИНГУ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 30 ОСНОВИ ВІДЕОМОНТАЖУ

Мета вивчення навчальної дисципліни: сформувати уявлення про особливості зйомки програм різних жанрів; світові технології одержання зображення в кіно і на телебаченні; визначати візуальне рішення програми згідно сценарію і концепції режисера; набути практичні навички здійснення якісної відеозйомки згідно сучасних технологій, формувати творчий задум монтажно-композиційної цілісності візуального матеріалу; засвоїти правила монтажу відеоряду.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: Телевиробництво, Практикум з фаху.

Компетентності:

знання:

- особливостей технічної бази і нових цифрових технологій, які застосовують в кіно та на телебаченні;
- етапів виробництва творчої продукції на теле- та кіностудіях;
- загальних принципів організації роботи на теле- та кіностудіях; методи і технології підготовки медіа-продуктів; правила композиції кадру.

уміння:

- застосовувати принципи художньо-технічного оформлення відеоматеріалів;
- застосовувати в професійній роботі цифрові та ІТ технології, цифрову техніку; користуватися програмним забезпеченням, необхідним для створення, опрацювання тексту, візуальної, аудіо-, аудіовізуальної інформації;
- користуватися цифровими пристроями передачі та обміну текстової, графічної, аудіо-, аудіовізуальної інформації.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами.

Змістовий модуль 1. Режисерські технології створення відеоматеріалів

1. Специфіка роботи режисера.
2. Композиція кадру. Базові правила побудови кадру.
3. Драматургічні принципи монтажу.
4. Техніка написання логлайну.
5. Сценарій короткометражного фільму.
6. Композиція сценарію і фільму.

7. Драматургія фільму.
8. Режисура анімаційного фільму.
9. Структура сценарію.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни.

4 кредити ECTS: всього 120 год., з них 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять, 80 годин самостійної роботи.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Викладацький склад: Колупаєва Олена Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики.

Перелік основної літератури.

- Гоян В.В. Журналістська творчість на телебаченні: монографія / В.В. Гоян. – К. : Київський університет, 2011. – 319 с.
- Капелюшний А. О. Телебачення прямого ефіру: практика мовлення, типові помилки : навч. посіб. / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2011. – 400 с.
- Летунувский В.П. Телевизионный журналист в прямом эфире : учеб. пособие / В.П. Летунувский. – СПб. : С.-Петербург. гос. ун-т, 2004. – 323 с.
- Сербенська О. А., Бабенко В. В. Основи телетворчості: практикум / О. Сербенська, В. Бабенко. – Львів: ПАІС, 2007. – 112 с.
- Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Мітчел Стівенс ; пер. з англ. Н. Єгоровець. – К. : «Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2008. – 407 с.
- Цвик В.Л. Телевизионная журналистика: история, теория, практика : учеб. пособие / В.Л. Цвик. – М. : Аспект Пресс, 2004. – 303 с.
- Шаповал Ю.Г. Телевізійна публіцистика: методологія, методи, майстерність. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені І. Франка, 2002. – 206 с.
- Ширман Р. Телевізійна режисура. Майстер-клас / Р. Ширман. – К., 2004. – 197 с.
- Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика: підручник / А.В. Яковець. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 240 с.

ПП 31 ЕРИСТИКА

Мета вивчення навчальної дисципліни у контексті підготовки фахівців певної спеціальності. Її взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців.

Мета вивчення дисципліни «Еристика» полягає у набутті студентом компетенцій, знань для вивчення історії та теорії красномовства, практичного оволодіння прийомами і навичками мистецтва полеміки, у формуванні практичних умінь і навичок ефективної раціональної комунікації у процесі зіткнення поглядів і позицій, у засвоєнні спеціальних прийомів впливу на людей задля досягнення комунікативної мети з мінімальними втратами часу й енергії.

Вивчення дисципліни пов'язано з багатьма іншими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців.

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни. Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування.

Вивчення дисципліни «Еристика» гарантуватиме набуття знань з ключових понять, розділів і законів як класичного, так і сучасного мистецтва полеміки; науково-теоретичних основ культурно-цивілізованої комунікації; семіотичних, логічних, психологічних, тактичних характеристик і прийомів ведення суперечок; правил доведення і спростування в ході аргументації та критики. Засвоєння дисципліни гарантує отримання уявлень про маніпулювання в суперечках; головні прийоми і форми невербальної комунікації під час ведення суперечок; основні правила ведення суперечок.

Майбутні фахівці вмітимуть аналізувати і членувати тексти різних типів; визначати тему, тези, докази, мовленнєві засоби і доцільність кожного слова в тексті; продукувати тексти різних типів промов з потрібної теми і для різних ситуацій та використовувати їх у власній практичній діяльності; добирати письмові і усні форми та прийоми ведення продуктивної суперечки; вести ділове спілкування і дотримуватись етикету; нейтралізувати конфліктні ситуації під час ведення суперечок.

Під час працевлаштування вдасться вміло вести полеміки і суперечки, аргументовано переконувати опонентів, схилити їх до прийняття оптимальних рішень у кожній конкретній ситуації.

Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами.

Модуль 1. Еристика як мистецтво суперечки

Тема 1. Загальна характеристика поняття «Еристика».

Тема 2. Складові частини еристики.

Тема 3. Види суперечок, їх характеристика.

Тема 4. Аргументація і критика: правила і типові помилки.

Тема 5. Прийоми маніпулювання в суперечках та їх нейтралізація.

Тема 6. Тактичні, психологічні і невербальні прийоми маніпулювання в суперечках.

Тема 7. Коректні і некоректні прийоми впливу в суперечці. Софізми в суперечках.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити, год. всього 120, ауд. - 40 год., з них — лекційних 20, практ. - 20, самост. - 80 год.

Форма семестрового контролю — залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни

Викладання цієї навчальної дисципліни забезпечуватиме Волковинський Олександр Сергійович, доктор філологічних наук, професор.

Перелік основної літератури.

1. Гурвич С.С., Погорелко В.Ф., Герман М.А. Основы риторики. — К.: Кондор, 1978. — 298с.
2. Ивин А.А. Риторика. Искусство убеждать.- М.: Гранд, 2002. — 305с.
3. Когут О.І. Основы ораторского мистецтва. — Тернопіль: Астон, 2005. — 298с.
4. Кохтев Н.Н. Риторика. — М: Наука, 1994. — 356с.
5. Кузнецов И.Н. Современная риторика. — М.: Гранд, 2003. — 487с.
6. Куньч З. Риторичний словник. — К.: Рідна мова, 1997. — 339с.
7. Смелкова З.С., Ассуирова Л.В., Савова М.Р. Риторические основы журналистики. — М.: Наука, 2003. — 294с.
8. Хоменко І.В. Еристика. Мистецтво полеміки. — К.: Наук.думка, 2001.- 214с.
9. Хоменко І.В. Еристика. Теорія та практика суперечки. — К., 2007.

МАГІСТР

1 КУРС

Галузь знань 06 Журналістика Спеціальність 061 Журналістика

За освітньо-професійною програмою Журналістика

(Кваліфікація – Магістр журналістики.

Термін навчання – 1 рік 4 місяці
на основі освітнього ступеня "бакалавр")

ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗП 01 МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Опис (анотація): Зміст дисципліни сприяє посиленню формуванню наукового світогляду у студентів, що є однією з умов підвищення якості їх підготовки. Це істотно наближує дисципліну до практичної сторони навчального і наукового процесу. Оволодіння програмою курсу сприяє виконанню студентами завдань з інших дисциплін, які передбачають наукові дослідження, узагальнення теоретичного матеріалу і розробку практичних рекомендацій щодо застосування результатів наукового дослідження. Матеріал курсу допоможе при аналізі інформаційних джерел, підготовці наукових робіт, статей, доповідей на науково-практичних конференціях.

Тип: цикл дисциплін загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 3 кредити ECTS: всього 90 год., з них: денна форма навчання – 30 год. аудиторних: 16 год. лекційних, 14 год. практичних занять.

Викладацький склад: доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики, О.С. Волковинський.

Метою курсу передбачається засвоєння студентами понять про науку, відомостей про стан сучасної науки, розуміння процесу наукової діяльності, оволодіння методологічними та методичними основами наукового дослідження, зокрема, в галузі журналістикознавства.

Основні завдання дисципліни:

- 1) забезпечити чітке розуміння студентами магістратури поняття про наукову діяльність;
- 2) засвоїти понятійно-термінологічний апарат наукової діяльності;
- 3) ознайомити зі станом наукової діяльності в Україні та світі;
- 4) ознайомити з електронними та Інтернет-ресурсами інформації;
- 5) засвоїти систему роботи з бібліотечно-бібліографічними джерелами інформації;
- 6) вивчити порядок оформлення наукового дослідження.

Результати навчання: студенти мають знати:

- зміст основних категорії у галузі наукової діяльності;
- стан наукової діяльності в Україні та за кордоном;
- особливості проведення наукового дослідження;
- методологію сучасного наукового дослідження в галузі рекламознавства;
- основні види і джерела наукової інформації;
- загальні вимоги до оформлення наукового дослідження.

Студенти мають уміти:

- обґрунтовувати наукову проблему;
- розробляти методику та план наукового дослідження;
- добирати інформаційні джерела наукових досліджень;
- оформляти результати наукових досліджень;

– здійснювати апробацію результатів наукових досліджень.

Методи викладання дисципліни: лекції із застосуванням мультимедійного проєктора, усне слово викладача, пояснення, презентація, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання завдань, конспектування, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, перевірка готовності до практичних занять, бліц-контроль, написання самостійних робіт, модульної контрольної роботи, письмове тестування і т. ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання	
Поточний контроль	Модульна контрольна робота
50 балів	50 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К. : АБУ, 2002. – 480 с.
2. Вызов познанию: Стратегия развития науки в современном мире. – М.: Наука, 2004. – 475 с.
3. Грищенко І.М., Григоренко О.М., Борисенко В.О. Основи наукових досліджень. – К. : КНТЕУ, 2001. – 186 с.
4. Добров Г.М. Наука о науке: Начала науковедения: 3 изд., доп. и перераб. – К. : Наукова думка, 1989. – 301 с.
5. Збірник основних нормативних актів про вищу освіту, наукову діяльність, підготовку та атестацію наукових кадрів. – Харків : Гриф, 2003. – 335 с.
6. Історія Національної академії наук України / С.В. Кульчицький, Ю.В. Павленко, С.П. Руда, Ю.О. Храмов. – К. : Фенікс., 2000. – 527 с.
7. Кузин Ф. Магистерская диссертация. Методика написания, правила оформления и порядок защиты: Практическое пособие для студентов-магистрантов. – М. : Ось – 89, 1999. – 304 с.
8. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Г.А. Основи научних досліджень. – К. : Знання, 2001. – 113 с.
9. Наука для XXI века. Новые обязательства. Декларация о науке и использовании научных знаний. Повестка дня в области науки – рамки действий. – Париж : ЮНЕСКО, 2000. – 55 с.
10. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Стат. збірник. – К. : Держкомстат України, 2003. – 340 с.
11. Прохоров Е. П. Исследуя журналистику: Теоретические основы, методология, методика, техника работы исследователя СМИ: Учеб. пособ. – М. : РИП-Холдинг, 2005. – 202 с.
12. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. для вищ. пед. закл. освіти. – К. : РННЦ «ДІНІТ», 2000. – 260 с.
13. Теорія і практика політичного аналізу: Навч. посібник. / За заг. ред. О.Л. Василевського, В.А. Ребкала. – К. : Міленіум, 2003. – 228 с.
14. Шейко В., Кушнарєнко Н. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – К. : Знання – Прес, 2003. – 295 с.

Мова викладання: українська.

ЗП 02 ІНОЗЕМНА МОВА

Опис (анотація): курс іноземної мови поглиблює знання магістрантів про актуалізацію граматичних структур у різних контекстах, природу синтаксичних

відношень та формує комунікативні компетенції для адекватної поведінки в реальних ситуаціях академічної і професійної сфер.

Тип: цикл загальної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: I курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. практичних занять, 80 год. самостійної та індивідуальної роботи.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор кафедри іноземних іноземних мов Уманець А. В.

Метою викладання навчальної дисципліни “Іноземна мова” є формування наукових професійно орієнтованих комунікативних компетенцій.

Основним завданням вивчення дисципліни “Іноземна мова” є підготовка магістрантів до адекватного функціонування у конкретних професійних ситуаціях та академічній сфері.

Результати навчання: магістрант повинен знати мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів академічного та професійного мовлення; широкий діапазон термінологічного запасу, що є необхідними в академічній та професійній сферах. Магістрант повинен вміти розуміти різні корпоративні культури в конкретних професійних контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною; застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі; належним чином поводити себе й реагувати у типових академічних і професійних ситуаціях повсякденного життя.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, конспектування, рольові ігри, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: опитування, поточне тестування, виконання вправ і завдань, написання самостійних і творчих робіт, написання модульної контрольної роботи тощо.

Розподіл балів, що присвоюються магістрантам:

Заліковий кредит 1.

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен (40 балів)	Сума
Змістовий модуль 1 (30 балів)			Змістовий модуль 2 (30 балів)				
Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	МКР	Поточ. контр.	Сам. та індив. роб.	МКР		
15 балів	5 балів	10 балів	15 балів	5 балів	10 балів	40	100

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури (англійська мова):

1. Бородина С. Д. Английский язык для аспирантов : [текст] / С. Д. Бородина. – К. : Центр учебной литературы, 2013. – 408 с.
2. Максимук В. М. Англійська мова для аспірантів та науковців гуманітарно-природничих спеціальностей університетів. “English for PhD Students” / В. М. Максимук, Р. І. Дудок. – Львів : Видавництво «Астролябія», 2012. – 240 с.

3. Уманець А.В. English for Postgraduate Students : [навчальний посібник] / А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисін О.В. «Абетка», 2011. – 130 с.
4. Уманець А. В. Training Tests for IELTS Exams : навчальний посібник / Укладачі : А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець; За ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ТОВ “Друкарня “Руга”, 2016. – 110 с.
5. English for ESP Students : [навчальний посібник для студентів факультетів гуманітарних та соціально-економічних дисциплін] / [Уманець А. В., Гудзяк А. М., Попадинець О. О., та ін.] ; за ред. А. В. Уманець. – Кам'янець- Подільський : ПП Буйницький О. А., 2012. – 264 с.
6. Test Your Grammar. Part I : [навчальний посібник] / Укладачі: А. В. Уманець, А. А. Крук, О. О. Попадинець, А. О. Трофименко; За ред. А. В. Уманець. – Кам'янець-Подільський : ФОП Гуменюк С. О., 2016. – 180 с.

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 01.01 СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Опис (анотація): Теорія та історія соціально-комунікаційних технологій – це дисципліна, предметом вивчення якої є теоретико- методологічні та організаційно-методичні проблеми теорії та історії соціальних комунікацій.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 54 год. аудиторних: 28 год. лекційних, 26 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики Почапська О.І.

Мета курсу: ознайомлення магістрантів з теоретико-методологічними, історичними та організаційно-методичними основами системи соціальних комунікацій, окреслення напрямів їхньої діяльності в умовах формування інформаційного суспільства.

Основні завдання дисципліни:

- розглянути терміносистему теорії й історії соціальних комунікацій;
- розкрити завдання і функції соціальних комунікацій в суспільстві;
- висвітлити еволюцію теорії та практики соціальних комунікацій;
- розглянути сутність основних концепцій теорії соціальних комунікацій;
- розширити уявлення студентів про види та рівні комунікаційної діяльності;
- розглянути складові процесу комунікацій;
- дати уявлення про моделі процесу комунікацій;
- визначити організаційні та технологічні засади формування рівнів комунікаційної культури суспільства, розглянути процеси їх трансформаційних змін;
- розкрити сутність й типологію комунікаційних потреб;
- розкрити лінгвістичні аспекти комунікації;
- ознайомити студентів з особливостями невербальної комунікації;
- поглибити знання про сучасну систему соціальних комунікацій, її структуру та функції;
- розглянути особливості основних підсистем системи соціальних комунікацій, проаналізувати їх сучасний стан;
- розкрити сутність та функції документної комунікації;
- ознайомити студентів з перевагами й недоліками Інтернету як засобу електронної комунікації;

- поглибити знання про функції і характеристики масової комунікації;
- розкрити особливості комунікаційних процесів в системі наукових комунікацій

Результати навчання: студенти **мають знати** еволюцію поглядів на розвиток системи соціальних комунікацій; засоби комунікації в природі та суспільстві; знаки, мови, коди; особливості безпосередньої та опосередкованої комунікації; цілі функціонування соціальних комунікацій в контексті суспільних трансформацій; структуру й механізми формування соціальної пам'яті; визначення базових термінів; систему інформаційно-комунікаційних наук, що вивчають різні аспекти, складові та види комунікаційних явищ; систему комунікаційних каналів, взаємодію між ними й динаміку їх розвитку; види, рівні й форми комунікаційної діяльності; складові системи соціальних комунікацій та їх сучасний стан; сутність сучасних технологій управління інформаційно-комунікаційними процесами в суспільстві.. Студенти **мають уміти** розрізняти типи та види комунікацій; сприймати повідомлення у будь-якому вигляді за допомогою вербальних, невербальних каналів комунікації, матеріальних носіїв, технічних пристроїв; операціоналізувати комунікативний процес, сприймати, ідентифікувати, перекодовувати, розуміти знаки та інформаційні повідомлення; визначати комунікаційні потреби різних реципієнтів і цільові установки комунікантів; здійснювати перцептивну, комунікативну та інтерактивну складові спілкування; реалізовувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію з партнерами спілкування; вирішувати як продуктивні, так і репродуктивні завдання спілкування; самостійно орієнтуватись в комунікаційних потоках, службах, системах; вирішувати питання раціональної організації комунікаційних процесів; орієнтуватися в літературі з соціально-комунікаційної проблематики й користуватися спеціальною термінологією.

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, бесіди, робота за підручниками і посібниками, проблемні методи, конспектування, дискусії.

Методи оцінювання: звіт про виконане дослідження (реферативне повідомлення), модульні контрольні роботи, комплексна самостійна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	ІНДЗ	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

1. Болотова А. К. Социальные коммуникации : учеб. пособие / А. К. Болотова, Ю. М. Жуков, Л. А. Петровская. — М. : Гардарики, 2008. — 279 с. — (Disciplinae).
2. Бориснев С. В. Социология коммуникаций : учеб. пособие / С. В. Бориснев. — М., 2003. — 128 с.
3. Гнатюк О. Л. Основы теории коммуникации : учеб. пособие / О. Л. Гнатюк. — М. : КНОРУС, 2010. — 256 с.
4. Кашкин В. Б. Основы теории коммуникации : краткий курс / В. Б. Кашкин. — Изд. 3-е, перераб. и доп. — М. : АСТ : Восток-Запад, 2007. — 248 с. — (Лингвистика и межкультурная коммуникация : золотая серия).
5. Основы теории коммуникации : учебник / под ред. проф. М.А. Василика. — М.: Гардарики, 2003. — 615 с.
6. Почепцов Г. Г. Теория и практика коммуникации / Г. Г. Почепцов. — М. : Изд-во «Центр», 1998. — 349 с.
7. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации / Георгий Почепцов. — М. : Рефл.-бук; К. : «Ваклер». — 2003. — 651 с.
8. Соколов А. В. Социальные коммуникации : учебно- метод. пособие / А. В. Соколов. — М. : ИПО «Профиздат». — 2001. — 222 с.

9. Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации / А. В. Соколов. — СПб. : Изд-во Михайлова, 2002. — 459 с.
10. Социальные коммуникации: (теория, методология, деятельность) : слов.-справочник / [авт.-сост. В. А. Ильганаева]. — Харьков : Гор. типография, 2009. — 391 с.
11. Соціальні комунікації: хрестоматія / уклад. В.О. Ильганаева. — Х. : ХДАК. — 178 с.
12. Шарков Ф. И. Коммуникология: основы теории коммуникации : учеб. для бакалавров / Ф. И. Шарков ; Междунар. акад. бизнеса и упр., Ин-т соврем. коммуникац. систем и технологий. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Дашков и К, 2010. — 591 с.

Мова викладання: українська.

ПП 01.03 СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ: ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ НАУК ІЗ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Опис (анотація): навчальна дисципліна розкриває важливі теоретичні, методологічні й практичні проблеми розвитку соціальних комунікацій та є складовою частиною одного з базових розділів професійного циклу дисциплін.

Вона виступає важливим компонентом формування професійної культури студентів – майбутніх фахівців у сфері журналістики, аналізує категоріальний апарат філософських дисциплін, презентує їх пізнавальні та соціокультурні можливості в осмисленні феномену соціальних комунікацій.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 22 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філософських наук, доцент кафедри філософських дисциплін Плахтій М.П.

Мета курсу: формування цілісного уявлення про особливості розвитку та наук з соціальних комунікацій, ознайомлення з основними концептуальними моделями й теоріями функціонування соціальних комунікацій, розвиток уміння орієнтуватися у світі людських відносин з позицій гуманізму, культивування етичних цінностей як засадничих у розкритті сутнісних потенцій людського у людині.

Основні завдання дисципліни:

1. ознайомити студентів із сукупністю базових знань з філософських основ наук з соціальних комунікацій;
2. окреслити можливості сучасних теорій й методологічних підходів у поясненні проблем наук з соціальних комунікацій;
3. формувати критичність та самокритичність мислення;
4. аналізувати провідні моделі гуманітарного пізнання як тла та смислового простору міркувань у соціокультурному, загальнонауковому, теоретико-філософському контекстах;
5. розвинути здатність реферувати, рецензувати й коментувати першоджерела та дослідницьку літературу з філософської проблематики;
6. оволодіти сучасним категоріальним і понятійним апаратом навчальної дисципліни, базовими знаннями структури та елементів теорії й методології;
7. визначити на основі аналізу фактичного матеріалу тенденції, закономірності, особливості розвитку соціальних комунікацій у сучасному світі;
8. формувати професійний інтерес у студентів до проблем етичного та естетичного навчання й виховання молоді, систему теоретичних і практичних знань, що відображають сучасний рівень розвитку соціокультурних знань;
9. розуміти можливості сучасних філософських теорій у поясненні проблем

соціокультурної тематики;

10. використовувати знання з філософії для визначення лінії поведінки в умовах розмаїття культур; формування комунікативних навичок, культурологічного аналізу текстів, морально-етичних ситуацій і життєвих явищ, основ професійної етики;

11. розвивати здатність до професійної саморефлексії і самовиховання.

Результати навчання: студенти **мають знати:**

сучасний наратив (фактологічну модель) дослідження проблем наук з соціальних комунікацій; провідні моделі гуманітарного пізнання як тла і смислового простору міркувань; зміст різних текстів, пошук та узагальнення інформації по досліджуваній проблемі; принципи та закономірності інтерпретації тексту, методологічну і філософську герменевтику; специфіку філософсько-культурологічного осягнення дійсності, розуміння етичних проблем людини у сучасному світі, цінностей світової й української культури, розвиток навиків міжкультурного діалогу.

Студенти **мають уміти:** використовувати навички роботи з теоретичною й емпіричною науковою інформацією, знати способи її отримання й застосування для вирішення науково-дослідницьких, професійних і соціокультурних завдань; виокремлювати змістові відмінності філософії від інших форм мислення; орієнтуватися в основних напрямках та тенденціях сучасного філософського дискурсу, їх зв'язку з попередньою інтелектуальною історією; застосовувати загально-гуманітарні та філософські знання у практичній діяльності; уміти використовувати навички роботи у групі, сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, залучивши у власні міркування висловленні слушні ідеї.

Методи викладання дисципліни: розповідь, пояснення, проблемна лекція, евристична бесіда, лекції-дискусії, розбір конкретної ситуації (кейс-стаді), лекції-візуалізації, лекції в форматі Power Point; використання Інтернет-технологій, консультування, Інтернет-форум, самостійна теоретико-аналітична, проєктувальна й організаційно-методична робота студентів по виконанню індивідуального науково-дослідного завдання з дисципліни.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-контрольні роботи, письмове тестування, контрольні роботи та зрізи тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів) Денна форма навчання			Екз амен	ума
Змістовий модуль 1 (20 балів)	Змістовий модуль 2 (40 балів)		40	00
Поточний контроль	Поточний контроль	КР	М	
20 Балів	20 Балів	0 алів	2 6	

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Абельяр П. Диалог между Философом, Иудеем и Христианином: [Электронный ресурс] / П. Абельяр. – Режим доступа : [www. lib.ru /HRISTIANI /ABELAR/ dialog.txt](http://www.lib.ru/HRISTIANI/ABELAR/dialog.txt).

2. Абрамов М. Человек и компьютер: от Homo Faber к Homo Informaticus: [Электронный ресурс] / М. Абрамов. – Режим доступа : [http://vivovoco. rsl. ru / VVIRAPERS /MENI COMTERUMENHTM](http://vivovoco.rsl.ru/VVIRAPERS/MENI.COMTERUMENHTM)

3. Апель К.-О. Дискурсивна етика як політична етика відповідальності у ситуації сучасного світ / К.-О. Апель // Єрмоленко А. М. Комунікативна практична філософія. – К. : Лібра, 1999. – С. 395–413.
4. Аттали Ж. На порозі нового тисячелеття / Жак Аттали. – М.: Международные отношения, 1993. – 67 с.
5. Бауман З. Текучая современность / Зигмунд Бауман ; [пер. с англ ; под ред. Ю. В. Асочакова]. – СПб : Питер, 2008. – 240с.
6. Батищев Г. Введение в диалектику творчества / Генрих Батищев. – СПб. : РХГИ, 1997. – 464 с.
7. Батищев Г. С. Диалектика и смысл творчества (к критике антропоцентризма) / Г. С. Батищев // Диалектика рефлексивной деятельности и научное познание. – Ростов-н-Д : Изд-во Рост. ун-та, 1983. – 233 с.
8. Батищев Г. С. Найти себя / Г. С. Батищев // Вопросы философии. – 1995. – № 3. – С. 103–109.
9. Батищев Г. С. Особенности культуры глубинного общения / Г. С. Батищев // Вопросы философии. – 1995. – № 3. – С. 109–129.
10. Бек У. Общество риска: На пути к другому модерну / У. Бек ; [пер. с нем. В. Седельника, Н. Федоровой]. – М. : Прогресс-Традиция, 2000. – 386 с.
11. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Образец социального прогнозирования / Дэниел Белл ; [пер. с англ; под ред. В. А. Иноземцева]. – М. : Academia, 1999. – 787 с.
12. Бергер П. Социальное конструирование реальности: Трактат по социологии знания / П. Бергер, Т. Лукман ; [пер. с англ. Е. Рудкевич]. – М. : Медиум, 1995. – 333 с.
13. Белялетдинов Р. Р. Человек трансгуманистического периода: новые концепции человека в эпоху биотехнологий / Р. Р. Белялетдинов // Глобальное будущее 2045. Конвергентные технологии (НБИКС) и трансгуманистическая эволюция ; под ред. проф. Д. И. Дубровского. – М. : ООО «Изд-во МБА», 2013. – С. 228–236.
14. Бердяев Н. А. Философия свободы. Смысл творчества / Н. А. Бердяев. – М. : Правда, 1989. – 443 с.
15. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Психология человеческих взаимоотношений; Люди, которые играют в игры. Психология человеческой судьбы / Э. Берн ; [пер. с англ.]. – Минск : Прамеб, 1992. – 384 с.
16. Библер В. С. От наукоучения – к логике культуры. Два философских введения в XXI век / В. С. Библер. – М. : Политиздат, 1991. – 248 с.
17. Больнов О. Ф. Зустріч / О. Ф. Больнов // Першоджерела комунікативної філософії / Л. А. Ситниченко. – К. : Либідь, 1996. – С. 137–156.
18. Вайнштейн М. Каркас для критического мышления / Марк Вайнштейн // Постметодика. – 1996. – № 2 (12) – С. 42–45.
19. Вайнцвайг П. Десять заповедей творческой личности / Поль Вайнцвайг ; [пер. с англ. С. Л. Лойко, Ф. Б. Сарнова]. – М. : Прогресс, 1990. – 187 с.
20. Д'юї Джон. Демократія і освіта / Джон Д'юї. – Львів : Літопис, 2003. – 294 с.
21. Дюркгейм Э. Представления индивидуальные и представления коллективные : [Электронный ресурс] / Э. Дюркгейм ; [пер. с фр.] // Социология. Ее предмет, предназначение. – М., 1995. – С. 207– 243. – Режим доступа: http://www.audiokniga.jino.ru/_101.679.html.
22. Землянова Л. М. Сетевое общество, информационализм и визуальная культура: сетевое информационное общество / Л. М. Землянова // Вестник Московского университета. Серия 10. Журналистика. – 1999. – № 2. – С. 58–69.
23. Лустенко А. Ю. Інформація як повсякденність сучасності / А. Ю. Лустенко // Практична філософія. – 2010. – № 2. – С. 3–8.
24. Луценко Н. Ю. Модель мережевого простору: філософсько-методологічний аналіз / Н. Ю. Луценко // Ноосфера і цивілізація: Всеукраїнський філософський журнал. –

2012. – Вип. 1(13). – С. 46–55.

25. Матьяш О. И. Что такое коммуникация. И нужно ли нам коммуникативное образование / О. И. Матьяш // Сибирь. Философия. Образование. Альманах. – 2002. – Вып. 6. – С. 37–47.

26. Назарчук А. В. Сетевое общество и его философское осмысление / А. В. Назарчук // Вопросы философии. – 2008. – № 7. – С. 67–74.

27. Пітерс Дж. Слова на вістрі. Історія ідей комунікації. / Джон Дарем Пітерс. / пер. з англ. А. Іщенко. – К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2004. – 302с.

28. Перепелицина О. А. Діалог у контексті без/основності : автореф. дис. ...канд. філос. наук : 09.00.03. / Олена Анатоліївна Перепелицина. – Харків, 2004. – 18 с.

29. Преображение. Потенциал человека и горизонты будущего / Питер Сенге, Отто Шармер, Джозер Яворски, Бетти Сью Флауэрз ; пер. с англ. – М. : ЗАО «Олимп-Бизнес», 2008. – 304 с.

30. Труфанова Е. О. Человек в лабиринте идентичностей / Е. О. Труфанова // Вопросы философии. – 2010. – № 2. – С. 13–22.

31. Фукуяма Ф. Наше постчеловеческое будущее: последствия биотехнологической революции / Ф. Фукуяма ; [пер. с англ. М. Б. Левина]. – М. : АСТ. ЛЮКС, 2004. – 349 с.

32. Хайдеггер М. Что значит мыслить? [Электронный ресурс] / Мартин Хайдеггер // Разговор на проселочной дороге; [пер. А.С. Солодовникова]. – М., 1991. – С. 134–145. – Режим доступа : www.koob.ru

33. Яценко К. Інформаційне суспільство: соціокультурний вимір / К. Яценко // Наукові записки. Філософія. – Острог : Вид-во нац. ун-ту «Острозька академія». – Вип. 8. – 2011. – С. 75–82.

Мова викладання: українська.

ІІІ 02 НАУКОВА ЖУРНАЛІСТИКА І КОМУНІКАЦІЇ

Опис (анотація). Наукова журналістика – дисципліна, розрахована на підготовку фахівців, що вміли б впевнено, точно й популярно викласти зміст наукового дослідження для широкого кола читачів. В останні роки обсяг наукових новин швидко зростає й привертає дедалі ширшу увагу суспільства, що визначає посилення взаємодії між науковими колами та ЗМІ. Курс базується на узагальненні теоретичних розробок, носить концептуальний та прикладний характер, дає студентам необхідні знання та навички з найважливіших аспектів функціонування наукової журналістики, окремих складових дисципліни та зі сфери вітчизняних і світових досліджень в цій галузі.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: загальний обсяг 120 год., всього 44 год. аудиторних: 22 год. лекційних, 22 год. практичних занять.

Викладацький склад: Абрамович Семен Дмитрович, доктор філологічних наук, професор.

Метою курсу є вивчення основних особливостей функціонування науково-популярних ЗМІ та підготовки відповідних текстів, а також розвиток практичних навичок з підготовки науково-популярних матеріалів для різних типів ЗМІ. Курс базується на узагальненні теоретичних розробок, носить концептуальний та прикладний характер, дає студентам необхідні знання та навички з найважливіших аспектів функціонування наукової журналістики, окремих складових дисципліни та зі сфери вітчизняних і світових досліджень в цій галузі.

Основні завдання дисципліни: ознайомлення студентів з організаційною системою функціонування наукових установ в Україні та інших країнах; ознайомлення студентів з різними типами науково-популярних і наукових ЗМІ; представлення стилістичних, композиційних і змістовних критеріїв науково-популярної публікації;

розгляд особливостей взаємодії наукової журналістики з науковими установами та вченими.

Результати навчання: студенти мають знати: специфіку наукової журналістики як одного з тематичних напрямків сучасної журналістики, її природи як масово-комунікаційної діяльності; базові поняття і категорії, в тому числі – специфіку науково-популярного тексту, його відмінності від тексту іншої тематичної спрямованості; нагальні проблеми, які існують в різних сферах життя суспільства (економіка, політика, право, культура, екологія, наука, освіта, охорона здоров'я), які є об'єктом висвітлення в ЗМІ і з якими пов'язаний тематичний зміст публікацій; загальну систему функціонування наукових та освітніх установ та участі в ній засобів масової інформації.

Методи викладання дисципліни: словесні (бесіда, розповідь, пояснення, лекція, тощо); наочні (демонстрування ілюстрації, об'єкта, моделі); практичні (пошук інформації у різних джерелах, виконання вправ, написання рефератів, підготовка і виголошення доповідей, участь у дискусії або полеміці, конференції тощо).

Методи оцінювання: поточне усне опитування; поточне тестування; письмове опитування, контрольні роботи, письмове тестування і т. ін.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: залік

Перелік основної літератури

1. Абрамович С.Д., Чікарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація.– К: Видавничий дім Д. Бураго : 2013. – 458 с. (до пункту 4).
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник/ Ф.С.Бацевич. – К.: Видавничий центр «Академія», 2004. – 344с.
3. Варич М. Науково-популярна журналістика як метод комунікації у соціокультурному просторі. – Електронний ресурс. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?/
4. Василенко М. К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко. – К., 2006. – 106 с.
5. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
6. Егікова В. М. Научная журналистика в Европе // Стенограмма мастер-класса «Наука в СМИ сегодня. Опыт российской и британской журналистики». - СПб., 2003, 4-5 апреля.
7. Квіт С. М. Масова комунікація. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008.– 206 с.
8. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні — інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. — К.: Грамота, 2005. – 448 с.
9. Михайлин І.Л. Основи журналістики, Навчальний посібник. – К: Центр учбової літератури, 2011.– 496 с.
10. Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика: навч. посіб. – Львів : ПАІС, 2010. – 244 с

11. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації.– К.:РВЦ «Київський університет», 1999.– 308 с.
12. Різун В. В. Теорія масової комунікації. – К.: Просвіта, 2008. – 260 с.
13. Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє: Щорічник. — Випуск 14–15 / За заг. ред. М. В. Лазаровича. — Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2010. — 340 с.

Мова викладання: українська

III 03 ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДІАГАЛУЗИ

Опис: Проблеми сучасної медіагалузі – це інтегрована дисципліна, орієнтована на вивчення теоретико-методологічних підходів до розуміння проблематики та особливостей функціонування медіа галузі у соціально-політичній, економічній, духовно-культурній царинах України та зарубіжних країн.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна). Обов'язкова компонента нормативної навчальної дисципліни.

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 28 год. лекційних, 22 год. практичних, 70 год. самостійних.

Викладацький склад: кандидат історичних наук, доцент кафедри філософських дисциплін Вонсович Г.Б.

Мета курсу: на основі розкриття змісту основних теоретико-методологічних підходів, категорій та понять курсу: формування комплексного професійного погляду на проблематику медіагалузі; формування навичок аналітичного, критичного та неупередженого вивчення особливостей та тенденцій висвітлення проблем Сучасності у різних медіа-ресурсах; формування вмінь застосовувати набуті навички у практичній та професійній діяльності.

Основні завдання дисципліни:

1. Ознайомити студентів із основами дослідження проблематики медіа галузі ;
2. Розкрити зміст основних концепцій, теоретичних принципів, категорій і понять, які використовуються представниками світової і вітчизняної науки в галузі;
3. Інтеграція та систематизація знань з філософії, політології, соціології та міждисциплінарних знань і вмінь студентів щодо критичного опрацювання інформації медіа галузі;
4. Формування вмінь з'ясовувати тенденції подання політичної, воєнної, економічної, міжнародної, соціальної та духовно-культурної проблематики медіа галузі;
5. Сприяти формуванню у студентів здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати соціально-політичні, загальнофілософські проблеми з розв'язанням завдань сучасної практики.
6. Оволодіння практичними навичками аналітика та критика медіа матеріалів.

Результати навчання: студенти **мають знати:** засади визначення якості, об'єктивності та проблематичності медіа-галузі; новітні теоретико-методологічні концепції і підходи, тенденції аналізу проблематики різних аспектів медіа галузі в Україні і світі; основні проблеми та проблематику медіа галузі; особливості аналізу та презентації матеріалів на політичну, військову, воєнну, суспільну, економічну, духовно - культурну тематику у зарубіжних та вітчизняних медіа; проблематику центральних та регіональних медіа в Україні; специфіку підготовки медіа-контенту: загальнонаціональна преса, спеціалізовані видання, телебачення, радіо, нові медіа. Студенти **мають уміти:** здійснювати моніторинг засобів медіа галузі; працювати з великими масивами інформації, щоб виявляти специфічний та тематичний медіапродукт; аналізувати журналістські й інші матеріали медійного змісту; узагальнювати тенденції розвитку конкретних галузей медіа; готувати презентації, статті з досліджуваної проблеми, проблематики; створювати власні критичні матеріали, давати усні фахові коментарі.

Методи викладання дисципліни: Усне слово вчителя, бесіда, створення проблемних ситуацій, робота з поточними матеріалами, робота з різними видами медіапродукту.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування та поточне тестування; підсумковий контроль; підсумковий тестовий контроль; оцінка за виконання індивідуального науково-творчого завдання.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний Контроль	Самостійна Робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 Балів	10 Балів	30 Балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен

Перелік основної літератури:

1. Журналістика та медіа: довідник // За ред. Вайшенберга З., Кляйнштойберга Г. та ін. – К., 2011. – 529 с.
2. Іванов В., Сердюк В. Журналістська етика: підруч. для студ. вищ. навч. закл. - К. : Вища школа, 2006. - 231 с.
3. Мас-медіа на перехідному етапі: система мас-медіа, політична комунікація, аспекти журналістики, методи дослідження / ред. Р. Блюм. - К.: Центр вільної преси, Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка, 2001. - 287 с.
4. Медіаосвіта та медіаграмотність / Упор. В.Ф.Іванов, О.В.Волошенко. – К., 2002. – 352 с.
5. Медіаосвіта та медіаграмотність як актуальні тенденції виховання сучасної молоді / Іванова Т. В., Іванов В. Ф. // Педагогіка і психологія : Науково-теоретичний та інформаційний вісник Національної академії педагогічних наук України. - 2013. - N 2. - С. 46-55.
6. Михайлин І.Л. Основи журналістики: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] - 5-те вид., переробл. та доп. - К. : Центр учбової л-ри, 2011. - 494 с.
7. Михайлюта В. Медіакритика як навчальний предмет в контексті історичних та теоретичних журналістських дисциплін / Методика викладання історико-журналістських дисциплін і професійні потреби. Матеріали секційного засідання кафедри історії журналістики Міжнародної наукової конференції «Журналістика 2008» : українське журналістикознавство, освіта, термінологія і стандарти». – К., 2008. – С. 42–44.
8. Різун В. Журналістська освіта в Україні // Українське журналістикознавство. / В. В. Різун. – К. : Інститут журналістики, 2001. – Вип. 2. – С. 43–48.
9. Сучасний медіа-менеджмент. Шлях роздержавлення української преси / ред.: В. Іванов, Н. Ланге. – К.: фонд Конрада Аденауера, 2007. - 122 с.
10. Холод О. М. Комунікаційні технології: підручник. - К. : Центр учбової літератури, 2013. - 211 с.
11. Г.Почепцов Теория коммуникаций . К., "Ваклер", 2011. 650 с.
12. Н.Луман Реальність мас-медіа. / За ред. Іванова В. та Мінакова М. – К.:ЦВП, 2010 – 158 с
13. Г.Почепцов Дезинформація. К., Паливода А., 2019. 248 с.
14. Гібридна війна: in verbo et in grahi : монографія /Донецький національний університет імені Василя Стуса /під. заг. ред. проф. Р.О. Додонова. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 412 с.

Мова викладання : українська

ПП 04 МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ І ЖУРНАЛІСТИКА

Опис (анотація): У нинішньому часі динамізується спілкування людей, які належать до різних національних культурних спільнот. Це потребує вміння молоді особистості досконало висловлюватися й уважно чути, розуміти специфічні смисли, які виражають та інтерпретують учасники міжкультурної комунікації. Вивчення дисципліни

«Міжкультурна комунікація і журналістика» забезпечує формування у майбутніх журналістів міжкультурної комунікативної компетентності, що створює основу для успішного ведення виробничої діяльності на засадах міжкультурної толерантності, завдяки здатності обирати комунікативно цілеспрямовані способи вербальної та невербальної поведінки в умовах професійної міжкультурної взаємодії.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 26 год. лекційних, 22 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А.

Мета курсу: формування у фахівців міжкультурної комунікативної компетентності у сфері соціальних комунікацій.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити з основними аксіомами комунікації та комунікативними стратегіями при міжкультурному спілкуванні;
- 2) формувати системне уявлення про процес міжкультурної комунікації;
- 3) поглибити теоретичну базу та розвинути практичні навички міжкультурної комунікації у галузі соціальних комунікацій;
- 4) сформувати «мультикультурну» особистість в полікультурному середовищі;
- 5) розширити знання студентів про основні напрями досліджень в галузі міжкультурної комунікації і журналістики;
- 6) впроваджувати мистецтво полівекторного міжкультурного діалогу як невід'ємну складову професійної підготовки журналіста.

Результати навчання: студенти мають знати:

- понятійний та категорійний апарат щодо процесу міжкультурної комунікації;
- основні принципи та підходи до обґрунтування сутності процесу міжкультурної комунікації;
- критерії якості та ефективності міжкультурної комунікації;
- технологію аналізу міжкультурних сценаріїв;
- методи та моделі типологізації параметрів культур;
- природу виникнення міжкультурних конфліктів, засоби їх діагностики, попередження й управління;
- сутність культурного шоку, його стадії;
- прислів'я різних народів, їх вплив на сприйняття інших культур.

Студенти мають уміти:

- ефективно оперувати вербальними, невербальними засобами комунікації в міжкультурній взаємодії;
- застосовувати методи та моделі культурних вимірів для аналізу міжкультурних ситуацій;
- проводити прогнозування та аналіз міжкультурних конфліктів, обґрунтовано визначати оптимальні форми управління ними;
- оцінювати рівень власної підготовленості до міжкультурної комунікації на підставі відповідних критеріїв і показників;
- керувати емоціями, дотримуватись толерантного ставлення до представників інших культур.

Методи викладання дисципліни: У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, перевірка готовності до практичних занять; перевірка робочих зошитів, участь у дискусіях, написання самостійних робіт, модульної контрольної роботи, письмове тестування, перевірка виконання завдань для самостійної роботи тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (60 балів)			40	100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
20 балів	10 балів	30 балів		

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Алексеева І.О. Вступ до теорії міжкультурної комунікації : підручник / І.О. Алексеева. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2011. - 294 с.
2. Гриценко О. М. Мас-медіа у відкритому інформаційному суспільстві й гуманістичні цінності : [монографія] / О. М. Грищенко. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2002. – 204 с.
3. Грушевицкая Т. Г. Основы межкультурной коммуникации: учебник для вузов / Т. Г. Грушевицкая, В. Д. Попков, А. П. Садохин. – М. : Юнити-Дана, 2003. – 352 с.
4. Гудков Д. Б. Теория и практика межкультурной коммуникации / Д. Б. Гудков. – М. : ИТДГК «Гнозис», 2003. – 288 с.
5. Манакін М. В. Мова і міжкультурна комунікація / М. В. Манакін. – К. : «Академія», 2012. – 288 с.
6. Садохин А. П. Межкультурная коммуникация : учеб. пос. / А. П. Садохин. – М. : Альфа-М; ИНФРА-М, 2004. – 288 с.

Мова викладання: українська.

ДИСЦИПЛІНИ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 09 ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

Опис (анотація). У сучасних умовах соціального розвитку безпека життя та діяльності людини обумовлена необмеженою кількістю чинників, що впливають на організм, постійно змінюючись в чисельності та силі прояву, в часі і просторі, а також напряму залежить від можливостей людини та існуючих систем захисту. Надзвичайні ситуації техногенного, природного, соціально-політичного характеру призводять до людських втрат, значних економічних збитків та завдають шкоди навколишньому середовищу. Змістовий модуль «Безпека життєдіяльності» займає провідне місце у структурно-логічній схемі підготовки майбутнього вчителя та дозволяє випускнику вирішувати професійні завдання за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення внутрішніх і зовнішніх небезпек, що спричиняють надзвичайні ситуації та їхніх негативних наслідків. Дисципліна «Безпека життєдіяльності» передбачає вивчення таких тем.

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності. Таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.

Тема 2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.

Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Пожежна безпека. Радіаційна безпека.

Тема 4. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у надзвичайних ситуаціях.

Тема 5. Надзвичайні ситуації мирного і військового часу та їх вплив на життєдіяльність населення.

Тема 6. Надання першої долікарської допомоги потерпілому.

Тип: вибору навчального закладу, нормативна

Термін вивчення (рік, семестр тощо): 1-ий рік навчання, 1-й семестр.

Кількість кредитів. 2 кредити - 60 год. З них: 6 год – лекційних, 14 год – практичних занять, 40 год. на самостійне опрацювання.

Викладацький склад.

Поведа Т.П. – к. пед. наук, доцент, доцент кафедри методики викладання фізики і дисциплін технологічної освітньої галузі

Мета і завдання вивчення навчальної дисципліни (модуля), результати навчання.

Мета вивчення дисципліни полягає у набутті студентами компетентностей для здійснення професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій, природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання щодо забезпечення безпеки та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки в закладі, установі, організації, збереження матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийняттого ризику.

Засвоївши курс «Безпека життєдіяльності» майбутні бакалаври повинні володіти сукупністю загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу, населення та охорони довкілля.

В результаті вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності» бакалаври з відповідних напрямів підготовки повинні мати головні *загальнокультурні та професійні компетенції*.

Загальнокультурні компетенції охоплюють:

– компетенції збереження здоров'я (знання й дотримання норм здорового способу життя);

– культуру безпеки і ризик-орієнтоване мислення, при якому питання безпеки й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети в житті й діяльності;

– знання сучасних проблем і головних завдань безпеки життєдіяльності та вміння визначити коло своїх обов'язків з питань надійного виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання;

– вміння оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження здоров'я працівників під час їхньої професійної діяльності;

– здатність приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень.

Професійні компетенції за видом діяльності охоплюють:

виробничо-технологічна діяльність:

– знання головних небезпечних та шкідливих чинників техногенного середовища і вміння ідентифікувати тип небезпечної ситуації та оцінити рівень небезпеки за допомогою імовірнісних структурно-логічних моделей;

– здатність орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техногенної безпеки, обґрунтовано вибирати відомі пристрої, системи та методи захисту людини і природного середовища від небезпек;

– вміння обґрунтувати та забезпечити виконання комплексу робіт на об'єкті з попередження виникнення надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків;

організаційно-управлінська діяльність:

– здатність орієнтуватися в основних нормативно-правових актах в області забезпечення безпеки;

– знання організаційно-правових заходів забезпечення безпечної життєдіяльності та вміння обґрунтувати та забезпечити виконання у повному обсязі заходів з колективної та особистої безпеки;

– вміння забезпечити координацію зусиль педагогічного колективу в попередженні виникнення надзвичайних ситуацій;

– вміння ідентифікувати небезпечні та шкідливі чинники природного та техногенного середовищ;

– вміння обґрунтувати нормативно-організаційні заходи попередження виникнення надзвичайних ситуацій;

– *педагогічно-консультативна діяльність:*

– вміння надати допомогу та консультації з практичних питань безпеки життєдіяльності;

– оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій (НС);

– здатність аналізувати механізми впливу небезпек на людину, визначати характер взаємодії організму людини з небезпеками середовища існування з урахуванням специфіки механізму токсичної дії шкідливих речовин, енергетичного впливу та комбінованої дії шкідливих факторів.

Методи викладання дисципліни.

Словесні методи - *розповідь-пояснення, бесіда, лекція.*

Наочні методи - *презентації, демонстрація роботи приладів, якими проводимо вимірювання досліджуваних параметрів.*

Практичні методи: *вправи, навчальна праця, практичні роботи, реферати студентів.*

Репродуктивні (*відтворення змісту лекцій студентом*), творчі (*підготовка ІНДЗ, фрагменту відео-презентації*), проблемно-пошукові (*методи роботи на занятті (вирішення ситуаційних задач за темами)*).

Навчальна робота під керівництвом викладача – *аудиторна самостійна робота (тестова перевірка знань, диктанти на перевірку знань термінів і визначень).*

Самостійна робота студентів поза безпосереднім контролем викладача – *позааудиторна самостійна робота (підготовка повідомлень, ІНДЗ).*

Методи стимулювання інтересу до навчання: *створення ситуації інтересу при викладанні матеріалу (фрагменти навчальних відеофільмів, використання презентаційних додатків), навчальні дискусії, аналіз життєвих ситуацій з питань безпеки.*

Методи стимулювання обов'язку й відповідальності (*роз'яснення мети та завдань вивчення курсу БЖД, постановка чітких вимоги до вивчення дисципліни, заохочення – оцінка студента за успіхи, уснесхвалення*).

Методи контролю, самоконтролю, взаємоконтролю, корекції, самокорекції та взаємокорекції (*систематичність та повнота контролю, диференційованість та індивідуальність за стилем і формами контролю, об'єктивність оцінювання*).

Методи оцінювання. Розподіл балів за видами діяльності:

Загальна сума балів з дисципліни – 100 балів.

Поточний контроль – 50 балів.

Самостійна робота – 20 балів.

МКР – 30 балів.

Рейтинговий бал з дисципліни «Безпека життєдіяльності» виставляється на останньому практичному заняття за умови, що всі види діяльності, передбачені навчальною програмою, студент виконав.

Якщо студент має пропуск з практичних занять з поважних причин, то він повинен підготувати розширений конспект відповідей до питань, що входять до плану практичного заняття. На консультації, провівши співбесіду з студентом, викладач виставляє оцінку за засвоєння матеріалу та «закриває» пропуск (наприклад, н/7).

Якщо студент недопрацював, чи не виконав завдання самостійної роботи, то на консультації він представляє виконані завдання у паперовій формі. Якщо студент був відсутній на практичних заняттях, але на консультації відповів на поставлені викладачем питання, підготував ІНДЗ – йому може бути виставлена позитивна оцінка з дисципліни.

Перелік основної літератури.

- Поведа Т.П. Безпека життєдіяльності (скорочений курс): навчально-методичний посібник. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друк-сервіс", 2018. – 72 с.
- Поведа Т.П. Безпека життєдіяльності: дидактичне забезпечення практичних занять, самостійної роботи, контролю: навчальний посібник / Т.П. Поведа. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друк-сервіс", 2015. – 168 с.
- Безпека життєдіяльності та охорона праці: Навчальний посібник / П.С. Атаманчук, Р.М. Білик, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, Т.П. Поведа, О.Г. Чорна. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друк-сервіс", 2018. – 168 с.
- Поведа Т.П. Матеріали для контролю якості навчальних досягнень студентів з курсу «Безпека життєдіяльності»: Навчально-методичний посібник / Т.П. Поведа, О.Г. Чорна. – Кам'янець-Подільський. – 2012. – 44 с.
- Безпека життєдіяльності та охорона праці (Практичний курс): Навчальний посібник / Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2012. – 136 с.
- Заплатинський В. М. Полімовний тлумачний словник з безпеки. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 120 с.
- Іванова І.В. "Безпека життєдіяльності" навчально-контролюючі тести / Іванова І.В., Заплатинський В.М., Гвозд'їй С.П. – Київ: "Саміт-книга", 2005. – 148 с.
- Халмурадов Б.Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 138 с.
- Ярошевський М. М. Словник термінів і понять з безпеки життєдіяльності: Навчальний посібник / М. М. Ярошевський, В. М. Ярошевська, Д. М. Диновський. – К. : Професіонал, 2004. – 256 с.

ПІ 10 СВІТОВІ КОМУНІКАЦІЙНІ СИСТЕМИ

Опис (анотація). Світові комунікаційні системи – це сукупність інформаційних систем, мереж і каналів передачі інформації, засобів комунікації і управління інформаційними потоками. Цей курс надзвичайно важливий для майбутнього журналіста, бо ж глобалізаційний процес перебуває нині у найбільш динамічній фазі свого розвитку і характеризується інтенсифікацією світових соціальних відносин, різким зростанням просторової мобільності соціальних суб'єктів, якісною зміною взаємовідносин між повсякденним життям особистості та її інтеракціями у глобальному масштабі. Рушійною силою глобалізації є розвиток комунікацій, засобів масової інформації, комп'ютерної техніки, завдяки чому формується новий якісний стан суспільства, у якому всі сфери людського буття пройняті інформаційними технологіями. У цих умовах зростає роль інформації як джерела влади і механізму впливу на людську свідомість.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: загальний обсяг 120 год., всього 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: Абрамович Семен Дмитрович, доктор філологічних наук, професор., кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: забезпечити засвоєння необхідної суми знань майбутніх фахівців у сфері функціонування міжнародних інформаційно-комунікаційних потоків та специфіки глобальних ЗМК як одного із суб'єктів світової політики й міжнародних відносин; сформуванню цілісного уявлення про роль та функції глобальних комунікацій у процесі формування глобального суспільства як цілісного утворення.

Основні завдання дисципліни: визначити зміст явища глобалізації та глокалізації комунікації, розкрити його основні ознаки та характеристики; - узагальнити і критично представити існуючі концепції взаємозв'язку між глобалізацією і комунікаційною експансією у світових масштабах; - дослідити зародження і розвиток комунікаційних систем, встановити їх основні види та особливості; проаналізувати і максимально цілісно представити комунікаційні системи епохи формування глобального суспільства; виявити новітні тенденції розвитку глобальних комунікацій та розкрити їх наслідки для міжнародних відносин та внутрішньої політики держав.

Методи викладання дисципліни: словесні (бесіда, розповідь, пояснення, лекція, тощо); наочні (демонстрування ілюстрації, об'єкта, моделі); практичні (пошук інформації у різних джерелах, виконання вправ, написання рефератів, підготовка і виголошення доповідей, участь у дискусії або полеміці, конференції тощо).

Методи оцінювання: поточне усне опитування; поточне тестування; письмове опитування, контрольні роботи, письмове тестування і т. ін.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: залік

Перелік основної літератури

1. Бебик В. Інформаційно-комунікаційний менеджмент глобального суспільства: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз / В. Бебик. – К.: МАУП, 2005. – 404 с.

2. Бебик В. М., Шергін С. О., Дегтярьова Я. О. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика: навч. посібник / В.М. Бебик, С.О. Шергін, Я.О. Дегтярьова. – К.: Університет “Україна”, 2006. – 208 с.

3. Вартанова Е. Л. Медиаэкономика зарубежных стран: учеб. пособие / Е.Л. Вартанова – М.: Аспект Пресс, 2003. — 335 с.

4. Гриценко О.М. Мас-медіа у відкритому інформаційному суспільстві й гуманістичні цінності /О. М. Гриценко. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2002. – 203 с.

5. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини / О. В. Зернецька. – К.: Освіта, 1999. – 351 с.
6. Іванов В.Ф. Основні теорії масової комунікації і журналістики: навч. посібник / В.Ф. Іванов. – К.: Центр Вільної Преси, 2010. – 258 с.
7. Квіт С. Масові комунікації / С. Квіт. – К.: Києво-Могилянська академія, 2008. – 298 с.
8. Чічановський А. А., Старіш О. Г. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем: Підручник. – К.: Грамота, 2010. – 568 с.
9. Шульга Т. Інформаційне суспільство: національні, регіональні та глобальні політики / Т. Шульга // Дослідження світової політики. Збірник наукових праць. – № 5. – К.: ІСЕМВ НАН України, 1999. – с.32–42.

Мова викладання: українська

ІІІ 11 УПРАВЛІННЯ МЕДІАПІДПРИЄМСТВОМ

Опис (анотація): Управління медіапідприємством – навчальна дисципліна, предметом вивчення якої є організація роботи журналістського колективу, проблеми керівництва ним на різних рівнях (психологічному, економічному, творчому), забезпечення збалансованості в навантаженнях, гармонійний стабільний розвиток органу масової інформації.

Тип: дисципліни професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 16 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики Громик Л.І.

Мета курсу: засвоєння основних понять та особливостей управління медіапідприємством, оволодіння засадничими теоретичними знаннями навчальної дисципліни з виробленням навичок практичного застосування законів і прийомів журналістського менеджменту.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити студентів з поняттями: «менеджмент», «журналістський менеджмент», «управління медіапідприємством»;
- 2) забезпечити розуміння студентами історичного розвитку менеджменту як виду людської діяльності;
- 3) ознайомити студентів з історією теоретичних поглядів на менеджмент в Україні та за кордоном;
- 4) висвітлити провідні сучасні концепції менеджменту; розкрити засадничі принципи менеджменту, висвітлити завдання менеджменту;
- 5) забезпечити осмислення студентами стилів керівництва, основних умінь і професійних якостей керівника медіапідприємства, особистісно зумовлених правил менеджменту;
- 6) ґрунтовно висвітлити основні прийоми, засоби здійснення менеджменту в органах масової інформації;
- 7) пояснити загальні засади організаційного структурування органів масової інформації.

Результати навчання: студенти **мають знати** сучасні концепції, теорії мотивації та принципи управління медіапідприємством чи його структурним підрозділом, головні професійні уміння і якості менеджера, принципи створення організаційної структури мас-медіа, принципи управління комунікаційним комплексом і фінансовими джерелами діяльності редакції. Студенти **мають уміти** організувати процес створення інформаційного продукту, визначати організаційно-економічні основи управління ним, вирішувати завдання, пов'язані з необхідністю реалізації основних функцій управління, а саме: виробничої, збутової, просування та контролю.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, бесіда, створення та розв'язання проблемних ситуацій, опрацювання наукової літератури, дискусії, підготовка презентацій тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, самостійна робота, письмове тестування, контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Залік
50 балів	30 балів	20 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Беляцкий Н. П. Менеджмент. Основы лидерства : учеб. пособие. Москва : Новое знание, 2009. 250 с.
2. Богатирьова Л. Д. Основы менеджменту : навч. посіб. Одеса : ОНАЗ, 2004. 160 с.
3. Большаков А. С., Михайлов В. И. Современный менеджмент: теория и практика. Санкт-Петербург : Питер, 2009. 416 с.
4. Грабельников А. А. Работа журналиста в прессе. Москва : РИП-Холдинг, 2001. 274 с.
5. Кравченко А. И. История менеджмента : учеб. пособ. Москва : Академический проект, 2010. 352 с.
6. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / пер. с англ. Москва : Дело, 1992. 704 с.
7. Свидрук І. І. Креативний менеджмент : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 224 с.
8. Сучасний медіа-менеджмент в друкованих ЗМІ: Шляхи роздержавлення української преси / за ред. В. Іванова та Н. Ланге. Київ : ЦВП, АУП, 2008. 300 с.
9. Тимошенко И. И., Соснин А. С. Менеджер организации : учеб. пособ. для менеджера. Киев : Изд-во Европ. ун-та, 2009. 350 с.

Мова викладання: українська.

ПП 12 ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО Й АРХІВОЗНАВСТВО ТА КНИГОЗНАВСТВО Й БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО

Опис (анотація): навчальна дисципліни «Документознавство й архівознавство та книгознавство й бібліотекознавство» розроблена відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня: магістр. Належить до професійно-орієнтованих дисциплін, яка спрямована на формування широкого світогляду студентів щодо пошуку інформації та забезпечення інформаційних потреб за допомогою фондів документально-інформаційних установ.

Тип: цикл професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (1 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 120 год., аудиторних: 40 год., лекційних: 14 год. практичних занять: 26 год.

Викладацький склад: кандидат історичних наук (зі спеціальності – документознавство, архівознавство), старший викладач кафедри архівознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін Климчук Л. В.

Мета курсу: підготувати студентів до професійної діяльності журналіста. Надати студентам теоретичні знання про зміст, структуру, функції та класифікацію документів, що складають основу фондів та використовуються в діяльності документально-інформаційних установ; прищепити навички їх вивчення, аналізу і використання в професійній роботі; сформувані цілісне фахове розуміння процесів та явищ,

закономірностей та особливостей розвитку документознавства, архівної справи, книгознавства та бібліотечної справи; розкрити сутність, форми та технології задоволення сучасних інформаційних потреб в інформації.

Основні завдання дисципліни:

- 1) надати знання та прищепити навички щодо професійної діяльності журналіста з документальною інформацією;
- 2) проаналізувати сучасну нормативно-правову базу діяльності архівних та бібліотечних установ з питань формування, комплектування та використання фондів;
- 3) ознайомити з основною фаховою термінологією;
- 4) засвоїти правові засади, методико-теоретичні аспекти та організаційні процеси формування фондів документально-інформаційних установ;
- 5) сформуванати цілісне уявлення про бібліотеки та архіви як складну систему, що орієнтовані на задоволення сучасних інформаційних потреб;
- 6) сприяти науковій творчості студентів;
- 7) розвивати в студентів уміння самостійно працювати з навчально-методичною літературою, електронними ресурсами;
- 8) стимулювати їх пізнавальні інтереси та прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки;
- 9) прищепити креативне ставлення до професійної діяльності.

Результати навчання: відповідно до програми навчальної дисципліни у процесі вивчення студенти повинні:

знати:

- фахову термінологію, що вживається у документознавстві, архівознавстві, книгознавстві та бібліотекознавстві;
- законодавчу базу з питань інформаційної діяльності;
- історію становлення документознавства, види документів, їх класифікаційні ознаки;
- історію архівної справи в Україні, архівну систему та мережу архівних установ України;
- технологію проведення експертизи цінності документів, критерії цінності документів та терміни збереження документів;
- порядок користування документами Національного архівного фонду, форми та методи задоволення інформаційних потреб користувачів архівів;
- зміст поняття «архівна евристика»;
- основні етапи розвитку книги, еволюцію папероподібних носіїв інформації;
- співвідношення понять «документ», «видання», «книга»;
- зовнішні та внутрішні елементи книги, довідковий апарат видання;
- законодавчі нормативні документи в галузі бібліотечної справи;
- дефініцію бібліотек, їх призначення та функцій;
- соціальні функції та основні проблеми діяльності бібліотек на сучасному етапі;
- сучасні інформаційно-пошукові системи та електронні бібліотеки, інформатизацію для бібліотек від ExLibris;
- інноваційні форми обслуговування користувачів.

вміти:

- проводити класифікаційний аналіз документів за інформаційною складовою, матеріальною конструкцією, читацькою адресою, структурою, періодичністю та ін.;
- визначати функції та інформаційну складову документа;
- проводити аналіз матеріалу фахових періодичних видань;
- опрацьовувати, аналізувати традиційні та електронні видання з метою збирання актуальної інформації для журналістської діяльності;

- самостійно здійснювати пошук архівної інформації за допомогою довідкових видань та електронних ресурсів;
- творчо застосовувати здобуті документи й архівні матеріали в професійній діяльності;
- оформити замовлення на видавання справ до читального залу;
- заповнювати бланки документів з довідкового обслуговування користувачів архівних установ;
- проводити аналіз книжкової продукції;
- розрізняти типи і види бібліотечних установ, їх організаційну структуру;
- розуміти переваги механізації та автоматизації бібліотечної діяльності, використання комп'ютерних технологій у бібліотечних процесах, необхідності маркетингу та адвокації бібліотеки в сучасних умовах;
- розрізняти автоматизовані інтегровані бібліотечні системи.

Методи викладання дисципліни: пояснення, усне слово викладача, створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання практичних завдань, розробка класифікаційних схем, створення бібліографічної інформації за допомогою методичних посібників і журнальних публікацій, конспектування, робота зі схемами, опрацювання навчальної літератури, диспути.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, модульна контрольна робота, письмове тестування та ін.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Архівознавство : підруч. / За заг. ред. Я. Калакури, І. Матяш ; Держкомархів України, УНДІАСД. – 2-ге вид. – Київ, 2002. – 356 с.
2. Бібліотекознавство: теорія, історія, організація діяльності бібліотек : підруч. для бібл. ф-тів ін-тів культури / В. О. Ільганаєва, Г. Д. Ковальчук, Т. П. Самійленко та ін. – Харків : Основа, 1993. – 194 с.
3. Ковальчук Г. Рукописні книги та стародавні друки : навч. посіб. / Г. Ковальчук. – Київ, 2011. – 100 с. : іл.
4. Кулешов С. Г. Загальне документознавство : навч. посіб. / С. Г. Кулешов ; Укрдержархів, УНДІАСД. – Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2012. – 123 с.
5. Кушнарєнко Н. Н. Документоведение : учебник / Н.Н. Кушнарєнко. – 7-е изд., стер. – Киев : Знання, 2006. – 459 с. – (Высшее образование XXI века).
6. Матяш І. Архівознавство: методологічні засади та історія розвитку / Ірина Матяш. – Київ : Києво-Могилянська академія, 2012. – 515 с.
7. Низовий М. А. Вступ до книгознавства : навч. посіб. / М. А. Низовий ; Мін-во культури і туризму України, Харківська державна академія. – Київ : Кондор, 2009. – 144 с.
8. Овчінніков В. Історія книги. Еволюція книжкової структури : навч. посіб. для вузів / В. Овчінніков. – Львів : Світ, 2005. – 415 с. : іл.
9. Трач Ю. В. Архівознавство : навч. посіб. для дистанційного навчання / Ю. В. Трач ; за наук. ред. С. Д. Безклубенко. – Київ : Університет «Україна», 2005. – 362 с.
10. Швецова-Водка Г. М. Документознавство : навч. посібник / Г. М. Швецова-Водка. – Київ : Знання, 2007. – 398 с. – (Вища освіта XXI століття).

11. Швецова-Водка Г. М. Документознавство : словник-довідник термінів і понять : навч. посіб. / Г. М. Швецова-Водка. – Київ : Знання, 2011. – 319 с.
 12. Швецова-Водка Г. М. Документологія : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М-во освіти і науки України, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Каф. докум. комунікацій ; [авт.-уклад. Г. М. Швецова-Водка]. – Рівне : [РДГУ], 2011. – 109 с.
 13. Швецова-Водка Г. М. Концепції сучасного документознавства : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М-во освіти і науки України, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Каф. докум. комунікацій ; [авт.-уклад. Г. М. Швецова-Водка]. – Рівне : [РДГУ], 2010. – 119 с.
 14. Швецова-Водка Г. М. Общая теория документа и книги : учеб. пособие / Г. М. Швецова-Водка. – Москва : Рыбари ; Киев : Знання, 2009. – 487 с. : ил.
- Мова викладання:** українська.

ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 14 ПРАВА ЛЮДИНИ І ЖУРНАЛІСТИКА

Мета вивчення навчальної дисципліни у контексті підготовки фахівців певної спеціальності. Її взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців.

Мета вивчення дисципліни «Права людини і журналістика» полягає у набутті студентом компетенцій, знань для засвоєння основних стандартів прав людини, з'ясування суті, завдань і характеру журналістської діяльності та вироблення практичних навичок творчої роботи в засобах масової інформації за відповідною тематикою.

Вивчення дисципліни пов'язано з багатьма іншими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців.

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни. Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування.

Вивчення дисципліни "Права людини і журналістика" сприятиме формуванню світогляду особистості майбутнього медіафахівця, підвищенню його професійної культури на цінностях прав людини; розширенню обізнаності студента-журналіста у сфері прав людини, рівності та недискримінації, посилення чутливості ЗМІ до проблематики меншин та вразливих груп, а також дотримання етичних журналістських стандартів у висвітленні питань, пов'язаних із правами людини.

Під час працевлаштування вдасться досягти розуміння сучасних стандартів прав людини; спільних і відмінних рис міжнародних та європейських підходів до тлумачення прав людини; про необхідність дотримання етичних журналістських стандартів у висвітленні питань, пов'язаних із правами людини.

Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами.

Модуль 1. Сучасна концепція прав людини і журналістика

Тема 1. Сучасна концепція прав людини та демократії

Тема 2. Роль ЗМІ у відстоюванні прав людини.

Тема 3. Дискримінація: основні ознаки, види, сфери прояву.

Тема 4. Права людини, свобода слова і захист прав журналістів.

Тема 5. Мова ворожнечі у засобах масової інформації: причини, види, масштаб, наслідки.

Тема 6. Інвалідність. Моделі інвалідності та сучасне розуміння її у світі.

Тема 7. Медійні виміри гендерованого суспільства.

Тема 8. Національні меншини: факти і стереотипи

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити, год. всього 120, ауд. – 40 год., з них — лекційних 20, сем. – 20, самост. – 80 год.

Форма семестрового контролю — залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання).

Викладання цієї навчальної дисципліни забезпечуватиме Волковинський Олександр Сергійович, доктор філологічних наук, професор.

Перелік основної літератури.

8. Загальна Декларація прав людини. *Права людини: Міжнародні договори України*. Київ, 1992.

9. Марочкін І.Є. Проблеми застосування законів України «Про біженців» та «Про правовий статус іноземців». *Проблеми законності*. Вип. 33. Харків, 1998.

10. Компас: посібник з освіти в області прав людини за участі молоді. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass>.

11. Крегул Ю. І., Ладиченко В. В., Орленко О. І. Права і свободи людини. Київ, 2004. 288 с.

12. Мартинюк Р. С. Теорія прав людини. Острог, 2009. 218 с. URL: https://lib.oa.edu.ua/files/funds/vudavnutstvo/Teoriya_prav_ludyny_Martynuk.pdf.

13. . Посібник з прав людини для інтернет-користувачів та Пояснювальний меморандум. URL: <https://rm.coe.int/16802e3e96>.

14. Баум Г. Врятуйте фундаментальні права! Громадянська свобода проти божевілья безпеки. Київ, 2016. 190 с.

15. Вебер А. Навчальний посібник з проблематики «мови ненависті». Київ, 2010. 96 с.

III 15 КОМУНІКАТИВНИЙ ПРАКТИКУМ

Опис (анотація): «Комунікативний практикум» – дисципліна, яка теоретично і практично готує студентів до діяльності журналіста і викладача, видавця та редактора. Дисципліна досліджує природу спілкування і комунікації, комунікативний процес, ознаки культури мовлення (радіомовлення, телевізійне мовлення), стилі мовлення тощо.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 10 год. лекційних, 30 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А.

Мета курсу: виробити на теоретичному і практичному рівнях комунікативні навички, уміння.

Основні завдання дисципліни:

- 1) узагальнити знання щодо специфіки комунікативного процесу;
- 2) поглибити знання щодо стилів і правил спілкування, комунікативних законів;
- 3) окреслити специфіку текстів наукового стилю;
- 4) ознайомити з комунікативними ознаками культури мовлення;
- 5) сприяти розвитку комунікативних здібностей, аналітичного мислення.

Результати навчання: студенти мають знати особливості різновидів, стилів і правил спілкування, комунікативних законів, акцентуєваних рис, гендерних аспектів спілкування, етнопсихолінгвістичних характеристик, сутності комунікативного акту, компонентів і форм спілкування, мовного і мовленнєвого етикету, особливостей міжкультурної комунікації, специфіку роботи на телебаченні, радіо.

Студенти мають **уміти** дотримуватися комунікативних ознак культури мовлення, користуватися логіко-психологічними правилами ведення бесіди, інтерв'ю, декодувати

невербальні засоби спілкування, виголосити промову, фахово охарактеризувати мовлення, вимову, тон ведучого, співрозмовника.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання завдань, створення та розв'язання проблемних ситуацій, конспектування, перегляд відеоматеріалів.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
50 балів	10 балів	40 балів	

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Абрамович С. Мовленнєва комунікація / Семен Абрамович, Марія Чікарькова. – К. : Навчально-видавничий центр, 2004. – 500 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник / Флорій Сергійович Бацевич. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004. – 344 с.
3. Косенко Ю. В. Основи теорії мовленнєвої комунікації : навч. посіб. / Ю. В. Косенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 292 с.
4. Культура спілкування у журналістській практиці: навчально-методичний посібник / укл. : Надія Бабич, Олеся Жук. – Чернівці : Букрек, 2012. – 160 с.
5. Осовська Г.В. Комунікації в менеджменті: Курс лекцій. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 336 с.
6. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування / Ярослав Радевич-Винницький . – Львів: В-во «СПОЛОМ», 2001. – 224 с.
7. Різун В.В Лінгвістика впливу / В. В. Різун, Н.В. Непийвода, В. М. Корнєв. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. – 150 с.
8. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко – 2-е вид., виправ і доповнене. – К.: Алерта, 2011. – 696 с.

Мова викладання: українська.

МАГІСТР

2 КУРС

Галузь знань 06 Журналістика Спеціальність 061 Журналістика За освітньо-професійною програмою за освітньо-професійною програмою Журналістика

(Кваліфікація – Журналіст. Магістр журналістики. Викладач журналістики

Термін навчання – 1 рік 4 місяці

на основі освітнього ступеня "бакалавр")

НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ПП 02.01 СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Опис (анотація): Теорія та історія соціально-комунікаційних технологій – це дисципліна, предметом вивчення якої є теоретико- методологічні та організаційно-методичні проблеми теорії та історії соціальних комунікацій.

Тип: цикл дисциплін професійної підготовки (нормативна).

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4,5 кредити ECTS: всього 135 год., з них: денна форма навчання – 54 год. аудиторних: 28 год. лекційних, 26 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики Почапська О.І.

Мета курсу: ознайомлення магістрантів з теоретико-методологічними, історичними та організаційно-методичними основами системи соціальних комунікацій, окреслення напрямів їхньої діяльності в умовах формування інформаційного суспільства.

Основні завдання дисципліни:

- розглянути терміносистему теорії й історії соціальних комунікацій;
- розкрити завдання і функції соціальних комунікацій в суспільстві;
- висвітлити еволюцію теорії та практики соціальних комунікацій;
- розглянути сутність основних концепцій теорії соціальних комунікацій;
- розширити уявлення студентів про види та рівні комунікаційної діяльності;
- розглянути складові процесу комунікацій;
- дати уявлення про моделі процесу комунікацій;
- визначити організаційні та технологічні засади формування рівнів комунікаційної культури суспільства, розглянути процеси їх трансформаційних змін;
- розкрити сутність й типологію комунікаційних потреб;
- розкрити лінгвістичні аспекти комунікації;
- ознайомити студентів з особливостями невербальної комунікації;
- поглибити знання про сучасну систему соціальних комунікацій, її структуру та функції;
- розглянути особливості основних підсистем системи соціальних комунікацій, проаналізувати їх сучасний стан;
- розкрити сутність та функції документної комунікації;
- ознайомити студентів з перевагами й недоліками Інтернету як засобу електронної комунікації;
- поглибити знання про функції і характеристики масової комунікації;
- розкрити особливості комунікаційних процесів в системі наукових комунікацій

Результати навчання: студенти мають знати еволюцію поглядів на розвиток системи соціальних комунікацій; засоби комунікації в природі та суспільстві; знаки, мови, коди; особливості безпосередньої та опосередкованої комунікації; цілі функціонування соціальних комунікацій в контексті суспільних трансформацій; структуру й механізми формування соціальної пам'яті; визначення базових термінів; систему інформаційно-комунікаційних наук, що вивчають різні аспекти, складові та види комунікаційних явищ; систему комунікаційних каналів, взаємодію між ними й динаміку їх розвитку; види, рівні й форми комунікаційної діяльності; складові системи соціальних комунікацій та їх сучасний стан; сутність сучасних технологій управління інформаційно-комунікаційними процесами в суспільстві.. Студенти мають уміти розрізняти типи та види комунікацій; сприймати повідомлення у будь-якому вигляді за допомогою вербальних, невербальних каналів комунікації, матеріальних носіїв, технічних пристроїв; операціоналізувати комунікативний процес, сприймати, ідентифікувати, перекодовувати, розуміти знаки та інформаційні повідомлення; визначати комунікаційні потреби різних реципієнтів і цільові установки комунікантів; здійснювати перцептивну, комунікативну та інтерактивну складові спілкування; реалізовувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію з партнерами спілкування; вирішувати як продуктивні, так і репродуктивні завдання спілкування; самостійно орієнтуватись в комунікаційних потоках, службах, системах; вирішувати питання раціональної організації комунікаційних процесів; орієнтуватись в літературі з соціально-комунікаційної проблематики й користуватися спеціальною термінологією.

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, бесіди, робота за підручниками і посібниками, проблемні методи, конспектування, дискусії.

Методи оцінювання: звіт про виконане дослідження (реферативне повідомлення), модульні контрольні роботи, комплексна самостійна робота.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	ІНДЗ	Модульна контрольна робота	Екзамен
20 балів	10 балів	30 балів	40 балів

1. Болотова А. К. Социальные коммуникации : учеб. пособие / А. К. Болотова, Ю. М. Жуков, Л. А. Петровская. — М. : Гардарики, 2008. — 279 с. — (Disciplinae).
2. Бориснев С. В. Социология коммуникаций : учеб. пособие / С. В. Бориснев. — М., 2003. — 128 с.
3. Гнатюк О. Л. Основы теории коммуникации : учеб. пособие / О. Л. Гнатюк. — М. : КНОРУС, 2010. — 256 с.
4. Кашкин В. Б. Основы теории коммуникации : краткий курс / В. Б. Кашкин. — Изд. 3-е, перераб. и доп. — М. : АСТ : Восток-Запад, 2007. — 248 с. — (Лингвистика и межкультурная коммуникация : золотая серия).
5. Основы теории коммуникации : учебник / под ред. проф. М.А. Василика. — М.: Гардарики, 2003. — 615 с.
6. Почепцов Г. Г. Теория и практика коммуникации / Г. Г. Почепцов. — М. : Изд-во «Центр», 1998. — 349 с.
7. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации / Георгий Почепцов. — М. : Рефл.-бук; К. : «Ваклер». — 2003. — 651 с.
8. Соколов А. В. Социальные коммуникации : учебно- метод. пособие / А. В. Соколов. — М. : ИПО «Профиздат». — 2001. — 222 с.
9. Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации / А. В. Соколов. — СПб. : Изд-во Михайлова, 2002. — 459 с.

10. Социальные коммуникации: (теория, методология, деятельность) : слов.-справочник / [авт.-сост. В. А. Ильганаева]. — Харьков : Гор. типография, 2009. — 391 с.
11. Соціальні комунікації: хрестоматія / уклад. В.О. Ильганаева. — Х. : ХДАК. — 178 с.
12. Шарков Ф. И. Коммуникология: основы теории коммуникации : учеб. для бакалавров / Ф. И. Шарков ; Междунар. акад. бизнеса и упр., Ин-т соврем. коммуникац. систем и технологий. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Дашков и К, 2010. — 591 с.

Мова викладання: українська.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ
ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА
ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗП 06 СВІТОВІ КОМУНІКАЦІЙНІ СИСТЕМИ

Опис (анотація). Світові комунікаційні системи – це сукупність інформаційних систем, мереж і каналів передачі інформації, засобів комунікації і управління інформаційними потоками. Цей курс надзвичайно важливий для майбутнього журналіста, бо ж глобалізаційний процес перебуває нині у найбільш динамічній фазі свого розвитку і характеризується інтенсифікацією світових соціальних відносин, різким зростанням просторової мобільності соціальних суб'єктів, якісною зміною взаємовідносин між повсякденним життям особистості та її інтеракціями у глобальному масштабі. Рушійною силою глобалізації є розвиток комунікацій, засобів масової інформації, комп'ютерної техніки, завдяки чому формується новий якісний стан суспільства, у якому всі сфери людського буття пройняті інформаційними технологіями. У цих умовах зростає роль інформації як джерела влади і механізму впливу на людську свідомість.

Тип: цикл загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: загальний обсяг 120 год., всього 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: Абрамович Семен Дмитрович, доктор філологічних наук, професор., кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики Лівіцька О.В.

Мета курсу: забезпечити засвоєння необхідної суми знань майбутніх фахівців у сфері функціонування міжнародних інформаційно-комунікаційних потоків та специфіки глобальних ЗМК як одного із суб'єктів світової політики й міжнародних відносин; сформувати цілісне уявлення про роль та функції глобальних комунікацій у процесі формування глобального суспільства як цілісного утворення.

Основні завдання дисципліни: визначити зміст явища глобалізації та глокалізації комунікації, розкрити його основні ознаки та характеристики; - узагальнити і критично представити існуючі концепції взаємозв'язку між глобалізацією і комунікаційною експансією у світових масштабах; - дослідити зародження і розвиток комунікаційних систем, встановити їх основні види та особливості; проаналізувати і максимально цілісно представити комунікаційні системи епохи формування глобального суспільства; виявити новітні тенденції розвитку глобальних комунікацій та розкрити їх наслідки для міжнародних відносин та внутрішньої політики держав.

Методи викладання дисципліни: словесні (бесіда, розповідь, пояснення, лекція, тощо); наочні (демонстрування ілюстрації, об'єкта, моделі); практичні (пошук інформації у різних джерелах, виконання вправ, написання рефератів, підготовка і виголошення доповідей, участь у дискусії або полеміці, конференції тощо).

Методи оцінювання: поточне усне опитування; поточне тестування; письмове опитування, контрольні роботи, письмове тестування і т. ін.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Денна форма навчання		
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота
30 балів	30 балів	40 балів

Форма підсумкового контролю: залік

Перелік основної літератури

1. Бебик В. Інформаційно-комунікаційний менеджмент глобального суспільства: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз / В. Бебик. – К.: МАУП, 2005. – 404 с.
2. Бебик В. М., Шергін С. О., Дегтярьова Я. О. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика: навч. посібник / В.М. Бебик, С.О. Шергін, Я.О. Дегтярьова. – К.: Університет “Україна”, 2006. – 208 с.
3. Варганова Е. Л. Медиаэкономика зарубежных стран: учеб. пособие / Е.Л. Варганова – М.: Аспект Пресс, 2003. — 335 с.
4. Гриценко О.М. Мас-медіа у відкритому інформаційному суспільстві й гуманістичні цінності / О. М. Гриценко. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2002. – 203 с.
5. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини / О. В. Зернецька. – К.: Освіта, 1999. – 351 с.
6. Іванов В.Ф. Основні теорії масової комунікації і журналістики: навч. посібник / В.Ф. Іванов. – К.: Центр Вільної Преси, 2010. – 258 с.
7. Квіт С. Масові комунікації / С. Квіт. – К.: Києво-Могилянська академія, 2008. – 298 с.
8. Чічановський А. А., Старіш О. Г. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем: Підручник. – К.: Грамота, 2010. – 568 с.
9. Шульга Т. Інформаційне суспільство: національні, регіональні та глобальні політики / Т. Шульга // Дослідження світової політики. Збірник наукових праць. – № 5. – К.: ІСЕМВ НАН України, 1999. – с.32–42.

Мова викладання: українська

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ІІІІ ЕСЕЇСТИКА

Есеїстика – дисципліна, що поглиблено досліджує історію есею та особливості розвитку сучасної української есеїстики у системі журналістських жанрів.

Мета вивчення навчальної дисципліни: простежити історію розвитку жанру есею у світовій і вітчизняній журналістиці; всебічно осмислити, систематизувати й узагальнити наукові підходи до теорії жанру есею; проаналізувати жанрові особливості есею та його типологічні різновиди.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: художньо-публіцистичні жанри, публіцистика, історія української журналістики та зарубіжної журналістики.

Заплановані результати навчання:

Студент повинен знати:

- основні етапи та тенденції розвитку журналістських жанрів;
- теоретичні засади есеїстичної творчості;
- творчий шлях та праці провідних есеїстів, їх внесок у розвиток української журналістики;
- місце есеїстики серед інших журналістських жанрів.

Студент повинен вміти:

- розуміти історичний контекст і події минулого у взаємозв'язку із сучасністю;
- уміти аналізувати й оцінювати факти й події минулого;
- використовуючи здобуті навички, враховуючи жанрові й стилеві особливості текстотворення;
- виявляти причини, що зумовлюють поширення в пресі жанру есею;
- розкрити художньо-публіцистичну специфіку, тематику і проблематику сучасної української есеїстики на основі публікацій провідних авторів;
- виокремлювати найпоширеніші в пресі різновиди есею.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1.

1. Історія і теорія жанру есею.
2. Огляд жанрових концепцій есею
3. Розвиток східноєвропейської есеїстики
4. Сучасна українська есеїстика в системі журналістських жанрів
5. Розширення жанрових меж есею.
6. Різновиди есею в пресі.
7. Проблемно-тематичні та стилеві доміанти сучасної української есеїстики.
8. Художньо-публіцистична специфіка інтерпретації дійсності.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Іспит
30 балів	10 балів	20 балів	40 балів

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 20, практичних – 20, самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Викладацький склад: Загоруйко Н.А. – асистент кафедри журналістики, кандидат філологічних наук.

Перелік основної літератури:

1. Балаклицький, М. А. Есе як художньо-публіцистичний жанр : Метод. матеріали для студ. зі спец. "Журналістика" / М. А. Балаклицький. -Х.:ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. –74 с.

2. Гундорова Тамара. Об академизме и эссеизме, или должно ли быть моральным украинское литературоведение? (тезисы) // XIII Банныечтения. Тема: Маргиналы, еретики, нарушители дисциплин: трансформация гуманитарного знания в 1990-е – начале 2000-х годов. Москва, 31 марта – 2 апреля 2005г. (<http://www.nz-online.ru/?aid=25011407>).
3. Эпштейн Михаил. Законы свободного жанра (эссеистика и эссеизм в культуре Нового времени) // Вопросы литературы. – 1987. – №7. – С.120–152.13.
4. Эпштейн Михаил. На перекрестке образа и понятия (эссеизм в культуре Нового времени) // Эпштейн Михаил. Парадоксы новизны. – М.: Прогресс, 1988. – С.334–380.14.
5. Эпштейн Михаил. Эссеобэссе // http://www.emory.edu/INTELNET/esse_esse.html 15.
6. Эпштейн Михаил. Эссеизм // Топос. Проектный словарь философии. Новые понятия и термины. No 22. (<http://www.topos.ru/article/2868/printed>).
7. Руденко Л.С. Эстетика публіцистичного слова в контексті парадигми постмодернізму / Л.С. Руденко // Соціальні комунікації сучасного світу: матеріали конференції / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики; Класичний приватний ун-т; Ін-т журналістики і масової комунікації (Запоріжжя, 19–20 лютого 2009 р.); [за ред. О.М. Холода]. – Переяслав-Хмельницький, 2009. – С. 141–143.
8. Шебеліст С. Тенденції розвитку журналістських жанрів у сучасній українській пресі / Сергій Шебеліст // Журналістика, філологія та медіаосвіта : зб. наук. доп. / Пол. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. — Полтава : Освіта, 2009. — Т. 2. — С. 402—405.

ПІ 11 БЛОГІНГ І СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ

Блогінг і соціальні мережі – дисципліна, в якій розглядаються принципи роботи журналіста в мережевих ЗМІ, соціальних мережах, блогах; розкриває особливості виникнення та функціонування соціальних медіа, здійснення комунікації та пошук інформації у найпоширеніших соціальних мережах світу.

Мета вивчення навчальної дисципліни: розглянути та проаналізувати історію створення та сучасний стан соціальних мереж та блогів, проаналізувати можливості здійснення комунікації, позитивні та негативні риси існування соціальних мереж та блогів.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: «Теорія масової комунікації», «Теорія та історія соціальних комунікацій», «Методологія соціальних комунікацій».

Заплановані результати навчання:

ЗНАННЯ

- основи існування та функціонування соціальних медіа;
- особливості механізмів спілкування у соцмережевому просторі;
- можливості пошуку та поширення інформації через соціальні мережі;
- спеціальні інструменти комунікації (хештеги, акаунти, сервіси, маркери і т.д.);
- принципи дезінформації і маніпуляції масовою свідомістю в соціальних мережах.
- специфіку блогосфери та види блогів;
- особливості правового статусу інтернет-видань, охорони прав інтелектуальної власності та можливостей захисту прав журналістів інтернет-ЗМІ у судовому порядку.

УМІННЯ

- аналізувати соціальні мережі як інформаційний ресурс;
- створювати, вести та закривати акаунти в різних соціальних мережах (Facebook, Twitter, Вконтакте, Flickr, Instagram, Однокласники, LinkedIn, Qzone, Reddit і т.д.);
- опираючись на знання психологічних особливостей масових явищ, адекватно сприймати аудиторію соціальних мереж, активність аудиторії (флешмоб, подія, пост, репост, коментар, тролінг тощо);

- розпізнавати фейкову інформацію в соціальних мережах, вміти реагувати на неї;
- проводити виміри аудиторії в соціальних мережах;
- підтримувати веблоги.

навички

- створювати сучасні соціальні медіа;
- використовувати можливості соціальних медіа для розкрутки журналістських проєктів.

інші компетентності

- поглиблено пізнати технології формування, організації та використання інформаційних ресурсів;
- усвідомлювати зв'язок інтернет – журналістика.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Блогінг і соціальні мережі як засіб комунікації

1. Історія соціальних мереж, їх структура та принципи роботи.
2. Популяризація журналістської продукції в соціальних мережах.
3. Особливості мережевого спілкування.
4. Акаунти відомих особистостей (журналістів, політиків, офіційних осіб та ін.).
5. Інструменти активності користувачів у соціальних мережах.
6. Функціонування української блогосфери. Блог як платформа для журналіста.
7. Особливості блогерської мови
8. Професійні стандарти блогосфери.
9. Етичні стандарти блогосфери.
10. Стандарти взаємодії блогерів і адміністрації сайту.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 20, практичних – 20, самостійна робота – 80).

Денна форма навчання			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
40 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: Лівіцька О.В. – кандидат філологічних наук, асистент кафедри журналістики.

Перелік основної літератури:

1. Артамонова І. Тенденції становлення та перспективи розвитку інтернет-журналістики в Україні : монографія / І. Артамонова. – Донецьк : Лебідь, 2009. – 416 с.
2. Гол Д. Онлайн-журналістика / Д. Гол; пер. з англ. К. Булкін. – К. : К.І.С., 2005. – 344 с.
3. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. — К.: Освіта, 1999. – 351 с.
4. Крейг Р. Інтернет-журналістика. Робота журналіста і редактора у нових ЗМІ /Р. Крейг. – К, 2007. – 324 с.
5. Матвієнко В. Я. Соціальні технології. – К.: Українські пропілеї, 2001. – 446 с.

6. Онищенко О.С. Соціальні мережі як інструмент взаємовпливу влади та громадянського суспільства: монографія/О.С. Онищенко та ін. – Київ, 2014. – 258 с.
7. Онищенко О.С. Соціальні мережі як чинник розвитку громадянського суспільства : монографія /О.С. Онищенко та ін. – К. : НБУВ, 2013. – 248 с.
8. Потятиник Б. Інтернет-журналістика: навчальний посібник / Б.Потятиник. – Л. :ПАІС, 2010. – 243 с.
9. Потятиник Б. Медіа: ключі до розуміння / Б. Потятинник. – Львів : ПАІС, 2004. – 312 с. – (Серія «Медіакритика»).
10. Чекмишев О.В., Ярошенко Л.А. Основи якісного блогерства: навчальний посібник // Асоціація «Спільний простір», Комітет «Рівність можливостей» / О.В. Чекмишев, Л.А. Ярошенко. – К. : 2014, ФОП А.М.Рудницька. – с. 48